

T.C.
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ NEKTY01532
NUMARADA KAYITLI MECMUA-İ EŞ'AR İSİMLİ ŞİİR MECMUASI (1b-80b)
ÇEVİRİYAZILI, TENKİTLİ METİN VE MESTAP'A GÖRE TASNİFİ

YÜKSEK LİSANS

Hafize Ebru AYDURMUŞ

HAZİRAN-2025
GÜMÜŞHANE

**T.C.
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

**İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ NEKTY01532
NUMARADA KAYITLI MECMUA-İ EŞ'AR İSİMLİ ŞİİR MECMUASI (1b-80b)
ÇEVİRİYAZILI, TENKİTLİ METİN VE MESTAP'A GÖRE TASNİFİ**

**CLASSIFICATION OF POEM MECMUA "MECMUA-İ EŞ'AR" (1b-80b)
REGISTERED UNDER THE NUMBER NEKTY01532 IN ISTANBUL
UNIVERSITY RARE BOOKS LIBRARY BASED ON TRANSLATED,
CRITICIZED TEXT AND MESTAP**

YÜKSEK LİSANS

Hafize Ebru AYDURMUŞ

**HAZİRAN-2025
GÜMÜŞHANE**

**T.C.
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

**İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ NEKTY01532
NUMARADA KAYITLI MECMUA-İ EŞ'AR İSİMLİ ŞİİR MECMUASI (1b-80b)
ÇEVİRİYAZILI, TENKİTLİ METİN VE MESTAP'A GÖRE TASNİFİ**

**CLASSIFICATION OF POEM MECMUA "MECMUA-İ EŞ'AR" (1b-80b)
REGISTERED UNDER THE NUMBER NEKTY01532 IN ISTANBUL
UNIVERSITY RARE BOOKS LIBRARY BASED ON TRANSLATED,
CRITICIZED TEXT AND MESTAP**

YÜKSEK LİSANS

Hafize Ebru AYDURMUŞ

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Musa TILFARLIOĞLU

**HAZİRAN-2025
GÜMÜŞHANE**

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI

Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlamış olduğum “**İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numarada Kayıtlı Mecmua-i Eş’ar İsimli Şiir Mecmuası (1b-80b) Çeviriyazılı, Tenkitli Metin ve Mestap’a Göre Tasnifi**” isimli bu tezimin, tamamen kendi çalışmam olduğunu, her alıntıya kaynak gösterdiğimi, alıntı yaptığım tüm çalışmaları kaynakçada belirttiğimi ve Gümüşhane Üniversitesi’nin lisanslı kullanıcısı olduğum intihal yazılım programı ile Lisansüstü Eğitim Enstitüsü’nün belirlediği kıstaslara uygun olarak raporladığımı taahhüt ederim. Tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Gümüşhane Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü arşivinde saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği’nin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

08/07/2025

Hafize Ebru AYDURMUŞ

TEŞEKKÜR

Bu tez çalışmasını tamamlamamda emeği geçen ve bana destek olan herkese en içten teşekkürlerimi sunarım.

Öncelikle, tez sürecim boyunca bana rehberlik eden, değerli bilgi ve tecrübeleriyle yolumu aydınlatan, sabır ve anlayışıyla her zaman yanımda olan danışmanım ve kıymetli hocam Dr. Öğr. Üyesi Musa TILFARLIOĞLU'na sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Kendisi, akademik gelişimime katkıda bulunarak bu çalışmanın her aşamasında yol gösterici olmuştur.

Yüksek Lisans eğitimim boyunca bilgi ve tecrübeleriyle beni yönlendiren, ilham veren saygıdeğer hocam Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Selman YİĞİT'e ve desteklerini esirgemeyen tüm değerli öğretmenlerime en içten teşekkürlerimi sunarım.

Manevi olarak her zaman yanımda hissettiğim merhum babam, Tuncer AYDURMUŞ'a teşekkür ederim.

Maddi ve manevi olarak her daim sabırla benim yanımda olan ve desteğini hiçbir zaman esirgemeyen bu dünyada bana hem annelik hem de babalık yapan annem, Suzan AYDURMUŞ'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Hafize Ebru AYDURMUŞ

GÜMÜŞHANE-2025

ÖZET

Klasik Türk edebiyatının en önemli kaynakları arasında yer alan mecmualar, edebî metinlerin tespiti ve değerlendirilmesinde büyük rol oynar. Mecmualar, genellikle derleyicinin zevkine göre oluşturulan, farklı şairlere ait şiirlerin toplandığı yazmalardır. Derleyici ve derleme tarihi çoğunlukla bilinmez; buna rağmen mecmualar, dönemin edebî beğenisini yansıtması açısından oldukça değerlidir.

Sadece tanınmış şairler ve onların şiirlerini değil, tezkirelerde ve edebiyat tarihlerinde adı geçmeyen isimlere ve onların eserlerini de içinde barındıran mecmualar bu yönüyle Türk edebiyatı tarihi açısından divanlar ve tezkirelerle birlikte en kıymetli kaynaklar arasında kendilerine yer bulurlar.

Bu çalışmada, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi'nde nekty01532 numarayla kayıtlı Mecmua-i Eş'ar isimli mecmuanın (1b-80b) kısmı incelenmiştir. Çalışmamız üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde; mecmuanın tanıtımı yapılmıştır. Bu bölümde mecmuanın tavsifi, genel ve fiziki özellikleri, mecmuanın barındırdığı şiirlerin hangi şairlere ait olduğu ve şairlerin hangi yüzyıl aralığında yaşadıkları tespit edilmeye çalışılmıştır. İkinci bölümde; MESTAP tablosuna yer verilmiş olup mecmua içerisinde yer alan şairler ve şiirleri (MESTAP) tablosuna uygun olarak düzenlenmiştir. Üçüncü bölümde ise çeviriyazılı metnine yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Klasik Türk edebiyatı, Mecmua, MESTAP, Şair, Şiir.

SUMMARY

Poetry anthologies, one of the significant sources of Classical Turkish literature, play a crucial role in the identification and evaluation of literary texts. These anthologies are handwritten collections of poems by various poets, generally compiled according to the taste of the compiler. Although the compiler and the date of compilation are often unknown, anthologies are highly valuable in reflecting the literary preferences of their time.

Anthologies not only include poems by well-known poets, but also contain works by names that are not mentioned in biographical dictionaries (tezkiresh) or literary histories. In this respect, they hold an important place among the most valuable sources for the history of Turkish literature, following tezkires and divans.

In this study, the poetry anthology titled *Mecmua-i Eş'âr*, registered under the number NEKTY01532 at the Rare Books Library of Istanbul University (folios 1b–80b), has been examined. Our study consists of three sections. In the first section, the anthology is introduced. This part includes a description of the anthology, its general and physical characteristics, the time period of the poems it contains, and information about the poets represented in it. In the second section, a MESTAP table is provided. This table has been prepared in accordance with the Systematic Classification Project of Anthologies (MESTAP), which aims to make a detailed classification and inventory of all anthologies, including both poetry anthologies and cönks. The third section presents the Latin transcription of the text using the transcription alphabet.

Keywords: Classical Turkish literature, Mecmua, MESTAP, Poet, Poem.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	III
BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI.....	IV
TEŞEKKÜR.....	V
ÖZET	VI
SUMMARY	VII
TABLolar DİZİNİ	IX
İÇİNDEKİLER	VIII
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	X
1.GİRİŞ	1
1.1.Klasik Türk Edebiyatında Mecmua	2
2.İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ NEKTY01532 NUMARADA KAYITLI MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR.....	3
2.1.Mecmuanın Genel Özellikleri.....	3
2.2.Mecmuanın Fiziki Özellikleri	4
2.3.Mecmuanın Muhteva Özellikleri	4
2.3.1.Mecmuada Yer Alan Şairler:	4
2.3.2.Mecmuada Yer Alan Şiirlerin Nazım Şekilleri.....	16
2.3.3.Mecmuada Yer Alan Şiirlerde Kullanılan Vezinler	19
2.4.Mecmuanın Dil Özellikleri	19
2.5.Mecmuanın Derlendiği Dönem Hakkında Bir Değerlendirme	20
3.İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ NEKTY01532 NUMARADA KAYITLI MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR’IN MESTAP’A GÖRE TASNİFİ ..	22
4.İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ NEKTY01532 NUMARADA KAYITLI MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR’IN TRANSKRİPSİYONLU METNİ	107
4.1.Transkripsiyon Alfabesi	107
4.2.Metnin Kuruluşunda İzlenen Yol	107
4.3.Transkripsiyonlu Metin	108
4.4.Arapça ve Farsça Manzumeler.....	673
5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	676
KAYNAKÇA	678
ÖZGEÇMİŞ	682

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. Mecmuada yer alan şairler ve bu şairlerin şiirlerinin nazım şekilleri ve sayısı	5
Tablo 2. Mecmua içerisindeki şairlerin yaşadıkları yüzyıllar	7
Tablo 3. Mecmuadaki şiirlerin nazım şekilleri ve sayısı	18
Tablo 4. Mecmuadaki şiirlerde kullanılan vezinler ve sayısı	19
Tablo 5. Mecmuanın (1b-80b) MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu	22
Tablo 6. Mecmuada bulunan mensur parçaların (1b-80b) MESTAP'a göre muhteva tablosu	106
Tablo 7. Transkripsiyon alfabesi	107

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

Bk.	: Bakınız
C.	: Cilt
D.	: Divan
E.T.	: Erişim Tarihi
ED	: Emrî Divanı
G.	: Gazel
haz.	: Hazırlayan
K.	: Kaside
Kt.	: Kıta
M.	: Mecmua
Nr.	: Numara
s.	: Sayfa
Yay.	: Yayınları
yy.	: Yüzyıl

1. GİRİŞ

1.1. Klasik Türk Edebiyatında Mecmua

Arapça “cem” toplama bir araya getirme kökünden gelen mef’ûl babında müennes bir kelime olan mecmua; toplanmış, bir araya getirilmiş derlenmiş anlamlarında kullanılır. Mecmuanın kütüphanecilik literatüründe karşılığı derlemedir. Günümüzdeki karşılığı dergi olan mecmuananın yakın zamana kadar günlük olmayan (haftalık aylık üç aylık, 6 aylık yıllık vb.) aralıklarla yayımlanan süreli yayınlara karşılık olarak kullanılmaktaydı. (Köksal, 2017:133).

Mecmualar, şiir mecmuaları ve diğer mecmualar olmak üzere ikiye ayrılırlar.

Mecmualar arasında özellikle şiir mecmuaları Türk edebiyatı tarihi için ayrı bir öneme sahiptir. Şiir mecmuaları genellikle derleyeni ve derleme tarihi belli olmayan, tamamen derleyen kişinin kendi zevk ve beğenisi sonucunda aynı ya da farklı nazım şekli ve türüyle bir araya getirilmiş şiirlerden oluşmaktadır. Aynı zamanda şiir mecmuaları, müretteplerin mecmualarına aldığı şiirlerden hareketle dönemin kültür seviyesi, eğitim bilgisi, şiir beğenisi hakkında birtakım bilgiler edinebileceğimiz kaynaklar olarak karşımıza çıkar. Mecmualar mürettibin kişisel beğenisinin yanı sıra toplumun şiir zevki hakkında da bir veri ortaya çıkarır. Mecmualar bu yönüyle düzenlendiği dönemin şiir zevki, önemli şairleri ve sevilen şiirleri gibi değerli bilgiler içermektedirler (Tılfarlıoğlu, 2023: 1232). Bu bakımdan mecmualar, özellikle şiir mecmuaları, yazıldıkları dönemin kültürünü ve toplumunu anlatır.

Mecmualar üzerine kıymetli çalışmaları bulunan ve MESTAP Projesinin kurucusu olan M. Fatih Köksal mecmuaları değerli kılan özellikleri şu şekilde sıralar:

1. Kaynaklarda adı geçmeyen, unutulmuş şairlerin şiirlerine mecmualarda rastlamak mümkündür.
2. Şairlerin divanlarında bulunmayan dolayısıyla bilinmeyen şiirlerine mecmualarda rastlamak mümkündür.
3. Şairlerin bilinen şiirlerinin değişik şekillerine (fazla veya eksik beyitler, nüsha farkları vs.) tesadüf edebiliriz.
4. Varlığı bilinen ancak nüshası tespit edilemeyen eserlerle mecmualarda karşılaşmak mümkündür. Bilhassa şehrengiz, biladiye, mevlid, mi’raciye, kırk hadis, yüz hadis, hasb-i hâl, bazı mektup ve münşeâtla ilgili risaleler vb. çok uzun olmayan türler mecmualar arasında gizlidir.

5. Mecmualar içerisinde kullanılan veya bilinmeyen nazım şekillerine, çok sık kullanılan nazım şekillerinin benzeri görülmeyen kafiye şekilleri, değişik bend yapıları; yeni türler ve divan şiiri içerisinde kullanımına rastlanılmayan aruz kalıpları vb. örnekler karşımıza çıkabilir.

6. Mecmualar içerisinde bazen şairlerin hayatlarıyla ilgili kıymetli bilgilerle karşılaşma olasılığı da bulunmaktadır. Bu bilgiler arasında ölüm tarihi hakkında bir bilgi bulunmayan bir şairin vefatına düşürülmüş bir tarih manzumesi olabileceği gibi, derkenara düşülmüş bir bilgi notu veya şiir başlığı biçiminde de karşımıza çıkabilir.

7. Kimi şiir mecmualarında özellikle bir şairin şiirlerinin sayısının fazla olduğu görülür. Derleyicisi şair olan bir şiir mecmuasının edebiyat tarihimize vereceği katkı açısından şüphesiz daha değerli sayılır.

8. Mecmualar, -bir kısmı kendisi de şair olan- şiir sever kişiler tarafından tertip edilen eserlerdir. Bu itibarla derleyeni belli kişiler tarafından toplanan mecmualarda o şahsın/şairin zevklerini fark ederken, dönemin genel beğenisiyle ilgili önemli ipuçları da yakalamak mümkündür. Bir şairin o dönem mecmualarında çok şiirinin bulunması o devirde çok beğenildiğini, keza nazım şekillerinin sıklığından o nazım şeklinin gördüğü rağbeti, çok kullanılan aruz kalıpları ve kafiye yapıları devrin aruz ve zevkini bize bildiren önemli işaretlerdir.

9. Bir kısmı kendisi de şair olan kişiler tarafından derlenen mecmualar derleyeni belli olan eserlerdir. Bu nedenle derleyeni bilinen mecmualarda o şairin beğenilerini görürken, dönemin genel beğenisiyle ilgili kıymetli bulgular elde etmekte olasılık dahilindedir. Bir şairin mecmualarda çok fazla şiirinin bulunması şairin o dönemde çok beğenildiğini, bununla birlikte nazım şekillerinin sıklığından o nazım şeklinin gördüğü ilgiyi, fazla kullanılan aruz kalıpları, kafiye şekilleri dönemin aruz ve kafiye zevkini bize ulaştıran kıymetli işaretlerdir.

10. Mecmua dışındaki eserlerin fevayid ve vikaye yapraklarında da kimi zaman karşılaşmak muhtemelse de bilhassa mecmualarda oldukça sık karşılaştığımız edebiyat dışı bazı konular da ayrıca araştırılması gereken önemli konulardandır (Köksal, 2012: 414-417).

Mecmualar üzerine gerçekleştirilen bilimsel çalışmalar, her geçen gün yeni verilerin ortaya konmasına imkân sağlamakta; bununla birlikte, önceki araştırmalarda yer alan eksik ya da hatalı bilgilerin de düzeltilmesine katkıda bulunmaktadır.

2. İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ NEKTY01532 NUMARADA KAYITLI MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR

2.1. Mecmuanın Genel Özellikleri

NEKTY01532 numarayla İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi’nde kayıtlı olan “Mecmû‘a-i Eş‘âr” adlı eser 165 varaktan oluşmaktadır. Eser üzerinde yaptığımız inceleme sonucunda eserin genel özellikleri hakkında elde ettiğimiz bulguları şu şekilde sıralayabiliriz;

- Mecmuanın iç kapağına göre adı, “Mecmû‘a-i Devâvin ve Eş‘âr”dır.
- Mecmuanın iç kapağının başında, “Mecmû‘anın Hey‘et-i Umûmiyesi” yazmaktadır.
- Mecmuanın iç kapağında, Rızâ Pâşâ Kütüphanesi yazmaktadır. Ayrıca İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi mührü bulunmaktadır.
- Eserin demirbaş numarası NEKTY01532’dir.
- Mevcut konumu IUNEK Türkçe Yazma’dır.
- Mecmuanın sahip olduğu fiziki özellikler ve barındırdığı şair kadrosuna bakıldığında mecmuanın XVII. ve XVIII. yüzyıla ait bir mecmua olduğu söylenebilir. Mecmua’da kırmızı mürekkep kullanılması da mecmuanın XVII. ve XVIII. yüzyıllarda oluşturulduğunu destekleyen unsurlardandır.
- İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesinin künyesinde, mecmuanın müstensihî; Edirneli Emrullah Çelebi Emri Efendi’dir.
- Eser, (1b varağı) ile başlamıştır.
- Mecmua içerisinde bazı boş yapraklar mevcuttur.
- Mecmuanın (9a) varak numarasından itibaren müstensihînin yazım biçiminde bir değişiklik gözlemlenmektedir.
- (22b) varak numarasından itibaren ise müstensihînin derkenar kullanımına başvurduğu görülmektedir.
- Mecmuada yer alan şiirlerin dizilişinde belirgin bir düzen bulunmamaktadır. Her varakta şiirlerin beyit ya da mısra sayılarında farklılık gözlemlenmektedir.
- Mecmuanın linki: <http://nek.istanbul.edu.tr:4444/ekos/TY/nekty01532.pdf>

Baş:

Varağ-ı zerdîni her berg-i hazânuñ el-ân
Mühre-i jâle ile kıldı mücellâ devrân

Son:

Bülbül ‘Âşâ ‘Ulvîyi maşşûduñ ağılatmakmudur
Gülistân-ı nâz içinde bir gül-i ra‘nâ olup

2.2. Mecmuanın Fiziki Özellikleri

Mecmuanın fiziki özellikleri şu şekildedir:

- Mecmua, 280X175 mm boyutundadır.
- Mecmua, 165 varaktan oluşmaktadır.
- Eserin yazıldığı hattın cinsi talik ve nesihdir.
- Mecmuada satır sayısı düzensizdir.
- Yazılar harekesizdir.
- Cildin cinsi kahverengi meşindir.
- Mecmuanın kâğıdı beyaz renkte, ince ve aharlıdır.
- Kırmızı ve siyah mürekkep kullanarak yazılmıştır.
- Sadece bir sayfada (47b) mensur parçalar bulunmaktadır.
- Mecmuada bazı varaklarda okunmaya engel olmayacak mürekkep lekeleri bulunmaktadır.
- Mecmua içerisindeki başlıklarda kırmızı ve siyah, metinde ise siyah mürekkep kullanımı tercih edilmiştir.

2.3.Mecmuanın Muhteva Özellikleri

2.3.1.Mecmuada Yer Alan Şairler:

Mecmuada, şair kadrosunun geniş olduğunu söyleyebiliriz. Mecmuanın (1b-80b) kısmında 16-18. yüzyılları arasında yaşamış toplamda 63 farklı şairin şiirleri yer almaktadır. Bunun dışında mecmuada kime ait olduğu tespit edilemeyen; 54 gazel, 5 kaside, 5 lügaz, 4 mesnevi, 3 tahmis, 1 müsemmen, 8 müseddes, 1 muhammes, 4 murabba, 3 müfred, 12 kıt‘a, 3 matla, 2 ferd ve 3 rubai olmak üzere toplam 126 adet şiir

vardır. Ayrıca nazım şeklini bulamadığımız iki şiiirden birinin şairi de tespit edilememiştir.

Mecmuada Bâkî, Fuzûlî, Emrî, Nev'î, Zâtî ve Nefî gibi önemli şairlerin yanı sıra Sabrî, Misâlî, Mestî, Şevkî ve Mecdî gibi daha az bilinmesi hasebiyle kaynaklarda ismine çok az rastladığımız şairler de yer almaktadır.

Mecmua içerisinde en çok şiiri alınan şairler şunlardır: Emrî (276), Nev'î (391), Figânî (76), Cinânî (28) ve Ulvî (27)'dir.

Tablo 1. Mecmuada bulunan şairler ve bu şairlerin kaleme almış olduğu şiirlerin nazım şekilleri ve sayısı

Sıra Nr.	Şair Adı	Nazım Şekli ve Sayısı	Şiir Sayısı
1.	Ahmedî	Müseddes (1)	1
2.	Âlî	Gazel (2), Muhammes (1), Tahmis (1)	4
3.	Âzerî	Müseddes (1), Terci-Bend (1), Kıtâ (1), Gazel (8)	11
4.	Azîzî	Gazel (2)	2
5.	Bahârî	Gazel (2)	2
6.	Bâkî	Gazel (9)	9
7.	Behîştî	Gazel (1)	1
8.	Celâl	Gazel (1)	1
9.	Cem	Gazel (1)	1
10.	Cinânî	Gazel (5), Kaside (3), Terki-b-Bend (2), Terci-Bend (2), Müseddes (13), Murabba (1), Tahmis (2)	28
11.	Dervîş	Gazel /1	1
12.	Emrî	Kaside (2), Müsemmen (1), Tahmis (2), Muhammes (1), Murabba (1), Müfred (2), Müstezad (1), Gazel (265) Kıtâ (1)	276
13.	Fevrî	Terci-Bend (1), Gazel (2), Müsemmen (2), Müsebba (1), Tahmis (2), Müseddes (1)	9
14.	Figânî	Bilinmeyen (1), Kaside (6), Gazel (68), Tahmis (1)	76
15.	Fuzûlî	Gazel (2)	2
16.	Gubârî	Terci-Bend (1)	1
17.	Gubârî Bursevî	Gazel (1)	1
18.	Hâşimî	Müseddes (1)	1
19.	Hatemî	Gazel (1)	1
20.	Hayâlî	Müseddes (1), Gazel (2), Tahmis (1)	4
21.	Hayretî	Muhammes (1)	1
22.	Hüdâyî	Kaside (1), Gazel (1)	2

Tablo 1. (Devamı)

Sıra Nr.	Şair Adı	Nazım Şekli ve Sayısı	Şiir Sayısı
23.	Hüsâmî	Gazel (1)	1
24.	İmsî	Gazel (1)	1
25.	İshak	Gazel (1), Tahmis (1)	2
26.	Kabûlî	Gazel (1), Kaside (1)	2
27.	Kadrî	Kaside (1)	1
28.	Kınalızâde	Gazel (1)	1
29.	Mecdî	Gazel (1)	1
30.	Medhî	Kıta (1)	1
31.	Merâmî	Gazel (1)	1
32.	Mestî	Müseddes (1)	1
33.	Minnetî	Gazel (1)	1
34.	Misâlî	Gazel (1)	1
35.	Nâmî	Gazel (1)	1
36.	Necâtî	Gazel (1)	1
37.	Nef'î	Tahmis (1)	1
38.	Nev'î	Bilinmeyen (1), Gazel (348), Nazm (1), Kaside (15), Terci-i Bend (4), Tahmis (1), Tesdis (3), Murabba (1), Kıta (16), Müfred (1)	391
39.	Râhî	Tahmis (1)	1
40.	Rahmî (Bursalı Rahmî)	Terci-i Bend (1), Müseddes (1), Gazel (1)	3
41.	Rahmî Sırrî	Müsemmen (1), Gazel (1)	2
42.	Rûhânî	Müseddes (1)	1
43.	Rûhî	Kaside (1)	1
44.	Sabrî	Müseddes (4), Gazel (25), Tahmis (4), Murabba (1)	34
45.	Sâdık	Gazel (1)	1
46.	Sâdıkî	Müseddes (1)	1
47.	Sâmî	Gazel (1)	1
48.	Sânî	Gazel (1), Muhammes (1), Tahmis (3),	5
49.	Sehmî	Gazel (1)	1
50.	Su'âlî	Müseddes (1)	1
51.	Süheylî	Gazel (1)	1
52.	Şâhî	Tahmis (1)	1
53.	Şemî	Gazel (1)	1
54.	Şemsî	Müseddes (2)	2
55.	Şevkî	Mu'aşşer (1)	1
56.	Ubeydî	Gazel (14)	14
57.	Ubeydî Bursevî	Gazel (1)	1
58.	Ulvî	Gazel (21), Tahmis (1), Kaside (4), Müseddes (1)	27
59.	Usûlî	Müseddes (1)	1
60.	Ümîdî	Gazel (2)	2
61.	Yahyâ	Murabba (3), Müseddes (2)	5

Tablo 1. (Devamı)

Sıra Nr.	Şair Adı	Nazım Şekli ve Sayısı	Şiir Sayısı
62.	Zâtî	Gazel (5), Tahmis (1)	6
63.	Zeynî	Gazel (1)	1
Toplam			969

Mecmua 16-18. yüzyılları arasında yaşayan şairlerden oluşmaktadır. Mecmuada 33 şairin kimliği tespit edilemediği için yaşadıkları yüzyıllar da kesin olarak belirlenememiş ve mecmuanın yazıldığı düşünülen yüzyıl aralığında yaşamış olabilecekleri kabul edilmiştir. Ahmedî, Celâl ve Dervîş gibi kimliği tespit edilemeyen şairler aşağıdaki tabloda “(?)” ile gösterilmiştir.

Tablo 2. Mecmuada yer alan şairlerin yaşadıkları yüzyıllar

Sıra Nr.	Şairin Mahlası	Yaşadığı Yüzyıl
1.	Ahmedî	(?)
2.	Âlî	(?)
3.	Âzerî	16
4.	Azîzî	(?)
5.	Bahârî	(?)
6.	Bâkî	16
7.	Behîştî	16
8.	Celâl	(?)
9.	Cem	(?)
10.	Cinânî	16
11.	Dervîş	(?)
12.	Emrî	16
13.	Fevrî	16
14.	Figânî	16
15.	Fuzûlî	16
16.	Gubârî	(?)
17.	Gubârî Bursevî	(?)
18.	Hâşimî	(?)
19.	Hatemî	(?)
20.	Hayâlî	16
21.	Hayretî	16
22.	Hüdâyî	(?)
23.	Hüsâmî	16
24.	İmsî	(?)
25.	İshak	16
26.	Kabûlî	16
27.	Kadrî	(?)
28.	Kınalızâde	(?)
29.	Mecdî	16
30.	Medhî	(?)
31.	Merâmî	(?)

Tablo 3. (Devamı)

Sıra Nr.	Şairin Mahlası	Yaşadığı Yüzyıl
32.	Mestî	(?)
33.	Minnetî	16
34.	Misâlî	(?)
35.	Nâmî	16
36.	Necâtî	(?)
37.	Nef'î	17
38.	Nev'î	16
39.	Râhî	(?)
40.	Rahmî (Bursalı Rahmî)	16
41.	Rahmî Sırrî	(?)
42.	Rûhânî	(?)
43.	Rûhî	16
44.	Sabrî	17
45.	Sâdık	(?)
46.	Sâdıkî	18
47.	Sâmî	(?)
48.	Sânî	(?)
49.	Sehmî	17
50.	Su 'âlî	(?)
51.	Süheylî	17
52.	Şâhî	(?)
53.	Şemî	(?)
54.	Şemsî	(?)
55.	Şevkî	(?)
56.	Ubeydî	16
57.	Ubeydî Bursevî	(?)
58.	Ulvî	16
59.	Usûlî	16
60.	Ümîdî	16
61.	Yahyâ	(?)
62.	Zâtî	16
63.	Zeynî	(?)

Mecmuada yer alan şairlerin biyografileri şu şekilde verilmiştir:

AHMEDÎ: Kaynaklarda Ahmedî mahlaslı birden fazla şair bulunmaktadır. Mecmuada şiirleri bulunan Ahmedî'nin hangisi olduğu tespit edilememiştir.

ÂLÎ: Kaynaklarda Âlî mahlaslı 11 şair bulunmaktadır. Mecmuada yer alan Âlî'nin hangisi olduğu tespit edilememiştir.

ÂZERÎ: Asıl adı İbrahim'dir. Muallim-zâde Ahmed Efendi'nin oğludur. 993/1585'te vefat etti. Vefatına Bursalı Cinânî'nin "İntikâl eyledik de târîhin, didiler geçti Azerî Çelebi" beyti vefatına tarihtir.¹

AZÎZÎ: Kaynaklarda Azîzî mahlaslı birden fazla şair bulunmaktadır. Mecmuada şiirleri bulunan Azîzî'nin hangisi olduğu tespit edilememiştir.

BAHÂRÎ: Kemâl veya Bahârî. 'Ali Bahârî Efendi, Tırhalalı'da doğan Bahârî'nin doğum tarihi bilinmemektedir. Müverrih ve Kadı'dır. Ölüm tarihinde tespit edilememiştir²

BÂKÎ: Fatih Camii müezzinlerinden Mehmed Efendi'nin oğlu olan Abdalbaki Mahmud Efendi, 933/1526 yılında İstanbul'da doğmuştur. Sırasıyla Mekke ve İstanbul kadılığı vazifesinde bulunan Bâkî daha sonra Anadolu ve Rumeli kazaskerliği görevlerinde bulundu. 1008/1599'da vefat etti.³

BEHİŞTÎ: Şeyh Ramazan Behiştî, Abdulmuhsin Çelebi'nin oğludur. Vize'de doğan Behiştî'nin doğum tarihi bilinmemektedir. Çorlu'da vaiz, imam ve hatiplik görevinde bulundu. 979/1571-72 yılında Çorlu'da vefat etti.⁴

CELÂL: Kaynaklarda Celâl mahlaslı birden fazla şair bulunmaktadır. Mecmuada şiirleri bulunan Celâl'in hangisi olduğu tespit edilememiştir.

CEM: Kaynaklarda Cem mahlaslı birden fazla şair bulunmaktadır. Mecmuada şiirleri bulunan Cem'in hangisi olduğu tespit edilememiştir.

¹ Namık Açığöz, *Riyâzî Muhammed Efendi, Tezkiretü's-Şuara*, KTB Yayınları, Ankara, 2017, s.55-56. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/54137,540229-riyazu39s-suarapdfpdf.pdf?0> (E.T.: 5.11.2023); Kocaaslan, H. (2009). *Tuhfe-i Nâilî metin ve muhtevâ I. cilt s.1-233*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya, s.92-93. Ayrıntılı bilgi için bk.: HT: s.184-186, BT: s.24-25, KT: s.143.

² Yuvacı, B. (2014). *Tuhfe-i Nâilî metin ve muhtevâ (II. cilt, s.735-999)*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas, s.190.

³ Kocaaslan, H. (2009). *Tuhfe-i Nâilî metin ve muhtevâ I. cilt s.1-233*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya, s.158; <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/baki>. (E.T.: 5.11.2023). Ayrıntılı bilgi için bk.: ST: s.170, AÇT: s.174-177, HT: 221-231, AHT: s.79-81, BT: s.37-38, RİT: s.82-89, RT: s.65-69.

⁴ Kocaaslan, H. (2009). *Tuhfe-i Nâilî metin ve muhtevâ I. cilt s.1-233*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya, s.196-197; <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/behisti-ramazan-abdulmuhsin>. (E.T.: 5.11.2023). Ayrıntılı bilgi için bk.: LT: s.155-156, AÇT: s.190-192, HT: 244-246, AHT: s.116-118, GAT: s.118-119, RİT: s.93-95, KT: s.204-207.

CİNÂNÎ: Mustafa Cinânî, Bursalı'dır. Doğum tarihi bilinmemektedir. Mehmed Efendi'nin oğludur. Mülazım, kalem kâtibi, Karesi kassamı, Ula kadısı gibi çeşitli görevlerde bulundu. 1004/1595 yılında Bursa'da vefat etti.⁵

DERVÎŞ: Kaynaklarda Dervîş mahlaslı birden fazla şair bulunmaktadır. Mecmuada yer alan Dervîş'in hangisi olduğu tespit edilememiştir.

EMRÎ: Emrullâh Emrî Efendi, Edirneli ve imaret katibidir. Şairin doğum tarihi ve yeri hakkında bir bilgi bulunmamaktadır. 983/1575 yılında Edirne'de vefat etti.⁶

FEVRÎ: Ahmed Fevrî Efendi, Deraçlı, mühtedî, İskender Çelebi kölesi, Şam müftisi, vefâtı Zilka'de 978/1570'dir. Şair Şam'da İshak Çelebi kabri yanında medfûndur.⁷

FIGÂNÎ: Trabzonlu, Mukâta'at Kâtibi, vefâtı 938/1531'dir. Figânî, maktûl İbrâhim Paşa emriyle idâm edilmiştir.⁸

FUZÛLÎ: Mehmed Fuzûlî Efendi, Hille müftisi Süleyman Efendi'nin oğlu'dur. Doğum tarihi ve yeri kesin olarak bilinmemektedir. 963/1556 yılında Kerbela'da vefat etti.⁹

GUBÂRÎ: Kaynaklarda Gubârî mahlaslı 5 şair bulunmaktadır. Mecmuada şiirleri bulunan Gubârî'nin hangisi olduğu tespit edilememiştir.

GUBÂRÎ BURSEVÎ: Kaynaklarda Gubârî Bursevî hakkında herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.

⁵ Kocaaslan, H. (2009). *Tuhfe-i Nâilî metin ve muhtevâ I. cilt s.1-233*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya, s.262; <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/cinani-mustafa>. (E.T.: 5.11.2023). Ayrıntılı bilgi için bk.: AÇT: s.216, HT: 275-276, RÎT: s.107-108, KT: s.219-220.

⁶ Kocaaslan, H. (2009). *Tuhfe-i Nâilî metin ve muhtevâ I. cilt s.1-233*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya, s.128-129; <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/emri-emrullah>. (E.T.: 5.11.2023). Ayrıntılı bilgi için bk.: ST: s.175, LT: s.136-138, AÇT: s.149-153, HT: 201-207, AHT: s.98-102, BT: s.28-30, GAT: s.112-114, RÎT: s.64-69, KT: s.149-155.

⁷ Yuvacı, B. (2014). *Tuhfe-i Nâilî metin ve muhtevâ (II. cilt, s.735-999)*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas, s.107.

⁸ Yuvacı, B. (2014). *Tuhfe-i Nâilî metin ve muhtevâ (II. cilt, s.735-999)*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas, s.95.

⁹ Yuvacı, B. (2014). *Tuhfe-i Nâilî metin ve muhtevâ (II. cilt, s.735-999)*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas, 92; <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/fuzuli-mdbir>. (E.T.: 5.11.2023). Ayrıntılı bilgi için bk.: LT: s.414-416, AÇT: s.521-522, HT: s.670-674, AHT: s.240-242, BT: s.150-151, GAT: s.186-188, RÎT: s.257-260, KT: s.441-450.

HÂŞİMÎ: Kaynaklarda birden fazla Hâşimî mahlasını kullanan şair bulunmaktadır. Mecmuada yer alan Hâşimî'nin hangisi olduğu tespit edilememiştir.

HATEMÎ: Kaynaklarda Hatemî mahlaslı 2 şair bulunmaktadır. Mecmuada şiirleri bulunan Hatemî'nin hangisi olduğu tespit edilememiştir.

HAYÂLÎ: Mehmed Hayâlî Bey, 903-5/1497-9 yılında Vardar Yenicesi'nde doğdu. Lakabı Bekar Memi'dir. İbrahim Paşa'nın nedimidir. 964/1557 yılında Edirne'de vefat etti.¹⁰

HAYRETÎ: Adı Mehmed olan şair, Mehmed Çelebi ve Mehmed Şâh diyerek de anılmaktaydı. Çağdaşı Usûlî ve Hayâlî Bey gibi, Âşık Çelebi'nin ifadesiyle “şuarâ ve zurefâ menşei” Vardar Yenicesi'ndendir. Yenice'de bir zâviye inşâ ettiğini ve H. 941 hudûdunda (M. 1535) vefâtında vasiyeti üzere oraya defnolunduğunu Âlî'den öğreniyoruz.¹¹

HÜDÂYÎ: Kaynaklarda Hüdâyî mahlaslı birden fazla şair bulunmaktadır. Mecmuada şiirleri bulunan Hüdâyî'nin hangisi olduğu tespit edilememiştir.

HÜSÂMÎ: Uşşâkî şeyhlerinden olan Şeyh Ahmed Hüsâmî Efendi, İstanbul'da doğmuştur. Doğum tarihi bilinmemektedir. Babası Mısır Çarşısı'nda tüccar olan Şeyh Abdullah Hüsâmî'dir. Şair 1754/1755 tarihinde vefat etmiştir.¹²

İMSÎ: Kaynaklarda İmsî mahlasını kullanan bir şaire ulaşılamamıştır.

İSHAK: 15. yüzyılın ikinci yarısında Üsküp'te doğan şair Üsküplü İshak Çelebi olarak da bilinir. İshak Çelebi'nin doğum tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Kılıç

¹⁰ Odabaşı, M. (2009). *Tuhfe-i Nâilî metin ve muhtevâ 1. cilt s.234-467*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas, s.87; <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hayali-bey-hayali-mehmed-hayali>. (E.T.: 5.11.2023). Ayrıntılı bilgi için bk.: ST: s.164, LT: s.219-221, AÇT: s.651-665, HT: s.343-349, AHT: s.144-146, BT: s.68-69, GAT: s.133-137, RİT: s.140-144, KT: s.286-291.

¹¹ Hayretî (Mehmed Şâh), *Dîvân*, haz. Mehmed Çavuşoğlu – M. Ali Tanyeri, Ankara: Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü, 2023, Kültür Eserleri Dizisi: 664, ISBN: 978-975-17-5750-0, s.87; <https://ekitap.ktb.gov.tr> (E.T.: 21.04.2025).

¹² Gülpınar, R. (2019). *Şeyh Ahmed Hüsâmî Efendi Dîvânı (İnceleme-Metin)*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Aksaray Üniversitesi, Aksaray, s.9-11.

ustası olan babası Üsküp'te Kılıççı İbrahim olarak bilinirdi. İshak Çelebi'nin ölüm tarihinin H. 944/M. 1538-1539 olduğu tespiti en doğru ve kesin bilgidir.¹³

KABÛLÎ: İbrahim Çelebi, doğum tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte Kütahya'nın Gediz ilçesinde doğdu. Çeşitli yerlerde kadılık görevi yaptı. 1000/1591-2'de vefat etti.¹⁴

KADRÎ: Kaynaklarda Kadrî mahlasını kullanan 15 şair tespit edilmiştir. Mecmuada şiirleri bulunan Kadrî'nin hangisi olduğu tespit edilememiştir.

KINALIZÂDE: Kaynaklarda Kınalızâde mahlaslı birden fazla şair bulunmaktadır. Mecmuada yer alan Kınalızâde'nin hangisi olduğu tespit edilememiştir.

MECDÎ: Şakayık-ı Nu'mâniye Mütercimi olan Mehmed Mecdî Efendi, Edirneli'dir. Kadılık görevinde bulunan şairin vefâtı h.999 m.1590'dır. Edirne Kapısı haricinde Emir Buhârî Tekyesinde medfûndur.¹⁵

MEDHÎ: Kaynaklarda Medhî mahlaslı birden fazla şair bulunmaktadır. Mecmuada yer alan Medhî'nin hangisi olduğu tespit edilememiştir.

MERÂMÎ: Kaynaklarda Merâmî mahlaslı 2 şair bulunmaktadır. Mecmuada yer alan Merâmî'nin hangisi olduğu tespit edilememiştir.

MESTÎ: Kaynaklarda Mestî mahlasını kullanan 4 şair tespit edilmiştir. Mecmuada şiirleri bulunan Mestî'nin hangisi olduğu tespit edilememiştir.

MİNNETÎ: Minnetî Çelebi, Kütakya'da Kula kasabalı, Lahsa kazısı, h.995 m.1582 tarihinde hayatta idi.¹⁶

¹³ Keklik, M. (2014). *Üsküplü İshak Çelebi Divanı (Metin-Çeviri-Açıklamalar-Dizin)*, Yayınlanmış doktora tezi, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Bişkek, s.10-17.

¹⁴ Yuvacı, B. (2014). *Tuhfe-i Nâilî metin ve muhtevâ (II. cilt, s.735-999)*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas, s.140-141. <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/kabuligedizli>. (E.T.: 5.11.2023). Ayrıntılı bilgi için bk.: HT: s.694-695, BT: s.158, RİT: s.268-269, KT: s.457.

¹⁵ Yuvacı, B. (2014). *Tuhfe-i Nâilî metin ve muhtevâ (II. cilt, s.735-999)*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas, s.233.

¹⁶ Yuvacı, B. (2014). *Tuhfe-i Nâilî metin ve muhtevâ (II. cilt, s.735-999)*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas, s.317.

MİSÂLÎ: Kaynaklarda Misâlî mahlaslı birden fazla şair bulunmaktadır. Mecmuada yer alan Misâlî'nin hangisi olduğu tespit edilememiştir.

NÂMÎ: Nâmî mahlasını kullanan şairin asıl adı Ahmet'tir. H.1009 (M.1600)'da doğmuştur. Vefatı konusunda Belîğ haricindeki diğer kaynaklar H.1084 (M.1673)'de ittifak halindedir. Kaynaklara göre şairin 74 yıllık bir ömür sürdüğü anlaşılmaktadır. Şairin mezarının nerede olduğu hakkında ise kaynaklarda bir bilgi yer almamaktadır.¹⁷

NECÂTÎ: Kaynaklarda Necâtî mahlaslı birden fazla şair bulunmaktadır. Mecmuada şiirleri bulunan Necâtî'nin hangisi olduğu tespit edilememiştir.

NEF'Î: Erzurum'un Hasankale (Pasinler) ilçesinde doğan şairin asıl adı Ömer'dir. Doğum tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte 980/1572'de doğduğu tahmin edilir. Türk edebiyatında hiciv türünün önemli şairlerinden olan şair bu türde meşhur eseri olan Sihâm-ı Kazâ'sını yazdı. Ölümü hakkında farklı rivayetler bulunmakla birlikte hiciv nedeniyle 1044/1635'te yılında öldüğü düşünülür.¹⁸

NEV'Î: Yahyâ Efendi, Şeyh Pir Ali Efendi'nin oğludur. 940/1533-4 yılında Malkara'da doğdu. Müderrislik, kadılık ve dönemin Osmanlı şehzâdelerine lalalık yaptı. 1007/1599'da vefat etti.¹⁹

RÂHÎ: Kaynaklarda Râhî mahlaslı birden fazla şair bulunmaktadır. Mecmuada yer alan Râhî'nin hangisi olduğu tespit edilememiştir.

RAHMÎ (Bursalı Rahmî): Asıl adı Pîr Muhammed olan şair kaynaklarda Rahmî, Bursalı Rahmî, Rahmî Çelebi gibi farklı şekillerde anılır. Kaynaklarda şairin doğum tarihi hakkında kesin bir bilgi bulunmamaktadır. Tezkirelerdeki dolaylı ifadelerden

¹⁷ Yenikale, A. (2017). *Ahmed Nâmî Dîvânı*, haz. Ahmet Yenikale, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, Kültür Eserleri Dizisi: 445, Ana Yayın No: 3194, Ankara, ISBN: 978-975-17-3410-5, <http://ekitap.kulturturizm.gov.tr> (E.T.: 24.04.2025).

¹⁸ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nefi-omer-efendi>. (E.T.: 5.11.2023); Şener, O. Z. (2013). *Tuhfe-i Nâilî metin ve muhtevâ II. cilt s.1000-1263*, Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas, s.249. Ayrıntılı bilgi için bk.: RÎT: s.319, RT: s.205-208, AT: s.118-125.

¹⁹ Şener, O. Z. (2013). *Tuhfe-i Nâilî metin ve muhtevâ II. cilt s.1000-1263*, Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas, s.300; <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nevi-yahya>. (E.T.: 5.11.2023). Ayrıntılı bilgi için bk.: AÇT: s.387-388, HT: s.870-872, AHT: s.284-286, BT: s.215-216, RÎT: s.322-326, RT: s.209-210, KT: s.566-581.

hareketle şairin 1514-1519 veya 1510-1519 yılları arasında doğmuş olabileceği söylenir.²⁰

RAHMÎ SIRRÎ: Kaynaklarda Sırrî mahlasını kullanan 16 şair tespit edilmiştir. mecmuada yer alan Sırrî'nin hangisi olduğu tespit edilememiştir.

RÛHÂNÎ: Kaynaklarda Rûhânî mahlaslı birden fazla şair bulunmaktadır. Mecmuada yer alan Rûhânî'nin hangisi olduğu tespit edilememiştir.

RÛHÎ: Rûhî-i Bağdâdî olarak bilinir. Bağdâdî Osman Çelebi, 941/1534-5 yılında Bağdat'ta doğdu. 1014/1605-6 yılında Şam'da vefat etti. Divan şiirinde Zâtî ve Muhibbî'den sonra en çok gazel yazan şairlerden biridir.²¹

SABRÎ: İlmîzâde Seyyid Mehmed Sabrî Efendi, Edirneli şair İlmî Ahmed Efendi'nin oğludur. Doğum tarihi bilinmemekle birlikte Edirne'de doğdu. Müderrislik ve kadılık yaptı. 1055/1645'te vefat etti.²²

SÂDİK: Kaynaklarda Sâdık mahlasını kullanan 15 şair tespit edilmiştir. Mecmuada yer alan Sâdık'ın hangisi olduğu tespit edilememiştir.

SÂDİKÎ: Şeyh Mustafa, Âşık-ı Hakîkî Baba Sâdıkî olarak da tanınan şairin asıl adı Mustafa'dır. *Kayseri Meşhurları* isimli kitapta Mehmed Remzi Efendi'nin yaşadığı yüzyıl kastedilerek "O asrın ârif ve şairlerinden" ifadesi, ayrıca Kayseri müftüsü, şair Belîğ'in babası Ali Nisârî Efendi'ye yazdığı mersiyeden şairin 18. yüzyılda yaşadığı anlaşılmaktadır. Kayseri'de Çifteönü ilerisinde "Eyüler Kabristanı"nda medfun olan Sâdıkî Baba Hicrî 1135 (M. 1722) yılında vefat etmiştir.²³

²⁰ Bursalı Rahmî, *Bursalı Rahmî Dîvânı*, haz. Mustafa Erdoğan (Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, 2017), Kültür Eserleri Dizisi - 503, Ana Yayın No: 3363, ISBN: 978-975-17-3624-6; <http://ekitap.kulturturizm.gov.tr> (E.T.: 22.04.2025).

²¹ Solmaz, S. (2018). *Ahdî ve Gülşen-i Şu'arâ'sı (İnceleme-Metin)*, KTB Yayınları, Ankara, s.164-165. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56733,ahdi-gulsen-i-suarapdf.pdf?0> (E.T.: 5.11.2023); <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ruhi-bagdatli>. (E.T.: 5.11.2023). Ayrıntılı bilgi için bk.: RÎT: s.169-170, KT: s.325-326.

²² Özdemir, F. (2011). *Tuhfe-i Nâilî metin ve muhtevâ II. cilt, s.468-734*, Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas, 241; <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sabri-mehmed-serif>. (E.T.: 5.11.2023). Ayrıntılı bilgi için bk.: RÎT: s.205, RT: s.147-148, AT: s.72-75, KT: s.372-375.

²³ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sadiki-baba-sadiki-mustafa>. (E.T.:24.04.2025).

SÂMÎ: Kaynaklarda Sâmi mahlaslı 2 şair bulunmaktadır. Mecmuada şiirleri bulunan Sâmi'nin hangisi olduğu tespit edilememiştir.

SÂNÎ: Kaynaklarda Sâni mahlaslı 3 şair bulunmaktadır. Mecmuada şiirleri yer alan Sâni'nin hangisi olduğu tespit edilememiştir.

SEHMÎ: Kaynaklarda Ahmed Çelebi, Ahmed Sehmî Çelebi, Sehmî Mehmed Çelebi ve Mehmed Çelebi olarak yer alır. Doğum tarihi bilinmemekle birlikte Bursalı ve kadıdır. 1062/1651-2'de vefat etti.²⁴

SU'ÂLÎ: Bu dönemlerde yaşamış Su'âlî mahlaslı şair tespit edilememiştir.

SÜHEYLÎ: Hemdem Kethüdâ'nın oğlu olan Ahmed Süheylî Efendi'nin doğum tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte Şam'da doğdu. Mısır divan kâtipliği ve Halep muhasebeciliği yaptı. 1043/1633-4'te vefat ettiği tahmin edilir.²⁵

ŞÂHÎ: Kaynaklarda Şâhi mahlaslı birden fazla şair bulunmaktadır. Mecmuada yer alan Şâhi'nin hangisi olduğu tespit edilememiştir.

ŞEMÎ: Kaynaklarda Şemi mahlaslı birden fazla şair bulunmaktadır. Mecmuada şiirleri bulunan Şemi'nin hangisi olduğu tespit edilememiştir.

ŞEMSÎ: Kaynaklarda Şemsî mahlaslı birden fazla şair bulunmaktadır. Mecmuada yer alan Şemsî'nin hangisi olduğu tespit edilememiştir.

ŞEVKÎ: Kaynaklarda Şevkî mahlaslı birden fazla şair bulunmaktadır. Mecmuada yer alan Şevkî'nin hangisi olduğu tespit edilememiştir.

UBEYDÎ: Nebî Halife adında bir zatın oğlu olan Abdurrahman Efendi'nin doğum tarihi bilinmemektedir. Danişmedlik ve kadılık yaptı. 981/1573'te vefat etti.²⁶

²⁴ Odabaşı, M. (2009). *Tuhfe-i Nâilî metin ve muhtevâ 1. cilt s.234-467*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas, s.400; <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sehmi-ahmed-celebi>. (E.T.: 5.11.2023).

²⁵ Odabaşı, M. (2009). *Tuhfe-i Nâilî metin ve muhtevâ 1. cilt s.234-467*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas, s.401; <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/suheyli-ahmed-hemdem-kethuda>. (E.T.: 5.11.2023). Ayrıntılı bilgi için bk.: KT: s.334.

²⁶ Özdemir, F. (2011). *Tuhfe-i Nâilî metin ve muhtevâ II. cilt, s.468-734*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas, s.444; <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ubeydi>.

UBEYDÎ BURSEVÎ: Kaynaklarda Ubeydî Bursevî hakkında herhangi bir bilgi tespit edilememiştir.

ULVÎ: Derzi-zâde (Terzi-zâde) Mehmed Ulvî Çelebi, İstanbullu'dur. Doğum tarihi bilinmemektedir. Danişmentlik yaptı. 993/1585'te vefat etti.²⁷

USÛLÎ: Şeyh Usûlî olarak bilinmektedir. Vardar Yenice'de doğmuştur. Bir dönem Mısır'a gitmiş, Şeyh İbrahim-i Gülşenî'nin hizmetinde bulunmuştur. Gülşenî'nin vefatından sonra Anadolu'ya gelerek Avrenûszâde Abdi Çelebi'nin musahibi olmuştur. Hicri 940, miladi 1538 yılında vefat etmiştir. "Vâh kim gitdi Usûlî derdmend" mısraı vefatına tarih olarak düşülmüştür.²⁸

ÜMÎDÎ: Mehmed veya Ümîdî, Mehmed Paşa, Kapudan Salih Paşanın oğludur.²⁹

YAHYÂ: Kaynaklarda Yahyâ mahlaslı birden fazla şair bulunmaktadır. Mecmuada şiirleri bulunan Yahyâ'nın hangisi olduğu tespit edilememiştir.

ZÂTÎ: 16. yüzyıl şairi olan Zâtî, 876/1471 yılında Karesi Vilayetine bağlı Balıkesir kasabasında dünyaya gelmiştir. Şair 953/1546 yılının Kasım ayında vefat etmiştir.³⁰

ZEYNÎ: Bu dönemde yaşamış Zeynî mahlaslı şair tespit edilememiştir.

2.3.2.Mecmuada Yer Alan Şiirlerin Nazım Şekilleri

Mecmuada 16-18. yüzyıllar aralığında yaşamış şairler tarafından kaleme alınmış kaside, gazel, kıta, lügaz, ferd, matla, mesnevi, mu'aşşer, muhammes, murabba, müseddes, müfred, müsebba, müsemmen, müstezad, nazm, rubai, tahmis, tercî-bend,

abdurrahman-celebi. (E.T.: 5.11.2023). Ayrıntılı bilgi için bk.: AÇT: s.455-456, HT: s.545-551, BT: s.120-121, GAT: s.255-256, RİT: s.221-223.

²⁷ Özdemir, F. (2011). *Tuhfe-i Nâilî metin ve muhtevâ II. cilt, s.468-734*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas, s.553; <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ulvi-terzizade-mehmed-ulvi-celebi>. (E.T.: 5.11.2023). Ayrıntılı bilgi için bk.: AÇT: s.481, HT: s.576-580, AHT: s.224-225, BT: s.129-130, GAT: s.259-260, RİT: s.238-241, KT: s.427-431.

²⁸ Tılfarlıoğlu, M. (2011). *Süleymaniye Kütüphanesi Ali Nihat Tarlan Bölümü 59 Numarada Kayıtlı Mecmû'a-i Eş'âr İsimli Şiir Mecmuası*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep, s.15-16.

²⁹ Yuvacı, B. (2014). *Tuhfe-i Nâilî metin ve muhtevâ (II. cilt, s.735-999)*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas, s.253.

³⁰ Zâtî, *Zâtî Divânı (Gazeller Dışındaki Şiirler)*, haz. Orhan Kurtoğlu, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, Ankara, 2017, Kültür Eserleri Dizisi: 552, Ana Yayın No: 3545, ISBN: 978-975-17-3978-0; <http://ekitap.kulturturizm.gov.tr> (E.T.: 19.04.2025).

terkîb-bend, tesdîs ve tespît edilemeyen 2 nazım şekliyle kaleme alınmış toplamda 1083 manzume bulunmaktadır.

Mecmuada Arapça ve Farsça olarak kaleme alınmış manzumeler bulunmaktadır. Mecmuanın “17b” kısmında Şeyh Sa’dî’ye ait olan manzume Farsça’dır. “47b” kısmında Nev’î’ye ait olan manzume Arapça’dır. “54b-55a” kısmında Nev’î’ye ait olan manzume Farsça’dır. “58b” kısmında Nev’î’ye ait olan manzume Farsça’dır. “65a” kısmında Nev’î’ye ait olan manzume Farsça’dır. Bunların dışında mecmuada yer alan manzumeler Türkçe’dir.

Mecmua mürettep divan formunda olduğu gibi kaside nazım şekli ile başlamış, ardından müsemmen nazım şekliyle devamında ise tahmis vd. nazım şekilleri karışık bir şekilde ilerlemektedir. Mecmua içerisinde yer alan nazım şekillerinden sayıca en fazla olanı gazel nazım şeklidir. Bu durum gazel nazım şeklinin Divan adı verilen eserlerin dışında mecmualarda dahi diğer nazım şekillerine göre daha fazla ilgi görmesinin bir sonucu olduğu söylenebilir.

Mecmuada yer alan şiirlerde kullanılan başlıklandırma tercihi şu şekildedir: Şiirlerin başlıklarında çoğunlukla ait olduğu şairin mahlası yazılmaktadır. Bunların bazılarında “Emrî”, “Nev’î” gibi sadece şairin mahlası yer alırken bazılarında ise “Emrî Efendi”, “Kadrî Efendi” gibi hitaplı ifadeler yer almaktadır.

Mecmuadaki şiirlerin başlıkları genellikle kırmızı mürekkeple yazılmış olmasının yanı sıra bazı başlıkların ise siyah mürekkeple yazıldığı görülür. Mecmuada aynı şaire ait şiirlerin peş peşe verildiği durumlarda “ve lehu, ve lehu eyzan vd.” şeklinde başlıklar atılmıştır.

Mecmuada örneğine çok az rastlanmakla birlikte bazen şiirin başlığının yanlış atıldığı görülür: Mecmuanın “2a” kısmında müstensih, Emrî’ye ait olan manzuma başlık olarak “Tahmis” demiştir fakat şiirin nazım şekli muhammesdir. “4a” kısmında Emrî’ye ait olan gazele müstensih başlık olarak “Gazeliyat-ı Bâkî Harfûl Tâ” diyerek yanlış başlık atmıştır. Mecmuanın “21b-22a” kısmında başlık olarak “Kaside” denmiştir fakat şiirin nazım şekli mesnevidir. “22b” kısmında Fiğânî’ye ait şiire başlık olarak “Gazeliyat-ı Fiğânî Rahmetullâh” denmiştir fakat şiirin nazım şekli kasidedir. “28a” kısmında Sâni’ye ait olan şiire başlık olarak “Müseddes” denmiştir fakat şiirin nazım şekli muhammesdir. “28a”da bir başka şiire de müstensih, “Tahmîs” başlığı atmıştır fakat şiirin nazım şekli müsemmendir. “45a” kısmında ‘Âlî’ye ait şiire de müstensih, “Tahmîs” başlığı atmıştır fakat şiirin nazım şekli muhammesdir. “58b-59a” kısmında Nev’î’ye ait olan şiire de müstensih, “Müsemmen” olarak başlık atmıştır fakat şiirin nazım şekli tesdîsdir. “59a-59b” kısmında yine Nev’î’ye ait olan şiire de müstensih,

“Müseddes” başlığı atmıştır fakat şiirin nazım şekli tesdîsdir. “62b” Nev’î’ye ait olan şiire de müstensih başlık olarak, “Gazeliyyât-ı fî Harfûl Kâf” demiştir fakat Kâf değil Lâm olacaktır. “73b” kısmında Şabrî’ye ait şiire müstensih “Ġazeliyyât vü Tahmisât Şabrî Çelebî” demiştir fakat şiirin nazım şekli müseddesdir.

Yukarıda verdiğim bilgiler mecmuanın müstensihinin dikkatsiz olduğunu gösterir nitelikte kanıttır. Bu verdiğim bilgiler ya müstensihinin dikkatsizliğinden ya da alan bilgisinin zayıf olduğundan kaynaklanır.

Mecmûada bazı şiirlerin farklı yapraklarda tekrarlandığı görülmektedir. Bu duruma örnek olarak Emrî’nin “n’eyleyeyin” redifli manzumesi verilebilir. Söz konusu şiir, mecmûanın (17a ve 38b) yapraklarında yer almakta olup, istinsah sürecinde bir hata meydana gelmiştir. (17a) yaprağında bu manzume “gazel” başlığıyla kaydedilmişken, (38b) yaprağında aynı şiirin yalnızca üçüncü ve beşinci beyitleri alınmış ve yanlışlıkla “kıta” başlığı altında yazılmıştır. Bu durum, müstensihinin şiir türlerini ayırt etme konusundaki yeterliliğini sorgulatmakta ve istinsah hatalarının metnin türsel tasnifinde nasıl yanlış yönlendirmelere yol açabileceğini ortaya koymaktadır.

Tablo 4. Mecmuada yer alan şiirlerin nazım şekilleri ve sayısı

Nazım Şekilleri	Sayısı
Gazel	864
Ferd	2
Kaside	39
Kıt’a	33
Lügaz	5
Matla	3
Mesnevi	4
Mu‘aşşer	1
Muhammes	5
Murabba	11
Müseddes	41
Müfred	21
Müsebbâ	1
Müsemmen	5
Müstezad	1
Nazm	1
Rubai	3
Tahmis	26
Tercî-i Bend	10
Terkîb-i Bend	2
Tesdis	3
Nazım Şekli Bilinmeyen	2
Toplam	1083

2.3.3.Mecmuada Yer Alan Şiirlerde Kullanılan Vezinler

Mecmua içerisinde bulunan manzumelerde toplamda 18 farklı aruz vezninin kullanıldığı görülmektedir. Ayrıca mecmuada 10 manzumenin vezni bulunamamıştır. Aşağıdaki tabloda mecmuada yer alan şiirlerde kullanılan vezinler ve bunların sayısı verilmiştir. Tablodan yapılacak çıkarım sonucunda mecmuada bulunan manzumelerde en fazla aruzun remel bahrinin “Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilātün / Fā‘ilün” vezninin kullanıldığı görülür.

Tablo 5. Mecmuada yer alan şiirlerde kullanılan vezinler ve sayısı

Sıra Nr.	Kullanılan Vezin	Sayısı
1.	Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün	2
2.	Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün	322
3.	Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün	23
4.	Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün	6
5.	Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün	147
6.	Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün	22
7.	Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün	19
8.	Fe‘ülün Fe‘ülün Fe‘ülün Fe‘ül	15
9.	Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün	150
10.	Mef‘ülü Fā‘ilātün Mef‘ülü Fā‘ilātün	24
11.	Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün	39
12.	Mef‘ülü Mefā‘ilün Fe‘ülün	4
13.	Mef‘ülü Mefā‘ilün Mef‘ülü Mefā‘ilün	10
14.	Mefā‘ilün Mefā‘ilün Fe‘ülün	19
15.	Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün	74
16.	Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün	181
17.	Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün	14
18.	Müstef‘ilün Müstef‘ilün Müstef‘ilün Müstef‘ilün	3
	Toplam	1073

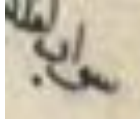
2.4.Mecmuanın Dil Özellikleri

Mecmuanın, “17b” kısmında Şeyh Sa’dî’ye ait olan manzume Farsça’dır. “47b” kısmında Nev‘î’ye ait olan manzume Arapça’dır. “54b-55a” kısmında Nev‘î’ye ait olan manzume Farsça’dır. “58b” kısmında Nev‘î’ye ait olan manzume Farsça’dır. “65a” kısmında Nev‘î’ye ait olan manzume Farsça’dır. Bunların dışında mecmuada yer alan manzumelerin tamamı Türkçe’dir.

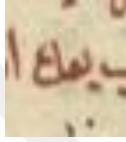
Mecmuada müstensihden kaynaklı birçok imlâ hatası mevcuttur. Bu hataların hangi hususlarda, hangi sıklıkla, düzenli mi düzensiz mi olduğu bize mecmuanın müstensihinin eğitim seviyesi hakkında fikir sunabilmektedir.

Mecmuada müstensihin bazı kısımlarda yanlış başlıklandırma yapması, mecmuanın müstensihinin dikkatsiz olduğunu gösterir niteliktedir. Ya da alan bilgisinin zayıf olduğunun kanıtıdır.

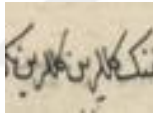
Müstensih, mecmuanın (51b) kısmında (ش) harfini yazacakken (س) harfini yazmıştır.

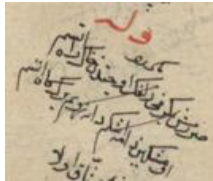
Müstensih, mecmuanın (52a) kısmında başlığı farklı yazmıştır. Lık kelimesinin yazılışından yola çıkarak müstensih dikkatsiz olduğunu veya alan bilgisinin zayıf olduğunu görebilmekteyiz.

Müstensih, mecmuanın (62b) kısmında “güllerin” kelimesini bir defa yazması gerekirken iki defa yazarak yanlışlık yapmıştır.

Müstensih, mecmuanın (70b) kısmında gazele farklı matla beyitle başlamıştır. Bu matla beyitin üzerini çizerek asıl gazeli yazarak devam etmiştir.

Yukarıda vermiş olduğum bilgilere göre; mecmuada yer alan bazı hatalar, müstensih metni aktarırken yeterli dikkat ve özeni göstermediğini açıkça ortaya koymaktadır.

2.5.Mecmuanın Derlendiği Dönem Hakkında Bir Değerlendirme

Mecmuanın İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesinin künyesine göre müstensih; Edirneli Emrullah Çelebi Emri Efendi'dir. Aynı şekilde mecmuanın İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesinin künyesine göre mütercimleri; Sabri

Muhammed Şerif, Muhammed Çelebi Ulvi, Ramazan Fennani, Çelebi Piriştineli Mesihi, Nuri, Yahya b. Ali Efendi Malkaravi Nev'i'dir.

Mecmuada manzumeleri olan şairlere baktığımız zaman mecmuanın hangi dönemde derlendiğine ulaşabilmekteyiz. Mecmuada 16-18. yüzyılları arasında yaşamış olan şairlerin şiirleri bulunmaktadır. Mecmuanın (1b-80b) varaklarına göre farklı yüzyıllarda yaşayan şairler karışık şekilde verilmiştir. Sahip olduğu fiziki özellikler ve içerdiği şair kadrosundan dolayı, 16-18. yüzyıla ait bir mecmua olduğu anlaşılmaktadır. Mecmua'da kırmızı mürekkep kullanılması da mecmuanın 16-18. yüzyıllarda oluşturulduğunu destekleyen unsurlardandır.

3. İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ NEKTY01532 NUMARADA KAYITLI MECMÜ‘A-I EŞ‘ÂR’IN MESTAP’A GÖRE TASNİFİ

Tablo 6. Mecmuanın (1b-80b) MESTAP’a Göre Muhteva Tablosu

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahl as	Matla‘ Beyti / Bendi	Makta‘ Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
1b	Emrî	Varak-ı zerdini her berg-i hazânuñ el-ân Mühre-i jâle ile kıldı mücellâ devrân	İrmeye dest-i hazân dâmenine serv gibi Ol elif-kâmetten ola tâze çemen içre çemân	Kasîde (32 beyit)		..--/..--/..--/..--	
1b	Emrî	Saldı gülşende yine seccâde-i ahđar çemen Olmağa kâim-makâm-ı âhtar peygâmbere çemen	Safha-i gülzâr Emrî den yazar vaşf-ı hađuñ Rismân-ı sebz ile çekmiş-durur mıştâr çemen	Kasîde (24 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
2a	Emrî	Dîn lâle ‘ârîzuñçün jâle-bâr olmuş-durur Her müje hüsnüñ gülinsüz gözde hâr (olmuş-durur) Sîne ‘ışkuñ âteşiyle pür-şerâr olmuş-durur Dil hevâ-yı kâkülûñle bî- karâr olmuş-durur Cân firâk-ı la‘l-i nâbuñla figâr olmuş-durur ‘Aql u fikrüm turrân ile târumâr olmuş-durur Ten gam-ı zülf ü hađuñla hâk-sâr olmuş-durur Üstühân-ı ser mekân-ı mûr u mâr olmuş-durur	Kâmetüñ bâlâdur ey servüm miyânuñdur vaşať Şafha-i güldür ‘izârüñ leblerüñ müşğîn nukat Levh-i dilden yuyamaz hađuñ eger olursa şat La‘lûñ üzre yazdı Kevser sûresin güyâ gâlať Kim kazıtdı ey cemâli muşhafum şafhañda hať Kânına ‘âşıklañ la‘lûñ getürdi çünki hať Bir gün diyeler Emrî için ey sebz- hať Bir hať-ı sebzüñ gamından hâksâr olmuş-durur	Müsemme n (5 bend)		-.--/-.--/-.--/-.--	
2a	Emrî	Görindi lutf-ı rûy-ı yâr mir’ât-ı semenlerde Zuhûr itdi hıram-ı kadd-i dilber nârvenlerde Oturma merdüm-i çeşmüm gibi beytül-hazenlerde Bahâr irdi şafâ kesb idicek demdür çemenlerde Huşûşâ şalına yanuçıca serv siminlerde	Çü Emrî ol meh-i nâ-mihribân bî-‘ahd dilberdür Vişâlîn va‘d eylerse yine hicrân muķarrerdür Anuñçün dir bu beyti ol ki Hüsrev aña çâkerdür Firâkuñla Nişânî bendinin hâli mükedderdür Vişâlûn va‘d itmişdün be hey zâlim geçenlerde	Tahmis (5 bend)		.---/.---/.---/.---	
2a	Emrî	Tarîk-ı üstür-i miñnetde cismüm pâyımâl eyle Şıyup ser kâsesin yâ Rab seg-i yâra sıfâl eyle Diyârum deşt-i sevdâ yârum âhu-yı melâl eyle Çü kılduñ zülfini Leylî beni Mecnûn-misâl eyle Hudâyâ belki Mecnûndan dahî şûrîde- hâl eyle	Gerekse derd ile dön çeşm-i dilber gibi bîmâre Gerekse baħr-i miñnetde yaşum gibi ol âvâre Gerek ağla gerek inle gerek düş âh ile zâre Ten-i zerd ü nizâr ile irilmez rûy-ı dil-dâre	Tahmis (5 bend)		.---/.---/.---/.---	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla‘ Beyti / Bendi	Makta‘ Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
2a	Emrî	Anı ey dil habâb-ı eşk çarhına hilâl eyle Yüzine perdedir seyr-i cemâline rızâ virmez Yüzini gösterüp çeşm-i cihân-bîne ziyâ virmez Gülzâr içre hergiz ‘andelîb-i zâre câ (virmez) Haţ-ı reyhân gibi şeb-bûy şaçı büy-ı vefâ virmez	Gerek aña sebû-yı müşg-tînetden sifâl eyleye Gedâ-yı bî-nevâya şayma kırı server-i ‘aklı Eger âbâd idem dirseñ harâb it kişver-i ‘aklı Gider dest-i cünûn ile başuñdan efser (‘aklı) Perişân eyle tırmasun yanundan leşker-i ‘aklı Libâs-ı ‘arı ey Emrî seg-i dil-dâra şâl eyle	Muhamm-es		.--/---/---/---	
2a-2b	Emrî	‘Ayn-ı ‘ömrüm benüm ol nergis-i bîmâra fedâ Mîmi hem dâyre-i nakş-ı fem-i yâra fedâ Râhım olsun o kemân-ebrû-yı dil-dâra Dâl u lâm-u dil iki turre-i tarrâra fedâ	Hûn-ı nâzuñ beni yâ kaşuña hem-tâ kıldı Elifi dūd-ı dili ‘ar‘ar-ı bâlâ kıldı Noğtalar dâğ kodı râsı kaddım râ kıldı Dâl u lâm u dil iki turre-i tarrâra fedâ Elif-i Emrî senüñ kâmet-i dil-cûñâ fedâ Dâl u lâm u dil iki turre-i tarrâra fedâ	Murabbâ		..--/..--/..--/..-	
2b	Emrî	Bu kadar reftâr ile sen eyleseydi gülistân Vâlih ü sergeşte kılsun kuşede serv-i revân	Zülfini görsek leb-i yâri peyabı itse kim Hoşdur uzun gice Emrî şarâb-ı erguvân	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.-	
2b	Emrî	Bir nidâ ermiş efendi hazretiniñ sem‘ine Vuşlat isterseñ çü bizden yaña gel yâ-hû dimiş	Hoş çekip câm-ı fenâ ol şevke bir târih idüp Sâkiya bezm-i cihândan merhaba yâ-hû dimiş	Müfred	Tarih	-.--/-.--/-.--/-.-	
2b	Emrî	Emrîyâ bu bir güzel târih olur Vâ‘izin kesse bâsını şâhımın	-	Müfred	Tarih	..--/..--/..--/..-	
2b	Emrî	Gitseñ şehir ardıña senüñ şems uyardı Seyr itmege bâğı	Hançerle hilâl urdu anuñ başını yardı Kan oldu yanağı	Müstezâd		--/..--/..--/..--	
2b	Emrî	Hurşid-i rûy-ı yâri çün eyledüm temâşâ Bir zerrenin içinde gördüm iki Süreyyâ	Ol sîb gâbgâb içün nârence döndüm Emrî Böyle kalursa hâlüm bih olmaz ise ayvâ	Gazel (5 beyit)		--/..--/..--/..--	
2b	Emrî	Ğam-ı hattıñla gubâr olsam ey gül-i ra‘nâ Mezârıma çemen örte bir yeşil hârâ	Bitürdi garğa-i hûn sâkiyâ habâb degül Hevâ-yı la‘l-i nigâr ile kalkdı şahbâ	Gazel (7 beyit)		..--/..--/..--/..-	
2b	Emrî	Şarkdan gelmiş kûl olmuşdur meh-i tâbân aña Tâlk-ı simîn-hâle taşsa n‘ola gir devrân (aña)	Tiğ-i müjgânüña şordı çeşm-i Emrî tâ ola Ruğhlarıñdan gayrıdan kat ‘-ı nazar âsân aña	Gazel (7 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.-	
2b	Emrî	Eşk-i çeşmim gördi ol pîr olası söğdi baña Bu meseldür kim erenler nakde eylerler du‘â	Çeşm ü ruhsârına öykünse n‘ola nergisle gül Anlarıñ yüzün gözin açmışdur ey Emrî şabâ	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.-	
2b	Emrî	Beline hançer-i zer taşmış o serv-i bâlâ Âb-ı zerle yazılmış şanasın servde râ	Kaşlarıñ şanma ki Emrî nîm içün temzâr Nâhın derdle yırtup yüzini tutdı garâ	Gazel (6 beyit)		..--/..--/..--/..-	
2b-3a	Emrî	Dökdü yine cümle ahseni esbâbı Yûsufdan saña Huccet ol haţ iki ruhsar iki şahiddür saña	Emrîyâ Mecnûm bir nakkâş taşvîr eylemiş Gördüm anı ger za‘îf olaydı beñzerdi baña	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
3a	Emrî	Çeşm-i nücûma kuhl için ey serv-i meh-likâ Her gün izûn tozın çıkarur göklere şabâ	Tebhâleler çıkardı lebinde degül nücûm Âhum şadâsı çarhı belînletdi Emrîyâ	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-	
3a	Emrî	Zebânun mî dehânunîda yâ berg-i lâle-i hamrâ Düşüp âb-ı hayâtun havzına olmuş-durur gûyâ	Sirişküm kaşresi bir gevher-i sır-âb dî Emrî Tecellî idecek bizzât aña yâr oldı bir deryâ	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
3a	Emrî	Cûy-ı eşk oldı revân ol serv-i dil cûdan yaña Gıtdi gelmez bir dağı bu çeşm-i pür-hûndan yaña	Şa'sa'a şanma güneş zencîr-i zer takmış idi Âhumun ejderlerin ey Emrî gerdûndan yaña	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
3a	Emrî	Gam çeker gönlüm gözümdür keffe-i mîzân aña Sîmden dirhemler etdi eşk-i dîr-efşân aña	Emrî -i dil- haste derdünle za'îf olmuş-durur Hûşça tutsun teb-i ecel ırgürmesün hicrân aña	Gazel (7 beyit)		---/---/---/---	
3a	Emrî	Eger küşteñ mezârî lâlesin bulsa ide havrâ Ruğına bergini gül-güne dâğın hâl-i 'anber-sâ	Bîñarı dîde-i giryânın ser-çeşmedür Emrî Kim andan bir tamar Nil ü Furât vü bir tamar deryâ	Gazel (6 beyit)		---/---/---/---	
3a	Emrî	Garîb geldi çemen-zâra nergis-i şehlâ Yüzünü göremedi el-garîbü ke'l-a'mî	Kaşun firâkı hilâl itdi Emrîyî ey meh Habâb-ı ışk üzerinde sipihr-âsâ	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
3a	Emrî	Ey gayret-i hûr eyleyesin diyü temâşâ Cennetde dikilmiş depesi üstine tûbâ	Mâh-ı neve bu al ile reng eylemek ister Emrî opuser kim urur engüşüne hınnâ	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-	
3a	Emrî	Dehâmî gâib olmuş hatî-ı sebz-i yârda gûyâ Yitürmüş sebze-zâr-ı cennet içre hâtemin havrâ	Garîk-ı eşk-i pür-mevc olduğu anılsun Emrî nün Mezârî örtüsün eyleñ anuñ ter mâ'î bir hârâ	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
3a	Emrî	Şeh-süvâr-ı 'ışkam âhum dîdîdur çevgân baña Çarhı meydân tûb-ı sîmindür meh-i tâbân baña	Nice nem-nâk olmayam Emrî nigarın ruhları Kendü hatî ile yazmış nâme-i hicrân (baña)	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
3a-3b	Emrî	Dil düşüp firâte eyler hat-ı dildarı recan Ecelin ister o kim ola giriftar-ı belâ	'Aksine sâyesine hâlini didim nideyim Anları göremezin yârdan ey Emrî cüdâ	Gazel (7 beyit)		--./-./-./-./-	
3b	Emrî	Kıla gözden ruh u la'li ey yüzi meh-tâb cüdâ Olmaya dîde-i ter hûn cüdâ âb cüdâ	Gördi mevc urdugını çünkü bu kıanlı yaşumun Acıdı bañr cüdâ Emrî mey-i nâb cüdâ	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
3b	Emrî	Tîr-i dil-dûzuñ çekince sîneye ey kaşı yâ Bî-gümân bu kâmetüm olur kemân gibi dü-tâ	Şâh-ı ruhsâr üzre şararmış hazân yaprağıdur Kâmetüm üstindeki ruhsâr-ı zerdüm Emrîyâ	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
3b	Emrî	Gam milketinde kaddüñi yâd eylesem n'ola Ey serv çün elifdür okımağa ibtidâ	Tebhâleler çıkardı lebinde degül nücûm Âhum şadâsı çarhı belînletdi Emrîyâ	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-	
3b	Emrî	La'lîn şabâklâ 'arz-ı zer eyleser gül saña Başında pâreler şabâk hışm idüp şabâ	Emrî mu'atâr eylemege cân dimâğını Bir top benefşe virdi dükkânı pür-hattı aña	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-	
3b	Emrî	Kodı zülf üzre çûbarmak didüm el virmek ola Döndi 'aks eyledi bildüm ki didi remz ile lâ	Göster Emrî zülf ile çeşm ü kadûñi Ki anları vaşf ide vü eyleye sen şâha du'â	Gazel (6 beyit)		--./-./-./-./-	
3b	Emrî	Ey meh şu'â şanma ki hüsünüñden âfitâb Barmağların yüzine dutar eyleyüp hicâb	Bir tîz aqarşudur o şehûñ tîğî Emrîyâ Memlû hevâ ile ser âvâredür habâb	Gazel (8 beyit)		--./-./-./-./-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
3b	Emrî	Hıdmet içre cismini zer eyleme şimşâd olup Alnuna yeşil 'abâ gey serv-veş âzâd olup	Tişeyi pişe idindi kühken çalışdı çün Şan'atı başa çıkardı Emrîyâ üstâd olup	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
3b	Emrî	Müjemde katre katre eşk-i hûn-âb Dizilmiş rişteye gûyâ ki 'unnâb	Kuritduñ 'âlemi âhuñla Emrî Akamaz çeşme-i hırşidden âb	Gazel (5 beyit)		/-.-/-.-	
3b	Emrî	Bir felekdür eşk-i çeşmüm üzre gûya her habâb Anda ey meh 'aks-i ruhsâr-ı münîrî âfitâb	Şâh-ı gamdur Emrî dîvâr-ı hîşâr-ı çarhda Töp-ı âhı anuñ kalmışdır degüldür âfitâb	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
4a	Emrî	Bir şeh-i şahrâ-nişinim sâye-bânumdur şehâb Aña peyveste olmuş âhum şu'leyi zerrîn- tınâb	Kaşî fikridür dili peyveste nâlan eyleyen Ol kemândan inler ey Emrî hemişe bu rübâb	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
4a	Emrî	Sâye şaldı üstüme ol kâkül-i müşgîn-nikâb Başum üzre sâye-bân olurdu Ahmed-veş şehâb	Pertev-i hüsni şeb-i zülfinde olursa ne tañ Çün karañu gicelerde olur Emrî mâh-tâb	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
4a	Emrî	Bir arada gördüm iki dilber-i 'âli-cenâb Şöyle şandum kim inüpdür seyre mâh u âfitâb	Biri hayrân kıldı esrâr-ı şeker-âlûd ile Biri ser-mest itdi Emrî şunup câm-ı şarâb	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
4a	Emrî	Şöyle zerd oldı tenüm derd ile kim altun şanup Hey begüm bir yuda yazdı bendeñi Kârûn şanup	Derd için pür-dâğı gördi yire gömmek istedi Kîse-i cismini Emrînüñ tolu altun şanup	Gazel (6 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
4a	Emrî	Sanma kim ebri hevâdan saçılır hâk üzre âb Sûz-ı âhumdan 'arağ-rîz oldı ey meh-rû şehâb	İgne şancıldan hayâl-i gamze-i dil-dûz aña Olmadı bir lahza râhat pister-i didemde hâb	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
4a	Emrî	Bir geliş var hağ-ı şeb-dizde ey şîrîn-leb Mâ- haşıl çehre-i gül-günüñü basmazsa 'aceb	Anuñ içinde çekirdekleri müşgîn beñler Emrîyâ bâğ-ı cemâlinde bir elma gâbgâb	Gazel (5 beyit)		.../-.-/-.-/-.-	
4a	Emrî	Ârız üzre zülf şalmış ey habîb Eyle kim kâfir şuya şalar çalıp	Virme cânun ol vefâsuz gâbgâba Çâh-ı bi-âb içre Emrî şalma ip	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-	
4a	Emrî	Didüm görince gamzeñi düşdi bu câna tâb Didi olur kılıç yüzi ıssı ol âfitâb	Tîrin hevâya atmış idi âh âteşin Emrî od atdı şandı görenler anı şehâb	Gazel (5 beyit)		--./-.-/-.-/-.-	
4a	Emrî	Yapma göz hânesin itmiş kıo yaşuñ seyli harâb Yegdür andan ki kapusın kapayı zabt ide hâb	Bulmadılar deheni hâtemini 'âşıklar Hâk idüp tenlerini dökdiler ey Emrî türâb	Gazel (5 beyit)		.../-.-/-.-/-.-	
4a	Emrî	Gördi ki kendüden bih olur gâbgâb-ı habîb Bu gayret ile kendüzin aşdı nihâle sîb	Zülfî hamında gâbgâbını gördüm Emrîyâ Bitmiş didüm bu dalda ra'nâ latîf sîb	Gazel (5 beyit)		--./-.-/-.-/-.-	
4a-4b	Emrî	Ağzınuñ ben yarıyın diyü cevâb itmiş gül-âb Ter düşürmiş leblerin olmuş arada şeker-âb	Süzse ibrişim elekle dehri Emrî olmaya Dil leh-i bârik-i dilber gibi bir ince şarâb	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
4b	Emrî	Hâne-i ağıyardan çıkdı çün ol meh bî-nikâb Eyle şandum toğdı akrep menzilinden âfitâb	Gurre kaşında ruñı rağşân-durur hırşîd-veş Ay başında Emrîyâ virmez egerçi mâh tâb	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
4b	Emrî	Utandı kaçtı karanlığa sam âb-ı hayat Görünce leblerini ey kara kaşı zulmat	Debîr-i gam varak-ı câna yazdı nâme-i Fitîli hâmedür ey Emrî dâğ-ı sine devât	Gazel (5 beyit)		.-.-/-.-/-.-/-.-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
4b	Emrî	Oldı yaşum ğarkâsı fülk-i felekle kâyinât Kim bulupdur ser-nigûn zevrakla deryâdan necât	Dil haţ-ı ebrûsunu görüp olur ğamdan emin Nite kim Emrî miskin bir nişanlanmış berât	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
4b	Emrî	Kand mey-i la'lûn ve yâhûd çeşme-i âb-ı hayât Hızır mey la'lûn ve yâhûd âb üstinde nebât	Haţ-ı sebzi yaraşur la'linde anuñ Emrîyâ Hûb olur zirâ behem olsa ğubâr ile nebât	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
4b	Emrî	Dil-dâr ile itmeñ diyü da'vâ-yı maħabbet 'İşk ehline ol haţ-ı siyeh okudı hüccet	Ey Emrî kıvarduğı gülün bād-ı çemende Öykündüğini yâre urur yüzine kat kat	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
4b	Emrî	Nakşuñla bulur deyr-i cihân revnağ u şûret Taşvîr-i büt-i çîn sanemâ bir kurı şûret	Dil-dâr ile vuşlatda eger ceng ider olsağ Araya girer Emrî aralar bizi fûrkat	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
4b	Emrî	Ğam ğubârı def'isü için istemiş Mecnûn kadeh Lâle-i deşt-i fenâ şunmış aña pür- hûn kadeh	Şanma 'âlem lâle-zâr oldı şeh-i 'ışk Emrîyâ Bâde bezmin itdi töldi kühlâ hâmuñ kadeh	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
4b	Emrî	Şîrin lebünde hiç yaraşmaz cevâb-ı telh Mergûb olur egerçi ki sâkî şerâb-ı telh	Cânın acıtdı zehr-i gamuñ ağlasa eger Emrî -i şûr-bahtuñ olur eşki âb-ı telh	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
4b	Emrî	Süvâr olsa kaçan ol şâh-ı ferruğ Sürersem semendine kamer ruh	Gerek Leclâl ol ey Emrî ider mat Seni bir lu'b ile ol şâh-ı Ferruğ	Gazel (7 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
4b-5a	Emrî	Salınur bağ içre gördüm serv ü 'ar'ar şâh şâh Kaddûn añup sineme çekdüm elifler şâh şâh	Serv-kadler vaşf idüp didükde bir şî'rin Gazel Emrî taşsın eyledi serv ü şanevber şâh şâh	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
5a	Emrî	Gördüm ey dil minnet ister virmege dünyâ murâd Aña minnet itmeden kırtuldum oldum nâ-murâd	Emrîyâ devran murâduñ nice hâşıl eylesün Çün degüldür tab'uña dünyâ vü mâ-fihâ murâd	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
5a	Emrî	Gerdenünde kâkülün cân boynına şalar kemend 'Ârızuñ üstinde hâlün âteş üzre kor sipend	Emrîyâ zülf-i perîşânına el urmağ neden Ol perî-şânun şabâ gibi yiler oñmaz levend	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
5a	Emrî	Eylerim zülfün hevâsın heves 'ömr-i medîd Tığ-ı müjgânuñ ğamıyla kesmezcin cândan ümîd	Etdi 'azm-i sefer vuşlat umarken 'an- karîb Veh ki oldı ol perî gitdükçe Emrî den ba'id	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
5a	Emrî	Her üstühân-ı pehlû kanı koçdı cism-i zerd Ol râ-durur ki ortaya almışdur anı zerd	Cismüm ki 'ihâta kıldı anı Emrî şarulık Ol râ-durur ki ortaya almışdur anı zerd	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
5a	Emrî	Dâğ yaksam tenüme şevk-i ruhuñla gül olur Murğ-ı dil nâle ider nağme ile bûlbûl olur	Emrîyî yakma şakın âteş-i âhından anuñ Bir şerer degse ger eczâsı sipihruñ kül olur	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
5a	Emrî	Haţ-ı 'arak-feşânuña ey la'l-i pür-ğüher Bir hâsta yüz sürince ecel dürlerin doker	Bir âh itse Emrî biñ âh itdi dir bu el Bî-çâre n'eylesün birine halk biñ kaţar	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
5a	Emrî	Meclis-i 'ışkuñda yaşum mey gözüm peymânedür Çeşmüm anuñcün gehî maħmûr u geh mestânedür	Zülf-i müşğîn-i nigârî Emrîyâ tezyîn için Şânedür destüm aña barmağlarum dendânedür	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
5a	Emrî	Öykünürse dehenünde dür-i dendâna ger Jâle-i gül göresin goncanuñ ağzına düşer	Reh-i 'ışk içre gelür dideme çok yollardan Emrîyâ girdi 'urûkına anuñ hûn-ı ciger	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
5a	Emrî	Şanma ey bûlbûl-i şeydâ gül-i ter İtdüğün âhı kulağına koyar	Kaşlarından ne umar Emrî hilâl Ki gelür karşıasına boynın eger	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	

Tablo 5. (Devamı)

Yp. Nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
5a	Emrî	Dürr-i dendân kim dehân-ı dilber-i ra'nâdadur Katre katre jâledür gonca-i hamrâdadur	Emrî yâ bu çeşm-i hûnînümde olan kirpügüm Beñzer ol hâr-ı siyâha gonca-i hamrâdadur	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
5a-5b	Emrî	Bu lezzet kim senûñ şîrîn lebûñde vardur ey hûr Nebât olsa 'aceb olmaya 'aksi düşdüğü billûr	Degül ebrû olup müjgânî hâ-il mihr-i rûymdan Cebîni mâhînuñ bir yanî Emrî olmamışdur nûr	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
5b	Emrî	Tâb-ı mülden gerçi rûyuñ kırmızı gül taķınur 'Aks-i ruhsârûñ gülinden şâhid-i mül taķınur	Ol güle Emrî kulaķdan 'aşîķ itmişdür beni Gûşe-i bağ-ı cihânın ehlin gül taķınur	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
5b	Emrî	Sanma kim haddinde cânânın haķ-ı hadrâ-durur Şâhid-i ruhsârî geymiş bir yeşil hârâ-durur	N'ola ger zencîre çekse hâmeler divâne-vâr Emrî yâ şî'rüm hayâl-i zülfine şeydâ-durur	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
5b	Emrî	Sîneden çün biterken cerrâh peykânın çeker Zahmumuñ ağzından ol dem sanki dendânın çeker	Niçe biñ diller ömre zülf-i dil-âvîzûñ senûñ İrişür Çinden şabâ korkmaz ki urğanın	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
5b	Emrî	Turreñ ile kâkülûñ gâyet sitem-kâr oldılar Bu iki çok başlular gör nice tarrâr oldılar	Gözlerûñ kim yaş döküp dil-dârî ister Emrî yâ Hâceler kim Yûsuf-ı Mısrâ harîdâr	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
5b	Emrî	Ehl-i diller leb-i şîrinûñe şekker didiler Lebûñ içre sözûñe kand-i mükerrer didiler	Zer disem ayağı toprağına ol sîm-tenûñ Emrî yâ baña sözûñ yüzûñe beñzer didiler	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
5b	Emrî	Dil şaçuñdan kaçuban bu ten-i şad-çâke girer Murg-ı şeh-bâzuñ elinden haş u hâşâka (girer)	Girer ol kal'a-i pûlâda şıyup gâm ceysin Emrî her kim ki dil-i dilber-i çâlâke girer	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
5b	Emrî	Göñül gam-ı ser-i zülfûñ ile perişândur İki gözüm leb-i la'lûñ içün dür-efşândur	Tarîk-ı 'ışķda Emrî bu dîde yaşlu-durur Deñiz didükleri yidi yaşında oğlandur	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
5b	Emrî	Kaşlarım kim 'ayn-ı la'l-i dür-feşân üstindedir Pül-durur gûyâ ki bir cûy-ı revân üstindedür	Kanlu yaşum içre Emrî bu felek beñzer hemân Şol habâba kim şerâb-ı ergûvân üstindedür	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
5b	Emrî	Bezm-i maşerde olursa dîdeden dîdâr-dür Nâlemûñ nâyına âheng ola ol meclisde sûr	Cism-i Emrî dest-i hicrânûñda hâķ olursa ger Dâğ-ı mihrûñ lâle-veş eyler türâbindan zûhur	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
5b	Emrî	Zemâne halkımı yandurdu sûz-ı murg-ı zerrîn-per Meğer mektûb-ı şevķumdur kanadı üzre ey dilber	Berü gel kandasın ey serv eşķ-i dîde-i Emrî Senûñçün yollar üstine döşer berg-i gül-i aķmer	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
6a	Emrî	Ruħuñ 'aksi ile yaşum mey-i gül-fâma dönmişdür İzûñ tozı ile çeşmüm mücevher câma dönmişdür	Salınsa yüregüm n'ola görüp görüp miskîn resen Emrî Temâşa kıl bezenmiş ruħları bayrama dönmişdür	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
6a	Emrî	Tıfl-ı eşķ-i çeşmüme rahm it ki merdüm-zâdedür Gerçi kim gözden birağılmış yetim üftâdedür	Ol güneş ruhsâra vü ol meh-liķâya Emrî yâ Benden artuķ şol siyeh-rû şâyesî üftâdedür	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
6a	Emrî	Dem-i giryemde bu çeşmim görinse nâ-gehân cûlar Kurıyınca gözüm yaşı gibi aķardı kan	Cihân içün ne ağlarsın sen ol cânî gör ey Emrî Cihân-cûlar sirişķinden pür olmuşdur cihân	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
6a	Emrî	Hûñî gözûñ helâķ ideli bî-günâhlar Mâtem tûtar geyer haķ-ı zülfûñ siyâhlar	Bârân olıcak Emrî olur berfler budur Ağladuğumca eyledüğüm odlu âhlar	Gazel (5 beyit)		--/-.--/-.--/-.--	
6a	Emrî	Sıfâhân tûtiyâ-yı hâķ-i pâ-yı dilber olmuşdur Kara topraklıktan şimdi çıkmış cevher olmuşdur	Gözümde uçar ey Emrî hayâl-i zülfî şeh-bâzı Bu merdüm murgudur aķın müjem bâl u per olmuşdur	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
6a	Emrî	Dil müdâm âh idüben kadd-i dü-tâ ile yürür Bali Beg kulu-durur ok ile yâ y ile yürür	Dûd-ı âh ile gezer hecre düşelden Emrî Kişi derdiyle marîz olsa 'aşâyile	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
6a	Emrî	'Âşık olmuş çarh saña şanma hürşid u kamer İki taş almış eline sînesin durmaz döger	Bunca sîm-i eşk ile fahr eylesem Emrî n'ola Çarhı gör kim bir iki dinârla gögsin gerer	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
6a	Emrî	Uzanmış zülfi kaddi üzre şayd-ı cân-ı zâr eyler Nihâl-i verde çıkmış mâr şân bülbül şikâr eyler	Ten-i Emrî seniñçün incelüpdür şöyle tâlipdir Tutarsa hâme birine hañı gâyet gubâr	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
6a	Emrî	Meh gam-ı ruhsârın ile kendü kendin pâreler Aña ağılar gözler biñ yaşıdur seyyâreler	Tir-i cânâna gibi bir servden ayırdılar Sînem üzre Emrîyâ acımasun mı yâreler	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
6a	Emrî	Sebzdir hañından sebzgûn yaprağı var Ya âlemdir kara zulfünden siyeh bayrağı var	Emrîyâ çeşmimim 'aks-i ukte-i zulfün gören Kâse-i pür-âb içinde dir benefşe yağı (var)	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
6a-6b	Emrî	Olalı hem-dem-i sultân-ı hayâl-i ruh-ı yâr Çöpi çöp üzre kırmaz merdüm-i çeşm-i bîmâr	Emrî kesmez dilini kesmiyecek dimişler Dil kesilsün anı ben öldüreyim dimiş o yâr	Gazel (6 beyit)		..--/..--/..--/..-	
6b	Emrî	Ten-i dilberde mû-veş görinen sanmañ miyânıdır Der-âgûş itmiş anı ben za'îfûñ kılca cânıdır	Olup ter dideme vâkıf didi nükteyle bir 'ârif Ne oldur Emrî ne bu halka-i mîm-i miyânıdır	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
6b	Emrî	Yüzüme karşı sögse n'ola nigâr Ger tabancayla ursa da yeri var	Emrîyâ öldi dime Mecnûnı Gam-ı Leyliyle kıldı terk-i diyâr	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
6b	Emrî	Dide mir'ât-ı 'izârûñ gül-i gülzâr sanur Anda kirpükleri 'aksini gören hâr sanur	Dilde şemşir-i belâ sînede müjganuñ okı Görem Emrîyi şeh-i 'ışka silah-dâr (sanur)	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
6b	Emrî	Zülf-i dil-dâre derdin dil-i mañzûn söyler Gûyiyâ Leyliye ahvâlini Mecnûn söyler	Bir Gazel söylemiş Emrî lebnin vaşfinda Ehl-i diller didiler hep dîr-i meknûn söyler	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
6b	Emrî	Diyâr-ı 'ışkda sînem beyâbân-ı mañabbetdür Degül cismümdeki mûlar giyâh-ı derd ü miñnetdür	Dil ü cân nañdini Emrî ânâ kılduğuma teslim Yazılmış al kâğıdda hañ-ı ruhsârı hüccetdür	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
6b	Emrî	Sadâsı nâlemüñ bülbül feñâ-yı sîne bağumdur Nihâl üzre gül-i ahmer elif üstinde dâğumdur	Şeh-i mülk-i gamım Emrî hadeng-i nâle atmağa Sütûn-ı âhum üstinde güneş altın kabağumdur	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
6b	Emrî	Âsumân çînî devâtum dîd-ı âhum hâmedür Yazduğum evrâk-ı cân üstinde miñnet-nâmedür	Kana yursa tig-ı sertâser beni incünmezüm Emrîyâ ol baña bir gül-gûñî atlas câmedür	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
6b	Emrî	Şol kara kaşuñ senüñ râ-i ruh-ı gül-gûn mı dur Yâ cebîn altında misk ile yazılmış nûn mı dur	Nazm-ı pervîn mi bu yâ dendân Yohsa bañır içinde Emrî bu dîr-i meknûn mıdur	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
6b	Emrî	Şâh-ı 'aşkım eylerem kûh-ı gam âhûsın şikâr Elde bir zerrîn kemendümdür bu âñ-ı pür-şerâr	Umaram âhum niğâb-ı zülf-i yârı ref' ide Görelüm Emrî hele ne gösterür bu rûzgâr	Gazel (6 beyit)		..--/..--/..--/..-	
6b-7a	Emrî	Seni koyup dil ü cân gayrıya mâyl mi olur Gökde hürşide iren zerreye kâyil mi olur	'Arz idem dirdi gözi yaşlarını Emrî saña Güneşe leşker-i seyyâre muğâbil mi olur	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
7a	Emrî	'Anberîn kâkül cebinûn üzre şekl-i cîmdür Zerre ağzuñ mihr üstine yazılmış mîmdür	Dürri dendân-ı nigâra benzemez mi Emrîyâ Zerre ağzı eyledür kim aña şıgmağ nîmdür	Gazel (5 beyit)		..--/-.-/-.-/-.-	
7a	Emrî	Senüñ fülful beñüñ varsa benüm dâğ-ı siyâhum var Senüñ sünbül saçuñ varsa benüm de dûd-ı âhum (var)	Senüñ kandan sirişkûñ var ise ey dîde-i Emrî Benüm de süz ile dilden gelür çok âh u vâhum (var)	Gazel (5 beyit)		-/....-/....-/....	
7a	Emrî	La'line karşı ezilme ey şeker Key şakin 'âşıkları başuñ ezer	'Arız-ı zibâña Emrî gül dimiş Söylenür illerde bu rengin haber	Gazel (5 beyit)		..--/-.-/-.-/-.-	
7a	Emrî	Gamuñda baña sirişküm şarâb-ı âl yiter Dile derûnî muşâhib dañi hayâl yiter	Kabâyı n'eyleyeyin cismüm üstine Emrî Sirişkden dökilen kan kabâ-yı âl yiter	Gazel (5 beyit)		..--/-.-/-.-/-.-	
7a	Emrî	Dilde derdünle belâ vü derd ü miñnet ü vardır Dîde-i terde hayâlündür dañi nem vardır	Görmemiş kimse vücûdın misli ma'dûm Emrîyâ Zerrece yok ol güneş yüzlûde bir fem (vardur)	Gazel (5 beyit)		..--/-.-/-.-/-.-	
7a	Emrî	Bir yalın yüzlü güzeldür âteş-i 'ışk-ı nigâr Yaksa yandursa dil-i 'uşşâkı n'ola vechi var	Ağladursın Emrîyi bârî kaşuñ göster aña Çün olur kavş-i kuzah bârân olıcak âşikâr	Gazel (5 beyit)		..--/-.-/-.-/-.-	
7a	Emrî	Şeb-i gamda tütünü âhumuñ eflâki boyar Bu söyünmişçe çerâğum meded ey mâh uyar	Ruhı hicrette ne çekdüñ o kemân ebrûñuñ Tîr-i hecr Emrî şakin âdeme gitdükçe koyar	Gazel (5 beyit)		..--/-.-/-.-/-.-	
7a	Emrî	Egerçi yaşumuñ her kaşresi bir necm-i ezherdür Yine yanuñda ey mâh-ı münîr adı bir ahterdür	Özini nisbet itmez eşk-i merdüm-zâdeme Emrî Bilür dürr-i yetim öksüzlûğün pâkîze-gevherdür	Gazel (5 beyit)		-/....-/....-/....	
7a	Emrî	Hecr ü gam-dîdesiyem dîde-i hûn-pâşum var Bilmezen kandan akar bahr gibi yaşum var	Halka-i zülfine Emrî niçe tolanmayasın Gönül olur benüm ol halkada evbâşum var	Gazel (5 beyit)		..--/-.-/-.-/-.-	
7a	Emrî	Yüzüne âşüftedür zülfüñ perîşân- hâldür 'Âşık olduğına kadd ü dütası dâldür	Yüksek uçar Emrîyâ gâyet hümâ-yı zülf-i yâr İremez bu şâh-bâz-ı dil müşevveş-bâldür	Gazel (5 beyit)		..--/-.-/-.-/-.-	
7a-7b	Emrî	Hançerüñ gibi degül gamzeñ yavuz kattâldür Kâkül-i müşgînüñ anuñçün perîşân- hâldür	Bâğ-ı dehr içinde Emrî kebk-i hûş-refîrdan N'eyleyem kim şâh-bâz-ı dil müşevveş bâldür	Gazel (5 beyit)		..--/-.-/-.-/-.-	
7b	Emrî	Çarh-ı ser-keş dest-i âhumdan zebûn olmuş-durur Kâmeti iki bükilmiş bağı hûn olmuş-durur	Dem-be-dem efgân ider Emrî cemende kâmeti Ey hilâl-eburî figân altında nûn (olmuş-durur)	Gazel (5 beyit)		..--/-.-/-.-/-.-	
7b	Emrî	Zibâ ruhunda hâl-i siyeh midür ey nigâr Yâhûd bıraktı nâfesin ol âhû-yı Tâtâr	Hattı dilerdi ide ihâta 'izârını Miskîni Emrîyâ bu hevâ eylemiş gubâr	Gazel (5 beyit)		..--/-.-/-.-/-.-	
7b	Emrî	Belâda hem-demüm tıfl-ı sirişk-i hûn-feşânumdur Baña bu derdi çekdüren bir iki katre kanumdur	Dü-tâ cismüm ki ey Emrî boyandı kana yaşumdan Hadeng-i nâle atmağa kızıl tozlu kemânundur	Gazel (5 beyit)		-/....-/....-/....	
7b	Emrî	Tirin belâ süvârına bir tâziyânedür Gül-gün-ı eşk-i çeşm o sebebeden revânedür	Bezmi-nigâra varur iseñ tuhfeye yirine Ey Emrî nakd-i cânı igen 'ârifânedür	Gazel (5 beyit)		..--/-.-/-.-/-.-	
7b	Emrî	Kabâ-yı sebz ile kaddüñ ki serv-i bâlâdur Ruhuñ o serv üzerinde meh-i dil-ârâdur	Yanağı lâledür Emrî nigârûñ aña bahâr Kabâ-yı sebzle bir kâmet-i mu'allâdur	Gazel (5 beyit)		..--/-.-/-.-/-.-	
7b	Emrî	Kimi yağıdı ki yine âteş-i ruhşâr-ı nigâr Ki irişdi kamere dûd-ı haç-ı âteşbâr	Derd-i hicrân ile bir hâle irişdi Emrî İñleşür nâleleri üstine gör leyl ü nehâr	Gazel (5 beyit)		..--/-.-/-.-/-.-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
7b	Emrî	Dâğ-ı maḥabbetüñ ki dil-i mübtelâdadur Beñzer o serv-i bâğa ki ayağı mâdadur	Gûyâ kenâr-ı âbda bitmiş çemen-durur Haṭṭ-ı sebz ki Emrî ruḥ-ı dil-rübâdadur	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-	
7b	Emrî	Dâne-i vaslın hevâsında dökilen bâl ü per Murğ-ı cânun şöyledür zaifi ki üf dirseñ uçar	Sanma Emrî mâh-ı nev âhum okından vehm idüp Murğ-ı zerrîn-bâl deşt-i âsumânda dökdi per	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-	
7b	Emrî	İñkarı bîmâr-ı 'ışkuñ nâle vü efgânıdur Ağladı ğam küştesinüñ dîde-i giryânıdur	Pâre pâre itdi yine câme-i ebri felek Emrîyâ şimdi o mâhuñ 'âşık-ı giryânıdur	Gazel (7 beyit)		--./-./-./-./-	
7b-8a	Emrî	Göñül ey sîm-ten şarrâf-ı şehri miḥnet ü ğamdur Gözüm aqça terâzûsı sirişküm aña dirhemdür	Ruhına katre düşmişdür gül-âb-âlûd zülfinden Görenler şandılar Emrî gül-i ter üzre şebnemdür	Gazel (5 beyit)		---./---./---./---	
8a	Emrî	Çarh bir pîre-zen ü heykeli pervîni-durur Gevher-i encüm anuñ âlet-i pervîni-durur	Nergis-i bâğ ki Emrî nigerañdur felege Kağı şahibi nazaruñ çeşm-i cihân-bîni-durur	Gazel (5 beyit)		---./---./---./---	
8a	Emrî	Dür-i dîdemden hayâl-i yâr dürr-i ter siler El şunar raḥm idüp ol hûnî gözüm yaşın (siler)	Ol dil-ârâya dilerseñ işte dil didüm didi Ḥançer-i müjgânuma var Emrî anı o diler	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-	
8a	Emrî	Nebât-ı ḥaṭ-ı reyḥân ol şeker-efşânda bitmişdür Muḥaldür cân otı dirsem aña ol cânda (bitmişdür)	Acep benzer mi Emrî ol siyeh benden biten mûyâ Giyâh nâzeyi fülful ki Hindüstân'dan bitmişdür	Gazel (6 beyit)		---./---./---./---	
8a	Emrî	'İşk ehli meşhedinde dimeñ kim giyâhdur Çıkması mezârı üzre yeşil düd-i âhdur	Cismünde zaḥm-ı tîğ-ı ğam-ı 'ışk Emrîyâ Şorana di ki derd iline toğru râhdur	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-	
8a	Emrî	Şu'le-i ğam dil elinde ḥâmedür Okıyup yazduğı miḥnet-nâmedür	Çarh Emrî kabrüm üzre örtülür Zer beneklü âsumânî câmedür	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-	
8a	Emrî	Zülf-i piçideñ ki la'l-i dür-feşân üstindedür Ey elif-kad beñzer ol bir cîme cân (üstindedür)	Çanlu yaşum üzre Emrî bu felek beñzer hemân Şol ḥabâba kim şarâb-ı ergüvân (üstindedür)	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-	
8a	Emrî	Bir nâfe mi var ḥâl-i ruḥ-ı dilbere beñzer Aq yüzde kara beñ-durur ol ḥâl-i mu'anber	Jâle degül ey Emrî görüp rûy-ı nigârı Kan derledi utandı kızardı gül-i aḥmer	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-	
8a	Emrî	Kaşuñ ğamında cismümi zeyn itdi lâleler Gûyâ ihâta itdi hilâli sitâreler	Şâh-ı ğam sipâh-i sirişkümünden Emrîyâ Her şeb felek ḥışârını bekler sitâreler	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-	
8a	Emrî	Bak yüzine 'âşıkun ol çeşm-i hûn-efşânı gör Ḥâk içinde nice aqarmış şehidün kanı gör	Âfitâb-ı enver içre zerre-i gûyâ ki bak Ya'nî rûy-ı yârda Emrî fem-i cânânı (gör)	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-	
8a	Emrî	Acırum 'âlemde zaḥm-ı ḥançer-i cânândur Her ne gelür ise acınmamag olmaz kândur	Şâh-ı gül ol Yûsuf-ı ḥüsni terâzûlar düzüp Her gül-i ter Emrîyâ bir keffe-i mîzândur	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-	
8a-8b	Emrî	N'ola ey sîm-beden gönlüne eşk itse eser Ki gümüş aqça-durur taşu urursañ da geçer	Hîç añar mı müjenün tirini Emrî dir imiş Dôstlar ol kaşı yânuñ okı dilden mi çıkar	Gazel (5 beyit)		---./---./---./---	
8b	Emrî	Tir-i müjganun dem-â-dem çeşm-i giryândan geçer Hey ne murğ olur bu kim bâl aqsa 'ummândan geçer	Cism-i zerdî Emrî nin bir süzen-i zerrindür Rište-i sebzîñ senün ey kaşı yâ andan geçer	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-	
8b	Emrî	Karâr kıлмаğa bir dem mekânımız yokdur Mekânı neyleyelim kim zamânımız yokdur	Hadeng-i miḥnet ile nîm-küşteyüz Emrî Bütün cihânda bizüm yâr-ı cânımız yokdur	Gazel (5 beyit)		---./---./---./---	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
8b	Emrî	Lebûn yâdına bezm-i gamda dil çün bâde nûş eyler Tokuz câmını gerdünüñ bir idüp çekse nûş (eyler)	Figân kim bülbül-i gûyâ iken her gonca-fem Emrî Dehân-ı bî-zebân-ı gonca-veş devrân hamûş (eyler)	Gazel (5 beyit)		.---/.---/.---/.---	
8b	Emrî	Ebrûlaruñna misâl yokdur Bir ayda iki hilâl yokdur	Kim dir ki vefâsı muhtemeldür Ey Emrî ol ihtimâl yokdur	Gazel (5 beyit)		--./-./-./--	
8b	Emrî	La'lûñ ile kaddüñe öykünse nañl-i mîve-dâr Şöyle silker şarşar-ı âhum anda kalmaz berg ü bâr	Gördikim beñzetmek ister la'line kendün 'aķılķ Reng virdi aña ey Emrî Süheyl-i tâb-dâr	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
8b	Emrî	Zülf-i dil-dâra ki derdin dil-i mahzûn söyler Gûyiyâ Leylîye ahvâlini Mecnûn söyler	Bir Gazel söylemiş Emrî lebiññ vaşfında Ehl-i diller didiler hep sözi mevzûn (söyler)	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
8b	Emrî	Üstinde sinemüñ kızaran şanma yaredür Kaşd itdi cânım almağa bir yüzi karadur	Mushaf cemâline göre sayir güzellerüñ Emrî iki ruñıyla cebini si-pâredür	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-.-	
8b	Emrî	Nazar kılsa n'ola mir'âta karşı ol güneş ruhsâr Derûn-ı dilden eyler yüzine bakdukça mihr izhâr	Degüldür üstühânlar Emrî nüñ cism-i nizârıdur İtûñ meyl eylesün diyü götürür bir nice tømâr	Gazel (5 beyit)		.---/.---/.---/.---	
8b	Emrî	Şi'rüm ki anda vâf-ı ruh-ı dil-rübâsı var Beñzer şu yâr-ı nev-ğaça rengin edâsı (var)	Senüñ Hıta dimiş şu'arâ çin-i zülfüñe Emrî işitdi didi ki bunun haţâsı (var)	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-.-	
8b-9a	Emrî	Göñül sultân-ı mülk-i 'ışķa tâbi' bir sipâhîdür Başumda müy-i jûlîdem anuñ perr-i siyâhîdur	Ėam-ı 'ışķ-ı nigâr ile başumda od yanar Emrî Degüldür müy-i jûlîdem anuñ dûd-ı siyâhîdur	Gazel (5 beyit)		.---/.---/.---/.---	
9a	Emrî	Hâb içinde gözûme ol ruh-ı zibâ görinür Teşneye vâkı üstünde nitekim mâ görinür	Kanlu yaşı boyamışdur yüzini Emrî nüñ Ėayretinden dime kim çihresi hamrâ (görinür)	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
9a	Emrî	Gamzeñ hayâli kim dile toğru gibi gelür Geldükçe hâne-i dile uğru gibi gelür	Âlâm u derd ile gelişin gördi Emrî nüñ Dimiş ki dertlü kaţı sayru gibi gelür	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-.-	
9a	Emrî	Bu gice koynuma girdi düşümde bedr-i münîr Uyanıcaķ seni kucmagı eyledüm ta'bir	Günâhı ne sanemâ Emrî nüñ ki kaţlı içün Getüre kaşuñ ile kirpügüñ kemân ile tîr	Gazel (5 beyit)		.-./-.-/-.-/-.-	
9a	Emrî	La'l-i girân-bahâ-durur ey dil leb-i nigâr Ėafletle anı birine öpdürmesin nigâr	Emrî kâlursa gussa-i haţţuñla bir zamân Kalmaz yirinde nesne meger bir avuç Ėubâr	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-.-	
9a	Emrî	Urup taş ile dil üzre bu serdi göğsümi ol yâr Dirîğâ yıkdı pir-i zâr u za'ifüñ üstine divâr	Gamuñla Emrî -i bîmâra şöyle za'f geldi kim Düşer nâ-geh doķinsa barmağıyla nâvekûñ ey yâr	Gazel (5 beyit)		.---/.---/.---/.---	
9a	Emrî	Hâtırumda naķş olan fikr-i dehân-ı yârdur Yok degül 'ışķ ehlinüñ göñlünde bir sır vardur	'Akl u fikr ü sabr u taķat gitdi elden Emrî yâ Şimdi her âh u figân kim eylerem nâ-çârdur	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
9a	Emrî	Ne 'anķâyı ki âb u ta'madan ihmâlümüz vardur Şafâmuz yokdur uçmaķdan ferâğ-ı bâlümüz (vardur)	Bugün şehr-i belâğatde biz Emrî hâce-i na'muz Metâ'-ı şî'r alur şatur niķe dellâlümüz vardur	Gazel (5 beyit)		.---/.---/.---/.---	
9a	Emrî	Darılup dilber Ėamından yâre ağyâr olmazuz Ėonca-veş dil-tengüz ammâ hem-dem-i hâr (olmazuz)	Añlaruz kâlinden Emrî sîm-berler hâlîni Aña naķd-i eşķümüz birle harîdâr olmazuz	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
9a	Emrî	Pîşe-i gam şiriyüz dest-i meveddet beklerüz Ya'nî âhû-çeşmîler yâdına furşat (beklerüz)	Emrî yâ bâd-ı hevâ şanma 'aşâ-yı âhumuz İşiginde bir şehûñ bâb-ı sa'âdet beklerüz	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
9a	Emrî	Yandı söyünmedi şanemâ dilde dâ umuz Kaldı şükür ki şönumuza bir çerâğumuz	Emrî yüzün görüp didi âyinede nigâr Âb içre mün'akis mehe beñzer yanağumuz	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-	
9a-9b	Emrî	Didüm ki tîr-i gamzeñ dilde neden belürmez Ol kaşları kemânım didi geçen belürmez	Bîmârdur didiler Emrî göre vardum Bir nâle işidilür ammâ beden belürmez	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-	
9b	Emrî	Dil reh-i gamda câna katlanmaz Cân ten-i nâ-tüvâna katlanmaz	Ölür Emrî lebünde yara görüp Kimsene zağm-ı câna katlanmaz	Gazel (5 beyit)		..--./-./-./-	
9b	Emrî	Dem olur 'âlemi yaçar bir âh-ı sûz-nâkiz biz Dem olur âteşi teskîn ider bir âb-ı pâkiz biz	Bize çâk-i girîbânın iğen 'arz itmesün sûsen Kažâ tîğî Emrî ezelden sine-çâküz biz	Gazel (5 beyit)		-/...-/...-/...	
9b	Emrî	Meh-i nev ey hilâl-ebur senüñ barmağuna degmez Nice barmağuna vallâhi bir tırnağuna degmez	Dilüñ bağ-ı fenâ kılduñsa sen ey Emrî -i dervîş Cinânun hülle-i sad reng bir yaprağuna degmez	Gazel (5 beyit)		-/...-/...-/...	
9b	Emrî	Sinemde tâze dâğa budur kıldugum heves Bağ-ı cihânda kişiye bir gül-'izâr bes	Emrî sirişk ü âh ile gider işigüne Bâd ile yâ su ile varur gülsitâna hüs	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-	
9b	Emrî	Şevk odı yakdı şem' gibi üstühânımız Ten zulmetinde anuñ ile çıkdı cânımız	Bîmâr iken fütâdesi olduk güzellerün Emrî za'îf düşdi dil-i nâ-tüvânımız	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-	
9b	Emrî	Var iken dilde Hayâlün heves-i cân olmaz Hiç bir memleket içre iki sultân olmaz	Emrî yâ gamzesine karşı göğüs germe sakın Çün bilürsin ki kažâ tîrine kałkan (olmaz)	Gazel (5 beyit)		..--./-./-./-./-	
9b	Emrî	Dil ehlinde tîrîk-ı 'ışkda âh u fîğân gitmez Ki râh-ı pür-mehâlikdür ceressüz kârân gitmez	Kapuñdan cennete 'azm eylese gam-gîn gider Emrî Vañandan gurbete giden kimesne şâdmân gitmez	Gazel (5 beyit)		-/...-/...-/...	
9b	Emrî	Yaşumı ol la'l mey reng ile hûnîn eylemiş Reng geçmiş aña gerçi lîk rengin eylemiş	Âh-ı âteş-bârûñı haşırında eflâk Emrî yâ Töp-ı sîmîn-i mehe zencir-i zerrîn eylemiş	Gazel (5 beyit)		..--./-./-./-./-	
9b	Emrî	O mâh bir yanağı sâde görmüş âh itmiş Ta'accüb itmeñüz âyîneye nigâh itmiş	Meh-i münevvere yok ihtiyacı Emrî nün Şacı düninde o tıflun yüzini mâh (itmiş)	Gazel (5 beyit)		..-/...-/...-/...	
9b	Emrî	Hañtuñdan alup gönümi gamzeñ sitem itmiş Kurtarmış o miskîni belâdan kerem itmiş	Cânâna bakam diye diyü Emrî -i giryân Ruhsâresini kanlu yaşıñdan becam itmiş	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-	
10a	Emrî	Göñlüm müjeñde câna varmış bıçağa düşmüş Mey içüp yaşuma elden ayağa düşmüş	Dutılmış Emrî gönli zülfine nâ-gehânî Şol murğ gibi ansuz câna tuzağa (düşmüş)	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-	
10a	Emrî	Yatur dil hañt-ı şeb-gününde zülf-i yâra yasdanmış Ne bilsin dün kara göğsünde miskîn mâra yasdanmış	Sorarsañ Emrî -i dil- hâste hâlin küşe-i gamda Yatur ol nâ-tüvân toprağa düşmüş kara (yasdanmış)	Gazel (5 beyit)		-/...-/...-/...	
10a	Emrî	Cevher-i 'ışkuñ dilümde var iken şemşir-veş Ey kemân-ebur neden yabana atmak tîr-veş	'Akl u cân u dil belâ gârında şan aşhâb-ı Kehf Nefs-i Emrî anlarun ardıncadır kıtmîr-veş	Gazel (5 beyit)		..--./-./-./-./-	
10a	Emrî	Leblerün gonca yanağın gül-i handan olmuş Hüsñün ey serv-i sehi tâze gülistân (olmuş)	Hasret-i la'lün ile cân virür Emrî şanemâ Gözlerüm kan akıdur üstine giryân (olmuş)	Gazel (5 beyit)		..--./-./-./-./-	
10a	Emrî	Mahabbet şâhi kim kaşrına çarhı âsîtan itmiş Ser-i erbâb-ı dilden pâyê pâyê nerdübân itmiş	Müneccim dirdi gerçekden hilâl-i münhasif olmaz O mâh Emrî saçıyla gerçeğin anuñ yalan (itmiş)	Gazel (5 beyit)		-/...-/...-/...	

Tablo 5. (Devamı)

Yp. Nu:	Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası					
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
10a	Emrî	Meclis-i çâh-ı zekândan gönül olmadı hâlâş Muşhaf-ı hüsnine karşı okıdı biñ ihlâş	Dür dişün vaşfı bulunur şadef-i şi'rinde Nazm deryâsına Emrî olalıdan gâvvâş	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
10a	Emrî	Şol bir karış boyıyla o serv-i bülende şem' Dik gelmeseydi düşmez idi hiç bende şem'	Tômâr-ı şi'r-i Emrî ilet ki şevk ola İletmegün mezâr-ı Kemâl-i Hocende şem'	Gazel (7 beyit)		--./-./-./-./-.-	
10a-10b	Emrî	Zülf-i şeb günün görüp sinemde yakdum tâze dâğ Nitekim ahlâşma karşı her kişi yakar çerâğ	Emrî -i bi-çâreyi öldürmege gider gibi Ey kemân-eburî okuñ olmış yine yalın yarağ	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
10a	Emrî	Ben meste dime 'akluñı almış şarâb-ı 'ışk Bu 'akl ile bilinmez efendi kitâb-ı 'ışk	Ma'nide iltifât budur ehl-i 'ışka kim Gâyibden ire gûşına Emrî hitâb-ı 'ışk	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-.-	
10a	Emrî	Sanemâ sineye gel yâre-i meftûlûme bak K'acıyup hâlûme ağzına komışdur barmak	Sûre-i Leyden özge okumamış bir harf Muşhaf-ı 'ışkda Mecnûna virür Emrî sebak	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
10a	Emrî	Benüm ol 'alem-i dile vâkıf Mışradan mışrı seyri der ârif	'Acep olmaya Emrî cân şerif Şeref müşrik ki ola müşerref	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-.-	
10b	Emrî	Gül gülâc-ı hûn-ı hüsnünden alup niçe varağ Şerbet-i jâleyle ıslatmış hezâre bir tabağ	Emrî -i bi-dil ölür görse zenahtânın derin Sâkiyâ kattâl olurmuş çıkısa elmadan 'arâğ	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
10b	Emrî	Murg-ı gam-ı nigâra dil âşiyâne ancak Eşk ü şerâr-ı âhum hep âb u dâne ancak	Meydân-ı 'ışk içinde koşmağa cân semendin Zülf-i nigâr-ı Emrî bir tâziyâne ancak	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-.-	
10b	Emrî	Âfitâbı senün avcuñda komış ey meh hâk Eylemiş şa'sa'asın destüñe simin barmak	Emrî yâ kim ki lebin bâdeye teşbih itse Ol hacâletle ser-â-pâ bedeni garğ-ı 'arak	Gazel (6 beyit)		..--/..--/..--/..-	
10b	Emrî	Hilâl u hâme vü tømâr u şem' ü gönca-i zanbak Nice bir ola pençeñle düz olmaz elde beş barmak	Ne mihr olur yed-i beyzâsı olmuş her şu'â'ınuñ Ucı bir mâh-ı bedr Emrî aña ben mâh-ı nev mülhâk	Gazel (7 beyit)		..--/..--/..--/..-	
10b	Emrî	Ey hatt-ı yâr girme o bâğ-ı cinâna çık Âdem gibi ye anda da bir iki dâne çık	Düşdün çü Emrî çâh-ı zenahtâna nâgehân Zülfün getir elüñe yapış rismâna çık	Gazel (7 beyit)		--./-./-./-./-.-	
10b	Emrî	Pây mâl eyleme gîsû-yı 'abîr-efşânun Kuyruğın başma nigârâ uyur ejderhânun	Emrî yâ şanma şafağ sille-i âhumla şehir Yüzini kana yudum mihr-i cihân-ârânun	Gazel (7 beyit)		..--/..--/..--/..-	
10b-12a	Emrî	Virme gîsû-yı dil-âvizine dil cânânun Göz göre ağzına atılma bir ejderhânun	Emrî yâ şanma şafağ ol yüzi meh hecrinde Eşk-i hûnini-durur mihr-i cihân-ârânun	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
10b	Emrî	Dilâ vişâl umanun âhı pür-şerâre gerek İrişmege kişi ol devlete sitâre gerek	Nigâr-ı seng-dilün gönlini ele alıgôr Döğünmege saña ey Emrî seng-i hâre gerek	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
10b	Emrî	Pâ komışdur fark-ı mihre hançerin Zerre-i nâçizde yokdur femün	Âh-ı âteş-nâke zerrin ser-'alem Pâdişâhısın ne Emrî 'âlemün	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-.-	
10b	Emrî	Eylerem sen meh için çarğ-ı bed-ahter ile ceng Şa'sa'a şanma ki urur siper-i mihre hadeng	Baglanan sine-i Emrî de degül dâğ-ı siyâh Şah-bâz-ı gam-ı 'ışk ayağına bağladı zeng	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
12a	Emrî	Didüm görüp haţ-ı zerdin ruĥında dil-dâruñ Budur benefşe-i Mısrîsi bağ-ı ruĥsârûñ	O turre-i dil-i alıma Emrî yi gelmeſe Gele meger ki ruĥuñdan haţ -ı siyeh-kârûñ	Gazel (5 beyit)		..-./..-./..-./..-	
12a	Emrî	Gül-i terden daĥi nâzûk bedenüñ Ġonca-i bâġda yoġdur dehenüñ	Cân virür Emrî di (öldürsün anı) Tiġ ile ġamze-i nâvek-i fikenin	Gazel (5 beyit)		..-./..-./..-	
12a	Emrî	O servüñ la'l-i şîrini ġamından ĥâġ olan zârûñ Nebâtın mı yidüñ ey tûti mercân oldı minġârûñ	Sakinursın hemişe tünd-bâd-ı âĥ-ı Emrî den Dirîġâ üstine yavuz yil esdürmezsin aġyârûñ	Gazel (5 beyit)		..-./..-./..-./..-	
12a	Emrî	Eyledim sen meh için çarĥ-ı bed-aĥter ile ceng Şa'sa'a şanma ki urur siper-i mihre ĥadeng	Baglanan sine-i Emrî de degül dâġ-ı siyâĥ Şah-bâz-ı ġam-ı 'ıšġ ayaġına baġladı zeng	Gazel (5 beyit)		..-./..-./..-./..-	
12a	Emrî	Beñzemeſ ruĥsâr-ı zibâña yüzün gördüm gülüñ Nâleme öykünmez išitdüm hezârın bülbülüñ	La'l-i dil-dâr üzre Emrî şol fem-i yâġûtunuñ Mîmdür kim üstine sürĥ ile yazılmış mülüñ	Gazel (5 beyit)		..-./..-./..-./..-	
12a	Emrî	Zülfden yüzüne gelmiş ser-i müdur dehenüñ Kıl yarar sözde anuñçün leb-i šekker-šikenüñ	Vasf iderse nice yıllar dehenüñle belüñi Emrî vašf eyleyimez bir kılûñ ucını senüñ	Gazel (5 beyit)		..-./..-./..-./..-	
12a	Emrî	Nice ġurtulsun ĥarâmî gözlerinden kân anuñ Çevre yanın tiġ ile bekler alup müġġân (anuñ)	Halka taġdı gerdenine hâle dutdı şâmda Ġulluġından kaçdı çün Emrî meh-i tâbân (anuñ)	Gazel (5 beyit)		..-./..-./..-./..-	
12a	Emrî	Sîmindür nigârâ gerçe kabâsı šem'üñ Nâs ortasında likin bir pul bahâsı šem'üñ	Meclisde gice Emrî pervâne ġazabdan Bir pâre âteš oldı yandı yaġâsı (šem'üñ)	Gazel (5 beyit)		..-./..-./..-./..-	
12a	Emrî	Gerçi kim šeĥĥârelerdür nergis-i câdûlaruñ Anları bašmışdır ey meh-rû hilâl ebrûlaruñ	Yâr dendânına tešbîĥ eylemişler özlerin Yüzleri aġını ey Emrî göre lûlülerüñ	Gazel (5 beyit)		..-./..-./..-./..-	
12a	Emrî	Küşte-i tiġ-ı ġam-ı 'ıšġ olduġumçün ey melek Bir zümürdür kaba yaptı üstüme taġ-ı felek	Kabrüm üstinde ġurılmış ĥaymedür çarĥ Emrî yâ Zer tınâbıdur šu'â'-ı âfîtab âĥum direk	Gazel (5 beyit)		..-./..-./..-./..-	
12b	Emrî	Gördi bir olup ikiler kim iderler dehanuñ Tefriġa šaldı fûsûn ile araya šûĥanuñ	Döndürür Emrî nüñ ayva ile nârence yüzün Bir güzeldür güzelüm ayva göbeklü zekanüñ	Gazel (5 beyit)		..-./..-./..-./..-	
12b	Emrî	Kašı yayına beñzetse hilâli âsumân anuñ Atılır üzerine oġ gibi âĥum hemân anuñ	Ko Emrî gonca-i bâġı yüzinde aġzını vašf it Günešde zerresinden söyle bizi ĥüsn-i cânânüñ	Gazel (5 beyit)		..-./..-./..-./..-	
12b	Emrî	Kabâyî ĥüsnini peydâ eden üstâd-ı cânânüñ Beyâz dîde-i 'âšıġdan âteš etmiş penbesi anuñ	Yüzüne bâġa oġusun diyü tıfl-ı dil Emrî Cemâlîn müšĥâfın yazdı bitürdi haţ-ı reyĥânın	Gazel (8 beyit)		..-./..-./..-./..-	
12b	Emrî	Hilâli kašı mı mirriĥ çešmi üzre cânânüñ Yazılmış üstine ma'kûs yâĥûd nûn mı fettânüñ	Lebinden idüp istiĥyâ ayak ġarada kıyaldan Ġarasın görmemişdür kimse Emrî âb-ı ĥayvânüñ	Gazel (5 beyit)		..-./..-./..-./..-	
12b	Emrî	Nâ-tüvân gösterdü ki kendün gözisinüñ Bu ki düşmişdür kemendine ĥam-ı ebrûsınüñ	Emrî yâ anuñ eliyle itmeſe ġatlı itdüġin Kılıcın šalmazdı çešmi ġamze-i câdûsınüñ	Gazel (5 beyit)		..-./..-./..-./..-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
12b	Emrî	Görinen ağzı degül reşk-i la'li cânânun Delüp durur yüregın gonca-i gülîstânun	'Aceb mi Emrî yi cândan ayırşa ey kaşı yâ Dem-â-dem işlemede aña zahm-ı peykânun	Gazel (5 beyit)		..-/-..-/-..-/-	
12b	Emrî	Korkum oldur kana yur peykânını cânânun Kana sürmüşdür yüzini çeşm-i hûn-efşânun	Sanma müjgân hâr batmış bağ-ı gamda kûyına Kan akıtduğı ne Emrî çeşm-i hûn-efşânun	Gazel (5 beyit)		..-/-..-/-..-/-	
13a	Emrî	Şu kim tıgunda cânın virese bî-bâk Koyup koynına bağına başa hâk	Çü kıldum dilden Emrî âteşin âh Şu'â'ı mîhr oldı dîdî eflâk	Gazel (5 beyit)		..-/-..-/-..-/-	
13a	Emrî	Kâş ey ser şikeste-hâl olsañ 'İşk yolında pâyâmâl olsañ	Dil-i bîmârî hûş görürmüş yâr N'ola Emrî şikeste-hâl olsañ	Gazel (5 beyit)		..-/-..-/-..-/-	
13a	Emrî	Eline aldı çevgânını zülf-i 'anber-efşânun Melâhat topını kapdı ser-i zülf-i perîşânun	Meh-i nâ-mihribânundan haber yok mı nedür Emrî İşitdük göklere çıkmış yine feryâd u efgânun	Gazel (5 beyit)		..-/-..-/-..-/-	
13a	Emrî	Töp-ı gâbgâbla kal'asın cânun Yıkma kıl paranķı müjgânun	Emrî gonca lebine öykündi Ağzını kana yudı bād anun	Gazel (5 beyit)		..-/-..-/-..-/-	
13a	Emrî	Mâyil oldı göricek 'arız-ı dil-dârı gönül Su gibi akdı gör hâleti didârı (gönül)	'İşka ikrârı olup âh ile vâh iki güvâh Emrî nâşî bilüp gel kıya inkârı gönül	Gazel (5 beyit)		..-/-..-/-..-/-	
13a	Emrî	Gark-ı hûn oldı yine gögsümdeki na'l-i hilâl Güyyâ düşdi şafak deryâsına batdı hilâl	Emrî yâ gönli kebâb ister meger tıflınun Bulnur şahn-ı cemende bülbül-i şûrîde-hâl	Gazel (5 beyit)		..-/-..-/-..-/-	
13a	Emrî	Gördi bir yirde iki hâliñi ey mâh-cemâl Eyüdür eylemedi kendin iki pâre hilâl	Emrî kan ağladuğum bu ki cefâ taşî dilün Şîşe-i bâdesin ufatdı dökildi mey-i âl	Gazel (5 beyit)		..-/-..-/-..-/-	
13a	Emrî	Sanki bir bülbüldür iki kaşun ortasında hâl Gülşen-i hüsnuñde açmış müşg-i terden iki bâl	Bir kılı bîñ yardı tab'-ı mû-şikâfım Emrî yâ Bağladı ol mû-miyân vaşfında bir rengin hayâl	Gazel (5 beyit)		..-/-..-/-..-/-	
13a	Emrî	'Andelîb-i gülşen-i gamdur dil-i şûrîde-hâl Aña zülfünun hayâlî misk-i terden iki bâl	Kadd-i yârın Emrî yâ abdâlî olmuşdur 'alem Başı üzre na'l kesdüğü degül mi aña dâl	Gazel (5 beyit)		..-/-..-/-..-/-	
13a	Emrî	Kulle-i kâf-ı belâdur görinen baş degül Bir-i 'anķa-yı cefâdur belüren kaş degül	Bâgbân-ı felek ey serv-i revân-ı 'uşşâk Başıdur pâyına pâş itdüğü haşhâş degül	Gazel (5 beyit)		..-/-..-/-..-/-	
13a	Emrî	Hedef-i tîr-i belâdur görinen baş degül Bir iki ok yelegidür kararın kaş degül	Bih-i ciger vaşlasınun sîne külbasdusı Emrî yâ hûn-ı şefâsı yiyecek aş degül	Gazel (5 beyit)		..-/-..-/-..-/-	
13a	Emrî	Gamzesine seni gördükçe göz eyler ey dil Her zamânda kılıcun sende diker ol kâtil	Kıl kadar eylügünî görmedüm ey şeh dimesün Emrî nün fikr-i miyânunla tenin bir mû kıl	Gazel (5 beyit)		..-/-..-/-..-/-	
13b	Emrî	Levh-i dilde hüsnuñi nakş itmek için ey şanem Çeşm-i hûnum devât-ı sürh müjgânun kalem	Nûsha-i hâddinde Emrî haţ du'â-ı Hızrdur Muşhaf-ı rûyında ebrû sûre-i Nûn ve'l- Kalem	Gazel (5 beyit)		..-/-..-/-..-/-	
13b	Emrî	Sirişk etfâlidür öksüzleri evbâşdur çeşmüm Şarâb-ı 'ışkdan hâlî degül 'ayyâşdur çeşmüm	Miyânınun hayâlin görmedüm dir gözleri Emrî den Görinen bu hayâl ile aña ser-dârdur (çeşmüm)	Gazel (5 beyit)		..-/-..-/-..-/-	
13b	Emrî	Sûre-i ruhsârın üzre kaşlarundur haķ 'alîm Muşhaf-ı hüsnuñde Bismillâhi rahmânî'r-rahîm	Pâkden pâk olur Emrî gönüm emsem la'lini Nitekim mey içenün gönlinde kalmaz hiç hem	Gazel (5 beyit)		..-/-..-/-..-/-	

Tablo 5. (Devamı)

Yp. Nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
13b	Emrî	Hat ki levh-i 'ârız-ı cânânı yazmışdır tamâm Şafha-i gülde Bahâristânı yazmışdır tamâm	Gül yüzün Emrî tâze divân bağlamış Misk-i terle hattıñ ol divânı (yazmışdır tamâm)	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
13b	Emrî	Bu gönlüm bülbülün 'âlemde bâğ-ı cânâ tapşurdum Figân u nâlişin bir gonca-i handâna tapşurdum	Külâh-ı fakr ile fahr eyleyüp 'âlemde ey Emrî Kul oldum cân u başı hâzret-i Sultâna tapşurdum	Gazel (5 beyit)		..---/-.-/-.-/-.-	
13b	Emrî	Hayâlün tıflını gördükde bağına başar çeşmüm Başına rişte-i müjgân ile akça tağar çeşmüm	Saçılan kanlu yaş şanma şerârıdır anuñ Emrî Ruñı şevkıyla bezm-i şevkdan herkes yağar çeşmüm	Gazel (5 beyit)		..---/-.-/-.-/-.-	
13b	Emrî	Çeşmüme ol kadar dür virmiş o nâzenînüm Yirlere dökilenden doldurdum âstinüm	Derd ü elemden Emrî cümle teni karardı Bu kara günlü sâye çün oldı hem-nişinüm	Gazel (5 beyit)		--./-.-/-.-/-.-	
13b	Emrî	Baňa bir tenhâca yir olsa firâvân ağlasam Eyle kim yaşum kırsıa kalmasa kan ağlasam	Emrî yâ teskin iderdi olsa gönlüm âteşin Bu kadar yaşlar döküp dağı firâvân ağlasam	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
13b	Emrî	Sîne miñnet tahtasıdır her elif mismâr-ı ğam 'İşk için bir hâne bünyâd eyledi mi' mâr-ı ğam	Zülf u ruhsârıñdan özge gice gündüz bilmezem Şu'le-i âhumla Emrî mihr ü mehden fârî'im	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
13b	Emrî	Bezmümüzde câmlardur bu toğuz minâ bizüm Kara yire döküğümüz cür'adur deryâ bizüm	İtimâs oldur ki hergiz cûrâdan nûş itmeye Kim ki kâs kellemezden nûş ide müheyya bizüm	Gazel (6 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
13b	Emrî	Şâh-ı 'ışkam dil münakkaş bir otağumdur benüm Bend-i ğam anda girihler şemse dağumdur benüm	Ey gözi Tâtâr idersem derd-i hecrünle sefer Menzil-i kûy-ı 'adem evvel konağumdur benüm	Gazel (6 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
13b	Emrî	Şebnemle döndi rûy-ı 'arağ-rîz-i yâra gül Olmazdı böyle olsa gîr bî-sitâre gül	Tagıtmaz idi kendüyü Emrî benüm gibi Râz-ı derünüñ eylemese âşikâre gül	Gazel (5 beyit)		--./-.-/-.-/-.-	
14a	Emrî	Ser-i sevdâ-yı kâkülünle perîşân- hâlem Eşk-i çeşmüm gibi üfdadeyem ü pâmâlim	Emrî yem sim-i sirişkümle töludur çeşmüm Beni ey yâr ayağa şalma ki 'ayn-ı mâlim	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..--	
14a	Emrî	Ben ol sultân-ı 'ışkam dūd-ı âhumdan 'alem çekdüm Melâmet defteri erkâmına evvel kalem çekdüm	Çü bildüm bu fenâ mülkün beğâsı yok bir el öñdin Ayağ ayağ fenâ iklimine Emrî kadem çekdüm	Gazel (5 beyit)		..---/-.-/-.-/-.-	
14a	Emrî	Dokunan çarhına çarhuñ tîr-i âhumdur benüm Yüzini mâhuñ çalan şemşir-i âhumdur benüm	Safha-i haddinde Emrî görünen hatt-ı gubâr Âyet-i hüsnindeki tefsîr-i âhumdur benüm	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
14a	Emrî	Mahabbet şehsüvârınıñ atı oynadıdır başum Semend-i 'ışkuñ alnumda nişân-ı na'lidür kaşum	Bezer her şeb hilâl ebrûsın altun hâl ile ya'nî Diler kim ola ey Emrî 'arûs-ı dehr oynaşum	Gazel (5 beyit)		..---/-.-/-.-/-.-	
14a	Emrî	Şâh-ı 'ışkam baňa bir zerrîn livâdur kâmetüm Ġam diyârı ... itdim sîne kû suruhletim	İçimde bezm-i muhabbetin belâ peymâsım Emrî yâ fehmi idemezsin sen benim keyfiyetüm	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
14a	Emrî	Mahabbet şâh-bâzınıñ yuvasıdır benüm başum Görinen âsiyânında kanadı ucıdır kaşum	Şevk şanma tağınup pâyına tağuptan hâl hâl Diler kim ola ey Emrî 'arûs-ı dehr oynaşum	Gazel (5 beyit)		..---/-.-/-.-/-.-	
14a	Emrî	Şâh-ı 'ışkam baňa bir zerrîn livâdur kâmetüm Ol livâyı çevre almış dağlardur haşmetüm	Gözlerimün biri kân-ı la'l ü biri kân-ı sim Likin ol simin-ten Emrî bilmemişdür kıymetüm	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
14a	Emrî	Hasret-i ebrû-yı müşğînünle nûnuñ kaddi ham Nokta komış sînesi üstine anuñ dâğ-ı ğam	Mûy-ı jûlide degüldi kelle-i Mecnûnla Ol benüm tuğum çekerdî Emrîyâ ben şâh-ı ğamu	Gazel (7 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
14b	Emrî	Mahabbet âteşi yanar belâ ocağıdır başum Egilmiş bâd-ı âhumdan duhânıdır iki kaşum	Degil encüm biz ey her gice altûn halle hâddin Diler kim ola ey Emrî 'arûs-ı dehr yoldaşum	Gazel (5 beyit)		---/-.-/-.-/-.-	
14b	Emrî	Yârı benden ayırup cânımı hier aldı benüm Mürdeyem bu beden-i zerd müza'fer kefenüm	'Ömrüm olduğça Emrî gam-ı tahrîr iderim Çün devât u kâlemdir Emrî tûbân u dehenüm	Gazel (5 beyit)		..--/-.-/-.-/-.-	
14b	Emrî	Görüp nigâra cân u gönûlden mahabbetüm Mâni' olur muşâhabete vehki hayretüm	Öldükde Emrîyâ gam-ı hatt-ı nigâr ile Pîrûzeden üstüme türbetüm	Gazel (5 beyit)		--/-.-/-.-/-.-	
14b	Emrî	Didüm işte yoluña biñ cânum Azacuk cânlu didi sultânım	Emrîyâ yirde görünmez cismüm Çarhda işidilür efgânım	Gazel (5 beyit)		..--/-.-/-.-	
14b	Emrî	İrince âh ile ey dil bu rûzgâra yaşum Niçe dökildi saçıldı bu bi-sitâre yaşum	Derûn-ı dilde be Emrî ne âteşün var kim Geçince reh-güzer-i dideden kızara yaşum	Gazel (5 beyit)		.-.-/-.-/-.-/-.-	
14b	Emrî	Zâr cismümden hevâ çeng eyleyelden târ hem Çeng-mânendi beni ham eylemişdür nâr hem	Küşte-i zülf ü haşam mûlâr elifler şanmañuz Kâleb-i fersûdeme mûr oldı Emrî mâr hem	Gazel (5 beyit)		.-.-/-.-/-.-/-.-	
14b	Emrî	Cür'a-i câm-ı lebûñ içeli sekrân oldum Yiyeliden gamuñ esrârını hayrân (oldum)	Nazm idelden leb ü dendânını yârûñ Emrî 'Âleme nazmum ile la'l-i dîr-efşân (oldum)	Gazel (5 beyit)		..--/-.-/-.-/-.-	
14b	Emrî	Yanaguñda zülfün cemâl üzre cîm Yüzünde dehânun kamer içre mîm	Gidelden o lâle-'izâr Emrîyâ Derûnumda dâğ-ı ğam oldı muķim	Gazel (5 beyit)		.-.-/-.-/-.-	
15a	Emrî	Şâh-ı 'ışkam hâtem-i zerdür ten-i zerd-i dü-tâ Dâğ-ı hûnîn midür Emrî la'l-i ahmerden nigîn	Tîr-i derdi ğamzeñün şöyle geçüpdür cânuma Na'l şanma görünür sinemde sûfârı hemîn	Gazel (3 beyit)		.-.-/-.-/-.-/-.-	
15a	Emrî	Hâzır itdi gözüm anuñçün iki kâse hûn Giryem odur bâd-ı âhumdan olupdur ser-nigûn	Cismüm üzre şu'le-i âhum degül ğam şâhıyam Emrîyâ sancagumuñ bayrağın itdüm ser-nigûn	Gazel (5 beyit)		.-.-/-.-/-.-/-.-	
15a	Emrî	Sultân-ı hayâl-i ruñuña dide-i pür- hûn Urdu tûnub-ı âl ile bir hayme-i gerdün	Sultân-ı hayâl-i ruñ-ı leyli için Emrî Bir şırça sarây itmiş añı dide-i pürhûn	Gazel (5 beyit)		--/-.-/-.-/-.-	
15a	Emrî	N'ola şaklarsam o saçı leyli 'ışkın cânda ben Hây mecnûn 'ışk-ı yârı bulmadum yabanda ben	Mülk-i nazmuñ şâhısın dîvânunuñ gördüm seniñ Görmedüm ey Emrî bu tertibi bir dîvânda ben	Gazel (5 beyit)		.-.-/-.-/-.-/-.-	
15a	Emrî	Kodi sinemde ol şeh dâğ-ı pür-hûn Gedâsına 'atâ kıldı bir altun	Hat-ı şeb-dîz-i dil-dârı gördüm Gözümde çıkdı Emrî eşk-i gül-gün	Gazel (5 beyit)		---/-.-/-.-	
15a	Emrî	Dür-i eşkümler ruñ-ı zerdümi gerçi bezerin Ele âyine alursam yine kendüm bezerin	Zâhir eyler lebûñ evşâfımı eş'ârında Çıkarur her sözünüñ Emrî nigârâ şekerin	Gazel (7 beyit)		..--/-.-/-.-/-.-	
15a-15b	Emrî	Ruñlarında gör nigârûñ zülf-i müşğ-efşânların Bâğ-ı hüsün tolanur gül taldurur dâmânların	Öldürüp Emrî biñ dürlü belâ vü derd ile Üstine ağlatma anuñ dide-i giryânların	Gazel (5 beyit)		.-.-/-.-/-.-/-.- .-	

Tablo 5. (Devamı)

Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
15b	Emrî	Beni sen hecr-i miyânunla nizâr eylersin Gizleyüp kaşlarınıñ nûnını zâr (eylersin)	Göricek hâl-i nigârı lebi altında revân Emrî nün yaşını ey dide revân eylersin	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..--	
15b	Emrî	Bağrum başın o hançer-i ser-tiz delmesün Alsun alursa cânı ziyân başa gelmesün	Baş çekdi başına büyüdi bağrumuñ taşı Peykânı Emrî yâ depesin nice delmesün	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-./-	
15b	Emrî	Kodum divâr-ı kûy-ı yâra câmi dide-i terden Degül kirpüklerüm tutdum ðînine perde tellerden	Nazar kılduñ diyü gayra gözûme sançdı hançer Degül müjgân görinen Emrî taraf-ı dide-i terden	Gazel (5 beyit)		-/....-/....-/....	
15b	Emrî	Olaydı kaş başda bir hane pîrâhen Bu ğurbet içre ölice olurdı bârî kefen	N'olaydı Emrî yi bârî alaydı hâb-ı belâ Düşinde bârî görinürdü bağ u râğ-ı vatan	Gazel (5 beyit)		..-/..--/..-/..-/..	
15b	Emrî	Hattuñla zülfüne dolaşur cân-ı nâ-tüvân 'Âdet budur ki şarıl mektûba rîsmân	Külbemda nâr-ı 'ışk ile ey Emrî şem'-veş Ten şem'-dânı içre yanar her bir üstühân	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-./-	
15b	Emrî	Geçdi ey kaş kemân bağrumun tîründen Susuz öldük bir içim su şuna şemşîründen	Emrî yâ gice şabâha diri çıkdı encüm Göz yumup uyumadı nâle-i şeb-gîründen	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..--	
15b-16a	Emrî	Berg-i gül-i sefidden olursa pîrehen Tâkat getürimez aña ki nâzûkdür ol dehen	Sergeşte-i ğam-ı ruh-ı dil-dâr olmasa Ey Emrî lâlenün teni kan olduğı neden	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-./-	
16a	Emrî	Cihânda hem-demüm görür gözümken dide-i pür- hûn Dem-i giryemde egnine geyinür câme-i gül-gün	Elif kâddini ol servûn ne deñlü vaşf iderlerse Dehânı şıfırî kûr Emrî ider birini anuñ on	Gazel (5 beyit)		-/....-/....-/....	
16a	Emrî	Yüzüne irişdi gönüm zülf-i 'anber-fâmdan Ka'beye bir gicede irdi diyâr-ı Şâmdan	Pertev-i hûşîdi kaşrında görüp kimdür didüm Didi Emrî bir ışıkdur şimdi geldi şâmdan	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-./-	
16a	Emrî	Bir melek gördüm nigârâ ruh güzel kad nâzenîn Âfitâb-ı mûntehî ruhsâ güzel kad nâzenîn	Nûrdan ruhsâre vü kâfûrdan fem Emrî yâ Şem'-veş maḥbûb-ı râ'nâ ruh güzel kad nâzenîn	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-./-	
16a	Emrî	Her gün cemâl-i çihre-i dilberden ağların Her dün melâl-i turre-i dilberden ağların	Hiç gün yüzini göstere mi gözlerüm baña Laḥza-be-laḥza Emrî ben anlardan ağların	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-./-	
16a	Emrî	Hâk itse hevâ-yı zekanuñla beni devrân Sâgar ide hâküm duta el üstine yârân	Gam odı kebâb itmiş idi bağrumı Emrî Peykânları yârûñ top urdı aña dendân	Gazel (6 beyit)		--./-./-./-./-./-	
16a	Emrî	İstemez dil-i bülbülü ol yüzi gülsiz gülistân Her gül hâmrâ olursa la 'lden bir âşiyân	Bâd-ı âḥ-ı Emrî yi gördüñ niçün şavulmadun Gösterüp yâr ef'i-i zülfîn didi budur yılan	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-./-	
16b	Emrî	Firâk-ı la'linle şu deñlü ağladı kan Yaşını silmeden al aldı pençe-i mercân	O meh-veşüñ haṭı sevdâsı Emrî mecnûn-vâr Yüritdi hâmeyî yazında zâr u ser-gerdân	Gazel (5 beyit)		..-/..--/..-/..-/..	
16b	Emrî	Kızıl eliyle meger şunmak istedi ey cân O la'l-i nâba ki taş oldu pençe-i mercân	Sirişk-i sîneme doymadı Emrî merdüm-i çeşm Neye doyarsa vir doymaz akçaya insân	Gazel (5 beyit)		..-/..--/..-/..-/..	
16b	Emrî	Sûz-ı dilden sinede biryân olurdı murğ-ı cân Nâvekûñ uçurmaydı anı ey kaş kemân	Sâye-i mâh-ı nev beñzeddiğim kim Emrî tıyup Piç u hâm olur kıramış ebrûsı 'anber feşân	Gazel (8 beyit)		--./-./-./-./-./-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
16b	Emrî	Dar olupdur dâne-i haşhâş helvâdan nişân Hürde-binân-ı letâfet anı şanurlar dehân	Zerre-i mihr-i cemâlin Emrî yâ erbâb-ı sır Ağzıdur dimişler ammâ sende itmişler nihân	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
16b	Emrî	Yaşumuñ irişmedin gavırına ey deryâ-nişin Bağrıyı ben dime yalanuñ dibi olur yakîn	Hâl-i pür mûyına beñzetdüm çün Emrî nâfeyi Sıgmayı yazdı derisine ferahdan müşg-i çîn	Gazel (8 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
16b-17a	Emrî	Başuma odlar yakayın âh-ı âteş-nâkden Dökeyin gözüm yaşını dide-i nem-nâkden	Görünen müjgân degüldür Emrî yâ murğ-ı hayâl Âşiyâne yapıdı dide haşn u haşâkden	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
17a	Emrî	Dişleründen lutf uğurlamasa lûlû-yi 'Aden Bağr anı câh-ı şâdef içinde habs itmek neden	Nakd-i cân almış-durur bir bûse borcu vardır Anuñ içün Emrî ye görünmez ol gonca-dehen	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
17a	Emrî	Tenûr-ı gamda yanar dil kebâbı n'eyleyeyin Bu câm-ı dilde tolu kan şerâbı n'eyleyeyin	Ğam-ı nigâr ile bir hâl iderdüm ey Emrî Derûn-ı sinedeki ıztırâbı n'eyleyeyin	Gazel (5 beyit)		..-./-.-/-.-/-.-	
17a	Emrî	Dün gice cüdâ düşdüm ol alnı kamerümden Od yakdı felek başına âh-ı seherümden	Bî-hûş görüp yüzüme her dem su seperler Ey Emrî çok eylük görürem didelerümden	Gazel (7 beyit)		--./-.-/-.-/-.-	
17a	Emrî	Acıyu acıyu baña yaralar kan ağlasun Döne döne üstüme gerdün-ı gerdân (ağlasun)	Zülf-i müşğünün hevâsı hâk idüpdür Emrî yi Kan geysün sünbül-i bağ ebr-i nîsân (ağlasun)	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
17a	Emrî	Okuñ bir hışm ile geçdi dil-i pür-derd ü miñnetden Dehân-ı zağmum açuk kaldı gonca gibi hayretten	Şafak şanma âh-ı seher-gâhumdan ey Emrî Felekde mihr-i 'âlem-tâb kan derler harâretten	Gazel (6 beyit)		-/.-.-/-.-.-	
17a-17b	Emrî	Nûkhet-i pîrehenün aldı nesim-i hûş-bû Kodı güllerde didi vü alsun emânet size bu	Emrî yâ jâle-i ter gül ruñını zeyn itmiş Hûblar içre kanı ancılayın yüzi şulu	Gazel (7 beyit)		..-./-.-/-.-/-.-	
17b	Emrî	Dil-i eyse göre gül demde dil arada kemâl olsa Mûradın añlasa dindâr 'alemd ehl-i 'âl olsa	Kapûlu mâh rûlarda visâli v'ade olmasa Dağı visal-i dil ârâsına her dem mâh-ı şâl olsa	Gazel (4 beyit)		-/.-.-/-.-.-	
18b	-	Îlâhî ol güzeliñ devr-i d'aim Cihân durduķça dursan pâdişâhım	Bâhu şûsâ kim seni ol hûsn ile gördüm begendim Cânân olucak sebz-i hâddin olsun efendim	Gazel (6 beyit)		-	
19a	-	Dört müselmân ile beş kâfir meger İki delir gördiler yüzi kamer	Ey kerimi celle budur aña kim 'Add idüp tokuzda bir tarh ideler	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-	
19a	-	Ol ne emaneddir vücudu hâliyâ hifâdadır Münir mi iskalde lemâ miskini belâdadır	her kim bilürse bu m'uammâ sırrını Başına filler tutuşsun ğazapdan âzâdedir	Lûgaz		-/.-.-/-.-.-	
19a	-	O ne dirsem görünür bir hûş hasâd Ol haşâdın bir de bir hisâb burcu var	Yaz olunca hep giderler işine Her biri bir kal'a yapar başına	Lûgaz		-.--/-.-/-.-	
19a	-	Şol ne yenir nedir ki cismîne muâdil nâyı var Ağzı birdir dil iki bir pâyı var	Rû beste mâkâmı itmedikçe bir dağı nutk eylemez Evveli cem âhiri yâ harfine heşt say var	Lûgaz		--./-.-/-.-/-.-	
19a	-	Ol kadar kim m'uteberdir fırkati Şâhlar yanında vardır 'izzeti	Feth idersen it hûredî Kulb taķarlar meşrebe viründer	Lûgaz		-.--/-.-/-.-	
19a	-	Bir müdür kışşadur kim yame-i verseñ.... Mîvesi	Eger dirseñ cânı bu kadar murad itsen cânlanur Eger cânı eger mâsûr hasteye dermânlanur	Lûgaz		-/.-.-/-.-.-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
19b	Cinânî	Nakşı bende çemen ârâyı hazân günâgün Yine bir ferş-i münakkaş düşdi bukaletun	Ola düşmenlerin kâmeti mahşere cünun	Kasîde (25 beyit)		--./--./--./--	Mecmuada son beyitin, son mısrası yazılmamıştır.
19b	Cinânî	Ol simber virmez haber tenhâ gezer kılmaz haber Kıl bir nazâr dirsem eger biñ nâz eder bakmaz geçer	Vâlâ neseb nîgû hasib tavrı 'aceb âhlâkı hep Her rûzû şeb sormaz sebep şî müzeheb ihsân ider	Kasîde (11 beyit)		--./--./--./--	
19b	Rûhî	Bir yerde kim revâç bula gevher-i makâl Lâyik degilki tav'ı suhan perver ola lâl	Olsun şerîf-i zâttına lütfü hüdâzahîr Geçsün şafâyı kal ile o kâtî mâh-ı misâl	Kasîde (17 beyit)		--./--./--./--	
20a	Cinânî	Çarhıñ mehî derhiñ şehri 'asrın zehî gamdan mehî Şehler gehî güyâ rehî ol dergehî eyler maçar	Dirsem revâ bir hûş nevâ kalsun Cinânî den eser	Kasîde (9 beyit)		--./--./--./--	Mecmuada son beyitin, son mısrası yazılmamıştır.
20a	-	Tâ tîğ-i sug ile kalem oldu varak nigâr Oldı nizâm-ı 'âleme tîğ ü kalem medâr	Hadd yok çü gördi ol kalem ü tîğ vaşfına Tîğ hatîb ki kalem oldu şest kâr	Kasîde (27 beyit)		--./--./--./--	
20a	-	Tîğ-i zebânı çekdi Gazel tarzânına kalem Tâ kim ola bu tîğ ü kalem dehr yâdigâr	Tîğ kalem ki ola feth ile nâm-ı zer Kadr ile tîğ veş kâlemi ola nâmdâr	Kasîde (15beyit)		--./--./--./--	
20b	-	Bâga bi tarh şanup oldu yine faşl-ı bahar Nakş perdâz çemen çihre küşâyı eşcâr	Dest gülbinde meger rahât-ı dendân oldu Dehen-i gonce-i jale pirâ için her bir hâr	Kasîde (12 beyit)		--./--./--./--	
21a	Qabûlî	Gün gibi dervâzına çıkmış gezer yarak dede Yâ bürehne bir güzel âmmâ 'aceb pârlak dede	Eyledi inhâ Qabûlî saña lâzım olanı Saña da lâzım degilmi haqq sözi tutmak dede	Kasîde (22 beyit)		--./--./--./--	
21b- 22a	-	İmamı din haqqısın adlu dâd it Dil-i dânaları 'adlinle şâd it	Nasihatdır murâd saña ancak Eger acı gelürse bula ser haq	Mesnevi (55 beyit)		---/---/---	Mecmuada başlık olarak kaside denilmiştir. Fakat şiir mesnevidir.
22a	-	Cenk için şâf bağlayıp geldi 'ıyd u hâksâr Merd olan meydâna girdi kıldı 'azm-i kârzâr	Kul disünler bize gayretserlige ogluna İtmesünler tek hemân teklif ceng ü ma'reke	Kasîde (24beyit)		--./--./--./--	
22a	-	Lik aksiyle yaşın gören didiki kandur bu Ne kan olsun ki bahrinden helâk olmuş nişândır bu Cinândan el yuyan ehl-i dile 'âşuk cândur bu Heva deryâsına pür cûş iden seyl-i revândır bu Yine hûd cân u muhabbetde şarâb-ı erguvândır bu	Necati cânı dostdan dirîğ eyler dimiş düşmen Zehi düşünmez ki düşmendir bizimle matekatmenden Muidi hâlîş ü muhlîş kuluñdur hûd bilürsin sen Bu sözler 'izz ü vâkadır inanma ey yüzi gülşen Yolunda öldüğün vallâh billâh yalandır bu	Tahmîş (5 bend)		---/---/---/---	
22a	-	İştihâsın arturur 'âşıkların ra'nâ topuk Vaşla olmaz behâ olucagız zîbâ topuk	Simtenler ferâgat kılmış iken seyrâna Eyledi başdan yine âşûfte vü şeydâ topuk	Gazel (7 beyit)		--./--./--./--	
22b- 23a	Figânî	Şubh-dem alup 'Uţârid destine zerrîn kâlem Defter-i simâb-gün-ı tîreme çekdi raqam	Yaşam âh-ı âteşinimle sipihruñ dâmenin Dest-i miñnetden Figânî ger alınmazsa yaşam	Kasîde (41beyit)		--./--./--./--	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
22b	Figânî	Heçründe gördüğün bu tokuz ser-nigün kıbâb Deryâ-yı eşküm üzre benüm oldı bir habâb	Didâr-ı yâri görmek içündür Figânî yâ Gözler idüp habâbı akar sür'at ile âb	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-	
22b	Figânî	Şu gibi sâf kıl sözi fıkı eyle vir cevâb Her ne dilüne gelse öğütme çü âsiyâb	La'liyle çeşmine vireli dil Figânî yâ Gözde ağızda kalmadı hiç lezzet ile hâb	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-	
22b	Figânî	Bûseñe dil kâni' olmaz vaşluñuñ şeydâsıdır Döstüm ma 'zûr tüt dünyâ tama' dünyâsıdır	Bilmek istersen Figânî kim durur ol gonca-leb Gülsitân-ı hüsninün bir bülbül-i gûyâsıdır	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-.-/-.-	
22b	Figânî	Ruhsârlaruñ zülfün için itdi şehâdet Bir dîni qaradur ki ıder şemse 'ibâdet	'Âlemde bu beş beytün ile kal 'a-i şî 're Urduñ be Figânî yine bir tûp-ı belağat	Gazel (5 beyit)		--./-.-./-.-./--	
22b- 23a	Figânî	Ne bend idüpdür añlar baña o zülf-i kemend Şu kimse kim gice kala yolu ola derbend	Mücerred ol zen-i çarha baş egme 'İsî-veş Figânî zâde-i tab'ıñ yeter saña ferzend	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-.-/---	
23a	Figânî	Añmayam sünbül adın ol zülf-i 'anber-bârsuz Kılmayam serve nazar ol kadd-i hoş-reftârsuz Da'vet itmeñ gülşene ben 'âşık-ı dil-dârsuz Neyleyem gül-zâr seyrin ol yüzi gül-zârsuz Çün baña cennet cehennem görünür didârsuz	Ey Figânî yâd idelden ben kılın ol meh-nijâd Vurduğunca miñnet ü derdüm ziyâd oldı ziyâd Âhir oldı gamla 'ömrüm olmadı bir lahzâ şâd Nâ-murâdem dâr-ı dünyâda Hîşâlî nâ-murâd Geçdi 'ömrüm miñnet ü derd ile hayfâ yârsuz	Tahmîş (5 bend)		-.--/-.-/-.-.-/--	Figânî, Hisâlinin gazelini tahmis etmiştir.
23a	Figânî	Görüp bād-ı zemistāndan burūdet nāgehān āteş Geyūp sīm-ābgun kūrūn ısındı nā-tūvān (āteş)	Görüp hattını haddinde Figânî āh u vāh itme Ki yānmaz dehr ocagında muhākkak bī-duhān (āteş)	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-.-/---	
23a	Figânî	Burc-ı şerefde meh gibi bul hūsn ile kemāl Eksüklüğün görmeyelüm ey kaşı hilāl	Fâl açdum idi ey yüzi Muşhaf añup kıddiñ Geldi elif Figânî ye oldı hüceste fâl	Gazel (5 beyit)		--./-.-./-.-./--	
23a	Figânî	Tennûr-ı sinem içre bağrum kebâba beñzer 'Aks-i lebünle yaşum kanlu şarâba beñzer	Bu âh-ı serd içinde hâk-i tenüm Figânî Şarşar yili şavurmuş bir keş türâba beñzer	Gazel (5 beyit)		--./-.-/-.-.-/---	
23a	Figânî	Bâğ-ı ruhuñda zâhir olalı benefşe-zâr Boynı burıldı oldı cemende benefşe zâr	Baħr-i me 'ânî derdi Figânî saña eger İrseydi gūş-i Sa'diye bu dürr-i şâh-vâr	Gazel (5 beyit)		--./-.-/-.-.-/--	
23a	Figânî	Âsiyâbuñ nite kim ey serv-i kad ırmağlar Bendini çarhuñ bozup eşk-i revānum çağlar	Ey Figânî 'âlem-i itlâka eylerdüm sefer Rehzen-i bend-i ta'alluk rāh-ı 'ākli bağlar	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-.-/--	
23a	Figânî	'İşk illerinde şâh-ı belānuñ penāhiyuz Mecnûn gibi diyâr-ı gamuñ pâdişāhiyuz	Sinemde yandı dâğ-ı belādan çerâğ-ı 'ışk Pir-i gamuñ Figânî bugün tekye-gāhiyuz	Gazel (5 beyit)		--./-.-/-.-.-/--	
23a- 23b	Figânî	Sevdâ-yı zülf-i yâr ile âşüfte-hâtruz Gâhî 'Arabda gâhî 'Acmde müsâfirüz	Meclisde bâde şevkine añup Figânî yi Fûrkatde geçdi 'ömri diyü ağlar acırüz	Gazel (5 beyit)		--./-.-/-.-.-/--	
23b	Figânî	Bir dün ki cünd-i şâm ile ceng itdi âsumân Oldı burûc-ı kal'a-i gerdûnda çok kıran	Ŧakup kemendi gerdenine darb-ı dest ile Devlet getüre kapuñ haşmı keşân keşân	Kaside (28 beyit)		--./-.-/-.-.-/--	
23b	Figânî	Koma elinden kadehi yâr-i vefâ-dâr olıcağ Kişiye hem-dem imiş hem-dem-i dil-dâr olıcağ	Dir imişsin ki Figânî yi bugün öldüreyin Ne tekellûf şanemâ hîdmete yarar olıcağ	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..--	
23b	Figânî	Gerçi bülbüldür figân itmekde üstâdum benüm Lîk başmışıdur anı ey gonca feryâdum benüm	Pîr olası nev-cevânuñ koma elden dâmenün Ey Figânî toğrı yoldur saña irşâdum (benüm)	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-.-/--	

Tablo 5. (Devamı)

Yp. Nu:	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
23b	Figânî	Ey sehî-kadd gam-ı zülfünle perişân-hâlem Sâye-veş hâkde üftâdeyem ü pâ-mâlem	Şeb-i hicrânda Figânî bu kara bahtumdan Kâkûl-i yâr gibi şöyle müsevveş-hâlem	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	
23b	Figânî	Bahâr irdi yine arındı cünûnum Bulandı taşdı enhâr-ı 'uyûnum	İdersem da'vî-i erlik yeridür Figânî Zâl-i gerdün key zebûnum	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	
23b-24a	Figânî	Virdüm dehân-ı dil-bere dil gâ' ibâne ben Miqdâr-ı zerre görmedin andan nişâne ben	'Avn-i ilâh reh-ber olursa Figânî yâ Mülk-i sühanda beglük idem Hüsrevâne ben	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	
24a	Figânî	Âbdâl-ı dil ki kendüyi zeyn itdi dâğ ile Bâzâr-ı 'ışka cerre gerüpdür çerâğ ile	El virmedi bu şakî-i devrân Figânî yâ Bezm-i belâda yıkdı beni bir ayağ ile	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	
24a	Figânî	Kûy-ı dil-berden yaña ey dil revân ol her gice İşigünde itler ile hem-zebân ol her gice	Ey Figânî cidd ü cehd ile iriş cânâneye Şohbet-i hâş eyleyüp sen câna cân ol her gice	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	
24a-24b	Figânî	Bir şubh-dem felek tutukından 'arûsvâr Oldı hezâr cilve ile mihr âşikâr	Gelsün hemîşe baht 'arûsî kenârûna Olsun hârim-i hürmetüne perde-dâr	Kasîde (23 beyit)		--./--./--./--	
24a	Figânî	Metâ'-ı vaşluñı ister gönül dâğ-ı sitem birle Şanur kim şatılır Yûsuf niçe eşk-i direm (birle)	Çekerdüm hecr-i kadd ü zülf-i yârî ey Figânî ben Vücûdum nâ-tüvân oldı benüm bâr-ı elem birle	Gazel (5 beyit)		---./---./---./---	
24a	Figânî	Çözdükçe her seher o şanem zülfi bağını Bâd-ı şabâ mu'a'ttar ider cân dimâğını	Cellâd-ı çeşmi gamzesi tîgin çıkardı çün Görsün Figânî her kişi başı yarağını	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	
24a-24b	Figânî	Gözümün kâsını eyleyse hayâlün nola cây Şeh-i 'âlemdür idinse yiridür sırça sarây	İllere ayagı taksim idesin bezm içre Niçün ey sâkî Figânî kuluña degmeye pâý	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	
24b	Figânî	Yine enfâs-ı lebünle ey Mesîh-i Hızr-pey Kâleb-i fersüdesi bağ-ı cihânun oldı hay	Şi'r-i pür-sûzum Figânî görse Hüsrev hâkde Sûziş-i şevkiyle cânına urupdur niçe key	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	
24b	Figânî	Her kim dilerse ağ ola yüzi kefen gibi Kanlara boyasun tenini Kûhken gibi	Olduñ Figânî tâ ki ser-âmed zamânede Serverlik eyle Hüsrev-i mülk-i sühan gibi	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	
24a-24b	Figânî	Şeh-i nücum ile âheng-i rezm idüp şeb-i târ Kalâ'-ı târem-i minâ-nümâyı itdi hişâr	Günüñ yig ola günüñden eyâ sipihr-i şeref Murâduñ üstine devr eyleye felek her bâr	Kasîde (25 beyit)		--./--./--./--	
24b	Figânî	Girince câme-i hâbe cihân-ı bukaletmün Uyudı fitne-i 'âlem kevâkib açdı 'uyûn	Hıyâm-ı kadrüne şems olsa şemme-i gerdün Nite ki yüce bu tâğ-ı muğarnes-i gerdün	Kasîde (20 beyit)		--./--./--./--	
24b	Figânî	Çeşmün ki mişeye girdi şîr-i jiyân gibi Dil almağa puşuda yatur Kahramân gibi	Çeşmün Figânî yî nola aşmazsa kirpüğe Biñ biñ kulu var öñin revân Erdevân (gibi)	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	
24b	Figânî	Serv gibi baş çeküp her kim dimez dehre beli Her neye dirseñ irer gül-zâr-ı 'âlemde eli	Çünkü erdi Figânî cân virüp cânâneye Ara yirde çihre-i makşûda tendür hâyli	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	
25a	Figânî	Sevdi gönüm bağ-ı hüsnün bir gül-i handânını İñledür hâr-ı belâda bülbül-i nâlânını	Hayl-i gam bulmaz zafer âhen hişârundur dile Şakla sineñde Figânî yârûnuñ peykânını	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	

Tablo 5. (Devamı)

Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
25a	Figânî	Burc-ı şeref üzre görüp ol ruhları mâhı Âhum sevinüp gök yüzine atdı külâhı	Yâr işigini bekle odur maṭlab-ı a'lâ Terk eyle Figânî yûri var manşıb u câhı	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	
25a	Figânî	'Azm-i şikâr idince şeh-i Kahramân-ı ceng Ser-geşte oldı havfla bu nîl-gün neheng	Hûrşîd mâkiyânî ola bezmüñe kebâb Muṭrib o bezme Zöhre-i zehrâ-yı şûh u şeng	Kasîde (19 beyit)		--./--./--./--	
25a	Figânî	Sürdüñ sipihruñ üstine dün gice yol Ey düd-ı âh dünyede var yirden üstün ol	Şorsam dehânına dil-i güm-geşteden haber Dir ey Figânî gitdi 'adem milketine ol	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	
25a	Figânî	Murâdî gönlümün senden vefâdur Ki ol cevri ile çokdan mübtelâdur	Akar sudur meger gönlüm Figânî Ki her serve akar gönül belâdur	Gazel (5 beyit)		---./---./--	
25a	Figânî	'İsî lebüñüñ işideliden maḳâlinı Şahn-ı cemende goncalaruñ şorma hâlini	Naẓm it firâk ehline derd-i derünuñı Şâ'ir odur Figânî diye vâsf-ı hâlini	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	
25a	Figânî	Dökmege kanını halkıñ ki müjeñ âl eyler Bize geldükçe doḳınmaz geçer ihmâl eyler	Gül yüzünsüz idemez ṭab'-ı Figânî efgân Bülbülün saflığını faşl-ı ḫazân lâl eyler	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	
25a-25b	Figânî	Câ-be-câ ey sîm-ten sînemde dâğ-ı hûn-feşân Aṭlas-ı zerd üstine altun beneklerdür hemân	Ey Figânî bu gice sevdâ-yı zülf-i yâr ile Dûd-ı âhum başın alup göklere oldı revân	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	
25b	Figânî	Zahm-i nâhun bâğ-ı sînemde gülîstândur baña Kesdügüm herbir elif serv-i ḫıramândur baña	Ẓevḳ ideydi dirdi Câmî ṭab'umuñ keyfiyyetin Ey Figânî ma'rifet bezminde Selmândur baña	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	
25b	Figânî	Nâz eyle çünki vardur eyâ serv-i gül-'îzâr Gülzâr-ı gamda bencileyin bülbülün hezâr	Kimdür Figânî dir iseñ eyâ Hüsrev-i zamân Bir derd esiri 'ışık ile Ferhâd-ı rûzigâr	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	
25b	Figânî	Dâğlarla sînemi nakş-ı nigâr itsem gerek Yâre bu resm ile kendüm âşikâr itsem gerek	Her kaçan bir serv-i ḳaddûñ la'lini medḥ eyleşem Şi'r-i mevzûnum Figânî âb-dâr itsem gerek	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	
25b	Figânî	Hecründe gördüğün bu tokuz ser-nigün ḳabâb Deryâ-yı eşküm üzre benüm oldı bir ḫabâb	Didâr-ı yâri görmege bir dem Figânî yâ Gözler idüp ḫabâbı akar sür'at ile âb	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	
25b	Figânî	Ṭâḳ-ı eflâki yaḳardum âh-ı âteşnâkden Seyl-i eşküm ırmeseydi dide-i gamnâkden	Gerçi ḫayrân olmışam ḫaṭṭ-ı ḡubâr-ı la'line Ey Figânî mest olup geçmek gerek tiryâkden	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	
25b	Figânî	Baḫr-i firâḳa düşdüm çün irmedüm kenâra Ey Hıızr-ı cân iriş kim ola bu derde çâre	Şem'-i ruḫuñ firâḳı yaḳdı Figânî cânın	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	Mecmuada son beyitin, son mısrası yazılmamıştır.
25b	Figânî	Câm-ı 'ışḳuñ şevḳ ile nûş itmişem Rûz-ı Elest Şanmañuz kim zâhirâ meyden olupdur cân mest	Mest görüp kûyında 'ayb itmeñ Figânî yi ki ol Bir leb-i mey-gün firâḳından olupdur mey-perest	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	
25b	Figânî	Saña gamzeñle kim dir ḳaşd-ı cân it Çeküp ḫançerlerüñ her demde ḳan it	Gerekdür gülşene âvâz-ı bülbül Figânî kûy-ı dil-berde figân it	Gazel (5 beyit)		---./---./--	

Tablo 5. (Devamı)

Yp. Nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
25b	Figânî	Çarha âhum gice ey meh çekmese yalın kılıç Böyle encüm içine yir yir kıran girmezdi hiç	Ey Figânî çün fenâ bezmine başduñ ayağı Nüh sipihrûñ bu tokuz peymânesin bir yerden iç	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
25b	Figânî	Hamdû li'llâh kim yine dil-ber bizümle yâr imiş Şâd-mânum kim dilâ başumda devlet var imiş	Her kaçan yazsam nigârâ la'lûñ evşâfın senüñ İşidenler dir Figânî hoş şeker-güftâr imiş	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
26a	Figânî	La'lûñ emsem didüm ol an döndürdi yüzün Şanma ben dil-ğasteden cânân döndürdi yüzün	Bildi kim vaşlından ayru ber-murâd olmak muğâl Dür olup bîmârdan dermân döndürdi (yüzün)	Gazel (6 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
26a	Figânî	Her kaçan ol bî-vefâ âğyâr ile sâgar çeker 'Âşık-ı dil-ğasteler kanlar yudar gamlar çeker	'Âlemüñ sultânıyam dirse Figânî vechi var Hâk-ı pâyuñdan efendi başına efser çeker	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
26a	Figânî	Kâmet-i ham-geştümüz güy-ı belâ çevgânıdır Şeh-süvârüm 'arşa-i 'ışkuñ atıñ meydânıdır	'Arşa-gâh-ı gamda bu çevgân-ı dūd-ı âhumuñ Ey Figânî nüh felek bir güy-ı ser-gerdânıdır	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
26a	Figânî	Vâdi-i gamda benem Mecnûn gibi nâ-şâd olan Bisütün-ı gamda dil tıflı durur Ferhâd olan	Ey Figânî ye naşihat eyleyen gel fâriğ ol Pîr pendin eslemes rüsvâ-yı mâder-zâd olan	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
26a	Figânî	Âh kim hâlî degül bir lahza göñlüm âhdan Neylesün bî-çâre dil kurtulmadı evvâhdan	Âh-ı fûrkatden Figânî ölse cânâ tañmıdır Niçeler öldi bilürsin derd ile bu âhdan	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
26a	Figânî	Beni egri çıkarmasun yanuñda hançer-i ser-tîz Yüzine sürmesün alup bir avuç kanum ol hûn-rîz	Beri yanında dünyânıñ sebâtı yok çü fânîdür Geçelüm öte yanına Figânî rûzîgârıñ tîz	Gazel (5 beyit)		/-.-/-.-/-.-	
26a	Figânî	Kurdu şahn-ı çemene hayme-i dîbâ nev-rûz Lâleden aldı ele câm-ı muşaffâ nev-rûz	Vaşf ider hatt-ı dehânını Figânî yi diyen Sâgar-ı gülle ider bülbülü gûyâ nev-rûz	Gazel (5 beyit)		--/-.-/-.-/-.-	
26a	Figânî	Ağlamazsa beni bir dem acıyup didelerüm Göreyin tursun iki gözine hûn-ı cigerüm	Ğam-ı hecrüñle Figânî ruhı gül-gün oldu Dağı rahm itmesin aña eyâ sîm-berüm	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
26a	Figânî	Hasret odına tîgi nigârıñ zebânedür Cevherleri yüzinde şererden nişânedür	Şi'rûñ Figânî ol şeh-i mülk-i melâhatüñ Evşâf-ı tîgi ile pür âb-ı revânedür	Gazel (4 beyit)		--/-.-/-.-/-.-	
26a	Figânî	Yüz virmesün meded diñüz ol mâh-pâreye Şol hâl ü hat dinen bir iki yüzi qaraya	Mihriñ zevâlden başı kurtulmaz Figânî yâ Kim koşdı yâri sâye diyen yüzi qaraya	Gazel (5 beyit)		--/-.-/-.-/-.-	
26a-26b	Figânî	Cihân bâğı bahârını nidem ol nev-bahârunsuz Gerekmez ravza-i cennet riyaz-ı gül-'izârsuz	Figânî rûz ü şeb her dem bu fânî gülsitân içre Geçürdi 'ömri zâr ile dirîgâ gül-'izârunsuz	Gazel (5 beyit)		/-.-/-.-/-.-	
26b	Figânî	Deşt-i gamda bu yemi Mecnûn-ı nâ-şâd eylemez İtdüğüm kârı belâ kûhında Ferhâd eylemez	Sikke-i mermerde kazduñ Bisütün-ı 'ışkda İtdüğün kârı Figânî degme üstâd eylemez	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
26b	Figânî	Yüzüm zerd ü yaşum al oldu dirsem yâran anlar Miyânıñ fikri mû kıldı tenüm dirsem hayâl anlar	Figânî sîz-ı Hüsrevden yağarsın şem'-i eş'ârı Nezâketde Hasan sensin hayâlâtüñ Kemâl anlar	Gazel (7 beyit)		/-.-/-.-/-.-	
26b	Figânî	Ağzuñ hadîşine açmaz zerrece dehân Esrâr-ı gaybe vâkıf olan tab'-ı hürdedân	Meddâh olalı saña eyâ Müşteri-cebin Oldı Figânî 'arşa-i nazm içre pehlevân	Gazel (5 beyit)		--/-.-/-.-/-.-	

Tablo 5. (Devamı)

Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
26b	Figânî	Ger tîğ-i hecr ile çıka cân tenden ey perî Çıkmaz gönülden ölmek ile gamzeñ oğları	Kâfir rakîbi yaratup itmege helâk Oldı Figânî 'arşa-i 'ışkuñ gâzanferi	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-	
26b	Figânî	Hâme-i kudretle yazdı nakş-bend-i Kâf u Nûn Hüsn ü hulk ile seni ser-defter-i mâ yesturûn	Bu Figânî çeşmi hûn-rîz-i belâ-âmîz iken Eyledi teslîm-i cân innâ ileyhi râcî'ûn	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-./-.-	
26b	Figânî	Kaşlarıñ tuğrası cânâ âfitâb üstindedür Şekl-i bi'smî'llâha beñzer kim kitâb üstindedür	Tutalum kim ser-be-ser sultân-ı 'âlemsin bu gün Ey Figânî menzilüñ âhîr türâb üstindedür	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-./-.-	
26b	Figânî	Hâlûñ gamıyla tâzeledüm sine dâğını Yakdum dil ehlinüñ o söyünmiş çerâğını	Görsem Figânî câm-ı mey içre habâb-ı al Deşt-i belâda yâd iderem cem otağını	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-	
26b	Figânî	Demidür kanlar ağlarsam eger ey çeşm-i pür- hûnum Kâbâ-yı al geymişdür bu gün ol haddi gül-gûnum	Figânî sâye-veş anuñ nola yolunda hâk olsañ Hıramânî hıramânî yürür ol kıddi mevzûnum	Gazel (5 beyit)		..---/..---/..---/..---	
26b- 27a	Figânî	Bu hâristân-ı 'âlemde açılmazsa gül-i maşşûd Ne gam ey bülbül-i cân çünki gülzâr-ı 'adem mevcûd	Tecelli-i şafâ-yı şaykal-i mir'ât-i hâverden O mâhuñ 'aks-i hüsni'dür Figânî mâ-hüve'l- maşşûd	Gazel (5 beyit)		..---/..---/..---/..---	
27a	Figânî	Ne tîr-endâz olur kalbün kemânı Belürmez sinede tîrûñ nişânı	Virür zülfi gibi gönli hevâya Niçe bî-raḥm olur yârûñ Figânî	Gazel (5 beyit)		..---/..---/..---/..---	
27a	Figânî	Cihâna 'ışk ile geldüm ne mâlum ne menâlum var Kânâ'at gencine kânî' olalı hoşca hâlüm (var)	Kâbâ-yı atlas-ı çarḫa deḡişmem Tañrı haḡkiyçün Bu gün rindâne eḡnümde Figânî köhne şâlüm var	Gazel (5 beyit)		..---/..---/..---/..---	
27a	Figânî	Ey gönül luḡf eyle gel feryâd u emdan vaz gel Sen daḡı ey serv-i kad cevri ü cefâdan (vaz gel)	Her ne cevriñ var ise eyle Figânî bendeñe Tek rakîbe ey şanem mihr ü vefâdan vaz gel	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-./-.-	
27a	Figânî	'İşkuñ olaldan ey meh günden güne ziyâde Her gice şubḫa dek göz yıldız şayar semâda	Bir sen degülsin andan dâ'im Figânî dür zârı 'Uşşâḡ her ḡarafdan feryâd ile nevâda	Gazel (7 beyit)		-	
27b	Ahmedî	'Arif ol mürşide ir zabî irfân ide gör Baş koyup eşigine cânıñ kurbân ide gör Katresin bahre eriş kendüñi ummân ide gör Kulunun özüñi var 'âleme sultân ide gör Gafil olma aç gözüñ sen seni insân ide gör Hemdem ehl-i dil olup tenini cân ide gör	Ahmedî ḡayrıñı ḡo kendüne imân-ı nazar it Mürşid-i kâmile ver kendüñi bir gerçec er it Vasıl-ı mâḡrifetullâh ola gör bir hüner it Hasb-i hâlûñı hemân bir söz ile muḡaşşâr it Gafil olma aç gözüñ sen seni insân ide gör Hemdem ehl-i dil olup tenini cân ide gör	Müseddes (9 bend)		-.--/-.-/-.-./-.-	
27b- 28a	Hâyalî	Ne yoluña ḡarç eylemegesin ü zerrim var Ne yâr ḡamın çekmege fermân ü ferdim var Bîmâru ḡarîbim şeb-i ḡamda şeḡerim var Ahir nefsimdir saña gel bir ḡaberim (var) Gel gel öpeyin gerdenüñü derd-i serim var Bir boynı uzak yola giderim seferim var	Bir dem serbâlimime luḡf eyle güzel kıl Ahval-i diḡer günuma şevḡatle nazar kıl Sen büse-i lâli lebuñı nuḡl-i şekker kıl Hayali kuluña taḡliyyeyi zâr u sefer kıl Gel gel öpeyin gerdenüñü derd-i serim var Bir boynı uzak yola giderim seferim var	Müseddes (5 bend)		--./-.-/-.-./-.-	

Tablo 5. (Devamı)

Yp. Nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
27b	Şemsî	Esir-i bendi hecr etdi ben için ol cefâkârım Yeridir girye ü feryâd ü efgân olsa gerkarım Nola divâneves taşlara çalup şişe-i 'ârım İdersem dem-be-dem eflâke âh u nâle vü zârım Diriga hüsrâna düşmen sözüne uydu dildârım Unuttu dostluk hakkın beni terk eyleyüp yârim	Delüp bağrım belâ bezminde olsam ney gibi nâlân şahrâsını ey şemsî geşt itsem olup hayrân Tacüp etmesün ol hâliyetten görüp yârân Diriga hüsrâna düşmen sözüne uydu dildârım Unuttu dostluk hakkın beni terk eyleyüp yârim	Müseddes (5 bend)		-/...-/...-/...	
28a	Sânî	Yâd ol dilâ zamânede hayr-ü-l hâlef gibi Dürrü mu'arrefe dehenin aç şadef gibi Bul ihtirâm şâhib-i 'izzü şeref gibi Bil dâirem makâmını gözle seref gibi Sakın zamâne sille urur saña def gibi	Pir-i müğândan naşihat idüp didi dün ki Gel gezme şöyle valüh-i hayrân sâniyâ Nuş eyle hem selâseyi gussalıma dâimâ Tabl-ı memâta urmadın el mehter-i kazâ Sakın zamâne sille urur saña def gibi	Muhamm es (5 bend)		--/-...-/...-/..	Şair başlık olarak müseddes demiştir. Fakat şiir muhammesdir. Şair yanlış başlık atmıştır.
28a	-	Halas olmak dilerseñ gamdan ey dil-i mübtelâ ol gel Olup dervîş-i mülki aşka yanî pâdişâh (ol gel) Gel ey pîr-i muhabbet ben garîba pîşvâ ol gel Tarik-i 'aşkıta yanî baña sen rehnûmâ ol gel Gelürsen mülk-i aşka sende zâhid bir yâr ol gel Muradın devlet ise tâlib-i fakr u fenâ ol gel Cihan sultânlığın isterseñ ey dil gölgeñ ol gel	Cihanda pâdişâh olmak hemân bir ketîdâlıkdır Bu fânî dünyede bî kayd sultânlık gedâlıkdır Bütün dünyaya sultândır gedâ dilerse şâdıkdır Bu cayın çünkü kar-ı 'akîbet senden cüdâlıkdır Bu fânî dehrin elbette soñ ucı bî bekalıktır Gönül dervîş ola kim gel gedâlık pâdişâhlıktır Cihan sultânlığın isterseñ ey dil gölgeñ ol gel	Müsemme n (5 bend)		-/...-/...-/...	Şair başlık olarak Tahmîs demiştir. Fakat şiir müsemmendir. Şair yanlış başlık atmıştır. Şiirde şairin mahlası verilmemiştir.
28a	-	Mahrularda saña kimsemukabil mi olur Ru-be-ru olmağa encüm güne kâbil mi olur Seni sevmez bu cihân içreye bir dil mi olur Saña mihr itse kişi yanî o zâ'il mi olur Seni koyup dil ü cân gayrıya mâ'il mi olur Kökde hûrşide iren zerre kâ'il mi olur	Hûblar içre bugün âfet-i devrânsın sen Ma hâşıl bu hele makşûd-ı dil ü cânsıñ sen Seni sevdi dil ü cânın seni ey gonca dehen Olsa bir yaña güzellerle cihân bir yaña sen Seni koyup dil ü cân gayrıya mâ'il mi olur Kökde hûrşide iren zerre kâ'il mi olur	Müseddes (5 bend)		..-/-...-/...-/..	
28b	Fuzûlî	Dün sâye şaldı başuma bir serv-i ser-bülend Kim kıddi dil-rubâ idi refâtâr dil-pesend Güftâre geldi bana açup lal-i nûş-ıand Bir piste gördüm anda döker rîze rîze kıand Şordum meger bu dürc-i dehendür dedüm dedi Yok yokdur ey derd nihanındurur senüñ	Dün şubh-dem ki lâl vü nesrîn şalup niğâb Gül çihresinden aldı şabâ perde-yi hicâb Gülcâra çıkdı seyr ile ol reşk-i âftâb Şebnem nigârın etdi yüküñ lülü-yi hoş-âb Bu dür nedür ne dürr-i Adendür didüm didi Epsem Fuzûlî eşk-i revânûñ-durur senüñ	Müseddes (7 bend)		--/-...-/...-/..	
28b	Fuzûlî	Dün gördüm ol nigârı ercümend Kâfûr eliyle destelemiş 'anberin kemend Bakdım şikenci turesine zârû müstembend Bir şâhsı nâ-tüvân oturur gerdanında bend Kimdir bu miskîn ol ne resendir didim didi Zülfüm kemendi döndüğü cânıñ-durur senin	Nergis uyandı er çemen emn-i câme hâb Gül çıkdı pirehen yakasından çeküp nikab Ol dem ki çıkdı habbe maşrıktâ âfitâb Teb düşdi cümle 'âleme afakı dutdı tâb Bir zerre gördüm anda dehenündür didim didi Bu sîz u yakın cism-i kemanun-durur senün	Müseddes (6 bend)		--/-...-/...-/..	Şiirde şair, şiirin müseddes olduğunu belirtmemiştir.

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla‘ Beyti / Bendi	Makta‘ Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
28b-29a	-	Görindi ‘aks-i rüy-ı mirât çemenlerde Zuhûr itdi hırâm kadd-i dilber nâr u nelerde Oturma merdüm-i çeşmim beytül hazenlerde Behâr oldu safâ kesb idecek demdir çemenlerde Hususa salyane geçer serv-i semendlerde	Çün emr-i ol olmaz Mihribân-ı ‘ahdi dilberdir Visâlin v’ade eylerse yine hicrân mukarrerdir Anuñ içündür bit ü ol ki Hüsrev aña çâkerdür Fırâkıñla nişânî bendeñiñ hâli Visâliñ v’ade itmîşdiñ be hey âfet geçenlerde	Muhamm es (5 bend)		---/---/---/---	
29a	İshâk	Kime kıla şikâyet dil bugün şâh-ı cihânından Kulun görmezlige urur gelip geçtikçe yanından Çü bir dem dâd görmedi dil ol şirin zebânından Ferâgat eyledi gönlüm meh-i nâ mihribânımdan Belâyı zehre hecr ile usandı tatlı cânundan	Uyumaz halk-ı ‘âlem her gice bu Felek zulm ile ayırdı anı sevgülü yarından İrâğı olalı kan aglar o yüzü nevbaharından İşittik yine İshâkî ceddü aşmış nigârından Neler çeksek gerekdür biz anıñ ahu figânından	Tahmîs (5 bend)		---/---/---/---	
29a	Fuzûlî	Menem ki kâfile-sâlâr-ı kârbân-ı gamem Müsâfir-i reh-i şahrâ-yı miñnet ü senemem Haķır baħma baħa kimseden şağınma kemem Faķır-i pâdişeh-âsâ gedâ-yı muhteşemem Sirişk taħt-ı revândur baħa bu âh alem Cefâ vü cevır mülâzım belâ vü derd haşem	Sirişk-rîz gül-endâmlar cefâsı ile Şikeste-hâl siyeh zülfler belâsı ile Zamâne içre ğam-ı ışk mâ-cerâsı ile Hemîşe maşlaħatum özgeler rızâsı ile Bugün zâmâne ol aħvâlden peşimândur Egerçi kâfir idi hâliyâ müselmândur Egerçi bir nece gün aftâb-ı âlem dut Cihânda eyledi iķbâl râsı nigün	Müseddes (5 bend)		---/---/---/---	
29a	Ruhânî	Gitdi hengâmı şebâb elden demi vuslat gibi Geldi eyyâm-ı meşıyyet erdi şeb-i firkat ki gibi Sar sar-ı båd-ı fenâ yakdı selâmet haymesin Çak çak itdi revâkın câme-i sıhhat gibi Kâmetimden ‘âfiyet ziyâsın aldı rüzgâr	Dest-i cevır der ile virân olan milket Ten hisârın tûb-ı gam yıkdı ‘aceb bu kim henüz Diñmez âhım gulgulu şâm-ı seher nevbet gibi Dikilür burcu bedende yir yir ittikçe figân Âh-ı dil sûzum ruhânî göklere râiyet gibi	Müseddes (6 bend)		---/---/---/---	
29b	Fuzûlî	Zamâne şüret-i aħvâlüm êtdi diger-gün Vefâ haťına kalem çekdi çarħ-ı bûkalemün Nê devr-i gerdiş-i gerdün benüm murâdum eyleyen Nê ğâyet-i emelüm ħüsn-i itikâdum eyleyen	Fuzûlî eyledüĝün aħdünne vefâ kılğıl Yéter şikâyet êdüp şerħ-i mâ-cerâ kılğıl Vücûduñı hedef-i nâvek-i belâ kılğıl Kamu belâlara şabr eyleyüp du’â kılğıl Kim ola dost rızâsı hemîn saňa haşıl Rızâ-yı düstdur aşl-ı temettu ey ğâfil	Müseddes (4 bend)		---/---/---/---	

Tablo 5. (Devamı)

Yp. Nu.	Mahlas	Matla‘ Beyti / Bendi	Makta‘ Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
29b	Azerî	Kanı bir hasılatın cânâ dilâra alınmadan gayrı Ya eynin mi var hüsn ile ranalanmadan gayrı Ya bir halet mi ittin halka zibalanmadan gayrı Yanem gördün benim yoluında şeydalanmadan (gayrı) Ne mihr itdin baña mihriyle garralanmadan gayrı Güzeller şâhının gördüm temaşalanmadan (gayrı)	Olaldan hisse-i derd-i gam ‘aşkın dil-i şeydâ Yoluında ölmek oldu azeriye matlub-u ala İdüp efna vücudum eyledim sıhhatden istibra Bilürken yoluña cân virdüğim ey gonca-i rana Ne mihr itdin baña mihriyle garralanmadan gayrı Güzeller şâhına gördüm tamâşalanmadan gayrı	Müseddes (5 bend)		-/-/-/-/-/-/-	
29b	-	Dilerim hatdına ehl-i tâcını bî tâc etmesün Gönlü toku bir dâhı ‘âlemde hiç aç etmesün Bu mesel meşhûrdur aç etmesün Hakk t’âla sâg gözi sol göze muhtaç etmesün	Bil bunu ‘âlemde hasm didüğüñ hasmındurur Yüzüne gelir ise erdikçe önünce yürür Fırsatın bulsa aman virmez sakın kim öldürür Hakk t’âla sâg gözi sol göze muhtaç etmesün	Murabba (5 bend)		..-/-/-/-/-/-/-	
29b	-	Geldi idraka helal gitdi meşairden şuur Kalmadı bir sıhhat üzre sem ü yâr u rivayet ki Şimdi ol hâlenin oldu cümlesi hab-ı hayal ‘Âlem rüyâda idrak olunan hâlet gibi Bezm-i gah-ı ins iken görsem gelür şimdi bana	Tâk-ı kesri kasr kasr mahzar-ı san’at gibi Sânma kim dest-i havadis aña tesir etmeye İrmeye eyvanına bir rahne afet gibi Necmin olsa sad-ı ekber menziliñ evc-i zuhal İrmeye ikbâlîne idbar u ya ruhsat gibi	Müseddes (6 bend)		..-/-/-/-/-/-/-	
30a	-	Ey esir-i kemend-i zülf-i nigâr Dil-i bedir-i muhabbet dildâr	Bize gâyet girenmaya-durur Hep eka birde yok behâya durur	Mesnevi		..-/-/-/-/-/-	
30a	-	Cem olup bir yer nice zamân Leb-i dilberden oldular hayrân	Akçeye kimi kimi âltûna Uyalar cümlesi bu kânuna	Mesnevi		..-/-/-/-/-/-	
30a	Şâmî	Şâmdan gün gibi gelip Şâmî Kodı mihriñle rûmda nâmî	Üste ağırlığa virir dem-i cân Gelse mizâna ol meh-i kenân	Gazel (5 beyit)		..-/-/-/-/-/-	
30a	-	Firkatinde hemser ü cezvaya olsam hem inan Âsmân olsa yerim mihr-i felek rûtbet gibi	Mevkuf-ı hayretten özge bir makâma ermedim Müntehayı râh-ı irfân ‘âlem-i hayret gibi	Mesnevi		..-/-/-/-/-/-/-	
30b	-	Biri Gâzzat-ı Muşlî Şâhdır ol şâh ‘Âşıkı sine çâk ider her gâh	Baş filoriden eksik eksikdir Kimse dahl itmez aña yeglikdir	Mesnevi		..-/-/-/-/-/-	
30b	-	Yalayık dayıdır biri anın Cism-i âyinesi durur cânın	Bir gurusdan ziyâde zâ’iddir İki tasvîr iki şâhiddir	Mesnevi		..-/-/-/-/-/-	
30b	-	Biri gazzâzdır ‘Âlî bâlî Eyitdi bâb u vefâda ihmâli	Bendeden olmaya fakîr hallî Dörd ayaklı olsa viririm elli	Mesnevi		..-/-/-/-/-/-	
30b	-	Birisi de Giyâhî-zâde durur Şîve vü nâzî key ziyâde durur	Nuriye buçuğ iki de hamâm Otuzı yanına kalurdi tamâm	Mesnevi		..-/-/-/-/-/-	
30b	-	Birisi de anın nazır-zâde Aña kul oldı nice âzâde	Müşteri kızgın olsa gayette Bir kızıl deger olda hâlvette	Mesnevi		..-/-/-/-/-/-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
30b	-	Birisi kıra fethî biri dilber Kara kullukda aklı ile geçer	Pek tayanur yigirmiden dökülür Otuza olmasa baña sökülür	Mesnevi		..--/..--/..-	
30b	-	Birisi dağı anıñ Aq Hüseyin Dirimiş ol ki cümlesinden emîn	İyidir ol dağı otuz yediye Üç dağı kı düş olcak kediye	Mesnevi		..--/..--/..-	
30b	-	Birisi mâdrabaz- zâde-durur Anâda meylimiz ziyâde-durur	Üstüne alup idecek içdam Olur olda yigirme beşle tamâm	Mesnevi		..--/..--/..-	
30b	-	Mahz oğlu durur birisi dağı Yok demez hiç o gâyetiyle sahî	Kim ki aña ilâc iderse eger Sağlığı kazı kapusunda	Mesnevi		..--/..--/..-	
30b	-	Arz ider her şeb durup biñ şevk ile Envâr-ı şem Guy-ı yâ oldu menâr-ı Aşmed-î muhtâr-ı şem Dud-ı şulesan bed ziyâ ile tağıtandır (şem) Muciz-i Mûsâyı eyler dem-be-dem izhâr-ı şem Ruşen eyler her gice âteş-i nârın esrârını şem Anıñ cün oldu manzûra velî ala bir başar şem	Şem-i şule heybet-i sıhhu elif gösterdi cün Bir iki şevkim nola on itse ey dildâr Rind-i şâhbâzdır kim gördüğü mehrûlara Ağı ile şulesinden arz ider deyyâr Kellesi kızdıkda meclis şöyle ger-mâ-ger iken Şevk ile oda yaktı cübbe vü destar şem	Müseddes (5 bend)		..--/..--/..--/..-	
30b- 31a	-	Mahzar oldu biri Gelibolulu Cümle hûbandan oldurur yollu	İçmesün râzı yüzmesün adat Bile olsun bizimle ol âfet	Mesnevi		..--/..--/..-	
31a	-	Birisi de Güreşçi-zâde durur Aña kopuzcular fütâde durur	Kırk değerdir haqîkatiñe oda Otuza şulh olur bulunca oda	Mesnevi		..--/..--/..-	
31a	-	Birisi de anıñ Âhî-zâde Dâimâ aşinalığı yâ da	Üstüne olalım yediye hel Beşde beş beş buçukta şes nice ola	Mesnevi		..--/..--/..-	
31a	-	Biri Dîgresci-zâde ol derî gôt Halkı gerçek urur şanurum o gôt	Artuk artuk tokuzdan ondan Virmesün artuğa bugün ondan	Mesnevi		..--/..--/..-	
31a	-	Birisi dağı Mûsâ Bâlîdir Bir harâmzâdenin helâlîdir	Malikane tasarruf itdigine Sözümüz yokdurur er avratına	Mesnevi		..--/..--/..-	
31a	-	Dahı anlar ki pîş-i helâda ide Şoñra dutup gide	Narh kumuş durur Âlî pâşâ İkiden gayrı vermeye aşla	Mesnevi		..--/..--/..-	
31a	-	Ey olanlar bu rahta sâ'i Şöyle bildin ki bende-i dâ'i	Bilmiş ol râst narhdır bunlar Artuğı kimin eksigine yarar	Mesnevi		-	
31a- 31b- 32a	Hüdâyî	Bir gice firkatin nigâr ile Çarha irişmedi âh ü efgânın	Payeyi ıfatin bülend olsun Dest girin ala deyyânım	Kasîde (49 Beyit)		-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla‘ Beyti / Bendi	Makta‘ Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
31a	-	Mayıl-i zulm olmasun pâşâyı âdil devridir Eylesün mervânesin bakmakdan istiğfâr şem Hazret-i Dâvâd pâşâ mihr-i merîh marifet (şem) Eyledi nâm-ı şerîfin yamağa ihtar şem Nur-ı adlinden olupdur yeryüzü hemvâr şem Hall idüp altun varak yandırdı nâvek-i hâme-i şem	Sensin ol âliyi nişân kim destine alsañ keman Pute eyler zer külâhın yeterki hervar şem Rezm için reşger çeküp azm-i şephun eylesem Şule altun başlu sancağ ola sancağtar şem Nize-i simtenine altunlu demrem eylemiş Kasdı bu kim düşmeninle eylene peykâr şem	Müseddes (5 bend)		---/----/----/-	
31b	-	Ğah ağlar ğah güler bezminde yüz biñ şevk ile Lutf-ı kadrından olupdur var ise ihbar Tab-ı kadrın gülistâne düşse her gül nâr olur Nur-ı lütfün bezmine irse arz ide Gülnâr şem Merhem-i kâfûr şardılar fitil işler henüz Tığ-ı kahrından olupdur şol kadar efkâr şem	Kasr-ı ‘ömrün şuledâr itsün çarh-ı devletin Yakduğınca her gice bu künbedi devvâr-ı şem Meclisin olsun müzeyyen şahid-i maşşûd ile Gice bezmine şeref virdikçe şahid var şem	Müseddes (6 bend)		---/----/----/-	
32a-32b	Fevrî	Dostlar baña bir belâ oldu Ne belâ bil ki biñ kazâ oldu Dil-i âvâre bañr-ı ğamda iken Bir nigâr ile âşinâ oldu Görüp evvel nazarda taşvîrin Cân virüp aña müptela oldu Nice demler nihân idüp ‘aşkıñ Âstânında pür şafâ oldu Sidre kaddi şu şehr içre Şöhret-i aşkı mübtela oldu Bir yañadan o bi vefâ işidüp Artururp cevri-i pür cefâ	Her ne deñlü gelirse derd ü elem Eyle sabr u tahammül vü ârâm Vaşlı terk eyle tâlib-i hicrân ol Hâşıl olsun dir iseñ aşıl merâm Geh hîlâf-ı murâdın ücre olur Dâ’imü-dehr gerdiş-i eyyâm Umarız vaşl olasın ol şahâ Gönül ile tevekkül kıl Allâha	Terci-i Bend (7 bend)		---/----/-	
32a-32b	-	Yine pür şevk ideben âfâkı Bağayın yan durayın ‘uşşâkı	Dutalım dilber-i İsa lebsin Nedir ey mubetce bu istina	Kasîde (16 Beyit)		---/----/-	
32b	Âzerî	Ey yar-i cefakâr dil âzâr ü perî-rû Ey merdüm sitemkâr u cefâ-cû Ey bir nazîr-i biñ dil ü cân kaddine şemşîr Ey ğamze-i cellâdı şalan ‘âleme korhu Ey lâl-i nebi aqlın alan ehl-i şafâñın Ey lafzıdurur bâri cihân halkına dârû Ey gül gibi hâşâk ile hem şöhet-i gülzâr Hâr u hasla dâmeni bir yar-ı semen-bû Ey dürr girân mâye iken kanı cihânda Nâkışları..... kılan hemçü terâzû Namusını çaldıñ yire erbâb-ı dilin sen Çok gevher-i Pâkîze helâk oldu elinden	Hecri zekânîñla beni zindâna bıraktın Cân Yûsufuñun hâl-i perîşâna (bıraktın) Sındı bu gönül âfet-i hecridiñle dirîğa Bir güher-i yek-dâne-yi yabana bıraktın Aldın dil ü cân nakdimi bâzâr-ı cihânda Âhîr anı bir semenle hicrâna (bıraktın) Seylab-ı sirîş etdi gözüm garğa hunâb Cân zevrağını varṭa-i ummâna (bıraktın) Dil bûlbûlünü gül yüzünüñ hecrine şaldıñ Verdiñ hüsni-i hâşâk gülistâna (bıraktın) Gördüm seni hâr u hasla kâr bozuldu Ey gül yüz işimden giru bâzâr bıraktın	Terci-i Bend (5 bend)		--/----/----/-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
32b-33a	Şadıki	Hüdaya itme hâlî dâ'imâ dilden şehvet ismiñ Gözümde dür kılma Pertev-i emvar nûr ismiñ Enis et dem-be-dem bu kalb-i bî şabra subur Baña gayret müesser eyle virdim kıl temeyyüz ismiñ Ya mahvit levh-i 'işyândan bu 'abd-ı pür kuşûr ismiñ Çıkar yârabbi yâ esmâ-yı hüsîâdan gafûr	Duasın müstecap it sâbıkın şubh u mesâ hâkķı Resulün Muştafa ile cem-i enbiyâ hâkķı Refik et aña tevfiķiñ ger vâh u liya hâkķı Tevekkuf-ı ser kabûl dergâhın olan du'â hâkķı Ya mahvit levh-i 'işyândan bu 'abd-ı pür kuşûr ismiñ Çıkar yârabbi yâ esmâ-yı hüsîâdan gafûr	Müseddes (5 bend)		---/---/---/---	
33a	Hâşimî	Bilenmez şanub itme gayrılarla ahd ü peymânı Tuyulmaz nesne olmaz her ne deñli olsa pinhânı Meseldür gözlüğe yok gizli dürler canımın cânı Kerem kıl göz göre itme rakîbe lutf u ihsânı Dimi ağıyâra lutf itsem nihânî kim tıyar añı Olur râz-ı nihânî 'âşıķa ilhâm-ı rabbânî	Elin yüze tıutup açmazdın ağıyâra vü vefâ itme El altından ele lutf vü bize cevr ü cefâ itme Bu yüzden Hâşimî miskine sultânım ezâ itme Tuyulmaz şanma meylin gayra yañılışdır haţâ itme Dimi ağıyâra lutf itsem nihânî kim tıyar añı Olur râz-ı nihânî 'âşıķa ilhâm-ı rabbânî	Müseddes (5 bend)		---/---/---/---	
33a	-	Zînet itse n'ola ol lâle ruh-ı şîve vü nâz Şîvedir nâm viren nâz iden mümtâz	Küşte-i şîvesi türkân-ı dilârâ 'acem Nazının hastesi bî çâresi ehl-i şîrâz	Gazel (12 beyit)		---/---/---/---	
33b	Hayretî	Yârin ruh-ı zülfinde bil küfl ile îmânı Veçhine nazar kıl bak gör eyet-i kûr'ânı Dil hânesini pâk it gör anda o sultânı Ey talip olan 'ârif seyr etmeye cânânı Zevk ile temâşâ kıl her gördüğün insânı	Ey Hayretî yüzünsüz hâkķdır cânâna Emr oldu sucud ile ol şûret-i rahmâna Raz-ı dil pürdür insâna di insâna Esrar-ı sözüñ Ahmed keşf eyleme nâ-dâna Hayvana maħal görmesin cism-i hayvânı	Muħamm es (7 bend)		---/---/---/---	
33b	Fevrî	Hüdaya kullarından kimine tâc u hilavet vir Kimin sultân-ı 'âlem-gîr külli riyâset vir Kimin bir şah-ı gerdûn kadre dostvar id vüzrarat vir Kimin şâhibi münâsib ile devlet vir şiyaded vir Cihanı ehline sevķ eyle baña keşf ü hâlet vir Kesafet kalbe reng itdikçe şayķal kıl itaat (vir) Kemal ehline fevt-i lâ-yemûlta sa'âdet vir Dem-i âhîrde îman dilde şabr u kanâ'at (vir)	Hüdaya Fevrînin itdüğü âh u vâh hâkķı çün Tapunda baş-ı cân viren gedâ vü şâh Müsemma-i maķâmı kûrp olan dergâh O dergâh içre olan nâle ile vâh Havası tapuña irişdüren şehrhâh Ora râh içre bulunan fażl u 'izzü câh Cem-i embiya ile Resûlu'llah hâkķı çün Dem-i âhîrde îman dilde şabr u kanâ'at (vir)	Müsemme n (5 bend)		---/---/---/---	
33b	-	Şîve-i kâkülîdür cânâ viren tûy-ı emel Nâz bâlâsıdurur dilde konan fikr-i dirâz	Nâzenin ân-ı cihân itsün ol şâhâ âgâz	Gazel (12 beyit)		---/---/---/---	Mecmuada son beyitin, son mısrası yazılmamıştır.

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
34a-34b	Fevrî	Mekânım meclis-i muhabbet yar-ı cânımdır Peri rû dilberim sâkî hayâl-i dilistanımdır Elifler şem-i şevkîn sinem altın şamdânımdır Tammum gussa vü gam dâğ-ı derd-i 'aşk nanımdır Kebabım barının başı rebâb âh u figânımdır Dil-i pür-hûn şürâhî dîde cân-ı erguvânımdır Şarabım bezm-i gamda eşk-i çeşm-i hûn feşânımdır Mey-i hamrâ diyü nûş itdügün hep kendü kânımdır	Kılur gerdün baña bir gözleri âhû için cevri Çü bileydin tavrı vaşfindan cüdâ düşmek durur zûr Keman- ı gayreti ben dahı aldım destime kurı Görinen encûmi sanmañ felek gülvârının sevri Müşebbek eyledim türe dutup ben sine-i tûr-ı Şıkar itdim felekler tevsenini nice sevri Felekde gördüğün kıyas-ı kızahtır şanma ey Fevrî Hadenk-i enkâzı 'aşkıma çarha asılmış kemânındır	Müsemme n (5 bend)		---/---/---/---	
34a	-	Yârimin 'âdetidir gâh vefâ gâh cefâ Ğaraız baña belâdır ne vefâdır ne cefâ Gül gülzâra vefâ hârâ cefâ bahş oldu Ol vefâ eylese ağır cefâ itse n'ola Ne vefâ itmeye başlar ne cefâdan usanur	Ne vefâsızca cefâsını görüpdür zürefâ Geh cefekâr vü geh-i yâr-i vefâdârımdır Kavlim vere vefâ ere cefâ itse revâ Matla-ı mihr ü vefâdır bu cefâ pişelere İtdürür naqd-i cefâ gibi vefâ-yı âtâ	Tahmîs (6 bend)		---/---/---/---	
34b-35a	Fevrî	Cân çıkarsa küy-ı firâkda gam-ı dildârdan Baş giderse 'aşk içinde cümbeşi-i 'âgyârdan Came-i ten yansa nâr-ı sine-i süzândan Tac-ı serdüşe hevâ-yı ah-ı itibârdan El çekem hep cân u baş u cübbe vü destârdan Gecmegem hergiz belâ-yı derd-i 'aşk-ı yârdan Dönmeyem kâlû belâda ittigüm ikrârdan	Cân-ı dildir 'âşıkñ varı yoğı didim aña Virsem olmaz mı dehân-ı la'line ey bî-vefâ Didi ancağ anlara dünyâ vü ukbadır behâ Ben tereddüt eyleyüp bakıp dururken her yaña Guş-ı cânâ irdi hanîften bu beyt-i cân fezâ İrmek istersen dehan-ı lâl-i yara Fevrîyâ Geç iki 'âlemde el çek cümle yoktan vârdan	Müsebbâ (5 bend)		---/---/---/---	
34b	-	Her kaçan ahd-ı vefâ itse eder baña cefâ Bir yaña biñ-i cefâ bir ümid-i vefâ	'Âşık oldur ki vefâ gibi cefâdan ide haz Ki cefâ gâh-ı vefâ ile budur saña du'â	Gazel (8 beyit)		---/---/---/---	
35a-35b	Şevkî	Bâğ-ı cennet eyledi 'âlem yüzüñi Nevbahâr Gülşen içre oldu güller sanki şems-i tâbdâr Etdi bus ile benefşe bâğ-ı virânımı eşk-bâr Zülf-i dilber gibi gördüm sümbül olmuş târumâr Gözleri sihr ile nergis gâh mest ü geh hûmâr Zahm-ı sinem gibi açılmış yine uş lâle-zâr Eşk-i çeşmim gibi akar her yandan cûybâr Firaktinle iñler bülbül gibi dâ'im zâr zâr Bir semen simâ nigâr-ı 'ârif ol ile kenâr 'İyş-ı 'işret vâktidir nûş eyle cân-ı hoş güvâr	Reşk-i Firdevs-i berrin oldu taraf-ı çemen Yazdı dîbâ-yı münakkaş serv ayağına semen Arz-ı ruhsâr eyledi şâdlığ ile nesteren Kakül-i dilber hevâsı boynuña tağdı resen Eyle ey şevk-i bu gönülün hânesin beytül hazân Salmasun zindana rind ol gönülünî çâh-ı zekân Mürde-i cânâ tenin kabır olmadan cismiñ kefen Fursatı fetv eyleme ma'mûr iken burç-ı beden Bir semen simâ nigâr-ı 'ârif ol ile kenâr 'İyş-ı 'işret vâktidir nûş eyle cân-ı hoş güvâr	Mu'aşşer (5 bend)		---/---/---/---	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
35b-36a	Rahmî	Ey dil nice bir dehrûn derdin çekesin muhkem Bu bâr-ı girân itdi kaddini sipihrûn ham Yâd eyleyeyin gûş it bir hâdis-e-i mu'azam Bu kıssa beyânında 'âkıllar olur mülzem Bir gevher-i yek-tâdan halk oldu kamu 'âlem Vasl ile biri şâdân hecr ile biri pür-gam Kimisi gedâ olmuş kimisi şeh-i 'âlem Gâfletle nazar kılma aç gözünü gel bir dem Bu bezm-i tarab-sâza geh gâh olup hurrem Tâcını idüp kecrü 'ıyş eyler idi her dem Cem câmını nûş itdi sürdi niçe dem Rüstem Bu bezm girü Bâkî 'âlem yine bu 'âlem	Rahmî nola tâli'den eylerse şikâyetler Çekdi bu feleklerden çok dürlü felâketler Nâ-ehle müyesserdür çok dürlü ri'âyetler Dâna-dil ü kâmiller çekmekde melâmetler 'Âkıl ola divâne fikr olsa bu hâletler Nâ-dâna neden bilsem âyâ bu ri'âyetler Bir gün beni hâk eyler âhir bu kasâvetler Her-a-her senin varur ayagına devletler Cân ile perî-rûlar eyler niçe hıdmetler Var ise kıyametden oldu bu alametler Cem câmını nûş itdi sürdi niçe dem Rüstem Bu bezm girü Bâkî 'âlem yine bu 'âlem	Terc-i Bend (5 bend)		--./---/--./---	
36a-36b	Gubarî	Bir gice sakın idim hankah-ı gafletde İtkaf itmîş idim künc-i gam-ı mihnetde Gözlerim yokmuş idim alem-i pür gubarda Gaflet uyhusu beni eylemişdi gayetde Pür idi pembe gafletle sımah-ı semum Dil-i efserde hacir olmuşdı şiddetde Eyle gark olmuş idim fari'm gaflete kim Akl u fikr u dil ü can kalmış idi hayretde Rişte-i gafletle baglu idi her uzvu Ma hasil kasır idim gayetde hidmetde Guş-ı huşa bunda irdi o dem hatifden Didi ey alem-i surada yatan gafletde Gâfil olma gözün aç 'âlem-i kübrâsın sen Sidre-i Levh ü Kalem 'Arş-ı mu'allâsın sen	Cümle zerrât-ı cihân matla'-ı 'ibretdür hep Ehl-i idrâk oluna remz ü işaretdür hep Nakş-ı zâhirde 'ayan cümle 'ulûm u bâtın Küllü şey' mürşid-i erbâb-ı tarikatdür hep Nazar et dîde-i cân ile cihânı aña Mağzen-i 'ilm-i ledün mazhar-ı 'ibretdür hep Hikmet ü 'ibret ile remz ü işaret ne reva Hep Hudâdan saña ta'lim hidayetdir hep Fehm için 'âlem-i kübrâyı ülü-l elbâba Şor 'âlem-i zai'râ heme hâletdür hep Ey Gubarî yürü var kendi varın idrâk it Pendümi hûş ile gûş et ki beşâretdür hep Gâfil olma gözün aç 'âlem-i kübrâsın sen Sidre-i Levh ü Kalem 'Arş-ı mu'allâsın sen	Terci-i Bend (5 bend)		--./---/--./---	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
36b-37a	Rahmî Sırrî	Dün görüp dilberi olsun bre ğaddâr didüm Gelmedün yanuma gitdün şanı ikrâr didüm Ne revâdur taķına sen gül-i her hâr (didüm) İdesin cân u cihândan beni bî-zâr (didüm) Bülbülün zârını işit iy yüzi gülzâr (didüm) 'Ahd ü peymânuña gel eyleme inkâr (didüm) Meded Allâh sever iseñ meded iy yâr didüm Va'de-i vaşla hilâf eyleme zinhâr didüm	Varuram bekleyesin derd ile dîvâr didi Buñca 'arz iderem çeşmüne dîdâr (didi) Sırruñı eyleme tek kimseye izhâr didi Kalurum şubha degin vaşlımı îşâr (didi) Yiter oldun ğam-ı hicr ile ğam-hâr didi Hâne-i kalbini teng itmesün efkâr didi Meded Allâh sever iseñ meded iy yâr didüm Va'de-i vaşla hilâf eyleme zinhâr didüm	Müsemme n (6 bend)		..-./..-./..-./..-	
37a	-	Bî ħamdullâh ne bet fikrim ne bir bâtil hayâlim var Ne bir zerrâķ şâlûsam ne bir mekr ile elem var Saadet ehlim ħakdan benim Ferĥunde fâlim var Ganîdir 'aşķ ile gönüm ne mâl u ne menâlim var Ne vaşl-ı yâra ħandânam ne hicrândan melâlim var	Gönül bostânına düşdi çü 'aksi kâmet-i cânân Alayıktan mücerred eyledim dil mülkini seyrân Hayal-i yâr ile küllhen baña gülşen gelür ey cân Ne meyl-i külbe-i aĥzân ne seyr-i soĥbet-i yârân Ne ta'n-ı zâhid-i nâdân ne ceng ü ne cidâlim var	Müseddes (4 bend)		..-./..-./..-./..-	
37a	-	Ĝam-ı hadenkle yanarsa n'ola cism-i mumın Dûd-ı âhını ĥudâ yerde kırmaz mażlûmuñ	-	Müfred		..-./..-./..-./..-	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
37a	-	Vişâliñ istemem ziraki ĥavf-ı firkatin vardır Fırâķa kırmaz zîrâ ki ümîd-i vuşlatın vardır	-	Müfred		..-./..-./..-./..-	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
37a	-	Aĝyar ile yâr eyledi yârânı zügürtlük Yandırdı fırâķ âteşini cân-ı zügürtlük	Şayd olmaz o meh olmayacak elde serd ü sîm Pehlûya götürmez güzel oĝlunu zügürtlük	Gazel (5 beyit)		..-./..-./..-./..-	
37a	-	İlahî bâb-ı ruĥ Âli Aĥmed Bu nûr-ı cebîñ-i nübün peyember	Ümidin revâ ile 'ömrin ziyâde Müĥemmen müheyyâ murâdın müyesser	Kıta'		..-./..-./..-./..-	
37b	Sâni	Varım yoluñda ĥarc ideyin eşkiter degil Dünya fedâ anıñ yoluña sîm ü zer degil Olsun telef ĥazîne-yi 'ömrüm güher degil Cânlar fedâ muĥabbet ĥâneñe ser degil Erbab-ı 'aşķa terk-i ser itmek hüner degil	Kendüne hem dem eyleyigör cân u bâde-yi Elden kaçırma Sâni yâr-ı küşâdeyi Eşkal-i dehr aldamasun sen fütâdeyi İki cihâna virmedi bir yar-ı sâde-yi Bâķi esîr-i kıyâd-ı nuķûş-ı sur degil	Tahmîs (5 bend)		..-./..-./..-./..-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
37b	Sâni	Nice bir hasret-i ebrûlarınla ten hilâl olsun Nice bir kâmetim bâr-ı ğam-ı 'aşk ile dâl olsun Nice bir cismimiz fikr-i miyânîyla hayâl (olsun) Ğam-ı haṭṭıyla yârin nice bir dil pür melâl (olsun) Sever ey sâkî ayağı murguma pây-mâl olsun	Cefâlar eyleyüp her dem cevirseñ yüzini benden Yine kesb-i sefâlar eyler ey şeh Sâni senden Keserseñ daḥı incinmez nigârâ başını tenden Dirîğ egler mi Bâkî cân-ı kurbân olduğun Fedâ yoluña varı tek hemân 'ıyd-ı vişâl olsun	Tahmîs (5 bend)		---/---/---/---	
37b	-	Bi- ḥamdi'llâh ne carkın gerdişinden var Ne 'âlemden ḥaberdârım ne kimseyle mezâlîm var Ne erbâb-ı ğınâya zerre deñlü 'tidâlim var Ġanidir 'aşk ile gôñlüm ne mâl u ne menâlîm var Ne vaşl-ı yâre ḥandân ne hicrândan melâlîm var	-	-		---/---/---/---	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur. Manzumun nazım şekli tespit edilememiştir.
37b	Sâni	Zeynidir cihânîñ bir kurı şûret gibi Şevkîni dehrin hemân bir iki gün şöhret gibi Görmedim maḳbul 'âlem gercî kim 'uzlet gibi Halk içinde mu'teber bir nesne yok devlet gibi Olmaya devlet cihânda bir nefes şîḫḫat gibi	Sâni dünyâ ğamından olmayın derseñ melûl İḫtiyâr it 'ömrüñ olduḳca yürü künc-i ḥumûl 'Âlem kesretinden el cek vaḥdet eyle kabûl Ger ḥuzûr itmek dilerseñ ey Muḥibbi fâriğ ol Olmaya vaḥdet maḳâmı kûşe-i 'uzlet gibi	Tahmîs (5 bend)		---/---/---/---	
37b	-	Hilâle döndi cism-i nâ tuvânım derd ü ğamlarla Bükildi yağ gibi kaddim şehâ bârî sitemlerle	Benim ḥod miḫnet ü derdim yazılmaya ḳ'âlemlerle	Gazel (8 beyit)		---/---/---/---	Mecmuada son beyitin, son mısrası yazılmamıştır.
38a	-	Cephesi üzre mu'tâd görünen ṭurre-i mü Nâme-i ḥüsn camâl-i evveline yazmış ḥû	-	Maṭla'		--/---/---/---	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
38a	-	Bir müferraḥ nev bahâr irdi dilâ def it ğamın Üni yetişdi zemîni şenliğı var 'âlemîn	-	Ferd		--/---/---/---	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
38a	-	Eyitdüm gözümün yaşını cûlar gibi ırmaḳ Kûyuñda olan hâr u hâsî isteriz ırmaḳ	-	Maṭla'		--/---/---/---	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
38a	Nev'î	Teninden cekdi tıgın yâr zaḥm-ı ḥûn feşân gitmez Kesilse şuyı va 'dinin nişân-ı bir zamân gitmez	-	Gazel (1 beyit)		---/---/---/---	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
38a	Ḥâtemi	Elinden nâmının eyne kurulu bir keman gitmez Önünden çeşminiñ bir dem ḥadeng-i cân-ı süzân gitmez	-	Gazel (1 beyit)		---/---/---/---	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
38a	Mecdî	Nefesden câm ṭasın cün şadâsı bir zamân gitmez Anuñ cün yâr dem dem ursalar dilden fiğân gitmez	-	Gazel (1 beyit)		---/---/---/---	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla‘ Beyti / Bendi	Makta‘ Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
38a	‘Ubeydî	Bedenden cân gidersen dâğın ey gonce dehân gitmez Ucar bülbül gider şâh üzre kalur âşiyân gitmez	-	Gazel (1 beyit)		.---/---/---/---	Mecmuada, şiirin makta‘ beyti yoktur.
38a	Fevrî	Dilimden dağ-ı gam dâğımda sözümde duhân gitmez Ki erbeşinde yük vü tağ başından hiç tuman gitmez	-	Gazel (1 beyit)		.---/---/---/---	Mecmuada, şiirin makta‘ beyti yoktur.
38a	Rahmi	Visalin zevkî daim dilden ey ruh-ı revân (gitmez) Bedenden nite kim haşır olduğundan sonra cân (gitmez)	-	Gazel (1 beyit)		.---/---/---/---	Mecmuada, şiirin makta‘ beyti yoktur.
38a	Âli	Gider nevreste dilberle seyr-i bağa cânânım Bir iki gonce sen kıpmaz yerinden verd-i handânım	-	Gazel (1 beyit)		.---/---/---/---	Mecmuada, şiirin makta‘ beyti yoktur.
38a	Dervîş	Gülü yâd etmeye ol vech-i hüsndür bayız Gonce-yi anmağa ol tenk dehendir baiz	-	Gazel (1 beyit)		---/---/---/---	Mecmuada, şiirin makta‘ beyti yoktur.
38a	Bâkî	Şöhret-i hüsnüñe erbâb-ı suhândır baiz Revnağ-ı bezm mi güle murg-ı cemendir baiz	-	Gazel (1 beyit)		---/---/---/---	Mecmuada, şiirin makta‘ beyti yoktur.
38a	Sehmi	Zinet-i küyuña erbab-ı suhândır baiz Zîver-i gülşene murgânı cemendir baiz	-	Gazel (1 beyit)		---/---/---/---	Mecmuada, şiirin makta‘ beyti yoktur.
38a	Hüsâmî	Düşmege câh-ı gam-ı yâre zeğandır baiz Kıl ü kâl itmege yok yire dehendir baiz	-	Gazel (1 beyit)		---/---/---/---	Mecmuada, şiirin makta‘ beyti yoktur.
38a	Süheylî	Dili la‘l itmege ol gonce dehendir baiz Güle el olmağa vech-i hüsndür baiz	-	Gazel (1 beyit)		---/---/---/---	Mecmuada, şiirin makta‘ beyti yoktur.
38a	Minnetî	Gönül almaşına ol sîh-i zeğandır baiz Gün gibi şöretiñe vech-i hüsndür baiz	-	Gazel (1 beyit)		---/---/---/---	Mecmuada, şiirin makta‘ beyti yoktur.
38a	Emrî	Nale vü zarıma bir gonce dehendir baiz Baña âh itmege ol serv-i semendir baiz	-	Gazel (1 beyit)		---/---/---/---	Mecmuada, şiirin makta‘ beyti yoktur.
38a	Bâkî	Kadd-i bâlâna eger öykünürse âr âr Sen üşenme güzelim bād anı silker şar şar	-	Gazel (1 beyit)		---/---/---/---	Mecmuada, şiirin makta‘ beyti yoktur.
38a	Qabûlî	Na kamlığı bir göremi kâmile kâmil Başladı gurûr eylemeye câhile câhil	-	Gazel (1 beyit)		---/---/---/---	Mecmuada, şiirin makta‘ beyti yoktur.
38a	Bâkî	Bir haber vir ey şabâ n’oldü gülistânım benim Kimler ile şalınur serv-i hürâmânım benim	-	Gazel (1 beyit)		---/---/---/---	Mecmuada, şiirin makta‘ beyti yoktur.
38a	Ümîdî	Daim cemâl-i yâr görünmez nikâbda Ol gonca leb acılmadı kaldı hicâbda	-	Gazel (1 beyit)		---/---/---/---	Mecmuada, şiirin makta‘ beyti yoktur.

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
38a	-	Şahız diyâr-ı meclise sâkî vezîrimüz Meyhâne pîhını olupdur serîrümüz	-	Gazel (1 beyit)		--./-./-./-./-	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
38a	-	Devr ıdıp meclisi sen nazımla rindâna kadeh Sâkiya döndü bugün hayrice yârâna kadeh	-	Gazel (1 beyit)		-.--/-.-/-.-/-	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
38a	-	Bağlayıp gönümüz ol kâkül-i 'anberhana Âh kim murg-ı dile yine düşürdik dâma	-	Gazel (1 beyit)		-.--/-.-/-.-/-	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
38a	Bâkî	Sagar-ı sâh Bâkî erbâb-ı şafâ'nın cânıdır Ehl-i 'aşka neşve-i evlâsı ruh-ı sânidir	-	Gazel (1 beyit)		-.--/-.-/-.-/-	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
38a	-	Gözden revân olalı yaşıım nitekim 'arûs Edrafin aldı her müje mânend-i 'ers hâş	-	Gazel (1 beyit)		--./-./-./-./-	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
38a	Beliğ	Bilegelmişdir benimle bu hârâb 'abâda gâam Benden ayrılmaz anuñ için bir nefes dünyâda gâam	-	Gazel (1 beyit)		-.--/-.-/-.-/-	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
38a	Sâni	Gussadan gayrı yine kâdir dil-i nâ-şâda gâam Heçr ile hâd perveres kıldı bizi dünyâda gâam	-	Gazel (1 beyit)		-.--/-.-/-.-/-	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
38a	Nâmi	Bir karâr üzre degildir hâtır-ı dâna'da gâam Bu ne hikmetdir ola dâ'im dil-i dâna'da gâam	-	Gazel (1 beyit)		-.--/-.-/-.-/-	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
38a	'Ulvî	Gurur itme dîbâs-ı fahr ile 'ömrüm meseldir bu Kâbâ-yı cismîni kor bunda hekez câ mekândır bu	-	Gazel (1 beyit)		./---/./---/./---	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
38a	-	Maraz-ı 'aşk devâsın leb-i cânândan sor Yüri ey haste gönül hikmeti lokmândır şor	-	Gazel (1 beyit)		./---/./---/./---	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
38a	Celâl	Görüp üftâdelerin eyleme eflâke nâzar Burc-ı rif'atde iken gün gibi kıl hâke nâzar	-	Gazel (1 beyit)		./---/./---/./---	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
38a	-	Agyarı ko ey Yûşûf-ı gül cehre beni gör Kan yâşı akıdan 'âkîf beytül hâzânı gör	-	Gazel (1 beyit)		--./-./-./-./-	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
38a	-	Yaralar gâmeñ dil-i 'uşşâka o kadar varsa Halkı çeşmin öldürür îmanî bu kadar varsa	-	Gazel (1 beyit)		-.--/-.-/-.-/-	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
38b	'Ubeydî Bursevî	Nola ezhar ile gülşen gibi 'âlem olsa zeyn Kişver-i hüsnüñ bugün sultânıdır ol şâh hüseyin	-	Gazel (1 beyit)		./---/./---/./---	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
38b	-	Tâze tâze yaralarla n'ola sinem olsa zeyn Tekke-i 'aşk icre abdâl olmuşum cânım hüseyin	-	Gazel (1 beyit)		-.--/-.-/-.-/-	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
38b	Ğubârî Bursevî	Ker belâ-yı gâmda her dem n'ola çeşmim olsa 'ayân Neyleyim benden nazar ırmağ diler cânım hüseyin	-	Gazel (1 beyit)		-.--/-.-/-.-/-	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
38b	-	Gecmüştüz kayd-ı cihândan fâriğ ü âzâdeyiz Kimseye kul olmazuz ammâ esîr-i bâdeyiz	-	Matla' (1 beyit)		-.--/-.-/-.-/-	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
38b	-	Didiler meclis-i ağyara varur ol âfet Görelim şabr idüp ey dil neye varır muhabbet	-	Gazel (1 beyit)		-.---/-.-/-.-/-.-	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
38b	-	Bübül-i gülşen-i 'aşkım bu cihân damındır Beni bunda tutan ol serv-i gülemdandır	-	Gazel (1 beyit)		---/-.-/-.-/-.-	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
38b	-	İdersin tırmadın bî gañeye mihr ü vefâñı çok Bizümle ey yüzi gün âşinâlık ruşenâlık yok	-	Gazel (1 beyit)		---/---/-.-/-.-	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
38b	-	Kûy-ı cânânın gedâsı 'âlemin kıllâşuyuz Haylî demdür şekler ile bir kapu yoldaşuyuz	-	Gazel (1 beyit)		-.---/-.-/-.-/-.-	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
38b	-	Bakma çeşm-i hışm ile kim öldürürsün 'âlemi Tîr ü tığñla şeha kırdın gecürdün 'âlemi	-	Gazel (1 beyit)		-.---/-.-/-.-/-.-	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
38b	-	Beni âşüfte kılan hañt-ı ruñ-ı dilberdir Başdan kâkûl-i sevdâsı aña serîrdir	-	Gazel (1 beyit)		---/-.-/-.-/-.-	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
38b	-	Kûyunda âsmâna şalâ ahı dil eger Tûbi gibi o serv kadd-i kendüye eger	-	Gazel (1 beyit)		---/-.-/-.-/-.-	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
38b	-	Kendüyi şatmak içün 'âşık-ı derd âşâma Duñter-i rez giyinür al firengî câme	-	Gazel (1 beyit)		---/-.-/-.-/-.-	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
38b	-	Neyyir-i şubh-ı sa'âdet ruñ-ı tabanındır Matla-ı mihri şafa câk-ı giribânındır	-	Gazel (1 beyit)		---/-.-/-.-/-.-	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
38b	-	Kaddin yanında ey gül-i nevrete vü tarı Kimdir sallandıra gözünne serv-i âr arı	-	Gazel (1 beyit)		---/-.-/-.-/-.-	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
38b	Fevrî	Acıldı kara günler bağılı işler gussa-ı bu diller Dirîğa kim benim baht-ı siyâhım hergiz acılmaz	Havadis tiri gökden başıma yağmur gibi yağsa Vücut icinde hîc sehm-i kazâdan Fevrî kaçılmaz	Gazel (2 beyit)		---/---/-.-/-.-	
38b	Zeyn-î Belgrâdi	Rast geldim gece ağyar ile şakķaul kamere Dedim 'ayândır ol arızın üstünde yere	Naz ile hânde idüp dedi o gülzâr-ı cemâl Şeh perî rûñ-ul emindir ki dokundu kamere	Gazel (2 beyit)		-.---/-.-/-.-/-.-	
38b	Bâkî	Tab-ı sâhîr pişene Bâkî gönüller Şekker-i şiir-i dilâvîzin seniñ efsunludur	Derme catma giydürür iller libaz şiirine Hil'at-i nazm-ı cihân-gîrin seniñ altunludur	Gazel (2 beyit)		-.---/-.-/-.-/-.-	
38b	Necâtî	Emruz ide i'tâ faris-î meydân-ı kerem Câme kim olmuş idi arķalarında ma'hûd	Umarız eylemeye şâh Necâtî kuluña Anı kim eylemedi sultân mahmûd	Gazel (2 beyit)		---/---/-.-/-.-	
38b	-	Yâre ikdam idüp iller gibi bil var 'azîz Gelse gelme dimezüz gelmezse gel dimezüz	Fâ'iküz firķate biz vuşlat içün ğam yimezüz Taťlu olmaduguna dirliĝimiz incinmezüz	Rubâ'î		-.---/-.-/-.-/-.-	
38b	Kınalızâ de	Cihanda fırsat ü 'izzet cu kıalmaz Bâkî	Getür tiyak-ı şahbâyı ki kahr-ı zehr-i dehr ile Aña enelmesmun bağıydı	Gazel (2 beyit)		---/---/-.-/-.-	Arapça, Türkçe mûlemma bir şiir. İlk mısra Türkçe, ikinci mısra Arapça'dır.

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
38b	-	Yâre düşdükce âşinâ düşerin Likin 'ammâr-ı kıve düşmen dost	Dostlar başımdan anı fikr eyler Dost düşman olur mu düşmen dost	Kıt'a		-.--/-.--/-.--	
38b	-	Aglayup tıfl-ı silişkim ne arar yollarda Var ise bir dürr-i Pâkîze düşerdi hâke	Zehr-i mâr-ı feleği sende icersin âhir Gülme şâhum bu cihân neyledi gör dahhâka	Kıt'a		-.--/-.--/-.--/-.--	
38b	Emrî	Tevakkuf eyle nigârâ ki çekdügüm derdin Döküp yaşum rakamını hisâb n'eyleyeyin	Ğam-ı nigâr ile bir hâl iderdüm ey Emrî Derûn-ı sinedeki ıztırâbı n'eyleyeyin	Gazel (2 beyit)		..--/..--/..--/..--	
38b	Medhî	Didi esrâr-ı reh-i bâde-i miskîn Cür'adân ğam-ı belâ-dâmısın	Didi esrâr-ı bâdeye miskîn Nicesin hoşmusun şefâdamısın	Kıt'a		..--/..--/..--	
38b	-	Yüzün görmeyeli bu cism giryân Olupdur münisim âh ile efgân	Eger luţf vü eger cevri ü cefâdır Senindir pâdişâhım emri ü fermân	Kıt'a		..--/..--/..--	
38b	-	Tende cânım ki yaraya tapına Dilden anı fedâ kılam katına	Ger idem cân u başı saña diriğ Cânıma zâh-ı tîr ü başuma tiğ	Kıt'a		..--/..--/..--	
38b	Âzerî	Cânım eridi lezzet-i güftârımdan Hağ oldu tenim şive-yi refâtârından	Kan oldu yaşım ğamze-i hûn-hârından Yandı yüregim âteş-i ruhsârından	Kıt'a		..--/..--/..--/..--	
38b	-	Bilmezim kim bu çeşm-i hûnhabı Toprağımı ceker yahud abı	Yâ ceken Hızır gibi âbâdır Yâ sikender gibi terâmıdır	Kıt'a		..--/..--/..--	
39a	-	Mülket-i dünyâya virmem serverâ bir barmağın Varlığın şekl-i hilâl olsunseha engüşt nümâ	Es-sultanı resülsün kim saña kim kâşid ide Eyleye med kum u med huranı hağ yevmil hâb	Gazel (7 beyit)		..--/..--/..--/..--	
39a	-	Duhanı zem iden nâdân u ahmağ Mezâkı yok-durur anı muhakkağ	Cü sırr-ı ilâhi kıldı anda zâhir Müşâhid eylemişdir altı parmak	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--	
39b	Yahyâ	Yıldızı düşkün ğarîp ü 'âşık-ı bî câreyin Gün gibi deryâyı 'aşkında gezer âvâreyim Sana kul oldum kapuñda ğayrı kime varayım Padişahım sen tûrurken ben kime yalvarayım	Ben ğarîb-i nâ-tuvânım âsitânında seniñ Gelmedi Yahyâ kulum gibi zamânında seniñ Aglasam yansam yakılsam tañımı yanında seniñ Padişahım sen tûrurken ben kime yalvarayım	Mütekerrir Murabbâ (5 bend)		..--/..--/..--/..--	

Tablo 5. (Devamı)

Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
39b	-	Ey leâfet sebzesinde gonca-i gülzâr-ı cân Sayeveh çekme beni gelen hâke ey serv-i revân Yüzüme bakmaz gecersin ey meh-i nâ mihriman Sen benim şâhım efendim olmadın mı bir zamân	Kulun olduğum bilürken sâlik-i hâş u âm Secdegaım âsitânın kılmışdım şubh u şâm Yine icün gördükce virmezsin selâm Sen benim şâhım efendim olmadın mı bir zamân	Mütekerri r Murabbâ (5 bend)		..--/..--/..--/..--	
39b	-	Dila derdime derman istemez derd ehli 'âşık-ı Derun-ı dilden ister derd-i 'aşkı bağı yanıklar Bu ben bîâarı getsin cân tabîbine münâfıklar Ne kara günlere kaldım yazıklar baña yazıklar	Cihânı deyr-i 'âlemde vefâ gelmez şanemlerden Ne câre dil berîg olmaz kesilmez 'aşk-ı dilberden Feragat eyleyem ki muhaşşal 'âkıbet serden Ne kara günlere kaldım yazıklar baña yazıklar	Mütekerri r Murabbâ (5 bend)		..--/..--/..--/..--	
39b	Yahyâ	Halûme rahm eyle sultânım gamınla zâr iken Bi mecâl ü bi kesb ü bi yaruyu miqdâr iken Kime yanam yakılam bu derd ile nâ câr iken Bir seniñ gibi şah-ı cihânın var iken	Olalı Yahyâ gibi şems-i cemâlin mazharı Aynıma gelmez benim şehrin kamer simâları 'Âlem içinde görünmez gözüme hururları Bir seniñ gibi şah-ı cihânın var iken	Mütekerri r Murabbâ (5 bend)		..--/..--/..--/..--	
39b	Yahyâ	Gelmege dirseñ dilâ başuma dünyânın gamı Koyu ben adam yirine olma terkin hemdemi Hoş buyurmuşdur bugün ol pehlivân-ı Âli Türk eger monlâ şod hergiz ne gerdid a'dâmı	Kölenin şofusu vü türkün avânı söylenür Dâ'imâ kişelenür kendüğü bir adam şanır bu söz Yahyâ meseldir söylenür Türk eger monlâ şod hergiz ne gerdid a'dâmı	Mütekerri r Murabbâ (5 bend)		..--/..--/..--/..--	
39b	-	Kuluñuz kurbânımız sen efendi cânımız Cânımız cânânımız sultân-ı 'Âlî-şânımız	Sen benimle yâr idin 'âlem baña ağıyar idi Bu âdâbedler yoğ idi âşinâlık var idi	Gazel (3 Beyit)		..--/..--/..--/..--	
40a	Cinânî	Ceşm-i ümididm cerâğ-ı vişâlden pürür idi Türveş cismi mizârım ğarğa-i envâr olur Dâ'imâ pürşevk olurduñ mazhar-ı didâr Tâb-ı hüsnün rüşenâyı dide-i hûn-bâr Şevk-i karîn 'âkıbet bahş-ı ten efkâr Zevk-i vişâlin râhat efzâyı dil ime curh idi	Ey Cinânî zulm idüp her 'âşık-ı giryâya carh Âşinâ iken ider cânânla bigâne carh Uğradup bir ağ-ı belâda vâdi-i hârmana N'ola ger şalsa Fuzulîyi gam-ı hicrâna carh Vaşl eyyâmında ol gâfil acap mağrur idi	Terkib-i Bend (6 bend)		..--/..--/..--/..--	
40a	Cinânî	Ne meyl-i kesret 'uşşâka dilberde kanâ'at (var) Ne bu gerdûn u dun perverde ağıyâra nihâyet var Ne bende ihtimâl-i terk ü imkân-ı ferâgat var Ne tende tâb-ı hicrâna taħammül şabra tâkat (var) Ne ağıyâr ile yâri ihtiyâra kabiliyet var Ne peyvende ta'lluk katına hâtırdı ruḥşat var	Cinânî nice gündür fir kat-i dildârla zârım Bela küncinde kaldım pister-i mihnette bîmârım Cefâ-yı yâr ü cer tan-ı a'dâ ile efkârım Bu efkâr ile her şeb şubhâ dek bi hâb u bidârım Ne ağıyâr ile yâri ihtiyâra kabiliyet var Ne peyvende ta'lluk katına hâtırdı ruḥşat var	Terkib-i Bend (5 bend)		/..../..../....	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla‘ Beyti / Bendi	Makta‘ Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
40a	Cinânî	Gelür geh ârzuyu küh-ı şâhra kalb-i naşsada Düşer gâh-i azîmet fikri küy-ı cennet ‘abâda	Olaldan halka-i zülfinle nev’i bî ser ü saman Muhabbet bezminiñ ser halka-i rindânuyuz cânâ	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-.-	
40a-40b	Cinânî	Ziver-i fazlâdır ehl-i dilin ünvarı Viremez kimse kemâline anıñ noqşânı Gam değil boğazla eylerse ‘adû uhtanı Nidelim böyle imiş kavm-i hâşusdun şahı Sevenin beñdesiyüz sevmeyenin sultânı	Ey Cinânî ideli arz-ı muhabbet-i cânân Hesedinden bize hâş oldu kamu halk-ı cihân Kâinâtın dilini tıtmaya ol hüd imkân Diyelim şakin olup künc-i ferâgatde hemân Sevenin beñdesiyüz sevmeyenin sultânı	Terci-i Bend (6 bend)		..--/-.-/-.-.-	
40b	Cinânî	Ah kim bir gül için gamzedeyi hâr oldum Gussadan bülbül ü şûride şıfât zâr (oldum) Bir sehî kadd ü ser efrâza hevâ-dâr (oldum) Cuy veş gönüm akip ‘âşık-ı didâr oldum Yine sevdâ sedeyi zülf-i siyeh-kâr oldum Yine bir olmycak derde giriftâr oldum	Ey Cinânî n’ola bülbül gibi nâlân olsam Gül-i sâd pâre gibi câk-ı giribân olsam Tuyulup ‘aşkla ‘âlemlere destân olsam Kakül-i yâr gibi böyle perişân olsam Yine sevdâ-sedeyi zülf-i siyeh-kâr oldum Yine bir olmycak derde giriftâr oldum	Müseddes (6 bend)		-.--/-.-/-.-.-	
40b	Cinânî	Bezm-i vaslın elem-i firkatmış encâmı Gamına değmez imiş şevk-i mey-i gül-fâmı Kanı ol ‘ıyş u tarab zevk üsefa engâmı Cekerim şidmi gam-ı miñnetle âlâmı Ber murâd itdi felek gerci dil-i nâ-kâmı Sundı aña ki yine zehrle pür bir cârı	Evvela muqaddem-i dildâr ile handân oldum Gamdan âsûde olup vişâle şâdam oldum Dur olup şöra Cinânî gibi nâlân Bilmezim n’oldu humu vâlih ü hayrân Ber murâd itdi felek gerci dil-i nâ-kâmı Sundı aña ki yine zehrle pür bir cârı	Müseddes (5 bend)		-.--/-.-/-.-.-	
40b	-	Ağladup cevri ile nâlân eyleyüp sensin beni İñledüp hecr ile giryân eyleyen sensin beni Âteş-i firkatde süzân eyleyen (sensin beni) Müptelayı bend-i hicrân eyleyen (sensin beni) Kıranlı yaşım gibi gâltân eyleyen sensin beni	Yârdan cevri ü cefâ nideyim taħammül olmasa Kim belürdi nâmını ol şûh-ı şengül (olmasa) Gül dahı bulmazdı şöret gerce bülbül (olmasa) Kim añardı bülbülüñ güyâlığın gül olmasa Ömrüyim nâz ile destâr eyleyen sensin beni	Tahmîs (5 bend)		-.--/-.-/-.-.-	
40b-41a	Cinânî	Ber qarâr olmaz dilâ ahvâl-i dehrî pür sîten Menzilin anlar kişinin gâh zir ü gâh yem Rüzgârıñ şiddetin hâzm eyleyüm mânendim Kismet-i takdire ol râzî ne gelse piş-rev kim Vuşlata handân olup hicrânı için cekme elem	‘Âlemin hâlî budur itme şikâyet ol hâmûş Geh naşîbî niş olur halk-ı cihânıñ gâh nûş Gecme teslîm ü rızâdan var ise başımda hûş Hâline şükret Cinânîden bu pende eyle gûş Vuşlata handân olup hicrânı için cekme elem Böyledür ahvâl-i ‘âlem gâh şadî gâh gam	Terci-i Bend (5 bend)		-.--/-.-/-.-.-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
41a	Cinânî	Fikrim bu idi mazhar-ı mihr ü vefâ olan Tab-ı ruhuñla şevke gelüp dil gûşa olan Ayineveş bakup yüzüñe pür sefâ olan Kapunda 'izzü kâdr ile fevkül ala olan Kim derdi kim bu vechle senden cüdâ olan Ahir bel-yı hicre düşüp mübtelâ olan	Bahr-i belâda keşt-i dil bulmadım kenâr Sevk itdi anı şahili hicrana rüzgâr Oldu Cinânî bâd-ı şabâ gibi bî qarâr Sensiz dilinde kalmadı şabr ile ihtiyâr Kim derdi kim bu vechle senden cüdâ olan Ahir bel-yı hicre düşüp mübtelâ olan	Müseddes (5 bend)		--./-./-./-./-	
41a	Cinânî	Revamıdır ki koyup ben garîp ü bîmârı Yanınca öpdüre serv-i nâz ağıyârı Sorup 'inâyet idüp hâlî hâtır-ı zârı Esirgesin n'ola lûtfuñla kılıp gâm-hârı Esirgemek gerek 'âşık-ı dil figârı Alel husûs ki bir bî vefâ ola yârı	Efendi tut ki Cinânî kapıñda eyledi kan Sirişki çeşmime garğ oldu hep cem-i cihân Terahhümin demidür şabr'a kalmadı dermân Esirge kıl anı lûtfuñla mazhar-ı ihsân Esirgemek gerek 'âşık-ı dil figârı Alel husûs ki bir bî vefâ ola yârı	Müseddes (5 bend)		..--/..--/..--/..--	
41a	Cinânî	Gerce 'âşuk gecinür çok bulunur her güzele Değme kez 'âşık-ı şâdık şanemâ girmez ele Ne revâdır ki uyup göz göre her müptezele Dem-be-dem tir-i gâmin bağrımı reşk ile dile Cübar ile gözüm yaşımı sen şimdi hele Yüri ey serv-i nigîn yüri yoluña gele	Sanma yanında kalup eylediğin cevri ü cefâ Kala kâr eylemeye ağı sehergâh saña Bulasın bir dem ola her ne ki ettinse baña Ne cekermiş göresin şimdi Cinânî -i gedâ Cübar ile gözüm yaşımı sen şimdi hele Yüri ey serv-i nigîn yüri yoluña gele	Müseddes (7 bend)		..--/..--/..--/..--	
41b	Cinânî	Dilbera kadrimi pest aňlamaz nehâr benim Cânîşinin olmaz zümre-i ağıyar benim Dem ola eyleyesin sıdkıma ikrâr benim Bilesin kadrimi ey şûh-ı sitemkâr benim	Dimedim cekdi Cinânî -i gedâ fırkatımı Aña îşâr ideyin ben naqd-i dem-i vuslâtımı Gerce kim aňlamadım gitdi benim kıymetimi Bilesin kadrimi ey şûh-ı sitemkâr benim	Murabbâ (5 bend)		..--/..--/..--/..--	
41b	Cinânî	Derd aña ki tâb-ı hecrle dil nâ tûvân olup Kaldın esir-i bend-i belâyı cihân olup Lal-i gâm ile dîdelerim dür-feşân olup Bağ-ı cihânda cûy u sirişkim revân olup Bir serv besledim nice yıl baban olup Serkeşlik itdi ol dahı dâme keşân olup	Nahl-i bülend-i kıddine ırmez hâm-ı kemend Mayıl degil esirine ol şûh u dülbend Sandım ki sâyesinde olan bende ercümend Zahmet ceküp misâl-i Cinânî -yi müstemend Bir serv besledim nice yıl baban olup Serkeşlik itdi ol dahı dâme keşân olup	Mütekerri r Müseddes (5 bend)		--./-./-./-./-	
41b	Cinânî	Hulkin ne mucib hikmet imiş 'ağla hâlî Her hâle münâsib görürüm cümle mağallî Eyler kimisi fikri terki ü tallî Gelmiş kimine 'âlem-i sufride teselli Hallak-ı ezel 'âleme kıldıkda tecellî Her şey'i birer hâlî kılmış muṭṭalî	Erbab-ı temennâ devlet ü ikbâlî maṭṭur Ashab-ı hüner faṭl-ı kemâlâtla mesrûr Zühadda Cinânî harâm cennet ile hür Uşşaka şadâ-yı ney vü âbâzeyi tañvur Hallak-ı ezel 'âleme kıldıkda tecellî Her şey'i birer hâlî kılmış muṭṭalî	Mütekerri r Müseddes (5 bend)		--./-./-./-./--	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla‘ Beyti / Bendi	Makta‘ Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
41b	Cinânî	Erbab-ı ‘aşka zâr-ı muhabbet-i nevâl bes Nakd-i sirişk-i dîdesi mâl u menâl bes Enduhu gam surûr-ı dil pür melâl bes Zillet kapuñda ‘izzet ü câh u celâl bes Fahr-ı libâs ‘âşık bir köhne şal bes Münasib kapuñ mülâzımına itidar bes	Şaha gelüp kapuñda Cinânî yi bî mecâl Minnet hüdâya itdi baña ten-i za‘îfi na‘l Peşmine icre ‘ömri gecüp nice mâh u şal İtmezse tañ mı manşib icün şadrâ i‘tidâl Fahr-ı libâs ‘âşık bir köhne şal bes Münasib kapuñ mülâzımına itidar bes	Mütekerrir Müseddes (5 bend)		--/-.-/-.-/-.-	
42a	Cinânî	Sanmanuz gurbette câm-ı hoş güvâr anlar beni Ya şafâ-yı seyr ü gülgeşt-i kenâr anlar beni Bir aceb sevdada ben bâğ u bahâr anlar beni Kim ki mânî düşüp bî ihtiyâr anlar beni Ah kim gurbette kaldım bir nigâr anlar beni Cokdan eylerdim şekvâ ol şive-kâr anlar beni	Ey Cinânî gerce imandandırur hûb-ı vağan Kuy-ı dilber var iken amman vağan nâmına ben ‘Aşkdan dâ‘im cekerken dil gam u derd-i miñen Guşuma girmez dirîgâ pend-i yârân-ı kuhen Ah kim gurbette kaldım bir nigâr anlar beni Cokdan eylerdim şekvâ ol şive-kâr anlar beni	Mütekerrir Müseddes (5 bend)		-.--/-.-/-.-/-.-	
42a	Cinânî	Meded meded yine kalbimde etfâlîm var Bela-yı ‘aşkla hayretdeyin kararım var Ne bellü yâr ile peyveste itdisalim Ne bir ferâgat hatırla infişâlîm Ne ‘azm-ı terk diyâr etmege mecâlîm var Ne kadrim ki tavrın bir garîp hâlin var	Visal-i yâr ile demler gelür ki handânı Gam-ı firâkla günler gecerkî giryânım Kabul ü red ile geh şâd ü gâh nalanım Cinânî gibi kalıp ortalıkta hayrânım Ne ‘azm-ı terk diyâr etmege mecâlîm var Ne hadrim ki tavrın bir garîp hâlin var	Mütekerrir Müseddes (5 bend)		.-.-/-.-.-/-.-.-	
42b	Cinânî	Nola gar kap iderse kâinatı çeşm-i giryânım Yakarsa tâk-ı carh-ı dut-ı aḡ-ı âteş efşânım Sezabar belâ şeyeste-i gamdır dil ü cânın Mukahher kalmamuşdur cürmimi inkâra dermânım Günahım ḡadden efzûndur sayılmaz cürm ü iḡsanım Beni ‘affinla handân it meded devletli sultânım	Hüda kim ḡüs-i bî hemtâ ile mislin adim itdi Bî hamdi‘llâh ki ol zât-ı ḡaṭa-baḡsım ḡalîm itdi Cinânî eşiğinde gerci kim cürm-i ‘azîm itdi Ne gam cün ilticâ-yı dergeh-i şah-ı kerîm etdi Günahım ḡadden efzûndur sayılmaz cürm ü iḡsanım Beni ‘affinla handân it meded devletli sultânım	Mütekerrir Müseddes (5 bend)		..---/-.-.-/-.-.-	
42b	Cinânî	Yine meyl etdi göñlüm bir nihâl-i nâz-ı perverde Leṭâfetle sserişte şive vü nâz ile perverde	Cinânî sâde iken levḡ-i dil naḡş-ı miñnetden Başında yazı imiş bir güzel sevdım ḡaṭ âverde	Gazel (5 beyit)		..---/-.-.-/-.-.-	
42b	Cinânî	Kanı meclisde cam-ı la‘lini nûş etdiğüñ demler Ḥum-ı mey gibi ol hâletle cûş itdügüñ demler	Cinânî dür nedür bilmezdi il ol lâli yâḡûtuñ Kelâm-ı gevherin guşunda mengüḡ itdügüm demler	Gazel (6 beyit)		..---/-.-.-/-.-.-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
42b	Cinânî	Dila gel dâmeni şabr ile sil çeşmindeki yâşı Koyup bu mâcerâyı 'aşkı dehrin olma kallaşı Sevip ol bî vefâ-yı eyleme taḥsîn ü sâ' yâşı Visali zevkine değmez bele vü miḥnet nâşı Feragat kıl şu dilberden ki vardır nice oynası Gec ol serv-i şehîden kim ḥaremden taşradır başı	Rakibe yâr olandan el çeküp elinden hicâp ile Libas-ı 'âriyetten haz olunmaz ictisab ile Cinânîveş dil ü şûrîde ki dâ'im itâb Kırmaz bir iki gün zecr-i hecri itikab Feragat kıl şu dilberden ki vardır nice oynası Gec ol serv-i şehîden kim ḥaremden taşradır başı	Mütekerrir Müseddes (5 bend)		..-./..-./..-./..-	
42b	Cinânî	Şeha zulm eyleme 'uşşâka kim gâyet ḥaleldir bu Harab eyler 'ases ḥüsni bir gün muḥtemeldir bu Ne hikmetdir bilürken bâ'is-i ceng ücidaldır bu Dimezsın pâyü bûsuñ 'âşık-ı zâra muḥâldir bu Öperler göz göre ruḥsârını iller güzeldir bu	Hatt u ruḥsârı va fında ne kim nazm olsa cânânın Nazirin ehl-i diller mümkün olmaz kim diye anıñ Cinânî gör nedir ol şâir i bî misl-i devrânın Hat-ı ruḥsârı vaşında o mihr-i 'âlem-ârânın Nazire dinmez aña ey misâli bir gazeldir bu	Tahmîs (5 bend)		..-./..-./..-./..-	
43a	Cinânî	Nev bahâr oldu güzellendi ser-â-ser 'âlem Oldı ezḥâr ile her gûşe gülîstân irâm Sineler t oldu şafâ kalmadı endühla ḡam Eyledi müjdeyi gül bülbülü şâd-ı Ḥürrem Goncenin gönü acıldı güle düşdü şebnem	Ey Cinânî pür idüp şöhretle 'akabı Haşre dek nâmın idüp devr-i felekde Bâkî Dem-be-dem şakin idüp sûz-ı dil-i 'uşşâkı Abdar olsa n'ola mîve-i şiir-i Bâkî Urmadı kimseye ubay icre daḥı böyle kâlem	Tahmîs (5 bend)		..-./..-./..-./..-	
43a	Rahmî	Gu gülzâr-ı muḥabbetde o gül-i ruḥsâra 'aşk olsun Letafet gülşeninde ol gül-i bi hâre 'aşk olsun Nidersin ḥûr-ı ḡilmânı ancak yara 'aşk olsun Gece seyr-i cihândan küce-i dildâra 'aşk olsun Nedir cennet temâşâsı cemâl-i yara 'aşk olsun İki 'âlemde ey zâhid hemân didâra 'aşk olsun	Rahmî dâ'imâ seyr-i ruh u didâr 'âşık iden Hayal-i yâri ya'ni kendüzine yaradan itmez Acup cân gözini seyr-i gün didâr iden Cânan gül-'îzârına bakmağa bir kez âr iden Nedir cennet temâşâsı cemâl-i yara 'aşk olsun İki 'âlemde ey zâhid hemân didâra 'aşk olsun	Mütekerrir Müseddes (5 bend)		..-./..-./..-./..-	
43a	Cinânî	Cekdüm ol mâh içün egerce emek Añdı ki daḥı Sitâre gerek	Yine bir tâze Dilrubâ sevdim Nâmın olmaz Cinânî ḥalka demek	Gazel (5 beyit)		..-./..-./..-	
43a	Cinânî	Muktezayı visâl-i ruhânî Oldı ref'i ḥicab cismânî	Ey Cinânî nişân-ı ebrûsu Nâme-i ḥüsnuñ oldu 'ünvânı	Gazel (6 beyit)		-	
43a	Bâkî	Acı gülün niḡabın yâd erdi gülîstâna Gösterdi rûy-ı taḥsîn-i âyîne-i zamâna	Zat-ı kerîmî vaşfa Bâkî ye resme kılusun Melhut olan me'âli mümkün değil beyâna	Gazel (7 beyit)		..-./..-./..-./..-	
43b	Âzerî	Zevk-i sefâ didikleri hep âbân ḡam gelir Ziraki 'âlem istese gönüm elem gelir	Hic bî vefâ gelür mü baña Âzerî o yâr Hep itdügü cefâ dil-i zâra kerem gelür	Gazel (5 beyit)		..-./..-./..-./..-	
43b	Âzerî	Yeter ağlatdı ḡamın dide-i giryânı yeter Yeter inlettı efendi dil-i nâlânı yeter	Ey felek Âzerî -i zâra teraḥḥum kıl kim Saña ol ḥaste dilin nâle vü efkanı yeter	Gazel (5 beyit)		..-./..-./..-./..-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
43b	Âzerî	Sal beni câh-ı gama nâm-ı nişânım cıkmasun Dostuñ vir vecle öldür ki kânım cıkmasın	Âzerî yalvar yaķar eyle tazarru öp elin Ėayrla seyrâna ol serv-i revâna cıkmasun	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
43b	Âzerî	Sacın seyr eylesin eller temâşâyı cin kılsun Temâşâ cylesünler hattını seyr ü cemen kılsun	O şîrîn fem Ėamıyla tâğ-ı taşı târumâr iden Hemân ey Âzerî nâmın seninde kuken kılmasun	Gazel (5 beyit)		..---/..---/..---/..---	
43b	Âzerî	Tursun kimin yanında sa'âdet degilmisin Sen durduğunca 'âleme devlet degilmisin	Ol ser-firâzâ Âzerîya itme şerfiru Mesnet-nişin küşe-i vağdet degilmisin	Gazel (6 beyit)		--./-./-./-./-.-	
43b	-	 nazım seniñ Ėibi şehri yâre gerek Sözüm efendi kulağında Ėuşvâre gerek	Makarın olmağa sen mâh-ı burc-ı iķbâle Bülend pâye küy-ı kevkeb ü sitâre gerek	Gazel (3 beyit)		..--/..--/..--/..-	
43b	Âzerî	Bunca yıl Ėam-hârın oldum Ėam kuşar olmazmısın Baña yaver oldu Ėamuñ sen dağı yâr olmazmısın	Ac gözüñ meyl itme câha hâb-ı Ėafletten uyan Âzerî hic düşde şâh u şehriyâr olmazmısın	Gazel (6 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
43b	Âzerî	Demidir cân vireyin vâşıl-ı cânân olayın Ėanmânım bu hevâ ile Ėarap eyleyeyin	Virüp âfâķa ziyâ şule-yi Ėurşid gibi Âsmân-ı hünere mihr-i dirahşân olayın	Gazel (8 beyit)		..--/..--/..--/..-	
43b	Âzerî	Ėam-ı 'aşķıñla cân virdim geldim dil-rubâlardan Beni kat eyledi tuğ-ı muğabbet âşinâlardan	Cefaya ķanı ol mihr ü vefâdan kaç-ı ümid it Muķarrer Âzerî gelmez Ėaķıķat bî vefâlardan	Gazel (7 beyit)		..---/..---/..---/..---	
43b	-	İrgürür 'uşşâķ carĖa ağ-ı âteş-bârını Yanmasun 'âlem o Ėül 'ârız itmesün ruşsârını	Yok yok olmaz ol kelâm-ı mu'ciz-âsârım muķayyed Görse biñi caz kâfirdir ķomaz inkârını	Gazel (3 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
44a	Figânî	Ne olur cam-ı cem-i Ėurşid-i mir'ât-ı sikenderden Tecellâ-yı şafâ-yı şayķal it mir'ât-ı Ėâverden O mâhın 'aks-ı Ėüsnidür Figânî mahvül maķşûd	-	-		..---/..---/..---/..---	Mecmuada manzumun sadece üç mısrası yazıldığı için nazım şekli tespit edilememiştir.
44a	'Ulvî	Bin suâl itsem birine gelmez ol şehden cevap Ragıp olduķca aña ol benden eyler ictinâp Hic birvec ile olmaz işiginde fetĖ-i bâb Derd ü miğnet bî kıyâs u dâğ Ėasret bî Ėisâb Yâr bî pervâ dirîğâ Ėuşşadan Ėalîm Ėarap Sevmesün 'âlemde kimse dilber-i âli cenap	Gördü kim düşdü Ėöñlüm 'aşķına biñ câñla Olmadı vuşlat müyesser ol şeh-i Ėûbânla Ey 'Ulvî gecdi 'ömrüm miğnet-i hicranla Ol kim kaldı hemân bu derd-i bî pâyanla Yâr bî pervâ dirîğâ Ėuşşadan Ėalîm Ėarap Sevmesün 'âlemde kimse dilber-i âli cenap	Tahmîs (5 bend)		-.--/-.--/-.--/-.--	
44a	Şahî	Her kaçan cûşa Ėelüp taşa bu devlet ârâsı Paye-i rif'ate altun Ėetürüp Ėâr u Ėâsı Cünki ednâ imiş a'lâda olan mertebesi Bendeyin zâyê idüp tûl-ı emelle nefsi Kalmadı zerre ķadar dilde bu dñnyâ hevesi	Pertevi irmez ise ol Ėül-i Ėülzâra ne Ėam Andelip-i dil ü cân yüz döne Ėerzana Baş acup şidķla şol kimseye yalvara Şahî bî dül ü bî mâr u Ėünahķara ne Ėam Sen olursañ eĖer 'eyyâr Ėudâ dest resi	Tahmîs (5 bend)		..--/..--/..--/..-	

Tablo 5. (Devamı)

Yp. Nu.	Mahlas	Matla‘ Beyti / Bendi	Makta‘ Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
44a	Râhî	Künc-i firkatde ben yaturken zâr Togdu üstüme gün gibi ol yâr Didi ne olduñ yatarsuñ ey bîmâr Halin oldu ise guşşadan düşvâr Mey-i nâbüñ ayağına düşvâr	Râhî acmaz muhabbeten halka Söylemez derd-i miñnetin halka Gerce dimez melâmetin halka Bu nihân-ı harâretde halka Sözü eş‘âr iden eş‘âr	Tahmîs (5 bend)		..--/..--/..--	
44a	-	Dilbera firkat beni kıldı özümde muhbir Şöyle hak oldum şabâ virmez gubârımdan Gün yüzüñden ayru düşdüm kalmadı cismiñden fer Yeter hasret cânıma gecdi neler itdi neler Dost ağlar hâlîme bakup benim düşmen güler Dirliğim dirlik degildir bir kara gündür geçer	Ey gül-i nâzik beden kılma su‘âlini țarar Ta ki ‘uşşâk arasında olmaya derd ile râz Sabra tâkat gitdi kalmadı bu gönîlümde karar Eyledi firkat beni ‘âlemde şahım şeremsar Dost ağlar hâlîme bakup benim düşmen güler Dirliğim dirlik degildir bir kara gündür geçer	Mütekerrir Müseddes (5 bend)		-.--/-.--/-.--/-.--	
44b	Nefî	Mülk-i istignaya şâh-ver nişin kemden fâriğuz Kevkebe lâzım degül tabl-ı gamdan fâriğuz Kasr-ı cismânide ki nâr u taandan fâriğuz Cura nûş-ı bezm-i ‘aşkuz câm-ı cemden fâriğuz Mest-i bî hoş olmuşuz şâdi-i gamdan fâriğuz	Suzîş-i âh ile nâr-ı âhımız berķ eyledik Cümleten mülkini ol berfle harf eyledik Fakr-ı deryâyı fenâda kendümüzü garķ eyledik Terk idüp ey fazli tâc u hırķa hak eyledik Fahr idüp fakr ile dînâr u diremden fâriğuz	Tahmîs (7 bend)		-.--/-.--/-.--/-.--	
44b	Fevrî	Mübtelayı gam idüp gerdi-i eyyâm beni Eylemişdi düşürüp ayağa bednâm beni Şimdi meyhaneye ırgürdi seremcân beni Yine şâd itti bugün bâde-yi gülfâm beni Gamdan ey sâkî halâş eyledi bir cân beni	Fevrî ya miskîn iden hânesini hummârın Came keş bâde keş ol ķo arıñ Oku bu mantığını şâir sihr arasın Bezm-i ‘âlemde bugün lâl-i firâķ-ı yârin Ki beni itdi yine rind-i mey-âşâm beni	Tahmîs (5 bend)		-.--/-.--/-.--/-.--	
44b	Fevrî	Sarf it yoluña varını sîm ü zeri degil Cân-ı cihâmîñ eyle revân-ı serî degil Guş it didi ol ki sözü serseri degil Mihr-i gönülden ol şanemiñ cün yeri degil Harc eyle nakd-i nakşini eliniñ teri degil	Fevrî kitâbı rehîne ķodu lâl-i na‘li icün Yassa humârın olmaya ayıp ol harâb icün Üstad-ı dehr gör nedir aña cevâb icün Şevk-i lebiñle ki anı sâkî şarâb icün Divanınıñ okuttu hemân defteri degil	Tahmîs (5 bend)		-.--/-.--/-.--/-.--	
45a	‘Azîzî	Letafet ayna konuş gül-i ra‘nâmıdır ol ruh Yağud tâze acılmış lâl-i hamrâmıdır ol ruh	‘Azîzî veş nigâh idenlerin artar gözü nûru Nazar ehline bir âyine-i zivamıdır ol ruh	Gazel (5 beyit)		..---/..---/..---/..---	
45a	‘Azîzî	Zahm-ı hicri yârdan kurtulmağa yok câremiz Âhkim kaldı onulmadı yürekte yâremiz	Ah elinden tıg-i hicrânîñ ‘Azîzî âh kim Neylediyse eyledi yâr ile kesdi aramız	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
45a	Misâli	Şad idüp hâtır-ı ağıyârı beni yâd itme Ağladup döstunu düşmenini şâd itme	Bilürüm soñra Misâli ye cefâlar eylersin Döstum bârî vefâya anı mu‘tâd itme	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
45a	Merâmî	Tirinin ey kaşı yâ cây-ı karar-ı dildir Sîne meydânı kapuñdan oķ atım menzildir	Serv kadler bize ser-kîşlikler ederler ammâ Ey Merâmî su gibi anlara dil mâ‘ildir	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
45a	İmsî	Ter düşer ruhlarına dirsem eyer gul-gûni Renk alur nükte ile her ne disem ol hûni	Dil-i divâneysi İmsî gibi olmaya temâm Çok durur gerci begim hâl-i rûhum meftûnu	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
45a	Şâdık	Efendi gercekim çok şâir nâzik Gazel söyler Benim gibi miyânım vaşfını yok bî bedel söyler	Geh-i ruhsârını mihre geh-i mâha bedel kıldım İşüdüp ol hilâl ebru didi Şâdık güzel söyler	Gazel (5 beyit)		---/-.-/-.-/-.-	
45a	'Âlî	Nedir bu bî-vefâ dilberlerin cevri ü ferevanı Nedir bu 'âşık-ı bî dillerin feryâd u efgânı Nedendi ey felek derd ehlinin olmaya devrânı Nicin devrinde pâymâl eylediñ erbâb-ı 'irfânı Cefânın yok mu oranı belânın yok mu pâyanı	Gel inşâf eyle ey gerdün-ı dun lâyıkmıdır âli Ola hayl-i belânın vü şuşşayı pâ-mâli Hususa küy-ı dilberden perişân ola ihvânı Figân-ı nâleden hâd gice gündüz olmaya hâlî Cefânın yok mu oranı belânın yok mu pâyanı	Muhamm es (5 bend)		---/-.-/-.-/-.-	Şiirin başlığında Tahmîs şeklinde belirtilmiştir fakat şiir Mutekerri Muhammes'dir.
45b	Şemsî	Kacan gül gibi acılsa benim hürşîd-i rahşânım Cemali nûruña müstagrig olur beyt-i ahzânım Cihanda şah-ı 'aşkım yok-durur 'âlemde akrânım Liva-yı ahı kaldırdım kuruldu cetr ü eyvânım Gazeller leşkerim şâf şâf kasâyid oldu erkânım Suhan mülkine şâh oldum kuruldu tâze divânım	Kanaat mülkine şâhım baş eymem değme sultâna Velikin câkerim hândân-ı 'Âli 'Osmân'a Bugün sultân Süleymân devletinde emîrâne Oturdum Şemsî ya taht-ı me'ârif üzre şâhâne Gazeller leşkerim şâf şâf kasâyid oldu erkânım Suhan mülkine şâh oldum kuruldu tâze divânım	Mutekerri r Müseddes (5 bend)		---/-.-/-.-/-.-	
45b	Sualî	Nice bir sînede derd-i gam-ı 'aşkı nihân olsun Nice bir fâş olup esrâr-ı pinhânım 'ayân olsun Nice bir firkatınle gözlerimden kan revân olsun Nice bir vâdi-i gamda işim âh u figân olsun Nice bir 'âleme ahvâl-i 'aşkım dâsitân olsun Beni öldür vücudundan ne nâm u ne nişân olsun	İdersin 'âşık-ı cevri eyleyip ağıyar ile 'âlem Revan eyler süvârî gözlerimden nem yerine dem Gecüpdür ey keman ebru anıñ cânına tir-i gam Dem-a-dem hâşırına cinib-i hâkdan olup merhem Okur bu mışra-ı feryâd u efgân eyleyen her dem Beni öldür vücudundan ne nâm u ne nişân olsun	Mutekerri r Müseddes (5 bend)		..-/-.-/-.-/-.-	
45b	Fuzûlî	Baga gel bülbüle arz-ı gül ruhsâr eyle Güllerin tâbını bülbul gözüne hâr eyle	Kes Fuzûlî tîma'ın gayrı temennâlaradan Kâne olsam tâlib-i devlet-i didâr eyle	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
45b	Fuzûlî	Teşne-i câm-ı vişâlin ab-ı hayvañ istemez Mâ'il-i mûr hattın mülk-i Süleymân istemez	Ey Fuzûlî muttaşıl devrân muhâliftir baña Ğalibâ erbâb-ı isti'dâd devrân istemez	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
45b	Hüdâyî	Ele hâncer alıp ol mâh-pâre Gelür meydâna halkı yâre yâre	Dagıtdı varlığın berbâd k ıldı Hüdâyî yañıldım ben rûzgâra	Gazel (5 beyit)		---/-.-/-.-/-.-	
45b	Şemi'	Zahid ki mu'tekif gecünür bu riya ile Gör eblehi ki cennet umar bu riya ile	Mahv oldu Şemi' gün yüzüne karşı ol mehîn Gecdi özüñden âteş-i şevk ü şafâ ile	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
45b	Bâharî	Hic gözümün yâşı ne vaktin yenile Kalmadı yüzün el icre seyl sele yenile	Dameni yarî Bâharî koma elden ola kim Rağm idüp sile gözüm yaşımı bir gün yenile	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla‘ Beyti / Bendi	Makta‘ Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
46a	Yahyâ	Nice bir mâcerâmız dostâna dâstân olsun Nice bir nâr-ı ‘aşkın düd-ı âhından ‘ayân olsun Mekânım ‘aynı ‘âlemde ‘ayân ender ‘ayân olsun Kilab-ı kûyuña cism-i za‘îfîm armağan olsun Ne kûyuñ ahlâ dolsun ne kapıñda figân olsun Beni öldür vücûdumdan ne nâm u ne nişân olsun	Muhabbet ehline yârin cefâsı imtîhânıdır Olmalı ‘âşıkâ cevri okları devlet nişânıdır Baña Yahyâ gibi ölmek hayât-ı cavinadır Beka mülki felek âyinesinde cümle fanîdir Begim hayr işe te‘hîr eyleme billâh zamânıdır Beni öldür vücûdumdan ne nâm u ne nişân olsun	Mütekerri r Müseddes (5 bend)		.---/.---/.---/.---	
46a	‘Âlî	Söylesem söyleme der yâr baña neyleyeyin Aña arz itmeye ben hâlimi yâ neyleyeyin	Hamdullah kime incinse dir olmuş hereyar Seni ‘ Âlî gibi rûsvâ-i cihân eyleyeyin	Gazel (5 beyit)		..--/.---/.---/.--	
46a	Zâtî	Yüzüme bir tabanca vurdu ol mâh Nişânını görenler didi Allâh	Terahhum ide şâyet varı varı Der-i dil-dâre var ey Zâtî her-gâh	Gazel (5 beyit)		.---/.---/.--	
46a	Zâtî	Sakiya gönlümüzün yine perişânlığı var Kınamaz gâm kururdur getir ol kanlılığı var	Kime uğrarsa yolu şabr ne âfet uğrar Zâtîyâ yârimizin âfet-i devrânlığı var	Gazel (5 beyit)		..--/.---/.---/.--	
46a	Hayâlî	Bu kat kat kanla dolmuş dili cânâne tapşırdım Vefâ tomârını bir gence-i hândâna tapşırdım	Hayâlî nakşını Yakup kûşada olmağa dâ‘im Bu şiir-i nâzelinin defter-i divâna tapşırdım	Gazel (5 beyit)		.---/.---/.---/.---	
46a	Behiştî	Dil-i meyyâlîmi ben ‘ârîz-ı cânâna tapşırdım Belâ vâdisinin aşar şuyun ‘ummâna tapşırdım	Kapın dârü‘l şifâsı âyet baahş olduğıñ bildim Varup aña Behiştî bir ulu divâna tapşırdım	Gazel (5 beyit)		.---/.---/.---/.---	
46a	-	Kim kimin bir büt-i simânın teni yok Eger şah-ı cihânsa gedâdır	-	Ferd		---/.-/.-./--	
46b	-	Reh-i ‘aşkında cân benden hadeng-i cân sitan senden Ten-i hâkî nişân benden kemân-ı ebruvân senden	Aceb mi zâr olursam ârzu veş oldu gitdikce Seniñ lûtfuñ nihân benden benim ‘aşkıñ ‘ayân senden	Gazel (5 beyit)		.---/.---/.---/.---	
46b	Zâtî	Cân ki âteş vurur mihr-i dirâşşan boğar Sinede dâğ-ı gâmdan nâr-ı sûzân mı var Subhveş şebnem döker pes çeşm-i giryânım mı var Noldun inlersin felek hercâ‘i cânânın mı var Her maqâmı seyr ider bir mâh-ı tabanın mı var	Ey Hayâlî ‘aşka kul olalı sultânın yine Yani bir hûrîveşin hüsnüñe hayrânın yine Bir meleik şüretlinin derdiyle nâlânın yine Zülf-i dilber gibi ey Zâtî perişânın yine Cevri bî yohsa bir yar-i perişânıñ mı var	Tahmîs (5 bend)		..--/.---/.---/.--	
46b	Fevrî	Gitdim gâm-ı nigâr ile kuy-ı melâmete Oldum esîr cevri ü cefâ vü nedâmete Düşüm firâk-ı hasret derd ü sekmâmete Ömr âhîr oldu çıkmadım ayruğ selâmete ta ki erdiñ ol serv kâmete Vafir ta ki kaldı bu hasret kıyamete	Fevrî cün oldu hecrîñle cân isâr idüp Bir gün mezârı yanına vardım güzâr idüp Bir nâle irdi sem‘ime bir dem karar idüp Guş itdim añladım dir idi ah u zâr idüp ta ki erdiñ ol serv kâmete Vafir ta ki kaldı bu hasret kıyamete	Mütekerri r Müseddes (7 bend)		..--/.---/.---/.--	
46b	-	Şâm-ı zülfünde gönül eyledi icün derd ile âh Feleğîñ şemî‘ söyündü vü cihân oldu siyâh	Toğrulup çeşme-i la‘line giderken bu felek Her gören dir ki yol üstünde gitmezdi bir câh	Gazel (5 beyit)		..--/.---/.---/.--	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
47a	-	Şeb-i hicrân vü 'âşık ahlı alıp pürle Özi bil ki ey gâmin ilâhi birla	Gazaiya tevâzu ehli olgıl Gurûr itme felek fülkinin câhı birla	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..--	
47a	Zâtî	Ey kitâb-ı hüsne kaşî besmele Hâk budur kim 'aşk müşkil mes'ele	Tuhfe ileten Zâtî-yi dil hâsteye Ol tabîb-i cânâ şâyet hoş gele	Gazel (7 beyit)		..--/..--/..--/..--	
47a	Uşûlî	Künt-i kenzin mahremi râh-ı şerî'at rehberi Asafânın duhter-i erbâb-ı 'aşkın mehteri Kâşif-i 'ilm-i ledüni hîl'atî yemîn mazharı Padişah-ı dehr olanlar kanberiniñ kanberi Vakıf-ı seyr-i hâkîkat evliyâ serd-i ferdî Ol 'Âli murtezâdır Muştâfânın manzarı	'Âlem ü i'lâm ü 'âlem-i 'ilmi kevnîñ maţarı Abûd ü 'ârif Uşûlî ile manzarı Ser esmâ-yı hüdâyı ahlamayanlar rehberi Caferi kübrânın hayberî 'ilm-i kâfîñ her Salik-i râh-ı fenâ el-resulun hüneri Caferi şâdîkdır ol cümle velîniñ her biri	Müseddes (6 bend)		..--/..--/..--/..--	
47a	-	Bu leţâfet ki hüdâ kâkûl-i dilberde qodu Bunu ne misk-i hotemde vü ne 'anberde qodu	Bu halâvet ki hüdâ vuşlat-ı dilberde qodu Ne bunu âb-ı hayâtta ne vü zemzemde qodu	Gazel (8 beyit)		..--/..--/..--/..--	
47a	-	Ğaretzedeyi carh-ı sitemkâr olduk Halkıñ gözünne anıñ icin hâr olduk Ger gitdi ise esb-i şütürbârî ile Bârîye segerler ki sebûkbâr olduk	-	Rubâ'î		--/..--/..--/..--	
47a	-	Yek cent kızılbaş giriftâr olduñ Yek cend mürted ü murdâr olduñ Egnûn ki esîr-i 'Âli Osmân olduñ Şâyeste-i cesem ü resendar olsun	-	Rubâ'î		--/..--/..--/..--	
47a	-	Ğarağ öldürmek ise cevîr ü cefâ ile beni Şimdi öldür ki gözüm görmeye ğariple seni	-	Müfred		..--/..--/..--/..--	
47b	Nev'î	Gösterüp 'ârız-ı 'arazda cemâl 'Arzı kıldı rûy-i cevhere hâl	Nazar olunsa fi'l-hâkîka hemân Görünür cevher ü 'araz yeksân	Gazel (2 beyit)		..--/..--/..--	
47b	Nev'î	Vaşfa kâbil degül kemal-i suhan Naqşa mümkün degül cemâl-i suhan	Söze nefsinde cân olur meftûn Kanda qaldı bu kim ola mevzûn	Gazel (5 beyit)		-	
47b	Nev'î	Cân Ka'besinin yolında sâ'î Dil-teşne vü bi-qarar Nev'î	-	Nazm		-	
47b	Nev'î	Fu'âd mâ tûsellîhi'l-müdâm Ve 'umrun mişli mâ yehibü'l-li'âm	-	Müfred		..--/..--/..--/..--	Mecmuada bu kısım Arapça'dır.
47b	Nev'î	İsterseñ egnûne biçesin cübbe-i fenâ Mıkrâz-ı lâ ile ideğör kaç-ı mâ-sivâ	Zîr-i livâ-yı hamd-i nebîde kopar beni Yâ Rab bi-hâkîk-ı çâr meh-i evc-i ıstîfâ	Gazel (11 beyit)		..--/..--/..--/..--	
47b	Nev'î	Gelse hevâ-yı gön'lüme la'lûñ virür şafâ Keyfiyyetin şarâbuñ egerci bozar havâ	Almaz dehâna ma'ni-i hâyîde ehl-i dil Teşbih kılmâ la'lini helvâya Nev'îyâ	Gazel (6 beyit)		..--/..--/..--/..--	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
47b	Nev'î	Ögüp göge çıkarsam n'ola hûrşîd-i cihân-âsâ Leâfâfet kesb idüpdür şimdi haylî ol melek-sîmâ	Zuhûr iden tecelli nûrîdur eşyâda ey Nev'î Cihân hep cümleten 'âşîk velî ma'sûk nâ-peydâ	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
47b-48a	Nev'î	Kılmağa şâh-ı bahâr emrini icrâ sünbül Şafha-i gülşene çekdi yine tuğrâ sünbül	Yaka düşmenlerüñün başına ydlar lâle Ser-i a'dâya şala sûriş ü gavgâ sünbül	Kasîde (27 beyit)		---/---/---/---	
48a	Nev'î	Görüp âyine-i ruhsârûñ ben tûñî-i gûyâ Bu günden 'âşîkuñ olmağ göründi ey gül-i ra'nâ	Kurulmuş turmağ ol müşğîn kemâna çün ziyân eyler Çatup ebrûñ Nev'îye yeter hışm eyledüñ cânâ	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
48a	Nev'î	Nevâyı bezm ide muṭrib piyâle dâ'im ola Bahâr ola ne dimekdür havâ mülâyim ola	Şarâb-ı eşk ile pür câm-ı dîde-i Nev'î O meste 'ışk ola bizden ṭolusı dâ'im ola	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
48a	Nev'î	Ne dehrûñ bendesi ne şâh-ı 'âlî-şânıyuz cânâ Esirûñ olalı milk-i gamuñ sulṭânıyuz cânâ	Olaldan ḥalkâ-i zülfüñle Nev'î bî-ser ü sâ mân Maḥabbet bezminüñ ser-ḥalkâ-i rindânıyuz cânâ	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
48a	Nev'î	Aḥibbâ muntazır meclis müheyyâ Seni gözler ḥabâb-ı câm-ı şahbâ	Dehân-ı yâr ile mihr-i ruḥîdur Gözüme Nev'îya pinhân ü peydâ	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
48a	Nev'î	Pür olsa ḥâk-i fenâ ile çeşm-i nâ-bînâ Hemîşe dîde-i cânüm 'izâr-ı yârâ baḳa	Yitürdi rehber-i şabrı dükendi zâd-ı karâr Güm oldı râh-ı maḥabbetde Nev'î-i şeydâ	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
48a-48b	Nev'î	Meger ki çekdi kulağın mübeşşir-i ikbâl Şafaḳda haylî kızarmış göründi gice hilâl	'Adâd-ı leşkerüñe Ḥâḳ virüp şümâr-ı nücüm Nücüm-i leşkerüñ olsun rücüm-i ehl-i ḍalâl	Kasîde (45 beyit)		---/---/---/---	
48b	Nev'î	'Aşîkuñ âyine-i ḳalbin şıyıp cânüm Kıya Bî-vefâlık yüzlerin gösterdi cânânüm Kıya	Ḳanğı taş ḳatıysa ursun başını aña raḳîb Nerm olur Nev'îye ol şem'-i dirâḥşânüm Kıya	Gazel (7 beyit)		---/---/---/---	
48b	Nev'î	Câmdan gitmez gözi mey-ḥâre bir ben bir ḥabâb Baş ḳoşar şahbâ ile âvâre bir ben bir ḥabâb	Zîr-i dâmânında pinhân eyleyüp rindâne mey Ḳan gözinde Nev'îyâ mey-ḥâre bir ben bir ḥabâb	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
48b	Nev'î	Görünen mihr yüzinde şanemâ şanma seḥâb Yaḳmasun diyü yüzüñ mihrî senüñ aşdı niḳâb	Ḥâlûmî ağlamağa yâre utanmaya diyü Nev'îyâ çihreme bu ḳanlu yaşum oldı ḥicâb	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
48b	Nev'î	Meclisde câm-ı la'lüne ḳarşu şarâb-ı nâb Derler döküp kızardı ḥayâdan degül ḥabâb	Bezm-i ḥabâb-ı bâdeyi gördükçe şanuram Bezm-i mey içre fitneye baş ḳaldurur şarâb	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
49a	Nev'î	Hilâl-i 'ıyd kim gird-i şafaḳdan göricek anı Hayâl itdüm gönülde hançer-i hûn-rîz-i cânânı	Vücûduñ nâme-i ikbâle tevkî'-i refî' olsun Hilâl-i 'ıyd-veş günden güne bul ḳadr ü 'ünvânı	Kasîde (21 beyit)		---/---/---/---	
48b-49a	Nev'î	Olmuş idi dehenüñ öpmege cânüm râgıb Düşdi fırsat gice er gâ'ib ü sohbet gâ'ib	Tagıdup sünbülîni ruhları üstine o mâḥ Nev'îyâ toldı yine fitne ile her cânib	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
49a	Nev'î	Nâz-ile 'arz-ı hilâl itse ırâḳdan ol ḥabîb Şâ'im-i hicrân umar 'ıyd-i visâlin 'an-ḳarîb	Mînber-i şâh üzere bûlbüller şalâ-yı 'ayş ider Sâḳiyâ mey şun degül Nev'î ne vâ'iz ne ḥatîb	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
49a	Nev'î	Maḥabbetüm n'ola ṭurdukça virse sîneye tâb Ziyâde neş'e virür köhnedükçe bâde-i nâb	Dem-i şitâb irişüp geçdi aç gözün Nev'î Şarâb neş'esi geçse ḳişiye gelmez ḥâb	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla‘ Beyti / Bendi	Makta‘ Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
49a	Nev‘î	Ol perinûn âteş-i rûyındaki müdür ‘aceb Sebze kânûn içre bitmek fi‘l-i câdûdur ‘aceb	Hâl-i rûyın Rûm’da Hindû diseñ olmaz ba‘id Nev‘îyâ rûz-ı ruḥında zülf-i şeb-bûdur ‘aceb	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
49a-49b	Nev‘î	Cânda taşvîr itdüm ol zülf-i perîşânî dürüst Bağladum bir târ ile bir deste reyḥânî dürüst	Nâkıs u kâmil ‘ayâr olursa demdür Nev‘îyâ Zer gibi bulduk bugün mi‘yâr-ı sultânî dürüst	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
49a-49b-50a	Nev‘î	Bir şubḥ-dem ki sûr-ı güle ebr-i nevbahâr Gönderdi jâleye saçılık dürr-i bî-şümâr	Nat‘-ı zamanda şâh-ile şehzâde var olup Erkân-ı devleti ola bâḳî vü pâyidâr	Kasîde (47 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
49b	Nev‘î	Sun‘ eli nakş idüp ol zülf ü zenahdânî dürüst Bir varak gül üzre yazmış gûy u çevgânî dürüst	Defter-i eş‘âra nazmum Nev‘îyâ ‘ünvân olur Şeh ri‘ayet ede ger erbâb-ı divânî dürüst	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
49b	Nev‘î	Her dem gamıyle şişe-i hâtır olur şikest Ol seng-dil hayâlî ile ideli nişest	Bî-minnet-i surâhî vü sâkî vü mey-fürüş Oldı şarâb-ı ‘ışk ile Nev‘î müdâm mest	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
49b	Nev‘î	Hatt-ı rûyuñ olup ey mâh-ı seb-ârâ hâdis Oldı başumda yine bir yeñî sevda hâdis	Beyt-i nazmum benüm ol bahr-ı suhandur Nev‘î Oldı ka‘rında anuñ gevher-i ma‘na hâdis	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..--	
49b	Nev‘î	Olmadan şehri kademde dahî âdem hâdis Dilde mevcûd idi gam gözde nem ü dem (hâdis)	Nev‘îyâ ‘ışk ile bî-tâkat ü sabr idi gönül Olmamışdı dahî bu tâk-ı nu‘azzam hâdis	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..--	
49b-50a	Nev‘î	Dahî tûtî hatuñ olmadı hâdis ‘Adûlar gerçi uçurdu havâdis	Garîb oldu dime Nev‘î kapuñda Seg-i küyuñ efendi çıkıdı vâris	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..--	
50a-50b-51a	Nev‘î	‘Ali-ül-sabâh ki serdâr-ı leşker-i hâver Sipâh-ı Rûmla kıldı diyâr-ı şarka sefer	Bi-ḥaḳḳ-ı fazl-ı Ebûbeker ü heybet-i Fârûk Bi-ḥaḳḳ-ı hürmet-i ‘Osman u ‘ismet-i Hayder	Kasîde (44 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
50a	Nev‘î	‘Înân-ı sabrumı destümden aldı bir güzel sarrâc Çeküp râh-ı belâya raht-ı ‘ömrüm eyledi târâc	Bizi pîr-i mugân gördüñ soyup dervîş ider Nev‘î Sebû el virdi geydük şeyh-i câmuñ sohbetinde tâc	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..--	
50a	Nev‘î	Çün degül vuslat müyesser itme sen dînâr harc Söz güherdür eyleme ey ‘âşık-ı didâr harc	Nev‘îyâ ol müy-i müşgîn ü miyânî-yâr için Yok yire ortada oldu ‘ömr-i nâ-hemvâr harc	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
50a	Nev‘î	Yâr işi ey dil kolay ammâ gam-ı agyâr güç Vasl-ı gül âsân velî sabr-ı cefâ-yı hâr güç	Nev‘îyâ esrâr-ı ‘ışkı saklamak âsân degül Mey içüp keyfiyyetini itmemek ızhâr güç	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
50a-50b	Nev‘î	Ümîd goncasın açmadı gülsitân-ı ferah Dirîg göz yumup açınca yok zamân-ı (ferah)	Çü bir karâra degül Nev‘îyâ cihânüñ işi Ya nâ-murâd-ı gam olduñ ya kâmrân-ı ferâh	Gazel (5 beyit)		-.--/..--/-.--/..--	
50b	Nev‘î	Maksûd idüp müdebbir-i aḥkâm-ı “kün fe-kân” Âsâyîş-i ma‘îşet-i cumhûr-ı ins ü cân	Olsun vücûdî sıḥḥat-ile pây-dâr olup Düşmen za‘îf ü baḥt kavî ‘ömr nev-cüvân	Kasîde (38 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
50b	Nev‘î	Sûr‘atle kendüsine virür pîç-ü-tâb çarḥ Her gün şeb-i firâka mı eyler şitâb çarḥ	Ölçüp döker bu nokṭa-i encümle şubḥ u şâm Nev‘î nukûd-ı ‘ömrümüz eyler hisâb çarḥ	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
50b	Nev‘î	Olmadı devlet müsâ‘id kıldı istiğnâ murâd Rûzgâr el virmedi ḳaldıḳ ayakda nâ-murâd	Sûret-i kesretde vaḥdet ‘âlemin seyr eylerüz Bilmişüz dünyâda Nev‘î n‘eydüñ ma‘nâ murâd	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
50b	Nev'î	Kesdi bu kadar tağı tağı 'ışk ile Ferhâd Umardı vefâ kasrını Şîrîn ide bünyâd	Nev'î kişi Selmân-ı zamân olmağ olurdu Olsa nazar-ı şâh-ı Süleymân ile dilşâd	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	
50b	Nev'î	Döstüm hâr-ı gamuñ 'uşşâka dilberden lezîz Redd eliyle atduğuñ taş sîb-i ra'nâdan (lezîz)	Özge meyden zevk alur erbâb-ı hâlet Nev'îyâ Tutalım Kevser ola âb-ı Mesîhâdan lezîz	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	
51a-51b	Nev'î	Hilâl-i 'îyd-i felek gösterüp şafakda likâ Yazıldı sân varak-ı sûrhâ sîm-gün tugrâ	Hemîşe her meh-i nev saña 'ayn-ı 'îd olsun Ser-i 'adû-yı zarar-hava ha tîg-i derd ü belâ	Kasîde (37 beyit)		--./--./--./--	
51a	Nev'î	Dil câm-ı meyle halka-i rindân esîridür Erbâb-ı 'işretüñ kulı yârân esîridür	Nev'î degül fütâde-i câh-ı zekan hemân Hep cümle ehl-i diller o zindân esîridür	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	
51a	Nev'î	Cân Yûsufi o câh-ı zenhâdân esîridür Gel ey 'azîz esîrge ki zindân esîridür	Boynında Nev'îyâ neye zencir-i şa'sa'a Beñzer güneş de ol şeh-i devrân (esîridür)	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	
51a	Nev'î	Ger sorarsañ şekl-i dâğ-ı lâle-i hamrâ nedür Şem'-i bezm-i yâre düşmiş sûhte pervânedür	Nev'îyâ o goncanuñ dendânı vasfî bâğün Jâle-i terden takar gûş-i gül-i handânadür	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	
51a	Nev'î	Bizden tegâfûl eyleyüp atına nişâna tîr Tehcîr olunca hâzır atılmaz yabana tîr	Nev'îye tirüñ atmaga olma bahâne-cû Besdür bahâne kim atasın bî-bahâne tîr	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	
51a-51b	Nev'î	Zenhâdânıñ mu'allak âba beñzer Dehânuñ gonca-i sırâba beñzer	Didiler kanda sorsam Nev'îyâ yok Leb-i dilber katı nâ-yâba beñzer	Gazel (5 beyit)		---./---./---	
51b	Nev'î	'Ârif dilinde nakş-ı habîb-i hayâlî gör Gül goncasın gönülde bulan 'andelîbi gör	Bahr-i leâfâfet içre güher görmek isteseñ Nev'î sözünü diñle kelâm-ı edîbi gör	Gazel (7 beyit)		--./--./--./--	
51b	Nev'î	Kızardı ağlamakdan gözlerüm cây-i terahhumdur Nazar kıt gel hicâb altında kalmış iki merdümdür	Bitenler berg-i eşcâr-ı mezârın şanma Nev'înün Dil olmış zahm-ı peykânundan ızhâr-ı tazallümdür	Gazel (5 beyit)		---./---./---./---	
51b	Nev'î	Kıldı ruhuñda zülf-i siyâhın gülâb ter Düşse 'aceb mi reşk ile gökde şehâb ter	Âlûde eyledüñ beni diyü şarâb ile Sâkiye Nev'îyâ düşer ol la'l-i nâb ter	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	
51b	Nev'î	Ger kâmer mâder olsa şems peder Togmaya bir senüñ gibi ahter	Bir yalıñ yüzlü hûbdur kılıcı Nev'îyâ niçe başa câna deger	Gazel (5 beyit)		--./--./--	
52a	Nev'î	Zeyn olalı biñ nakş-ile bu sakf-ı mu'allâ Eşkâl ü suver tolalı bu kasr-ı mücellâ	Döndükçe meh ü mihr-i felek evc-i semâda Sâbit kıl ikisin dağı ey Kâdir-i yektâ	Kasîde (25 beyit)		--./--./--./--	
52a-52b-53a	Nev'î	Husrev-i mâh olup bir gice Şebdîz'e süvâr Sebze-zâr-ı felegi eyler-idi geşt-ü-güzâr	Hikmet-i Bârî ile tab'ı çehâr erkânüñ İ'tidal üzre ola nite kim eyyâm-ı bahâr	Kasîde (45 beyit)		--./--./--./--	
52a	Nev'î	Mâh-ı felek ki ay başı gelse hilâl olur Devr-i zamâne kejlîğine ya'nî dâl olur	Nev'î kaçan ki vasf ide ol sîm-sâ'idî Nakd-i makâlî âteş-i 'ışk ile kâl olur	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	
52a	Nev'î	Yârüñ visâli el virür ikdâma bağludur Elbette feth-i bâb olur ibrâma bağludur	Ser-rişte-i belâgat-ı güftâr Nev'îyâ Lûlû-yı nazm u ruk'a-i inşâma bağludur	Gazel (5 beyit)		--./--./--./--	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
52a	Nev'î	Hüsnuñ güli açıldı bahârûñ zamânıdır Ey serv-i bâğ-ı nâz kenârûñ zamânıdır	Nev'î bahâr irişdi yine 'andelîb-vâr Efgân u nâle mevsimi zârûñ zamânıdır	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-.	
52a	Nev'î	Fasl-ı hazân ki mevsim-i seyr-i kenârdur Bülbül nevâları gül-i köhne-bahârdur	Nev'înün oldı bahr-i ma'ânî gazelleri Elfâz-ı âşinâ güher-i âbdârdur	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-.	
52a-52b	Nev'î	Bâd-ı şubh ile diñüz oynamasun gönca-i ter Yürek oynamasına ugramasun bülbüller	Nev'îyâ kâmet-i dildâra el irmek olmaz Bir elem kâküli sevdâsı gibi 'ömre sürer	Gazel (5 beyit)		...-/...-/...-/...-	
52b	Nev'î	Lâ'lün öpünce vasluñ içün dil cevâb açar Zîrâ şarâb-ı nâb efendi hicâb açar	Nev'î mahabbet ehlini âgâh-ı 'ışk ider Mestânun uyhusını humâr-ı şarâb açar	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-.	
52b	Nev'î	Dil ü cân halka-i zülf-i 'abîr-efşânı gözlerler Gedâlar dide-i himmet acup 'unvânı gözlerler	Yüri nergis-sıfat necm-i sa'âdet gözle bâlâda Ülû'l-ebâr olanlar Nev'îyâ a'bâyı gözlerler	Gazel (5 beyit)		...-/...-/...-/...-	
52b	Nev'î	Öpüşür gayr ile dildâr agız bir eyler Ya'nî 'âşıkların öldürmege tedbîr eyler	Nev'îyâ gülşen-i şevke salınur âvâze Câm ile bülbüle şol dem ki agız bir eyler	Gazel (5 beyit)		...-/...-/...-/...-	
52b	Nev'î	Ol serv-kaddi destine dirhem koyan eger Gülşende gül nihâlini gûyâ ki jâleler	Zülfî gamında cân virebilmek kolay mıdur Şeb târ olunca müşkil olur Nev'îyâ sefer	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-.	
52b-53a	Nev'î	Nihân oldı gözümde zülf-i dilber 'Aceb midür okursam küfri ezber	'Arak-rîz olsa Nev'î zülf-i yâre Gönül murgına dâm ü dâne derler	Gazel (5 beyit)		...-/...-/...-/...-	
53a-53b	Nev'î	Sarây-ı emn ü ikâmet degül bu cây-ı surûr Döşer mi 'âkıll olan âb u gilde nat'-ı huzûr	Bi-hakk-ı sûre-i Tâ-hâ vü hurmet-i Bathâ Bi-hakk-ı nutk-ı Kelîm ü bi-hakk-ı nûr-ı Zebûr	Kasîde (54 beyit)		...-/...-/...-/...-	
53a	Nev'î	Bu hat ki zîr-i zülf-i girih-gîre çekdiler Hüsn ehli şûr u fitneyi zencîre (çekdiler)	Nev'îye gösterüp reh-i 'ışkı nücûm-i eşk Gûyâ tarîk erenleridür pîre çekdiler	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-.	
53a	Nev'î	Salaldan şem'-veş pertev bisât-ı gülşene güller Olupdur nâr-ı 'ışka yanmaga pervâne bülbüller	Gören her tâze dâgum oîmaduk başumda ey Nev'î Sanur bitmiş şikeste bir sîfâl içre karanfüller	Gazel (5 beyit)		...-/...-/...-/...-	
53a	Nev'î	Tîrûñ ki olupdur dil-i sûzân ile hem-ser Pervâne durur şem'-i dirahşân ile hem-ser	Nev'î çemen-i dehrde bir nahl-i dilârâ Bulunmadı ol serv-i hîrâmân ile hem-ser	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-.	
53a	Nev'î	Yıkısa habâb Kubbesini tañ mı rûzgâr Âb üzredür binâsı iñen olmaz üstüvâr	Kad gelse hîd kelâmada taklîle dâl olur Nev'î niçün uzar söz añılsa kad-i nigâr	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-.	
53a-53b	Nev'î	Mahabbetden garaz sanmañ ki Kays u Vâmık olmakdur Hüner bir hâlet ile vasl-ı yâre lâıyk olmakdur	Bize Nev'î gerekmez zümre-i kâlûñ hayâlâtı Garaz şî'ri kişün hasb-i hâlin nâtk olmakdur	Gazel (5 beyit)		...-/...-/...-/...-	
53b-54a	Nev'î	Yemm-i ahdar gibi mevc urdı çemen geldi bahâr Zevrak-ı câm-ile demdür idelüm 'azm-i kenâr	Çemen-i câhuñı Hak tâze vü ser-sebz itsün İrmesün bâd-ı hazândan aña hergiz âzâr	Kasîde (32 beyit)		...-/...-/...-/...-	
53b	Nev'î	İder ezber bir perî-sûret güzeller Gîdâ-yı rûhdur tâze Gazeller	Urursañ seng-i cevri ile rakîbi İde Nev'î anı darb-ı meseller	Gazel (5 beyit)		...-/...-/...-/...-	

Tablo 5. (Devamı)

Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
53b	Nev'î	Kanda bir gam yârsuz kalsa benümle yâr olur Bir belâ kim şâhibin bulmaz baña gam-hâr (olur)	Bâr-ı ümmidin kesüp Manşûr-veş bu bâğdan Nev'îyâ ber-dâr olan ma'nide ber-hurdâr olur	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
53b	Nev'î	Bizüz ol ehl-i hârâbât olan günâhiler Ki görse haletümüz reşk ider ilâhiler	Şerâreler 'alevi sürh-ser zebâne-i âh Memâlik-i dil-i Nev'îyi aldı şâhiler	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
53b	Nev'î	Hatt-ı nev-res kim o la'l-i bî-misâl üstindedür Zevrâk-ı zevk u şafâ âb-ı zülâl üstindedür	Hattuña kıl olmağa Nev'î elif-veş toğrulup Ol misâl-i bî-misâle imtisâl üstindedür	Gazel (6 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
54a- 54b	Nev'î	Müşerref itdi Hudâ yine şadr-ı erkânı Yirine geldi cihân halkınuñ yine cânı	Du'âsı bu ki şadâretde müstedâm olasın Mu'in-i devletün ola 'atâ-yı Sübhânî	Kasîde (12 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
54a	Nev'î	Kaşuñ hayâli ki dil safhasında peydâdur Berât-ı mansıb-ı 'ışka nişân-ı tıgrâdur	Egerçi Nev'î'ye bûs-ı lebûñ degül mümkün Hemân efendi mücerred garaz temennâdur	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
54a	Nev'î	Bîşe-zâr-ı 'ışk-ı dilber kim gönül arslanıdur Tevsen-i gerdün anuñ nahcîr-i ser-gerdânıdur	Tâlib-i dünyâ esîr-i kayd-ı zencîr-i emel Bu ribât-ı dehr ey Nev'î anuñ zindânıdur	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
54a	Nev'î	Selâmet menzîlinden göçmege dilde 'azîmet var İkâmet kılmaga küy-i belâda şimdi niyyet var	Mahabbet oklarından hâne-i zenbûra dönmiş dil Anuñ-çün Nev'îyâ şehd-i kelâmumda harâret var	Gazel (6 beyit)		-/....-/....-/....	
54a	Nev'î	Cigerde durmaz akar hûn-ı zahm-ı tîr-i nigâr Örümcek ağı basar üstine bu cism-i nizâr	Nücûmı kebkebi topraga saldı ey Nev'î Hilâl-i çarhı zarâfetde basdı müze-i yâr	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
54a- 54b	Nev'î	Yaralar cism-i za'îfümde agız bir itdiler Derd-i 'ışkı ol tabîb-i cânâ takrîr itdiler	Âsitân-ı yâre yüz sürdükleriyeçün Nev'îyâ Mihr ile meh gökler üstinde çıkup yir itdiler	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
54b	Nev'î	Düşüpdür gözlerün âhûsına üftâde sahrâlar Olupdur dişlerün lûlûsına şûride deryâlar	Sirişk-i çeşm-i lûlû-bâra kendin nisbet eylermiş 'Aceb olmaya ey Nev'î gözümde çıksa deryâlar	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
54b	Nev'î	Zamân-ı hattı gelse yâr lutfın bî-kerân eyler Metâ'in her kişi aşşama karşı râygân eyler	Ne cân-ı mey diler Nev'î ne bûs-ı la'l-i cânânı Mahabbetde kişi demler gelür kim terk-i cân eyler	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
54b	Nev'î	Lebûñ cânına beñzer yok dehânıñ gibi nâdirdür Bunuñ keyfiyyeti ta'bîr olunmaz zevke dâ'irdür	Zamîründen geçer zâhir budur bir 'âşık öldürmek Ne emrûñ var-ise kıl Nev'î-i bî-çâre hâzırdur	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
54b	Nev'î	Sînem gamuñ müsâfirine tâb-hânedür Peykânıñ anda âteş-i 'ışka zebânedür	Bu sâde nazmı ehl-i sanâyi' beğenmese Nev'î ne gam bizüm sözümüz 'âşıkânedür	Gazel (5 beyit)		--/-.--/-.--/-.--	
54b- 55a	Nev'î	Lebûñ ile şarâb hem-demdür N'ola kan aqlasa gözüm demdür	Dehen ile miyâmı vâsfinda Her ne dirlerse Nev'îyâ kemdür	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
55a-55b	Nev'î	Düşüp ayağına her serv-kadûn su gibi zâr Ey gönül niçeye dek bu heves-i bûs u kenâr Sîneden yaş ile mahv eyle nukûş-ı gayrı Kurî ârâyış İmiş çünkü bu nakş ile nigâr Penbe-i dâğ gibi niçeye dek hıffet idüp Seni odlara yaka her sanem-i lâle-'izâr Sanem-i deyr gibi sâkin ü sengin ol kim Büt-i tersâlara ma'bûd olasin leyl ü nehâr Gûş kıldum gice gülşende ser-âgâz itdi Şubha dek derd ile bu matla'-ı pür-sûzî hezâr Yâr agyâra musâhib gül ise mahrem-i hâr Düşmen ü döst güler girye kıılır 'âşık-ı zâr	Niçe bir seyr-i nukûş ile kanâ'at idelüm Sâde-pehlû olalum yâr ile himmet idelüm Niçe bir sohbet ile hâtırî meşgûl idelüm Deng ü hâmûş olalum biz de ferâgat (idelüm) Çeng-veş nâle kıilup tây-sıfat inleyelüm O geçen demlere âheng-i nedâmet idelüm Nakş idüp hatıra "la yûs'elü 'ammâ yef'al" Çün kazâdûr bu rızâ semtine niyyet idelüm Nev'îyâ sabr u tahammül buña düşvâr velî Bilmezüz neyleyelüm kime şikâyet idelüm Yâr agyara musâhib gül ise mahrem-i hâr Düşmen ü döst güler girye kıılır 'âşık-ı zâr	Tercî'i Bend (5 bend)		..-./..-./..-./..-	
55a	Nev'î	Seni erbâb-ı dil kadrin bilür bir dil-sitân dirler Esîr-i halka-i bezm-i safâ-yı 'ârîfân dirler	Temennâ-yı kenâr eylerse Nev'î bahr-i lutfûndan N'ola deryâ-yı ihsânun efendi bî-kerân (dirler)	Gazel (5 beyit)		.---/.---/.---/.---	
55a	Nev'î	Meclis-i hüsne hat-ı la'li 'aceb revnakdur Mey-i nâb ile içi toptolu bir zevrakdur	Rište-i zülfûnî parmaga dolar Nev'î-i zâr Garazı biz bilürüz ince beli sarmakdur	Gazel (5 beyit)		..-./..-./..-./..-	
55a	Nev'î	İdüp sirişk-i didemi yolında cûybâr Çıkma kenâra el çeküp ey serv-i gül'izâr	Nev'î gam ile mûra dönüpdür ten-i za'îf Bir gün nihân ider beni hâk içre rûzgâr	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-.	
55a	Nev'î	Düşürmüşdüm hatuñ vâsfında bir hoş ma'nî-i nâdir Bulup anı tırâş itmiş işitdüm soñra bir şâ'ir	Gönül tûmâr-veş vâsfında dâmen-der-miyân Nev'î Velî zikr-i dehânında suhan kûteh kalem kâsır	Gazel (5 beyit)		.---/.---/.---/.---	
55a	Nev'î	Kurs-ı dâğ-ı tenüme şerhalar açar dilber Benüm ol kan içici kanuma ekmek tograr	Nev'îya 'ışk hevâsı ile mânend-i çenâr Elim ol servi kaçan kim göre dir dir ditrer	Gazel (5 beyit)		..-./..-./..-./..-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
55b	Nev'î	Ey kapısı melâz-ı mehcûrân Lâ-mekân ehline işığı mekân Seng-i hârâsı bâliş-i ebrâr Has ü hâşâki pister-i a'yân Kemterin sengi hâk-i merkadüñüñ Dürretü't-tâc-ı husrev ü hâkân Gösterür mi göze cihâmı şu kim Topraguñ kıldı kühl-i dide-i cân Çıkmanın safha-i beyâza dağı Bu sevâd-ı defâtir-i imkân 'İşk divânına yazılmış idüñ Yazıcı-oglı diyü sen 'üvân Sensin ol safha-i vücûd üzre Mâhî-i ism ü resm ü nâm u nişân İremez dâmenüñe dest-i yakîn Basamaz dergehüñe pây gümân Mâlik-i mülk-i sûret ü ma'nî Câmi'-i cem' ü fark u sır u 'ıyân Merhabâ ey netîce-i erkân Habbezâ ey hulâsa-i imkân	Ey vücûduñ nihâl-i bâğ-ı kıdem Kademüñ mürşid-i diyâr-ı 'adem Nefesüñden eser dem-i îsâ Bikr-i nazmuñ nümûne-i Meryem Dâmen-i bikr-i fikrünüñ gerdin Görmedi gitdi çeşm-i nâ-mahrem Dürr-i nâ-yâb-ı güft-ü-güyüñdur Gayb-ı mülhem netîce-i mübhem Dehenüñ nükte-dân-ı 'âlem-i gayb Sözlerüñ cümle vârid ü mülhem Tal'atüñ ism-i a'zama mücellâ Nûr-ı Hak'dan hakikatüñ mu'lem	Tercî'i Bend (5 bend)		..-./.-./..-	Mecmuada makta' beyiti eksiktir.
55b	Nev'î	Belâ dildendür ol cânân elinden dâdumuz yokdur Göñüldendür şikâyet kimseden feryâdumuz yokdur	Mukarrer şâ'ir-i şîrin-zebânuz Nev'îyâ ancak Bu devr içinde bir şöret virür Ferhâd'umuz yokdur	Gazel (5 beyit)		/-.../-.../-...	
55b	Nev'î	Gedâ-yı bi-nevâyuz gerçi dîd-ı âhumuz vardur Şeh-i iklim-i derdüz hayme vü har-gâhumuz vardur	Zebân-ı tîgî vü tîg-ı zebânı nass-ı kâtî'dur Bugün mülk-i suhanda Nev'îyâ bir şâhumuz vardur	Gazel (5 beyit)		/-.../-.../-...	
55b	Nev'î	Ol lutf-ı suhan ol leb-i şekker ne dimekdür Güftâra gele rûh-ı musavver ne dimekdür	Nazım eyleye Nev'î o şehüñ lebleri vasfın Agzında ola kand-i mükerrer ne dimekdür	Gazel (6 beyit)		--./.-./.-./.-	
55b-56a	Nev'î	Ne dil o serv-i revânı kinâra kudret var Ne canda sabr u ne tende karâra kudret var	Otursa beççe bî tenhâda seyr etdi ey Nev'î Tayandı kaldı suretler der ü divâre hayretten	Gazel (5 beyit)		.-./.-.../-.../-...	
56a	Nev'î	İçüp devr-i lebünde gönca-veş hûn-ı ciger çeşmüm Hınna-yı câm-ı 'ışkı bunca demlerdür sürer çeşmüm	Hevâ-yı 'ışk ile Nev'î gibi meyden degül hâlî Cür'a-yı sebûyla beñzer sâgar-ı Cem'den yakar çeşmüm	Gazel (5 beyit)		/-.../-.../-...	
56a	Nev'î	Tenüm zerd ü kadüm ham oldı gerçi bîm-i cân (çekdüm) O şâh-ı hüsnâ tuhfâ saru tozlu bir kemân çekdüm	Degül bîmârlıktan rûy-ı zerdi Nev'î-i zârûn Nice demdür ki hicrân-ı şarâb-ı ergavân çekdüm	Gazel (5 beyit)		/-.../-.../-...	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
56a	Nev'î	Gelünüz biz de bir tarîk idelüm 'İşk ile kendümüz refik idelüm	Görmesün il vücûdumuz Nev'î Bahr-i vecde teni garîk idelüm	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-..-	
56a	Nev'î	Bugün varup yine meyhâneye ayak çekdüm Meyûn letâfetine zâhidâ kulak çekdüm	Şarâb-ı 'ışkdan el çekdi zâhidi gördüm O şevke ben de varup Nev'îyâ ayak çekdüm	Gazel (5 beyit)		.-.-/-.-.-/-.-.-	
56a	Nev'î	Sagar-âsâ dem-be-dem hûn-pâşdur gönlüm gözüm Zümre-i erbâb-ı derde başdur gönlüm gözüm	Nev'îyâ küy-i harâbât içre derd-âşâm olup Sırr-ı 'ışkı fâş iden kallaşdur gönlüm gözüm	Gazel (5 beyit)		.-.-/-.-.-/-.-.-	
56a	Nev'î	Haber-i la'lûni dir goncaya âheste nesim Beñzer ol hastaya kim eyleye cânın teslîm	İstedüm şerbet-i la'lin didi Nev'î'ye o yâr Nâfi' olmaz maraz-ı 'ışka müdâvâ-yı hakîm	Gazel (5 beyit)		..-/-.-.-/-.-.-	
56a	Nev'î	Dökse yaş erbâb-ı mihnet çeşm-i pür-hûn-âbdan Yeg düşer biñ katrası biñ gevher-i nâ-yâbdan	Meskenüñ geh hânkâh olsun gehi deyr-i mugân Sâ'il-i kurb-ı Hudâ ol Nev'îyâ her bâbdan	Gazel (5 beyit)		.-.-/-.-.-/-.-.-	
56a	Nev'î	Kesb idüp nûr-ı basar mihr-i ruh yârda ben Yâr şeklin görürin sûret-i agyârda ben	Kendüsen yâre müşâbih göreyi ey Nev'î Sanı görmeyeyin yazılı divârda ben	Gazel (5 beyit)		..-/-.-.-/-.-.-	
56a	Nev'î	Safâmuz var ruhuñda zülf-i 'anber-fâm seyrinden Bahâr oldukda hazz eyler kişi ahşam seyrinden	Soyunmuş Nev'îyâ ol mâh hammâm içre seyr eyler Temâşâ eylesün hazz eyleyen endâm seyrinden	Gazel (5 beyit)		..-/-.-.-/-.-.-	
56a	Nev'î	Geyüp ol şûh-ı siyeh-çerde kabâ-yı gülgün Eyledi nâzla gözümüz demini garka-i hûn	Rûzgârûñ işi hep 'aksinedür ey Nev'î Mâ'il olsa n'ola agyâra o nahl-i mevzûn	Gazel (5 beyit)		..-/-.-.-/-.-.-	
56a-56b	Nev'î	Agarup göz merdûmi bî-nûr olupdur giryeden Şanasın bir mürdedür cismine şarılmış kefen	Ziver-i tâc-ı ser-i hâkân olursa Nev'îyâ Dürr-i dendân ile çıkmaz başa lûlû-yi 'Aden	Gazel (5 beyit)		.-.-/-.-.-/-.-.-	
56b	Nev'î	Yaşumuz gerçi olur cür'a-şîfat hâk bizüm Sâgar-ı mihrûmüze teşnedür eflâk bizüm	'İşk ile mes'ele-âmûz-ı cihânuz Nev'î Ne bilür müşkilümüz müftî-i derrâk bizüm	Gazel (5 beyit)		..-/-.-.-/-.-.-	
56b	Nev'î	Yaraşur saña olsañ günde yüz bin 'âşıkâ hem-dem Şeh-i milk-i melâhatsin kuluñdur cümleten 'âlem	Yeter şâhid sözüm bîkr olduğına sûz-ı cân- bahşum Çün olmaz Nev'îyâ 'İsî'den özge şâhid-i Meryem	Gazel (6 beyit)		..-/-.-.-/-.-.-	
56b	Nev'î	Sâf-dil hâlis-derûnam gerçi yokdur 'illetüm Zer gibi hâk olmayınca yâr bilmez kıymetüm	Pâre pâre kılsa cismüm gam degül şemşîr-i 'ışk Böyle olmuş Nev'îyâ rûz-ı ezelden kısmetüm	Gazel (5 beyit)		.-.-/-.-.-/-.-.-	
56b	Nev'î	Hem-demüñ hâr olmasun luţf eyle sultânüm benüm Bülbülüñ zâr olmasun luţf eyle sultânüm benüm	Öldürüp Nev'î'yi gel tîmârla şimden girü Böyle bimâr olmasun luţf eyle sultânüm benüm	Gazel (6 beyit)		.-.-/-.-.-/-.-.-	
56b	Nev'î	Dükendi naķd-i eşküm gözlerüm ağardı pîr oldum Çüvânüm baña raħm itmez mi pîr oldum fakîr oldum	Gazel tarzında ey Nev'î tutup mümtâzlık semtin Kelâmum gibi mislüm dinmek olmaz lâ-naẓîr (oldum)	Gazel (5 beyit)		.-.-/-.-.-/-.-.-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla‘ Beyti / Bendi	Makta‘ Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
56b-57a	Nev‘î	Sararmış beñzümi zülfün ucından hâk-i râh itsem O müşgîn dâme eşküm dâne rûyum berg-i kâh itsem	Duhânından döker bârân yirine göz yaşın encüm Derûn-ı sîneden Nev‘î kaçan sûz ile âh itsem	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
56b	Nev‘î	Her nazarsuz nâ-kesûn ey meh gezersin hânesin Rûşen itmezsin basîret ehlinün kâşânesin	Nazm-ı Nev‘î jâle-veş gevherler assun gûşuñâ Ey gül-i ra‘nâ işitme illerün efsânesin	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
56b	Nev‘î	Aldandı ‘ayş u ‘işret içün hâne bekleyen ‘Âlemde toydı gûşe-i meyhâne bekleyen	Peymâne-i mahabbeti nûş itdi Nev‘îyâ Bu bezm içinde yirini merdâne bekleyen	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
56b	Nev‘î	Ey leb-i dilber gibi yokdan beni var eyleyen Hatt-ı la‘linden dil-i dânyâ esrâr eyleyen	Nev‘î‘yi âzâd kıl ‘izzün celâlün hâkî-çün Ey ‘alâyık bendine halkı giriftâr eyleyen	Gazel (7 beyit)		---/---/---/---	
56b	Nev‘î	Kalbini şâf eyleyen câm-ı safâyı n‘eylesün ‘İşk ile dem-sâz olan sâz u nevâyı (n‘eylesün)	Âteş-i nazmın yakup Nev‘î çıkardı göklere Ol şeh-i ‘âlî-nazar görmez gedâyı n‘eylesün	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
57a	Nev‘î	Beni güldürmedi hergiz gülüp şâd olmasun göñlüm Harâb itdi beni ‘âlemde âbâd olmasun (göñlüm)	Hevâya yilter ol kaddi sanevber Nev‘îyâ anı Sakın bu cism-i hâkî gibi ber-bâd olmasun (göñlüm)	Gazel (6 beyit)		---/---/---/---	
57a	Nev‘î	Bûy-i bahâr u zülf-i nigâr u kenâr-ı cû Sâkî-i gül-ruh ile husûsâ ola sebû	Biribirine zamm olunup Nev‘îyâ hatı Kesr itdi milket-i dili san leşker-i ‘adû	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
57a	Nev‘î	Şeb-i târ itdi rûz-ı bahtımı âh ol siyâh ebrû Perişân itdi hâlüm geh belâ-yı çeşm ü gâh ebrû	‘Aceb mi saña da‘vâ-yı mahabbet eylese Nev‘î Güzellik hüsnüñe sâbit hatuñ huccet güvâh ebrû	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
57a	Nev‘î	‘İd-i vasluñı senün yıllar olur görmezüz âh Bârî şol iki hilâlün görelüm mâh-be-mâh	Hâk-i Nev‘î‘ye eger yâr kadem-rence kıla Haşre dek basduğı yirlerde bite mühr-i giyâh	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
57a-57b	Nev‘î	Zehr-i gam yutsañ mey iç bir mutrib-i kavyâl ile Yohsa def‘ olmaz yiseñ tiryâkı biñ miskâl ile	Şâh-ı kadrün Nev‘îyâ şöyle ser-efrâz eyle kim Aña seng ırgürmeye her sifle kıl ü kâl ile	Gazel (7 beyit)		---/---/---/---	
57a	Nev‘î	Kimisi gamdan ider hazzı kimi şâdiden Zevk alur ehl-i cünün her biri bir vâdiden	Nev‘îyâ havf u recâ kaydına düşdi zâhid Geçdiler ehl-i fenâ gussa ile şâdiden	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
57a	Nev‘î	Gayret-i ‘ar ‘ar u tûbâsın sen Fitne-i ‘âlem-i bâlâsın sen	‘Ayb-cûlar keder isnâd idemez Nev‘îyâ bahr-i musaffâsın sen	Gazel (7 beyit)		---/---/---/---	
57a	Nev‘î	Eylemeñ seng-i mezârı başuma bâr-ı girân ‘âşıka küşte-i yâr olduğı yetmez mi nişân	Nev‘îyâ defter ü tûmâr-ı mahabbet dürile Çün idem cism-i kefen-pûşumı hâk içre nihân	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
57a	Nev‘î	Tek göñül mahzen-i gencine-i ‘irfân olsun Tutalum kasr-ı cinân ise de vîrân olsun	Bag-ı hüsn içre sen ey kebk-i melâhat gül açıl Yaraşur Nev‘î‘ye bülbül gibi nâlân olsun	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
57a-57b	Nev‘î	Âb-ı hayât‘a bâde özin nisbet itmesün İller içinde kendüyi bî-hürmet itmesün	Nev‘î gam ile vâdi-i Mecnûn tutup durur Diñ ol gazâl-i Çin‘e bize vahşet itmesün	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
57b	Nev‘î	Şikâf oldı tenim tîg-ı cefâdan Koyup cânım beni çıkıdı aradan	Bu şi‘rüm sâde-rû bir hûba beñzer Libâsı Nev‘îyâ rengin edâdan	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
57b	Nev'î	Pâ-mâlûn oldum itme hazer ben gubârdan Bir gün gelür yoluña sakın rûzgârdan	Erbâb-ı sûza irişe çok hissa Nev'îyâ Taksîm olunsu bu gazel-i âbdârdan	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-	
57b	Nev'î	Ruhların âl eyleyüp gül-berg-i handânım Hasan Hatt-ı la'lûn gâret-i cân itdi sultânım Hasan	Zülf ü ruhsârûn göreliden Nev'î-i âşüfte-hâl Bende-i Âl-i 'abâ'dur şâh-ı hûbânım Hasan	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
57b	Nev'î	Bülbüllere nâz it açılıp söylemege sen Ey gönca alayın haberûn bâd-ı scherden	Müjgânı gamın nice çeke hâtır-ı Nev'î Pürdür gam ile şöyle ki sıgmaz ser-i süzen	Gazel (5 beyit)		--./-.-./-.-./-.-	
57b	Nev'î	Ko beni gevher-i eşküm gibi pâ-mâl olayın Tek senûn 'ışkuñ ile muntazımü'l-hâl olayın	Ehl-i halûn varayın meclisine cân eridüp Nev'îyâ âteş-i 'ışk ile yanup kâl (olayın)	Gazel (5 beyit)		..--/-.-/-.-/-.-	
57b-64a	Nev'î	'Âlemi kabz u bast ider şâh-ı felek-cenâbsın Hüsni ile sen zamânede pençe-i âfitâbsın	Her varakuñda Nev'îyâ bir niçe dürlü feth-i bâb İlde vü dilde söylenür nutk ile bir kitâbsın	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
57b	Nev'î	Serv-veş pâ-der-gil oldı evc-i rif'at gözleyen Buldı tûbâ gibi rif'at hâk-i zillet gözleyen	Kef geçerse fakr ile her nâ-kese açmaz kefin Nev'îyâ kâf-ı kanâ'atde ferâgat gözleyen	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
57b	Nev'î	Vuslat demi ne büse ne hûd sine bilürsin Ammâ dil ü cân almada bilmem ne bilürsin	Luft ile rakîbî yanûña turmaz okursın Kahr eylemegi Nev'î-i miskîne bilürsin	Gazel (5 beyit)		--./-.-./-.-./-.-	
57b	Nev'î	Yeter itdün şikâyeti gülden Varak-ı diğer ey hezâr-ı çemen	Cân-ı Nev'î'ye tîrûn işledüğün Kimse bilmez bilür efendi çeken	Gazel (6 beyit)		..--/-.-/-.-/-.-	
57b	Nev'î	Ne hâl-i dil-i 'âşık-ı gam-hârî bilürsin Ne kadr-i dür-i dîde-i hûn-bârî bilürsin	Nev'î katı tolaşma o mâhuñ ser-i kûyin Vallâhi sakın çarh-ı sitem-gârî (bilürsin)	Gazel (5 beyit)		--./-.-./-.-./-.-	
58a	Nev'î	Ne mümkün oldı gam-ı fûrkatûñle ülfet idem Ne çâre var talebûñden senûn ferâgat (idem) Ne kâdirem ser-i kûyuñ varup ziyâret (idem) Ne fırsat oldı saña hâlûmî hikâyet (idem) Ne vûs'at oldı ki hicrân gamın rivâyet idem	Yanuñdan eyleyüp agyâr ben gedâyı garîb Düşürdi râh-ı beyâbân-ı hecre bî-takrîb Ne çâre çünki degülmiş visâlûñ aña nasîb Kapuñda ölmege Nev'î'ye mâni' oldı rakîb O seg komadı ki bir lahza istirâhat idem	Tahmîs (5 bend)		.-.-/-.-.-/-.-.-/-.-	
58a-58b	Nev'î	Bes degül miydi dil ü câna belâ-yı dest-i teng Gör belâyı oldı ser-ber bir taraftan pâ-yı leng Bir yañadan câna mihnet 'âdet-i nâmûs u neng Bir cihetden câh için cühhâl ile âşûb u ceng Derd ü mihnet bir degül zecr ü belâ âhir degül Şâm-ı nekbet mest-rû şubh-ı sa'âdet bî-direng	Ey felek sır olmadan devrûñde çün kim ni'mete İmtilâsuz derd-i pâ-yı olmak muhâlif hikmete Nev'îyâ tus olmayup bir merd-i sâhib-himmete Mahrem olduk muttasıl erbâb-ı buhl ü hissete Ayaga urdı benüm kadrüm metâ'in rûzgâr Başa ırgürdi işin her nâ-kes-i bî-nâm ü neng	Tesdîs (6 bend)		-.--/-.-.-/-.-.-/-.-	
58a	Nev'î	Ne fikr ü hûşî var ayık ne 'aklı yok mestem Ne sıhhat üzre yürür sag u ne yatur bîmâr	Firâk Nev'î'yi şol resme telh-kâm itdi Cihânda lezzet-i 'ışka idem key inkâr	Gazel (4 beyit)		.-.-/-.-.-/-.-.-/-.-	
58a	Nev'î	Baňa 'ayn-ı sa'âdet göz uciyla bir selâmuñdur Bütün dünyâca 'izzet yarım ağız bir kelâmuñdur	Sorarsañ kim durur Nev'î diyüp keyfiyyet-i hâlin Kapuñda hidmete bel bağlamış kemter gulâmuñdur	Gazel (5 beyit)		..--/-.-.-/-.-.-/-.-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
58a	Nev'î	Şu bülbül kim çemende hâr-ı mihnet âşiyânıdır Benüm gibi belâ-keş bir garibûn kuşça cânıdır	Yolında gark-ı hûn olmuş ya tur biñ küşte pâ-mâli Anuñçün basması Nev'î o mestûn ergavânıdır	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
58a	Nev'î	Kaşuñla dil müje-i cân-sitâna meyl eyler Şu tıfla döndi ki tir ü kemâna meyl eyler	Nazar kıılır lebi vafında şî'r-i Nev'î'ye Şu kim şarâb ile âb-ı revâna meyl eyler	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
58a	Nev'î	Kâmetin çeng itdi gamdan 'âşık-ı bî-çâreler Devr usûlin tutdılar cevri itmede meh-pâreler	Hatt-ı la'l-i yârda ser-geşte diller Nev'îyâ San şeb-i ihyâda cem' olmuş döner âvâreler	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
58b-59a	Nev'î	Bu 'ışk-ı mecazuñ gam-ı hicrânına la'net Dünyâda vü 'ukbâdaki hüsrânına la'net Erbâb-ı gamuñ nâliş ü efgânına la'net Dilberlerinüñ va'de-i ihsânına la'net Yok yirlere itdükleri peymânına la'net Ol tâ'ifenüñ gerçek ü yalanına la'net Başdan bunu icâd idenüñ cânına la'net Ecdâdına vü aslına erkânına la'net	Yüz hayf bizüm çekdügümüz renc ü 'anâyâ Hep sa'y-i belîğ itdügümüz gitti hebâyâ Nev'î'den irişsün bu nasihat zurefâyâ Dil virmeyeler her sanem-i mâh-likâyâ Duş olmayalar gaflet ile tîğ-ı belâyâ Âmin diyeler hâzır olanlar bu du'âyâ Başdan bunu icâd idenüñ cânına la'net Ecdâdına vü aslına erkânına la'net	Tesdis (5 bend)		---/---/---/---	Mecmuada şiir, müsemmen olarak geçmektedir ama şiir tesdis'dir.
58b	Nev'î	Geldümse n'ola ben şu'arâ devrine âhır 'Âdet budur âhirde gelür bezme ekâbir	N'itsün ya güzel sevmeyüp Allah'ı severseñ Nev'î gibi bir rind husûsâ ola şâ'ir	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
58b	Nev'î	Meded ey gönümi sihr ile meftûn eyleyen dilber Alup'aklüm beni 'ışk ile mecnûn eyleyen dilber	Gehî Nev'î'ye rûym 'arz idüp geh sine-i sâfın Benüm günden güne hâlüm diger-gün eyleyen dilber	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
58b	Nev'î	Marîz-i illet-i 'ışkuz 'ilâcumuz yokdur 'Îlâc ü şerbet ile imtizâcumuz yokdur	Bilindi kullugumuz pâdişâhuz ey Nev'î Esirüñüz dirnege ihtiyâcumuz yokdur	Gazel (6 beyit)		---/---/---/---	
58b	Nev'î	Hayâl-i çeşm-i mahmûruñ dil-i efgâra düşmişdür İki mestâne dilber gûşe-i hammâra düşmişdür	Ser-i küyuñda çok üftâdeler Nev'î kuluñ ammâ 'Aceb âvâre düşmişdür 'aceb bî-çâre düşmişdür	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
58b-59a	Nev'î	Hâk içinde rûh-i pâki var ider Perverdigâr La'l-i nâbuñdan gubâr-ı hattun itmiş âşikâr	Yâ meger deryâ-yı hüsn içre melâhat zevrakı Rûzgâr olmuş muhâlif Nev'îyâ bulmuş kenâr	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
59a-59b	Nev'î	Kesb-i nûr-ı fazl-i içün meh gibi bîdâr ol gerek Naksa bâ'isdür kemâlün yok yire çekme emek Safha-i dilden ben itdüm ârzü resmini hak İstemem devlet medâr-ı zillet olma baña tek Ey murâdum 'aksine devr eyleyen keş-rev felek Şimdi gönüm nâ-murâd olmak diler n'itseñ gerek	Dâ'ireñ bildük çü bulduk nokta-i pergârûnı Anladuk cümle usûl ü san'at-i edvârûnı Müşteri yok Nev'î'ye 'arz eyleme didârûnı Sat yörü 'âşıklarûña şive-i refâtârûnı Ey murâdum 'aksine devr eyleyen keş-rev felek Şimdi gönüm nâ-murâd olmak diler n'itseñ gerek	Tesdis (5 bend)		---/---/---/---	Mecmuada şiir, müseddes olarak geçmektedir ama şiir tesdis'dir.

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
59a	Nev'î	Halka-i zülfünde dil pâ-beste-i sevdâ geçer Sagar-ı la'lûñle cân mest-i mey-i hamra geçer	Geldüince bir dür-i pâkîze 'arz eyler saña Hâtır-ı Nev'î dahı pür-cüş bir deryâ geçer	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
59a	Nev'î	Gördüm kenâr-ı cûda seher 'andelîb zâr Bir mu'tedil havâda okur şi'r-i âbdâr	İrsün bahâr-ı luţfuña ashâb-ı erba'in Görsün nazâre-i keremûñ ehl-i intizâr	Gazel (11 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
59a	Nev'î	Tenüm hûn-ı sirişkünden nihâl-i ergavânîdür Vücûdum oldı virân şehr-i rûyum za'ferânîdür	Hatuñ vasfında Nev'î her gazel kim nazm ider cânâ Düşer efvâha san Mecnûn u Leylî dâsitânîdür	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
59a-59b	Nev'î	'İşkümü yazmag istesem noktası bir kitâb olur Şevkümi söylesem eger zerresi âfitâb olur	Terk-i vücûd idenlere nûr-ı şühûd olur nasîb Sûret-i câna Nev'îyâ zulmet-i ten hicâb olur	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
59b	Nev'î	Erbâb-ı gama râh-ı belâdan hazer olmaz 'İşkâ kadem uran kişide bîm-i ser olmaz	Sırr-ı gam-ı 'ışkı degürür güşına yârûñ Nev'î dür-i eşküm gibi bir bed güher olmaz	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
59b	Nev'î	Bir perî-peyker güzel şûh-ı cihândur kâse-bâz Niçe sûretden görünür dil-sitândur (kâse-bâz)	Sanma destinde tabak şâh üzre güldür Nev'îyâ Nâlîş eyler bülbül-i bâğ-ı cinândur kâse-bâz	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
59b	Nev'î	Kaşuñ hilâlidür gözümüzde hayâlümüz Zülf ü ruhuñ gamiyle geçer mâh u sâlümüz	Şol deñlû itdi Nev'î'yi kaşuñ gamı nizâr Gözlerde kaldı za'f ile ancak hayâlümüz	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
59b	Nev'î	Tenümden çekdi tıgın yâr zahm-ı hûn-feşân gitmez Çekilse suyu vadinüñ nişânı bir zamân gitmez	Lebüñ fikrin komaz Nev'î nitekim tendedür cânı Dilinden 'ömri oldukça o kadd-i dil-sitân gitmez	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
59b-60a	Nev'î	Yâr 'uşşakını buseyle ri'âyet idemez Bir içim su ile biñ teşne kanâ'at idemez	Kâmeti fikrine Nev'î o şehûñ gâyet yok Bu ribât içre ise kimse ikâmet idemez	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
59b	Nev'î	Heçr âhir oldı mevsim-i 'îyd-i visâldür Savm-ı visâli şer'î buyurmuş vebâldür	Nevmîd kılma Nev'î'yi vasluñ muhâl idüp Bir vakt ola esirgeyesin ihtimâldür	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
59b	Nev'î	Gül devri geldi nergis ile lâle vaktidür Mey nûş idüñ selâse-i gassâle vaktidür	Nev'î gedâ-yı câm-ı mey olsa 'aceb mi şâh Zerrin kadehler içre seher jâle vaktidür	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
59b	Nev'î	Yaş dökündi dîdeden dil pür-gam-ı cânânedür Hâsılı harcına yitmez bir 'aceb virânedür	Nev'î'yi mazhar kılaldan luţf u kahrûñ sûreti Sözleri şâhânedür evzâ'ı dervîşânedür	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
59b	Nev'î	'Ârızuñdan kararan hâl degül ey gül-i ter Dokunup aña şu'â 'ı basarum kıldı eser	Gün gibi gözden irak mâh gibi hercâyî Yine Nev'î görüñ ol âfet-i devrânı sever	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
60a	Nev'î	O şeh berdâr-ı 'ışk olmaga lâyık olduğum bilmez Benüm Mansûr-veş fennümde fâ'ik olduğum bilmez	Yüzüm nergis gibi zerd itmek ister Nev'îyâ ol şeh Gamında lâle-veş kana boyanuk olduğum bilmez	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
60a	Nev'î	Asıldı dil ser-i gîsûña 'âşık-ı zâruz Efendi n'eyler iseñ eyle bir güñeh-kâruz	Bitürmediyse dîraht-ı ümîd mîve-i baht Ne gam bu yolda bize Nev'îyâ sebûk-bâruz	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
60a	Nev'î	(Kayd-ı) hestîden berî kevn ü mekândan fârigüz 'İşk-ı cânân ile meşgûlüz cihândan fârigüz	Nev'îyâ ıtlâk u takyîd ü ta'ayyünden geçüp Biz 'ultüvv-i şân ile nâm u nişândan fârigüz	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla‘ Beyti / Bendi	Makta‘ Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
60a	Nev‘î	Elinde gerçi kim ‘âşıkларуñ sabr u karâr (olmaz) Bihamdi’llah güzellik ehl-i hüsnê pâydâr olmaz	Niçe bir Nev‘î’ye kûh-ı ğamuñda nâ-murâd olmak Yüri var olmaz ey şirin-dehen lâle-‘izâr olmaz	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
60a	Nev‘î	‘Âşıkuz dîvâneyüz bâğ ile gülzâr isterüz Bir güle bağlamışuz illâ ki bi-hâr isterüz	Hatt-ı Bâkî bulmaga gülzâr-ı fâniden bugün Nev‘îyâ sâgar sunar bir lâle-ruhsâr (isterüz)	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
60a-60b	Nev‘î	Vefâsı dehr-i deninüñ cefâsına degmez Bekâsı şehr-i vücûduñ fenâsına degmez	Görüp bu nakş ü nigârın ileme ey Nev‘î Ki kubh-ı sîreti hüsn ü behâsına degmez	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
60a	Nev‘î	Açıldı lâle vü gül bülbül oldu hûb-nefes Havâlanırsa ‘aceb mi gönülde dâğ-ı heves	Hevâ-yı ‘ışk ile tahrîk olunmasa Nev‘î Yine iderdi gönül nâleyi misâl-i ceres	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
60a	Nev‘î	Seni kavlinde yalan dirler idi gerçek imiş Ben inanmazdum inan dirler idi gerçek imiş	Kâmet-i Nev‘î’yi bâr-ı elemün yay itdi Bunu hep pîr ü cûvân dirler idi (gerçek imiş)	Gazel (6 beyit)		---/---/---/---	
60a	Nev‘î	Kul olup saña koyanlar işigün taşına baş Ĝam-ı dünyâyı yimez kalmasa taş üstüne taş	Ta’na taşına nişân itdi beni ey Nev‘î Hatı pîrûze bir âşûb-ı cihân tâze-tırâş	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
60a	Nev‘î	Âsitânı mey-fürüşüñ kible-i ahbâb imiş Yâyınuñ her na’li ‘ışk ehline bir mihrâb imiş	Bülbül-i dil özge bir gülzâra düşdi Nev‘îyâ Kim âña ser-çeşme mihr olmuş felek dölâb imiş	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
60a-60b	Nev‘î	Kûhken çün ârzû-yi la’l-i Şîrin eylemiş Bisütün’da kan ile her sengi la’lin eylemiş	Gözleri âhû-yi Çîn olmuş disem yârûñ n’ola Nev‘îyâ hışm eyleyüp ebrûların çîn eylemiş	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
60b	Nev‘î	Kûh-ı ğam kesmekde biz Ferhâd olan ‘âşıkclaruz ‘İşk bünyâd itmede üstâd olan ‘âşıkclaruz	Nâzır-ı hâk-i mezellet olmuşuz nergis-misâl Tâc u tahtı Nev‘îyâ berbâd olan ‘âşıkclaruz	Gazel (6 beyit)		---/---/---/---	
60b	Nev‘î	Olmadı ‘ışka uyanlarda tazallüm câ’iz Degül ey süfi namâz içre tekellüm câ’iz	Olsa Nev‘î n’ola yolunda gözüm hâk-i nihâd Görmedi kendüye hûd-bînlîğî merdüm câ’iz	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
60b	Nev‘î	Bakma cemâl-i hûba hat-ı müşğ-bârsuz Çıkamaz kitâb-ı mihr ü mahabbet kenârsuz	Nev‘î kanı zamânede bir ehl-i i’tibâr Olsa ‘aceb mi sözlerümüz i’tibârsuz	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
60b	Nev‘î	Urdı lebün safâsına câm-ı şarâb raks Sûz-ı dilünden itse demidür kebâb raks	Girdâb sanma âb-ı revân üzre Nev‘îyâ Eyler hevâ-yı ‘ârız-ı yâr ile âb raks	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
60b-61a	Nev‘î	Seyr-i bag idüp o şeh çün eyledi didâr ‘arz Ĝonca vü gül itmesünler defter ü tûmâr ‘arz	Tîr-i âh-ı ‘andelib-i zâr eser itmez güle Bî-tekellûf Nev‘îyâ hâlin ider her hâr ‘arz	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
60b	Nev‘î	Yiridür hasret-i meyden tolarsa cism ü cân âteş Kebâb-ı murg ocakda bülbül oldu gülsitân âteş	Kül eyler âteş-i fûrkat hevâyî gönülümü Nev‘î Mukarrer rûzgâr olsa ider külli ziyân âteş	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
60b	Nev‘î	Kazınursa nokta-veş tîğ-ı ğam-ı hecr ile baş Olmaya resm-i mahabbet safha-i dilden tırâş	Nây-veş sûrâh sûrâh olsa cismün Nev‘îyâ Açma râzuñ perdesin esrâr-ı ‘ışkı kıлма fâş	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
60b	Nev‘î	Pür itmiş sâgarı sahbâ ile mestâne yandurmuş Çerâğ-ı şevkini bezm ehlinüñ sâkî uyandurmuş	Yazarken vasf-ı la’l-i yârda eş’âr-ı renginum Devâtuñ Nev‘îyâ agzını kâtibler sulandurmuş	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
60b	Nev'î	Ser-i çüb üzre kılmış şu'leden zerrîn sinân âteş Diler cünd-i şitâyı ide bî-nâm u nişân âteş	Şaçup kef üstür-i ser-meste dönse ğam degül gerdün Anı def' itmege Nev'î yeter şîr-i jiyân âteş	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
61a	Nev'î	Bende yazılsa 'ârızuñâ vechi var hat Buldı senüñ yüzüñ suyına i'tibâr hat	Büstân-ı haddine elüm irmezdi Nev'îyâ Açdı o bâğa girmege bir reh-güzâr hat	Gazel (5 beyit)		--/./---/./-.-	
61a	Nev'î	Safâ-yı câmdan geçmez kişi serden geçer vâ'iz Gubâr-ı zerk ile lutf it bize virme keder (vâ'iz)	Nişân-ı haşrı sor Nev'î'ye kim bâlâ-yı dilberden Başına günde biñ dürlü kıyâmetler kopar vâ'iz	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
61a	Nev'î	Mest-i 'ışkuñ olmasa ey ruhları gül-nâr şem' Germ olup meclisde yakmazdı gice destâr şem'	Bir dem ola 'âşık-ı zâr u za'îfîn Nev'îyâ Bulmaya gündüz yakup ol 'ârız-ı gül-nâr şem'	Gazel (5 beyit)		--/./---/./-.-	
61a	Nev'î	Şemsiyye bilüp sen gerek ezberle Metâli' Kılmaz hüner assı kişide olmasa tâli'	'İşk-ı ezeli şu'le-i şevk-i ebedîdür Nev'î dil-i 'âşıkda olan pertev-i lâmi'	Gazel (5 beyit)		--/./---/./-.-	
61a	Nev'î	Yaraşdı sâ'id-i yâre sevâd-ı nokta-i dâğ Şu tıfla döndi ki besler kolında beççe-i zâğ	Ne assı Nev'î ya ölmiş ya sag imiş çün kim Hayât-ı la'lüne hasret şarâb-ı nâba yasag	Gazel (6 beyit)		---/---/---/---	
61a	Nev'î	Başı irişdi göge rif'at ile her dünüñ Hak budur kim katı alçaklığı gerdünüñ var	Nev'îyâ la'l-i lebinden utanup derledi kan Degül âvâreler üstinde mey-i gül-günüñ	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
61a	Nev'î	Takıldı zülf-i semen-sâlarına hübanuñ Gönüllenenürse n'ola goncası gülistânuñ	Şarâb-ı jâle ile gonca mest iken Nev'î Nedür çemende ağır başlu olması anuñ	Gazel (5 beyit)		./---/./---/./-	
61a	Nev'î	Hatuñla söyleşemez bezm-i gülşen içre senüñ Şarâb-ı jâle dilin ağır eyledi çemenüñ	Murassa' eyledi şemşîr-i nazmuñ ey Nev'î Dilünde la'l-i lebi vasfı ol dūr-i 'Aden'üñ	Gazel (5 beyit)		./---/./---/./-	
61a	Nev'î	Yok na't-i bekâda saña bir kimse müşârik Vechüñdür olan Bâkî vü Bâkî kamu hâlik	Nev'î reh-i 'ışkuñda senüñ ölmege geldi Üftâde vü dil-hasta vü zâr u mütehâlik	Gazel (5 beyit)		--/./---/./-.-	
61a-61b	Nev'î	Görince kâkülüñi oldı nâfe miskinüñ Yanuñda süreti yok söyleye büt-i Çin'üñ	Ne hâsıl agramadan sîm ü zer gerek Nev'î Nigâr-ı bir pertevle sımaz sirişk-i renginüñ	Gazel (5 beyit)		./---/./---/./-	
61b	Nev'î	Gelse 'aceb mi lâle vü gülden baña firâğ Her mâh-çihre mihri ile sine dâğ dâğ	Tîg-ı melâhat oldı ruh-ı yâr Nev'îyâ Zülf-i siyâhı dutdı o tîg üzre resm-i dâğ	Gazel (5 beyit)		--/./---/./-.-	
61b	Nev'î	Melâhat mısırınuñ sultân-ı 'âli-şânıdur Yûsuf Letâfet göklerinün kevkeb-i rahşânıdur Yûsuf	Tîrâş itdi gönülden ğayr resmin tîg-i bürrâmı Vücûdum defterinüñ Nev'îyâ 'unvânıdur Yûsuf	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
61b	Nev'î	Nakd-i vücûduñ eylese fakr u fenâ telef Sîmurg-ı Kâf-ı himmet olup açma ğayra kef	Kasd eyle Nev'îyâ seg-i dildâr ile biliş İşitmedüñ mi "men 'arefe'n-nefse kad 'aref"	Gazel (5 beyit)		--/./---/./-.-	
61b	Nev'î	Kaşuñ ser-fikende bende olsa mâh-ı nev lâyık Olur şehri güzel her ay idinse bir iki 'âşık	Yüzin gülşende gül gördükde çâk itmış giribânın Dimişler Nev'îyâ gonca-dehenler bu katı açık	Gazel (6 beyit)		---/---/---/---	
61b	Nev'î	Şıgmaz kitâb-ı 'akla su'âl ü cevâb-ı 'ışk Mümkün degül beyâna hisâb u kitâb-ı 'ışk	İnsâf idince Nev'î-i ser-geşte n'eylesün Ecrâm-ı çarhı raksa koyar ıztırâb-ı 'ışk	Gazel (5 beyit)		--/./---/./-.-	
61b	Nev'î	Nâzır-ı rûy-i rakîb ol çeşm-i mey-höruñ senüñ Beñzer anda ekşi sûret gördi mahmûruñ senüñ	Kadr ile eflâkden geçse yiridür Nev'îyâ Lutf-ı tab'uñdan gelen her beyt-i ma'mûruñ senüñ	Gazel (5 beyit)		./---/./---/./-	

Tablo 5. (Devamı)

Yp. Nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
61b	Nev'î	Fâş idermiş dilde esrârın diyü mestânenün Şahne mühr urdı dehânına hum-ı meyḥânenün	Hûb-rûlar aña baş üstinde yir itdükleri Var-ise Nev'î eli açıklığıdır şânenün	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
61b	Nev'î	Tutalum kadr ile mihr-i tâb-nâk olsañ gerek Ol demi añmaz mısın kim zir-i ḥâk (olsañ gerek)	Nev'î-i dil-hastaya cân-baḥş olan Mevlâ hakı Hasret-i la'linden ey dil sen helâk (olsañ gerek)	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
61b	Nev'î	Görelî rûyuñı sûretleri bütḥânelerün Oldılar cümle senün yazılı divânelerün	'Ömri her birisinin geçdi belâ-keşlik ile Nev'îyâ zülfi girince eline şânelerün	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
61b-62a	Nev'î	Sanma kasdum bûs-i la'lûñle visâlûndür senün İki 'âlemden garaz cânâ cemâlûndür (senün)	Eyleyen Nev'î gibi mâh-ı nevi ḡamdan hayâl Fûrkat-i mihr-i ruhuñ reşk-i hilâlûndür senün	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
62a	Nev'î	İrişdi sabr pâyâna tamâm oldı şikîbâlık Ayaḡum aldı zencîr-i cünün el virdi şeydâlık	Tokunur çarḡına bir gün duḥânı âhumuñ Nev'î Sanevber kadd-i yâre satmasun gülşende bâlâlık	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
62a	Nev'î	Hâne-i tende tıfl-ı dil eğlenemez karârı yok Kûyuña 'âşık oynına 'azm ider ihtiyârı (yok)	Kimse mi kaldı Nev'îyâ 'ışkı ile habâb-veş Kelle-i ber-hevâ ile dide-i âbdârı yok	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
62a	Nev'î	Tâc ü ridâya mürşid-i 'ışkuñ rızâsı yok 'İşk ehlinün hicâb-ı riyâdan safâsı yok	Nev'î diler ki nef ile isbâtdan geçüp Bir 'âleme iriše ki ḡayr u sivâsı yok	Gazel (6 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
62a	Nev'î	Sînemi çâk eyleyüp dâḡ-ı dil-i şeydâya bak Nâ-resîde tıfl iken başındaki sevdâya bak	Nev'îyâ ser-menzil-i maksûda isterseñ vusûl Serv-veş a'lâ gözetme su gibi ednâya bak	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
62a	Nev'î	Huzûra gelse o mâh elde sîm-i vâfir yok Eger ki ḡybet iderse huzûr-ı hâtrı yok	Şarâb-ı nazmı içre zarf-ı harf ile Nev'î Harîf olur aña devr içre şimdi şâ'ir yok	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
62a-62b	Nev'î	Göñül şarâb özenür seyr-i lâle-zâr olıcak Bedende cûşa gelür kan dem-i bahâr olıcak	Hôş idi 'âlemi seyr eylemek bu dem Nev'î Yanuñda âyîne-veş yâr-i gül-'izâr olıcak	Gazel (6 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
62a	Nev'î	Gördiler geldi su sepdî âteşine cânumuñ Yaralar göz dikkiler peykânına cânânumuñ	Hûblık sevdâsıdır başında olmış âşikâr Nev'îyâ kâkülleri ol dilber-i fettânumuñ	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
62a	Nev'î	Başda tîşesi yir itse n'ola Kûhken'ün Dil-i Şîrîn'i yapup yıkdı esâsın bedenün	Pençe-i mihr sanur ebr-i felekden peydâ Görse Nev'î yed-i beyzâ ile gök pîrehenün	Gazel (6 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
62a	Nev'î	Sineñi sâd-pâre-i şemşîr-i hicrân eyleseñ Sen de 'ışkuñ hâletin bir pâre iz'ân (eyleseñ)	Gevher-i nazmın gören tahsîn ider sen de n'ola Sözlerin ḡuş eyleseñ Nev'î'nün ihsân eylesen	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
62a	Nev'î	Bu cûy-i eşküme çeşmüm habâba döndürdün Teni şu nâle kılan âsiyâba döndürdün	Kıyâmeti koparup ḡam döküldi necm-i sirişk Bu cism-i Nev'î'yi çarḡ-ı harâba döndürdün	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
62a-62b	Nev'î	Sâkiyâ bezm-i şarâb-ı nâbı bünyâd eyleseñ Tevbeler bünyâdını bir demde ber-bâd eyleseñ	Dergeh-i pîr-i mugâna varmasa şâd olmaz ol Ey tarîkat sâhibi Nev'î'yi irşâd eylesen	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
62b	Nev'î	Göñül ister yine 'ışk ile bî-sabr u sükûn olmak Koyup üslûb-ı 'aklı tâbî'-i tavr-ı cünûn olmak	Ezelden pişem olmuş eskiden endişem ey Nev'î Göñülde tâze dâğ ile gözümün yaşı hûn (olmak)	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
62b	Nev'î	Dil mübtelâ-yı şehd-i lebûndür mekes-misâl Âlûde-i belâ-yı mahabbet şikeste-bâl	Nev'î bu dâne dâne sirişküm gören sanur Târ-ı ten-i nîzâr ile bir 'ıkd-ı pür-le'al	Gazel (5 beyit)		--/-./---/..-	Mecmuada şair başlık olarak, Gazeliyyât-ı fî Harfûl Kâf demiştir fakat Kâf değil Lâm olacaktır.
62b	Nev'î	Destinde hârdan ne 'aceb tutsa şâne gül Çün zülfüne takılmaga ister bahâne gül	Ol iki 'ârızuñ hevesi cânda Nev'îyâ Târ-ı za'ife sarılu san iki dâne gül	Gazel (5 beyit)		--/-./---/..-	
62b	Nev'î	Berg-i sebzinden yine kılmış zümür-rûd şâne gül Ol bahâneyle takılmış sünbül-i cânâna gül	Nev'îyâ tûmârî şiirimle bu rengim sözlerim Piş-i destârına yârin sokdı birkaç dâne (gül)	Gazel (5 beyit)		--/-./---/..-	
62b	Nev'î	Kâse-i çeşmüme kılsam n'ola râhuñ menzil Niçe merdümle 'ışk eyledi âhır sâ'il	Nev'îyâ şâmil-i külliyyet-i 'irfân olsañ Yine mâ-fevk olacaktur saña cins-i sâfil	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
62b	Nev'î	Süregör vakt-i bahâr irdi safâsın çemenüñ Andan öñdin ki çemenler bitüre hâk-i tenüñ	Nice göz yaşı ile neşv ü nemâ bulmuşdur Bakma Nev'î kad-i bâlâsına her sîm-tenüñ	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
62b	Nev'î	Zülfüñ altında hatuñ gördi rakîb-i şûmuñ Gözinüñ nûrı gice gâlib olurmuş bûmuñ	Tıfl-ı eşkin gam ile yirlere çaldı Nev'î Kana gark itdi yazuk cismini bir ma'sûmuñ	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
62b	Nev'î	Bilündeki şu siyeh fûta seçdi endâmuñ Çalındı san meheke sîm-i nukre-i hâmuñ	Koya libâs-ı teni câmekân-ı dünyâda Senüñ eger göre Nev'î bürehne endâmuñ	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
62b	Nev'î	Mücellâ tiginüñ âb-ı revânı Şeh Süleymân'ıñ Güzel sürmez mi insâf eyle çirkin câm-ı sahbânüñ	Sıyup câmı şarâb-ı zerk ile halk oldı lâ-ya'kıl Degülse âhır Nev'î 'acebdür bezm-i devrânüñ	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
63a	Nev'î	Tîr-veş yüksek uçup n'eyleyesin ey gâfil 'Âkıbet seng-i mezârı idicek ser-menzil	Görse lutf-ı suhanuñ âyine-i ta'buñ ile Nev'îyâ olur idi tûtî-i gûyâ kâ'il	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
63a	Nev'î	Ne bâr-ı kahr ile gam çek ne lutfâ mesrûr ol Ne vuslat eyle taleb yârdan ne mehcûr ol	Çü yok bekâsı bu fânî cihânuñ ey Nev'î Ne derd-i hecr ile gam çek ne vasla mesrûr (ol)	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
63a	Nev'î	İdüp mukâbele n'eyler kitâb-ı mihri hilâl Senüñ cemâlüne baksun eger dilerse kemâl	Dil almada o şeh-i gonca-leb ider Nev'î Bize 'itâb ü girişme rakîbe gunc u delâl	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
63a	Nev'î	Hâk eyle libâs-ı teni rûsvâ-yı cihân ol Tut sıdk ile bir pîr etegin 'ârif-i cân (ol)	Âlâyî-i san'atde koma tab'ıñ Nev'î Pâk eyle sözüñ gevherini âb-ı revân (ol)	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
63a	Nev'î	'Aceb mi gülşen içinde kızarsa çihre-i gül Çemende hep anı söylerdi muttasıl bülbül	Nukûş-ı nîk ü bedi câmda surâhî-veş Görüp ne hâl ise geh agla Nev'îyâ geh gül	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
63a	Nev'î	Güzel göz güzel el güzellik mahal Nazîrûn bulunmaz güzelsin güzel	Seni mâ'il itmiş gibi ol gazâl Neden düşdi Nev'î bu güne gazel	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
63a	Nev'î	Sayd-ı kemend-i zülfûn olup bî-nevâlaruñ Cânlar virür belâlaruña mübtelâlaruñ	Bezm-i belâda Nev'î'ye şeftâlûlar sunar Seng-i cefâlaruñla gelen merhabâlaruñ	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
63a	Nev'î	Ey perî dün gözümüzden yine pinhân (olduñ) Kangî bi-çâreleruñ derdine dermân olduñ	Cûybâr itdi yaşın hecr ile Nev'î bendeñ Ğayrılar bâğına sen serv-i hırâmân (olduñ)	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
63a	Nev'î	Bu devr içre ne bezm-i gül ne cân-ı hoş-güvar eksük Hemân bir hüsn ile noksânı yok gül yüzlü yâr (eksük)	Mahabbet şâhınuñ Nev'î yarar bir şâh-bâzıdur Elinde râm olur şâhin bakışlu bir şikâr (eksük)	Gazel (6 beyit)		---/---/---/---	
63a	Nev'î	Tende tâbuñ cânda oduñ var senüñ Dilde sevdâ-yı şühûduñ var senüñ	Nev'îyâ dem-sâz-ı 'ışk olduñ gibi Haylî süz ile sürûduñ var senüñ	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
63a-63b	Nev'î	Ol levendâne revîş ol tarz-ı makbûlûñ senüñ Halk-ı dünyâyı ser-â-ser eyledi kuluñ senüñ	Fâriğ oldum dirdi Nev'î bî-vefâlar sevmeden Şimdi olmuş biñ dil ü cân ile meşgûlûñ senüñ	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
63b	Nev'î	Nev-bahâr oldu güneş kıldı hamel burcın mahal Berre-i biryân ile câm-ı mey iç gülzâra gel	Nev'îyâ şimden girü her murg-ı nâçiz ötmesün Tûtî-i tab'um terennüm kıldı bir garrâ gazel	Gazel (6 beyit)		---/---/---/---	
63b	Nev'î	Gice gündüz benem ol mu'tekif-i künc-i melâl Mütelâşî vü perîşân u müşevveş-ahvâl	Bunca bâr-ı eleme nice tahammül kılsun Nev'î-i haste-dil ü 'âşık-ı bî-sabr u mecâl	Gazel (8 beyit)		---/---/---/---	
63b	Nev'î	Hûblardan nutk-ı şekker-bâr umarsın ey gönül Sûret-i divârdan güftâr umarsın ey gönül	Görmedük Nev'î gibi bir zerrece büy-i vefâ Bunda sen yer asılû bâzâr umarsın (ey gönül)	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
63b	Nev'î	Ne fırsat oldu ki hâl-i dili hikâyet idem Ne vüs'at oldu ki hicrân ğamın rivâyet idem	Kapuñda ölmege Nev'î'ye mâni' aldı rakîb O seg komadı ki bir lahza istirâhat (idem)	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
63b	Nev'î	Boyuñdur matlab-ı a'lâ-yı cân-ı mübtelâ 'ömrüm Şaçuñdur mebd-i sevdâ 'akl-ı pür belâ'ömrüm	Ne 'ömr-i Nûh virmiş Hak aña ne tâkat-i Eyyûb Ya Nev'î sen boyı-serve kaçan vâsıl ola ('ömrüm)	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
63b	Nev'î	Reftârı tutdı kebk-i hırâmân revîşlerin Gösterdi kaddi serv-i gülîstân revîşlerin	Nev'î 'arûs-ı şî're virüp zîver-i edâ Nazm ehline unutdura Selmân revîşlerin	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
63b	Nev'î	Câm-ı safâ gerekmez dünyâ-yı dün elinden Merdâneler şikârı almaz zebûn elinden	Ehl-i safâ dilinden bir şî'r didi Nev'î Geh şükür ü geh şikâyet 'ışk u cünûn elinden	Gazel (7 beyit)		---/---/---/---	
63b	Nev'î	Okur 'âşık vefâ resmin yine hatt-ı nigârından Cihân gülzârınuñ aña çıkar yok sebze-zârından	Bize Nev'î berâber oldu renc ü râhat-ı gîfî Ne mahzûnuz hazânına ne açılduk bahârından	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
63b-64a	Nev'î	Degüldür hâk-i sînem şerha şerha tîg-ı hasretten Cemâlûñ mihrine karşı şikâf olmuş harâretten	Yakûp kül eyledi Nev'î nâz-ı 'ışk-ı habîb Ne tâb-ı sabra meded ne karara kudret var	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
64a	Nev'î	Feyz-i luṭfuñla tâze bâğ-ı vücûd Dem-i cân-bahşuñ-ile dil hurrem Câmda içdi Hazret-i Câmî Mey-i 'ışkuñla nice kâse-i Cem Muktebis pertev-i cemâlûñden Enverî vü Kemâl-i milk-i 'Acem Hâr ü hâşâk-i milk-i Nişâbur 'İtr-ı hâkûñle gül gibi hõş-dem Kadrûñe 'arş-ı âsmân eyvân Bende-i kemterûñ niçe Keyvân	İtmeg içün seni efendi kenâr Ak deniz dürr-i eşkin itdi nisâr O kenârûñ safâsıdır ki henûz Eksik olmaz hurûşı leyl ü nehâr Her biri kesb-i âb-ı rûy eyler Hâkûñe ilticâ iden ebrâr Güneşi balçık eylemez mestûr Eyledûñ gerçi hâk içinde karâr Oldı vasfuñda ney-şeker mânend Tarz-ı tercî'-i bend-i Nev'î-i zâr Virür ehl-i mezâka her bendi Zikr olundukça lezzet-i tekrâr Bahr-i nazmumda her düri nâ-yâb Mevc-i 'ışkuñla tutdı semt-i kenâr Umarın ilte her dür-i pâkin Şark u garba sefâyin-i eş'âr Ya'nî medh-i şerîfûñ olduğu-çün İ'tibâr ideler ülü'l-ebşâr Umarın kim saña olan meddâh Feyz-i luṭfuñdan olsa ber-hûrdâr Ey medâr-ı mekârim ü 'irfân 'Umde-i halk u zübde-i a'yân	Tercî'-i Bend (3 bend)		..-./.-./.-	Mecmuanın matla' beyitinde eksik kısımlar vardır.
64a-64b	Nev'î	Yıkılup kasr-ı 'âlemüñ tâkı Oda yansun sipihrûñ evrâkı Gözden oldı nihân o mâh-cemâl Yaksa âhum 'aceb mi âfâkı Kârger olmadı teb-i ecele Ne 'azîmet ne rukye-i râkî Hukemâ ittifâk idüp hergiz Bulmadılar bu zehre tiryâkı İçdi câm-ı ecel o şîrîn-leb Telh-kâm olsa tañ mı 'uşşâkı Yire çal câm-ı şevki ey sâkî Gitdi bezm-i zamânedn Bâkî	İtdi dâr-ı bakâya çünki güzer Kıl İlâhî 'inâyetüñ rehber Teşne-leb saña cân atup gitdi Sunasın diyü destine kevser Yüz yire kodı dergehüñde senüñ Cürmine ya'nî i'tiraf eyler Hâkden götürüp aña eyle Ol ki lâyıkdur ey şeh-i berter Çün şikest itdi bu fenâ câmın Nev'îyâ bezm-i huldi ide makar Yire çal câm-ı şevki ey sâkî Gitdi bezm-i zamânedn Bâkî	Tercî'-i Bend (5 bend)		..-./.-./.-	
64a	Nev'î	Nedür bu tavr-ı lâtif ü nedür bu hõş refâtâr Nedür bu lâ'l-i şeker-bâr u lezzet-i güftâr	O nahl-i kâmet-i mevzûn nedür Ta'âla'llah Fütâde sâye-sıfat aña cân-ı Nev'î-i zâr	Gazel (5 beyit)		.-./.-./.-./.-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
64a	Nev'î	Dimeñüz div rakîbe işi hem-demlikdür 'Aceb olmaz o perfî n'eylesün âdemlikdür	Kılma eksükligine Nev'î-i zârın sanemâ Ehl-i keyfün işi hep kanda ise kemlikdür	Gazel (6 beyit)		..--/..--/..--/..-	
64a	Nev'î	Döymeyüp hecrüñe eyler ten-i bîmâr sefer Gerçi dirler kim olur hastaya düşvâr sefer	Sefer it derdüñe tîmâr ola şâyed Nev'î Bâ'is-i sıhhat olur eylese bîmâr sefer	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
64a	Nev'î	İşigünde ten şikest olmuş yatur üftâdedür N'eylesün miskîn nazardan düşdi merdüm-zâdedür	Süretâ Nev'î egerçi yok kemâlüm nakısım Harf-i 'illetden hele levh-i zamîrüm sâdedür	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
64a- 64b	Nev'î	Hâk ol ey dil gözleme a'lâyı rif'at bundadır Nefs-i bed-hâha hevâ-dâr olma 'izzet bundadır	Haşr olup ferdâda hûd girmez behâyim cennete Vâ'iz-i har vasl umar Nev'î hamâkat (bundadır)	Gazel (7 beyit)		..--/..--/..--/..-	
58a- 64b- 65a	Nev'î	Hasret-i rûyün ile eylemeyüp mâha nâzar Dîde-i ter giceyi gündüze katmış aglar Uyumam hecrün ile her gice tâ vakt-i seher A begüm n'olur idi bir gicecük gelseñ eger	İrtenün issi var ey meh bize ferdâyı kosañ Rahm u şefkat demidür ceng ile gavgâyı (kosañ) Güldürüp Nev'î'yi 'âşıklañın ağılayı kosañ A begüm n'olur idi bir gicecük gelseñ eger	Murabba' (5 bend)		..--/..--/..--/..-	
64b	Nev'î	Tugrâ-nüvis sanma ki zerrîn nişân çeker Ol şâha tuhfe bir saru tozlu kemân çeker	Şekl-i kemân olursa n'ola Nev'îyâ tenüm Bunca belâ yükin bir iki üstühân çeker	Gazel (7 beyit)		..--/..--/..--/..-	
64b	Nev'î	Zümre-i fakr u fenânun yâridur dervişler 'İzzet ü kadr ehlinün ağıyâridur dervişler	Nev'îyâ zulmetde kalmışlar ışıklardur dime Özge şem'ün mazhar-ı envâridur dervişler	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
64b	Nev'î	Senün mahzûnuñ olmak baña şâdân olmadan yegdür Gamunla ağlamak illerle handân olmadan (yegdür)	Şarâb-ı 'ışk ile Nev'î gibi mest-i müdâm olmak Bakup bu ni'met-i dünyâya hayrân olmadan (yegdür)	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
64b	Nev'î	Ne râh-ı 'ışka nihâyet ne bahr-i şevke kenâr Ne tende tâb ile kuvvet ne cânda sabr u karâr	-	Gazel (2 beyit)		..--/..--/..--/..-	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
65a	Nev'î	Bu baht-ı ser-nigünüm hâbdan bîdâr olur bir gün Bu devlet böyle kalmaz mest iken hüsyâr (olur bir gün)	Yüri var haslardan iltimâs-ı luğf-ı 'âm eyle Senün de yaraña Nev'î gibi tîmâr olur (bir gün)	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
65a	Nev'î	Gelmege mâni' tutup ey dîst bârân olduğın Yaşumuñ aılmaz mısın seyl-i firâvân olduğın	Nev'î-i âşûftenün bir gün ola kim göresin Râh-ı gamda küşte-i şemşir-i hicrân olduğın	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
65a	Nev'î	Oldı çemende şimdi bisât-ı zümürürdün Nazm ehline gazel dimege tâze bir zemîn	Nakş-ı hazândan örnek alup nev- 'arûs-ı bağ Bildi fenâyâ varacagın 'ömr-i nâzenin	Gazel (7 beyit)		..--/..--/..--/..-	
65a	Nev'î	Cân u dil yoluna revân olsun Hâcî hâcîyî Mekke'de bulsun	Mîve-i vaslî Nev'î'ye dime hâh Olsun ey nâzenin nihâl olsun	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
65a	Nev'î	Güftâr-ı lebün kâşif-i esrâr-ı hafîyye Reftâr-ı kadûn mücid-i etvâr-ı seniyye	Nev'î'ye geçerken güle bakdı seg-i kûyün El-minnetü li'llâh zihî luğf u 'atîyye	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
65a	Nev'î	Gönül virme gözün'den dûr olan her mâh-ı tâbâna Nâzar kılma saña yüz vermeyen mihr-i dirâhşâna	Hakikatde güzel sevmek gibi Nev'î belâ olmaz Husûsa kim hakikatsüz ola turmaya peymâna	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla‘ Beyti / Bendi	Makta‘ Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
65a	Nev‘î	Ruhın ‘arz itdi ol meh bûseye sürdüm yüzüm pâyâ Bi-hamd’lîlâh baña yüz tutdı devlet el virüp pâyê	Neye salsan gider hizmetde bendeñdür senüñ Nev‘î Dem-i vuslatda ol bî-çâreyi tek salma ferdâya	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
65a	Nev‘î	Bulmamış bencileyin var-ise hemdem bu gice Kararup tutdı sipîhr âyinesin ğam bu gice	Ne ruh-ı kevkeb-i ikbâl ne şem‘-i devlet Nev‘îyâ batdı yem-i zulmete ‘âlem bu gice	Gazel (5 beyit)		..-/..-/..-/..-	
65a-65b	Nev‘î	Dökdüm müjemûñ hârını çâh-ı nazar üzre Dâm itdüm ol âhû gelecek reh-güzer üzre	Andan dir idi gevher-i pâkîzeñi Nev‘î Bir asl-ı şerîf olsa dahı bü‘l-beşer üzre	Gazel (5 beyit)		--/..-/..-/---	
65b	Nev‘î	İdüp kat‘-ı ta‘alluk tîg-ı hecr ile gedâlardan Neden düşdi kesildüñ pâdişâhum âşînâlardan	Gönül hercâyî dilber bî-hakikat n‘eylesün Nev‘î Şikâyet bî-vefâlardan şikâyet bi-vefâlardan	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
65b	Nev‘î	İçüp câm-ı devrânı mesrûr olmag istersin Harâb olmadugıñ yitmez mi ma‘mûr olmag istersin	Cebîñ cîn idüp magrûr olursın devlete Nev‘î İtine kâse-lîs olduña fâğfûr (olmag istersin)	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
65b	Nev‘î	Çıkdukda çâh-ı sîneden ey kaşları kemân Cân-ı za‘îfe oklaruñı eyle nerdübân	Nev‘î nüñ oldı sen gül-i nâ-reste şevkine Erbâb-ı ‘ışka her sözi bir tâze dâstân	Gazel (5 beyit)		--/..-/..-/..-	
65b	Nev‘î	‘Âlem-i vuslat ba‘îd olmazdı hergiz yârdan ‘Âlemi hâlî bulayduk bir nefes agyârdan	Geçdi ânı hüsni ol serv-i revânüñ Nev‘îyâ Geçmedi ammâ o hergiz şive-i refârdan	Gazel (5 beyit)		..-/..-/..-/..-	
65b	Nev‘î	Esîr-i zülfûñ olalı bedenden ayru bu cân Giceyle taşrada kalmış ğarîbe döndi hemân	Şikeste oldugı bu hâsta bekler ey Nev‘î O nergis üzre ham olmış hilâl-i müşg-efşân	Gazel (5 beyit)		..-/..-/..-/..-	
65b	Nev‘î	Fürkatüñde itdügüm feryâdı yâd itmez misin Cevr ü bîdâd itdügüñ ‘uşşâka dâd itmez misin	Bunca demdir kâhr-ı dehr ile kalupdur nâ-murâd Nev‘î -i bî-çâreye lutfuñ murâd itmez misin	Gazel (5 beyit)		..-/..-/..-/..-	
65b	Nev‘î	O yâre yaramadum sîne toldı yara ile Gönül bir olmadı hayf ol hezâr pâre ile	Ğamuñla bâda vara çâr ‘unşûr-ı Nev‘î Yine o şevk ile râks ide çârpâre ile	Gazel (5 beyit)		..-/..-/..-/..-	
65b	Nev‘î	Irakdan eglenemem kûyüñe nezâre ile Başum hûş oldı maħalleñde seng-i hâre ile	Havâlanursa n‘ola zaħm-ı sîne-i Nev‘î Soyundu girdi yem-i ‘ışka tâze yara ile	Gazel (5 beyit)		..-/..-/..-/..-	
65b	Nev‘î	Dil bağlamasa ol gül-i pür-hâra şükûfe Pîrâhanın eyler miydi sad-pâre şükûfe	Bu şi‘ri güzeller n‘ola başında götürse Nev‘î soğulur gûşe-i destâra (şükûfe)	Gazel (7 beyit)		--/..-/..-/..-	
65b	Nev‘î	Hûblar bâzâr idüp vuslat metâ‘ın cân ile Kesdiler âhîr arasın hançer-i hicrân ile	Hande kıl Nev‘î ‘ye pervîniñ görüp dil-şâd ola Kim açarlar ey şeker-leb ‘ukdeyi pervîn ile	Gazel (5 beyit)		..-/..-/..-/..-	
66a	Nev‘î	Safha-i gülzâra taşvîr eyleyen gül nakşını Haylî dil-keş bağlamış gülşende bülbül nakşını	Câm-veş dil ‘ışk ile pürdür anı işrâb ider Kim yumağ olmaz gönülden Nev‘îyâ mül nakşını	Gazel (5 beyit)		..-/..-/..-/..-	
66a	Nev‘î	Kapuñda ‘abd-i hakîr olmağ olmadı rûzî Müyesser itmedi Hağ baña baht-ı firûzî	Cefâ-yı hâline Nev‘î taħammül idemedüñ Gelürse hağ-ı siyeh-kâr göresin tozı	Gazel (5 beyit)		..-/..-/..-/..-	
66a	Nev‘î	Başda hevâsı var çolaşur la‘lûñe gehî Var bir murâdı sâkî habâbuñ degül tehî	Kimdür sorarsa Nev‘î ‘yi ol hüsrev-i cemâl Milk-i fenâda mesned-i fakruñ şehenşehi	Gazel (5 beyit)		--/..-/..-/..-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
66a	Nev'î	Sadâ-yı seyl-i eşküm gûş idüp deryâ kulak çekdi Dil-i deryâ-keşâna zevrağ-ı şahbâ kulak çekdi	Dür-i elfâz-ı Nev'î 'arz olındı gûş-i cânâna Tağup sem'-i kabûle ol gül-i ra'nâ kulak (çekdi)	Gazel (5 beyit)		---/---/---/..- --	
66a	Nev'î	Ser-i hâkîde hevâ-yı mey ü peymâne tehî Pür-şafâ bezm-i riya kâse-i kâşâne tehî	Nev'îyâ ol günü göstermesün Allâh bize Görüne sâgar-ı mey dîde-i rindâne tehî	Gazel (5 beyit)		---/---/---/..- --	
66a-66b	Nev'î	Zâhidûn hasret-i la'lün ile kurudı kanı Göreni sîb-i zenağdânun için îmânı	Nev'îyâ rif'ati bedr ile hilâlün bir olur Farğ ider şanma kemâl ile felek nokşanı	Gazel (5 beyit)		---/---/---/..- --	
66a	Nev'î	Lebûne beñzemese sâgar-ı la'lin-câme Ser-fürû itmez idi böyle surâhî câma	Nev'îyâ bezm-i mahabbetde bugün bâde-i 'ışk Sıgmaya nüih kadeh-i çarğ-ı zümürüd-fâma	Gazel (5 beyit)		---/---/---/..- --	
66a	Nev'î	Hağğ-ı dilber gibi sebz olsa yazı nevbahâr olsa Güzellense havâlar mutrib-i meclis hezâr (olsa)	Çemenler bitmedin hâk-i teninde Nev'î-i zâruñ Çemen seyrine gitsek serv-kâmet bir nigâr olsa	Gazel (5 beyit)		---/---/---/..- --	
66a	Nev'î	Görmedüm mislün meger endîşe ile hâbda Yok nazîrün var-ise âyine ile âbda	Yar bezminde yaraşmaz mâh-rûlar Nev'îyâ Şem'î n'eylerler fûrûg-ı mihr-i 'âlem-tâbda	Gazel (5 beyit)		---/---/---/..- --	
66a	Nev'î	Gönlüm hayâl-i bûs-i leb-i la'l-i nâb ile Bir şîsedür ki toptolu rengin şarâb ile	Bezm-i belâda döne döne Nev'îyâ saña Acıdı yandı sâgar-ı sahbâ kebâb ile	Gazel (5 beyit)		---/---/---/..- --	
66a-66b	Nev'î	Ele baş egme ey dil hâme gibi zir-i dest olma Cihân harf atsa saña nâme-veş hâtur-şikest olma	Hazer kıl Nev'îyâ dil şîşesinün inkisârından İçüp ol seng-dil bi-rahm ile evgâr-ı mest olma	Gazel (5 beyit)		---/---/---/..- --	
66b	Nev'î	Yüz çevürdi yâr bizden hâl bir yüzden dağlı Baht yüz göstermedi ikbâl bir yüzden dağlı	Hançer-i hûn-rîz-i dilber Âb-ı hayvân'dur velî Görünür Nev'îye ol kattâl (bir yüzden dağlı)	Gazel (5 beyit)		---/---/---/..- --	
66b	Nev'î	Gayb oldu hâl ü hağğ çözelî zülfi bağını Erbâb-ı fitne dâmına çekdi ayağını	Gûşin çemende nagme-i bülbül pür eyledi Nev'î iştirmez oldu şarâbın yasagını	Gazel (5 beyit)		---/---/---/..- --	
66b	Nev'î	Dün gice sohbetümüz yâr ile rindâne idi Sâgar idi ben idüm şem' idi pervâne idi	Her gedâ-meşreb olan ol deme irmez Nev'î O da bir lutf-ı Hudâ bahşış-ı şâhâne idi	Gazel (5 beyit)		---/---/---/..- --	
66b	Nev'î	Gidüp meclisden ol rûh-ı revân kaldı beden Bâkî Mey-i nâbı içildi kaldı guya derd-i dil Bâkî	Ecel câmin içüp gam çekme Nev'î telh-kâm Koduñ bu meclis-i fânide bir şîrin suhan Bâkî	Gazel (5 beyit)		---/---/---/..- --	
66b	Nev'î	'ışkdur şem'-i ruğ-ı dilberi tâbân idici Mihrdür meş'ale-i mâhı fûrûzân idici	Kim durur dirseñ o fettân-ı cihân ey Nev'î Döstün agladıcı düşmeni handân (idici)	Gazel (5 beyit)		---/---/---/..- --	
66b-67a	Nev'î	Meyhâne kapısı yapılup sînsa sebûsı Sun sâgarı yapılmadı yâ tevbe kapısı	Nev'î o mehûñ göğsin öper sâgar içüp gayr Hûn-ı dille biz içerüz sine tolusu	Gazel (5 beyit)		---/---/---/..- --	
66b	Nev'î	Tâb-ı teb ile âbile ol la'l-i nâbda Beñzer habâb-ı bâdeye câm-ı şarâbda	Nev'î 'izârı zülfi arasında ol mehûñ Berkuñ fûrûg u tâbına beñzer sehâbda	Gazel (5 beyit)		---/---/---/..- --	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
66b	Nev'î	'Aks-i hâlûn merdüm it sâkî habâbuñ 'aynına Dönsün ol hûnün olan mest-i harâbuñ 'aynına	Rûy-i zerd ü dâg-ı sineñ Nev'îyâ nergis-misâl Döndürür âhir senûñ cismûñ türâbuñ 'aynına	Gazel (5 beyit)		..--/-..--/-..--/-..-	
66b	Nev'î	Kendüyi teşbîh idermiş kasr-ı şâhuñ câmina Taşlamış etfâl-i encüm bak mehûñ endâmına	Şaheden pervâ yimez rez duhteri mihrin bozar Âferîn pîr-i mugânuñ Nev'îyâ ikdâmına	Gazel (5 beyit)		..--/-..--/-..--/-..-	
66b-67a	Nev'î	Nebât-ı la'l-i şîrininde haţţ-ı sebz-i cânâne Sanasın peir-i tûtîdür ki düşmiş şekeristâna	Elifler üzre Nev'î dâg-ı pür-hûnum görenler dir Düşürmüş berg-i gül bâd-ı seher râh-ı gülistana	Gazel (5 beyit)		/-.../-.../-.../-...	
67a	Nev'î	Şerer-i eşki saçup sineye 'âşık yandı Câm-ı 'ışk ile meger gözleri çıkmaklandı	Nev'îyâ ol büt-i ra'nâdaki nâz u revîşi Sanem-i deyr görüp hayret ile tayandı	Gazel (5 beyit)		..--/-..--/-..--/-..-	
67a	Nev'î	Açıldı dil görince câm-ı şarâb-ı nâbı Bir nâ-şükûfte gonca san gördi âfitâbı	Yanında yüz bulaldan dildârı ter düşürmüş Ol gonca sürse derden Nev'î n'ola gülâbı	Gazel (5 beyit)		--/-..--/-..--/-..-	
67a	Nev'î	Kazardı Kûhken seng üzre dâ'im resm-i Şîrîn'i Gönül levhine nakl itdüm diyû ol nakş-ı rengîni	Koyup dîvânesin Şîrîn Pervîz ile yâr oldı 'Aceb mi Kûhken terk itse Nev'î cân-ı şîrîni	Gazel (5 beyit)		/-.../-.../-.../-...	
67a	Nev'î	Âteş-i mihruñ ki dil sinemde mihmân eyledi Şem'-i maksûdum mahabbet nûrî rahşân (eyledi)	Ehl-i zühdi Nev'îyâ pâkîze-meşreb eyleyen Râh-ı 'ışk içre beni âlûde-dâmân (eyledi)	Gazel (5 beyit)		..--/-..--/-..--/-..-	
67a	Nev'î	Sıyup âyîne-i kalbi yüzün cânâna döndürdi Bizümle ol vefâsuz itdüğü peymâna döndürdi	Takındı tâze güller Nev'îyâ refâtârını sâkî Çemen bezminde tâvûs itdüğü cevânâna döndürdi	Gazel (5 beyit)		/-.../-.../-.../-...	
67a-67b	Nev'î	Girelüm dâ'ire-i 'ışka koyalum 'ârı Olsun ol dâ'ireye savt-ı celâcil zârî	Nev'îyâ oldı senûñ kasr-ı melâhaţţ beytûñ Lâmlar turraları noktaları mismârı	Gazel (5 beyit)		..--/-..--/-..--/-..-	
67a	Nev'î	Bir göz mi var ki 'âşık-ı didâruñ olmaya Bir dil mi kaldı zâr u giriftârûñ olmaya	Nev'î gibi mey-i hevesûñle habâb-veş Bir ser mi kaldı mest-i hevâ-dâruñ (olmaya)	Gazel (5 beyit)		--/-..--/-..--/-..-	
67a	Nev'î	Hançer-i yârî gılâfı çekdi tenhâ koynına Mâh-ı nev ebr-i siyâhuñ girdi gûyâ koynına	Yarama reşk itmesün mi Nev'îyâ erbâb-ı derd Koydı peykân-ı hadeng-i yârî tenhâ koynına	Gazel (5 beyit)		..--/-..--/-..--/-..-	
67a	Nev'î	Çekilür yâdına sinemde o servûñ yara Yazılır niteki haţţ-ı şecere dîvâra	Bir karâr üzre degül kâr-ı sipihr-i gerdân İstinâd eyleme Nev'î felek-i devvâra	Gazel (5 beyit)		..--/-..--/-..--/-..-	
67a	Nev'î	Dilberûñ vasl-ı firâvânına ikdâm itme Gönül ol sîm-bedenden tama'-ı hâm itme	Âteş-i âh-ı dilûñ hâme-sıfat çekse 'alem Nev'îyâ nâme gibi illere i'lâm itme	Gazel (5 beyit)		..--/-..--/-..--/-..-	
67a-67b	Nev'î	Başum düşünce dâg-ı ten-i lâgar üstine Derd ehli gördi didi yüzûñ güller üstine	Nev'î zamâne gülşenine gelmedi henûz Bir serv-i gül-'izâr kad-i dilber üstine	Gazel (5 beyit)		--/-..--/-..--/-..-	
67b	Nev'î	Gözin ehl-i nazarlar istemez la'lûñden ırmagı Begüm âsân mı sanduñ merdûmi cândan ayırmagı	Geçüp bâg-ı cihândan Nev'îyâ nûş it fenâ câmin Kim ol âzâdeler içinde olmuşdur ayak bağı	Gazel (5 beyit)		/-.../-.../-.../-...	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
67b	Nev'î	Visâle teşne diller gözler ol haţţ-ı siyeh-fâmı Hemân ol rûze-dâra döndiler kim ister ahşâmı	Kişi Nev'î gibi müflis gerek bâzâr-ı dehr içre Ki yokdur almaga gönli metâ'-ı kahr-ı eyyâmı	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
67b	Nev'î	Şâdî cihânda bir dem imiş gayrı gam gibi Ol dem de 'ayn-ı 'ibrete nisbet 'adem gibi	Dünyâ gibi şular ki dü-rûy oldu Nev'îyâ Merdân içinde harca sürüldi direm gibi	Gazel (5 beyit)		--/---/---/---	
67b	Nev'î	Bitürdi gülşen-i hüsn içre haţţ-ı sebz-i cânânı Meger rûh-ı nebâtîdür o la'l-i şekker-efşânı	Mahabbet yügrüğine câm-ı la'lin öndil itmiş yâr Geçenler Nev'îyâ kayd-ı bedenden aldı meydânı	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
67b	Nev'î	Açar bir nesne yok gönülüm mey-i gül-fâmdan gayrı Dil-i gamgînüme mahrem bulunmaz câmdan gayrı	Gam-ı gîsû-yu rûyuñla nasîb olmadı Nev'î'ye Belâ-yı şâm-ı hecr ü mihnet-i eyyâmdan gayrı	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
67b-68a	Nev'î	Visâliñ sanem teskîn itdi sûz-ı dâg-ı hicrânı Güle bülbül karîb oldukça artar âh u efgânı	Ta'ayyün perdesin keşf eylemiş Nev'î-sıfat yüzden Ulaşmış özge bir zevke ne cismânî ne rûhânî	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
67b	Nev'î	Öykündi 'aks-i serv meger kadd-i dilbere Sular getürdiler depesi üstine yire	Yüz berkidüp dehânına gonca uzatdı dil Nev'î dem-i seher katı yüz virdi güllere	Gazel (5 beyit)		--/---/---/---	
67b	Nev'î	Harc iderler nakd-i cânı la'l-i cânân almada Hastalar kûyinde yârûñ cân virüp cân almada	Turdugınca yaşumuñ bahri girîbân-gîr olup Hâr-ı mihnet Nev'îyâ gitdükçe dâmân almada	Gazel (7 beyit)		---/---/---/---	
67b	Nev'î	Düşdüğün sâye-i kaddûñ göricek hâk üzre Reşkden çekdüm elif sine-i sad-çâk üzre	Dehenûñ fikri senûñ hâtır-ı Nev'î' de idi Konmadın nokta dahı safha-i idrâk (üzre)	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
67b-68a	Nev'î	Yine gülşende oldu jâleden simîn-zekan gonca 'Aceb mi agzuña öykünse ey nâzûk-beden gonca	'Îzârından lebin öpmek baña hîş geldi ey Nev'î Bu gülşendür koparsun isteyen gül isteyen gonca	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
68a	Nev'î	Hâk-i pâyuñ çeşmine kühl eyleyelden ey perî Şimdi âdem görmez olmuşdur rakîbüñ gözleri	Fârs' uñ erbâb-ı nazmı görse üslûbüm benüm Şâ'ir-i Rûm' uñ olurdu Nev'îyâ hâk-i deri	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
68a	Nev'î	Gamuñla mûr-sıfat eyleyüp nizâr beni Nihân ide gibi hâk içre rûzgâr (beni)	Yolında lutfın umup zâr ü pâ-y-mâl olsam Masup geçer yine Nev'î o şehsüvâr beni	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
68a	Nev'î	Miyân-ı sebzeden açıldı goncanuñ bendi Kenâra 'azm idelüm ortalık güzellendi	Kelâm-ı Nev'î'ye virdi hayât ol mahuñ Dilinde zikr-i nebât-ı leb-i şeker-handı	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
68a	Nev'î	Tolayup parmaga ol kâkül-i 'anber-sâyı Oldı efkâr-ı dirâz ile gönül sevdâyî	Nev'îyâ gayrılar itmiş yine ol yârî kinâr Cû-yi eşküm n'ola garķ itse bütün dünyâyı	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
68a	Nev'î	Geldükçe mihri gönülüne giryân olam gibi Gün geldüğünce zâr u perîşân olam gibi	Nev'î başumda dūd-ı belâ tende tâb-ı 'ışķ Mihnet sipihrine meh-i tâbân olam gibi	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
68a	Nev'î	Baht u devlet münis ü yâr olmuş idi dün gice Dide-i ikbâl bîdâr olmuş idi dün gice	Nev'îyâ zulmet-sarây-ı güşe-i vîrânemüz Matla'-ı envâr-ı dîdâr olmuş idi (dün gice)	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
68a	Nev'î	Men 'eylemez cemâlini seyr itmeden o mâh Olur hicâb 'âşıkâ illâ ki dūd-ı âh	Çeşm ü çerâğ ider midî meclisde sâgarı Devr-i zamâne eylemese Nev'î'ye nigâh	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
68a	Nev'î	Dönüp surâhî-i mey şem'-i bezm-i rindâna O şem'-i bezme olupdur piyâle pervâne	Dilûn güher gibi del silk-i 'ışka gir Nev'î Takılmak ister iseñ târ-ı zülf-i cânâna	Gazel (5 beyit)		..-/..-/..-/..-	
68a-68b	Nev'î	Yarûn hayâl-i tıgı dil-i bî-karârda 'Aks-i hilâldür sanasın cûybârda	Bir mürğ-ı per-şikeste za'îfüz egerçi kim Nev'î figân u şivenümüz yok hezârda	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-	
68b	Nev'î	Ateş-i hasret ile cân eridür kâl ehli Sâf ider cevher-i 'ışk ile dilin hâl ehli	Nev'î yâ bunca zir-i desti basar sunsa ayak Görmüm sâki-i gül-çihre gibi âl ehli	Gazel (5 beyit)		..-/..-/..-/..-	
68b	Nev'î	Âzürde olmasun diyü seng-i mezârımı Kıldum şikeste za'f ile cism-i nizârımı	Nev'î yi çeşmi katl idicek vârisüm olan Sürme taşından eyleye mîl-i mezârımı	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-	
68b	Nev'î	Visâle va'de itmişdün ferâmûş eyledün gitdi Meded rûh-ı revânüm ölmedin gel va'demüz yetdi	Okuyup yanuñ tutsan el üzre yaraşur anı Senünçün kendüsün illerde Nev'î dâsitân (itdi)	Gazel (5 beyit)		..-/..-/..-/..-	
68b	Nev'î	Tîr-i cefâya eyledi gerdün nişân beni İtdi tûr-ı derd ü belâ âşiyân beni	Bir mûra döndi za'f ile Nev'î ten-i nizâr Zîr-i zemîne sala gibi bu zamân beni	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-	
68b	Nev'î	Soldı 'ışkuñ gülleri bûy-i mahabbet kalmadı Nâlesi bülbüllerün serd oldı hâlet kalmadı	Nev'î yâ âyîne-i 'âlemde yok resm-i vefâ Yâ kerâmet gitdi yâ ehl-i kerâmet (kalmadı)	Gazel (6 beyit)		..-/..-/..-/..-	
68b-69a	Nev'î	'Aynuñ alma dilâ zerrece dünyâ gamını 'Akıl oldur ki bugün çekmeye ferdâ gamını	Ne bilir yâr gam-i hecr ile Nev'î hâlin Çeke mi hiç gül-i ter bülbül-i gûyâ gamını	Gazel (5 beyit)		..-/..-/..-/..-	
68b	Nev'î	Ne sipâhî ne beg ol şöhrete inkâr eyle Yûri dîvâne gönül 'akluña tîmâr eyle	Almadan pister-i gafletde gözün hâb-ı ecel Tal'at-ı mihrün ile Nev'î yi bîdâr eyle	Gazel (5 beyit)		..-/..-/..-/..-	
68b	Nev'î	Elinden rûzgâruñ tolmadan çeşmün türâb ile Nukûş-ı dehri seyr it 'aynek-i câm-ı şarâb ile	Lebünden ey tabîb-i cân u dil bilmem ne hikmetdür Gehî em Nev'î ye geh sem virürsin bir cevâb ile	Gazel (5 beyit)		..-/..-/..-/..-	
68b	Nev'î	Şol gün ki gelmeye kâla ol dilsitân gice Heç ile rûz-ı rûşenüm olur hemân gice	Nev'î gamın bürüdetün ile ider füzûn Kış günleri dîrâz olur ey mihrîbân gice	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-	
68b	Nev'î	Görünen gonca-i lâle degül Ferhâd-ı bî-çâre Düşürmüş kan bulaşmış tîşesin öldükde kühsâra	Nigârûn Nev'î yâ dendânı vasfı ehl-i nazm içre Dür-i nâ-süftedür gûyâ ki düşmüş bahr-i eş'âra	Gazel (5 beyit)		..-/..-/..-/..-	
69a	Nev'î	Ol saç ve'l-leyle şol demler ki dil meftûn idi Mekteb-i 'ışk içre Mecnûn tıfl-ı ebced hân (idi)	Iztrâbindan yüzün geh zerd ü geh sürh eyleyen Nev'î ye yâr itdüğü şol vaz'-ı gûn-â-gûn (idi)	Gazel (5 beyit)		..-/..-/..-/..-	
69a	Nev'î	Suya batmaz gerçi kim zühd ehlîñ seccâdesi 'âşıkûn garğ-ı şühûd olmuş dil-i âzâdesi	Sâye gibi arkam üstine yatup itmem huzûr Nev'î ya bir serv-kaddûn olmuşam üftâdesi	Gazel (5 beyit)		..-/..-/..-/..-	
69a	Nev'î	Helâk-i çeşm-i mestûn tîz ider la'lûñe dendânı Nitekim ehl-i sohbetden sorılır küştenün kamı	Hilâlûn kâmetün hüsnûñle ânuñ vasfın itmekden Yine Nev'î elifle nûn ile toldurdi dîvânı	Gazel (5 beyit)		..-/..-/..-/..-	
69a	Nev'î	Sevdâlara ugratdı haţţûñ köhne bahârı Zerd oldı firâk-ı mey-i la'lûñe 'izârı	Nev'î yüzini berg-i hazân itdi gamuñdan Mihr ile vefâ mîvesini virmedi Bârî	Gazel (5 beyit)		--./-./-./-./-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
69a	Nev'î	Mâye-i nakd-i hayât olsa eger didârı Ölümündür benim agyâr ile görmek yârî	Ey tabîb-i dil ü cân ko lebûn öpsün Nev'î Men' iderler mi sudan hiç ölecek bîmârı	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..--	
69a-69b	Nev'î	Çalır bu zulm ü bîdâd ehl-i 'ışka dâd olunmaz mı 'Adâlet kasrı hışt-i mihr ile bünyâd olunmaz mı	Halâs oldu elemden 'âlemün mahzûn u nâşâdı Dağı bî-çâre Nev'î gussadan âzâd (olunmaz mı)	Gazel (5 beyit)		-/-...-/-...-/-...	
69a	Nev'î	Gider havâ ile başlar o la'l-i nâb üze Habâblar gibi kim keş geçer şarâb üze	O mâh va'deye turmaz felekde ey Nev'î Mürûr-ı 'ömr ise gerdün gibi şitâb (üzre)	Gazel (5 beyit)		..-/-...-/-...-/-...	
69a	Nev'î	Şarâb-ı 'ışk ile 'âşıktan evvel kendü mest olsa Mahabbet kadrini bilse güzel 'âşık-perest olsa	Îlâhî neşâdûr olmaz mahabbet kesb ile Nev'î Elinde tâlibün sermâye-i rûz-ı Elest (olsa)	Gazel (5 beyit)		-/-...-/-...-/-...	
69a	Nev'î	Dünyânın olma gurre bu tâc u kabâsına Gel nâzır ol şu kubbelerün mâverâsına	Nev'î gönülde hayliden eğlendi kaldı 'ışk Öğrendi gibi tab'ı bu şehriün hevâsına	Gazel (5 beyit)		--/-...-/-...-/-...	
69a	Nev'î	Her kaçan fûlk-i teni nâr-ı mahabbet yaka Dil-i âşüfte düşer 'âlem-i istigrâka	Erlik oldur ki virüp pîre-zen-i dehre talâk Nev'îyâ irişesin mertebe-i itlâka	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..--	
69a-69b	Nev'î	Hışm ile her taş ki atduñ 'âşık-ı bî-dillere Mîve-i ihsânı nukl-i meclis itdün illere	Vasf ider dūr dişlerün bir bir cemende jâleler Sen henüz açılmadın ey gonca düşdün dillere	Gazel (6 beyit)		..-/-...-/-...-/-...	
69b	Nev'î	Tenin sad-çâk idüp cân kasdın itmiş Kays-ı rûsvâyî O vâdilerde bulmuş vech-i Leylî'den tecellâyı	Dil-i Nev'î alınmışdur yine bir nakş-ı zibâyâ Kul eyler haştı ehl-i sûret ü erbâb-ı ma'nâ'yı	Gazel (6 beyit)		-/-...-/-...-/-...	
69b	Nev'î	Cennet degül mi yâr ile vuslat didükleri Dûzah degül mi âteş-i hasret didükleri	Nev'î o şâh-ı hüsne kul olmak mıdır 'aceb Devlet didükleri vü sa'âdet didükleri	Gazel (5 beyit)		--/-...-/-...-/-...	
69b	Nev'î	İtdün yüzünü görmek ile mübtelâ beni Şimdi belâyı eyleyen ol göremem seni	Geç Nev'îyâ libâs-ı bedenden ki kayd imiş Mansûr'a rişte-i teni İsâ'ya süzeni	Gazel (5 beyit)		--/-...-/-...-/-...	
69b	Nev'î	Yardan uçduk egerçi mest ü rûsvâlar gibi Vâdî-i itlâka düşdük rind ü şeydâlar (gibi)	Nev'îyâ kanı o vâdiler ki her çeşmi gazâl Hâk-i sinem pây-mâl eylerdi sahrâlar gibi	Gazel (5 beyit)		..-/-...-/-...-/-...	
69b	Nev'î	Ben sanurdum derd-i 'ışkıñ ola vuslat çâresi Çün müyesser olmadı bildüm ferâgat çâresi	Bir oñulmaz derd imiş Nev'î belâ-yı 'ışk-ı yâr Dâg-ı mihnet merhemi dârû-yı fûrkât (çâresi)	Gazel (5 beyit)		..-/-...-/-...-/-...	
69b-70a	Nev'î	Meyl itmedi çeşmün dil-i pür-yarama gitdi Yanufda işim bitmedi kan işleri bitdi	Cellâd-ı müjeñ turrañ ile Nev'î-i zâra Söyletdi kamu râzını hep 'âlem işitdi	Gazel (5 beyit)		--/-...-/-...-/-...	
69b	Nev'î	Tâli' bu vech ile dün serkeş nigâr böyle Bî-çâre 'âşıkı gör kim baht öyle yâr böyle	Ten zevrakın düşürme girdâb-ı iztirâba Sabr it gönül ki kalmaz bu rûzgâr böyle	Gazel (6 beyit)		--/-...-/-...-/-...	
69b	Nev'î	Meclisde öpüp la'lini rindâna tuyurma Ol hâleti agzuñdaki dendâna tuyurma	Mey içme güzel sevmeye dimezler saña Nev'î Ol zevki hemân zümre-i nâdâna (tuyurma)	Gazel (5 beyit)		--/-...-/-...-/-...	
69b	Nev'î	Açıldı gül içilür cân-ı hoş-güvâr yine Safâ vü 'işrete yüz tutdı rûzgâr yine	Düşürdi fûlk-i felâket 'adûyî girdâba Sirişk-i Nev'î'ye yok hadd ile kenâr yine	Gazel (5 beyit)		..-/-...-/-...-/-...	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
69b-70a	Nev'î	Kabrüme bassan kadem ten cân bulup cûş eyleye Serv-i kaddün sayesin hâküm der-âgûş eyleye	Nakd-i Selmân'ım kanı Dilşâd-veş sem'-i kabûl Nazm-ı pâküm Nev'îyâ dürr-i bünâgûş eyleye	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
70a	Nev'î	Eyleyen hurşîd-i evc-i nâz u istignâ seni Eylemiş bir 'âşık-ı ser-geşte vü şeydâ beni	Sâye-i kaddünde Nev'î cimini hâk eyledi Haşre dek yâd eylesün a'lâ seni ednâ beni	Gazel (7 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
70a	Nev'î	Çemende hoşdur dolu surâhî Ola husûsâ hulûs-ı râhı	Şarâb idermiş mizâcî islâh Mizâc-ı Nev'î sever salâhı	Gazel (6 beyit)		-.--/-.--	
70a	Nev'î	Fürkat şebini bârî bir gün seher itmez mi Bu nâle-i şeb-gîrüm âhir eser itmez mi	Ey mihr-i dirahşânum çıkdı göge efgânum Bu Nev'î-i bî-çâre gönllünde yir itmez mi	Gazel (5 beyit)		--./-.--/-.--/-.--	
70a	Nev'î	Hasan kim cân-ı 'âlem oldu İsmâ'il anuñ cânı Birinüñ küştesi cânım birinüñ kulı kurbânı	Sorarsan hâliyâ keyfiyyet-i ahvâl-i Nev'î'den Ol iki goncanuñ bir 'andelib-i zâr u nâlânı	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
70a-70b	Nev'î	Döker berg-i hazânı şanmañuz seher gâhî İrişdi bağ-ı dehre bülbül-i bî-çârenüñ âhı	Kuluñ olduguma cândan tenümde her kılum şâhid Yalanı kılca yok Nev'î'nüñ ey dil milkinüñ şâhı	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
70a	Nev'î	Baksam ol çâh-ı zenahtânıñ mu'allak câmına Nâr-ı şevkümden döner sinem çukur hammâmına	Terk-i nâm it Nev'îyâ çün kim kadimî pîşedür Hûb-rûlar mâ'il olmak 'âşıkun bed-nâmına	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
70a	Nev'î	Mest olup cân-ı lebinden olmasun kan arada İt rakîbinden hazer kim bile şeytân (arada)	Âşinasından Sitanbul'uñ kesildüñ Nev'îyâ Tîg-ı bürrân oldu bu deryâ-yı 'ummân (arada)	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
70a	Nev'î	Çıkdı metâ'-ı hüsn ü melâhañ bahâlara Hep nâz u şivedür satılan mübtelâlara	'âşık kabâ-yı cimini çâk itdi Nev'îyâ Zâhid riyâ vü zerk ile girdi 'abâlara	Gazel (5 beyit)		--./-.--/-.--/-.--	
70a-70b	Nev'î	Mâh-rûlar dilleri sayd itdi hüsn-ü-ân ile Pâdişâhum sen kul itdün 'âlemi ihsân ile	Nev'îyâ zer vermeyince sayd olunmaz ol melek Göklere çıksan kemend-i nâle vü feryâd ile	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
70b	-	Her mahrem-i visâli dilâ şanma şâd olur Sabr ümîd-i vasl ile hecrün 'azâbına	Bezm-i visâl-i şem'e bu deñlü karın iken Pervânenün yine nazâr it ıztırâbına	Mukatt'ât		--./-.--/-.--/-.--	
70b	Nev'î	Geçinme ehl-i dünyâya tehî-dest Ki sevmez müflisi halk-ı zamâne	Tehî-dest oldugıyçündür çenârün Elini alup atarlar yabana	Mukatt'ât		-.--/-.--/-.--	
70b	-	Kalb-i nâdân olur hemîşe siyâh Lâle-veş gerçi rûyi ahmer olur	Ger za'îf olsa tañ mı dânişmend 'Arabıyyât çünki lâgar olur	Kıta		..--/-.--/-.--	
70b	Nev'î	Geh şekl-i bütânda cılve-gersin Geh 'âşık-ı rind ü lâübâlî	Eya nice olur ki ol cemâli Bî-perde görenlerün yâ hâli	Mukatt'ât		--./-.--/-.--	
70b	Nev'î	Katra katra dökdüğüm şanma 'arak hammâmıda Sîneden def'-i şerâr-ı nâr-ı hicrân eyledüm	Olmayup kâni' sirişk-i dide-i nem-nâk ile Fürkatünden cümleten a'zamı giryân eyledüm	Mukatt'ât		-.--/-.--/-.--/-.--	
70b	Nev'î	Bâğ-ı cemâle ben kuluñ mahrem eyleyüp Ol gülşen içre cân u dilüm bülbül eylesem	Şem'-i visâlüne irişüp nâr-ı şevk ile Pervâne-veş vücudumı yaksam kül eylesem	Mukatt'ât		--./-.--/-.--/-.--	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
70b	Nev'î	Yadlarla oturup çünkü kadeh nûş idesin Halkı ol reşk ile lâ-ya'kıl ü medhûş (idesin)	Seni bir cür'a ile yâd ideyin dimiş idüñ Korkarın mest olup ol 'ahdi ferâmûş (idesin)	Mukatt'ât		.././././././.-	
70b	Nev'î	Büse-i la'l-i yâre yok çâre 'Arz ider gerçi rûyin ol mehveş	Döndüm ol şem'e kim ider giryân Fûrkât-i şehd ü âteş-i sohbet	Mukatt'ât		../././././.-	
70b	Nev'î	Evc-i rif'atdeki şehbâz-ı hü mâ-himmet iken Saña düşmezdi ki her zâg u zegan mahrem ola	Tûti-yi sebz-i hâtuñ âyine-i rûyuñda Ehl-i diller göricek söyleşeler bir dem ola	Mukatt'ât		../././././.-	
70b	Nev'î	Bahr oldı taşdı suları şehrüñ bahârda Çıkıdı güher şükûfe degül her kenârda	Bâki kalurdi meclis-i nazım içre cür'a-vâr Nev'î sözüni dinleseler rûzgârda	Gazel (5 beyit)		../././././.-	
70b	Nev'î	Ey hûr-ı perî-çihrelerüñ cân u cihânı Nâ-merdüñ olup hemdemi 'ayş itme nihânî	Nev'î nice vâf eyleye şî'rüñi ki bilmez Tûti-yi şeker-hâ sözünü murg-ı yâbânî	Gazel (7 beyit)		../././././.-	
70b	Nev'î	Çün kim didüñ cânâ gelüp ey 'ışk-ı cânân merhabâ Sabr u sükûn yâ-hû disün derd-i firâvân (merhabâ)	El virmeyüp 'îyd-i visâl Nev'î olursak pây-mâl Ey pây-e vâs el-vedâ' ey dest-i hicrân merhabâ	Gazel (5 beyit)		../././././.-	
70b-71a	Nev'î	Yâr odur kim pîşesi endîşe-i 'uşşâk ola Zerre-i ser-geştesine gün gibi müştâk ola	Rişte-i mihr ü vefâ şîrâzesin çâk itmeyem Nev'îyâ mecmu'a-i ten taglup evrâk ola	Gazel (5 beyit)		../././././.-	
71a	Nev'î	Ol şân-ı kerîm-i bâ-kemâle Kim zatı güzide-i beşerdür	Pây-i melahî hediyye kılmak Ger 'ayb ise mürdan hünerdür	Mukatt'ât		.././././.-	
71a	Nev'î	Uyma şarâba ister iseñ 'izzet ü vakâr Zîrâ şarâba tâbî' olan bî-hicâb olur	Bu vezn-i tab'a düşmeye itmek ümîd-i hayr Bir nesneden ki kâfiye aña harâb olur	Mukatt'ât		../././././.-	
71a	Nev'î	Var iken âb-ı 'izâr-ı mâh-rûlar Nev'îyâ Nâr-ı sineñle gögi pür-dûd-i âh itmek neden	Sâde-rûlar gündüzün mumlar yakup 'uşşâk arar Şâm-ı hâttın ol mehûñ sen cây-gâh itmek neden	Mukatt'ât		../././././.-	
71a	-	Gül nûş ider çemende diyü câm-ı hûş-güvâr Sur kâsesini muhtesib-i devr-i rûzgâr	Bahr-ı belâ ile tolu bu lücce-i kehün «Ceryü'r-riyâhi ke-mâ teştehi's- süfün»	Gazel (4 beyit)		../././././.-	Mecmuada şiirin mahlas beyiti yoktur.
71a	Nev'î	Hücûm ide çünkim seg-i şehvet ü âz Seni nâna muhtâc ide züñ ü nekbet	Didüm çâre ne pîr-i 'akla didi kim Kanâ'at kanâ'at kanâ'at kanâ'at	Mukatt'ât		../././././.-	
71a	Nev'î	Sevüp bir cüvânı olursın esîri İdüp cân u baş ile yolında hıdmet	Didüm âhiri ne bu kârüñ didiler Nedâmet nedâmet nedâmet nedâmet	Mukatt'ât		../././././.-	
71a	Nev'î	Har-ı nâkes için ider dehr hâzır Katâr-ı şütür zir-i bâr-ı tahammül	'Îlâc istedüm ben bu rence didiler Tahammül tahammül tahammül tahammül	Mukatt'ât		../././././.-	
71a	-	Ğam degül saña takaddüm eylese erbâb-ı câh Câh lafzı anlaruñ vâfına çün 'ünvan olur	Yâ haziz olmuş yiri yâ evc-i 'âlî farkı yok Kangı burca varsa hurşîd-i felek tâbân (olur)	Kıta'		../././././.-	
71a	Nev'î	Oldı gerdûn hemîşe dün-perver Sifledür her kim aña tâlib olur	İki şey' vaz' olunsa mîzâna Nâkıs olan tamâma gâlib olur	Mukatt'ât		../././././.-	
71a	Nev'î	Şular ki müy-şikâf oldı tîr-i Fikret ile Düşer keşâkeş-i cevri-i sipihre kavs-misâl	Zamâne 'ayşımı telh itdi dâdımı alıvir Eyâ Kerîm ü Rahîmü Mûheymin ü Mûte'âl	Kıta'		../././././.-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
71a	Nev'î	Sen güneş-ruhsâr ile her kara yüzlü yâr olur Sâye-veş yârüm benüm ancak der ü divâr olur	Hûblar kasd itdi hergiz ellerinden gelmedi San'at-i mihr ü vefâ Nev'î ne müşkil kâr olur	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
71a	-	Kef sâkî zî sâgar-ı matla' hûrşîd-i rahşan şod Dehân-ı mey pür sitân-ı mahzan-ı la'li bedâhşan şod	-	Müfred		/-.-/-.-/-.-	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur. Beyit Farsça'dır.
71a	Nev'î	Husrevâ devletün mezîd olsun Kevkeb-i tâli'ün sa'îd olsun	Her ümîdüñ Hudâ müyesser idüp Hasm olan saña nâ-ümîd olsun	Kıta'		..-/-.-/-.-	
71a	-	Huzûra gelse o mâh elde sîm-i vâfir yok Eger ki gıybet iderse huzûr-ı hâtır yok	-	Müfred		..-/-.-/-.-/-.-	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
71a	Nev'î	Tenüm zahm-ı tirûñle döndi neye Derûnumda nâlem ne beñzer neye	-	Müfred		..-/-.-/-.-	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
71b	Nev'î	Yine teşrîf idüp vir hân-ı 'âlem taht-ı 'Osmânı Yine geldi yirine mürde iken 'âlemün cânı	Tinâb-ı bârgâh-ı 'ömrün olsun haşre dek mümted İrîşsün kadrünün 'arş-ı berine tâk-ı eyvânı	Kasîde (27 beyit)		/-.-/-.-/-.-	
72a-72b	Nev'î	Ey vücûd-ı mümkinât inşâ-yı lûtfuñdan eser Cümle 'âlem mübtedâ-yı feyz-i cûduñdan haber	Pâyesi a'la-yı 'arş olsun burâk-ı kadrinün Eşheb-i ikbâline Cibrîl-i 'izzet râhber	Kasîde (99 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
72b-73a	Nev'î	Sehâb-ı cûd u fazluñ bağ-ı dehri ideli pür-nem Nesîm-i bûy-i hulkuñla bahâr-ı memleket hurrem	Günde biñ kerre helak eylerdi hicranın beni Hâkka yüz biñ şûkr ü minnet sag-ı esem gördüm onu	Kasîde (28 beyit)		/-.-/-.-/-.-	
73a	Şabrî	Saf dil olup sebûk ruh ol mey-i rûşen gibi Tîre tâb olup girân-ı cân olma düzd ü dum gibi	Almasun dirseñ seni şadri aşığa İtme serkeşlik hevâdan pür olu yelken gibi	Kasîde (32 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	
73b	Şabrî	Qanı ol demler benümle ittiñd itdüklerün Muttaşıl günden güne mihrün ziyâd itdüklerün Râm olup her dem sözüme inkiyâd (itdüklerün) İltifât idüp baña 'arz u dâd (itdüklerün) Sen unuttuñsa beni lûtfuñla yâd itdüklerün Ben unutmam bu dil-i nâ-şâd itdüklerün	Künci hasretde nice bir eyleyem âh u figân Şabra tâkat kalmadı ol dem za'îf ü nâ-tüvân Şabrîveş senden n'ola ayrıldum ise nâgehân Zâyî' olup gitdi mi bu âşnâlıklar hemân Sen unuttuñsa beni lûtfuñla yâd itdüklerün Ben unutmam bu dil-i nâ-şâdî şâd itdüklerün	Mütekerri rMüsedde s (5 bend)		..-/-.-/-.-/-.-	
73b	Şabrî	Baña rahm eyle benim ey şah-ı 'alışânım Öldürüp cevri ile gel boynuna alma kânım Neyleyim çâre ne sabr etmege yok dermânım Bilmezem nice olur hâl-i dil-i nâlanım Göz görüp sevdi gönül şabr itse kılmaz cânım Bir ben olduğum için neyleyen sultanım	Künc-i firâkatinde nice bir çekeyüm derd u melâl Takatim gitti meded kalmadı hiç şabra mecâl Şabrî veş eyler isem nola temennâ-yı visal Elem-i 'ışkla gayet de Mükedder ahvâl Göz görüp sevdi gönül şabr itse kılmaz cânım Bir ben olduğum için neyleyen sultanım	Mütekerri rMüsedde s (5 bend)		..-/-.-/-.-/-.-	
73b	Şabrî	Pîşe itdi tişe veş başa çıkardın kûh-ken Anlamaz bu sergüzeşti başına tokanmayan	Silk-i nazmı güher-i ma'nâyla nazm eyledin Guy-ı ey Şabrî dzidin rîşteye dürr-i aden	Gazel (5 beyit)		..-/-.-/-.-/-.-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
73b	Şabrî	Meded öldüm yeter şaldıñ beni ferdâ sulţânım Uran oldu cefaya ise dil-i şeydaya (sultanum)	Ėam-i la'lüñle cân virmekde Şabrî küñc-i fırkatde Nihayet yok mu dâhı va'de-i ferdâya sulţânım	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
73b	Şabrî	Göñlümde mihriñ isteridim kim nihan ola Pinhan olur mu hiç oña gözden 'ayân ola	Şabrî -i bu baba 'aşuğ-ı aşufte eyleyen Artık kim olacaktır o şuh u Cihân	Gazel (5 beyit)		--/././---/./-	
73b	Şabrî	İtmezem ikrâr 'aşkıñ şaklarım cânım gibi Çâk iderse cismimi 'âdâ giribanım gibi	Gülşen-i dehr içre Şabrî -veş hezârân zar iden (gibi) Ėârlarla şâlinan ol verd-i ĥandânım (gibi)	Gazel (5 beyit)		--/././---/./-	
73b- 74a	Şabrî	Unudurmuyum ne eglersen cefâ itdiklerin Kim kime itdi cihânda sen baña itdiklerin	Bir güzel görse sever Şabrî şonun fikr eylemez Her ne eylerseñ sezadır hep baña itdiklerin	Gazel (5 beyit)		--/././---/./-	
74a	Şabrî	Müşerref eylemez ĥamhanemiz ol Dilruba gelmez Ėadem-i rencide kılmaz bir gice bizden yaña gelmez Şeb-i târiñ fırkat içre ol bedr daĥâ gelmez Unutdı zülmet-i gamın beni bir kez aña gelmez Cefâ vü cevri artardı bize ol bi vefa gelmez Güzelden her ne dirseñ hep gelür âmmâ vefâ gelmez	Müdâm âğyâr ile ol yâr zevk-i 'ıyş ü 'işrette Figân vü nâle eyler hem-demim ben küñc-i ĥasretde Helâk eyler teni şemşîr-i gayret Şabrî firkatin Bela-yı derd hecrî cânıma kâr itdi gayette Cefâ vü cevri artardı bize ol vefa gelmez Güzelden her ne dirseñ hep gelür âmmâ vefâ gelmez	Mütekerri rMüsedde s (5 bend)		---/---/---/---	
74a	Şabrî	Nice bir dîdelerim derdiyle hunbar olsun Nice bir raz-ı nihalim ile izhâr olsun Hemdemim güşe-i gamda niçe bir zâr (olsun) Hey vefâsız nice bir mahremiñ âğyâr (olsun) Olsun ey yâr cefâkâr sitemkâr olsun	Va'deler kılmışken eylemedin ahde vefa Aşık-ı saf dile görme bu evza-yı reva Kişi ettüğünü bulur bu meseldür cana Nice bir Şabrî bi çareye bu cevri ü cefa Olsun ey yâr cefâkâr şemkâr olsun	Tahmis (5 bend)		--/././---/./-	
74a- 74b	Şabrî	Kanı ol dem 'ıyk-ı 'işretde idim leyl ü nehâr Bir dem ayrılmazdı yanından o şuh-ı şivekar Şimdi terk itdi beni devrân degilmiş bir karar Gerdişimden inlesem çarĥıñ aceb mi zâr u zâr Aksine döndi felek âğyâr ile yâr oldu yâr	Küñc-i ĥamda olmuşum derd vü firâkatle zebûn Dostlar devrân elinden mihnetim gayet füzun Üstüne döndi rakibin Şabrî ya gerdûn-ı dîn Nola âhım her zamân eylerse çarĥı ser nigûn Aksine döndi felek âğyâr ile yâr oldu yâr	Tahmis (5 bend)		--/././---/./-	
74a	Şabrî	Dur itdi ben gubarı yire kûy-i yârdan Nola şikâyet eylersem rûzgârdan	Âĥ eylemekden olmadım ey Şabrî hiç halas Nola şikâyet eylersem rûzgârdan	Gazel (5 beyit)		--/././---/./-	
74a	Şabrî	Bir serv-i ser firâza hevâdâr olam gibi Âzâd iken cihanda girifta olam gibi	Bî vefâya Şabrî gibi müptela olup Yani esir-i yâr cefâkâr olam gibi	Gazel (4 beyit)		--/././---/./-	

Tablo 5. (Devamı)

Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
74a	Şabrî	Cihân içre egerçe dil rubalar bî nihayet var Olursan herkesin gönlün acep senin ne hâlet (var)	Beni terk eyledi ol bî vefâ âgyâra yâr oldu Yüri ey Şabrî şorma hâlimi şimdi felâket (var)	Gazel (5 beyit)		.---/.---/.---/---	
74a	Şabrî	V'ade-i vaşl itdüğün ol bî vefâ yâd eyledim Hep yalandır bildim amma kalbimi şâd eyledim	Katl idüp ref eyledim nâm-ı 'aduyu aradan Ehl-i 'aşk içinde Şabrî bende bir âd eyledim	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
74b	Şabrî	Derd-i hecrinle yine oldum za'îf ü nâ tüvân Kudretim yok hâlimi bilmem nice idem beyân Künc-i gamda nola olsa dem-be-dem yaşım revân Öldürür bir gün beni bu derd-i gam virmez aman 'Aşk-ı yâr ile işim Allaha kalmışdır hemân	Dil giriftar-ı belâ bir bî vefâya cânân ise Derdimiñ payânı yok mümkün degildür aman ise Dem-be-dem kân ağlamağda dide-i giryan ise Cânıma kâr itdi ey Şabrî gam-ı hicrân ise 'Aşk-ı yâr ile işim Allaha kalmışdır hemân	Tahmis (5 bend)		-.--/-.--/-.--/-.--	
74b-75a	Şabrî	Ne dilde za'îm şemşir-i cefa ki hadd vü gâyet var Ne ey hûn-i senin gönlünde bir lûtf vü himayet var Gam hecr dehânîla 'adem mülkine rihlet var Yolunda cân virem ki derununda 'alâmet (var) Şehîd tîğ 'aşık olmağa gönülde şehâdet var	Şu kim câm muhabbetden dilâ kesb-i şafâ eyler Kudrret komayıp hâtır da kalbin pür ziyâ eyler 'Acebdır Şabrî ya bade kişiyi pâdşâ eyler Gedâ yı 'aleme sultân vü sultânı gedâ eyler Şarâb-ı 'aşk-ı dilberde saliki özge hâlet var	Tahmis (5 bend)		.---/.---/.---/---	
74b	Şabrî	Nedür ol kadd ü kamet nazla reftarı anmazsın O yali balle o evzabı vü ol etvarı anmazsın	Bela ancak heman bir olsa kim agları ey Şabrî Gam-ı hicrandan ayru tana-yı agyarı anmazsın	Gazel (5 beyit)		.---/.---/.---/---	
74b	Şabrî	Eşk-i çeşmim içre 'aks-i haţtı sebzın bî güman Şan hıızırdır kendüyi deryada etmiştir ayan	Biter yâre karşı dut ey Şabrî dâim sen ki Kömak isterseñ eger 'âlem içinde bir nişân	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
74b	Şabrî	Her cevır eylerseñ kailim ey yâr saña Bi vefadur diyü meyl etmesün âgyâr saña	Fırsat el virmişken Şabrî o şâh-ı hüsnün Ne tırursun düşüp ayagina yalvar saña	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
74b	Şabrî	Buldum bir yâr kim ol yar âgyâr olmaya Görmedim bir gül ki her giz mahremi giz olmaya	Yâde-i 'aşkıñ ki Şabrî bir kadeh-puş eyledi İki 'alemdede dahı bî çâre pûş yâr olmaya	Gazel (4 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
74b-75a	Şabrî	Ol serv-i kadd ki salına yanınca yâr ola Anınla bir yere varasın kim kenar ola	Ol serv-i kadd ki naza reftara başlaya Şabrî de nice şabr ola nice karar ola	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
75a	Şabrî	Ben saña kul olmağ ile der 'izzet vü câhım Lutf eyle beni yok yere redd eyleme şâhım Hayr etmez efendî saña bu nale vü ahım Bildir bileyim bende nedir bâri günahım	Söyle baña çâk böyle neden oldu ferâgat Elden ne gelür çare ne ol sag u selâmet Şabrî kuluñuñ saña budur ettiği minnet Bildir bileyim bende nedir bâri günahım	Murabba' (5 bend)		-.--/-.--/-.--/-.--	
75a	Şabrî	Bu bag-ı 'âlem içre hakk bu bir serv-i dılarasın O kadd ü kâmet ile dilrubalar içre ra'nâsın	De-mâ-dem Şabrî bi çareni hecrinle aglatma Saña lâıyk degildir gel ana güldürme adasın	Gazel (5 beyit)		.---/.---/.---/---	
75a	Şabrî	Minnet hüdaya erdi diyü mevsim-i bahar Eller dua açup elini bagda çenâr	Serv-i çemen salınmada bag içre nâz ile Cular olursa Şabrî gibi nola bi karar	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
75a	Şabrî	Çeşm-i canan kim anın resm olmuş ebru üstüne Anberin meddir çekilmiş sanki ahu üstüne	Çeşm-i giryanında ey Şabrî hayal-i kad iyar Servdir kim aksi düşmüş guy-i ya cu üstüne	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
75a	Şabrî	Gülleri hatır-ı pür nişan itdi ruhsarın senin Gonca dembeste kılmışdır o güftarın senin	Dilrubalar içre Şabrî sana meyl etse nola Bir güzeld e yoktur ol evza u etvarın senin	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
75a	Şabrî	Terk idüp ben aşıkı gitti azar ile habib Canıma kar itdi firkati aklım aldı rakib	Şabrî kimdir diyü sultanım sorarsan Derd mendin müstemendin bir fakir ü bir garip	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
75a	Şabrî	Gâhi cefa vü cevri vü gehi derdi ser çeker Bi çare 'aşıkı göre senden neler çeker	Derd ü bela ü hem elem ü mihnet-i firkat Bunlar nedir bu Şabrî dahı beş beter çeker	Gazel (5 beyit)		--./-.--/-.--/-.--	
75b	Şabrî	Öldürür 'aşıkı zevk ü sefayı vuslatın Visalın ile hal böyle var kıyas it firkatin	Tığ ile gamzen ne lazım katlle kast eylemek Günde bin kez öldürür Şabrî yi derd ü firkatin	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
75b	-	Dostum bir cefa imiş sin sen Ne aceb bi vefa imişsin sen	Kadl bala ile mehi afet Bildim bir bela imişsin sen	Kıta'		-	
75b	-	Sen feragat eyledinse ben dahı Sen adavet eyledinse ben dahı	Terk edüp ben 'aşıkın gayrılara Sen muhabbet eyledinse ben dahı	Kıta'		-.--/-.--/-.--	
75b	-	Şem-i ruşen gördü kim pervane idi bi günah Mescidimde matem idip gitdi destar sabah	-	Matla'		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
75b	-	Gögse el koyup rakibe sanma tazim eyledim Görmesin sinemde diyü dağ-ı 'aşkın örttüm	-	Müfred		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
75b	-	Muhambbet ehlinin işlerse nola dağ-ı pürhunu Senin yolunda çürütmek nedür bir iki altunu	-	Müfred		..--/..--/..--/..--	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
75b	-	Ah u vahı eksik olmaz 'aşık-ı divanenin Dutüni çıkmadığın gördün mi o da yalanın	-	Müfred		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
75b	-	Gözüme karşı o yar iller ile alemde Dostlar gördü mi bir kimse bunu alemde	-	Müfred		..--/..--/..--/..--	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
75b	-	Agyara o dildarın işi mihr ü vefadır Hep ben bilirim bana garaz cevri ü cefadır	-	Müfred		--./-.--/-.--/-.--	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
75b	-	Ne inlerdim eger ol yar nalan olduğum bilse Ne ağırdım eger hecr ile giryan olduğum bilse	-	Müfred		..--/..--/..--/..--	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
75b	-	Der imiş hicie sabr itsün visalim isteyen Neylesün nitsün benim ruhum ya ölsün mi seven	-	Müfred		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
75b	-	Hey ne müşgil imiş muhabbet bilmez idim anı ben 'aşkım olmakda ziyade bi vefa oldukça sen	-	Müfred		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
75b	-	Bulmadım bir yar kim ol yar-ı agyar olmaya Görmedim bir gül ki hergiz mahrem-i har olmaya	-	Müfred		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
75b	-	İtmezim ikrar 'aşkın saklar mı canım gibi Çak iderse cismimi ada giribanım gibi	-	Müfred		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
75b	Şabrî	Sahn-ı sînem gülşen oldu dağlar gülnârdır Bu dil-i nâlânım aña 'andelib-i zârdır	Mâh- 1 nev sanma görinen Şabrî ya iş bu felek Günde biñ kan ididci cellad-ı hançer dardır	Gazel (5 beyit)		-.--/-.--/-.--/-.--	
75b	Şabrî	Lebiñe kand ezilürmiş sorup aldım haberin Elime girmeye mi görince anı emerim	Şabrî yâ kuhl idünivirdi gözine cümle nücüm Güğe ir gürse sabâ yârin eger hâk-i derin	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..--	
75b	Şabrî	Gurbet ü garib ü bî kesîm derd ü belâdan özge yârim yok Cihânda gussadan gayrı dahî bir ğam küsarım yok	Rehi mihnette ol gubârım ben ki ey Şabrî Hevâ-yı "aşk ile bir yerde ârâm ü karârum yok	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..--	
75b	Şabrî	Nola üftade oldumsa cefâ etmek saña düşmez Bu dâhî bîr düşdür her zamânda dilber düşmez	Düş ayagina ol yâriñ ele gelmişken ey Şabrî Sakın sev sonu nedamettir bu fırsat dâimâ (düşmez)	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..--	
75b	-	Ne sanursun çıkarmasın dilden Senden amma ki zâhir edürem	Kanda iseñ o kendisin gözümün Sen beni anlama ki mehcürüm	Kıta'		..--/..--/..--	
76a	Mestî	Sen bu cebîn ü cedd ile arz eyleseñ cemâl Bedr temama nakıs ide mihrie gele zevâl Ola hayâl-i kaşın görüp hilâl Tutdı cihânı şevkiñ âyâ nur-ı zül celâl Bu hüsn ü vanla seni vasf eylemek muhâl Zî hüsn bî misâl zihi an bâ kemâl	İnsâf eyleyüp kişi seyr etmese hakkı Ger bende-i "aşkı ola ger'abdim müttefi Seyr ide tala'tünde senin nur-ı mutlakı Mestî kelâmının hele budur muhakkakı Bu hüsn ü vanla seni vasf eylemek muhâl Zî hüsn bî misâl zihi an bâ kemâl	Mütekerri r Müseddes (9 bend)		..--/..--/..--/..--	
76a	İşhâk	Lezzet-i cevruñi idrâk edemezler 'uşşâk Lezzet-i kalmadı begüm dünyâda bir ehl-i mezâk	Êşigi itleri pâ-bûsı degül mi pâyiñ Kadr u rif'atle başuñ göge ererse İşhâk	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..--	
76a	Hayâlî	Muhabbet 'arzasında nice sırlar hak sar ancak Kimi olmuş gedâ-yı "aşk kimi şehsuvâr ancak Görüp hatt-ı gubârın kakülüne bî karar ancak Sabânuñ hâtırı kuyunda yârün pür gubâr (ancak) O dâhî bir benim gibi perişân-ı rüzgâr ancak	Çekerken şâm-ı hasret içre ruhumu piruze-i hicrân Nasip oldu mı seher ki aña bezm-i vuslat u canan Yakalar çak olup çarha irişdi nukre-i mestan Şeb-i "iyd eyledi gerdün hilâlün dâmeni gerdân Hayâlî dahî içmez zâhid-i perhiz-gâr ancak	Tahmis (5 bend)		..--/..--/..--/..--	
76a- 76b	Süâlî	Nice bir semin derd-i ğam "aşkım nihân olsun Nice bir faş olup esrar-ı nihanın 'ayân (olsun) Nice bir firkatınle gözlerimden kan revân (olsun) Nice bir vâdî-i ğamda işim ah u fîgan (olsun) Nice bir 'aleme ahvâl-i "aşkım dâsitân (olsun) Beni öldür vücudumdan nâm vü nişân (olsun)	İdersen 'âşika cevri eyleyüp âgyârı ile 'âlem Revân eyler Süâlî gözlerinden nem yerine dem Geçüpdür ey kemân ebrû canıña tir-i ğam De-mâ-dem hâtip-i cemden olupdur merhem Okur bu mısrayı feryâd u efgan eyleyüp her dem Beni öldür vücudumdan nâm vü nişân (olup)	Mütekerri r Müseddes (5 bend)		..--/..--/..--/..--	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla‘ Beyti / Bendi	Makta‘ Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
76b	‘Alî	Süzülsün çeşm-i beştin devleti bi darı görsünler Çözülsün bend-i zülfün bendelere didarı (görsünler) Çözülsün tügmele mir’atı pür envarı görsünler Çıkra pirehanın ta kudret-i septarı görsünler Meded ruh-ı musavver niçe olur imiş yeri görsünler	O mihr ü baht-ı ‘ Alî gibi gaddar olmak istermiş Kerem semtinden el çekmiş sitemkâr olmak istermiş Kırıp ‘aşıkların cellad-ı humhar olmak istermiş Muhassıl zülme meyl itmiş sitemkâr olmak istermiş Yetişünler meded üftadeler yalvarı görsünler	Tahmis (5 bend)		.---/.---/.---/.---	
76b	Baharî	Hiç bilmem gözümden yaşı ne vaktin yenile Kalmadı yüzüm el içre selasıyla yenile	Damen-i yârî Baharî koma elden ola kim Rahm-ı andan sile gözüm yaşımı bir gün yenile	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
76b	Sırrî	Şeha çeşmü çerag-ı alem-i nur-ı nasırsın sen Nazirin görmedim ben merdüm-i sahip-i nazarsın sen	Ne bayındır senin ey Sırrî turmak asitanında Karar itmez felekte bir geda-yı derbedersin sen	Gazel (5 beyit)		.---/.---/.---/.---	
76b	Ümidî	Alemi fasl-ı bahar eyledi serv ile çemen Başladı nameye bülbül yine her vadiden	Ey Ümidî getirüp lale sıfat ayagı Düşe gör jale gibi kuşe-i бага erken	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
76b	Yahya	Nice bir maceramız dostane dasitan olsun Niçe bir nar-ı ‘aşkın dud-ı ahımdan ayan olsun Mekânım aynı alemde nihan enden nihan olsun Kilab-ı kuyuna cism-i zaifim armagan (olsun) Ne kuyun ahla tolsun ne kapıda figan olsun Beni öldür vücudumdan ne nam u ne nişan olsun	Muhabbet ehline yârin cefası imtihanıdır Olmalı ‘aşka cevri okları devlet nişanıdır Bana Yahya gibi ol mülk-i hayat cavidanıdır Beka bilme felek ayinesini cümle fanidir Begim hayr işe tehir eyleme devlet zamanıdır Beni öldür vücudumdan ne nam u ne nişan olsun	Mütekerriir Müseddes (5 bend)		.---/.---/.---/.---	
76b	-	Baglamaya şol ceragi sebeb olma kim şeha Bir aciz ü fakirün ocagin söyündüre	Bir şem uyar ki hadi-i rah-ı yakın olup Her bir şerarı har-ı günahın söğündüre	Kıta’		..--/..--/..--/..-	
77a	Sabrî	Kan ol demler benimle ittihat itdiklerim Muttasıl günden güne mihrin ziyad itdiklerin Ram olup her dem sözümde imkiyat itdiklerin İltifat idüp bana arz u dad itdiklerin Sen unutdunsa beni lütfunla yad itdiklerin Ben unutmam bu dil-i naşadı şad itdiklerin	Künc-i hasrette nice bir ah u figan Sabra takat kalmadı oldum zaif ü na tüvan Sabrî veş senden nola ayrıldım senden nagehan Zai’ olup gitdimi bu aşınalar heman Sen unutdunsa beni lütfunla yad itdiklerin Ben unutmam bu dil-i naşadı şad itdiklerin	Mütekerriir Müseddes (5 bend)		..--/..--/..--/..-	
77a- 77b	-	Yine hecrin dile mihman oldu Yine derdinle ciger kan oldu Akl u fikr ise perişan oldu Zi cüz-i kahr ise feravan oldu Hane-i dil katı viran oldu Arzın cevri ise evzan oldu	Sende ki şive vü naz ise yeter Bende ki sur u güdaz ise yeter Dil-i alide niyaz ise yeter Hasılı çohsa az ise yeter Hane-i dil katı viran oldu Arzın cevri ise evzan oldu	Mütekerriir Müseddes (5 bend)		..--/..--/..--/..-	
77a	Zâtî	Kanı şol demler ki bir serv-i bülendim var idi Sünbül den her gice boynumda bend var idi	Ey tabibi can u dilber gün ola kim diyesin Zâtî dirlerdi benim bir derd mendim (var idi)	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla‘ Beyti / Bendi	Makta‘ Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
77a	Zâtî	Dem-be-dem seylatveş eşk-i revanım caglar Dögünüp taşlarla aglar halime ırmaklar	Zâtî ya ferhad için taglarda feryad eyledüm İşidüp feryadımı gögsin geçürdi taglar	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
77a	Bâki	Olsa zülf-i o gülizara nikab Olur aşüfte sünbül sirab	Ğam-ı devran düni çekme yürü Bâki ya ol hemişe mest ü harab	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
77a	Bâki	Eylesün vaslını derman dil-i bi mara meded Düşelü işte ben oldum bana bi çare meded	Mededin kalmadı feryad u figanı eyleyecek Sana kimden ere ey Bâki yi bi çare meded	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..--	
77a- 77b	Bâki	Gülüstan-ı nerm şarab-ı cam mey-i güldür bana Kul kul-ı hul-ı sürahi savt-ı bülbüldür bana	Hayder-i kerrarım meydan-ı nazmın Bâki ya Nale ki hame Zülfikar vü tab-ı düldür bana	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
77b	Ubeydî	Ugradın hecr-i ruh-ı yâri temaşa idemem Sarulup boynuna bir buse temenna idemem	Şol kadar yaktı Ubeydî -i firak ateşi kim Sana mektupla ahvalimi imha idemem	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..--	
77b	Figânî	Dökmege kanını halkın ki müjen al eyler Bize geldikçe dokunmaz geçer ihmal eyler	Gün yüzünsiz idemez tab-ı Figânî efgan Bülbülün sağlığı fasl-ı hazan eylemez lal	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
77b	Cem	Tarik-i tac u fanide dervişanuz Çekmezüz dehrin ğamın başımıza sultanız	Gel beri mülk-i harabata bizi gör tabı Gül gibi cam-ı şarab elde Cem -i devranuz	Gazel (6 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
77b	Figânî	‘Aşık geçer mi ol sanem lal-i nabdan Mest-i müdam olan kesilir mi şarabdan	Naz-ı uyhusuna vardı işitmez Figânî ni Tab-ı dahı uyanmadı ol gonca habdan	Gazel (5 beyit)		-	
77b- 78a	Ubeydî	Gonca lebsin katı ranasın sen Serv kadsin igen alasin sen	Satulursun be Ubeydî bir gün Ne için talib-i dünyasın sen	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
78a	Ubeydî	Ğamze-i mestin ucundan nice gavgalar ola Fitne-i hali ruhunla ne temaşalar ola	Gel götür hakdan üftade Ubeydî yi bugün Hey kıyamet nice bir vade-i ferdalar ola	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
78a	Ubeydî	Ğamınla pa-mal olan dil-i biranı anmazsın Ele l ihsan idersin künc-i vaslın anı (anmazsın)	Nice sıhhat yüzün görsün Ubeydî derdmendin kim Tabibim yıl geçer ol haste-i hicranı anmazsın	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..--	
78a	Cinânî	Sanmanuz gurbetin cam-ı hoş güvarı anlar beni Ya safa-yı seyr ü gülgeşt-i kenar anlar beni Bir acep haletdim leybine har anlar beni Gitmege mâni düşüp bi ihtiyar (anlar beni) Ah kim gurbette kaldım bir nigar anlar beni Çokdan eylerdim sefer ol şivekar anlar beni	Ey Cinânî gerçe imandandırur hubb-ı vatan Kuy-ı dilber variken anman vatan-ı namı ben ‘aşkıdan daim çekerken dil ğam u derd ü mihen Guşuma girmez nigera pend-i yaran kühen Ah kim gurbette kaldım bir nigar anlar beni Çokdan eylerdim sefer ol şivekar anlar beni	Mütekerrir Müseddes (5 bend)		-.--/-.-/-.-/-.-	
78a	Ubeydî	‘Aşkla ayine-i kalbini mücella eyle Daima suret-i şevke anı mücella eyle	Katı mahzunlugu var hecrinle sultanın Gel kerem eyle Ubeydî -i tesella eyle	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	
78a	Ubeydî	‘Aşkla ğamlak olan diller sefâyı neylesün Derd ile başı hoş olanlar devayı neylesün	Muy-ı cisminden Ubeydî kara şalı var iken Salik-i rah-ı fena gayrı kabayı neylesin	Gazel (5 beyit)		-.--/-.-/-.-/-.-	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
78a	Ubeydî	Can u dil hak-ı reh-i zümre-i irfan mı değil Hem ser efser-i key Hüsrev ü hakan mı degül	Göge atarsa külâhını Ubeydî yeridir Ehl-i fazl olmadı mı faik-i akran mı degül	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
78a	Hayâlî	Arızın vasf eyler iken gülşen içre gül güle Şöyle kesret oldu kim söylerdi bülbül bülbüle	Şöyle nazm itdim Hayâlî vasf-ı ruy-ı yâri kim Dinlese anı figanlar ide bülbül bülbüle	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
78b	'Ulvî	Ey zât-ı şerîfün şeh-i şâhân-ı risâlet Nâmuñla çolu defter ü divân-ı risâlet	Ey 'Ulvî -i miñnet-zede Hağ 'dan umarım kim Mağşerde şefî'ün ola sulţân-ı risâlet	Kasîde (22 beyit)		--./..--/..--/..--	
78b-79a	'Ulvî	Halk-ı 'âlemden biraz gönüm cüdâ olsun derin Ârzû-yı câh-ı devlet hep hebâ olsun derin Bendeñ olmağa şehâ senden rızâ olsun (derin) Kuluña gâhî cefâ gâhî vefâ olsun (derin) Gönlümi ço 'aşkuñ ile mübtelâ olsun derin 'Âkıbet bir şâha kûl olur saña olsun derin	'Ulvî'yâ gülzâre vardum kalmağa def'-i humâr Şundılar destüme bir divân-ı gülzar-ı hayâl Ben tefe'ül idicek geldi bu nazm-ı pür- hayâl Okuyup ol şâh-ı hüsne karşı itdüm 'arz-ı hâl Gönlümi ço 'aşkuñ ile mübtelâ olsun derin 'Âkıbet bir şâha kûl olur saña olsun derin	Mütekerri r Müseddes (5 bend)		..--/..--/..--/..-	
78b	'Ulvî	Bezmine vardum şafâ geldün diyü cânân baña Bir şafâ geldün şunup virdi şafâ ol an baña	Nâ-gehân bir bî-vefâyâ nâzîr olmuş 'Ulvî 'yâ Mâcerâ-yı hâlin ağılar dîde-i giryân baña	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
78b	'Ulvî	Hergiz incinmez cefâdan dilberâ 'âşık saña Kimse dimez lâ yıkarsan 'âlemi lâyıq saña	Dâğ-ı mihrün ol mehûñ sînende yakdın şubh-veş Yaraşur dirlerse 'Ulvî 'âşık-ı şâdık saña	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
78b	'Ulvî	Şol dil ki câm-ı 'aşk ile mestâne olmaya Lâyık budur ki şem'ine pervâna olmaya	'Ulvî'ânar mı Leylî vü Mecnûn hikâyetin 'Âkıl odur ki sözleri efsâne olmaya	Gazel (5 beyit)		--./..--/..--/..-	
78b	'Ulvî	Yûsuf-ı hüsni bahâ didiler ey şâh saña Bende-i halka begûş olsa n'ola mâh saña	Şeb şubh-ı vişâle irişince 'Ulvî Şu'le-i âh yiter meş'ale-i râh saña	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
78b-79a	'Ulvî	Nûr-ı çeşmüm benüm ol nergis-ı bîmâra fedâ Dil ü cânım ol iki gamze-i hûn-hâra fedâ	'Akl u şabr u ten ü cân u dil ü dînüm ne ki var 'Ulvî'yâ cümlesi ol turre-i tarrâra fedâ	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
79a-79b	'Ulvî	Mişâl-i 'âşık u ma'sûk olup hâzân u bahâr Hâzân şarardı vü oldı bahâr-ı lâlâ-izâr	Bahar 'ömrini hak eylesün hazandan emin Niteki âlemi devr eyleye hazan-ı bahar	Kasîde (43 beyit)		..--/..--/..--/..-	
79a	'Ulvî	Hattı geldikde vefa eyledi ol yar sana Ey gönül hızır yetişdi hatt-ı dildar sana	'Ulvî'ya burç-ı sadette komaz kekbekini Cevr ider yar gibi çarh-ı sitemkâr sana	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
79a	'Ulvî	Bi güne zulm ider ol şâh-ı cihandar bana Bir bedr olsa gönül dar-ı cihanzar bana	Can virürdim sitem-i hasretle ey 'Ulvî Vuslat-ı dilber eger kılmasa timâr bana	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
79a	-	Çeşmim ey sultanım âlem-i şehenşehim olsun sana Ferş-i sinem cilve kıldıkça zemin olsun sana	Efser idündün sîfal-i kuy-ı cananı dirig İşini başa ilettin aferin olsun sana	Gazel (5 beyit)		..--/..--/..--/..-	
79a-79b	'Ulvî	Maşuk odur ki hüsni ile gayet ferid ola 'Aşık odur ki derde düşe na ümid ola	Mensûb iken cenâb-ı sâ'det me'âbiña 'Ulvî' kuluñ revâ mı kapuñdan ba'id ola	Gazel (5 beyit)		--./..--/..--/..-	
79b-80a-80b	'Ulvî	Meger bir şeb temevvüc eyledi deryâ-yı zulmânî Hevâdan kaynayup cûş itdi ya'ni düşmenün kanı	Müeyesser eyle destüne devlet-i hatemin şâhı Muinin eyleye Hak hazret-i sultan-ı süleymanı	Kasîde (49 beyit)		..--/..--/..--/..--	

Tablo 5. (Devamı)

Yer Nu:	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. nu.	Mahlas	Matla' Beyti / Bendi	Makta' Beyti / Bendi	Nazım Şekli / Birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
79b	'Ulvî	'Ârızuñsuz lâle-veş dâğ-ı sitemdür gül baña Kâkülünşüz heft-ser-i ejder gelür sünbül baña	'Ulvî'yem bülbül-şıfat kârum dem-â-dem giryedür Kendü lutfuñdan habîbüm bâri bir kez gül bana	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
79b	'Ulvî	Âh kim zülfün belâsı nâ-gehânîdür baña Nâvek-i gamzeñ każâ-yı âsmânîdür baña	Gül gibi tâze gazeller söyledün 'Ulvî bu gün Şimdi şehriñ bir civân-ı nûkte-dânîdur baña	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
79b	'Ulvî	Nücum ile meh-i nev sanma dan u danedir dünya Nice avare sayd itmiş kebuterhanedir dünya	Bekaya nazar ol 'Ulvî fenadan göz yumup el çek Kadimi hadd-ı satıyla tolu efsanedir dünya	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
79b-80a	'Ulvî	Ey gönül seyyâh olup 'azm it vatandaş bir yaña 'Âlemi geşt idelüm sen bir yaña ben bir yaña	Bağ varmağasın varsam 'Ulvîya dildarsız Dil uzadur hârlar bir yaña süsen bir yaña	Gazel (7 beyit)		---/---/---/---	
80a	'Ulvî	Cân eritdi hîdmetünde şem'-i nûr-efşân aña Tâc-ı zer giderse tañ mı âteş-i süzân aña	'Ulvî'ye hân-ı vişâl olmazsa hergiz naşîb Sine tennûrunda besdür dâğ-ı miñnet nân aña	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
80a	'Ulvî	Düşdügümce 'aşka hem-dem hicr-i dilberdür baña Her zamân bir bî-vefâ sevmek muğarrerdür baña	La'l-i yâre beñzedüp mest-i şarâb olduñ diyü Gözlerüm yaşı yañılmaz 'Ulvî'yâ terdür baña	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
80a	-	Şeb-i firâkatinde kaldım nice yıllar bî kes ü tenhâ Gelüp ol mah-veş gam-hâneme basmaz qâdem tenhâ	-	Müfred		---/---/---/---	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
80a	'Ulvî	Yeşil destârûñ ile sebz-i câmuñ ey gül-i ra'nâ Nihâl-i serv-i bâlâ üzre qonmuş tütîdür güyâ	Dökilmiş sebz-zâra berg-i güldür şandum ey 'Ulvî Yatur destâr-ı sebzın yaşdanur ol ruñları zîbâ	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
80a	-	Düşdügümce 'aşka hem-dem hicr-i dilberdür baña Her zamân bir bî-vefâ sevmek muğarrerdür baña	-	Müfred		---/---/---/---	Mecmuada, şiirin makta' beyti yoktur.
80a-80b	'Ulvî	Pister-i miñnetde çeşm-i hûn-feşân ağlar baña Zahm-ı sinem niçe demlerdür ki kan ağlar baña	Giryeden çeşme agırdı ey 'Ulvî hâb Daima câm-ı şarâb-ı arguvân ağlar bana	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
80b-81a	'Ulvî	Kemerün tîğ-ı mücevherle olup garğa-i zer Der-miyân itdi saña varan o tîğ u o kemer	Salânat tîğini taqın kemer-i 'adli kuşan Boynı bağılu kûl iden her kişi çün tîğ u kemer	Kasîde (31 beyit)		---/---/---/---	
80b	'Ulvî	Came-i fahr sana bir pirehen yegdir bana Küşte-i 'aşkın ben ey hâce kefen yegdir bana	Hande eyler giryene gülen güller dime 'Ulvî sakın Gülistan ol bedensiz gülbinden yegdir bana	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
80b	'Ulvî	Lalin olmadı bana bunda gıda Yesurrulah fil cinan gıda	'Ulvî oldu çü mihri hattın ile Nurullah kabre isda	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
80b	'Ulvî	Biraz daha ye benzerler olmuş gıdası merdüm Akil tekarrüp itmez dünya-yı duna asla	Herkes sefâ sürerken bezm-i cihanda 'Ulvî Nagah ecel tolusun içmiş piyale paşa	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	
80b	'Ulvî	Gurbete düşdüm diriga 'aşık-ı şeyda olup Bu garip illerde kaldım bî kesü تنها (olup)	Bülbül asa 'Ulvîyi maksudun aplatmakmudur Gülistan naz içinde bir gül-i rana olup	Gazel (5 beyit)		---/---/---/---	

Tablo 7. Mecmuada bulunan mensur parçaların (1b-80b) MESTAP’a göre muhteva tablosu

Yer Nu: İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. Nu.	Müellif	Eser Adı	Baş	Son	Konu	Açıklamalar
47b	Nev’î	Dîvân-ı Emlahüs (...) Nev’î Çelebi Efendî	Bismillâhirrahmânirrahîm Sipâs-ı bî-kıyâs mübdi’-i ‘aql u havâssa ki sîn-i suhanı şâne-i nev- ‘arûs-ı nev’-i insân ve nokta-i nûn-ı nutkı hâl-i cevher-i ‘irfân kıldı münşiyye	Hudâ muvafık u mu’în ola. Ve’s-selâm	Dibâce	Mecmuada sadece bu sayfada mensur parça bulunmaktadır. Diğer sayfalarda hep manzum parçalar bulunmaktadır.

**4. İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ
NEKTY01532 NUMARADA KAYITLI MECMÛ'A-İ EŞ'ÂR'IN
TRANSKRİPSİYONLU METNİ**

4.1. Transkripsiyon Alfabeti

Tablo 8. Transkripsiyon alfabesi

آ	Ā, ā, A, a,	ش	Ş, ş
ا/أ	A, a, Ā, ā, E, e	ص	Ŝ, ŝ
ء	'	ض	Ž, ž, Ē, ē
ب	B, b, P, p	ط	Š, š
پ	P, p	ظ	Ž, ž
ت	T, t	ع	'
ث	Š, š	غ	Ġ, ġ
ج	C, c	ف	F, f
چ	Ç, ç	ق	Q, q
ح	Ġ, ġ	ك/گ	K, k, K, k, G, g, ñ
خ	H, h	ڭ	Ñ
د	D, d	ل	L, l
ذ	Ž, ž	م	M, m
ر	R, r	ن	N, n
ز	Z, z	و	Ū, ū, O, o, Ö, ö, U, u, Ü, ü, V, v,
ژ	J, j	ه	H, h, a, e
س	S, s	ي	Ī, ī, I, i, İ, i, Y, y

4.2. Metnin Kuruluşunda İzlenen Yol

Mecmuanın transkripsiyonlu metnini hazırlarken şu hususlara dikkat edilmiştir:

1. Çalışmada mecmuanın (1b-80b) varakları arasındaki şiirler transkripsiyonlu metin haline getirilmiştir.
2. Basımı yapılmış divanlar, tezkireler, mecmualar ve divan şiiri barındıran belli başlı eserler taranarak mecmuada geçen şiirlerle karşılaştırıldı, metin tenkidi yapıldı, nüsha farkları dipnotta belirtilmiştir.
3. Mecmuada geçen şiirler basılmış eserlerdeki şiirlerle karşılaştırıldı, yayımlanmış bir divanda olmayıp mecmua içerisinde bulunan, dolayısıyla yayımlanmış tenkitli metinlere katkıda bulunacak unsurlar dipnotta gösterildi.
4. Gereken yerlere metin tamiri yapıp, köşeli parantezle “[]” gösterilmiştir.
5. Mecmuada her şiirin her beytine sıra numarası verilmiştir.

6. Mecmuanın sayfa numaraları metin içinde “1b, 2a, 2b, ...” biçiminde gösterilmiştir.
7. Şairlerin mahlasları metin içinde koyu gösterilmiştir.
8. Arapça ayet ve hadisler tırnak işareti (“ ”) içerisinde italik yazı karakteriyle gösterilmiştir.
9. Mecmuadaki şiirlerin nazım şekilleri, şiirin hemen üstünde kalın yazıyla gösterilmiştir.
10. Mecmuadaki şiirlerin vezni, şiirin hemen üstünde kalın yazıyla gösterilmiştir.
11. “N’ola, n’içün, n’eylesün, k’ola” gibi hece düşmesi sonucunda oluşan kalıplaşmış ünlü ulamalı kelimelerin yazımında mecmuadaki imlâya uyulmuş ve kesme işareti (‘) ile gösterilmiştir.
12. Şeddeli kelimelerin imlâsında vezne uyulmuştur. Örneğin; ğaşş kelimesinin vezin gereği bazen “ğaşş” bazen de “ğaş” şeklinde yazılması gibi.
13. Anlam veya vezin gereği yapılması zaruri olan eklemeler, metin tamirleri köşeli ayraç “[]” içerisinde gösterilmiştir.
14. Mecmuada okunamayan kelime ve kelime grubu “(...)” şeklinde gösterilmiştir.
15. Okunamayan kelimeler, dipnotta belirtilmiştir.
16. Tablolar oluşturularak mecmuanın muhtevası oluşturulmuştur.
17. Farsça ve Arapça olan şiirler ayıklanıp metnin sonuna fotoğrafları koyulmuştur.

4.3. Transkripsiyonlu Metin

(1)

Rıza Pâşâ Kütüphânesi

Mecmû‘anın Hey’et-i Umûmiyesi³¹

(2)

1b

[Kâşîde]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Divân Emlahü’l Buleğâ Ve Efsaḥu’l Şua’râ Emrî Çelebi Raḥmetullâh-î ‘Aleyh

1. Varak-ı zerdîni her berg-i hazânuñ el-ân
Mühre-i jâle ile kıldı mücellâ devrân
2. Rişte-i kudret ile gördi muṭarrâlanmış³²
Eyledi berfden³³ üstine şitâ sîm efşân

³¹ Bu kısım mecmuanın iç kapağında yazmaktadır.

³² muṭarrâlanmış: mistarlanmış, D.

3. Çün yazıldı kalem-i şun‘ ile hatt-ı şecere
Üstine şâh-ı hazân adına urıldı nişân
4. Bu hadîs eyle³⁴ ki hayr olmaz imiş aşferde
N'ola eylerse hazân hâce-i gülzâra ziyân
5. Âferîn reng-rez-i dehre hum-ı nîlîde
Câme-i sebzîni her bergüñ ider zerd hemân
6. Kıldı tûbâ-yı hazânı hulel-i rengîn ‘arz
Oldı bir ravza-ı gülşen yine mânend-i cinân
7. Gel dıraht üzre nazar eyle hazân yaprağına
Zer nişâr³⁵ itdi şecer üstine kudret eli şan
8. Görinen her varağ-ı zerdde hamr³⁶ yâhûd
Düşdü zer âyîne-i âleme ‘aks-i ruh-i cân
9. Bâğ bir tâze gülüñ yâ gam-ı hecriñ mi çeker
Ki benim gibi döküpdür ruh-ı zerd üstine kan
10. Ne ‘aceb ‘âlemi var berg-i hazânun cûda
Rûz u şeb zâhir ider encüm ile kâh-keşân
11. Dürlü yapraklar ile çözdı bir altunlu kumâş
Kâh-gâh-ı çemen içre yine üstâd-ı hazân³⁷
12. Sanma taşında³⁸ hazân yaprağı şancılmışdur
Âşikâr eyledi gencîne-i pinhânı zamân
13. Her dırahtı çemenüñ mâlik-i dînâr-durur
Zîri³⁹ ger hâk ile eylerse ‘aceb mi yeksân
14. Zer celâcil görünür berg-i hazân dime dile
Sun‘u tâvûsı kılupdur çemen içre cevelân
15. Hıl‘at-i sebzî⁴⁰ geydürmiş idi şâhâ⁴¹ bahâr
Etegi tolu filoriye şatupdur erzân
16. Zer beden dikmişti hılfatı⁴² sebzinde dıraht
Lâ-cerem eskiyicek her birisi oldu ‘ıyân
17. Tıfl-ı şâhuñ başına dizdi⁴³ ‘adedsüz altun

³³ Eyledi berfden: Berfden eyledi, D.

³⁴ eyle: üzre, D.

³⁵ nişâr: nişân, D.

³⁶ hamr: humret mi, D.

³⁷ 10-11 beyit: 11-10 beyit, D. Beyitlerin yerleri değişmiştir.

³⁸ taşında: gülşende, D.

³⁹ Zîri: Zerî, D.

⁴⁰ sebzî: sebzîni, D.

⁴¹ şâhâ: bâga, D.

⁴² Zer beden dikmişti hılfatı: Zerler itmişti nihân, D.

- Peder-i pîr-i hazân buldı meger genc-i nihân
18. Görinen berg-i hazân şanma ‘arûs-ı şâhuñ
Levh-i zer aşdı yine boynına dâmâd-ı zamân⁴⁴
19. Yâ habâbuñ legeni örtüsine dizmeg içün
Pûl-ı zer hâşıl⁴⁵ ider zer-ger-i bâğ u bûstân
20. Her şecer serv-i hırâmânuñ olup ibdidai⁴⁶
Âteşin dâğ yakup cismini itmiş⁴⁷ ‘uryân
21. Regleri n’ola ‘ıyân olsa teninde bergüñ
Zerd-rûluk anı pîr eyledi ey tâze civân
22. Bülbülüñ dûdı ki peyveste olup⁴⁸ her şâha
Şu‘le-i âteşe tebdîl olupdur o duhân
23. Tîr-bârân idicek kıavs-i kuzahdan gerdûn
Aldı her berg-i hazân destîne⁴⁹ zerrîn kalkân
24. Şâhda berg-i hazân gördi vü uçdı bülbül
Sandı ol tîrin ucında anı zerrîn-peykân⁵⁰
25. Bâğ-ı dehr içre⁵¹ hazân gördüñ ise olma hamûş
Eyle bu şi‘re ser-âgâz gel ey bülbül-i cân
26. Kâmetüm şâh-ı hazân-dîde yüzüm berg-i hazân
Odlu âhım kurımış serv yaşım âb-ı revân⁵²
27. Nokta-i sürh-durur berg-i hazân üstinde
Ruğ-ı zerdümdeki hûn katrelelere oldı ‘ıyân
28. Her hazân-dîde şecer kûşe-i gülzâr içre
Dûd-ı âhum-durur ey serv-i sehî şu‘le-feşân
29. Rîştelerdür ki hazân yaprağı içinde turur
Reglerümle ten-i zerdümde benüm rîşte-i cân
30. Arturur nâlemi⁵³ dil **Emrî** şarardukça yüzüm
‘Andelîb itmez egerçi ki hazân irse figân

⁴³ dizdi: dökdi, D.

⁴⁴ zamân: cihân, D.

⁴⁵ hâşıl: hâzır, D.

⁴⁶ ibdidai: abdâlı, D.

⁴⁷ itmiş: kılmış, D.

⁴⁸ olup: idi, D.

⁴⁹ Destîne: üstine, D.

⁵⁰ Bu beyitten sonra divanda şu beyit vardır: “Zer-nişân hançerini aldı elinden bîdüñ / Sokmayınca vire mi düzd-i sabâ aña emân”

⁵¹ dehr içre: tab‘umda, D.

⁵² Bu beyitten sonra divanda şu beyit vardır: “Rîştelerdür ki hazân yaprağı içinde turur Reglerümle ten-i zerdümde benüm rîşte-i cân” ama mecmuada 29. beyitte geçmektedir.

⁵³ nâlemi: nâleyi, D.

31. Nite⁵⁴ kim ‘ârız-ı ma‘şûk u ruḥ-ı ‘âşık veş⁵⁵
Bâğ-ı ‘âlemde cihân⁵⁶ ola bahâr pâye-i hazân
32. İrmeye⁵⁷ dest-i hazân dâmenine serv gibi
Ol elif-kâmetten⁵⁸ ola tâze çemen içre çemân

[Kâşîde]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

1. Saldı gülşende yine seccâde-i aḥḍar çemen
Olmağa kâim-makâm-ı âḥtar⁵⁹ peygâamber çemen
2. Kaçurup ceyş-i⁶⁰ şitâyı fâriğ oldı yemişden⁶¹
Kûşe-i gülşende şançupdur yine gönder çemen
3. Servden sancağ çeküp çekdi yeşil bayraklık ceyş
Şehr-i gülzâra emîr olmuş-durur beñzer çemen
4. Kõndı gülzâra yine bir tûtî-i ser-sebz kim
Gõncadur minḳâr-ı yâḳûtı zümür-rüd-bir çemen
5. Târem-i mînâda ‘aks-i sebze-i⁶² bitürdi yâ
Mezra‘-i sebz-i felekde dâne-i aḥter çemen
6. Safha-i bâğa şabâ yazmış bahâr evşâfını
Ey sehî-kad bir elifdür bâğ içinde her [çemen]
7. Sebze şanmañ tıtdı gülzârı duḥân-ı sebz-gûn
Bezm-i gülşende çü çıḳdı⁶³ lâleden micmer çemen
8. Kan mı tıtdı gonca-i ḥamrâyı bir dem kim tutar
Şâh-ı gülde faşd içün pîrûzededen neşter [çemen]
9. Serv-i bâlânun ağaçdan düşdi çün kim sâyesi
Yeşil atlasdan gelüp şaldı aña pister çemen
10. Hatt-ı dil-dâr ile ceng itmek diler var ise ger
Başına şebnemden urmuş bir gümüş miğfer [çemen]
11. Câme-i sebzini servün gördi pâre pâredür
Dikmege anı getürdi rişte-i aḥḍar çemen
12. Şâhid-i bâğuñ ‘izârında temâşâ eyle kim

⁵⁴ nite: nice, D.

⁵⁵ veş: dõst, D.

⁵⁶ cihân: ‘ıyan, D.

⁵⁷ İrmeye: İrmesün, D.

⁵⁸ kâmetten: kâmet, D.

⁵⁹ âḥtar: Hızır, D.

⁶⁰ ceyş-i: cünd-i, D.

⁶¹ yemişden: cengden, D.

⁶² sebze-i: sebze mi, D.

⁶³ çıḳdı: yakdı, D.

- Zülf-i müşgîn sünbül olmuşdur haṭ-ı ‘anber [çemen]
13. Şâne içün zülf-i müşg-efşânına sünbüllerüñ
Eylemiş pîrûzedden dendân-ı müstaḥẓar çemen
14. Âb yanına gelicek şuya ṭaldıysa n'ola
Ġoncânuñ ‘aksin şanupdur anda la‘l-i ter [çemen]
15. Sebze ‘aksin şanmañuz peyk-i revân-ı âbda
Bağladı beline başun kanlu⁶⁴ bir ḥançer çemen⁶⁵
16. Kalsa bir yerde⁶⁶ n'ola reftâra kâdir olmasa
Şol kadar sûzun ki serv ayağına ḥançer⁶⁷ [çemen]
17. Şu gibi sâfi dilinde her zamân okur revân
Eylemiş bu maṭla‘ı ey sebz-ḥaṭṭ ezber çemen
18. Gerçi her sunun kenârında olur aḥḍar çemen
Gör bu kan ırmağını kim bitürür aḥmer çemen
19. Didüm ey gül ‘ârızuñda ḥaṭṭ-ı sebzüñ terlemiş
Didi ol Ġonca-dehen olur seḥerde ter [çemen]
20. Şem‘-i ruḥsârında beñzemiş ḥaṭ-ı jengâruña
Şem‘den bir naḥl-bend olan⁶⁸ biterse ger çemen
21. Hâl-i müşgînüñ ezelde dâne sancıpdır⁶⁹ aña
Ġabğabuñ sîbinde ayvâ kim henüz biter çemen
22. Dâne-i hâlüñ ġam-ı sevdâsı başdan gitmeye
Bitüre ḥaṭṭuñ hevâsıyla sıfâl-i ser çemen
23. Kâmetüñ üzre leb ü ḥaṭṭuñ ‘acebdür toġrusı
Kim görüpdür ġonca açup bitüre ‘ar‘ar [çemen]
24. Safha-i ġülzâr **Emrîden** yazar vaşf-ı ḥaṭuñ
Rîsmân-ı sebz ile çekmiş-durur mıṣtar çemen

2a

Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilün

Müsemmen

1.

1. Dîn lâle ‘ârızuñçün jâle-bâr olmuş-durur
Her müje ḥüsnüñ ġülinsüz gözde hâr [olmuş-durur]

⁶⁴ başun kanlu: yeşil kınlu, D.

⁶⁵ Bu beyitten sonra divanda şu beyit vardır: “Mısr-ı ġülşende benefşe şöyle dizdi verdi çün Hattına Fir‘avn gibi jâleden gevher çemen”

⁶⁶ bir yerde: bâġ içre, D.

⁶⁷ ḥançer: sançar, D.

⁶⁸ Olan: olup, D.

⁶⁹ sancıpdır: saçmışdur, D.

2. Sîne ‘ışkuñ âteşiyle pür-şerâr olmuş-durur
Dil hevâ-yı kâkülünle bî- qarâr olmuş-durur
3. Cân firâk-ı la‘l-i nâbuñla figâr olmuş-durur⁷⁰
‘Aql u fikrüm turrân ile târumâr olmuş-durur
4. Ten ğam-ı zülf ü haţuñla hâk-sâr olmuş-durur
Üstühân-ı ser mekân-ı mûr u mâr olmuş-durur

2.

1. Çarh abdâluñdur ey meh dâġlar seyyâresi
Şubh küşteñdür ki hûn-âlûdedür ruhsâresi
2. Eyledi Mirrîh hûn-u ġamzeñüñ sehhâresi⁷¹
Sîne-çâküñdür hilâl eksük degüldür yaresi
3. Gül helâküñdür kulaġuñca-durur her pâresi
Bir leked-kûyuñ⁷²-durur sünbül ki gitmez karesi
4. Olduġıçün sâġar-ı bâde lebün âvâresi
Bâd kabrinde habâbuñ türbe⁷³ olmuş-durur

3.

1. Kufl-ı yâkûtuñ dilin açup yine ol nâzenîn
Ben fakîr üftâdeye virdi niçe dürr-i semîn
2. Zâhir olduġı nazarda gözlerüm ‘ayne'l-yakîn
Gördi miskîn⁷⁴ nâfeyi bir misli yok engüşterîn
3. Kaddümi ham gibi hâtem etdi⁷⁵ ol la‘l-i nigîn
Nâfe gibi bagrumı hûn eyledi bu müşġ-i çîn
4. Geh ġam-ı kâkül gibi sevdâ-yı zülf-i ‘anberîn
‘Ayş u nûşı ben ġaribiñ⁷⁶ zehr-i mâr olmuş-durur

4.

5. ‘Aks-i kavşuñ çeşm-i hûn-bârumda ey nâvek-fiken
Zahm-ı pür-hûnumda zerrîn hançerüñ ey sîm-ten
6. Çâk-ı sînem zâhirâ⁷⁷ hûn içre ey şemşîr-zen

⁷⁰ Divanda bu mısraların yerleri deġişmiştir: “Cân firâk-ı la‘l-i nâbuñla figâr olmuş-durur / Dil hevâ-yı kâkülünle bî- qarâr olmuş-durur

⁷¹ Eyledi Mirrîh hûn-u ġamzeñüñ sehhâresi: Oldı Mirrîhi sipihruñ gamzeñüñ mekkâresi, D.

⁷² kûyuñ: kûpuñ, D.

⁷³ türbe: türbe-dârı, D.

⁷⁴ miskîn.: müşġîn, D.

⁷⁵ ham gibi hâtem etdi: hâtem gibi ham kıldı, D.

⁷⁶ ġaribiñ: fakîrün, D.

⁷⁷ zâhirâ: âhirâ, D.

- Kanlu pîrâhen içinde bu dü-tâ olmuş beden
7. La'1 mir'ât içre kaşuñ 'aksi ey gonca dehen
Rûy-ı gül-gûnuñda nâhuñ zaḥmı ey şîrîn-sûḥan
8. Didi la'lîn câm içinde 'aks-i engüştüñ gören
Mâh-ı nevdür kim şafaḳda âşîkâr olmuş-durur

5.

9. Kâmetüñ bâlâdur ey servüm miyânuñdur vaşat
Şafḥa-i güldür 'izâruñ leblerüñ müşğîn nukat
10. Levh-i dilden yuyamaz ḥaṭṭuñ eger olursa şat
La'lüñ üzre yazdı Kevser sûresin gûyâ ğalaṭ
11. Kim kazıtdı ey cemâli muşḥafum şafḥañda ḥaṭ
Kanına 'âşîkḷaruñ la'lüñ getürdi çünki ḥaṭ
12. Bir gün diyeler **Emrî** için ey sebz- ḥaṭ
Bir ḥaṭ-ı sebzüñ ğamından ḥâksâr⁷⁸ olmuş-durur

[Taḥmis]

Mefâ'ilüñ/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ġazel-i Nişanî Taḥmîs-i Emrî

1.

1. Görindi luṭf-ı rûy-ı yâr mir'ât-ı semenlerde
2. Zuhûr itdi ḥîrâm-ı ḳadd-i dilber nârvenlerde
3. Oturma merdüm-i çeşmüm gibi beytül'-hazenlerde
4. Bahâr irdi şafâ kesb idicek demdür çemenlerde
5. Huşûşâ şalına yanuçca serv sîmînlerde⁷⁹

2.

6. Ġam u ğussa dilâ cân-ı 'azîze gerçi düşmendür
7. Senin için ceng ider gülşen siper gül tîğ-i sûsendür⁸⁰
8. Ḥabâbı miğfer ü mey pehlevân-ı merdüm-efkendür
9. Zebûn olma ne zen-i ğam şerâb iç devr-i gülşendür
10. Kavî himmet gerekdür bu cihân içre erenlerde

3.

11. Kaçan vaşl olsa bir mehrûya dir dir ditremek ḥûyı
12. Girer araya ḳucdur-maz ḳabâya sîm-pehlûyı

⁷⁸ ḥâksâr: dil-figâr, D.

⁷⁹ Huşûşâ şalına yanuçca serv sîmînlerde: Husûsâ böyle yanuçca ola sîmîn bedenler de, D.

⁸⁰ Senin için ceng ider gülşen siper gül tîğ-i sûsendür: Eger ceng itmek isterseñ siper gül tîğ sûsendür, D.

13. Kõhulayup yatur her gice bir serv-i⁸¹ semen-bûyı
14. Şarılur her gül-endâma çeker pehlûya meh-rûyı
15. Ne hâletler nezâketler kômıř hâk pîrehenlerde⁸²

4.

16. Helâk olmış-durur el uzadanlar mâr-ı zülfine
17. Niçe Mansûr asılmışdur sebebsüz dâr-ı zülfine
18. Miyân-beste kâmu⁸³ ehli şanem zülnâr⁸⁴-ı zülfine
19. Kayırmaz ey gönûl bend olduñsa dâr-ı zülfine
20. Şınuğ diller hezârân bağludur her bir şikenlerde

5.

21. Çü **Emrî** ol meh-i nâ-mihribân bî-‘ahd dilberdür
22. Vişâlin va‘d eylerse yine hicrân muqarrerdür
23. Anuñçün dir bu beyti ol ki Hüsrev aña çâkerdür
24. Firâkuñla Nişânî bendinin⁸⁵ hâli mükedderdür
25. Vişâlün va‘d itmişdün be hey zâlim geçenlerde

Tahmis⁸⁶

[Muhammes]

Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün

1.

1. Tarîk-ı üştûr-i miñnetde cismüm pâymâl eyle
2. Şıyup ser kâsesin yâ Rab seg-i yâra sıfâl eyle
3. Diyârum deşt-i sevdâ yârum âhu-yı melâl eyle
4. Çü kılduñ zülfini Leylî beni Mecnûn-misâl eyle
5. Hudâyâ belki Mecnûndan dahî şûrîde- hâl eyle

2.

6. Kişiye hõř gelürmiş alsa yâruñ okları cânın
7. Hayât-ı câvidân bulurmiş emse lebleri kanın
8. Velîkîn gamzesi hışm ile dutdukda girîbânın
9. Ne kutlu dem-durur ol dem çeküp şemşîrr berrânın

⁸¹ serv-i: cism-i, D.

⁸² Bu bentden sonra divanda şu bent vardır: Gamuñdan bâd-ı âhumdan harâba vardı kasr-ı ten / Gam-âbâd-ı firâk ise degüldür kûşe-i me’men / Cemâlûñsüz pür âteşden görünür çeşme-i gülşen / Siyeh kâküllerinden gayrı yokdur gönlüme mesken / Ne müşkildür kişi cânâ garîb olmak vatanlarda

⁸³ kâmu: niçe zühd, D.

⁸⁴ şanem zülnâr: var zünnâr, D.

⁸⁵ bendinin: hastañuñ, D.

⁸⁶ Müstensih macmuada başlık olarak “Tahmis” demiştir fakat şiir divanda “Muhammes” olarak geçmektedir. şiirin nazım şekli muhammesdir.

10. Hârâmî gözlerün diye hemân kanuñ helâl eyle

3.

11. Gerekse derd ile dön çeşm-i dilber gibi bîmâre

12. Gerekse bañr-i miñnetde yaşum gibi ol âvâre

13. Gerek ağla gerek inle gerek düş âh ile zâre

14. Ten-i zerd ü nizâr ile irilmez rûy-ı dil-dâre

15. Anı ey dil habâb-ı eşk çarhına hilâl eyle

4.

16. Yüzine perdedir seyr-i cemâline rızâ virmez

17. Yüzini gösterüp çeşm-i cihân-bîne ziyâ virmez

18. Gülzâr içre hergiz ‘andelîb-i zâre câ [virmez]

19. Hañ-ı reyñân gibi şeb-bûy saçı bûy-ı vefâ virmez

20. Gerek aña sebû-yı müşg-tînetden sifâl eyleye

5.

21. Gedâ-yı bî-nevâya şayma kurı server-i ‘ağlı

22. Eger âbâd idem dirseñ harâb it kişver-i ‘ağlı

23. Gider dest-i cünûn ile başuñdan efser [‘ağlı]

24. Perîşân eyle turmasun yanundan leşker-i ‘ağlı

25. Libâs-ı ‘ârı ey **Emrî** seg-i dil-dâra şâl eyle

[Murabbâ]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Ve leh-û eyzan

1. ‘Ayn-ı ‘ömrüm benüm ol nergis-i bîmâra fedâ

Mîmi hem dâyire-i nağş-ı fem-i yâra fedâ

Râñım⁸⁷ olsun o kemân-ebrû-yı dil-dâra

Dâl u lâm-u dil iki turre-i tarrâra fedâ

2. Mîm-i mihrûñ dehenine n'ola korsa barmak

Hâsı gibi delinüp göz göz olupdur dili çak

Sançdı râsı dañı bağruma bir egri bıçak

Dâl u lâm-ı dil iki turre-i tarrâra fedâ

3. Hâ-yı hecrûñ yine iki göz ile bağıdı baña

Cîmi belüme kemer bağıladı noğta pul aña

⁸⁷ Râñım: Râsı, D.

Râsı hem ey kaşı yâ oldı baña kadd-i dü-tâ
Dâl u lâm-ı dil iki turre-i tarrâra fedâ

(3)

2b

4. Hûn⁸⁸-ı nâzuñ beni yâ kaşuña hem-tâ kıldı
Elifi dūd-ı dili ‘ar‘ar-ı bâlâ kıldı
Noktalar dâğ kodı râsı kaddim râ kıldı
Dâl u lâm u dil iki turre-i tarrâra fedâ

5. Elif-i **Emrî** senüñ kâmet-i dil-cûñâ fedâ⁸⁹
Dâl u lâm u dil iki turre-i tarrâra fedâ

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Şâh Kulu Zâde Hüseyn Çelebi Gâzeli Mu‘ammâ

1. Bu kadar reftâr ile sen eyleseydi gülistân
Vâlih ü sergeşte kılsun kuşede serv-i revân
2. Koyaldan dilde bir biri üzere dâğlar
Vâdi-i sînemde kaçmer lâleler oldu ‘ayân
3. Bade-i lâli lebinden bizi ser mest eylediñ
Çeşm-i maḥmuruñ gibi olsañ aceb mi ser-girân
4. Her görenler didiler taḥsîn ne bîmânend olur
Gül yüzündeñ ref’ olunca sünbül-i ‘anber feşân
5. Zülfini görsek leb-i yâri peyabı itse kim
Hoşdur uzun gice **Emrî** şarâb-ı erguvân

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Merḥabâ Efendiñin Fevtine Emrî Çelebi Didügi Târiḥdir

1. Bir nidâ ermiş efendi ḥazretiniñ sem’ine
Vuşlat isterseñ çü bizden yaña gel yâ-hû dimiş
2. Hoş çekip câm-ı fenâ ol şevke bir târiḥ idüp
Sâkiya bezm-i cihândan merḥaba yâ-hû dimiş

Fe’ûlün/ Fe’ûlün/ Fe’ûlün/ Fe’ûl

Târiḥ-i diğér

1. **Emrîyâ** bu bir güzel târiḥ olur

⁸⁸ Hûn: Nûn, D.

⁸⁹ Bu mısradan sonra divanda şu mısralar vardır: Mîmi nakş-ı femûñe yâ vü rî ebrûña fedâ / İki nokta kalur ol da iki hindûña fedâ Mecmuada eksik yazılmıştır.

Vâ'izin kesse bâsını şâhımın

[Müstezâd]

Mef'ûlü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ûlün

Müstezâd-ı Emrî Efendî Raḥmetullah

1. Gitseñ seḥer ardına senün şems uyardı
Seyr itmege bâğı
2. Bir gice anuñçün meh-i nev üstine vardı
Destinde bıçağı
3. 'Âşık geçinür saña kulaḡdan gül-i ra'nâ
Görmez misin ey serv
4. Kaftanını yaşı boyadı beñzi şarardı
Bu zerdî yanağı⁹⁰
5. Ben küşte-i 'ışkam baña ḡurşuñlı türbe
Bu ḡubbe-i nîl-ḡûn
6. Hurşîd kamer ile gelüp ey mah uyardı
Üstümde çerâğı
7. Tükrüğini aḡzında dişi üstine aldı
Şandum o şeker-leb
8. Bir hokḡada ma'cûnı şarâb-ı ile ḡardı
Dür-dâne otâğı⁹¹
9. Humret ruḡ-ı beyzâda şafaḡdan degül **Emrî**
Ol mâhın ucından
10. Hançerle hilâl urdı anuñ başını yardı
Kan oldu yanağı

[Kıta]

Ve leh-û eyzan

1. Her güneş ḡalat mehin gördüm baḡılmaz ruyına
Çeşmi rûşen gibi bu mirati peyda eyledim
Lâ ruḡlar ḡarşu geldikçe geçer bu seyr eyleye
Nazikâne ruḡları 'aksin temaşa eyledim

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün/ Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün

Harfü Elif

⁹⁰ Bu zerdî yanağı: Hem sinede dâğı, D.

⁹¹ otâğı: ufâğı, D.

1. Hurşîd-i rûy-ı yârı çün eyledüm temâşâ
Bir zerrenin içinde gördüm iki Süreyyâ⁹²
2. Ebrûña benzeyelden⁹³ şehr içre buldı şöhet
Barmakla gösterürler şimdi hilâli cânâ
3. Bî hûde kûy çok durur şol sîm ğabğabuna
Çevgan gibikech olan el urmasun nigâra
4. Toğrı elif gibidür üstinde âfitâbuñ
Ruhsârûñ üzre bînüñ ey mihr-i ‘âlem-ârâ⁹⁴
5. Ol sîb ğabğab içün nârence döndüm **Emrî**
Böyle kalursa hâlüm bih olmaz ise ayvâ

Mefâ’ilün/ Fe’ilâtün/ Mefâ’ilün/ Fe’ilün

Ve leh-û eyzan

1. Ğam-ı hattıñla ğubâr olsam ey gül-i ra’nâ
Mezârıma çemen⁹⁵ örte bir yeşil hârâ
2. Bu sözün⁹⁶ müje⁹⁷ taqdı rişte-i cânı
Şu dem ki çarha kazâ biçdi âsmânî kabâ⁹⁸
3. Dilâ saaadete ırgürdi sayesini o zülf
İki hümâyun ki dâm-ı zıl-ı hümâ
4. Ruhına karşı ağarmış gözüm olur pür-eşk
Konılsa âteşe beyza ‘arağ ider peydâ
5. Kaşuñ ğamında kim oldum duhân âh içre
Nite ki irsepîde hilâl-i nâ peydâ⁹⁹
6. Yüzüñde hûn ile yazsun ğam âyetin kaşuñ
Ki mu‘teber olur **Emrî** olursa hat-ı hûnâ
7. Bitürdi ğarğa-i hûn sâkîyâ habâb degül
Hevâ-yı la‘l-i nigâr ile kalkdı şahbâ¹⁰⁰

⁹² Bu beyitten sonra divanda şu beyit vardır: Olmaz egerçi ‘âhir encüm güneş yüzinde / Güftâr-ı pür-şitâbuñ eyler anı hüveydâ

⁹³ benzeyelden: öykünelden, D.

⁹⁴ 3 ve 4’üncü beyitteki şiirler divanda farklıdır: Toğru elif gibidür üstinde âfitâbuñ / Ruhsârûñ üzre bînüñ ey mihr-i ‘âlem-ârâ / Kârum sorarsa yârân kendüi keyl idüpdür / Gam hırmeninde oldum âhumla bâd-peymâ

⁹⁵ çemen: çemenüm, D.

⁹⁶ sözün: süzen, D.

⁹⁷ müje: müjeme, D.

⁹⁸ Şu dem ki çarha kazâ biçdi âsmânî kabâ: N’idem ki dikdi kazâ çarha âsumânî kabâ, D.

⁹⁹ 3-4 ve 5’inci beyitler divanda farklıdır.

¹⁰⁰ Divanda bu beyit şiirde yer almamaktadır.

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Şarkdan gelmiş kûl olmışdur meh-i tâbân aña
Talk¹⁰¹-ı sîmîn-hâle taşsa n'ola gir devrân [aña]¹⁰²
2. Kâr-ı Ferhâdı görüp ey Hüsrev-i şîrîn-zebân
Kaldı tîşe ağzına barmak şokup hayrân [aña]¹⁰³
3. Göz terâzûsıyla vezn olmuş sirişkûm dirhemi
Eyle ey hâce sipihri keffe-i mîzân aña¹⁰⁴¹⁰⁵
4. Göricek kaşuñ hamın barmak ısırdı mâh-ı nev
Ey hilâl-ebrû şafak şanma bulaşdı kan [aña]
5. Tende her zaḥmum benüm bir kırmızı dînârdır
Çevresinde o klarıñ ey kaşı yâ müjgân [aña]
6. Ey kemân-ebrû okından dil nice bulsun ḥalâş
Yıldırım gibi ir tîrûñle ol peykân aña¹⁰⁶
7. Tîğ-i müjgânuña şordı çeşm-i Emrî tâ ola
Ruḥlarıñdan ğayrıdan kaṭ '-ı nazar âsân aña

Ġazel

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Eşk-i çeşmim gördi ol pîr olası sögdi baña¹⁰⁷
Bu meseldür kim erenler naḳde eylerler du'â¹⁰⁸
2. Yansa ateşdân kalbinde gam-ı 'aşk âteşi
Murğ başu üzre Mecnûnun yaparmıydı yuva
3. Didiler başuñ yarar ol yâr-ı sengîn-dil şakın
Başumı teklîf idüp didüm ki yararsa n'ola
4. Bağlayayın zülfî zencîrine dil-dâruñ seni
Eyleyeyin ey dil-i dîvâne bu bendi saña

¹⁰¹ Talk: Tavk, D.

¹⁰² Bu beyitden sonra divanda şu beyit vardır: Lâle-i kabrüm kızardı sûz-ı sinemde benüm / Her seher ki jâleler olmasa âb-efşân aña

¹⁰³ Bu beyitden sonra divanda şu beyit vardır: Göricek kaşuñ hamın barmak ısırdı mâh-ı nev / Ey hilâl-ebrû şafak sanma bulaşdı kan aña

¹⁰⁴ Bu beyit divanda yedinci beyitte geçmektedir.

¹⁰⁵ Bu beyitden sonra divanda şu beyit vardır: Kimse görmez merdüm-i çeşmüm güle bakdugını / 'Ârızuñ 'arz eylemezseñ ey gül-i handân aña

¹⁰⁶ Bu beyit divanda altıncı beyitte geçmektedir.

¹⁰⁷ Eşk-i çeşmim gördi ol pîr olası sögdi bana: Nakd-i eşküm gördi ol pîr olası sögdi bana, D.

¹⁰⁸ Bu beyitden sonra divanda şu beyit vardır: Didiler başuñ yarar ol yâr-ı sengîn-dil sakın / Başumı teklîf idüp didüm ki yararsa n'ola

5. Çeşm ü ruhsârına öykünse n'ola nergisle gül
Anlaruñ yüzün gözü açmışdur ey **Emrî** şabâ

[Gazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Beline hançer-i zer takmış o serv-i bâlâ
Âb-ı zerle yazılmış¹⁰⁹ şanasın servde râ
2. Sana 'aşık olanın ahlâ vahı artar
Manşib-ı 'aşk da şâhım çoğ olur bâdı hevâ
3. Dökilen jâle degül la'l-i lebûñ vaşfın da
Ağzı suyun akıdur goncalaruñ bâd-ı şabâ
4. Varak-ı çeşmüme nûr âyetini yazdı ruhuñ
Merdümüm nokta vü kirpüklerüm i'râb aña
5. Zülf-i kâfir haţ-ı ruhsârûña mîrim dir imiş
Küfri ezber okur oldu yine ol yüzi kara
6. Kaşlarım şanma ki **Emrî** nîm içün temzâr
Nâhın derdle yırtup yüzini tutdı garâ

[Gazel]

Ve leh-û

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Dökdü¹¹⁰ yine cümle ahseni¹¹¹ esbâbı Yûsufdan saña
Huccet ol haţ iki ruhsar iki şahiddür saña

3a

2. Encüme vaşf itdi meh hâl-i ruhuñ evşâfını
Hayrete batdı niçesi niçesi kaldı taña
3. Ol iki ruhsâr-ı zibâdan olur hacî cânâ
Başın alup gitti mihr ü mâh mağribden yaña¹¹²
4. Hâl-ı haddüñ Mihre sultân oldu ey Yûsuf cemâl
Var ise zülfüñ hümâsı sâye şalmışdur aña¹¹³
5. **Emrîyâ** Mecnûnı bir nakkâş taşvîr eylemiş

¹⁰⁹ yazılmış: yazılup, D.

¹¹⁰ Dökdü: Degdügine, D.

¹¹¹ ahseni: esbâbı, D.

¹¹² Ol iki ruhsâr-ı zibâdan olur hacî cânâ / Başın alup gitti mihr ü mâh mağribden yaña: Ruhlaruñdan şark-ı hüsn içre seher olup hacîl / Başın alup kaçdı mihr ü mâh mağribden yaña, D.

¹¹³ Bu beyitden sonra divanda şu beyit vardır: Dime 'uşşâk içre yâra bir sözüñe degmedük / Ey rakîb erbâb-ı dil yanında söz degmez saña

Gördüm anı ger za‘îf olaydı beñzerdi bana

[Ġazel]

Mef‘ûlü/ Fâ‘ilâtü/ Mefâ‘ilü/ Fâ‘ilün

Ve leh-û

1. Çeşm-i nücûma kuhl içün ey serv-i meh-liķâ
Her gün izüñ tozın çıkarur göklere şabâ
2. Kaşuñ ġamı hilâli za‘îf itdi şöyle kim
Cisminde eyegüsi görünür kaddi dü-tâ
3. Kûyuñda hâne yapmağa isterse ‘ankebût
Âġsun ten-i nizârı mı itsün sûtün aña
4. Girdâb-ı ġamda eyledi dil zevraķın halâş
Hızır irdi haţ-ı sebz-i ruķ-ı dil-rübâ bana
5. Tebhâleler çıkardı lebinde degül nücûm
Âhum şadâsı çarķı belinletdi **Emrîyâ**

[Ġazel]

Ve leh-û

Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün

1. Zebânuñ mı dehânuñda yâ berg-i lâle-i hamrâ
Düşüp âb-ı hayâtuñ havzına olmış-durur ġuyâ
2. Mesîhâ mürde ihyâ eylediyse la‘lünün rûhum
Olur bir yoġ dimesiyle dehânuñ yoġken peydâ
3. Benim ömrüm saçın sevdasının pâmâlüdür tân-ı
Ġûbâr-ı hâţ-ı bitürse sebze-i sevdâ
4. Başım örtüp mezarım mevc peydâ kılsa görenler
Şanurlar kabrime örtüldi mâî renk bir hârâ
5. Sirişķüm kaţresi bir gevher-i sır-âb dı **Emrî**
Tecellî idecek bizzât aña yâr oldu bir deryâ

[Ġazel]

Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilün

Ve leh-û eyzan

1. Cûy-ı eşķ oldu revân ol serv-i dil cûdan¹¹⁴ yaña
Gitdi gelmez bir dahı bu çeşm-i pür-hûndan yaña
2. Gark olupdur başdan ayağa varınca kan tere¹¹⁵

¹¹⁴ serv-i dil cûdan: kadd-i mevzûñdan, D.

¹¹⁵ Tere:dere, D.

- Bir nazar kıl hüsrevâ bu eşk-i gülğûndan [yaña]
3. Ser-keş olsa merkad-i Leylîdeki serv-i bülend
Bâd anı tahrîk eyler kabır-i Mecnûndan yaña
 4. Tıfl-ı eşkim çihre-i zerd üstine oldu revân
Tâli'im gör ol bir-ahter oldu¹¹⁶ altundan [yaña]
 5. Şa'sa'a şanma güneş zencîr-i zer taşmış idi
Âhumuñ ejderlerin ey **Emrî** gerdûndan yaña

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Gam çeker gönlüm gözümdür keffe-i mîzân aña
Sîmden dirhemler etdi¹¹⁷ eşk-i dür-efşân aña
2. Jeng şanma tîr-i hûn-rîzûñden ey kaşı kemân
Yüzüme sürdükde çeşmimden¹¹⁸ bulaşdı kan [aña]
3. Cümleten¹¹⁹ yansa acep mi şişe sanculmuş durur
Âh-ı dil sîzun okundan dilbera¹²⁰ peykân [aña]
4. Hâk olan bî-dil öperken ayağıñ toprağını
Kebkiñ yeri degül urmuş-durur dendân [aña]
5. Mâhı kim teşbîh ider cânâ gül-i ruhsârûña
Yaraşurdı hâl-i zer olsa meh-i tâbân [aña]
6. Ğabğab-ı dil-dâr ile olmasa ser-gerdânı top
Kej nazarla bakmaz idi ğâlibâ çevgân [aña]
7. **Emrî**-i dil- haste derdünle za'îf olmuş-durur
Hôşça tutsun teb-i ecel ırgürmesün hicrân aña

[Gazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

1. Eger küşteñ mezârı lâlesin bulsa ide havrâ
Ruḥına bergini gül-gûne dâğın hâl-i 'anber-sâ
2. Cefâya yüz dutup niçün sen ey mihr-i cihân-ârâ
İdersin pençe-i hürşîdi mağlûb-ı yed-i beyzâ¹²¹
3. Dehânuñda zebânuñ gibi olmaz âşiyân itse

¹¹⁶ bir-ahter oldu: bed- ahter akdı, D.

¹¹⁷ etdi: oldu, D.

¹¹⁸ çeşmimden: gözümünden, D.

¹¹⁹ Cümleten: Subha dek, D.

¹²⁰ dilbera: âteşin, D.

¹²¹ Bu beyit divanda yoktur.

Şeker tenginde tûtî gonca içre bülbül-i şeydâ¹²²

4. Dehânuñda leb-i cân-bağşuñ rûhum odur dirdüm

Eger kûy-ı ‘ademde itmiş olsa menzilin ‘isâ

5. Hatuñla gâbgabuñ bir sîb-i miskîdür ki hâl aña

İdüpdür şan‘at ile bir çekirdek misk-i ter peydâ

6. Bıñarı dîde-i giryânın ser-çeşmedür **Emrî**

Kim andan bir tamar Nîl ü Furât vü bir tamar deryâ¹²³

[Gazel]

Mefâ’ilün/ Fe’ilâtün/ Mefâ’ilün/ Fe’ilün

Ve leh-û eyzan

1. Garîb geldi çemen-zâra nergis-i şehlâ

Yüzüñi göremedi el-garîbü ke'l-a‘mî

2. Kenâr-ı bâm-ı felekde dün aḡşamın kaşuñ

Görüp meh-i nevi didi nedür bu nev-peydâ

3. Vefâñı dil nice itsün cefâñdan tercîḡ

Ne gördügidür ol anuñ ne bildügi cânâ

4. Biz aluruz ayak altına ‘âlem-i şevkı

Bize olursa ol ayak piyâle-i şahbâ

5. Kaşuñ firâkı hilâl itdi **Emrî**yi ey meh

Ḥabâb-ı ıṣṡ üzerinde sipihr-âsâ

[Gazel]

Mef’ûlü/ Mefâ’ilü/ Mefâ’ilü/ Fe’ûlün

Ve leh-û eyzan

1. Ey ġayret-i ḡur eyleyesin diyü temâşâ

Cennetde dikilmiş depesi üstine tûbâ

2. Hey ne kâra göñüllü olur zülfüne bîn dil¹²⁴

Bir târına aşılsa kılı kurumaz¹²⁵ aṣlâ

3. Bîniñ elifi üzre iki çeşm bi ‘ayni

Bir şâhdır açılmış iki nergis-i şehlâ

4. Sôfi ne sorar mey-gedenüñ âb u hevâsın

Hızr âb-ı biri birisi enfâs-ı Mesîḡâ

¹²² şeydâ.: ġuyâ, D.

¹²³ Bıñarı dîde-i giryânın ser-çeşmedür **Emrî** / Kim andan bir tamar Nîl ü Furât vü bir tamar deryâ: Sirişküm katresi bir gevher-i nâyâb idi Emrî Tecellî eyledi bizzât aña yâr oldu bir deryâ, D.

¹²⁴ zülfüne bîn dil: zülfüñ dil-i ‘uṣṡâk, D.

¹²⁵ Kurumaz: kımramaz, D.

5. Mâh-ı neve bu al ile reng eylemek ister

Emrî opuser kim urur engüştine hınnâ

[Ġazel]

Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün

Ve leh-û eyzan

1. Dehânı gâib olmuş hat-ı sebz-i yârda gûyâ
Yitürmüş sebze-zâr-ı cennet içre hâtemin havrâ
2. Gül içre her ten-i hâkîde gerçi gülbün-i tîrûn
Velî hâk-i ten-i zerdümde açduğı olur ra'nâ¹²⁶
3. Mesîhâ mürde ihyâ eylediye la'lûnûn rûhum
Olur bir ol dimesiyle dehânuñ yog-iken peydâ
4. Gamın bir zerre-i naçis idi hûrşid-i rûyında
Lebin âb-ı hayatdan bulup cân oldun ol gûyâ¹²⁷
5. Garîk-ı eşk-i pür-mevc olduğu añılsuñ **Emrî**müñ
Mezârı örtüsin eyleñ anuñ ter mâ'î bir hârâ

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Şeh-süvâr-ı 'ışkam âhum dûdudur çevgân baña
Çarh meydân tûb¹²⁸-ı sîmîndür meh-i tâbân baña
2. Kasduma nâvek ki ol kaşı kemân eser olur
Hâlimi görüp ırakdan ney gibi nâlân baña
3. Görinen encüm degül dendânlarıdur anla kim
Her gice hâlim görüp bu çarh olur handân [baña]
4. Derd okı peykânlarından cânuma geçdi benüm
Cânımı al ey ecel tek eyle bir dermân baña
5. Nice nem-nâk olmayam **Emrî** nigarın ruhları
Kendü hat-ı ile yazmış nâme-i hicrân [baña]

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Dil düşüp firâte eyler hat-ı dildarı recân

¹²⁶ Divanda bu beyitin yerine şu beyit vardır: Femûn bir zerre-i nâçiz idi hurşid-i rûyuñda / Lebûn âb-ı hayâtından bulup cân oldı ol gûyâ

¹²⁷ Divanda bu beyitin yerine şu beyit vardır: Gül açar her ten-i hâkîde gerçi gülbün-i tîrûn / Velî hâk-i ten-i zerdümde açduğı olur ra'nâ

¹²⁸ tûb.: gûy, D.

Ecelin ister o kim ola giriftar-ı belâ

2. Zülf ü kıdd ü ham u çeşm ü kaşuñı bîniñle
Dir gören dâm ‘anâ dâm anâ dâm ‘anâ¹²⁹

(4)

3b

3. Çekmeyen ‘aşk livâsın nice âh ile bilür
Manşib ehline olur pâdişahım bâd-ı hevâ¹³⁰
4. Teng olur sîne dile dâme-i fikri gelicek
Haqq dimişler ki “izâ câ’e kazâ dâka fezâ”¹³¹
5. Râ sanur pîrehen içinde görenler tenümi
Eyleyelden beni ebrû-yı gamıñ fikri du-tâ
6. Pendi gûş eylemeyüp gûşuña öykündi gürün
Ki kulağın eline virdi gülüñ bâd-ı şabâ
7. ‘Aksine sâyesine hâlîni didim nideyim
Anları göremezin yârdan ey **Emrî** cüdâ

[Gazel]

Ve leh-û

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

1. Kıla¹³² gözden ruh u la’li ey yüzi meh-tâb cüdâ
Olmaya¹³³ dîde-i ter hûn cüdâ âb cüdâ
2. Reşk idüp eşküme boyadı kızıl kana yüzün
Şanmâ la’l cüdâ lâle-i sîr-âb cüdâ
3. Çarhı tokuz tolanur hüsnüñe hem-tâ görimez
Dün ü gün mâh cüdâ mihr-i cihân-tâb cüdâ
4. Hasedinden ham-ı ebrûña iki bükildi
Mihri¹³⁴ yek-rûze cüdâ ey perî mihrâb cüdâ
5. Gördi mevc urdugını çünkü bu kanlu yaşumuñ
Acıdı baħr cüdâ **Emrî** mey-i nâb cüdâ

[Gazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve leh-û

¹²⁹ Divanda bu beyit yoktur.

¹³⁰ Divanda bu beyit yoktur.

¹³¹ Bu kısım Arapça’dır.

¹³² Kıla: Kılma, D.

¹³³ Olmaya: Tolmaya, D.

¹³⁴ Mihri: Mâh-ı, D.

1. Tîr-i dil-dûzuñ çekince sîneye ey kaşı yâ
Bî-gümân bu kâmetüm olur kemân gibi dü-tâ
2. Alnuñ ile kaşuñuñ cevri çekilmez katıdur
Turduğınca gerçi kim nerm olmada gâyetde yâ
3. Çün mehtâb-ı mihrdan zerd olur ey gonca-leb¹³⁵
Reng-i rûyum 'ışk sûzından şararsa n'ola¹³⁶
4. Gülşen-i hüsn-i nigârı şakınup nâ-ehlden
Bâgbân-ı hattı çekdi hârdan havlı aña
5. Şâh-ı ruhsâr üzre şararmış hazân yaprağıdur
Kâmetüm üstindeki ruhsâr-ı zerdüm **Emrîyâ**

[Gazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Gam milketinde kaddüñi yâd eylesem n'ola
Ey serv çün elifdür okımağa ibtidâ
2. Hatt-ı lebini şanma anuñ lâm-ı la'idür
Fem dime nokta-i leb-i cân-bağşdur dilâ
3. 'Aşk içre rehnûmun olur şeb rev olana
Hâlin hâyali hecrde rehber yeter bana
4. Sultân-ı 'ışk elinde kıızıl tozlu yaydur
Yanuk bağırlu kana boyanmış kad-i dü-tâ
5. Tebhâleler çıkardı lebinde degül nücûm
Âhum şadâsı çarhı belinletdi **Emrîyâ**

[Gazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. La'lîn tabakla 'arz-ı zer eylerse gül saña
Başında pâreler tabak¹³⁷ hışm idüp şabâ
2. Zülf içre gâbgabuñda görinen beñüñ midür
Yâ beyzadan çıkardı başın beççe-i hüma
3. Engüştî ile nâhunı bir amaç destelü
Âyinedür ki anda görünür dile ziyâ

¹³⁵ Çün mehtâb-ı mihrdan zerd olur ey gonca-leb: Mihrdan çün mâh-ı tâbân zerd olur ey gonca-leb, D.

¹³⁶ Bu beyitten sonra divanda şu beyit vardır: Âyine gösterdi 'aks-i hatt-ı sebzî tûtîye / Söylesün dîvânını
her gâh kendünden yaña

¹³⁷ tabak:tabakın, D.

4. Bârân-ı eşküm eyledi ter serdügi budur
Miski kabâsını güneşe zülf-i müşg-sâ
5. **Emrî** mu‘aṭṭar eylemege cân dimâgını
Bir ٲop benefşe virdi dükkânı pür-hattı aña

[Ėazel]

Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilün

Ve leh-û eyzan

1. Kodı zülf üzre ٲû¹³⁸ barmak didüm el virmek ola
Döndi ‘aks eyledi bildüm ki didi remz ile lâ
2. Da bu yitmez mi olup dâl ‘aşâya düşdüm
Kâmeti üzre şalar zülf olur ol da bir dâ
3. Erem ümide uyup bînin ağzınla elin
Görsem ol kaşa zülf kaddi kalmazdı rûha
4. İki zülfündür elan ceng ü cedâl eyledi
Çeşm ü ebrû ü fem ü kadini şanem şatma
5. Dil görüp çeşmüñi zülf ü fem ü bînüñle didi
Haḳḳa minnet sizi bir arada gördüm cem‘â
6. Göster **Emrî** zülf ile çeşm ü kadüñi
Ki anları vaşf ide vü eyleye sen şâha du‘â

[Ėazel]

Mef‘ûlü/ Fâ‘ilâtü/ Mefâ‘ilü/ Fâ‘ilün

Ḥarfül bâ‘

1. Ey meh şu‘â‘ şanma ki ḥüsnünden âfitâb
Barmaḳların yüzine dutar eyleyüp ḥicâb
2. Pür ḥûn göze hayâli lebûñ ḥoş gelür müdâm
Çeşm-i remed-girifteye nâfi‘-durur şarâb
3. Koşdum semend-i âhâ gice zebun olup
Hınka felek dilin ٲıkarur şanmanuz seḥâb
4. Barmak dıḳâdı kulağına mah-ı nev degil
Virdim figânımla yine ٲarḥa ızdırıp
5. Gel girme ahımla sipihrim arasına
Oduyla pembenin oyunu yokdur ey seḥâb
6. Gördi ḡamında derd-i serim dide-i sefit
Ruḥsarıñ üzre pemde ile aḳıdır gül-âb

¹³⁸ üzre ٲû: üstine, D.

7. Şebnem degül-durur gözime geldi nergisün
Çün içdi şevk-i la'lün ile bir kadeh şarâb
8. Bir tîz akarşudur o şehün tîgi **Emrîyâ**
Memlû hevâ ile ser âvâredür habâb

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Hıdmet içre cismini zer¹³⁹ eyleme şimşâd olup
Alnuna¹⁴⁰ yeşil 'abâ gey serv-veş âzâd olup
2. Didüm ey dil ruhlarında zülfi gör şâd ol didi
İki günlük 'ömr çün bir kişi n'eyler şâd [olup]
3. Cism-i hâmdur tîşe-i zerrîne ey şîrîn-dehen
Bîsütün-ı 'ışka gelmişdür gönül Ferhâd
4. Bâğ-ı gâmda cism-i zerdüm bir hazân yaprağıdur
Şâh-ı şihhatden cüdâ düşürdi âhum bâd olup
5. Tîşeyi pîşe idindi kûhken çalışdı çün
Şan'atı başa çıkardı **Emrîyâ** üstâd olup

[Gazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Fe'ülün

Ve leh-û eyzan

1. Müjemde katre katre eşk-i hûn-âb
Dizilmiş rişteye gûyâ ki 'unnâb
2. Bu cismim târe vü kanun u 'aşka
Olupdur zaḥm u nâḥın la'l-i müzâb
3. Sirişkünden ağardı çihre-i zerd
Sefîd eyler şaru altunı sîm-âb
4. Meh-i nev şanma kim şayyâd-ı gerdûn
Şalupdur nîl-gûn çarḥ üzre kullâb
5. Kurıtduñ 'âlemi âhuñla **Emrî**
Akamaz çeşme-i ḥurşidden âb

¹³⁹ cismini zer: kendüni zerd, D.

¹⁴⁰ Alnuna: Egnüñe, D.

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Bir felekdür eşk-i çeşmüm üzre güya her habâb
Anda ey meh 'aks-i ruhsâr-ı münîrî âfitâb
2. Perde-i çeşmüm hayâlün şâhınun otağıdur
Kim aña her yañadan kirpiklerim¹⁴¹ çekmiş tınâb
3. Hâle olmaz dirler idi mihr-i 'âlem-tâbda
Yâ nedür devr-i ruhuñda bu haţ-ı müşgîn-nikâb
4. Tutdı etrâfına anuñ hârdan havlı müjem
Tâ şeb-i gamda harîm-i dîdeme girmeye hâb
5. Şâh-ı gamdur **Emrî** dîvâr-ı hişâr-ı çarğda
Töp-ı âhı anuñ kalmışdır degüldür âfitâb

4a

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Bir şeh-i şahrâ-nişînim sâye-bânumdur şehâb
Aña peyveste olmuş âhum şu'leyi zerrîn- tınâb
2. 'Aşk-ı yâr ile bir özge âlemim vardır benim
Dûd-ı ahım gök şerâr encüm şu a-ı âfitâb
3. Şimdi dîdemden firâr itdi hayâl-i la'l-i yâr
Na'ra-i mestânı diñleñ gözüme geldi şarâb
4. Derdümi şerh itmege tâkat görmez zaħm kim
Hañçerün güc ile koydı ağzına bir katre âb
5. Kaşı fikridür dili peyveste nâlân eyleyen
Ol kemândan iñler ey **Emrî** hemîşe bu rübâb

[Ġazel]

Ve leh-û

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Sâye şaldı¹⁴² üstüme ol kâkül-i müşgîn-nikâb
Başum üzre sâye-bân olurdı Ahmed-veş şehâb
2. Humret ile toğduğı sürh-i¹⁴³ şafağdan şanmañuz
Âteş-i âhım şu'â'ından kızardı âfitâb

¹⁴¹ kirpiklerim: müjgânlarum, D.

¹⁴² şaldı: salsa, D.

¹⁴³ sürh-i: şevk-ı, D.

3. Acı sözüñden hâlâvetler bulur yanmış gönül
Tuz ekilse nitekim lezzet bulur cânâ kebâb
4. Hamr-i la'lüñdür devâ maḥmûr-ı la'lüñ yâdına
Nesne def' itmez ḥumârı keder dahı illâ şarâb
5. Pertev-i ḥüsni şeb-i zülfinde olursa ne tañ
Çün karañu gicelerde olur **Emrî** mâh-tâb

[Ġazel]

Ve leh-û

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Bir arada gördüm iki dilber-i 'âli-cenâb
Şöyle¹⁴⁴ şandım kim inüpdür seyre¹⁴⁵ mâh u âfitâb
2. Birisinüñ hâle devr itmiş meh-i ruḥsârını
Birinüñ mihr-i 'izârı üzre görünmez seḥâb
3. Mihri¹⁴⁶ ḥüsniinde birisinüñ nihâyetsiz 'abîr
Rûm-ı ruḥsârında birinüñ görünmez müşg-i nâb
4. Biri 'âşıqdan utanup perde tutmuş yüzine
Birinüñ tab'ı küşâde yok cemâlinde niḳâb
5. Biri ḥayrân kıldı esrâr-ı şeker-âlûd ile
Biri ser-mest itdi **Emrî** şunup câm-ı şarâb

[Ġazel]

Ve leh-û eyzan

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Şöyle zerd oldu tenüm derd ile kim altun şanup
Hey begüm bir yuda yazdı bendeñi Ḳârûn şanup
2. Gördi ğam başmış ten-i pür-dâğumı gerd-i fenâ
Ḥarca sürmek istedi gencîne-i medfûn şanup
3. Cân metâ'ı kim emânetdür lebüñ olmasa ger
Ḥaşm olup alurdu derdüñ âḥiri medyûn
4. Hâkim rûz-ı қаза ḥükm itmedi yog ise derd
Ḥapse göndermişti benzimden beni medyûn¹⁴⁷
5. Ey ecel¹⁴⁸ luṭf it ḥired murğını başumdan uçur
Kûy-ı 'ışk eṭfâli taş yağdurmasun Mecnûn

¹⁴⁴ Şöyle: Eyle, D.

¹⁴⁵ seyre: yire, D.

¹⁴⁶ Mihri: Mısr-ı, D.

¹⁴⁷ Divanda bu beyit yoktur.

¹⁴⁸ ecel: cünun, D.

6. Derd için pür-dâğı gördi yire gömmek istedi
Kîse-i cismini **Emrînüñ** tolu altun şanup

[Gazel]

Ve leh-û eyzan

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Sanma kim ebri hevâdan saçılur hâk üzre âb
Sûz-ı âhumdan 'arağ-rîz oldu ey meh-rû şehâb
2. Ey kamer kaşun hilâlin görmek ister pîr-i çarh
Âyîne korsa nola su üzre aksi afîtâb
3. Devletinden kadrim cevherle tamir itmeye
Seyr-i eşkimden olursa hâne-i merdûm harâb
4. Mîve-i dâğuñla pür gördi nihâli kıddümi
Aşdı dil dūd-ı siyâhından aña perr-i gurâb
5. İgne şancıldan hayâl-i gamze-i dil-dûz aña
Olmadı bir lahza râhat pister-i dîdemde hâb

[Gazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Bir geliş var hağ-ı şeb-dîzde ey şîrîn-leb
Mâ- haşıl¹⁴⁹ çehre-i gül-gûnuñı basmazsa 'aceb
2. Kaşlarum na'lçeñüñ yeri iki¹⁵⁰ merdüm-i çeşm
Anuñ içinde nigârâ iki dâne kebkeb
3. Fûrkatüñde dökilürse n'ola eşk-i çeşmüm
Şanemâ çünkü şeb içinde görünür kevkeb
4. İki zülf oldugı bu kıddinle vechinde¹⁵¹
Bu ki gün üç olıcak arada olur iki şeb
5. Anuñ içinde çekirdekleri müşgîn beñler
Emrîyâ bâğ-ı cemâlinde bir elma¹⁵² ğabğab

¹⁴⁹ haşıl: hasal, D.

¹⁵⁰ yeri iki: nakşı-durur, D.

¹⁵¹ bu kıddinle vechinde: cebheñle iki haddüñde, D.

¹⁵² cemâlinde bir elma: cemâl içre ayva, D.

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Ârız üzre zülf şalmış ey habîb
Eyle kim kâfir şuya şalar çalıp¹⁵³
2. Dâğdur şanma nişân-ı tîr için
Dikdi bir kaşı kemân sînemde sîb
3. Fıkr-i müjgânun düşelden kalbine
İgne yutmuş kelbe dönmişdür raķîb
4. Bahr özin görmüş berâber yaşuma
Az u çok bilmek yoğ-imiş anda dip
5. Virme cânun ol vefâsuz ğabğaba
Çâh-ı bi-âb içre **Emrî** şalma ip

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Didüm görince ğamzeñi düşdi bu câna tâb
Didi olur kılıç yüzi ıssı ol âfitâb
2. Terdür gül-i 'izâr-ı 'araķ-nâki şöyle kim
Gelse hayâli çeşme tolar şîşesi gül-âb
3. Alındığım lebine didüm mest ile didi
İfşâ-yı râza başladıñ almış¹⁵⁴ seni şarâb
4. Öykündi bir hevâ ile la'line çün ki mey
Bir top dokındı aña hevâdan degül ğabâb¹⁵⁵
5. Tîrin hevâyâ atmış idi âh âteşin
Emrî od atdı şandı görenler anı seĥâb

¹⁵³ çalıp: salîb, D.

¹⁵⁴ almış: aldı, D.

¹⁵⁵ Öykündi bir hevâ ile la'line çün ki mey / Bir top dokındı aña hevâdan degül ğabâb: Sevdâ-yı zülf-i yâr ile cân virdüğüm eger / Bilse çeke çeke etümi yirdi her gurâb, D.

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Yapma göz hânesin itmiş kıo yaşıñ seyli harâb
Yegdür andan ki kapusın kapayu zabt ide hâb
2. Meyi cânâneye öykündi diyü sâķî-i bezm
Meyi kabdan kaba koyduğı için şişdi habâb
3. Suhte diyü kıo (...) ¹⁵⁶
Kande ise mezesidür meyin ey sâķî kebâb
4. Dir isem derd-i ser oldı lebün emmek baña dir
Der-i ser hâşıl ider içse kışı tatlu şarâp
5. Bulmadılar deheni hâtemini 'âşıkklar
Hâķ idüp tenlerini dökdiler ey **Emrî** türâb

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û

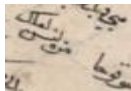
1. Gördi ki kendüden bih olur ġabġab-ı habîb
Bu ġayret ile kendüzin aşdı nihâle sîb
2. Şevk-ı ruħuñla kıpkızıl od oldı yandı ġül
Zâr olmasun mı üstine bî-çâre 'andelib
3. Öpmek müyesser ola mı ey kaşı yâ didüm
Bir iki kaşıñda seni didi yâ naşîb
4. Öldüm belâ vü derd ile n'itsün devâ baña
Başum ucında seng-i mezârum mısın şabîb ¹⁵⁷
5. Zülfi hâminde ġabġabını gördüm **Emrîyâ**
Bitmiş didüm bu dalda ra'nâ latîf sîb

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Ağzıñuñ ben yarıyın diyü cevâb itmiş ġül-âb ¹⁵⁸
Ter düşürmiş leblerin olmuş arada şekker-âb

¹⁵⁶ Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

¹⁵⁷ Bu beyitten sonra divanda şu beyit vardır: Bir üstühân ki yanmış ola anı seg yimez / Bu sûhte teni ne alur ağzına ol rakîb

¹⁵⁸ ġül-âb: lü'âb, D.

2. Çeşm-i pür-eşküm anuñçün ‘ârızından ırmazın
Hûb olur durdukça güne karşı şîşe-i gül-âb

(5)

4b

3. Sen yatağ diyü virme çeşme su işkencesin
Hergiz anuñ hanesine girmiştir düzd-i hâb
4. Kanda bir al ince ibrişim aña (...) ¹⁵⁹
Meclisinde anlaruñ düğüm düger yelden habâb
5. Süzse ibrişim elekde dehri **Emrî** olmaya ¹⁶⁰
Dil leb-i bârik-i dilber gibi bir ince şarâb

[Gazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve leh-û

1. Hâne-i ağıyardan çıkdı çün ol meh bî-nikâb
Eyle şandum toğdı akrep ¹⁶¹ menzilinden âfitâb
2. Cismümi hâkister itdi nâr-ı hicrân turfedir ¹⁶²
Âhumuñ yili eser hem mevc urur çeşmümden âb
3. Göñlüme geldükçe kaşuñ fikri dil nâlân olur
Kıl kemândan nâle eyler dilberâ her dem rübâb
4. Dil ocağı kara dâğ engüşt elifler sîhler
Eyledüm bâzâr-ı ‘ışkuñda senüñ bağrum kebâb
5. Gurre kaşında ruñı rahşân-durur hürşîd-veş
Ay başında **Emrîyâ** virmez egerçi mâh tâb

[Gazel]

Mefâ’ilün/ Fe’ilâtün/ Mefâ’ilün/ Fe’ilün

Gazelîyat-ı Bâkî ¹⁶³ Harfûl Tâ

1. Utandı kaçtı karanlığa sam âb-ı hayat
Görünce leblerini ey kara kaşı zulmat
2. Müşâbih olduğıçün kaşlaruña dün gice
Hilâl-i çarhı görenler getürdiler salevât
3. Dehânuñı yed-i kudret şekerle pür itmiş

¹⁵⁹ Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

¹⁶⁰ olmaya: bulamaz, D.

¹⁶¹ akrep: magrib, D.

¹⁶² hicrân turfedir: hicrânun senün, D.

¹⁶³ Müstensih yanlış başlık atmıştır. Gazel Emrî’nin’dir.

- Pür itdi kim şekerîn leblerinde bitdi nebât
4. Ten-i za‘îf gamuñ dâğ ile dönmişdür
Şol üstühâne ki konmuşdur ucuna mir’ât
 5. Debîr-i gam varağ-ı câna yazdı nâme-i
Fitîli hâmedür ey **Emrî** dâğ-ı sîne devât

[Gazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve leh-û eyzan

1. Oldı yaşum ğarkâsı¹⁶⁴ fûlk-i felekle kâyinât
Kim bulupdur ser-nigûn zevrakla deryâdan necât
2. Nâle eylerken lebûñden gam beni hâk eylese
Ney-şeker ola türâbumda biten her bir nebât
3. La‘lûñe ğâlib hayât-efzâlıgın yâd eylese
Bir karañlığa girüp siñmezdi hiç âb-ı hayât
4. Ağzına barmak bırağup qara qanlar mı ider
Ol hağ-ı reyhân için sevdâyî olmuşdur devât¹⁶⁵
5. Dil hağ-ı ebrûsunu görüp olur ğamdan emin
Nite kim **Emrî** miskin bir nişanlanmış berât¹⁶⁶

[Gazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve leh-û eyzan

1. Kand mey-i la‘lûñ ve yâhûd çeşme-i âb-ı hayât
Hızr mey la‘lûñ¹⁶⁷ ve yâhûd âb üstinde nebât
2. Beñzemişdür gülsitânda gonca ile şâh-ı gül
Serv-kad bir hokğa kim yanında taşmışdur devât
3. Dil gözetse zülfûñ içre tañ mıdur dendânlaruñ
Gözedür çünkim müneccim gice içre nâbitât
4. ‘Ârızuñdan kâkûl ü zülfûñ sakındûr itme kim
Kâfir olanlar nigârâ bulmaz âteşden necât
5. Hağ-ı sebzi yaraşur la‘linde anuñ **Emrîyâ**
Hûb olur zîrâ behem olsa ğubâr ile nebât

¹⁶⁴ Oldı yaşum ğarkâsı: Gark olupdur yaşuma, D.

¹⁶⁵ Divanda 3 ve 4’üncü beyitlerin yerleri değişmiştir.

¹⁶⁶ Dil hağ-ı ebrûsunu görüp olur ğamdan emin / Nite kim **Emrî** miskin bir nişanlanmış berât: Ol güneş güldükçe ey Emrî görünür dişleri / Mihr handân olsa gerçi kim görünmez sâbitât, D.

¹⁶⁷ mey la‘lûñ: mı hattun, D.

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ûlün

Ve leh-û eyzan

1. Dil-dâr ile itmeñ diyü da'vâ-yı maḥabbet
‘İşk ehline ol ḥaṭṭ-ı siyeh okudı ḥüccet
2. Ölsem ğam-ı mihr-i ruḥ-ı dil-dâr ile her gün
Ḥurşîd-i cihân-tâb ide kabrimi ziyâret
3. İzi komı¹⁶⁸ ile gözümüz şîşesi tolsun
Luṭf eyle bize ḳatlañ ecel bir iki sâ'at
4. Nakkaş diler yaza menali ruḥ-ı yâri
Taşvîr-i peri yazmağa eyler ḳurı şûret
5. Ey **Emrî** kızardugı gülün bâd-ı çemende
Öykündüğini yâre urur yüzine ḳat ḳat

[Ġazel]

Mef 'ûlü/ Fâ'ilâtün/ Mef 'ûlü/ Fâ'ilâtün

Ve leh-û eyzan

1. Nakşuñla bulur deyr-i cihân revnaḳ u şûret¹⁶⁹
Taşvîr-i büt-i çîn sanemâ bir ḳurı şûret
2. Geldükçe okı sîneye oḫ dîrsin egerçi
Şaḳın çekilicek virür ey dil saña zaḥmet
3. İncinse melekler yiridür âhum okından
Ey ḳaşı kemân üstine geçdi çü ḳat ḳat
4. Ḥaṭṭı gelicek kalka gele diyü umarım
Dirler ki ḳopar fitne çoğaldıkça ḳıyâmet
5. Dil-dâr ile vuşlatda eger ceng ider olsak
Araya girer **Emrî** aralar bizi fûrkat

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ġazel fî Ḥarfül hâ

1. Ġam ğubârı¹⁷⁰ def'isü içün istemiş Mecnûn ḳadeḥ
Lâle-i deşt-i fenâ şunmış aña pür- ḥûn ḳadeḥ
2. Bezm-i 'ışkuñda mey-i eşküm içüp dükenmeye
Bâde-nüş olsa zemâne kâse-i gerdûn [ḳadeḥ]

¹⁶⁸ komı: tozı, D.

¹⁶⁹ şûret: zînet, D.

¹⁷⁰ Ġubârı: humârı, D.

3. Derd-nûş-ı fakr odur girse eline bir turunc
Eyleye nışfin meze nışfin daħi altun kadeħ
4. San‘atın seyr eyle ‘ışkuñ eşkden rengin virüp
Şırçasından çeşmümün itdi iki gül-gün
5. Şanma ‘âlem lâle-zâr oldı şeh-i ‘ışk **Emrîyâ**
Bâde bezmin itdi töldi kûhla hâmuñ kadeħ

[Ġazel]

Mef‘ûlü/ Fâ‘ilâtü/ Mefâ‘ilü/ Fâ‘ilün

Ġazel fî Harfûl hâ

1. Şîrîn lebünde hîç yaraşmaz cevâb-ı telħ
Merġûb olur egerçi ki sâkî şerâb-ı telħ
2. Hâtemde zehr ta‘biye oldugı gibi
Mużmerdür ey perî dehenünde cevâb
3. Acı söz ile öldürür ol la‘l-i âb-dâr
Ġûyâ ki şerbet ile şunar zehr-i nâb-ı telħ
4. Hecr-i ruħuñda hâlüme acımayaydı gül
Olmazdı böyle¹⁷¹ alnı derinden gül-âb-ı telħ
5. Cânın acıtdı zehr-i gamuñ ağlasa eger
Emrî-i şûr-baħtuñ olur eşki âb-ı telħ

[Ġazel]

Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Fe‘ûlün

Ve leh-û

1. Süvâr olsa kaçan¹⁷² ol şâh-ı ferruħ
Sürersem¹⁷³ semendine kamer ruh
2. İder dördinci gögün¹⁷⁴ mihri şeh mat
Kaçan na‘-ı melâhatde sürer ruh
3. Fakîre ‘arz-u devlet gösterür yüz
Ne gün ol şâh-ı ‘âlem ‘arz ider¹⁷⁵ ruh
4. Bulur ‘ışk içre ħüsnün i‘tibârı
Olur şatranç içinde mu‘teber ruh
5. Gözüme târ olur ‘âlem o gün kim
Baña ‘arz itmese ol sîm-ber ruh

¹⁷¹ böyle: anun, D.

¹⁷² kaçan: eger, D.

¹⁷³ sürersem: sürer sümm-i, D.

¹⁷⁴ gögün: evde, D.

¹⁷⁵ ‘arz ider: gösterür, D.

6. Başı devletlü kuldur ol ki şâhâ
Ayagũa ide zîr ü zeber ruh¹⁷⁶
7. Gerek Leclâl ol ey **Emrî** ider mat
Seni bir lu‘b ile ol şâh-ı Ferruh

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve leh-û

1. Salınur bağ içre gördüm¹⁷⁷ serv ü ‘ar‘ar şâh şâh
Kaddüñ añup sîneme çekdüm elifler şâh şâh
2. Şâne-veş zülfüne barmak tolayaldan âh kim
Erre-i gam biçdi bu cismüm ser-â-ser şâh şâh
3. Zülfini tağıtdı zîbâ haddi üzre mû-be-mû
Saçdı gül üstine sünbül yine dilber şâh şâh

5a

4. Bulmadum bir şâh-ı gül ola müşâbih kaddüne
Aradum eşcâr-ı verdi ey semen-ber şâh şâh
5. Serv-kadler vaşf idüp didükde bir şi‘rin ġazel¹⁷⁸
Emrî taḥsîn eyledi serv ü şanevber şâh şâh

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ġazeliyat fî Ḥarfül dal

1. Gördüm ey dil minnet ister virmege dünyâ murâd
Aña minnet itmeden kırtuldum oldum nâ-murâd
2. Gerçek er oldur zen-i dehre murâdın virmeye
İtmeye¹⁷⁹ andan murâd almağı hem aşlâ murâd
3. Tîg-i tecrîd ile kaṭ‘-ı mâsivâ kıldum yine
Kalmadı dil-dârdan ġayrı baña kaṭ‘â murâd
4. Çihresi zerd içi pür-hûndur benüm gibi meger
Almamışdur bâğ-ı devrândan gül-i ra‘nâ murâd
5. **Emrî**yâ devran murâduñ nice ḥâşıl eylesün
Çün degüldür ṭab‘uña dünyâ vü mâ-fihâ murâd

[Ġazel]

¹⁷⁶ Divanda 5 ve 6’ıncı beyitlerin yerleri değışmiştir.

¹⁷⁷ Salınur bağ içre gördüm: Salınur gördüm çemende, D.

¹⁷⁸ Ġazel: bülend, D.

¹⁷⁹ İtmeye: Bilmeye, D.

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Gerdenüñde kâkülün cân boynına şalar kemend
‘Arızuñ üstinde hâlün âteş üzre kor sipend
2. Dil hayâl-i çeşm-i ebrûn¹⁸⁰ ile ey şîrîn-dehen¹⁸¹
Bir zücâce döndi içinde ola bâdâm u kând
3. Gülsitânda âh kıldum kadd-i bâlânı añup
Dûdidur gülşende görinen degül serv-i bülend
4. Pây-ı esbine o şâhuñ na‘l-i zerrîn yirine
Çihre-i zerdümi koğıl luğ edüp ey na‘l-bend
5. **Emrîyâ** zülf-i perîşânına el urmağ neden
Ol perî-şânuñ şabâ gibi yiler oñmaz levend

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Eylerim zülfün hevâsın heves ‘ömr-i medîd
Tîğ-ı müjgânuñ ġamıyla kesmezin cândan ümîd
2. Ayırup biri birinden leblerün şorsam n'ola
Ağzuñı anlar idüpdür ara yirde nâ-bedîd
3. Hâk-i pâyuñdan karanfûl eylese kühl-i başar
Çeşm-i ma‘lûlinde bitmezdi anuñ mûy-ı sefid
4. Va‘de-i vaşl eyleyüp çeşmün açar dil bendi
Nitekim efsûn ile câdûlar açarlar kilîd
5. Etdi ‘azm-i sefer vuşlat umarken ‘an- karîb
Veh ki oldı ol perî gitdükçe **Emrîden** ba‘îd

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Her üstühân-ı pehlû kanı koçdı cism-i zerd
Ol râ-durur ki ortaya almışdur anı zerd
2. Kaşuñ yüzünde ey gül-i ra‘nâ-yı bâğ-ı hüsn
Ol râ-durur ki ortaya almışdur anı verd
3. Göñlüm içinde hançerî şekli nigârumuñ
Ol râ-durur ki ortaya almışdur anı merd

¹⁸⁰ ebrûn: la‘lün, D.

¹⁸¹ dehen: leb, D.

4. Şol râ ki desti dâmen-i mihre urup-durur
Ol râ-durur ki ortaya almışdur anı gerd
5. Cismüm ki 'ihâta kıldı anı **Emrî** şaralık
Ol râ-durur ki ortaya almışdur anı zerd

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ġazeliyat-ı fi Ĥarfül râ

1. Dâğ yaksam tenüme şevk-ı ruĥuñla gül olur
Murğ-ı dil nâle ider nağme ile bülbül olur
2. Çeşm ü zülfüñ ġamıyla dem-be-dem âh eyler isem
Şereri nergis-i şehlâ tütüni sünbül olur
3. Her ne ni'met ki pişe maţbah-ı ĥûnında¹⁸² senüñ
Ġam-ı ĥâl-i siyeh içinde anuñ fülful olur
4. Dehen ü zülfüñ añup ağlasam ey ĥûnîn¹⁸³-leb
Göz sebûsında semîn âb-ı sirişküm mül olur¹⁸⁴
5. **Emrî**yi yakma şaķın âteş-i âhından anuñ
Bir şerer degse ger eczâsı sipihrüñ kül olur¹⁸⁵

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Ĥaţţ-ı 'arak-feşânuña ey la'l-i pür-güher
Bir ĥasta yüz sürince ecel dürlerin döker
2. Çeşmüm getürdi şûrete yaşı güherlerin
Âhum hevâyî oldu kıyî yirlere yeler
3. Tokuşdı sanma bâd ile dime bîniñçün incinüp
Biri birine ġonca-i zanbaķ burun kaķar
4. 'Uşşâkı n'ola çigner ise atı her zamân
Ol şeh-süvâr-ı ĥüsn anuñ arkasın şıġar
5. Bir âh itse **Emrî** biñ âh itdi dir bu el
Bî-çâre n'eylesün birine ĥalk biñ kaţar

¹⁸² ĥûnında: 'ışkunda, D.

¹⁸³ ağlasam ey ĥûnîn: âh idem ey şîrîn, D.

¹⁸⁴ Göz sebûsında semîn âb-ı sirişküm mül olur: Bir şerer degse ger eczâsı sipihrüñ kül olur, D.

¹⁸⁵ Bir şerer degse ger eczâsı sipihrüñ kül olur: Göz sebûsında hemîn âb-ı sirişküm mül olur, D.

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Meclis-i 'ışkuñda yaşum mey gözüm peymânedür
Çeşmüm anuñçün gehî maħmûr u geh mestânedür
2. Murg-ı dil şayyâd-ı çeşmine nice şayd olmasun
Halka-i zülfi belâ dâmı vü hâli dânedür
3. Dil hayâl-i kadd ü zülf ü 'ârız-ı dil-dârede¹⁸⁶
Şekl-i serv ü sünbül ü gülle munaķķaş hânedür
4. Dûd-ı pîç-â-pîç-i âhumdur 'alâmet halkası
Dil hayâl-i la'l-i mey-gûnuñ ile mey- hânedür
5. Zülf-i müşgîn-i nigârı **Emrîyâ** tezyîn için
Şânedür destüm aña barmaķlarum dendânedür

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Öykünürse dehenüñde dūr-i dendâna ger
Jâle-i gül göresin goncânuñ ağzına düşer
2. Eyleyen boynuma zencîr-i cünûnı ben de
Ol perî saçlarını boynına alursa eger
3. Nakd-i cânı belî düzdine geñez virmez idüm
Zülfini boynuma şalar beni anuñla boğar
4. Bir hayâl ignedür hançer-i ser-tîz-i¹⁸⁷ nigâr
Gözi anuñla dil-i 'âşıkâ çok naķş geçer
5. Reh-i 'ışk içre gelür dîdeme çok yollardan
Emrîyâ girdi 'urûķına anuñ hûn-ı ciger

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Şanma ey bülbül-i şeydâ gül-i ter
İtdüğün âhı kulağına koyar
2. Öykünürsin o leb-i şîrîne
Tatlusun ne diyelim ey şekker

¹⁸⁶ dârede: dâr ile, D.

¹⁸⁷ hançer-i ser-tîz-i: gamze-i dil-dûz-ı, D.

3. Dişlerüñ vaşfını eyler¹⁸⁸ hakkâk
Dürlerüñ bağrını şöyle deler
4. Rehin ile ister iseñ cân nağdin
Alalum bûseyi la'liñ tutiver
5. Kaşlarından ne umar¹⁸⁹ **Emrî** hilâl
Ki gelür karşısına boynın eger

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Dürr-i dendân kim dehân-ı dilber-i ra'nâdadur
Katre katre jâledür gonca-i hamrâdadur
2. Bezm-i gülşen içre dest-i sâkîde la'lîn ayağ
Bir gül-i hamrâ-durur şâh-ı gül-i ra'nâdadur
3. Dâğlardur âteşin bağrında çarh abdâlınuñ
Görinen encüm ki ey meh kubbe-i mînâdadur
4. Mâh rûyuñda dehânuñ ey vefası yok nigâr¹⁹⁰
Zerredür gûyâ ki ol şems-i cihân-ârâdadur
5. **Emrî**yâ bu çeşm-i hûnînümde olan kirpügüm
Beñzer ol hâr-ı siyâha gonca-i hamrâdadur

[Gazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Bu lezzet kim senüñ şîrîn lebûñde vardur ey hûr
Nebât olsa 'aceb olmaya 'aksi düşdüği billûr
2. Bileydi hâme nâyı navekinle olurdu reşk ile
Serin eylerdi fağfûrî devât ey kaşı yâ fağfûr

6

5b

3. Hayâl-i tîr-i gamzeñ zaḥm-nâk itmiş-durur cesmim
Beyâz-ı dîde zaḥmına urupdur merhem-i kâfur
4. Sipihr ü kehkeşân kâseyle deste mâh-ı nev mızrâb
Fiğânım mutribine çalmağa dehr oldu bir tanbur
5. Degül ebrû olup müjgânı hâ-il mihr-i rûyından

¹⁸⁸ eyler: kılmış, D.

¹⁸⁹ umar: diler, D.

¹⁹⁰ vefası yok nigâr: meh-i nâ-mihribân, D.

Cebîni mâhınıñ bir yanı **Emrî** olmamışdur nûr

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Tâb-ı mülden gerçi rûyuñ kırmızı gül taķınur
'Aks-i ruhsâruñ gülinden şâhid-i mül taķınur
2. Dir münecim mihr şimdi sünbüle burcındadır
Her kaçan ol âfitâbı görse sünbül taķınur
3. Od düşer pervânenüñ cânına çün meclisde şem'
Tâs-ı tâkya üstine altun karanfûl taķınur
4. Bûlbûl-i cân çün kim öldi bâğ-ı kûyında bugün
Çeşmi şayyâdını gördüm perr-i bûlbûl
5. Ol güle **Emrî** kulaķdan 'âşık itmişdür beni
Gûşe-i bâğ-ı cihânın ehlin gül taķınur

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Sanma¹⁹¹ kim haddinde cânânın¹⁹² haķ-ı hadrâ-durur
Şâhid-i ruhsârı geymiş bir yeşil hârâ-durur
2. Egrilikle kaşuña irmek dilerse mâh-ı nev
Râstî bildüm anı ey serv kim kec râ-durur
3. Ey boyı serv-i revân bîhûde çağlar cûy-bâr
Merdüm-i çeşmüm benüm ser-çeşme-i deryâ-durur
4. Şehr-i hüsne dün gelüpdür mâh-ı nev ey meh-cebîn
Görmedi kaşuñ anuñçün kendüye ġarrâ-durur¹⁹³
5. N'ola ger zencîre çekse hâmeler dîvâne-vâr¹⁹⁴
Emrîyâ şî'rüm hayâl-i zülfine şeydâ-durur

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Sîneden çün biterken¹⁹⁵ cerrâh peykânın çeker
Zahmumuñ ağızından ol dem sanki dendânın çeker

¹⁹¹ Sanma: Dime, D.

¹⁹² cânânın: dil-dârun, D.

¹⁹³ Divanda 3 ve 4'üncü beyitlerin yerleri deġişmiştir.

¹⁹⁴ N'ola ger zencîre çekse hâmeler dîvâne-vâr: Hâme çekse n'ola zencîre anı dîvâne-vâr, D.

¹⁹⁵ biterken: tîrûññ,D.

2. Zülf-i yâra bâd-ı âhum şol kadar girişdi kim¹⁹⁶
Pister-i hüsn üzre¹⁹⁷ yatur görse yorganın
3. Haft-ı haddinden ğubâr-âlûde olmasun diyü
Gülşen-i ruhsâra inse zülf-i dâmânın çeker
4. Şâne havf itmez mi **Emrî** bâd-ı âhumdan benüm
Ellere uyup niçün zülf-i perîşânın çeker
5. Niçe biñ diller ömre zülf-i dil-âvîzüñ senüñ
İrişür Çinden şabâ korkmaz ki urğanın¹⁹⁸

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Turreñ ile kâkülün ğâyet sitem-kâr oldılar
Bu¹⁹⁹ iki çok başlular gör nice tarrâr oldılar
2. Gördiler kim yüzünü²⁰⁰ görmek naşib olmaz ebed
Gözlerüñ ey yâr bu derd ile bîmâr oldılar
3. Bir kara top oldı zülfün düşdi cânlar üstine
Hiç cân kurtulmadı cümle giriftâr oldılar
4. Ruhlaruñla²⁰¹ zülfüne şunlar ki el uzatdılar
Kimisi zindânda kaldı kimi ber-dâr [oldılar]
5. Gözlerüñ kim yaş döküp dil-dârı ister **Emrîyâ**
Hâceler kim Yûşuf-ı Mısra harîdâr

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Ehl-i diller leb-i şîrînüñe şekker didiler
Lebüñ içre sözüñe kand-i mükerrer didiler
2. Nûrdur 'ârîzüñ üstinde dehânuñdur mîm
Anuñ içün ruhuña mâh-ı münevver didiler
3. 'Anber-âlûd olalı hâl u hatuñdan cânâ
Aña dil-sûhteler şem'-i mu'anber didiler
4. Sanma dâğ urdugına incineler 'âşıklar

¹⁹⁶ şol kadar girişdi kim: şöyle girdi kim eger, D.

¹⁹⁷ üzre: içre, D.

¹⁹⁸ Divanda 4 ve 5 'inci beyitlerin yerleri değişmiştir.

¹⁹⁹ Bu: Ol, D.

²⁰⁰ Yüzünü: ruyunu, D.

²⁰¹ Ruhlaruñla: Gabgabuşla, D.

- Dâğ kim senden ire aña gül-i ter didiler
5. Zer disem ayağı toprağına ol sîm-tenüñ
Emrîyâ baña sözün yüzüne beñzer didiler

[Gazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Dil saçuñdan kaçuban bu ten-i şad-çâke girer
Murğ-ı şeh-bâzuñ elinden haş u hâşâka [girer]
2. Zülfüñüñ göñlüme girdügi budur ağlayıcak
Mâr bârân olıcağın şanma²⁰² hâke girer
3. Ey melek rû iki cândır mehrû mihr anlardan²⁰³
Pertev-i mihr ruhuñ hâne-i eflâke girer
4. Girer ağzına anuñ gâh gehî zülfi ucu
Ser-i ef'î gibi kim hoşka-i tiryâka girer
5. Girer ol kal'a-i pûlâda şıyup gâm ceyşin
Emrî her kim ki dil-i dilber-i çâlâke girer

[Gazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Göñül gâm-ı ser-i zülfüñ ile perîşândur
İki gözüm leb-i la'lüñ için dür-efşândur
2. Hisâr-ı cân u dili aldı tûp-ı gâbgâb ile
Serîr-i hüsn ü cemâl üzre şol ki şultândur
3. Kaşuñ gâmıyla bu kıddüm hamîde olduğını
Mağabbet ehli arasında bana ünvandur
4. Özini bütçe-i cismimden²⁰⁴ atdı taşrasına
Sarâ-yı dil zeğansüz bana²⁰⁵ Zindandur
5. Tarîk-ı 'ışkda Emrî bu dîde yaşlu-durur
Deñiz didükleri yidi yaşında oğlandur

²⁰² olıcağın şanma: olıcak ey güzelüm, D.

²⁰³ Ey melek rû iki cândır mehrû mihr anlardan: Câmlardur meh ü hurşîd-i felek anlardan, D.

²⁰⁴ bütçe-i cismimden: revzen-i çeşmümden, D.

²⁰⁵ bana: sirişke, D.

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Kaşlarım kim 'ayn-ı la'l-i dūr-feşân üstindedir
Pül-durur gûyâ ki bir cûy-ı revân üstindedür
2. Kâmetüñ üzre ruḥuñ ey gül-'izâr-ı lâle- ḥad
Gûyiyâ bir gül-durur âb²⁰⁶-ı revân üstinde
3. Ruḥların üstünde görinen beñüñ ey²⁰⁷ zerre-fem
Şol sitâredür ki mihr-i âsumân üstindedir
4. Kâmetüm ol râya dönmişdür ki cevır altındadır
Kaşuñ ol nûndur ki nûr-ı zü'l-menân [üstindedür]
5. Kanlu yaşum içre **Emrî** bu felek beñzer hemân
Şol ḥabâba kim şerâb-ı erguvân üstindedür

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Bezm-i maḥşerde olursa dîdeden dîdâr-dûr
Nâlemüñ nâyına âheng ola ol meclisde sûr
2. Arkası üzre yatarsa mürde-i hicrân n'ola
Cân çekişmekden ḥalâş olmuşdur itmışdür ḥuzûr
3. Hulle-i nûr arkasında şu'le-i âteş ola
Sen güneş perîye cânâ kendüzin beñzetse ḥûr
4. Şöyle düşmişdür şarâb-ı eşke çeşmüm merdümü
Uyḥudan uyansa yüzin bâde-i eşk ile yur
5. Cism-i **Emrî** dest-i hicrânunda ḥâḳ olursa ger
Dâğ-ı mihrüñ lâle-veş eyler türâbından zuhur

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Zemâne ḥalkını yandurdu sûz-ı murğ-ı zerrîn-per
Meğer mektûb-ı şevḳumdur ḳanadı üzre ey dilber
2. Beni öldürmeğe cânâ yiter bir ğamze çeşmiñden
Sıyırmaları üstüme alay ile müjeñ ḥançer

²⁰⁶ Âb: serv, D.

²⁰⁷ üstünde görinen beñüñ ey: üzre beñüñ ey âfitâb-ı, D.

3. Dil-i ‘uşşâk ile ceng etmege şaf bağladı haţtuñ
Kafâda kâküli dutar livâ-yı ejdehâ-peyker
4. Ğamuñ gencinden ol deñlü ğanî oldu bu merdüm kim
Senüñçün yollar üstine döşer berg-i gül-i aħmer²⁰⁸
5. Berü gel kandasın ey serv eşk-i dîde-i **Emrî**
Senüñçün yollar üstine döşer berg-i gül-i aħmer

[Ġazel]

6a

Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün

Ve leh-û

1. Ruħuñ ‘aksi ile yaşum mey-i gül-fâma dönmişdür
İzüñ tozı ile çeşmüm mücevher câma dönmişdür
2. Hayâl-i la‘l-i şîrînüñle pürhûn²⁰⁹ olmadan dâyim
Gözüm hey âfetüm rengîn şeker-bâdâma dönmişdür
3. ‘Îzârın döndürüp benden kara zülfine bakınur
Bu ğamdan âh rûz-ı rûşenüm aħşama dönmişdür
4. ‘Aceb mi la‘le dönerse gözüm zülfeynüñüñ ‘aksi
İki yanında ol ‘aynuñ çün iki lâma [dönmüşdür]
5. Salınsa yüregüm n'ola görüp görüp miskîn resen **Emrî**
Temâşa kıl bezenmiş ruħları bayrama dönmişdür

[Ġazel]

Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilün

Ve leh-û

1. Tıfl-ı eşk-i çeşmüme raħm it ki merdüm-zâdedür
Gerçi kim gözden bırağılmış yetîm üftâdedür
2. Serv üzre âfitâb-ı ‘âlem-ârâ varsa
Kâmet-i bâlâ ki üzre ol ‘îzârüñ sâdedür
3. Câmi‘-i ħüsnüñ içinde kaşlaruñ mihrâb lîk
‘Âbid-i câna saçın pes kıble-i²¹⁰ seccâdedür
4. Çeşmüm ile ‘ârızuña karşı bu kanlu yaşum
Şîşe ile mâhtâba karşı konmuş bâdedür

²⁰⁸ Senüñçün yollar üstine döşer berg-i gül-i aħmer: Süpürdi kirpügüm cârûb ile la‘l ü dür ü gevher, D.

²⁰⁹ pürhûn: ħünîn, D.

²¹⁰ ‘Âbid-i câna saçın pes kıble-i: Zülf-i müşġîn ‘âbid-i câna siyeh, D.

5. Ol güneş ruhsâra vü ol meh-likâyâ **Emrîyâ**
Benden artuk şol siyeh-rû sâyesi üftâdedür

[Ġazel]

Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün

Ve leh-û

1. Dem-i giryemde bu çeşmim görünse nâ-gehân cûlar
Kurıyınca gözüm yaşı gibi ağırdı kan [cûlar]
2. Ezel zülfünçün ağlarken perîşân oldum âhumdan
Olupdur reglerüm düşdüğü yirlerde revân [cûlar]
3. Zemîni sûz-i mihrûn ey kamer şöyle²¹¹ kurıtdı kim
Anuñ çeşminde rûd-ı huşka²¹² dönmişdür hemân
4. Semûm u şarşar-ı âhum ne dem germiyete gelse
Şeker rîk-i beyâbâna ider kendin nihân cûlar
5. Cihân içün ne ağlarsın sen ol cânı gör ey **Emrî**
Cihân-cûlar sirişkinden pür olmuşdur cihân [cûlar]

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'îlü/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Hûnî gözüñ helâk ideli bî-günâhlar
Mâtem tutar geyer haţ-ı zülfün siyâhlar
2. Şâyed ki atı uğraya üstüme meyl ide
Hâk olayın rehinde vü²¹³ bitsün giyâhlar
3. Abdâl-ı tekye-i gam-ı dilber-durur zemîn
Çekmiş elifleri tenine şanma râhlar
4. Dîdâr²¹⁴-ı yâre yapışuben qaldı cism-i zerd
Sanmañ gil-i cidârına qarışdı kâhlar
5. Bârân olıcak **Emrî** olur berfler budur
Ağladuğumca eyledüğüm odlu âhlar

²¹¹ ey kamer şöyle: senüñ eyle, D.

²¹² huşka: eşke, D.

²¹³ rehinde vü: yolında ki, D.

²¹⁴ Dîdâr: Dîvâr, D.

[Ġazel]

Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün

Ve leh-û eyzan

1. Sıfâhân tûtiyâ-yı hâk-i pâ-yı²¹⁵ dilber olmışdur
Kara topraklıktan şimdi çıkmış cevher²¹⁶ olmışdur
2. Şu'â'-ı nâr-ı âhumdan hilâlûñ na'li kızmışdur
Ufukdan şanmañuz sürh-ı şafağdan aħmer [olmışdur]
3. Felek fülkin yaşum bahri alur giderdi bir yaña
Velîkîn dûd-ı pîç-â-pîç-i eşkim âhum lenger [olmışdur]
4. Duhân-ı nâr-ı âhum çarhı ağlatmışdur ol deñlü
Ki eşkim kaçresinüñ adı şimdi aħter [olmışdur]
5. Gözümde uçar ey **Emrî** hayâl-i zülfi şeh-bâzı
Bu merdüm murğudur añın²¹⁷ müjem bâl u per olmışdur

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Dil müdâm âh idüben kıadd-i dü-tâ ile yürür
Bali Beg kulı-durur ok ile yâ-y ile yürür
2. Tîrûñi kâkûlûñi yâd idüben seyr iderin
Şeyh gibi ki 'aşâ ile ridâyile yürür
3. Dil için nâle idersem n'ola dil ucından
Her ceres yürüdüğü yirde şadâyile [yürür]
4. Raks ider âhum öñince ten-i zerdüm gûyâ
Bir hazân yaprağıdur bâd-ı şabâyile [yürür]
5. Dûd-ı âh ile gezer hecre²¹⁸ düşelden **Emrî**
Kişi derdiyle mariž olsa²¹⁹ 'aşâyile [yürür]

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. 'Âşık olmuş çarhı saña şanma hurşîd u kamer
İki taş almış eline sînesin durmaz döger
2. Her kaçan ta'lîm-hâne içre ok atsañ gelüp

²¹⁵ tûtiyâ-yı hâk-i pâ-yı: hâk-i pâ-yı tûtiyâ-yı, D.

²¹⁶ cevher: gevher, D.

²¹⁷ murğudur anın: sîne vü aña, D.

²¹⁸ hecre: ışka, D.

²¹⁹ derdiyle mariž olsa: ehl-i maraz olunca, D.

Tîrûne ey kaşı yâ sîne tutarlar tablalar²²⁰

3. Eşk-i gül-gûn kıldı hayf ayakda ey hürşîd-fer
Râh-ı gâmda sürmek itsem gitmeden bir dem düşer
4. Gülsitân-ı dehr içinde serv-şadler çok velî
Her zamân gönlümden ey kaşı kemân tîrûn geçer
5. Bunca sîm-i eşk ile fahr eylesem **Emrî** n'ola
Çarhı gör kim bir iki dînârla gögsin gerer

[Gazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Uzanmış zülfi kaddi üzre şayd-ı cân-ı zâr eyler
Nihâl-i verde çıkmış mâr şân bülbül şikâr eyler
2. Meger kâfir gözün kâfir²²¹ saçuñla bahse düşmüşler
Ki biri sihr ile yeter²²² itse mûyî biri mâr [eyler]
3. Komaz cân u dilüm zâr itmek ile dehr merrâdî²²³
Ölürsem üstühânüm her gamuñ dâğına zâr
4. Yüze yüz gelse mihre sâyesin ardına alur yâr
Nedür bu rû-siyeh yanuñca dinse²²⁴ diyü 'âr [eyler]
5. Ten-i **Emrî** seniñçün incelüpdür şöyle tâlipdir
Tutarsa hâme birine haatı gâyet gubâr [eyler]

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Meh gam-ı ruhsârın ile kendü kendin pâreler
Aña ağlar gözler biñ yaşıdur seyyâreler
2. Tîr-i gamzeñle nigârâ 'âşık öldürdün gibi
Yâsı var ebrûlaruñuñ yine geymiş qaralar
3. Câmı la'l-in²²⁵ yâdına câm-ı şarâba düşdiler
Kûşe-i mey-hânelerde ey şanem âvâreler
4. Döymeyüp feryâduma taş başmadıysa bağına

²²⁰ Her kaçan ta'lim-hâne içre ok atsañ gelüp /Tîrûne ey kaşı yâ sîne tutarlar tablalar: Gözlerüñüñ hasta olduğına 'illet bu imiş / Ruhlaruñ 'aksini mir'ât içre görmüşler meğr, D.

²²¹ kâfir gözün kâfir: cādû gözün sâhir, D.

²²² yeter: tîr, D.

²²³ Merrâdî: sayyâdı, D.

²²⁴ dinse: diyü, D.

²²⁵ Câmı la'l-in: La'l-i nâbuñ, D.

- Yâ nedür ey döst dîvârında senin hâreler
5. Tîr-i cânâna²²⁶ gibi bir servden ayırdılar
Sînem üzre **Emrîyâ** acımasun mı yâreler

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Sebzdir haţţından sebzgûn yaprağı var
Ya âlemdir kara zülfünden siyeh bayrağı var²²⁷
2. Ey kamer mihri felek ser-geşte-i abdâluñ-durur
Mihr ü mehdür şanma anuñ siyeh sînede dâğı [var]
3. Nice mergûb olmasun bâd-ı şabâ her yirde kim
Armağân için elinde ayağıñ toprağı [var]
4. Cânum u gönlüm ile bu cism-i sûzânum benüm
Gûyiyâ bir evdür içinde iki ocağı [var]
5. **Emrîyâ** çeşmimim 'aks-i ukte-i zülfün'²²⁸ gören
Kâse-i pür-âb içinde dir benefşe yağı [var]

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Olalı hem-dem-i sultân-ı hayâl-i ruh-ı yâr
Çöpi çöp üzre kırmaz merdüm-i çeşm-i bîmâr
2. Varma ey haţţ-ı çemen gülşene kim gonca gibi
Üstine ağız açar ağız kırmıl var hezâr
3. Yatığı yanında nedendür kışa olduğu dilüñ
Dirsem hançerine dir ki anuñ arkası var

(7)

6b

4. Çık dimez kimse saña gel gel içinde gir otur
Zahm-ı dil kendü evüñdür senüñ ey tîr-i nigâr
5. Yanmağa gelmiş imiş bezme 'izâruñdan şem'
İşlenmiş ucını dün gice pervâneye nâr
6. **Emrî** kesmez dilini kesmiyecek dimişler

²²⁶ cânâna: cânânum, D.

²²⁷ Sebzdir haţţından sebzgûn yaprağı var / Ya âlemdir kara zülfünden siyeh bayrağı var: Bu duhânî lâle k'âteş-nâk nice dâğı var / 'İşk bâğında açılmışdur tokuz yaprağı var, D.

²²⁸ ukte-i zülfün: gussa-i hattın, D.

Dil kesilsün anı ben öldüreyim dimiş o yâr

[Ġazel]

Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün

Ve leh-û

1. Ten-i dilberde mû-veş görinen sanmañ miyânıdır
Der-âgûş itmiş anı ben za'îfüñ kılca cânıdır
2. Galat didüm ki ben zâr u za'îf ey dil hayâlinde
Kolum doladum ol nâzûk tene anuñ nişânıdır
3. Görüp cisminde nâfin²²⁹ didüm aķ gûl ġoncasıdır bu
Yâ öpmiş anı bir ġonca anıñ²³⁰ cây-ı dehânıdır
4. Yâ bezm-i gülde gül-berg içre ġalmış sîm sâġardur
Miyân-ı servde yâ bûlbûl-i cân-âşiyânıdır
5. Olup ter dîdeme vâķıf didi nûkteyle bir 'ârif
Ne oldur **Emrî** ne bu ġalka-i mîm-i miyânıdır

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Mefâ'îlün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Yüzüme ġarşu sôgse n'ola nigâr
Ger ġabancayla ursa da yeri²³¹ var
2. Tîġ-i tîzüñ senüñ elüñle baña
Nice yare urdı ey dil-dâr
3. Barmagın döne döne ġaldırdı
ġaşın ki eylemez hilâl inkâr
4. Halka-i dâme saçmış erzen gül
Ġılmaġa 'andelîb-i zârı²³² şikâr
5. **Emrî**yâ öldi dime Mecnûnı
Ġam-ı Leyliyle ġıldı²³³ terk-i diyâr

²²⁹ nâfin: nâfe, D.

²³⁰ anıñ: dehen, D.

²³¹ yeri: eli, D.

²³² zârı: baġı, D.

²³³ ġıldı: itdi, D.

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Dîde mir'ât-ı 'izâruñ gül-i gülzâr sanur
Anda kirpükleri 'aksini gören hâr sanur
2. Lâgarım eyle²³⁴ ki dîvâra tayansam şanemâ
Şûretim fehmi idemez sâye-i divâr sanur²³⁵
3. Cân ışığında sinen bâde sorar vaşf-ı lebûñ
Her Mışırdan geleni hâce şeker-bâr [sanur]
4. Yaşumuñ kaçireleri bağladı üstüme kaçâr
Ki gören kimse beni kâfile-sâlâr sanur²³⁶
5. Dilde şemşîr-i belâ sînede müjgânuñ okı
Gören Emrîyi şeh-i 'ışka silah-dâr [sanur]

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Zülf-i dil-dâre derdîn²³⁷ dil-i maḥzûn söyler
Gûyiyâ Leylîye aḥvâlini Mecnûn söyler
2. Çağıran ra'd degül nâle ile girye ile
Bâzı²³⁸ mihr idüğün 'âleme gerdûn [söyler]
3. Kabr içinde n'ola 'âşık saña 'arz eylese ḥâl
Çün delü²³⁹ olana gencîne-i medfûn [söyler]
4. Söyledüm kâmetüñi servle vezni itdüğümü
Râstî şâ'ir olan her sözi²⁴⁰ mevzûn [söyler]
5. Bir ğazel söylemiş Emrî lebnin²⁴¹ vaşfında
Ehl-i diller²⁴² didiler hep dūr-i meknûn söyler

²³⁴ eyle: şöyle, D.

²³⁵ Şûretim fehmi idemez sâye-i divâr sanur: Na'arın iden yüzüme sûret-i dîvâr sanur, D.

²³⁶ Bu beyitten sonra divanda şu beyitler vardır: N'ola derdine cevâb ister ise agzuñdan / Kelimâtuñ işidüp
dil dehenüñ var sanur / Ne bilür hîlesini merdüm-i 'ayyârlaruñ / Nâ-tüvân gördi gönül çeşmüñi
bîmâr sanur

²³⁷ derdîn: derûnın, D.

²³⁸ Bâzı: Yâr, D.

²³⁹ Delü: velî, D.

²⁴⁰ her sözi: kimsene, D.

²⁴¹ lebnin: dişünün, D.

²⁴² Ehl-i diller: İşidenler didiler, D.

[Ġazel]

Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün

Ve leh-û eyzan

1. Diyâr-ı 'ışkda sînem beyâbân-ı maḥabbetdür
Degül cismümdeki mûlar giyâh-ı derd ü miḥnetdür
2. Ġam-ı ebrûñla ḥâlim göricek ḥayrete varmış
Dehân-ı çarḥda ey meh hilâl engüşt-i ḥayretdür
3. Nücûmun kendüzin ile görünmedükleri bu kim
Giceyle câm ki baḫdıkları anlara töhmetdir
4. Gözi âbuñ pür-âb u beñzi şarardugı ayvanuñ
Bu kim ikisi de sîb-i zenaḥdânuña ḥasretdür
5. Dil ü cân naḫdini **Emrî** ânâ kılduğuma teslim
Yazılmış al kâğıdda ḥaṭ-ı ruḥsârı ḥüccetdür

[Ġazel]

Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün

Ve leh-û eyzan

1. Sadâsı nâlemüñ bûlbûl fezâ-yı sîne bâğumdur
Nihâl üzre gül-i aḥmer elif üstinde dâğumdur
2. Diyâr-ı 'ışk şâhiyam sûtûn-ı âhum üstinde
Güneşdür kâl 'â²⁴³-i zerrîn felek atlas-ı ḫabağumdur²⁴⁴
3. Katîl-i dâğ²⁴⁵-ı hicrânam felek türbem meh ü ḥurşîd
Yanar üstümde rûz u şeb iki altun çerâğumdur
4. Ġamuñ dâğına sînemde idersem n'ola cân ḫurbân
Muḥibb-i pîr-i 'ışkam ol benüm eski ocağumdur
5. Şeh-i mülk-i ğamım **Emrî** ḥadeng-i nâle atmağa
Sûtûn-ı âhum üstinde güneş altun ḫabağumdur

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Âsumân çînî devâtum dûd-ı âhum ḥâmedür
Yazduğum evrâḫ-ı cân²⁴⁶ üstinde miḥnet-nâmedür
2. Şâm-ı zülfüñde ruḥ-ı zîbâña irmek ḫaşd ider

²⁴³ kâl 'â: fülke, D.

²⁴⁴ ḫabağumdur: otagumdur, D.

²⁴⁵ Dâğ: tîg, D.

²⁴⁶ evrâḫ-ı cân: dil safhası, D.

- Anuñ içün âfitâbuñ azmî²⁴⁷ her dem şâmedür
3. La'lüñe öykündi diyü sükkerüñ bâzârda
Başına üşmiş megesler bir 'aceb hengâmedür²⁴⁸
4. Ey gönül cân nağdini vaslında teslîm eyle kim
Karz alınmışdur lebinden va'demüz bayramadur
5. Kana yursa tig-ı sertâser beni incünmezüm²⁴⁹
Emrîyâ ol baña bir gül-günî atlas câmedür

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Şol kara kaşuñ senüñ râ-i ruh-ı gül-gün mıdur
Yâ cebîn altında misk²⁵⁰ ile yazılmış nûn mıdur
2. Baña tîmâr eyle dirsem dâğ urursın sîneme
Yohsa sen şehden 'ulûfem günde bir altun mıdur
3. Kâkül-i miskinle²⁵¹ Leylî dimezler mi sana
'Âşık-ı şeydâlaruñ ey dilberâ Mecnûn mıdur
4. Lâle midür fûrkatüñde ölenüñ hâkinde²⁵² yâ
Kanlar aglar hâline bir dîde-i pür- hûn mıdur
5. Nazm-ı pervîn mi bu yâ dendân²⁵³
Yohsa bahır içinde **Emrî** bu dür-i meknûn mıdur

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Şâh-ı 'aşkım eylerem kûh-ı gam âhûsın şikâr
Elde bir zerrîn²⁵⁴ kemendümdür bu âh-ı pür-şerâr
2. Düzd-i şeb²⁵⁵ zülf-i siyâhuñ kapdı elden gönlümi
Haft-ı sebzüñ çeşm-i 'âlem-bînüme urdı gubâr
3. Gül siper alup ele meydân-ı hüsne geldi çün
Ey kaşı yâ tîr üşürdi her taraftan aña hâr

²⁴⁷ azmî: meyli, D.

²⁴⁸ Divanda 2 ve 3'üncü beyitlerin yeri değişmiştir.

²⁴⁹ tig-ı sertâser beni incünmezüm: cismi incinmem ser-â-pâ tığı ger, D.

²⁵⁰ misk: müşğ, D.

²⁵¹ miskinle: müşğünüñe, D.

²⁵² hâkinde: kabrinde, D.

²⁵³ "-ı dilber vasfı mı" bu kısım divandan alınmıştır. Mecmuada bu kısım yoktur.

²⁵⁴ Zerrîn: rengîn, D.

²⁵⁵ Düzd-i şeb:Şeb-rev-i, D.

4. Gördüğince rûy-ı zerdüm üzre hâk-i pâyuñı
Merdüm-i çeşmüm ider üstine gevherler nisâr
5. Dil derûn-ı sîne zülfüñ gamından zâr olur
Murğ gibi görse kendü âşiyânı içre mâr
6. Umaram âhum niķâb-ı zülf-i²⁵⁶ yârı ref²⁵⁷ ide
Görelüm **Emrî** hele ne gösterür bu rüzgâr

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Seni koyup dil ü cân ġayrıya mâyl mi olur
Gökde ġurşide iren zerreye kâyil mi olur
2. Ġonca-femler beni senden ayıramaz ey mehru
Zerreler hîç güneşin tâbına hâyil mi olur
3. Nice timâr ide ben kendüme 'ışķında senin
Dane kim odlu yire düşse o hâşıl mı
4. Sanma âhum benüm ey mâh feleklerde dura
Tîr-endâz-ı ġamım âhuma menzil mi olur

7a

5. 'Arz idem dirdi gözi yaşlarını **Emrî** saña
Güneşe leşker-i seyyâre muķâbil mi olur

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. 'Anberîn kâkül cebînüñ üzre şekl-i cîmdür
Zerre ağzuñ mihr üstine yazılmış mîmdür
2. Mihr ü mâh ise iki 'uryân abdâluñ-durur
Ĥûbluķda dōstum fevķuñda şimdi kimdür
3. 'Ârız-ı zîbâñ içinde hâl-i müşġînüñ senüñ
Ġülşen olmuş aña âzer²⁵⁷ sanki İbrâhîmdür
4. Ġabġabuñla ķâmetüñ ey serv ķât bir zekân²⁵⁸
Bir ġümiş turunc göstermiş nihâl-i sîmdür

²⁵⁶ zülf-i: rûy, D.

²⁵⁷ âzer: âteş, D.

²⁵⁸ ķât bir zekân: bâlâ rastı, D.

5. Dürri dendân-ı nigâra benzemez mi²⁵⁹ **Emrîyâ**
Zerre ağzı eyledür kim aña şıgmaz nîmdür

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Senûñ fûlfül beñûñ varsa benüm dâğ-ı siyâhum var
Senûñ sünbül şaçun varsa benüm de dûd-ı âhum [var]
2. Senûñ başuñda miskîn sâye-bân var ise kâkül den
Benüm de dûd-ı dilden âsumânî bâr-gâhum var
3. Senûñ başuñda ey meh gün gibi zer-efserûñ varsa
Benüm de şu'le-i nâr-ı maḥabbetden külâhum var
4. Senûñ müjgân-ı çeşmünden var ise leşkerûñ şaf şaf
Benüm de yir yüzün tutar sirişkünden sipâhum var²⁶⁰
5. Senûñ kandan sirişkûñ var ise ey dîde-i **Emrî**
Benüm de sûz ile dilden gelür çok âh u vâhum [var]

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. La'line karşı ezilme ey şeker
Key²⁶¹ şaḫın 'âşıklarî başuñ ezer
2. Nâr-ı âhumdan başumda od yanar
Hecr elinden kanlar ağlar²⁶² çeşm-i ter
3. Sîneye çekmeñ ḥadeng-i ḡamzeñi ki
Ey kaşı yâ kaṭı ḡöñlüm den geç er
4. Tâc-dâr iken felekde âfitâb
Sen şeh-i ḥüsn işiginde yir öper
5. 'Ârız-ı zîbâña **Emrî** gül dimiş
Söylenür illerde bu rengîn ḥaber

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Gamuñda baña sirişküm şarâb-ı âl yiter

²⁵⁹ benzemez mi: benzedürdüm, D.

²⁶⁰ Bu beyitten sonra divanda şu beyit vardır: Senûñ mânend-i mir'ât-ı mücellâ 'ârızuñ varsa / Benümde küşe-i çeşm ile ırakdan nigâhum var

²⁶¹ Key: Gey, D.

²⁶² Hecr elinden kanlar ağlar: Kanlar ağlar hecr elinden, D.

- Dile derûnî muşâhib daği hayâl yiter
2. Cihânı yakduğına ruhlaruñ ‘alâmet-i tâm
Duğân-ı zülfüñ ile dūd-ı haṭṭ u hâl yiter
 3. Hilâl ü mihr-i münîr olmasun ki dilberünüñ
Yanağı mihr-i münîr ü kaşı hilâl yiter
 4. Zamâne halkını zencîre dizdüğine şaçuñ
Hamîde kâkülüñ ey yâr baña dâl yiter
 5. Kabâyı n'eyleyeyin cismüm üstine **Emrî**
Sirişkten dökilen kan kabâ-yı âl yiter

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Dilde derdüñle belâ vü derd ü miḥnet ü²⁶³ vardur
Dide-i terde hayâlüñdür daği nem vardur
2. La'l-i dūr-bârı kıızıl yâkûtdan bir hoḳḳadur
Anda ḥasret tîğinuñ zaḥmına merhem vardur
3. Lâle-i kabrüm 'araḳ-rîz oldı sûz-ı sîneden
Şanma ruḥsârında ḳatre ḳatre şebnem vardur
4. Sende şanma ey göñül ancak ğam-ı dil-dârı kim
Hâtrında her kişinüñ lâ-cerem hem vardur
5. Görmemiş kimse vücûdın misli ma'dûm **Emrîyâ**
Zerrece yoḳ ol güneş yüzlüde bir fem [vardur]

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Bir yalıñ yüzlü güzeldür âteş-i 'ışk-ı nigâr
Yaḳsa yandursa dil-i 'uşşâḳı n'ola vechi var
2. Eyle yaḳdı nâr-ı ğam çıḳdı depemden dūd-ı dil
Başum üzre mûy-ı jûlîdem degüldür ey nigâr
3. Bend-i zülfüñden dil-i miskînüm olmadı ḥalâş
Gerçi anuñçün çoğ aḳça dökdi çeşm-i eşk-bâr
4. Cismüm üstinde elifle dâğ-ı hûnînüm gören
Didi serv ü lâle ile zeyn olmuş bu mezâr

²⁶³ derd ü miḥnet ü: miḥnet ü gam, D.

5. Ağladursın **Emrî**yi bârî kaşuñ göster aña
Çün olur kıavs-i kıazah bârân olıcak âşikâr

[Gazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Şeb-i ğamda tütüni âhumuñ eflâki boyar
Bu söyünmişçe çerâğum meded ey mâh uyar
2. Ten-i kâfûrı teb-i şevk ile şenin²⁶⁴ eridi
Gele inşâf ide bu ısıya kıarlar mı döyer
3. Âteş-i hecr-i ruhuñla beni yandırma igen²⁶⁵
Hazer it ocağıña ğırye-i²⁶⁶ 'âşık su kıoyar
4. Vâ'izâ ğöñül ki uyma diyü pend itme baña
Beni dîvâne mi şanduñ ya delüye kim uyar
5. Ruhı hicrette²⁶⁷ ne çekdüñ o kemân ebrûñuñ
Tîr-i hecr **Emrî** şakın âdeme gitdükçe kıoyar

[Gazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Egerçi yaşumuñ her kıatresi bir necm-i ezherdür
Yine yanuñda ey mâh-ı münîr adı bir ahterdür
2. Sen ol şâh-ı melâhatsin ki mihruñ hânkâhında
Güneş şırma şadef tâciyle çarlı urur kıalenderdür
3. Gubâr-ı râhuña teşbîh idelden tûtiyâ kendin
Ayağıñ toprağı haqqıyçün andan dîde muğberdür
4. Leb ü ebrûsı şeble²⁶⁸ ğöñül 'ays-i müdâm eyler
Şafaķ bâde meh-i nev bir hilâlî sîm sâğardur
5. Özini nisbet itmez eşk-i merdüm-zâdeme **Emrî**
Bilür dürr-i yetîm öksüzlüğün pâkîze-gevherdür

[Gazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Hecr ü ğam-dîdesiyem dîde-i hûn-pâşum var

²⁶⁴ şenin: berfün, D.

²⁶⁵ İgen: inen, D.

²⁶⁶ ğırye-i: dîde, D.

²⁶⁷ hicrette: hecrinde, D.

²⁶⁸ Şeble: yâdunla, D.

- Bilmezen kandan aķar baħr gibi yaşum var
2. Baėrumuñ bařıdur ancaķ baňa derd-i ser olan
Bir ġaribem bu fenâ dũnyede bir başum var
 3. N'ideyim râĥ-ı fırâķuñda ser ü cân u dili
Merg-i ġam gibi ķafâ-dârum u yoldaşum var
 4. Gözümüñ yaşı şarâb oldu ciger pâre kebâb
'Ayş ü nûş üzre medâmı²⁶⁹ dil-i 'ayyâşum [var]
 5. Halka-i zũlfine **Emrî** niķe tolanmayasın
Göñül olur benüm ol ĥalkada evbâşum var

[Ġazel]

Fâ'ilâtũn/ Fâ'ilâtũn/ Fâ'ilâtũn/ Fâ'ilũn

Ve leh-ũ

1. Yüzüñe âşüftedür zũfüñ perîşân- ĥâldür
'Âşık olduğına ķadd ü dũtası dâldür
2. Dâġ yakmış 'ıřķuña ġün na'l kesmiş mâh-ı nev
Tekye-i 'ıřķuñda mihr ü meh iki abdâldür
3. Bir ķara yaġız ġüzeldür dũd-ı âhum pür-şerer
Zeyn içün ķonmıř 'izârınna bir altun ĥâldür
4. Hat degül mâh-ı 'izârın hâle-veş devr eyleyen
Murġ-ı ĥüsn ayaġına pîrûzed²⁷⁰ ĥalĥâldür
5. Yüksek uçar **Emrî**yâ ġâyet ĥümâ-yı zũlf-i yâr
İremez bu şâh-bâz-ı dil müşevveş-bâldür

[Ġazel]

Fâ'ilâtũn/ Fâ'ilâtũn/ Fâ'ilâtũn/ Fâ'ilũn

Ve leh-ũ

1. Hanķerũn gibi degül ġamzeñ yavuz ķattâldür
Kâkül-i müřġinũn anuñķün perîşân- ĥâldür
2. Zũfüñe dil bağlamış âşüfte vü miskînũñem
Ehl-i derd olduguma ķadd-i ĥamîdem dâldür

(8)

7b

3. Âfitâb üzre hilâlũñdür nigârâ ĥať-ı Ćin²⁷¹
Noķta ķoyan ĥaddũn üstine yine ol ĥâldür

²⁶⁹ üzre medâmı: eyleyici bir, D.

²⁷⁰ Pîrûzed: firûzden, D.

²⁷¹ ĥať-ı Ćin: med ķeken, D.

4. Murğ-ı devletdür hadeng-i yâr ayağında anuñ
Halka-i yâkûtdan zaħmun kızıl halhâldür
5. Bâğ-ı dehr içinde **Emrî** kebk-i hoş-reftârdan
N'eyleyem kim şâh-bâz-ı dil müşevveş²⁷² bâldür

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Çarğ-ı ser-keş dest-i âhumdan zebûn olmuş-durur
Kâmeti iki bükilmiş bağırî hûn olmuş-durur
2. Dûd-ı âhum bir siyâh otağıdur şâh-ı ğamuñ
Bu ten-i zerdüm aña zerrîn sûtûn olmuş-durur
3. Çarğdan yire dökilse âb-ı bârân n'ola kim²⁷³
Bâd-ı âhumdan o şişe-i ser-nigûn [olmuş-durur]
4. Sor tarîk-ı vahdeti yol gösterür pîr-i muğân
Zâhidâ her kûha²⁷⁴ ol reh-nümûn [olmuş-durur]
5. Dem-be-dem efgân ider **Emrî** çemende kâmeti
Ey hilâl-ebrû figân altında nûn [olmuş-durur]

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Zibâ ruğunda hâl-i siyeh midür ey nigâr
Yâhûd bırağdı nâfesin ol âhû-yı Tâtâr
2. Ceng itmeseydi bir bölük âşüfte- hâl ile
Halka zırh giyer midi egnine zülf-i yâr
3. La'lin ısırmasun diyü koğdukça goncânûñ
Çekdi çemende dişlerini mihr-i âb-dâr
4. Gitme gözüme karşıya kâb ile reng alur
Terdür ziyade iki gözüm çeşm-i eşk-bâr
5. Hattı dilerdi ide ihâta 'izârını
Miskîni **Emrî**yâ bu hevâ eylemiş ğubâr

²⁷² müşevveş: şikeste, D.

²⁷³ n'ola kim: nitekim, D.

²⁷⁴ her kûha: çok kimseye, D.

[Gazel]

Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün

Ve leh-û eyzan

1. Belâda hem-demüm tıfl-ı sirişk-i hûn-feşânumdur
Baña bu derdi çekdüren bir iki katre kanumdur
2. Şeh-i 'ışkam yalıñ yaraqlı leşkerdür şu'â-ı âh
Başumda penbe-i dâğ-ı maḥabbet sâye-bânumdur
3. Gözümden çıkdı dür la'l şimdi mâlik oldugum
Görinürde ruh-ı zerdır işidilürde figânumdur
4. Belâ şâhınıñ iki câmlu bir kâsrı-durur başum
Sütûnlar her taraftan tende bir bir üstühânumdur
5. Dü-tâ cismüm ki ey **Emrî** boyandı kana yaşumdan
Ḥadeng-i nâle atmağa kıvıllı tozlu kemânumdur

[Gazel]

Mef'ûlû/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'îlû/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Tirin²⁷⁵ belâ süvârına bir tâziyânedür
Gül-gûn-ı eşk-i çeşm o sebebdan revânedür
2. Gönîlüm ki kıldı kûşe-i çeşmünde hûş qarâr
Bir hastadur ki meskeni bîmâr- hânedür
3. Pervânesine pîrehen-i şevk dikdi şem'
Şol şu'le barmağında zer engüştânedür
4. Şol âteşin lebinde olan hâl-i pür hâmû
Düşmüş şarâb-ı nâba yâhûd nâr-ı dânedir²⁷⁶
5. Bezm-i nigâra varur iseñ tuḥfe yirine
Ey **Emrî** naqd-i cânı igen 'ârifânedür

[Gazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Kabâ-yı sebz ile kaddüñ ki serv-i bâlâdur
Ruhüñ o serv üzerinde meh-i dil-ârâdur
2. Kabâ-yı sebz ile kadd-i bülendüñ ey servüm

²⁷⁵ Tirin: Her reg, D.

²⁷⁶ Şol âteşin lebinde olan hâl-i pür hâmû / Düşmüş şarâb-ı nâba yâhûd nâr-ı dânedir: Sayyâd-ı hûb zâhid-i halvet-nişînimüz / Tesbihi murg-ı vasla anuñ dâm u dânedür, D.

- Binâ-yı hüsnuñe yeşil sûtûn-ı bâlâdur
3. Yeşil varakda çekilmiş elifdür ey kaşı yâ²⁷⁷
Kabâ-yı sebz geyinmiş nihâl-i rânâdur²⁷⁸
4. Kabâ-yı sebz geyindükçe kıddüñ üzre ruhuñ
Nihâl-i sebzde gûyâ ki verd-i ra'nâdur
5. Yanağı lâledür **Emrî** nigâruñ aña bahâr
Kabâ-yı sebzle bir kâmet-i mu'allâdur

[Gazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Kimi yakdı ki yine²⁷⁹ âteş-i ruhsâr-ı nigâr
Ki irişdi kamere dîd-ı haţ-ı âteşbâr
2. Kıp kızıl od bite kabrümde benüm lâle gibi²⁸⁰
Beni hâk eyleyicek âteş-i 'ışk-ı ruh-ı yâr
3. Çeşm-i bedden şakınup sen gül-i nâzûk-bedeni
Aşdı boynuña yazup müşg ile saçuñ tômâr
4. Şafak içre meh-i nev gibi görünür şanemâ
Gam-ı ebrûñ ile eşk içre ten-i zerd ü nizâr
5. Derd-i hicrân ile bir hâle irişdi **Emrî**
İñleşür nâleleri üstine gör leyl ü nehâr

[Gazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Dâğ-ı maḥabbetüñ ki dil-i mübtelâdadur
Beñzer o serv-i bâğa ki ayağı mâdadur
2. La'line kaşd idüp tolaşur zülfe Hızr-ı dil
Zîrâ bilür ki çeşme-i hayvân dücâdadur
3. Elhamdülillâh 'âşîka düşünâma başladı
Âmîn di ey gönül yine cânân du'âda[dur]
4. San Hızrdur ki hâzır olur yaşıda kırida
Fikr-i haţuñ ki çeşm ü dil-i pür-belâdadur

²⁷⁷ ey kaşı yâ: ol kad-i serv, D.

²⁷⁸ Rânâdur: zibâdur, D.

²⁷⁹ yine: 'aceb, D.

²⁸⁰ lâle gibi: lâlelerüm, D.

5. Gûyâ kenâr-ı âbda bitmiş çemen-durur
Haţî-ı sebz ki **Emrî** ruh-ı dil-rübâdadur

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Dâne-i vaslî²⁸¹ hevâsında dökilen bâl ü per
Murğ-ı cânûñ şöyledür zaîfî ki üf dirseñ uçar
2. Mey şafağ eyler şubûhı mihr-i şevkiñle²⁸² felek
Çarğdan çıkmış bir altun hâmdur²⁸³ mihr-i felek
3. Görmege yüzi gününde mâh-ı nev ebrûsını
Âb-ı eşküm içre âyîne komışdur eşk-i ter
4. Nâvekûñ ey kaşı yâ yavuz geçer dil tıflına
Bir çubuk urur ki her urduğı yirden od çıkar
5. Sanma **Emrî** mâh-ı nev âhum okından vehm idüp
Murğ-ı zerrîn-bâl deşt-i âsumânda dökdi per

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. İñkarı²⁸⁴ bîmâr-ı 'ışkuñ nâle vü efgânıdur
Ağladı gam küştesinüñ dîde-i giryânıdur
2. Derd-i dilber 'âşıkâ râ kaşlu bir maḥbûbdur
İki dâl anuñ iki zülf-i 'abîr-efşânıdur
3. Âh okıyla çarḥa bir zaḥm urdum ey kaşı kemân
Kim şafağ anuñ libâsına bulaşık kanıdur
4. Şu'le-i âḥ-ı derûnumdan benüm ḥavf eyle kim
Ey kaşı yâ tîr-i âhuñ ol yalıñ peykânıdur
5. Kapladı mihr ü mehi ebr-i ḥaţ-ı ruḥsâr-ı yâr
Gözlerümden dökmeyen bir dem anuñ bârânıdur
6. Cennet-i kûyuñdan ey ḥûrî beni ayırdı çün
Şol raḳîb-i rû-siyâhuñ âdemüñ şeytânıdur
7. Pâre pâre itdi yine câme-i ebri felek
Emrîyâ şimdi o mâhuñ 'âşık-ı giryânıdur

²⁸¹ Vaslîñ: hâlün, D.

²⁸² mihr-i şevkiñle: şevk-ı mihrüñle, D.

²⁸³ hâmdur: câmdur, D.

²⁸⁴ İñkarı: İñleri, D.

[Gazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Gönül ey sîm-ten şarrâf-ı şehr-i miñnet ü gamdur
Gözüm akça terâzûsı sirişküm aña dirhemdür
2. Sipihre tîğ-ı âhum yara açdı ağzın anuñ²⁸⁵
Degüldür kehkeşân pâ yine yâ kâfûrî merhemdür
3. Egildi örtmege zülfün²⁸⁶ anı bildürmemek ister
Anuñçün dâ yimâ kıadd-i dırâzı zülfüññ hamdur

8a

4. Salup gîsûsını ol la'li tiryâk arkası üzre
Bu dil-i²⁸⁷ tıflını kôrkıtmış dimiş kim nâr arkamdur²⁸⁸
5. Ruhına kıatre düşmişdür gül-âb-âlûd zülfinden
Görenler şandılar **Emrî** gül-i ter üzre şebnemdür

[Gazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Çarh bir pîre-zen ü heykeli pervîni-durur
Gevher-i encüm anuñ âlet-i pervîni-durur
2. Görüben nergisi hâk içre yatur didi hıred
Kim bilür kıankı şehüñ efser-i zerrini-durur
3. Şâh-ı gül barmağına kıakmış anı irme bahâr
Kim bilür gonca kimüñ hâtem-i la'lîni-durur
4. Gir fenâ gencine seyr eyle gümüş şûşesini
Her biri bir şanemüñ sâ'id-i sîmîni-durur
5. Nergis-i bâğ ki **Emrî** nigerañdur felege
Kangı şahibi nazaruñ çeşm-i cihân-bîni-durur

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Dürc-i dîdemden hayâl-i yâr dürr-i ter siler
El şunar rahm idüp ol hûnî gözüm yaşın [siler]

²⁸⁵ açdı ağzın anuñ: açmışdur benüm ey meh, D.

²⁸⁶ Egildi örtmege zülfün: Egilmiş öpmege la'lün, D.

²⁸⁷ Bu dil-i: Gönül, D.

²⁸⁸ Divanda 3 ve 4'üncü beyitlerin yeri değişmiştir.

2. Nergisüñ gamzeñle yavuz kaşđ ider cân nağđine
Âhir ol kâtil benüm şemşîr ile yaşum siler
3. Kaddüñe öykündüğün işitdi şimşâduñ meger
Kesmege ‘ırkını anuñ erre dâyim dış biler
4. Varma bâğa²⁸⁹ goncânuñ gözi iler ey me saña
Sûzen-i hâr ile dâmânına dâmânuñ iler
5. Ol dil-ârâya dilerseñ işte dil didüm didi
Hañçer-i müjğânuma var **Emrî** anı o diler

[Gazel]

Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün

1. Nebât-ı haţ-ı reyhân²⁹⁰ ol şeker-efşânda bitmişdür
Muhaldür cân otı dirsem aña ol cânda [bitmişdür]
2. Düher deryâda olur ey dürr-i pakine denânın
Ne güherdir durur çeşme-i hayvanda [bitmişdür]
3. Yitürmiş kanlu kirpükler gören çeşm-i pür-eşkümde
Sanur mercânda budağı lücce-i ‘ummânda bitmişdür
4. Bitürdi gülsitân içre işin nispetle reyhânüñ
Haţ-ı sebz-i çemen tâ kim ruĥ-ı cânânda bitmişdür
5. Dile gelsün kosun sehmi hadengüñ ey kemân-ebrû
Geçenki zaĥmınuñ ağzı tutılmış anda bitmişdür
6. Acep benzer mi **Emrî** ol siyeh benden biten mûyâ
Giyâh nâzeyi fülful ki Hindüstân’dan bitmişdür

[Gazel]

Mef‘ülü/ Fâ‘ilâtü/ Mefâ‘ilü/ Fâ‘ilün

Ve leh-û eyzan

1. ‘Işk ehli meşhedinde dimeñ kim giyâhdur
Çıkmış mezârı üzre yeşil dûd-ı âhdur
2. Cân u gönül belâya düşerse ‘aceb midür
Haţtuñ ki ehl-i ‘ışka belâ-yı siyâhdur
3. Bîniñ elifdurur dehenüñ eşkinle mîm ü hâ
Nûr âyeti haĥķı çün o ruĥsâr mâhdur
4. Mülk-i cemâl şâhısın ey servi yâ²⁹¹ haţtın
İklîm-i hüsni çün²⁹² kuşatmış sipâhdur

²⁸⁹ Varma bâğa: Bâğa varma, D.

²⁹⁰ reyhân: yâkût, D.

²⁹¹ servi yâ: dil- rübâ, D.

5. Cismüñde zaḥm-ı tîğ-ı ğam-ı ‘ışk **Emrîyâ**
Şorana di ki derd iline toĝru râhdur

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve leh-û eyzan

1. Şu‘le-i ğam dil elinde ḥâmedür
Okıyup yazduĝı miḥnet-nâmedür
2. Nice ğam-nâk olmayam ol ḥaṭ baña
Ruḥlaruñdan geldi fûrkat-nâmedür
3. Sînemüz üzre elif çeksek n'ola
Meylümüz ol serv-i sîm-endâmadur
4. Gönderem dimişdi size bir ḥaber
İntizârı cânuñ ol peygânedür
5. Çarḥ **Emrî** kabrüm üzre örtilür
Zer beneklü âsumânî câmedür

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve leh-û eyzan

1. Zülf-i pîçideñ ki la‘l-i dūr-feşân üstindedür
Ey elif-ḳad beñzer ol bir cîme cân [üstindedür]
2. Kadd-i dilberdür ḳıyâmet sînemüz dûzaḥ sırât
Ol elifdür sîne-i âteş-neşân²⁹³ [üstindedür]
3. Ebrû-yı kejer iḥyâyî²⁹⁴ dîde-i giryânda
Gûyiyâ bir pil-durur cûy-ı revân [üstindedür]
4. Şâhsâr üzre ḳızıl berg-i hazânlardır ṭurur
Ḳanlu peykândır ki cism-i nâ-tüvân [üstindedür]
5. Ḳanlu yaşum üzre **Emrî** bu felek beñzer hemân
Şol ḥabâba kim şarâb-ı ergüvân [üstindedür]

[Ġazel]

Mef’ûlü/ Mefâ’ilü/ Mefâ’ilü/ Fe’ûlün

Ve leh-û eyzan

1. Bir nâfe mi var ḥâl-i ruḥ-ı dilbere beñzer
Aḳ yüzde ḳara beñ-durur ol ḥâl-i mu‘anber

²⁹² Çün: çevre, D.

²⁹³ Neşân: feşân, D.

²⁹⁴ kejer iḥyâyî: kec-râ hayâli, D.

2. Hak vire hemân ‘ömr uzunlığın olupdur
Zülfiñ siyehînüñ boyı boyunca berâber
3. Bu dîde hayâl-i haṭ u la‘lûñle dönüpdür
Bir câme ki anda yazıla Sûre-i Kevser
4. Öldürdi beni çünkim ğam-ı ebrû-yı zerdüñ
Türbemde hilâl olsa yaraşur ‘alem-i zer
5. Jâle degül ey **Emrî** görüp rûy-ı nigârı
Kan derledi utandı kızardı gül-i aḥmer

[Ġazel]

Mef‘ûlü/ Fâ‘ilâtü/ Mefâ‘ilü/ Fâ‘ilün

Ve leh-û eyzan

1. Kaşuñ ğamında cismümi zeyn itdi lâleler²⁹⁵
Gûyâ ihâṭa itdi hilâli sitâreler
2. Gülşen ğam-ı ruḥuñla ider âh âteşin
Serv anda dûd kırmızı güller şerâreler
3. Yanaklarum gören beni abdâla beñzedür
Kim hırkasına dikmiş ola niçe pâreler
4. Göstermeyen yüzüñ baña kâkülle zülf idi
Geldi ḥaṭṭın çoğaldı yine yüzi kareler
5. Şâh-ı ğam sipâh-i sirişkünden **Emrîyâ**
Her şeb felek hışârını bekler sitâreler

[Ġazel]

Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilün

Ve leh-û

1. Bak yüzine ‘âşıkun ol çeşm-i ḥûn-efşânı gör
Hâḳ içinde nice aḳarmış şehîdüñ kanı gör
2. La‘l-i gevher-bâruña ğâlib ezelde şunmış el
Sâ‘idinde taş olupdur pençe-i mercânı [gör]
3. Âl-ı ḥüsnüñde elif bir tîrdür nûn bir kemân
Zaḥm-ı nâvekten dilâ sehm eylemezseñ anı [gör]
4. Mihrden zerre deñizden katre görmek sehldür
Zerrede ḥurşîdi seyr it katrede ‘ummânı [gör]²⁹⁶

²⁹⁵ Lâleler: yâreler, D.

²⁹⁶ Divanda 3 ve 4’üncü beyitlerin yeri değişmiştir.

5. Âfitâb-ı enver içre zerre-i gûyâ ki bak
Ya'nî rûy-ı yârda **Emrî** fem-i cânânı [gör]

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Acırum 'âlemde zahm-ı hançer-i cânândur
Her ne gelür ise acınmamag olmaz kândur
2. Haste-i 'ışkam münakkaş pister altumda zemîn
Çarh üstümde benek altunlu bir yorgândur
3. Kâmetüñsüz gül nihâlin tîr sanup bâğda
Çonca-i sürhın dirir kan bulaşuk peykândur
4. Pa-bürehne bâğa varmış şevk-ı ruhsârûñla gül
Hâr batmış pâyına bülbül aña nâlândur
5. Şâh-ı gül ol Yûşuf-ı hüsni terâzûlar düzüp
Her gül-i ter **Emrî**yâ bir keffe-i mîzândur

[Gazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. N'ola ey sîm-beden gönlüñe eşk itse eser
Ki gümüş akça-durur taşâ urursañ da geçer

(9)

8b

2. Umaram tîguñı bir dañi sînemde görem
Bu meseldür ki su akdugı yire yine aķar
3. Meh-i nev dûd-ı dilümden nice kararđı göre
Ele âyîne al eyle ĥam-ı ebrûña nazâr
4. Leb ü ruhsârûña kim beñzede ĥoncayla ĥüli
Birinüñ kulağı berg ü birinüñ ağızı ĥoķar
5. Hiç añar mı müjenüñ tîrini **Emrî** dir imiş
Dôstlar ol kaşı yânuñ okı dilden mi çıkar

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Tîr-i müjĥanuñ dem-â-dem çeşm-i giryândan geçer
Hey ne murğ olur bu kim bâl açsa 'ummândan geçer
2. Hançeriyle karşılaşsam cân içün ey sîne kim

- Tîzlik eyler saña bir zaîm urur andan [geçer]
3. Zih tağıldı rişte-i kaddi kemân-ı kaddüme
Nâvek-i âhum toköz kat çarhî kalkandan [geçer]
4. Oldı ey kaşı kemân her hâk-i sîne garğ-ı hûn
Kim gelürse dil harîmine okuñ cândan geçer
5. Cism-i zerdi **Emrîniñ** bir sûzen-i zerrîndür
Rişte-i sebziñ senüñ ey kaşı yâ andan geçer

[Gazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

1. Karâr kıhmağa bir dem mekânımız yokdur
Mekânı neyleyelim kim²⁹⁷ zamânımız yokdur
2. Vefâya kâyıl olur diyü zannı ko ey dil
Dehânı yoğduguna kemânımız²⁹⁸ [yokdur]
3. Efendi biz bir alay adı sanı yok rindüz
Gürûhumuzda fülân bin fülânımız yokdur
4. Zamânımız geçicek çok nişân olur zâhir²⁹⁹
Zamânımızda egerçi nişânımız yokdur
5. Hadeng-i miñnet ile nîm-küşteyüz **Emrî**
Bütün cihânda bizüm yâr-ı cânımız yokdur

[Gazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

1. Lebûñ yâdına bezm-i gamda dil çün bâde nûş eyler
Toköz câmını gerdûnuñ bir idüp çekse nûş [eyler]
2. Hevâ-yı soñbet-i fasl-ı bahâr u rûy-ı yâr âñir
Yakasuz kor güli vü bülbüli peşmîne-pûş [eyler]
3. Belâdan ağlamaz çeşmüm olur emvâc-ı gam peydâ
Hevâñ ile ne dem dilde mañabbet bahri cûş [eyler]
4. Ruhûñ vaşfın şabâ gûşına koymış bülbül ağzından
Tenin gül o hevâdandur ki ser-tâ-pâ gûş [eyler]
5. Figân kim bülbül-i gûyâ iken her gonca-fem **Emrî**
Dehân-ı bî-zebân-ı gonca-veş devrân hamûş [eyler]

²⁹⁷ Mekânı neyleyelim kim: huzûra varmaga hergiz, D.

²⁹⁸ Kemânımız: gümânımız, D.

²⁹⁹ olur zâhir: uhûr eyler, D.

[Ġazel]

Mef'ûlû/ Mefâ'ilün/ Fe'ûlün

1. Ebrûlaruña misâl yokdur
Bir ayda iki hilâl yokdur
2. Bir vech ile mihre nokta konmaz
Anuñçün o rûda hâl yokdur
3. Mihr erdi zevâle tâzedür serv
Toğruya bile zevâl yokdur
4. Ey vaşlını mümkün egleyen cân
Yanuñda meger muhâl yokdur
5. Kim dir ki vefâsı muhtemeldür
Ey **Emrî** ol ihtimâl yokdur

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. La'lûñ ile kaddüñe öykünse naḥl-i mîve-dâr
Şöyle silker şarşar-ı âhum anda qalmaz berg ü bâr
2. Bir benefşe naḫşlu zîbâ kabâ giymiş ruḥı
Sanmañ olmışdur benefşe-zâr ol bâğ-ı 'izâr
3. Hâtemî bir ağzı vü qaşı güzel maḥbubdur³⁰⁰
Bir sebîke sîm ile taḫındı engüş-i nigâr
4. Gelmedin kendi yâvuz dillerde şâyi' fitnesi
'Âlem-i ḥüsne dilâ gelmiş degüldür haṭṭ-ı yâr
5. Gördikim beñzetmek ister la'line kendün 'aḫîk
Reng virdi aña ey **Emrî** Süheyl-i tâb-dâr

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

1. Zülf-i dil-dâra ki derdin³⁰¹ dil-i maḥzûn söyler
Gûyiyâ Leylîye aḥvâlini Mecnûn söyler
2. Çağıran ra'd degül girye ile nâle ile
Yâr bî-mihr idügin 'âleme gerdün söyler
3. Kabr içinde saña 'arz eylese 'âşık n'ola cân³⁰²
Ki velî olana gencîne-i medfûn söyler
4. Söyledüm kâmetüñi serv ile vezn itdügümi

³⁰⁰ maḥbubdur: hûb olmaga, D.

³⁰¹ ki derdin: derûnın, D.

³⁰² 'arz eylese 'âşık n'ola cân: 'âşık n'ola 'arz eylese hâl, D.

Râstî şâ'ir olan her sözi mevzûn [söyler]

5. Bir gâzel söylemiş **Emrî** lebiñîñ³⁰³ vaşında
Ehl-i diller didiler hep sözi mevzûn³⁰⁴ [söyler]

[Gâzel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

1. Üstinde sînemüñ kızaran şanma yaredür
Kaşd itdi cânım almağa bir yüzi qaradur
2. Ol âteşin 'izârdan artuğ yaqar dili
Hâl-i siyâhı gerçi söyünmiş şerâredür
3. Rakkâs-ı bezm-i merg olalı tîz-i gamzesi
Anuñ elinde cân ile dil çâr pâredür
4. Zülfüñ gamıyla ditrer iken çağırup dirin
Dün sıtması esîrine ayâ ne çâredür
5. Mushaf cemâline göre sâyir güzellerüñ
Emrî iki ruhiyla cebîni si-pâredür

[Gâzel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

1. Nazar kılsa n'ola mir'âta karşı ol güneş³⁰⁵ ruhsâr
Derûn-ı dilden eyler yüzine bakdukça mihr izhâr
2. Alurlar naqd-i 'aqluñ sîm-berler müflis eylerler
Riyâzetler çeküp yıllarla olsañ Mâlik-i dînâr
3. Benefşe şanma gül üzre gam³⁰⁶-ı bârân-ı eşkümden
Çiçeklendi dirîgâ atlas-ı âl-i ruh-ı dil-dâr
4. Cefâsı taşına tut başuñı ol taş bağırlunuñ
Eger erbâb-ı 'ışk içinde olmak isteseñ ser-dâr
5. Degüldür üstühânlar **Emrî**nüñ cism-i nizâridur
İtüñ meyl eylesün diyü götürür bir nice³⁰⁷ tømâr

[Gâzel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

1. Şi'rüm ki anda vâsf-ı ruh-ı dil-rübâsı var
Beñzer şu yâr-ı nev-ğaça rengîn edâsı [var]
2. Lutf eyle ey ecel gözümüñ kapusın kapa

³⁰³ Lebiñîñ: dişünün, D.

³⁰⁴ Ehl-i diller didiler hep sözi mevzun: İşidenler didiler hep dür-i meknûn, D.

³⁰⁵ güneş: perî, D.

³⁰⁶ Gam: nem, D.

³⁰⁷ Nice: iki, D.

- Žâyi‘ olur içinde anuñ hâk-i pâsı [var]
3. Kaddüñden ayru serv ile eglendüğüm bu kim
Başında bencileyin anuñ da hevâsı var
4. Gül-i ‘ârızuña olsa mu‘ârız ‘aceb degül
Bir berķ yüzlü ne edebi ne hayâsı [var]
5. Senüñ Hıtâ dimiş şu‘arâ çîn-i zülfüne
Emrî işitdi didi ki bunuñ haţâsı [var]

[Ġazel]

Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün

1. Gönül sultân-ı mülk-i ‘ışķa tâbi‘ bir sipâhîdür
Başumda mûy-ı jûlîdem anuñ perr-i siyâhıdur
2. Elif kim sînesi³⁰⁸ yâdına sînemde çekilmişdür
Fezâ-yı derde ‘ışķuñ ol bir toğrı râhıdur
3. Ham-ı zülfüñ şehâ tâvus kıyruğı nişânıdur
Haţtîñ cân kaşdına la‘lûñ getürmiş hük-m-i şâhîdür
4. Benefşe şanma bâğ içre ġam-ı haţ-ı siyâhuñla
Ġubâr olan dil ehlinüñ duġân-ı nâr-ı âhıdur

9a

5. Ġam-ı ‘ışķ-ı nigâr ile başumda od yanar **Emrî**
Degüldür mûy-ı jûlîdem anuñ dûd-ı siyâhıdur

[Ġazel]

Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilün

1. Hâb içinde gözüme ol ruġ-ı zîbâ görünür
Teşneye vâķı üstünde³⁰⁹ nitekim mâ görünür
2. Kânlu yaşum görünürse n'ola kûyında³¹⁰ raġîk
Şîşede bâde-i rengîn musaffâ görünür
3. Mihr-i raġşân ü ‘ıyân iken olur gice³¹¹ nihân
Ruġuñ üstinde neden zülf-i şeb-âsâ [görünür]
4. Göricek yârına tam hâb getürürse tekrar³¹²
Baksa beyzaya gözin yumsa çü beyza görünür
5. Kânlu yaşı boyamışdur yüzini **Emrî**nüñ
Hayretinden dime kim çihresi hamrâ [görünür]

³⁰⁸ Sînesî:kâmeti, D.

³⁰⁹ vâķı üstünde: vâķı‘asında, D.

³¹⁰ Kûyında: çeşmümde, D.

³¹¹ Gice: leyl, D.

³¹² tekrar: kişi, D.

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

1. Gamzeñ hayâli kim dile toġru gibi gelür
Geldükçe hâne-i dile uğru gibi gelür
2. Cân virsem ölmege şeb-i fûrkatde zalimin³¹³
Ölmek bu dirlüğe göre uyhu gibi [gelür]
3. Dür dişlerü ġamıyla ne tam³¹⁴ girye eylesem
Gözden sirişk katresi lûlû gibi [gelür]
4. Cân duymasa³¹⁵ n'ola dile geldükçe sînedin
Şemşîri hâk içinde akan su gibi [gelür]
5. Âlâm u derd ile gelişin gördi **Emrînüñ**
Dimiş ki dertlü kaçı sayru gibi gelür

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

1. Bu gice koynuma girdi düşümde bedr³¹⁶-i münîr
Uyanıcağ seni kucmağı eyledüm ta'bîr
2. Hayâl-i zûlf-i miyânuñla şöyle inceldüm
Ki kıl kalem ile naqqâş idimez taşvîr
3. Düşer mi çeşmüne ser-mest olup helâkim
Kuşana ġamzeleründen miyânına şemşîr³¹⁷
4. Cihânı tîġ ile ol ġamzeler helâk itdi
Şaçuñ kemend ile kıldı meh-i münîri esîr
5. Günâhı ne sanemâ **Emrînüñ** ki kaçlı için
Getüre kaşuñ ile kirpüġüñ kemân ile tîr

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

1. La'l-i girân-bahâ-durur ey dil leb-i nigâr
Ġafletle anı birine öpdürmesin³¹⁸ nigâr
2. Vasl olduġunda yâra beni añasın diyü
Cân barmağına bağladı iplik ten-i nizâr
3. Düşmiş cemâli bâġına ol mihr- tal'atuñ

³¹³ zalimin: tan degül, D.

³¹⁴ ne tam: nidem, D.

³¹⁵ duymasa: toymasa, D.

³¹⁶ Bedr: mihr, D.

³¹⁷ Şemşîr: zencîr, D.

³¹⁸ öpdürmesin: aldurmasun, D.

- Bir kara koyı gölgedür ol zülf-i müşg-bâr
4. Gül beñzer idi ‘ârîzuña olsa serv-kad
Serv öykünürdi kâmetüñe olsa gül-‘izâr
 5. **Emrî** kalursa gussa-i haţtuñla bir zamân
Kalmaz yirinde nesne meger bir avuç ğubâr

[Ġazel]

Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün

1. Urup taş ile dil üzre bu serdi³¹⁹ gögsümi ol yâr
Dirġa yıkdı pir-i zâr u za‘îfüñ üstine dîvâr
2. Eger tâvusı bulsam şîşlere sançup etin yirdüm
Ki niçün zülfüñe cevlân iderken³²⁰ gösterür dînâr
3. Rakîbüñ itine cânım diseñ incinmezüz zîrâ
Biz ey âhû ezelden bilürüz it cânludur aġyâr
4. Hat-ı sebzüñle söyleşsem dir imiş tûtî-i ġuyâ
Getürüp karşıña söylet anı ey âyine-ruhsâr
5. Gamuñla **Emrî**-i bîmâra şöyle za‘f geldi kim
Düşer nâ-geh dokınsa barmaġıyla nâveküñ ey yâr

[Ġazel]

Fâ‘îlâtün/ Fâ‘îlâtün/ Fâ‘îlâtün/ Fâ‘îlün

1. Hâtırumda naķş olan fîkr-i dehân-ı yârdur
Yok degül ‘ışķ ehlinüñ gönlinde bir sır vardur³²¹
2. Dûd-ı âh-ı pür-şerer yüz tıtdı ġam dîvârına
Şandı ol şeh bir siyeh altun beneklü râzdur
3. Dîde-i bülbülde seyr itmiş hayâl-i rûy-ı gül
Çevresinde görinen müjġân sanmañ hârdur
4. Korkarım haţ-ı ġubâr olur lebüñden âşikâr
Ey gözi ser-mest bâde kâşif-i esrârdur
5. ‘Akl u fîkr ü sabr u tâķat gitdi elden **Emrîyâ**
Şimdi her âh u fiġân kim eylerem nâ-çârdur

[Ġazel]

Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün

1. Ne ‘ankâyu ki âb u ta‘madan ihmâlümüz vardur

³¹⁹ bu serdi: göçürdi, D.

³²⁰ İderken: ururken, D.

³²¹ Bu beyitten sonra divanda şu beyit vardır: ‘Işk deryâdur sadef gönüm velî bu turfe kim / Ol sadef içinde gevher yine ‘ışķ-ı yârdur

Şafâmuz yokdur uçmağdan ferâğ-ı bâlümüz [vardur]³²²

2. Mahabbet hânkâhında yatur pir-i gam-ı 'ışkuz
Bizim Ferhâd u Mecnûn gibi çok abdâlumuz [vardur]
3. Degüldür cismümüz üzre tûran jûlîde-mû yir yir
Delinmiş câ-be-câ bir kara eski şâlumuz [vardur]
4. Fakîrüz gerçi kim ammâ gınâ-yı kalb ile bizi
Gören kişi sanur yir gök götürmez mâlumuz [vardur]
5. Bugün şehir-i belâgatde biz **Emrî** hâce-i na' muz
Metâ'-ı şî'r alur şatur niçe dellâlümüz vardur

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Gazeliyat-ı fi harfûl zâ

1. Darılup³²³ dilber gamından yâre ağıâr olmazuz
Gonca-veş dil-tengüz ammâ hem-dem-i hâr [olmazuz]
2. Zerre-veş ser-geşte-i hûşîd-i hûsnun biz³²⁴ velî
Sâye gibi yanına düşüp siyeh-kâr [olmazuz]
3. Nûr-ı ruhsârûnla her câyı münevver itme kim
Mîhr-i 'âlem-tâb ise hercâyîye yâr [olmazuz]
4. Serv-veş ser-keş olanuñ sâyesine varmazuz
Biz³²⁵ gül-i pür-hâr içün bülbül gibi zâr [olmazuz]
5. Añlaruz kâlinden **Emrî** sîm-berler hâlini
Aña nağd-i eşkümüz birle harîdâr olmazuz

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Pîşe³²⁶-i gam şîriyüz dest-i meveddet³²⁷ beklerüz
Ya'nî âhû-çeşmler yâdına fırsat [beklerüz]
2. Şehr-i cânı seng-i miñnetle gam itmişdür hîşâr
Nâlemüzle biz beden burcında nevbet [beklerüz]
3. 'Işk şâhı sîne sahrâsında kurmuşdur otag

³²² Ne 'anâyû ki âb u ta'madan ihmâlümüz vardur / Şafâmuz yokdur uçmağdan ferâğ-ı bâlümüz [vardur]: Ne 'izz ü devlete râgıblaruz ne mâlumuz vardur / Ne bir mûy-miyânı kucmak ister hâlümüz vardur, D.

³²³ Darılup: Taralup, D.

³²⁴ hûsnun biz: tâbânuz, D.

³²⁵ Biz: Her, D.

³²⁶ Pîşe: Bîşe, D.

³²⁷ Meveddet: mahabbet, D.

Biz sipâh-ı derd ile râh-ı maḥabbet [beklerüz]

4. Yalıñ itsek n'ola tîg-ı âteş-bârumuz
Bir ḥarâmî-çeşm ile der-bend-i miḥnet [beklerüz] ³²⁸
5. **Emrî**â bâd-ı hevâ şanma ‘aşâ-yı âhumuz
İşiginde bir şehûñ bâb-ı sa‘âdet beklerüz

[Ġazel]

Mef‘ûlü/ Fâ‘ilâtü/ Mefâ‘ilü/ Fâ‘ilün

1. Yandı söyünmedi şanemâ dilde dâğ umuz
Kaldı şükür ki şönumuza bir çerâğumuz
2. Çekdüm elif bu sîneye ‘ar‘ar kadûñ añup
Bâğ-ı cihânda tâ ki kala bir budağımız
3. Hattıñ maḥbubuyuz gözümüz pür sirişk ile
Reyhâncıyuz çiçekle toludur çanagumuz
4. Cismüm nihâlini semer-i gam eğerdi ger
Âhum sûtûnı olmasa cânâ dayağumuz
5. **Emrî** yüzün görüp didi âyîne de nigâr
Âb içre mün‘akis mehe beñzer yanağumuz

[Ġazel]

Mef‘ûlü/ Fâ‘ilâtün/ Mef‘ûlü/ Fâ‘ilâtün

1. Didüm ki tîr-i gamzeñ dilde neden belürmez
Ol kaşları kemânum didi geçen belürmez

(10)

9b

2. Gezdüm ‘adem diyârın şehr-i vücûda geldüm
Hiç ol miyân görünmez hiç ol dehen belürmez
3. Ol hûr şûreti dil hûr okursa tañ mı ³²⁹
Bir nokta kômı ş ağızı ammâ igen belürmez
4. Şöyle ğubâr yazmış kudret debîri hergiz
Gül şafḥasında hatt-ı ‘anber-şiken belürmez ³³⁰
5. Bîmârdur didiler **Emrî** göre vardum
Bir nâle işidilür ammâ beden belürmez

³²⁸ Divanda 3 ve 4’üncü beyitlerin yerleri değişmiştir.

³²⁹ Ol hûr şûreti dil hûr okursa tañ mı: Yârûñ o hûr cemâlin dil hûr okursa tañ mı, D.

³³⁰ Divanda 3 ve 4’üncü beyitlerin yerleri değişmiştir.

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

1. Dil reh-i ġamda cânâ katlanmaz
Cân ten-i nâ-tüvâna katlanmaz
2. 'Aşk³³¹ koyup cünûn yolın dutdum
Yol bilen kârbâna katlanmaz
3. Bâġ-ı kûyuñ şefâsın³³² añdukça
Göñül âb-ı revâna katlanmaz
4. Kâkülûñ müddet-i medîd ister
'Ömr ise ol zamâna katlanmaz
5. Öür **Emrî** lebûñde yara görüp
Kimsene zaġm-ı cânâ katlanmaz

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

1. Dem olur 'âlemi yaġar bir âġ-ı sûz-nâkiz biz
Dem olur âteşi teskîn ider bir âb-ı pâkiz biz
2. Gören jûlîde-mû içinde cism-i zerdümi sanur
Ġam u miġnet ocagında duġân-ı tâb-nâkiz biz
3. İzi tozını şordum kühl ile miske didiler kim
Ġubâr-ı râġ-ı kûy-ı yâr yanında ne ġâküz biz
4. Okuñdan dîde-mecrûh olduġın şerġ eyledi cismüm
Dil ü cân ey kemân-ebrû didi andan helâküz biz
5. Bize çâk-i ġirîbânın iġen 'arz itmesün sûsen
Kaẓâ tîġı **Emrî** ezelden sîne-çâküz biz

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

1. Meh-i nev ey hilâl-ebrû senüñ barmaġuña degmez
Nice barmaġuña vallâhi bir tırnaġuña degmez
2. Güneş zer âftâbe olsa destinde su âb-ı Hızır
Perestâr-ı kamer su koymaġa ayaġuña degmez
3. Hilâli añma anuñ başmaġı dama atılmışdur
Gümiş na'liniñe³³³ irmez güneş başmaġuña degmez
4. Fiġânım gökde meh deryâda mâhî ġuşına degdi

³³¹ 'Aşk: 'Aklı, D.

³³² şefâsın: hevâsın, D.

³³³ na'liniñe: na'leynüñe, D.

- ‘Aceb bilsem niçün anı senüñ kulağına degmez
5. Dilüñ bâğ-ı fenâ kılduñsa sen ey **Emrî**-i dervîş
Cinânüñ hülle-i sad reng bir yaprağına değmez

[Gazel]

Mef‘ûlü/ Fa‘ilâtü/ Mefâ‘ilü/ Fâ‘ilün

Ġazeliyat-ı fi harfûl sîn

1. Sînemde tâze dâğa budur kıldugum heves
Bâğ-ı cihânda kişîye bir gül-‘izâr bes
2. Hâlûñ hayâli hûnı revân itdi dîdeden
Dirler ki gerçi kat‘ idicidür demi ‘ades
3. Çekdüm elifleri ten-i şad-bârüm³³⁴ üstine
Düzdüm çubuklar ile gönül murğına kafes
4. Añsam lebini hâli hayâli gelür dile
Zîrâ ‘asel bulaşduğı yire konar meges
5. **Emrî** sirişk ü âh ile gider işigüñe
Bâd ile yâ su ile varur gülsitâna hüs

[Gazel]

Mef‘ûlü/ Fâ‘ilâtü/ Mefâ‘ilü/ Fâ‘ilün

Ve leh-û eyzan

1. Şevk odı yakdı şem‘ gibi³³⁵ üstühânumuz
Ten zulmetinde anuñ ile çıkdı cânımız
2. Ta‘n itme dûd-ı şem‘e dilâ başumuzdadur
Yakdukça gam çıkar depemüzden duhânumuz
3. Hâlûñ gamıyla şöyle za‘îfem k'olup-durur
Gam günlerinde perr-i meges sâye-bânumuz
4. Bir tās-bâz-ı şehr-i gamuz âh-ı âteşin
Zâhir derûn-ı sînede dâğ-ı nihânumuz
5. Bîmâr iken fütâdesi olduk güzellerüñ
Emrî za‘îf düşdi dil-i nâ-tüvânumuz

[Gazel]

Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilün

Ve leh-û eyzan

1. Var iken dilde Hayâlûñ heves-i cân olmaz

³³⁴ Bârüm: çâküm, D.

³³⁵ gibi: sıfat, D.

- Hîç bir memleket içre iki sultân olmaz
2. Lebûne nisbeti bu gonca-i zerdûn ki cehûd
Kâyıl olmasa Mesîhâya müselmân olmaz
 3. Yaş döker ebr güler gül bu-durur ‘âdet-i dehr
Ki biri aglamayınca biri handân olmaz
 4. Kullanur âhını dil zabtına iklîm-i gamuñ
Yele hükm eylemeyen kimse Süleymân olmaz
 5. **Emrîyâ** gamzesine karşı göğüs germe sakın
Çün bilürsin ki kazâ tîrine kalkan [olmaz]

[Gazel]

Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün

Ve leh-û eyzan

1. Dil ehinden tarîk-ı ‘ışkda âh u figân gitmez
Ki râh-ı pür-mehâlikdür ceressüz kârbân³³⁶ gitmez
2. Çalar ehl-i dili tırmar keser ‘âşıkları bir bir
Yanuñdan her dem ey hûnî o tîg-ı hûn feşân³³⁷ [gitmez]
3. Şafak şanma sipihre dest-i âhum sille çalmuşdur
Yüzünñ humreti ey âfitâbum bir zamañ gitmez
4. Ayagına gelür hûn-ı ciger ‘ayş-i müdâm eyler
Elinden çeşmümün câm-ı şarâb-ı ergavân [gitmez]³³⁸
5. Kapuñdan cennete ‘azm eylese gam-gîn gider **Emrî**
Vañdan gurbete giden kimesne şadmân gitmez

[Gazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ġazeliyat-ı fi harfûl şîn

Ve leh-û

1. Yaşımı ol la’l mey reng ile³³⁹ hûnîn eylemiş
Reng geçmiş aña gerçi lîk rengîn eylemiş
2. Ġabğab-ı cânâne benzetmiş anı gerçi felek
Bir bih-i zerrîn ile bir sîb-i sîmîn eylemiş
3. Dûd-ı sînem kim müzeyyendür şerâr-ı âh ile
Bir güzeldür zülfin altun telle tezyîn [eylemiş]

³³⁶ Kârbân: kârvân, D.

³³⁷ her dem ey hûnî o tîg-ı hûn feşân: tâ ki ey hûnî o tîg-ı cân-sitân, D.

³³⁸ Divanda 3ve 4’üncü beyitlerin yerleri değişmiştir.

³³⁹ ol la’l mey reng ile: bir reng ile ol la’l, D.

4. Zülfi altında ruh üzre haṭ degül ḥallâc-ı sun‘
Pisterin sulṭân-ı Hindüñ ‘anber-âgîn eylemiş
5. Âh-ı âteş-bâruñı ḥaşrında eflâk **Emrîyâ**
Ṭöp-ı sîmîn-i mehe zencîr-i zerrîn eylemiş

[Ġazel]

Mefâ’ilün/ Fe’ilâtün/ Mefâ’ilün/ Fe’ilün

Ve leh-û

1. O mâh bir yanağı sâde görmiş âh itmiş
Ta‘accüb itmeñüz âyîneye nigâh itmiş
2. Kemân-ı miḥnet-i ebrûñı mı çeker meh-i nev
Ki çîn virüp kaşına kâmetin dü-tâ [itmiş]
3. Letâfet-i zekanuñ ey ‘azîz-i Mısr-ı cemâl
Zemâne Yûsufinuñ menzilini çâh itmiş
4. Haṭtında ḥâli gice ugrusıdur anuñ için
Libâsını karañu gicede siyâh itmiş
5. Meh-i münevvere yok ihtiyâcî **Emrînüñ**
Saçı düninde o tıfluñ yüzini mâh [itmiş]

[Ġazel]

Mef’ûlü/ Mefâ’ilü/ Mefâ’ilü/ Fe’ûlün

Ve leh-û

1. Haṭṭuñdan alup gönlümi ġamzeñ sitem itmiş
Kurtarmış o miskîni belâdan kerem itmiş
2. Veffâk-ı ḥaṭuñ hatt-ı ġubâr ile ruḥuñda
Gül şafḥasına Hızr du‘âsın raḡam itmiş
3. Düşmüş³⁴⁰ dil-i bî-çâre dehânuñ hevesine
Bir ḥasta yine ‘azm-i diyâr-ı ‘adem itmiş
4. Şehr³⁴¹ içre güzellik şatar ol Yûsuf-ı sâñî
Meh ruḥları mîzânına ḥâlin direm itmiş³⁴²
5. Cânâna baḡam diye diyü **Emrî-i giryân**
Ruḥsâresini kanlu yaşından bekam itmiş

³⁴⁰ Düşmüş: Gitmiş, D.

³⁴¹ Şehr: Mısr, D.

³⁴² Divanda 3 ve 4’üncü beyitler yer deġitirmiştir.

10a

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün/ Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün

1. Göñlüm müjeñde câna varmış bıçağa düşmiş
Mey içüp yaşıma³⁴³ elden ayağa düşmiş
2. Durmakdan ol nigârûñ kıddine karşı şimşâd
Ayağına su inmiş muhkem tayağa düşmiş
3. Sînemde dâğ üzre didi gören sirişküm
Bu tekyede çok akçe hayli çerâga düşmiş
4. Dimiş dehânı vaşfin gülşende gonca verde
Sırr-ı nihân dilber femden kulaga düşmiş
5. Dutılmış **Emrî** göñli zülfine nâ-gehânî
Şol murğ gibi ansuz câna tızağa [düşmüş]

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

1. Yatur dil hatt-ı şeb-gûnında zülf-i yâra yasdanmış
Ne bilsin dün kara göğsünde³⁴⁴ miskîn mâra yasdanmış
2. Kolın pür-dâğ idüp künc-i belâda yaşıdanan 'âşık
Şeh-i iklim-i gamdur bâliş-i zer-kâra yasdanmış
3. Didiler oldı rahşân beş hilâl üstinde bir hırşîd
Meger kim pençe-i sîmînin ol meh-pâre yasdanmış
4. Ölicecek başı ucında bulunur nûrdan bâlin
Şu kim hasta yaturken zânû-yı dil-dâra yasdanmış
5. Sorarsañ **Emrî**-i dil- hâste hâlin kûşe-i gamda
Yatur ol nâ-tüvân toprağa düşmüş kara [yasdanmış]

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Cevher-i 'ışkuñ dilümde var iken şemşîr-veş
Ey kemân-ebrû neden yabana atmak tîr-veş
2. Gîsû-yı miskiniñe bende olmuş âhû gözlerûñ
N'eylesün dâm-ı kazâ bend eylemiş nahcîr-veş
3. Halka halka oldı 'âşıklar şaçuñ bahşinde dün
'Âkıbet biri birine girdiler zencîr-veş

³⁴³ Yaşıma: anun için, D.

³⁴⁴ kara göğsünde: karanusında, D.

4. ‘Arsa-i ‘ıškuñda tîr-endâz-ı âhum oynadur
Barmağında halka-i gerdûnı bir zihgîr-veş
5. ‘Akl u cân u dil belâ gârında şan aşhâb-ı Kehf
Nefs-i **Emrî** anlaruñ ardıncadur kıtmîr-veş

[Ġazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

1. Leblerüñ gonca yanağüñ gül-i handân olmış
Hüsnüñ ey serv-i sehî tâze gülistân [olmuş]
2. ‘Anberîn kâküline sünbülü beñzetdüğini
İşidüp ol şanemüñ zülfi perîşân [olmuş]
3. Halka halka görinen kâkül-i pür-çîn degül
Dîdelerdür kim anuñ hüsnine hayrân [olmuş]
4. Kâküli cîm anuñ kıddi elif kaşları nûn
Ne diyem aña ki başdan ayağa cân [olmuş]
5. Hasret-i la’lûñ ile cân virür **Emrî** şanemâ
Gözlerüm kan ağıdur üstine giryân [olmuş]

[Ġazel]

Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün

1. Mahabbet şâhı kim kaşına çarhı âsitân itmiş
Ser-i erbâb-ı dilden pâye pâye nerdübân itmiş
2. Görüp müşkîn³⁴⁵ saçın ey cân-ı miskîn genc-i vaşl umma
O bir câdû imiş kim sihr ile kendün yılan itmiş
3. Yüzüñ mihrinde rûşendür güneşden şâni’üñ şun‘ı
Ki anda zerre-i nâcîz idüp bunda dehân [itmiş]
4. Mahabbet deşti içre lâle Mecnûnuñdur ey Leylî
Degül dâg-ı siyeh başında bir zâğ âşiyân [itmiş]
5. Müneccim dirdi gerçekden hilâl-i münhasif olmaz
O mâh **Emrî** saçıyla³⁴⁶ gerçeğin anuñ yalan [itmiş]

[Ġazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Ġazeliyat-ı fi harfûl sâd

1. Meclis³⁴⁷-i çâh-ı zekândan gönül olmadı halâş
Muşhaf-ı hüsnine karşı okıdı biñ ihlâs

³⁴⁵ Müşkîn: miskîn, D.

³⁴⁶ saçıyla: kaşıyla, D.

³⁴⁷ Meclis: Mahbes, D.

2. İşigün tākına tār-ı saçunla gönüm
Kubbe-i çarhda ey meh yine bir kandil aş
3. Cânumı bûseye bâzâr idelim şun elüni
Yiter ey Yûsuf-ı gül-çihre ayağun pek bas
4. Ruḥ-ı sürḥuḥda görüp çeşm-i sefidümi rakib
Didi bir levḥ-i nühâs üzre iki pâre raşâş
5. Dür dişün vaşfı bulunur şadef-i şî‘rinde
Nazm deryâsına **Emrî** olalıdan ğavvâş

[Gazel]

Mef‘ûlü/ Fâ‘ilâtü/ Mefâ‘ilü/ Fâ‘ilün

Ġazeliyat-ı fi ḥarfül ‘ayn

1. Şol bir qarış boyıyla o serv-i bülende şem‘
Dik gelmeseydi düşmez idi hiç bende şem‘
2. Meftûl serv birer³⁴⁸ ‘alevî gibi ğâlibâ
Çün zûlfeḳâra virdi boyun kıldı ḥande [şem‘]
3. Zîbâ yüzün ümîdine bekler kapuñı dil
Kılsañ ‘atâ ne var ola ol derd-mende şem‘
4. Gâlib mücerrebât ile ḥaṭṭen³⁴⁹ itdi gönlini
Pervânenün ki bile gider gitse ḳanda [şem‘]
5. Ya‘kûba fîkr-i ‘ârîz-ı Yûsuf hemîn idi
Yaḳmazdı çeşmi merdümi Beytül-l-ḥazende şem‘
6. Çâk bir qarış fitil ile başına yaḳdı dâĝ
Abdâluñ oldu ḥânḳah-ı encümende [şem‘]
7. Tômâr-ı şî‘r-i **Emrî** ilet ki şevḳ ola³⁵⁰
İletmegün³⁵¹ mezâr-ı Kemâl-i Ḥocende şem‘

[Gazel]

Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilün

Ġazeliyat-ı fi ḥarfül ‘ğayn

1. Zülf-i şeb günün³⁵² görüp sînemde yaḳdum tâze dâĝ
Nitekim aḥşama qarşu her kişi yaḳar çerâĝ
2. Tekye-i ‘aşḳıñda³⁵³ oldu lâle abdâluñ senün

³⁴⁸ serv birer: ser-durur, D.

³⁴⁹ ḥaṭṭen: cezb, D.

³⁵⁰ ilet ki şevḳ ola: hayâliyle haddünün, D.

³⁵¹ İletmegün: Olsa olur, D.

³⁵² Günün: rengün, D.

³⁵³ ‘aşḳıñda: gülşende, D.

Âteş-i ahımla ben yakdum anuñ gögsine dâğ³⁵⁴

3. Çokdan olurdu binâ-yı hüsnüñ ey dilber harâb
Olmasa sîmîn sûtûn ile aña biniñ dâğ³⁵⁵
4. Zülf-i müşğînüñ koyup Leylî içün cân virdügin
Kağdılar başına Mecnûnuñ üşüp zâğ u kelâğ
5. **Emrî**-i bî-çâreyi öldürmege gider gibi
Ey kemân-ebrû oquñ olmuş yine yalıñ yarağ

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Ben meste dime 'aqluñı almış şarâb-ı 'ışk
Bu 'aql ile bilinmez efendi kitâb-ı 'ışk
2. Sabruñ binâsını ne kadar muhkem eylesem
Eylesem harâb zelzele-i ıztırâb-ı 'ışk
3. Dünyâ ile yapılma yıkar 'âkıbet seni
Âbâd olam dir iseñ olıgör harâb-ı ['ışk]
4. Huffâş-veş niçün kalasın künc-i ġârda
Dünyâyı rûşen itmiş iken âfitâb-ı 'ışk
5. Ma'nide iltifât budur ehl-i 'ışka kim
Ġâyibden ire ġuşına **Emrî** hitâb-ı 'ışk

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ġazeliyat-ı fi harfûl kâf

1. Sanemâ sîneye gel yâre-i meftûlüme bak
K'acıyup hâlüme ağzına komışdur barmak
2. Dehenüñdür yâ ruhuñ gülşeninüñ ġoncası yâ
Lezzetinden lebüñüñ mîvesi olmuş iki şak
3. Kâkül-i sünbülüñ âşüftesidür gül yüzüñüñ
Diler iseñ suya at anı dilerseñ oda yak
4. Çarh-ı tâsın felegüñ kızdurur âhum dudı³⁵⁶
Ufuğ üstinde degüldür görinen sürh şafağ

³⁵⁴ ahımla ben yakdum anuñ gögsine dâğ: 'ışkunla yakdum ben anun üstine dag, D.

³⁵⁵ ile aña biniñ dâğ: kddün ana tayag, D.

³⁵⁶ Dudı: odı kim, D.

5. Sûre-i Leylden özge okumamış bir harf
Muşhaf-ı 'ışkda Mecnûna virür **Emrî** sebak

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Mefâ'ilün/ Fe'ûlün

Ġazeliyat-ı fi harfûl fâ

1. Benüm ol 'alem-i dile vâkıf
Mısradan mışrı seyri der ârîf
2. Seniñ engüştünün hayâlidir
Hâmede nale nale içinde elif
3. Sûfî rîşîn uzatduğı bu kim
Kocu uyursa mîferveş (...) ³⁵⁷
4. Ten nimâr ise Ziyâde z'aîf
Marâz-ı 'ışk ise kaçtı muz'af
5. 'Acep olmaya **Emrî** cân şerîf
Şeref müşrik ki ola müşerref ³⁵⁸

(11)

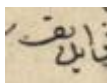
10b

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Gül gülâc-ı hûn-ı hüsnüñden ³⁵⁹ alup niçe varak
Şerbet-i jâleyle ıslatmış hezâre bir tabak
2. Cism-i zerde irdi mi büdden keğâr üstâddan
Ezdi bir yufka bağurluyu şanup altun varak ³⁶⁰
3. Pîr-i gerdûñ bezm-i 'ışkuñda kadeh cerrârıdur
Kâsesinde kanlu yaşum virdügi meydür şafağ
4. Zevrak-ı peymâne-i bahr-i seye şanurdum âh
Bâde-i kattâl-i hecrüñ baña şaldurmaz ayak
5. **Emrî**-i bî-dil ölür görse zenağdânın derin
Sâkiyâ kattâl olurmuş çıkşa elmadan 'arak

³⁵⁷ Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

³⁵⁸ Bu manzum Emrî'nin divanında yoktur.

³⁵⁹ hüsnüñden: vasluñdan, D.

³⁶⁰ Cism-i zerde irdi mi büdden keğâr üstâddan / Ezdi bir yufka bağurluyu şanup altun varak: Eylemişdi âteş-i mihrüñ yakup eczâmı kül Hurd idüp seng-i cefâlarla sen itdüñ kül ufak, D.

[Ġazel]

Mef'ûlû/ Fâ'ilâtün/ Mef'ûlû/ Fâ'ilâtün

Ve leh-û eyzan

1. Murğ-1 ġam-1 nigâra dil âşiyâne ancak
Eşk ü şerâr-1 âhum hep âb u dâne ancak
2. Cismüm elifler ile zeyn eyledüm gören dir
Yir yir sûtûnu ġalmış vîrâne-hâne³⁶¹ ancak
3. Sînemde dâġ-1 bî-had gördi nigâr didi
Abdâl olduguña bunlar nişâne ancak
4. Çarh üzre kehkeşân ü encüm midür şanursın
Cân murğın avlamaġa dâm ile dâne [ancak]
5. Meydân-1 'ışk içinde ġoşmaġa cân semendin
Zülf-i nigâr-1 **Emrî** bir tâziyâne ancak

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Âfitâbı senüñ avcuñda ġomış ey meh³⁶² ġaġ
Eylemiş şa'sa'sın destüne sîmîn barmak
2. Deheniñ mi yâ ruġun ġülşeninin ġoncası yâ
Lezzetinden lebünüñ mîvesi olmuş iki şaġ
3. Heves-i âyine-i rûşen-i ruġsârûñ ile
Oldı yaşumla ġözüm perdeleri sîm-varaġ
4. Çarhî tâsı felegüñ âhum odından kızarur
Ufġuñ humretini şâm u seġer şanma şafaġ
5. Ġonca-i zanbaġ o bîn-i laţîfî ġöricek
Luţf ise ancak olur didi didüm burnuña baġ
6. **Emrî**yâ kim ki lebin bâdeye teşbîh itse
Ol ġacâletle ser-â-pâ bedeni ġarġ-ı 'arak

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Fi ġarfül ġâf

1. Hilâl u ġâme vü tûmâr u şem' ü ġonca-i zanbaġ
Nice bir ola pençeñle düz olmaz elde beş barmak

³⁶¹ Yir yir sûtûnu ġalmış vîrâne-hâne: Abdâl olduguña bunlar nişâne, D.

³⁶² ey meh: kudret, D.

2. Ben anuñ pençesini pençe-i hırşide beñzetedüm
Görüp el didi bir aya muķâbil beş hilâl ancak
3. Elinde bir gümüş levh ile beş sîmîn kalem gördüm
Didüm bu levha yaz gönlüm didi bilmem gönül yazmak
4. Birisinde iki dördünde üçer kıt'a derc itmiş
Benânı mâh-ı nev vaşında beş tømâr idüp el-hak
5. Fürûg-ı nârsuz rûşen iderler meclis-i şevkı
Ben anuñ pençesin beş şem'-i kudretdür disem elyak
6. Ne tûbâ servdir kıaddün ki sîmîn şâhlar şalmış
Bitürmüş her birinde bir gül ü beş gonca-i zanbak
7. Ne mihr olur yed-i beyzâsı olmuş her şu'â'ınuñ
Ucu bir mâh-ı bedr **Emrî** aña ben mâh-ı nev mülhak

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Ey hatt-ı yâr girme o bâğ-ı cinâna çık
Âdem gibi (...) ³⁶³ çık
2. Kondurmaga gönül evine 'ışk şâhını
Serheng-i ğam gelüp didi âh u figâna çık
3. Gark itdi iki merdümü kanlusudur yaşum
Ey tıfl-ı dîde girme ol âb-ı revâna çık
4. Gam 'arşasında 'aşık-ı cân ³⁶⁴-bâz iseñ gönül
Var rîsmân-ı turre-i 'anber-feşâna çık
5. Şâh-ı ğamam benümçün okı 'ışk huṭbesin
Ey âh-ı dil bu tokuz ayak nerdübâna çık
6. 'Âşık mı oldu böyle nedür ıztırâbı gör
Ey peyk-i nâle mihre bulaş âsmâna çık
7. Düşdün çü **Emrî** çâh-ı zenaḥdâna nâgehân
Zülfin getür elüñe yapış rîsmâna çık

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ġazeliyat-ı fi ḥarfül kâf

1. Pây mâl eyleme ğîsû-yı 'abîr-efşânuñ

³⁶³ Mecmuada bu kısım yazılmamıştır. Şiir divanda şu şekilde geçmektedir: "Âdem gibi ye anda da bir iki dâne çık"

³⁶⁴ Cân:ser, D.

- Kuyruğın başma nigârâ uyur ejderhânûñ
2. Añmaduñ hiç günâhın yine yuduñ taraduñ
Yazuğı boynuña nev zülf-i ‘abîr-efşânûñ
 3. Sûzen itdi müjesin bülbül-i gûyâ tâ kim
Ayağından çıkara hârî gül-i ra‘nânûñ
 4. Ğonca tıflını belinletdi şadâ-yı bülbül
Ağzın açup tükürürse n'ola şebnem anuñ
 5. Serv-i bâguñ dütüni göklere olmazdı direk
Yanmasa nâr-ı ğamında o kad-i bâlânûñ
 6. Jâleler dürr-i Necef dağdı kulağına meger
Oldı gül halka-be-gûşı o ruğ-ı zîbânûñ
 7. **Emrîyâ** şanma şafağ sille-i âhumla seher
Yüzini kana yudum mihr-i cihân-ârânûñ

[Ġazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Ve leh-û eyzan

1. Virme ğisû-yı dil-âvîzine dil cânânûñ
Göz göre ağzına atılma bir ejderhânûñ
2. Ruhûña öyküneyin didüğüçü gülşende
Yüzini kana yudı yâr gül-i ra‘nânûñ
3. Boynuña kılın uzatmış el uzunlığın ider
Yidi kıta‘ olsa n'ola zülf-i ‘abîr-âsânûñ
4. Ğonca gülşende virelden leb-i la‘lûñ haberin
Toldurur gevher ile ağzını şebnem anuñ
5. **Emrîyâ** şanma şafağ ol yüzi meh hecrinde
Eşk-i hûnîni-durur mihr-i cihân-ârânûñ

[Ġazel]

Mefâ’ilün/ Fe’ilâtün/ Mefâ’ilün/ Fe’ilün

Ve leh-û eyzan

1. Dilâ vişâl umanuñ âhı pür-şerâre gerek
İrişmege kişi ol devlete sitâre gerek
2. Gam ile zerd gerek ten misâl-i lâle-i zerd
Hilâl-i dâhı ile ölen pâre³⁶⁵ pâre gerek
3. Sipâh-ı eşküñ қо olsun nücûmdan efzûn

³⁶⁵ ölen pâre: olhezâr, D.

- Şeh-i cihâna begüm ceş-i bî-şümâr gerek
4. Nihân gerek dir iken şôfi ‘aşk bâde-fürûş
İçürdi bir iki çün didi âşikâre gerek
 5. Nigâr-ı seng-dilûn göñlini ele alıgôr
Dögünmege saña ey **Emrî** seng-i hâre gerek

[Ġazel]

Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilün

Ve leh-û eyzan

1. Pâ komışdur fark-ı mihre hançerin
Zerre-i nâcîzde yokdur femûn
2. Yâr şanma kendüzüne ‘aqlısın
Ey göñül kanlu yaşındur hem-demûn
3. Bu letâfetde görürken la‘lûni
Öykünürmüş taş başına hâtemûn
4. Dilde her dâğ-ı belâ bir tûpdur
Fethi için kal‘a-i derd ü gamûn
5. Âh-ı âteş-nâke zerrîn ser-‘alem
Pâdişâhısın ne **Emrî** ‘âlemûn

[Ġazel]

Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilün

Ve leh-û eyzan

1. Eylerem sen meh için çarh-ı bed-ahter ile ceng
Şa‘şa‘a şanma ki urur siper-i mihre hadeng
2. Beñzümûn hîn-ı helâkümde şarardugı bu kim
Korkaram hançer-i tîzûn ala kanumdan reng
3. Gözüm açıldı hayâl-i hat-ı müşgînûn ile
Rûşen oldu ki gubâr âyinede komaz jeng
4. Meger abdâlî olupdur gözi âhûsınûn
Ki ser-â-ser tenini dâğ ile zeyn itdi peleng
5. Baglanan sine-i **Emrî**de degül dâğ-ı siyâh
Şah-bâz-ı gam-ı ‘ışk ayağına bağladı zeng³⁶⁶

³⁶⁶ Bu manzumdan sonraki sayfalar boştur. Mecmuanın “11a ve 11b” varakları boştur.

12

12a

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

1. Didüm görüp haţ-ı zerdin ruĥında dil-dâruñ
Budur benefşe-i Mışrısı bâġ-ı ruĥsâruñ
2. Pür eyledüm zer-i nâb ile kîse-i kefenüm
Çü dura taşrada bâzâr olam ĥarîdaruñ
3. Kaşı kemânına karşı çeker beni dil-i zâr
Görem ben okına uğraya ġamze-i yâruñ
4. Saçuñ esirgeyüp üstine sâye-bân kurdı
Yüzüñ güninde bitür gördi çeşm-i bîmâruñ
5. O turre-i dil-i alıma **Emrî**yi gelmese
Gele meger ki ruĥuñdan haţ -ı siyeh-kâruñ

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Gül-i terden daĥi nâzûk bedenüñ
Ġonca-i bâġda yokdur dehenüñ
2. Yaş döker haţ-ki yâd-ı eyleyüben
Jâle şanma müjesinde çemenüñ
3. Âh kim kıldı hevâyî şanemâ
Dil ü cân tıflını tûp-ı zekanuñ
4. Zevkdur ayaġuña yüz sürmek
Ġademiñde sürelüm zevkı senüñ
5. Cân virür **Emrî** di (...) ³⁶⁷
Tîġ ile ġamze-i nâvek-i fikenin

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

1. O servüñ la'l-i şîrîni ġamından ĥaĥ olan zâruñ
Nebâtın mı yidüñ ey tûtî mercân oldu minġâruñ
2. Ten-i ĥâkîde etrâfa yayılmış reglerüm şanma
Zemîn-i dilde kök şaldı nihâl-i derdi dil-dâruñ
3. Seher gel aĥşamın gel dünle gel ey şâyil-i eşküm

³⁶⁷ Mecmuada bu kısım yazılmamıştır. Bu kısım divanda şu şekil geçmektedir: “öldürsün anı”

- Seni men‘ itmez açukdur kapısı çeşm-i bîdâruñ
4. Yanuk pervâneye beñzer hemânâ şem‘-i âl üzre
Siyâh nâhun her engüş-i muhannâsında ol yâruñ
 5. Sakınursın hemîşe tünd-bâd-ı âh-ı **Emrî**den
Dirîgâ üstine yavuz yıl esdürmezsın ağyâruñ

[Ġazel]

Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilün

Ve leh-û eyzan

1. Eyledim sen meh içün çarh-ı bed-ahter ile ceng
Şa‘şa‘a şanma ki urur siper-i mihre hadeng
2. Beñzümün hîn-ı helâkümde şarardugı bu kim
Korkaram hançer-i tîzün ala kanumdan reng
3. Gözüm açıldı hayâl-i haţ-ı müşgînün ile
Rûşen oldu ki ğubâr âyinede kımaz jeng
4. Meger abdâlî olupdur göziñ âhûsınuñ
Ki ser-â-ser tenini dâğ ile zeyn itdi peleng
5. Bağlanan sîne-i **Emrî**de degül dâğ-ı siyâh
Şah-bâz-ı ğam-ı ‘ışk ayağına bağladı zeng

[Ġazel]

Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilün

Ve leh-û eyzan

1. Beñzemez ruhsâr-ı zîbâña yüzün gördüm gülün
Nâleme öykünmez işitdüm hezârın bülbülün
2. Zülfün ile tolaşırlardı ‘izâruñ gülşenin
Miskî şâmî tâfte geymişdi gördüm kâkülün
3. Tâ ki beñzetdüm anı hâl-i ‘abîr-efşânuña
Her biri rûy-ı zemînde bir beg oldu fûlfulün
4. Zülfünî yâd eyleyüp şol deñlü göğsin döğdi kim
Darb-ı seng-i jâleden göğsi göğderdi sünbülün
5. La‘l-i dil-dâr üzre **Emrî** şol fem-i yâkûtunuñ
Mîmdür kim üstine sürh ile yazılmış mülün

[Ġazel]

Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilün

Ve leh-û eyzan

1. Zülfden yüzüne gelmiş ser-i mûdur dehenün

- Kıl yarar sözde anuñçün leb-i şekker-şikenüñ
2. Kendüyi kâkül-i müşgînüñe teşbîh idicek
Bu haţâ ile qarardı yüzi müşg-i Hotenüñ
 3. La'lüñ öykündüğünü leblerüñe işidicek
Gevdesinde kurudı kanı 'akîk-i Yemenüñ
 4. 'Âşıkuñ kıddini çevgân gibi ham kılduğına
Göge irgürdi ferahdan yine topın zekanuñ
 5. Vâsf iderse nice yıllar dehenüñle belüñi
Emrî vâşf eyleyimez bir kıluñ ucını senüñ

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Nice kırtulsun harâmî gözlerinden kân³⁶⁸ anuñ
Çevre yanın tîğ ile bekler alup müjgân [anuñ]
2. Hâtem-i sîm üzre sanmañ kim nigîn-i la'ldür
La'line öykündi devrân itdi ağzın kan [anuñ]
3. Gözinüñ yaşı 'aceb mi mürdeye virse hayât
Leblerin yâd idüp ağlar çeşme-i hayvân [anuñ]
4. Sînem üzre kılduğıyçü dâg-ı miñnet 'ışkı fâş
Ocağına su koyupdur dîde-i giryân [anuñ]
5. Halka tağdı gerdenine hâle dutdı şâmde
Kulluğından kaçdı çün **Emrî** meh-i tâbân [anuñ]

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün/ Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün

1. Sîmindür nigârâ gerçe kabâsı şem'üñ
Nâs ortasında lîkin bir pul bahâsı şem'üñ
2. Peydâ olur gönülden âhum şu'â'ı zîrâ
Olmaz zücâc içinde pinhân ziyâsı şem'üñ³⁶⁹
3. Yandı yakıldı baña külbemde gice hâlin
Odlar yanar başında varmış belâsı [şem'üñ]³⁷⁰
4. 'Ayş ehli cem' oluben gelsün yanına çünkim
Meydân-ı bezme geldi zerrîn livâsı [şem'üñ]
5. Meclisde gice **Emrî** pervâne gâzabdan

³⁶⁸ Kân: cân, D.

³⁶⁹ Divanda bu beyit dördüncü beyittir.

³⁷⁰ Divanda bu beyit ikinci beyittir.

Bir pâre âteş oldu yandı yakâsı [şem‘ûñ]

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve leh-û eyzan

1. Gerçi kim sehîhârelerdür nergis-i câdûlaruñ
Anları başmışdur ey meh-rû hilâl ebrûlaruñ
2. Kolların boynuña şaldukça nigârâ reşkden
Gözüme ejder görünür ‘anberîn gîsûlaruñ
3. Olmayacagın bilüp Yâkût hattuña misâl
Başına toprak saçarmış yazduğı yazuların
4. ‘Ârızuñ koyup mehe³⁷¹ tapduklarıyçün ey güneş
Sun‘ nakkâşî yüzün kara yazar hindûlaruñ
5. Yâr dendânına teşbîh eylemişler özlerin
Yüzleri agını ey **Emrî** göre lûlûleruñ

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

1. Küşte-i tîğ-ı gam-ı ‘ışk olduğumçün ey melek
Bir zümürdür kaba³⁷² yaptı üstüme tâğ-ı felek
2. Kehkeşândur rişte-i tesbîh encüm dânesi
Üstüme ol türbede tesbîh-hândur her melek
3. Mihr ü mehdür şanma iki türbe-dârumdur benüm
Birisi aḡşama dek bekler birisi şubḡa dek
4. Türbetümde her gice yanar kanâdıldür nücûm
Meşhedüm üstine yâ örter felek zerrîn³⁷³ benek
5. Kabrüm üstinde kurulmuş ḡaymedür çarḡ **Emrîyâ**
Zer tınâbıdur şu‘â-ı âfitâb âhum direk

(13)

12b

[Ġazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Ve leh-û

1. Gördi bir olup ikiler kim³⁷⁴ iderler dehanuñ

³⁷¹ Mehe:güne, D.

³⁷² kaba: türbe, D.

³⁷³ Zerrîn: ltun, D.

³⁷⁴ ikiler kim: iki leb güm, D.

- Tefriķa ŗaldı füsûn ile araya sũhanuñ
2. Yüz tũtup cevre dime mihr ü meh olmaz saña râm
Mâh avcuñda durur mihr elüñ altında senüñ
 3. Bir göbek miski-durur hâlüñ ile nâfuñ kim
Götürür penbeye sarup anı sîmîn bedenüñ
 4. Zülfi çevgânı yanında yüni çıkmış bir ıp
Nâ-tirâşide seri nâfe-i misk-i Hotenüñ
 5. Döndürür **Emrî**nüñ ayva ile nârence yüzün
Bir güzeldür güzelüm ayva göbeklü zekanüñ

[Ėazel]

Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün

Ve leh-û

1. Kaşı yayına beñzetse hilâli âsumân anuñ
Atılur üzerine oķ gibi âhum hemân anuñ
2. Kuru yire dolanur (...) ³⁷⁵
Aña çok aķçası siñmiřdür ey serv-i revân anuñ
3. Bedende burclar şanma göñül bahri hevân ile
Temevvüc eyledi emvâcı olmişdur 'ıyân [anuñ]
4. Dili alındı dilsüz oldu 'âşık diyümez derdin
Dinilmez derdi daķı çok-durur ey dil-sitân [anuñ]
5. Ko **Emrî** ġonca-i bâķı yüzinde aķzını vaş it
Güneřde zerresinden söyle bizi ġüsni-i cânânüñ

[Ėazel]

Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün

Ve leh-û

1. Kabâyı ġüsniini peydâ eden üstâd-ı cânânüñ
Beyâz dîde-i 'âřıķdan âteş etmiş penbesi anuñ
2. Tenümde zaķm u bitmişken yine üstine zaķm urup
Gelüp bitmiş işi bozdun ne çâre tîġ-i yarrânüñ
3. Kodı peykânım.sînemde dâġ-ı âteşin içre
Ocaķına su koydı yerin ey kaşı kemân anuñ
4. Kılıncından kesilmeden yeine kes başım benim amma
Dil ister ġönder kaşı kemânım tîr-i müjġânım
5. Diraht-ı cisme bâġ-ı cefâda ey kemân-ebrû

³⁷⁵ Mecmuada bu kısım yazılmamıştır. şiir divanda şu şekilde ġeçmektedir: "sanma bâġ-ı kûyuñı yaşum"

- Kalem işler hadengüñ yaprağ işler aña peykânûñ
6. Leb-i hamrâsın itme la'lden mâh-ı neve teşbîh
Bir olmaz nesneye beñzetme ey dil la'-i cânânûñ
 7. Degüldür dilde dâğ u gözde herdem hicri 'aşkla
Gözüme göñlüme girdi hayâl-i hâl-i figânûñ
 8. Yüzüne bâka okusun diyü tıfl-ı dil **Emrî**
Cemâlîn müşhâfin yazdı bitürdi hatt-ı reyhânın

[Gazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Hilâlî kaşî mı mirrîh çeşmi üzre cânânûñ
Yazılmış üstine ma'kûs yâhûd nûn mı fettânûñ
2. Hadengüñ bir kez ey kaşî kemân pehlûya çekmiş dil
Şokar anı gözine zaḥmumuñ her gâh peykânûñ
3. Kızup sûz-ı dilümden sîm sâğarla 'araḫ sundı
Yine germ oldu sâkî derledi hayli zenaḥdânûñ
4. Hayâl-i 'ârız-ı yâr üzre su dökdiler anuñçün
Gözinden çıktı etfâl-i sirişki çeşm-i giryânûñ
5. Lebinden idüp istiḥyâ ayak karada koyaldan
Karasın görmemişdür kimse **Emrî** âb-ı hayvânûñ

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Nâ-tüvân gösterdü ki kendün gözisinüñ³⁷⁶
Bu ki düşmişdür kemendine ḥam-ı ebrûsınûñ
2. Sanmañuz mûy-ı miyânıdur tenin 'uryân görüp
Aña şarılmış hemân bir târı ile gîsûsınûñ
3. Yâr ben şeydâsına kendi gülün yüz³⁷⁷ eyleyüp
Didi çokdur alı bu bâğ gül-i ḥod-rûsınûñ
4. Zahm-ı nâḥun mı ten-i zerdinde ḡam bîmârınûñ
Za'fdan yâ üstüḥânı görünür pehlûsınûñ
5. **Emrîyâ** anuñ eliyle itmese ḫatlı itdüğün
Kılıcın şalmazdı çeşmi ḡamze-i câdûsınûñ

³⁷⁶ Gözisinüñ: gözi âhûsınûñ, D.

³⁷⁷ yüz: gül, D.

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Görinen ağzı degül reşk-i la'li cânânuñ
Delüp durur yüregın ğonca-i gülistânuñ
2. Gözüüm evinden ayağını kesdi leşker-i hâb
Kılıcın anda aşaldan hayâl-i müjgânuñ
3. Yoluña dökmeden ağlarsa eşki aççasını
Ağarsun ağça ki³⁷⁸ gözleri bu giryânuñ
4. Diñilmez idi iki yüzlü hançere tîze
Olaydı arkası tîguñ gibi eger anuñ
5. 'Aceb mi **Emrî**yi cânadan ayırsa ey kaşı yâ
Dem-â-dem işlemede aña zahm-ı peykânuñ

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Korkum oldur kana yur peykânını cânânumuñ
Kana sürmişdür yüzini çeşm-i hûn-efşânumuñ
2. Bir gümüş top ile akıtdı hayâl-i ğabğabuñ
Kendüsine tıfl-ı eşkin dîde-i giryânumuñ
3. Şeker eşk³⁷⁹ çün oldu katre-i eşküm nebât
Beñzedi çûb-ı nebâta her biri müjgânumuñ
4. 'Arsa-i 'ışk içre âh-ı âteşînüm germ olup
Didi ğuy-ı çarh ser-gerdânıdur çevğânumuñ
5. Sanma müjgân hâr batmış bâğ-ı ğamda kûyına
Kan akıtduĝı ne **Emrî** çeşm-i hûn-efşânumuñ

13a

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Fe'ülün

Ve leh-û eyzan

1. Şu kim tîguñda cânın virese bî-bâk
Koyup koyunına baĝrına başar hâk
2. Kadüm refâtâ gelmez kılmamam âh

³⁷⁸ Ağarsun ağça ki: Ağardı ağlamadan, D.

³⁷⁹ Şeker eşk: 'Aks-i la'liyle, D.

- Kımıldanmaz yil esmâ niçe³⁸⁰ hâşâk
3. 'Îzârûnda ne derlerse haţtuñ
Seherde sebze olur çünkim nem-nâk
4. Ğam-ı zülfüñ komaz gönümde la'lüñ
Yılan zehrini eyler def' tiryâk
5. Çü kıldum dilden **Emrî** âteşîn âh
Şu'â'ı mihr oldu dûdı eflâk

[Ėazel]

Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Kâş ey ser³⁸¹ şikeste-hâl olsañ
'Işk yolında pâymâl olsañ
2. Harf-gîr olmaz idüñ ey zâhid
Lâm-ı zülfî ğamıyla dâl [olsañ]
3. Kaşî devrinde hâlüm añlar idüñ
Gerdiş-i devr ile hilâl [olsañ]
4. Baña ter düşmez idüñ ol leb için
Niçe gün teşne-i zülâl [olsañ]
5. Dil-i bîmârî hûş görürmiş yâr
N'ola **Emrî** şikeste-hâl olsan

[Ėazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Eline aldı çevĝânını zülf-i 'anber-efşânuñ
Melâhat topını kapdı ser-i zülf-i perîşânuñ
2. Eger cân üstine göndermege bir kimse isterseñ
Atılmış okdur ey kaşî kemânum tîr-i müjĝânuñ
3. Diyâr-ı milket-i ğamda beni ey pâdişâh-ı Hüsni
Ümîd-i vaşluñ olmasaydı öldürürdi hicrânuñ
4. Hayâl-i hâli mihmân oldu çün ey merdüm-i dîde
Dökilsün dâne-i eşküñ ziyâfet eyle mihmânuñ
5. Meh-i nâ-mihribânuñdan haber yok mı nedür **Emrî**
İşitdük göklere çıkmış yine feryâd u eĝĝânuñ

³⁸⁰ esmâ niçe: esmez olsa, D.

³⁸¹ ser: dil, D.

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Töp-ı ğabğabla ƙal'asın cânuñ
Yıkma ƙıl parankı müjġânuñ
2. Giceyi gündüze ƙatup geliyor
Ruġuña hatt-ı 'anber-efşânuñ
3. Dehenüñ ħoƙƙasındaki dürden
Diş sırtmadı hîç dendânuñ
4. Katı âhen-dil imiş ey ƙaşı yâ
Sîne zaġmın acıtdı peykânuñ
5. **Emrî** ġonca lebine öykündi
Aġzını kana yudı bâd anuñ

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ġazeliyat-ı fi ħarfül lâm

1. Mâyil oldı ġoriceƙ 'arız-ı dil-dârı ġöñül
Su gibi aƙdı ġör ħâleti didârı³⁸² [ġöñül]
2. Düşdüġince dil-i üftâdeyi alursın ele
Bir senüñ gibiye düşse düşiceƙ bârî [ġöñül]
3. Bir baƙmada nice biñ 'âşıkını öldürelî
Sevdi biñ cân u dil ile o sitem-kârı [ġöñül]
4. Revzeninden ġörelî yâr nazâr-bâzlıġın
Ġoriceƙ ġözleri yok çeşm-i ġüher-bârı [ġöñül]
5. 'İşka iƙrârı olup âh ile vâh iki ġüvâh³⁸³
Emrî nâşî bilüp ġel ƙoya inkârı ġöñül

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Ġark-ı ħûn oldı yine ġöġsümdeki na'l-i hilâl³⁸⁴
Ġûyiyâ düşdi şafaƙ deryâsına batdı hilâl
2. Murg-ı cân bu şâhsâr-ı ħuşkden uçmak diler
Alnum üzre ƙaşlarum sanma açupdur perr ü bâl

³⁸² ġör ħâleti didârı: ġörüp yine o ruhsârı, D.

³⁸³ iki ġüvâh: olamaz, D.

³⁸⁴ hilâl: melâl, D.

3. Gül degüldür görinenler bülbül-i şeydâ-dilüñ
Nâlesin gûş itmege açmış kulağın her nihâl
4. Oda yakmışdur şeb-i zülfinde perr ü bâlini
Şem‘ üzre sülhte pervânedür haddünde hâl
5. **Emrîyâ** gönli kebâb ister meger tıflınuñ
Bulınur şahın-ı çemende bülbül-i şûrîde-hâl

[Gazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Ve leh-û eyzan

1. Gördi bir yirde iki hâliñi³⁸⁵ ey mâh-cemâl
Eyüdür eylemedi kendin iki pâre hilâl
2. Aña şâdam getirimez beni yâdına rakîb
Şöyle oldum gam u endûh-ı miyânuñla hayâl
3. Dâl-veş zülfî hilâlinde dü-tâ olduğıña
Oldı abdâl senüñ sînedeki na‘lün dâl
4. Mey kızıl tûtî anuñ sâgar-ı la‘l al ayağı
Aña barmaqlaruñ ey sâkî gümüşden per ü bâl
5. **Emrî** kan ağladuğum bu ki cefâ taşı dilüñ
Şîşe-i bâdesin ufatdı dökildi mey-i âl

[Gazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve leh-û eyzan

1. Sanki bir bülbüldür iki kaşuñ ortasında hâl
Gülşen-i hüsnünde açmış müşg-i terden iki bâl³⁸⁶
2. ‘Aksidir şanma görinen.duymayup ey meh-likâ³⁸⁷
Fırkat-i ebrûña kendün şuya atmışdur hilâl
3. Kaddüñ üzre zülfüñüñ abdâl olmışdur ‘âlem
Başı üzre na‘l kesdügi degül mi aña dâl³⁸⁸
4. Bir kılı biñ yardı tab‘-ı mû-şikâfum **Emrîyâ**
Bağladı ol mû-miyân vaşında bir rengin hayâl

³⁸⁵ hâliñi: kaşunı, D.

³⁸⁶ iki bâl: perr ü bâl, D.

³⁸⁷ ‘Aksidir şanma görinen.duymayup ey meh-likâ: ‘Aks-i mâh-ı nev degüldür döymeyüp ey meh-likâ, D.

³⁸⁸ Bu beyitten sonra divanda şu beyit vardır: Şimdi bildüm ‘ârızuñda hâl-i müşgînüñ nedür Mustafâ nûrın görüp îmâna gelmişdür Bilâl

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. 'Andelîb-i gülşen-i ġamdur dil-i şûrîde-ġâl
Aña zülfünûñ ġayâli misk-i terden iki bâl
2. Matla'-ı ġüsnûñde ġörmîş 'anber ġalkıñ senûñ
İki bükilmiş aña ta'zîm ider ġökde hilâl
3. Kâmetüññ tekyc-e-i ġülşende abdâlî olup
Sînesine bir elif çekmiş-durur her bir nihâl
4. Berg-i rengînler degül abdâlî olmuş ġaddüññ
Dâġ-ı ġûnîn ile cismin zeyn etmiş verd-i âl
5. Kadd-i yârûñ **Emrîyâ** abdâlî olmuşdur 'alem
Başı üzre na'l kesdüġi degül mi aña dâl

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

1. Kulle-i kâf-ı belâdur ġörinen baş degül
Bir-i 'anġâ-yı cefâdur belüren ġaş degül
2. Dest-i dilde töludur ġûn-ı cigerle iki câm
Dökülen cür'asıdur eşk-i ġüher-pâş degül
3. Tâzelensün diyü bûstân-ı tarab dîde-i ter
İki dölâb ile sular aġıdur yaş degül
4. Elem ü derd ü ġam-ı yâr yiter 'aġlı gider
'İşk yoluñda dilâ ol saña yoldaş degül
5. Bâġbân-ı felek ey serv-i revân-ı 'uşşâġ
Başıdur pâyna pâş itdüġi ġaşġaş degül

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

1. Hedef-i tîr-i belâdur ġörinen baş degül
Bir iki ok yelegidür ġararan ġaş degül
2. Delinüp ġöz ġöz olupdur tenüm üstindeki baş
Yohsa yaşımda³⁸⁹ benüm dîde-i ġûn-pâş degül
3. Âteşîn mey ġoyıcaġ 'aks-i lebin tâbından
Şardı³⁹⁰ sîmîn ġadeġi ġözden³⁹¹ aġan yaş degül

³⁸⁹ Yaşımda: dîdemde, D.

³⁹⁰ Şardı: Sıdı, D.

4. Dil-i zâhid bulımaz sûz u güdâz ile şafâ
Taşdur lîk yanup şîşe olan taş degül
5. Bih-i³⁹² ciger vaşlasınuñ sînede külbasdusı
Emrîyâ hûn-ı şefâsı³⁹³ yiyecek aş degül

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

1. Gamzesine seni gördükçe göz eyler ey dil
Her zamânda kılıcun sende diker ol kâtil
2. Ne kuyı kazdı zenahtânı çeh içün ne didi
Utanup geçdi yidi kat yire çâh-ı Bâbil
3. Tekye-i 'ışkda Mecnûn nice pîrem diye kim
Olmamışdur o yaban oğlanı dañi 'âkıl
4. Erba'in çekmek ile vaşl olımazsın şûfî
Ol şeh-i sîm-tene olmayıcağ akçañ çil
5. Kıl kadar eylügüñi görmedüm ey şeh dimesün
Emrînuñ fikr-i miyânuñla tenin bir mû kıl

(14)

13b

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan fî harfûl mîm

1. Levh-i dilde hüsnüñi nağş itmek içün ey şanem
Çeşm-i hûnum devât-ı sürh müjgânım kalem
2. Devr-i hüsnüñde yüzüñde zülf olmazsa n'ola
Faşl-ı gülde hûşe-i engûr olmaz lâ-cerem
3. Leşker-i Hindû çekelden mülk-i Rûm içre beñüñ
Kâkülûñ dutar kafâda ejdehâ-peyker 'âlem
4. Göriceğ kaşı³⁹⁴ hamın yârâna 'arz itsem n'ola
Mâh-ı nev gören kişiler gösterür gayrıya hem
5. Nûsha-i haddinde Emrî hañ du'â-ı Hızrdur
Muşhaf-ı rûyında ebrû sûre-i Nûn ve'l- Kalem

³⁹¹ gözden: dîde, D.

³⁹² Bih-i: Yi, D.

³⁹³ hûn-ı şefâsı: hûn-ı cefâsı, D.

³⁹⁴ kaşı: kaşun, D.

[Ġazel]

Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün

Ve leh-û eyzan

1. Sırışk etfâlidür öksüzleri evbâşdur çeşmüm
Şarâb-ı 'ışkıdan hâlî degül 'ayyâşdur çeşmüm
2. Ezüp bir kâse-i sürh u siyâh ile sefidâcı
Eline kıl kalem almış meger nakkâşdur [çeşmüm]
3. Nihân eyler yüzün gözden dimez bî-çâre gün görsün
İder göz merdümin giryân anuñçün yaşıdur [çeşmüm]
4. Ne var bezm-i belâda anag³⁹⁵ aldıysa mey-i eşki
Hele hûn³⁹⁶ dökmede sâkî mimle başdur [çeşmüm]
5. Miyânının hayâlin görmedüm dir gözleri **Emrîden**
Görinen bu hayâl ile aña ser-dârdur [çeşmüm]

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Sûre-i ruhsârûñ üzre kaşlaruñdur haq 'alîm
Muşhaf-ı hüsnünde Bismillâhi rahmâni'r-rahîm
2. Kadduñ üzre kâkülüñ tâvus-durur serv üzre yâ
Hâzret-i Cibrîldür ki Sidrede olmuş muķîm
3. San Halîlullahdur hâlüñ ruhuñda ey melek
Kim aña kılmış gülistân âzeri hayy-i kadîm
4. Ol gözüñ üstinde kaşuñ ey perî nûr üzre nûn
'Ârîzuñ içre femüñ ey mâh şems içinde mîm
5. Pâkden pâk olur **Emrî** gönüm emsem la'lini
Nitekim mey içenüñ gönlinde kalmaz hiç hem

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Hat ki levh-i 'ârız-ı cânânı yazmışdur tamâm
Şafha-i gülde Bahâristânı yazmışdur tamâm
2. Âferîn olsun haţ-ı yâra haţ-ı reyhan ile
İki gül yaprağına Qur'ânı [yazmışdur tamâm]³⁹⁷

³⁹⁵ Anag: ayag, D.

³⁹⁶ Hele hûn: yoluna, D.

3. La‘lden bir câmdur la‘lün ki etrâfında haṭ
Kıssa-i câm-ı Cem-i devrânı [yazmışdur tamâm]
4. Kışsa-ı çâh-ı zenehdânın haṭtından sûre-i ol
Ser-güzeşt-i Yûşuf-ı Ken‘ânı [yazmışdur tamâm]³⁹⁸
5. Gül yüzün **Emrî** tâze dîvân bağlamış
Misk-i terle haṭtuñ ol dîvânı [yazmışdur tamâm]

[Ġazel]

Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün

1. Bu gönüm bülbülin ‘âlemde bâğ-ı câna ṭapşurdum
Figân u nâlişin bir gonca-i ḥandâna ṭapşurdum
2. Metâ‘-ı ‘ışk ile mâlik olup Mısr-ı maḥabbetde
Zelîhâ diyü şan bir Yûşuf-ı Ken‘âna [ṭapşurdum]
3. Dem-â-dem hecr-i la‘l-i yâr ile kan ağlayup çeşmüm
Kızıl ırmağa döndi yaşımı ‘ummâna [ṭapşurdum]
4. Hayâlîñ deyr-i dilde naḡş idelden ey Mesîhâ-dem
Ṭabîb-i câna irdüm derdümü dermâna ṭapşurdum
5. Külâh-ı fakr ile faḥr eyleyüp ‘âlemde ey **Emrî**
Kul oldum cân u başı ḥazret-i Sultâna ṭapşurdum

[Ġazel]

Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün

Ve leh-û eyzan

1. Ḥayâlün tıflını gördükde bağına başaṣ çeşmüm
Başına rişte-i müjgân ile akça ṭakar çeşmüm
2. Sirişküm ṭurmayup gitdügi budur kaşr-ı dîdemden
Ḥayâline olur engel diyü gözden şavar [çeşmüm]
3. Gider evvel³⁹⁹ şitâb ile ider ġark-ı ‘araḡ rûyın
Anuñ aglar bu ḥûyından ‘aceb mi olsa ter çeşmüm
4. Ta‘âmı göz yir aç ḥûn-ı cemâlün ey kamer bilir⁴⁰⁰
Ṭoyınca görmek olmazsa ḳo görsün bir naḡar [çeşmüm]
5. Saçılan kanlu yaş şanma şerâridur anuñ **Emrî**
Ruḥı şevḳıyla bezm-i şevḳdan herkes⁴⁰¹ yaḳar çeşmüm

³⁹⁷ Divanda bu beyit dördüncü beyittir.

³⁹⁸ Divanda bu beyit ikinci beyittir.

³⁹⁹ evvel: ol meh, D.

⁴⁰⁰ kamer bilir: perî peyker, D.

⁴⁰¹ herkes: nergis, D.

[Gazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün/ Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün

Ve leh-û eyzan

1. Çeşmüme ol kadar dür virmiş⁴⁰² o nâzenînüm
Yirlere dökilenden doldurdum âstînüm
2. Dil secde âyetini yazmağa işigüñde
Bir mıstar eylemişdür çîn çîn idüp cebînüm
3. Ol serv-i lâle- ħadsüz ben zâr u nâ-tüvâna
Yeşil kıızıl görünür bu âh-ı âteşînüm
4. Ebr-i sefid şanma gûşına taqdı penbe
Çarhı uyıtmaz oldu bu nâle vü enînüm
5. Derd ü elemden **Emrî** cümle teni karardı
Bu kara günlü sâye çün oldu hem-nişînüm

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Baña bir tenhâca yir olsa firâvân ağlasam
Eyle kim yaşum kırsıa qalmasa kan ağlasam
2. Biñ yıl olsa 'ömrüm ü her ânı 'ömr-i Nûhca
Hiç ħandân olmasam bir laħza her an [ağlasam]
3. Olmasa bir kaatrece yanında deryâlar anuñ
Ben hevâ üzre misâl-i ebr-i bârân [ağlasam]
4. Taşt-ı zer-kâr-ı felekde taşsa dökilse yaşum
Ol kadar kim yaşlar döküben zâr u giryân [ağlasam]
5. **Emrî**yâ teskîn iderdi olsa göñlüm âteşin
Bu kadar yaşlar döküp daħi firâvân ağlasam

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Sîne miħnet taħtasıdur her elif mismâr-ı ħam
'Işķ içün bir ħâne bünyâd eyledi mi'mâr-ı ħam
2. Nice girsün şâdî vü zevķ u şafâ dil kaşına
Çün ihâta eylemişdür çevresin dîvân-ı ħam

⁴⁰² Virmiş: virdi, D.

3. Hatt degil zülfün hayâli ile derûnu dilde yâ
Genc-i ‘aşk içre düşüpdür bini hâye mâr-ı gam
4. Dûd-ı âhum halka-i gerdûnı dutmazdı benüm
Ger gelüp dil şehrine od urmayaydı nâr-ı [gam]
5. Zülf u ruhsârûndan özge gice gündüz bilmezem
Şu‘le-i âhumla **Emrî** mihr ü mehden fâri‘im

[Gazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

1. Bezmümüzde câmlardur bu tokuz mînâ bizüm
Kara yire dökdüğümüz cür‘adur deryâ bizüm
2. N'ola ger mecnûn gelüp gitdiyse bu meydâna Kays
Cür‘amuz içdi ezel bezminde ol şeydâ bizüm
3. La‘l-i yârı yâd kıl kim pür ola meyden müdâm
Dîdemüzden câm iden sen ey kadeh-peymâ bizüm
4. N'ola vâdiler çeküp çâk-i girîbân eylese
Cür‘amuzdan mest olupdur sâkiyâ dünyâ bizüm
5. Sunmaga öz hânesine şevk-u şâdîden eger
Görse muhhabbet-hânemüz **Emrî** Ebû Derdâ bizüm
6. İtimâs oldur ki hergîz cûrâdan nûş itmeye
Kim ki kâs kellemizden nûş ide mûheyya bizüm

[Gazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

1. Şâh-ı ‘ışkam dil mûnaqqâş bir otağumdur benüm
Bend-i gam anda girihler şemse dâğumdur benüm
2. Dâğ-ı mihnet şînede yansın ebed yakılmasun
Âteş-i hicrân ile yakdum çerâğumdur benim
3. Mest-i ‘ışkam ey tarîkat ehli yanumdan gideñ
Elde âhum şu‘lesi yalñ yarağumdur benüm
4. Peyk-i ‘ışkam şâh-ı gam sevdâya salmışdır beni
Şînede na‘l-i elif elde nacagumdur benüm
5. Rîsmân-ı şa‘şa‘a boynunda zerrîn benddür
Şeh-levendem âfitâb altun kabağumdur benüm
6. Ey gözi Tâtâr idersem derd-i hecrûñle sefer
Menzil-i kûy-ı ‘adem evvel konağumdur benüm

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

1. Şebnemle döndi rûy-ı 'araķ-rîz-i yâra gül
Olmazdı böyle olsa ġir bî⁴⁰³-sitâre gül
2. 'Işk ocağında yakdı hezâran kül eyledi
Gül-nâr-ı 'ârîzuñdan alup bir şerâre gül
3. Kan ağlamakla döndi gözüm kırmızı güle
Bir kez dimez bakup baña ol seng-i hâre gül
4. El dökülür sanur haber alınca yârdan
Peyk-i nesîm öñince olur pâre pâre gül
5. Tagıtmaz idi kendüyi **Emrî** benüm gibi
Râz-ı derûnuñ eylemese âşikâre gül

14a

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

1. Ser-i sevdâ-yı kâkülünle perîşân- hâlem
Eşk-i çeşmüm gibi üfdadeyem ü pâmâlim
2. Ehl-i derd olduğına 'âşık-ı sevdâ-zedenün
Dir imiş kâkül-i 'anber-şikenün ben dâim
3. Şâh-ı 'ışķam zırhumdur şanemâ cismümde
Dâğlar gördün ise şanma beni abdâlim
4. Şu müzellef kim iki didüm işitdi didi yâr
Melek-i sîm-ten ü gül-ruh-ı müşġîn-bâlim
5. **Emrî**yem sîm-i sirişkümle töludur çeşmüm
Beni ey yâr ayağa şalma ki 'ayn-ı mâlim

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Ben ol sultân-ı 'ışķam dîd-ı âhumdan 'alem çekdüm
Melâmet defteri erkâmına evvel kalem çekdüm
2. Muhît-i 'ışķda ben ol neheng-i ejdehâ-kâmam
Yidi deryâyı nûş itdüm hemân bir demde dem [çekdüm]

⁴⁰³ Ġir bî: eger bî, D.

3. Habâb-âsâ görindi çeşmüme bünyâdı devrânûñ
Hâkîkat meclisinde mest olup bir câm-ı Cem [çekdüm]
4. Çekince sîneye anı niçe dürlü elem çekdüm
Yalıñ yüzlü güzeldür hançerüñ cânâ ne âfetdür⁴⁰⁴
5. Çü bildüm bu fenâ mülküñ beğâsı yok bir el öñdin
Ayak ayak fenâ iklimine **Emrî** kadem çekdüm

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Dokunan çarhına çarhuñ tîr-i âhumdur benüm
Yüzini mâhuñ çalan şemşîr-i âhumdur benüm
2. Hâle şanma meh giriftâruñ-durur ey şâh-ı hüsn
Gerdeninde halka-i zencîr-i âhumdur benüm
3. Hat degül mir'ât-ı ruhsâruñda 'aksi görünür
Safha-i hürşîdde tahrîr-i âhumdur benüm
4. Çihre-i mâh-ı şeb-ârâda görinen qaralar
Ey güneş rûşen bu kim te'sîr-i âhumdur benüm
5. Safha-i haddinde **Emrî** görünen hatt-ı gubâr
Âyet-i hüsnindeki tefsîr-i âhumdur benüm

[Gazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Mahabbet şehsüvârınuñ atı oynağıdur başum
Semend-i 'ışkuñ alnumda nişân-ı na'lidür kaşum
2. Beyâbân-ı belâda şöyle⁴⁰⁵ ser-gerdân u cürâtım⁴⁰⁶
Ki pâyum başduğı yerdir benüm ancak ayakdaşum
3. Görüp bu eşk-i pir hûnum demek hûş dime ey meh-rû
Ne kanlar ağladı çeşmüm gelince bu deme yaşum
4. Lebin çün l'âl zeyn olmuşdur mûlün sırrımdır şanma
Nice göz 'uğrusun görmüşdür çeşm-i güher-pâşum
5. Bezer her şeb hilâl ebrûsın altun hall ile ya'nî
Diler kim ola ey **Emrî** 'arûs-ı dehr oynaşum

[Gazel]

⁴⁰⁴ Divanda bu beyitte mısraların yerleri değişmiştir.

⁴⁰⁵ şöyle: eyle, D.

⁴⁰⁶ Cürâtım: Püyânam, D.

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Şâh-ı 'ışkâm baña bir zerrîn livâdur kâmetüm
Ğam diyârı (...) ⁴⁰⁷ itdim sîne kû suruhletim
2. Kaşlaruñ fikri hilâl-âsâ idelden qaddümi
Şehr içinde mâh-ı nevden kem degüldür şöhretüm
3. Rûberû altûna mümkün ruhlârun miratına
Kim ebr-i âkdan bir nazar kılmaga kıomaz hayretim
4. Bir zamân acır baña cismümde tîğ-ı hecr yâr
Bir zamân yanar baña sînemde dâğ-ı miñnetim
5. İçimde bezm-i muhabbetin belâ peymâsîm
Emrî yâ fehm idemezsin sen benim keyfiyetüm

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Mahabbet şâh-bâzınuñ yuvasıdur benüm başum
Görinen âsiyânında kanadı ucıdur kaşum
2. Belâ deştinde hûmâ ⁴⁰⁸ gerçi sayemdür baña lîkin
Kalur aḡşam olıcak ol daḡı olmaz ayakdaşum
3. İzi tozına yüz sürdüm gönül aglama luḡf eyle
Ġubâr-ı râḡ-ı cânânı yüzümden yumasun yaşum
4. Anuñ 'aynına sen bir kaṡrece gelmezsin ey deryâ
Dilüñ uzatma ġâfil çağlama çeşm-i güher-pâşum
5. Şevk şanma taḡınup pâyına taḡuptan ḡal ḡal
Diler kim ola ey Emrî 'arûs-ı dehr oynaşum ⁴⁰⁹

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Şâh-ı 'ışkâm baña bir zerrîn livâdur kâmetüm
Ol livâyı çevre almış dâğlardur ḡaşmetüm

⁴⁰⁷ Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

⁴⁰⁸ Hûmâ: hem-pâ, D.

⁴⁰⁹ Divanda bu beyitin yerine şu beyit vardır: Degül encüm bezer her gice altun hall ile haddin / Diler kim ola ey Emrî 'arûs-ı dehr oynaşum

2. Yâr kendün sünbül ü güllerle tezyîn eylemiş
‘Âşıkam dâgumla dûd-ı âh besdür zînetüm
3. Kâkül-i dildâre irmek kanda ben miskîne âh
Kim ırakdan bir nazar kıлмаğa kımaz hayretüm
4. Her zamân acır baña cismümde dâğ-ı tîğ-ı hecr
Her zamân yanar baña sînemde dâğ-ı hasretüm
5. Gözlerimüñ biri kân-ı la‘l ü biri kân-ı sîm
Lîkîn ol sîmîn-ten **Emrî** bilmemişdür kıymetüm

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve leh-û eyzan

1. Hasret-i ebrû-yı müşğînüñle nûnuñ kıaddi ham
Nokta kıomış sînesi üstine anuñ dâğ-ı ġam
2. Na‘lçeñ nefsi⁴¹⁰ meh-i nev kebkebüñ naķşı nücûm
Âsumân-mânend olur her yire kim başsañ kıadem
3. Dîde ebrû-yı hamuñ ġördükde ‘arz itdi dile
Mâh-ı nev ġören kımseye ġösterir aynıya hem
4. Sînede yanar çerâğıdur nigâruñ dâğ-ı ‘ışķ
Dikmesidür dilde ol yâ kıaşıluñun tîr-i elem⁴¹¹
5. Levh-i dilde yazmağa taşvîrünüñ naķķâş-ı ‘ışķ
Çeşm-i pür-hûnum devât sürh müjġânın kıl kalem⁴¹²
6. Zahm-ı tîrünüñle elif bu sîne-i şad-çâķde
Sanki kıoynumda yatur bir serv-kâmet ġonca-fem⁴¹³
7. Mûy-ı jûlide degüldi kelle-i Mecnûnla
Ol benüm tuġum çekerci **Emrî**yâ ben şâh-ı ġamu

(15)

14b

[Ġazel]

Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün

1. Mahabbet âteşi yanar belâ ocağıdur başum
Eġilmiş bâd⁴¹⁴-ı âhumdan duġânıdur iki kıaşum
2. Beyâbân-ı ġam-ı ‘ışķında sen ġurşîd-ruġsâruñ

⁴¹⁰ nefsi: resmi, D.

⁴¹¹ Divanda bu beyit yoktur.

⁴¹² Divanda bu beyit dördüncü beyittir.

⁴¹³ Divanda bu beyit yoktur.

⁴¹⁴ Bâd: dûd, D.

- Bulınmadı baña sâyemden özge bir ayakdaşum
3. Gözüm merdümlerine istedüm kim ağlayam gamdan
Nigârâ yüzümi ol dem kızıl kana yudı yaşum
 4. Hayâl-i dürr-i dendânuñla qalmışdur şadef-mânend
Sirişküm bahri içinde benüm çeşm-i güher-pâşum⁴¹⁵
 5. Degil encüm biz ey her gice altûn halle haddin
Diler kim ola ey **Emrî** ‘arûs-ı dehr yoldaşum⁴¹⁶

[Ġazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Ve leh-û

1. Yârı benden ayırup cânımı hicr⁴¹⁷ aldı benüm
Mürdeyem bu beden-i zerd müza‘fer kefenüm
2. Ġam beni şöyle za‘îf eyledi kim fark olımaz
Bir tel⁴¹⁸ iplik mi durur pîrehenümde yâ tenüm
3. Künc-i ğamda beni tâb-ı teb-i ğam diredecek
Ditrer üstümde meded öldi diyü pîrehenüm
4. Şanma dâğ ile elif ceng içün sıhhat ile
Eline nîze ile bir siper almış bedenüm
5. ‘Ömrüm olduğça **Emrî** gam-ı tahrîr iderim
Çün devât u kalemdir **Emrî** tûbân⁴¹⁹ u dehenüm

[Ġazel]

Mef‘ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

Ve leh-û

1. Görüp nigâra cân u gönülde maḥabbetüm
Mânî‘ olur muşâḥabete vehki ḥayretüm
2. Hayyât-ı kudret eynime ğam câmesin biçüp
Anuñ elinde sûzen-i zerdür bu kâmetüm
3. Peykân-ı yâra cânuñı elbette vir diyü
Zahm-ı ḥadengi ol kaşî yânuñ yidi etüm
4. Bir cevherem ki ḥâk-i siyâh içre qalmışam
Şarrâf-ı dehr bilmez ise ṭan mî⁴²⁰ kıymetüm

⁴¹⁵ Divanda bu beyitin yerine şu beyit vardır: Lebûñçün la‘l-rîz olmuş deminden sürmeden cânâ / Niçe göz agrısın görmiş-durur çeşm-i güher-pâşum

⁴¹⁶ Divanda bu beyit yerine şu beyit vardır: Şafak sanma takınur pâyına yâkûtdan halhâl / Diler kim ola ey Emrî ‘arûs-ı dehr oynaşum

⁴¹⁷ Hicr: ‘ışk, D.

⁴¹⁸ tel: sap, D.

⁴¹⁹ Tûbân: zebân, D.

5. Öldükde **Emrîyâ** ğam-ı haţţ-ı nigâr ile
Pîrûzeden (...) ⁴²¹ üstüme türbetüm

[Ġazel]

Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilün

Ve leh-û

1. Didüm işte yoluña biñ cânım
Azacuk cânlu didi sulţânım
2. Uyumasun didü fûrkatde gözüm
Gözümü igneledi müjġânım
3. Kismet it vaşluñı ‘uşşâka didüm
Didi kim saña deger hicrânım
4. Meh bunı dir ki nigâr ayaġına
Sürebilsem bu ruġ-ı tâbânım
5. **Emrîyâ** yirde görünmez cismüm
Çarġda işidilür eġġânım

[Ġazel]

Mefâ‘ilün/ Fe‘ilâtün/ Mefâ‘ilün/ Fe‘ilün

1. İrince âh ile ey dil bu rûzgâra yaşum
Niçe dökildi saçıldı bu bî-sitâre yaşum
2. Gam-ı maġabbeti fâş itdi nâm-ı çeşmümden
Bırakdum aşagıya oldu pâre pâre yaşum
3. Müjem degül-durur eţrâf-ı dîdede ħasdür
Ki mevci ile şalmış anı kenâre yaşum
4. Olur mı idi anuñ cismi böyle ħûn-âlûd
Müjeñ elinden eger yimeseydi yara yaşum
5. Derûn-ı dilde be **Emrî** ne âteşüñ var kim
Geçince reh-güzer-i dîdeden kızara yaşum

[Ġazel]

Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilün

Ve leh-û eyzan

1. Zâr cismümden hevâ çeng eyleyelden târ hem
Çeng-mânendi beni ħam eylemişdür nâr hem
2. Ehl-i ‘ışkuñ kimi ħandân kimi giryân oldugı

⁴²⁰ tan mı: n’ola, D.

⁴²¹ Mecmuada bu kısım yazılmamıştır. Divanda şöyle yazılmıştır: “yapa felek”

- Bu ki şem‘-i ‘ârızuñda nûr peydâ nâr hem
3. Şem‘ beñzer dil uzatmış yâra kim yakmazdan öñ
Burnına kıl taqdı üstâd eyledi ber-dâr hem
 4. Ben za‘îfe hâne yapsañ bir zübâb-ı mürdenüñ
Kıl ayağını sütûn eyle perin dîvâr hem
 5. Küşte-i zülf ü haşam mûlâr elifler şanmañuz
Kâleb-i fersûdeme mûr oldu **Emrî** mâr hem

[Ġazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Ve leh-û eyzan

1. Cür‘a-i câm-ı lebüñ içeli sekrân oldum
Yiyeliden gamuñ esrârını hayrân [oldum]
2. Yine bir muṭrib-i gül-çihre elinden sâkî
Def gibi sîne döğüp ney gibi nâlân [oldum]
3. Bende oldum saña biñ cân ile âzâde iken
Ḥamdü li’llah ki şehâ başuma sulṭân [oldum]
4. Ḥüsrevâ sen lebi şîrîne olaldan Ferhâd
Kıssa-i kûh-ı gâmin ile yine destân [oldum]
5. Nazm idelden leb ü dendânını yâruñ **Emrî**
‘Âleme nazmum ile la‘l-i dūr-efşân [oldum]

[Ġazel]

Fe’ûlün/ Fe’ûlün/ Fe’ûlün/ Fe’ûl

Ve leh-û eyzan

1. Yanaguñda zülfüñ cemâl üzre cîm
Yüzüñde dehânuñ kamer içre mîm
2. ‘Îzâruñ gül-i ter kadüñ şâh-ı gül
Tenüñ sîm-i ḥâliş belüñ mûy-ı sîm
3. Ne sihr itdi bînüñ ki parmağ-ile
Yüzüñ âfitâbını itdi dü-nîm
4. Gözümde dişüñüñ hayâli-durur
Cihân içre var ise dürr-i yetîm
5. Gidelden o lâle-‘izâr **Emrîyâ**
Derûnumda dâğ-ı gam oldu muḳîm

15a

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Şâh-ı 'ışķam hâtem-i zerdür ten-i zerd-i dü-tâ
Dâğ-ı hûnîn midür **Emrî** la'l-i aķmerden nigîn
2. Sîm-i eşki yutdı hep gencîne-i Kârûn gibi
Devletüñde 'aşķının çü mâla mâlikdür zemîn
3. Tîr-i derdi ġamzeñüñ şöyle geçüpdür cânuma
Na'l şanma görünür sînemde sûfârı hemîn

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Hâzır itdi gözüm anuñçün iki kâse hûn
Giryem odur bâd-ı âhumdan olupdur ser-nigûn
2. Ġam beyâbânında ser-gerdân olan 'ışķ ehline
Kehkeşân şanma giceyle çarķ olupdur reh-nümûn
3. Tîşe-i zer şu'le-i âhum belâ Ferhâdıyam
Külle-i eflâk olupdur baña kûh-ı bîsütûn
4. 'Arsa-i ġamda gice koşdum semend-i âh ile
Tañ mı hîng-i çarķ kan derlerse olmışdur zebûn
5. Cismüm üzre şu'le-i âhum degül ġam şâhıyam
Emrîyâ sancaġumuñ bayraġın itdüm ser-nigûn

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ûlün

1. Sultân-ı hayâl-i ruķuña dîde-i pür- hûn
Urdı tûnub-ı âl ile bir hayme-i gerdûn⁴²²
2. Sanmañ şafak içre meh-i nev ķomış oda na'l
Teshîr idem ol ķaşî kemânı⁴²³ diyü gerdûn
3. Râzî degülüz biz buña ey mihr-i cihân-tâb
Her şubķ o mehe gösteresin bir kızıl altun
4. Ben ġonca didüm aġzuña yok didi raķîbüñ
Didüm aña ey hâr-ı siyeh yok diyen ölsün

⁴²² Gerdûn: gül-gûn, D.

⁴²³ Kemânı: hilâli, D.

5. Sultân-ı hayâl-i ruḥ-ı leylî için **Emrî**
Bir sırça sarây itmiş añı dîde-i pürhûn⁴²⁴

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. N'ola şaḳlarsam o şaçı leylî 'ışkın cânda ben
Hây mecnûn 'ışk-ı yârı bulmadum yabanda ben
2. İşigin bekler zavâllu ol mehe 'âşık gibi
Bir ḥarâret aňladum ḥurşîd-i nûr-efşânda ben⁴²⁵
3. Âteş-i ḥasretle yakdum hâlûñ için sînemi
Dilberâ bir dâğ ḳodum sîne-i sûzânda ben⁴²⁶
4. Üstüme yalın kılıçla geldi âhum âteşi
Bî-kes ü tenhâ giderken vâdî-i hicrânda ben⁴²⁷
5. Mülk-i nazmuñ şâhısın dîvânuñı gördüm seniñ
Görmedüm ey **Emrî** bu tertîbi bir dîvânda ben

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Fe'ülün

Ve leh-û

1. Kodı sînemde ol şeh dâğ-ı pür-hûn
Gedâsına 'atâ ḳıldı bir altun
2. Dehânın isteyü Leylîñ ey dil
'Adem iḳlîmine dek gitdi Mecnûn
3. Humâr-ı 'aḳlı def'i itmekde câna
Mey-i 'ışk ile tolu kâsedür nûn
4. Sirişküñ naḳdini her kim ki gördi
Didi bunda var imiş mâl-ı Ḳârûn
5. Hat-ı şeb-dîz-i dil-dârı görelden
Gözümdeñ ḳıḳdı **Emrî** eşk-i gül-gûn

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Dür-i eşkümler ruḥ-ı zerdümi gerçi bezerin

⁴²⁴ itmiş añı dîde-i pürhûn: olmış aña dîde-i Mecnûn, D.

⁴²⁵ Bu beyit divanda üçüncü beyittir.

⁴²⁶ Bu beyit divanda dördüncü beyittir.

⁴²⁷ Bu beyit divanda ikinci beyittir.

- Ele âyîne alursam yine kendüm bezerin
2. Mûy-ı jûlîde degül başumuñ⁴²⁸ üstinde benüm
Bir gedâyam ki maḥabbet şehi tûğın çekerin
3. Gelme ol mâh işigine yûri eflâke güneş
Ki meseldür kûlıyuz bekleye her kim ki yirin⁴²⁹
4. Dür ile merdüm-i çeşmüm etegin pür eyler
Ger süpürse müje cârûbı ile ḥâk-i derin⁴³⁰
5. La‘l-i nâbuñ benüm ağzuma sögermiş şanemâ
Anı tenhâda nezâketle sakınsun emerin⁴³¹
6. ‘Ârızuñ üstine şal zülf-i ‘abîr-âsânı
Mülk-i ḥüsnüñ şehisin eyle yüzüñe düşerin⁴³²
7. Zâhir eyler lebün evşâfını eş‘ârında
Çıkarur her sözünüñ **Emrî** nigârâ şekerin

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve leh-û

1. Ruḥlarında gör nigâruñ zülf-i müşg-efşânların
Bâğ-ı ḥüsnin tolanur gül toldurur dâmânların
2. Şol nihâl-i ḥuşkdur cismüm ki aña zeyn içün
Bir kemân-ebrû düzüpdür gonca-veş peykânların

(16)

15b

3. Ağzuña öykündügiyçün gonca anuñ jâleler
Muşt ile urup boğazına tıkar dendânların
4. Bâğa od düşdi ruḥuñ şevkıyla âhumdan seher
Kıp kızıl yandurdu gülzâruñ gül-i ḥandânların
5. Öldürüp **Emrî** biñ dürlü belâ vü derd ile
Üstine ağlatma anuñ dîde-i giryânların

[Ġazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Ve leh-û

1. Beni sen hecr-i miyânuñla nizâr eylersin

⁴²⁸ Başumuñ: kâmetüm, D.

⁴²⁹ Bu beyit divanda beşinci beyittir.

⁴³⁰ Bu beyit divanda altıncı beyittir.

⁴³¹ Bu beyit divanda üçüncü beyittir.

⁴³² Bu beyit divanda dördüncü beyittir.

- Gizleyüp kaşlarının nûnını zâr [eylersin]
2. Nâz idüp şol iki hâlün birisin gizleme kim
Nâzuñı sen beni yandurmağa nâr eylersin
 3. Gösterürsin ele⁴³³ şol çeşm ü kad ü râ kaşuñı
‘Âşıkâ ‘arz-ı cemâl itmege ‘âr eylersin
 4. Çeşm ü hâlûñi idüp ey zülfü ‘izâruñda nihân
Dâr-ı dünyâyı bu miskînüñe dar [eylersin]
 5. Göricek hâl-i nigârı lebi altında revân
Emrîñüñ yaşını ey dîde revân⁴³⁴ eylersin

[Ġazel]

Mef‘ûlü/ Fâ‘ilâtü/ Mefâ‘ilü/ Fâ‘ilün

Ve leh-û

1. Bağrum başın o hañçer⁴³⁵-i ser-tîz delmesün
Alsun alursa cânı ziyân başa gelmesün
2. Meydân-ı hüsnde kaşını oynadur o tıfl
Âhum hilâli nice çelik gibi çelmesün
3. Ger nây-ı nâleme sesi kes dirse sesmesün
Kûçek geçinse gonca o femden seselmesün
4. Sayd idemez o çeşm-i ġazâli kemend ile
Ardınca olsun âhum anuñ hiç yelmesün
5. Baş çekdi başına büyüdi bağrumuñ taşı⁴³⁶
Peykânı Emrîyâ depesin nice delmesün

[Ġazel]

Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün

Ve leh-û

1. Kõdum dîvâr-ı kûy-ı yâra câmı dîde-i terden
Degül kirpüklerüm tutdum õñine perde tellerden
2. Yakaldan cismümi nâr-ı firâkuñ kimse fark itmez
Yüzümde çeşm-i hûnînüm kül içre sürh ahkerden
3. Sûvâr olduķça atına rikâbın dutmadur cehdin⁴³⁷
Hilâl-i çarhâ yapışmak diler dîvâneym yirden⁴³⁸

⁴³³ ele: ile, D.

⁴³⁴ revân: bınar, D.

⁴³⁵ hañçer: gamze, D.

⁴³⁶ taşı: başı, D.

⁴³⁷ cehdin: kasdum, D.

⁴³⁸ Bu beyit divanda dördüncü beyittir.

4. Zemîne âsumândan şanmañuz bârân yağar herdem⁴³⁹
Duĥân-ı nâr-ı âhum yaş akıtdı çeşm-i ahmerden⁴⁴⁰
5. Nazar kılduñ diyü ġayra gözüme sançdı ĥançer
Degül müjġân görinen **Emrî** taraf-ı dîde-i terden

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

1. Olaydı kaş başda bir ĥane pîrâhen
Bu ġurbet içre ölicecek olurdı bârî kefen
2. Kaşum degül göricek dâr-ı ġurbet içre beni
Yüzini tırmaladı nâĥun-ı ġam ile beden
3. Beden degül beni öldürdi zaĥmet-i ġurbet
Şaçupdur üstüme ġam bir avuç ġubâr-ı miĥen
4. Makâm-ı rûşen ü cây-ı şafâ idi dil ü çeşm
Birisi külbe-i ĥüzn oldu biri beyt-i ĥazen
5. N'olaydı **Emrî**yi bârî alaydı ĥâb-ı belâ
Düşinde bârî görünürdü bâġ u râġ-ı vaţan

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Hattuñla zülfüñe dolaşur cân-ı nâ-tüvân
'Âdet budur ki şarıla mektûba rîsmân
2. Beñzer disem ĥaţuñ çemene 'arızıñ güle
Baña yeşil kıızıl görünür mîr-i 'âşıkân
3. Dil-i maĥbes çehîne belâyı keşende
İndürmege felek tokuz ayaklu nerdübân
4. Fıkr-i leb-i nigâr ile kan aġlaram müdâm
Aġlar şarâb içince beli ehl-i şevk olan
5. Külbemda nâr-ı 'ışk ile ey **Emrî** şem'-veş
Ten şem'-dânı içre yanar her bir üstühân

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Geçdi ey kaşı kemân baġrumun⁴⁴¹ tîründen

⁴³⁹ yağar herdem: yagmışdur, D.

⁴⁴⁰ Bu beyit divanda üçüncü beyittir.

- Susuz öldük bir içim su şuna şemşîründen
2. Ev senündür berü gel kimse saña git diyemez
Dilde hoşnûd iseñ ey gussa eger yiründen⁴⁴²
 3. Ağzuñ añup ‘adem iline giderdük ey dil
Çarha bağlamasa âhum seni zencîründen⁴⁴³
 4. Mey-gede bellü olur halkası olsa aşılı
Tuyılur la‘l-i lebüñ zülf-i girih-gîründen⁴⁴⁴
 5. **Emrîyâ** gice şabâha diri çıkdı encüm
Göz yumup uyumadı nâle-i şeb-gîründen

[Gazel]

Mef‘ûlü/ Fâ‘ilâtü/ Mefâ‘îlü/ Fâ‘ilün

Ve leh-û

1. Berg-i gül-i sefidde olursa pîrehen
Tâkat getürimez aña ki nâzükdür ol dehen⁴⁴⁵
2. Hayyât-ı kudret egnüñe biçdüginde câmeyi
Penbe yirine koymış aña berg-i yâsemen
3. Gül beñzer idi ‘ârîzuña olsa serv-kad
Serv öykünürdi kâmetüñe olsa sîm-ten

16a

4. Çokdur çemende lâle-i rengîn ‘aceb bu kim
Bitürdi ‘ârîzuñda hañuñ lâle-i çemen
5. Sergeşte-i⁴⁴⁶ gam-ı ruḥ-ı dil-dâr olmasa
Ey **Emrî** lâlenüñ teni kan olduğı neden

[Gazel]

Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün

Ve leh-û

1. Cihânda hem-demüm görür gözümken dîde-i pür- hûn
Dem-i giryemde egnine geyinür câme-i gül-gûn
2. Benim ol şâh-ı miḥnet kim vücûda gelmeden daḥi
‘Adem mülkine kendiler⁴⁴⁷ tuyup Ferhâd ile Mecnûñ
3. Ruh-ı zerdüm nice ire ayağıñ tozına irmez

⁴⁴¹ Bağrumun: cânumuza, D.

⁴⁴² Bu beyit divanda döedüncü beyittir.

⁴⁴³ Bu beyit divanda ikinci beyittir.

⁴⁴⁴ Bu beyit divanda üçüncü beyittir.

⁴⁴⁵ Dehen: beden, D.

⁴⁴⁶ Sergeşte-i: Ger küşte-i, D.

⁴⁴⁷ kendiler: kaçdılar, D.

- Elinde kîmyâ cânâ iderken toprağı altun
4. Yanaguñda ham-ı zülfüñ degül mi lâle üzre lâm
Gözüñ yâ kaşuñ üstinde degül mi nergis üzre nûn
 5. Elif kıaddini ol servüñ ne deñlü vaşf iderlerse
Dehânı sıfır kıûr **Emrî** ider birini anuñ on

[Ėazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Yüzüñe irişdi göñlüm zülf-i 'anber-fâmdan
Ka'beye bir gicede irdi diyâr-ı Şâmdan
2. Zülf-i mi kıaddine hem-ser yâ dogup üstine gün
Sâye zâhir eyledi ol serv-i sîm-endâmdan
3. Şûhlar çeşminde hey âfet hayâl kıaddüñü
Kim temâşâ itse fark itmez gül-i bâdâmdan
4. Cân sefer itmiş ser-i zülfinden alışmış didi
Hey kaçan gitdi o miskîn didi ilk aḡşamdan
5. Pertev-i ḡurşîdi kaşırında görüp kimdür didüm
Didi **Emrî** bir ışıkdur şimdi geldi şâmdan

[Ėazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Bir melek gördüm nigârâ⁴⁴⁸ ruh güzel kıad nâzenîn
Âfitâb-ı müntehî ruḡsâ güzel kıad nâzenîn
2. Verd lîkin nâ-şüküfte 'ar'ar illâ nâ-resîd
Verd ü 'ar'ar gibi ammâ ruḡ güzel kıad nâzenîn
3. Hûrî tûbâ nihâl vü⁴⁴⁹ tûbî-i ḡûrâ-cemâl
Hem misâl-i ḡûr u tûbâ ruh güzel kıad nâzenîn
4. Lâle-i şimşâd-kad şimşâd-ı lâle-çihre hem
Lâle vü şimşad-âsâ ruh güzel kıad nâzenîn
5. Nûrdan ruḡsâre vü kâfûrdan fem⁴⁵⁰ **Emrîyâ**
Şem'-veş maḡbûb-ı râ'nâ ruḡ güzel kıad nâzenîn

⁴⁴⁸ Bir melek gördüm nigârâ: Bir nigâr itdüm temâşâ, D.

⁴⁴⁹ Hûrî tûbâ nihâl vü: Kûy-ı cennet ol nihâl-i, D.

⁴⁵⁰ fem,: cism, D.

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Her gün cemâl⁴⁵¹-i çihre-i dilberden ağların
Her dün melâl-i turre-i dilberden ağların
2. Tañ mı yaşum sitâre gibi olsa bî-şümâr
Her gice çünkü çarh-ı sitem-gerden [ağların]
3. Ol mâh hiç tûlû' ide mi tâli'ümde ben
Tâli' didükleri şu bed-ahterden [ağların]
4. Çeşmüm şebîh olursa n'ola kırmızı güle
Çün dem-be-dem firâk-ı gül-i terden [ağların]
5. Hiç gün yüzini göstere mi gözlerüm baña
Lahza-be-lahza **Emrî** ben anlardan ağların

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ülün

Ve leh-û

1. Hâk itse hevâ-yı zekanuñla beni devrân
Sâgar ide hâküm duta el üstine yârân
2. Vezn eyleyelüm iki gözüm işte terâzû
Sence görelüm var mıdır Yûsuf-ı Ken'ân
3. Hâlûñ şanemâ kılmadı dâneyle ziyâfet
Oldı ser-i zülfüñde gönül dün gice mihmân⁴⁵²
4. Ağzındaki dendân görünür jâle degüldür
Bülbüllere şol deñlü güler gonca-i handân⁴⁵³
5. Ol belde durup kanımı dökmek mi dilerdi
Cânâ kesici olmasa bu hançer-i bürrân⁴⁵⁴
6. Gam odı kebâb itmiş idi bağrumı **Emrî**
Peykânları yârûñ top⁴⁵⁵ urdı aña dendân

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. İstemez dil-i bülbülü ol yüzi gülsiz gülistân

⁴⁵¹ cemâl: hayâl, D.

⁴⁵² Bu beyit divanda dördüncü beyittir.

⁴⁵³ Bu beyit divanda beşinci beyittir.

⁴⁵⁴ Bu beyit divanda üçüncü beyittir.

⁴⁵⁵ top: gelüp, D.

- Her gül hamrâ olursa la ‘lden bir âşiyân
2. Şol kadar ‘âşuqlarun gögsüne dağ urmuş gamın
Penbe olsa yetmeye bir sefid âsumân
 3. ‘Aks-i dendânuñ agarmış gözde şaklarsam n'ola
Dürri ‘âdetdür iderler penbe içinde nihân
 4. Başda sevdâ-yı ruhuñla cism-i zerdüm dir gören
Ucina âyîne konmuş zer varaqlu üstühân
 5. Bâd-ı âh-ı **Emrî**yi gördüñ niçün şavulmadun
Gösterüp yâr ef‘î-i zülfin didi budur yılan

(17)

16b

[Ġazel]

Mefâ‘ilün/ Fe‘ilâtün/ Mefâ‘ilün/ Fe‘ilün

Ve leh-û

1. Firâk-ı la‘linle şu deñlü ağladı kan
Yaşını silmeden al oldı pençe-i mercân
2. ‘Îzârı komadı tâkat hamîde kaddümde
Ki nerm olur durıcağ âfitâba karşı kemân
3. Derûn-ı goncada mânend-i kaatre-i şebnem
Yürekde zağm-ı hadeng içre görünür peykân
4. Gözüm kapağına gamzeñ şu deñlü tır urdı
Ki çevresinde görenler sanur saf-ı müjgân
5. O meh-veşüñ haatı sevdâsı **Emrî** mecnûn-vâr
Yüritdi hâmeyi yazında zâr u ser-gerdân

[Ġazel]

Mefâ‘ilün/ Fe‘ilâtün/ Mefâ‘ilün/ Fe‘ilün

Ve leh-û

1. Kızıl eliyle meger şunmak istedi ey cân
O la‘l-i nâba ki taş oldı pençe-i mercân
2. Fezâ-yı dîdede çok oyun oynadı giryе
Sirişk kaatresi gûy oldı kirpügüm çevgân⁴⁵⁶
3. Düşürdi göñlüme hicrânun ıztırâbların
Bu hastanun gelüp oynatdı yüregın hafazân⁴⁵⁷

⁴⁵⁶ Divanda bu beyit üçüncü beyittir.

⁴⁵⁷ Divanda bu beyit ikinci beyittir.

4. Saçıldı çihre-i zerd üzre eşk-i çeşm-i sefid
Şan oldu zer varak üstine âb-ı sîm-efşân
5. Sirişk-i sîneme doymadı **Emrî** merdüm-i çeşm
Neye doyarsa vir⁴⁵⁸ doymaz aqçaya insân

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Sûz-ı dilden sînede biryân olurdu murğ-ı cân
Nâvekûñ uçurmayaydı anı ey kaşı kemân
2. Komamışdı derd-i hicrânun ilik ben hastada
Ey kaşı yâ geldi tîrûñ oldu mağz-ı üstühân
3. Gice dest-i âhum itdi atlas-ı çarhın kabâ⁴⁵⁹
Penbesi çıkdı kabâsından degüldür kâhkeşân
4. Bir eti cânı yirinde hûbdur ol sîm-ten
Şem'ün ey dil cism-i zârında et vardur ne cân
6. 'İlm-i ihfâ mı bilür ol leb yâ efsûn mı okur
Kim olur 'âlem gözünden rûz-ı rûşende nihân
7. Nice görsin zülfi hattın tâb-ı rûyî yârdan
Dün kıranusunda pay-ı mûrçe olur 'ayân⁴⁶⁰
8. Sâye-i mâh-ı nev beñzeddigim kim **Emrî** tıyup
Pîç u hâm olur kıramış ebrûsu 'anber feşân

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Dar⁴⁶¹ olupdur dâne-i haşhâş helvâdan nişân
Hurde-bînân-ı leţâfet anı şanurlar dehân
2. Ol ruh üzre zerrece bir nokta gördi didi dil
Yâ dehendür yâ dehen yirine itmişler nişân
3. Ol leb üzre ğaybdan bir mîm kımış fem degül
Ruhdan la'li mukaddem olduğın eyler beyân
4. Ol leb üzre fem şadr ile⁴⁶² mihrin urmış üstine
La'l-i nâbını emânet kıoyıcaq nağdini cân

⁴⁵⁸ Vir: toyar, D.

⁴⁵⁹ kabâ: fenâ, D.

⁴⁶⁰ Divanda 6 ve 7'inci beyitler yoktur.

⁴⁶¹ Dar: Var, D.

⁴⁶² şadr ile: degüldür, D.

5. Zerre-i mihr-i cemâlin **Emrî**yâ erbâb-ı sır
Ağzıdur dimişler ammâ sende itmişler nihân

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Yaşumuñ irişmedin ğavrına ey deryâ-nişîn
Bahrîyi ben dime yalanuñ dibi olur yakîn
2. İztırâb-ı 'ışk ile gör deprenişüm her zamân
Zelzeleyle sen de aña göre depren ey zemîn
3. Tîrûni gördi ki zaḥmum gözle yir anuñ fitîl
Dîdesine mîl çekdi ey kemân-ebrû hemîn
4. Yâd-ı ebrûñ ile yazsam şafḥa-i çarḥ üzre âh
Mâh-ı nev anuñ çeker üstine medd-i âteşîn
5. Virse ağyâr-ı siyeh-rûya selâm ol nâzenîn
Erre-i miḥnet çeker serv üstine dendân-ı sîn
6. Gördi döymez bir mığına rûzgârîñ şem'-i cân
Ġam şebine yakdı yil mûmını âh âteşîn
7. Barmağuña nâḥunuñ kıyruḳlu yıldız kendüdür
Kim leṭâfet burcî üzre aya olmışdur karîn⁴⁶³
8. Hâl-i pür mûyına beñzetdüm çün **Emrî** nâfeyi
Sığmayı yazdı derisine feraḥdan müşğ-i çîn

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Başuma odlar yakayın âḥ-ı âteş-nâkden
Dökeyin gözüm yaşını dîde-i nem-nâkden
2. Kana yur her⁴⁶⁴ ğamze-kâruñ tîğın acıdur beni
Düşeyin ḥançerlere bu sîne-i şad-çâkden
3. Her nazar kim eylerem bir vechile ğam sâḥiri
Gösterür şûret baña âyîne-i idrâkdan⁴⁶⁵

17a

4. Ben ğubârı ḥâke yeksân eylemişdi dest-i ğam
Bâd-ı âhum luṭf idüp geldi götürdi ḥâkden

⁴⁶³ Divanda 5,6 ve 7'inci beyitler yoktur.

⁴⁶⁴ her: bir, D.

⁴⁶⁵ İdrâkdan: eflâkden, D.

5. Görinen müjgân degüldür **Emrîyâ** murğ-ı hayâl
Âşiyâne yaptı dîde haşn u⁴⁶⁶ hâşâkden

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Dişlerüñden luţf uğurlamasa⁴⁶⁷ lûlû-yi 'Aden
Baħr anı çâh-ı şadef içinde ħabs itmek neden
2. Oldı dîvâne hevâ-yı kâmet-i bâlân ile
Anuñ içün bâğbân servi çıkarmaz bâğdan
3. Âh iderler çeşmün ile kaddiñi yâd eyleyüp⁴⁶⁸
Bir bir gelse cemende nergisle nârûn⁴⁶⁹
4. Yüz kızardup goncalar ağzında altun gösterür
Faşl-ı gülde gülsitâna gelse ol sîmîn-beden⁴⁷⁰
5. Nakd-i cân almış-durur bir bûse borcu vardur
Anuñ içün **Emrîye** görünmez ol gonca-dehen

[Gazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Tenûr-ı ğamda yanar dil kebâbı n'eyleyeyin
Bu câm-ı dîlde tolu kan şerâbı n'eyleyeyin
2. Degülse genc-i ğam-ı 'ışk-ı dilbere mesken
Göñül didükleri künc-i ħarâbı n'eyleyeyin
3. Tevakkuf eyle nigârâ ki çekdüğüm derdin
Döküp yaşum rakamını hisâb eyleyeyin
4. Nigâr-ı 'ârız-ı zîbâ-yı yâr olmayıcak
Gülün elindeki rengin kitâbı n'eyleyeyin
5. Ğam-ı nigâr ile bir hâl iderdüm ey **Emrî**
Derûn-ı sînedeki ıztırâbı n'eyleyeyin

[Gazel]

Mef'ûlü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ûlün

Ve leh-û

⁴⁶⁶ dîde haşn u: sahn-ı dideme, D.

⁴⁶⁷ Dişlerüñden luţf uğurlamasa: Dişlerüñe yohsa öykündi mi, D.

⁴⁶⁸ çeşmün ile kaddiñi yâd eyleyüp: çeşm ü hadûñ yâd eyleyüp ey gül-'izâr, D.

⁴⁶⁹ Bir bir gelse cemende nergisle nârûn: Gülsitânda gelseler bir yire nergisle semen, D.

⁴⁷⁰ Bu beyitten sonra divanda şu beyit vardır: Görelî sen serv-i bâlâyı kabâ-yı sebz ile / Câmesi şâh-ı gülün egninde olmışdur diken

1. Dün gice cüdâ düşdüm ol alnı kamerümden
Od yakdı felek başına âh-ı seherümden
2. Görinmez olur gözüme hurşîd-i cihân-tâb
Bir kez o gözüm nûrı giderse nazarumdan
3. Dûd-ı siyehüm sünbül-i terdür başum üzre
Üstine zer-efşân saçılmış⁴⁷¹ şererümden
4. Râ şanma ki bir kaşı hilâl ile urupdur
Gam hançerini ki ucu çıkupdur cigerümden
5. Derd-i ser idindüm gamuñı başum ağartdum
Baş ağrısı kaldı baña bu derd-i serümden
6. Ey sîm-ten ağardığına bakma yaşumuñ⁴⁷²
Çok başlu-durur dîdelerüm eşk-i terümden
7. Bî-hûş görüp yüzüme her dem su seperler
Ey **Emrî** çok eylük görürem dîdelerümden

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Acıyu acıyu baña yaralar kan ağlasun
Döne döne üstüme gerdün-ı gerdân [ağlasun]
2. Başumuñ üstinde çözsün saçlarını dûd-ı âh
Diñleşsün⁴⁷³ nâleler bu çeşm-i giryân [ağlasun]
3. Çihresine eşk-i dür-bârı dürtmüş jâle-veş
Ruhlarıñdan ayru baña verd-i handân [ağlasun]
4. İşidicek la'l-i gevher-bâruña hat geldügin
Bir karañu yire varsun⁴⁷⁴ âb-ı hayvân [ağlasun]
5. Zülf-i müşgînün hevâsı hâk idüpdür **Emrî**yi
Kan geysün sünbül-i bâğ ebr-i nîsân [ağlasun]

[Gazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Okuñ bir hışm ile geçdi dil-i pür-derd ü miñnetden

⁴⁷¹ Saçılmış: bulanmış, D.

⁴⁷² Yaşumuñ: başumuñ, D.

⁴⁷³ Diñleşsün: İñleşsün, D.

⁴⁷⁴ Varsun: girsün, D.

- Dehân-ı zaḥmum açuk kaldı gonca gibi ḥayretten
2. Görüp yire berâber sâyesin ol serv-kad didi
Niçün⁴⁷⁵ düşmiş mezellet ḥâkine üftâde devletden
 3. İşitdüm şekl-i zîbâ bağlamış ḥaṭṭ-ı ruḥuñ ey meh
Muḥaḳḳaḳ gönlümi alur görünürse o şûretten⁴⁷⁶
 4. Hayâl-i ğamzeñe yir yok toludur sîne tîrûñle
Ki egnine birağacak yir bulunamaz anda kesretten
 5. Safiyyullahdur ḥaṭṭuñ ki yidi dâne-i hâlûñ
Bir iki berg-i sebz ile anuñçün çıkdı cennetden
 6. Şafak şanma âḥ-ı seher-ġâhumdan ey **Emrî**
Felekde mihr-i ‘âlem-tâb kan derler ḥarâretten

[Ġazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Ġazeliyat fi Ḥarfül Vâv

1. Nûkhet-i pîrehenüñ aldı nesîm-i ḥôş-bû
Kodı güllerde didi vü alsun emânet size bu

(18)

17b

2. Lebûñe öykünicek âb-ı ḥayât itdüm anuñ
‘Âlemi dûd-ı siyâhumla gözine qarañu
3. Hâl-i ruḥsâruña qarşu şu kadar turdım ezel
Merdüm-i dîdemüñ ayağına indi qara su
4. Cânıña dağ-ı ğam Mecnûnı kim urdı didim
‘Anberin ḥâline yaqdı didi dil tıflı bûyı
5. Bilinmez vasf-ı miyânıñ dili ile diye dil
Nokta kadar olunmaz gelse ziyân ucuna mû
6. Her neye ursam elüm kulpı qalur destümde
Gördi bir şahş didi bezmde qaldurma sebû
7. **Emrîyâ** jâle-i ter gül ruḥını zeyn itmiş
Ḥûblar içre qanı ancılayın yüzi şulu

[Ġazel]

Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün

⁴⁷⁵ Niçün: Neden, D.

⁴⁷⁶ Bu beyit divanda yoktur.

1. Dil-i eyse göre gül demde dil arada kemâl olsa
Mûradın añlasa dindâr ‘alemde ehl-i ‘âl olsa
2. ‘Adû kâm alsa râm olsa ‘alemde her kâse
Aña sevmek sevmek mâ hâşıl **Emrî** mûhâl olsa
3. Kemâl-i ‘alemle m‘alum u ‘alem olsa el-hâşıl
Dilâ ehli kemâl olsan gülmekde kâl olsa
4. Kapûlu mâh rûlarda visâli v‘ade olmasa
Dağı visal-i dil ârâsına her dem mâh-ı şâl olsa

Şeyh S‘adî⁴⁷⁷⁴⁷⁸

(19)

18b

[Ġazel]

1. İlâhî ol güzeliñ devr-i d‘aim
Cihân durdukça dursan pâdişâhım
2. Hazâna irmesün hüsniñ bahârı
Hüdâ soldurmasun sen gülzârı
3. Her an du‘am budur hâkdan sehergâh
Hatâlardan seni şaklasun Allah
4. Bilmesun sensiz terakî âh-ı efgânım meded
Monlâyı derdi hicriñ anma sulţânım meded
5. ‘Aşukuñ m‘aşûk yanında gözleri yatan gerek
İki gönül bir olunca vuşlâtını fistân gerek
6. Bâhu şûsâ kim seni ol hüsni ile gördüm begendim
Cânân olucak sebz-i hâddin olsun efendim

19a

[Ġazel]

Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilün

1. Dört müselmân ile beş kâfir meger
İki delîr gördiler yüzi kamer
2. Bir siyeh evc-i rûhu bir hind ile
Bir kûh iki gice şoĥbet kıldılar
3. İki mehrû üç siyeh rû bir melek
İki sakallı dağı iki peser

⁴⁷⁷ Mecmuada bu başlıktaki beyit Farsça’dır. Beyitin resmi çalışmamızın son sayfasına koyulmuştur.

⁴⁷⁸ Mecmuada bu beyitten sonraki sayfa (18a) boştur.

4. Bir  ara y zl  rak p ‘iva id p
 de  ırlar birbirine  a d-ı ser
5. Ey kerimi celle budur a la kim
‘Add id p  okuzda bir  ar  ideler

[L gaz]

Mef ’il n/ Mef ’il n/ Mef ’il n/ Mef ’il n

1. Ol ne emanedir v cudu   liy   if dadır
M nir mi iskalde lem  miskini bel dadır
2. ‘Ariyedden ‘ar ider kenzinde va det eylemi 
G gdesi ser p  b rehne   retin zib dadır
3.   r dur ‘avdet deg l ‘avretlerd r hem  r deg l
Bir  ıf t olmaz m’uin ‘ilm l esm dadır
4. (...) ⁴⁷⁹her kim bil rse bu m’uamm  sırrını
Ba ına filler  utu sun  azapdan    ededir

[L gaz]

F ’il t n/ F ’il t n/ F ’il n

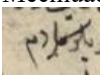
1. O ne dirsem g r n r bir  o  has d
Ol  a  ad n bir de bir  is b burcu var
2.  ol has da ne  apu var ne baca
  b  i inden a ar g nder gic 
3.   de imdi ol has d o lanları
  ım  ara  arı  ara tonları
4. Yaz olunca hep giderler i ine
Her biri bir kal’a yapar ba ına

[L gaz]

M stef’il n/ M stef’il n/ M stef’il n/ M stef’il n

1.  ol ne yenir nedir ki cism ne mu dil n y  var
A z  birdir dil iki bir p y  var
2. Yak  e md r didesiyle yer i er s yler (...) ⁴⁸⁰
 ayli cemer anedir  alk ne i re   y-ı   y  var
3. R  beste m  k m  itmedik e bir da ı nu   eylemez
Evveli cem   iri y   arfine he t s y var

⁴⁷⁹ Mecmuada bu kısıma m rekkep geldi i i in okunamamı tır.

⁴⁸⁰

Mecmuada bu kısım okunamamı tır.

[Lügaz]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Ol kadar kim m'uteberdir fırkati
Şâhlar yanında vardır 'izzeti
2. Hem el üzre eylemiş dâim mekân
Bulsa 'izzetin gûş ider dua' dilberân
3. Gâh sür geh sefid geh siyâh
(...) ⁴⁸¹ 'uşşakına eyler nigâh
4. Su be su eyler ânı cüscû
Teşne dilberler eylemişler cüscû
5. Kimi der ki m'adenidir şûretî
Hem nebâtı hakidir ki sîretî
6. Feth idersen it hîredî (...) ⁴⁸²
Kulb taçarlar meşrebe viründer

[Lügaz]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

1. Bir müdür kıışsadur kim yame-i versen (...) ⁴⁸³
Mîvesi (...) ⁴⁸⁴
2. Eger dirseñ cânı bu kadar murad itsen cânlanur
Eger cânsuz eger mâsûr hasteye dermânlanur

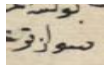
(20)

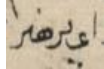
19b

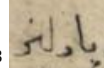
[Kaşîde]

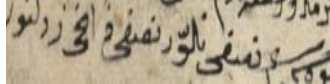
Mef'ûlü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ûlün

1. Nakşı bende çemen ârâyı hazân günâgün
Yine bir ferş-i münakkaş düşdi bukaemun
2. Yumga yağların câme-i sebzi çemeniñ
Ebrle berķ getürdü ab şanup

481 Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

482 Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

483 Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

484 Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

3. Varak bir degil berfle şarrâf-ı hazân
Akçe bozdu nicesi sürh-i altûn
4. Kimyâ ‘ilmini Mûsa hazândan görmüş
Eytirdi taḥşîl çemen ḥâcesi mâl-ı karun
5. Boynuna heykel-i zerd taktı meger dâye-i bâğ
Âfet-i dîden ola tâ-çemen etfâlî maşûn
6. Bâğ bir sebz-i ḥaṭṭ lâle ruḥuñ hecrinden
Ten zerdine yaḳupdur nice dâğ- gülğün
7. Dem-i tâvuz çemen tâç ḥurûs gülşen
Sâkiyâ ḥûn u kebuterle bize piyalesûn
8. Geçt-i bâğ etdi meger bir şeh Mûsa himmet
Toldu envâr-ı tecelli ile kûhû hamûn
9. Şem’ cem emrâ ḥazret-i Şemsî Pâşâ
Nûr u ‘ayna şiir perte lütf için
10. Ol ki âşḥâb-ı gûzinüñ ola ḥayrül ḥalefî
Şeref kadar selef aña olupdur mazûn
11. ‘Ömrün eylerdi Aristô lûgat ‘ilmiñe ḥarf
Hikmet mantık ile itse beyâna eflâtûn
12. Hep mi me’ani bedî’i (...) ⁴⁸⁵
Şafḥa-yı levḥ-i zamîrinde olan mazmûn
13. Pîç pîç ola mı tûmârı çü mâr olmasa ger
Her ne beytinde birer genci me’ani medfûn
14. Sözü pür siḥri efsûn olmaz idi düşmese ger
Gülşeni nazmda her mısrı bâğ-ı t’abîñ
15. Bir sehî serḥad âverde civân mevzûn
Kalemiñ şâh-ı nebât-ı şeker sitân-ı şüthan
16. Tûtî-i tabîña mirâtı mücella gerdûn
Lâyık ol şiir durur bâr-ı güher-i elfâziñ
17. Ney-i şekerle yaza gel yaprağı üzre ârgûn
Şiir-i manzûm degil silk-i cevâhirdir bu
18. Habbezâ güher-i Pâkîze çü dürr-i mekrûn
Virdi bir keyf iziñ tozuna sürdükçe yüzün
19. Ki miğferi ḥaṭṭ durur altun varakla m’acûn

- Şâhibâ sohbetiñe şiir getürdüm dimezim
20. Bir duadır dilerim ki ola îcâbet maḵrûn
Bir şiir suhanı şiir getürücek ṭapûna
21. Benzer ol eblehe bostancıya zânû (...) ⁴⁸⁶
Hüsrevâ bende **Cinânî** şikeste dile çarḥ
22. İşler itdi ḥaṭṭı dilber gibi ḥadde birûn
Münfaşıl olmaya tâ dehrden iki teşrîn
23. Çâr fasıla ola tâ muttaşıl iki ḵâ-nûn
Ḵâmetiñ ‘ar ‘arı ser sebz ü ser efrâz olsun
24. Dâ’ima neşvü nümâda ter ü tâze olsun
İştikâmette olup dostlarıñ ḵaddi elif
25. Ola düşmenleriñ ḵâmetî mahşere cünun

[Ḵaşîde]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ḵaşîde-i Cinânî Cinân Ola Ṭûrağı

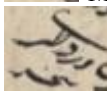
1. Ol simber virmez ḥaber tenhâ gezer ḵılmaz ḥaber
Ḵıl bir nazar dirsem eger biñ nâz eder bakmaz geçer
2. Zülfüñ siyeh ruḥsâra mehsin bî sîme bir pâtşeh
Ben bî güne ḥâlim tebe dilber-i dile cân muḥtażır
3. Hâk oldu ten ey pürfîten bu mekrûfen her dem neden
Devletle ḵâlsın sâğ-ı esen hecriñle ben ḵıldım sefer
4. Gitsun ḵamû kam ‘adûsun gel berü ey mâhrû
Şimden geri ṭolsûn sebû ḵılsûn gird-i def’i keder
5. Virsem serîben serseri ol ruḥları verd (...) ⁴⁸⁷
Açmaz deri eyler beri ben çakeri şâm u seher
6. İden bulur şanma ḵalur bir gün olur vaḳti gelür
Hâlim bilür şevḵat ḵılur ḥaḵḵım alur dersem eger
7. Bahrı ‘atâ ḵân-ı suha şiir-i veğâ seyf-i ḥüdâ
Şehler aña nisbet gedâ sultân Murâd tâ meva
8. Şah-ı felek bî müşterek ṭutar dilek virir bilek

486

Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

487

Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

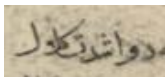
- Bî reybi şek kalbîmi heç reşk-i melek kutbu beşer
9. Sahibi kerem ‘Âlî himem devrinde gam maḥẓ-ı ‘adem
Dârâ-yı hışm sencer-i ‘alem mahkûmu hem baḥr ile yer
10. Kârı ‘amel zühdî mesel bilmez keser kılmaz zîlel
Söyler gâzel nazmı güzel heb bî bedel ol şiri ter
11. Vâlâ neseb nîgû ḥaseb tavrı ‘aceb âhlâkı hep
Her rûzû şeb sormaz sebep şî müzeheb îhsân ider

[Kâşîde]

Mef’ûlû/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

Kâşîde-i Rûhî Berâ-yı C’âfer Efendî Kâtib-i Dîvân Hızır Pâşâ

1. Bir yerde kim revâç bula gevher-i maḳâl
Lâyık degilki tav’ı suḥan perver ola lâl
2. Bir mülküñ ki ḥâkim ola talebi suḥan
Seddi kelâm olana (...) ⁴⁸⁸
3. Güyâ lafiñ ziyândır ey dil tekellüm et
Dutsun zebân-ı nâtka-yı niçe bir mâlâl
4. Hafâ budur ki ḥâkimimiz ḥaḳḳ şinâsdır
‘Arz eyle var ise hüneriñ ‘izare yok mecâl
5. Dirseñ duḥûl-i meclis-i ḥâşîne yol bulam
Ol debîr-i kâmiline eyle ‘arzı ḥâl
6. C’âfer ki raḥşî ṭaba’ şüvâr olup eylemiş
Kitâb-ı dehri vâadî inşâda pâmâl
7. Ol serbülendi dehr ki bahtı kemâlde
Nâmı añılsa ḳatt’ı kelâm eyler ehl-i ḥâl
8. Ol serfirâz-ı ‘asr ki izḥâr-ı ḥâlde
Dibâce-yi süḥandan olur vaḳıf-ı mual
9. Mümkün degil ki uğrasa elfâz-ı meşñle
Bâdı-i nazırda itmeye m’anâya intikâl
10. Müşgûl güşâyı râbıṭa-ı nazm u nesirdir
Gelsün kimiñ ki müşgilî var eylesin sûâl
11. Tab’ı şerîf-i ḥüsn tekellümde lâ nazır
Nazm-ı laṭîfî sîm selâsetti mi nişâl
12. Vermez rızâ ol emr ki ḥamuşda ola zulm

- Ol nehî eylemez ki ola bâ'is-i vebâl
13. Erbâb-ı nazma r'aiyetî 'irfânına delîl
Ehl-i dile r'aiyetî ehliniyetîne dâl
14. Nahl-i riyâz-ı midhatine bulmaya vuşûl
Pervâz iderse biñ yıl eger tâîr-i hayâl
15. Olı du'âyı hayr ile hanem (...) ⁴⁸⁹
Rûhî du'âya başla odur âhsen-i ül mâkâl
16. Kıldıkça fahrü güher nazm ile ehl-i dil
Verdikçe kadre ehl-i dile rütbe-i kemâl
17. Olsun şerîf-i zâttına lütfu hüdâzahîr
Geçsün şafâyı kal ile o kâtı mâh-ı misâl

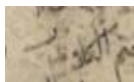
20a

[Kaşîde]

Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün

1. Çarhıñ mehî derhiñ şehri 'asrıñ zehî gamdan mehî
Şehler gehî güyâ rehî ol dergehî eyler maķar
2. Zâtı velî güyâ 'Âlî nazı celî 'ahdî mulî
Şiirilî söyler velî şîrîn dili şehrü şeker
3. Bâbı sened bidâre sedir ĥasmı bedândan leked
Tâced be ced nesli esed bilmez ebed ĥaffı ĥatır
4. Tebrîz ü reyl mülkinde ki sercümle şey 'adl ile hay
Kim içse mey gûş itse ney bağındaki ķanı (...) ⁴⁹⁰
5. Güftâr-ı ĥaķķ fikrî idrak şehler sebaķ alsa ĥaķķ
Mâh-ı ĥasaķ mihri felâķ zîbâ nisak negü seyr
6. 'Âlî meniş bî serzeniş davudmuş aña reviş
Altûn gümüş virmeķdir iş yâd u beleş kim ķılsa cer
7. Vasfında kesr bî dest itnâba pes itme heves
Bu deñlü best ey ĥoş nefes gel sözi kes ķıl muĥtaşar
8. Hakk yeksere Nuşret vere ĥasm-ı nuje tiyı ura daim göre fethü zafer
Rengîn edâ olur şehâ rûĥa ĥıda câna şafâ

489

Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

490

Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

9. Dirsem revâ bir hûş nevâ kıalsun **Cînânî**den eser

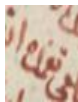
[Kâşîde]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Kâşîde Dermekhi Sâmezâde Sultân Muştafâ (...)⁴⁹¹ Âllah be Fakrân Ezân Merhûm

Kara Fazlı Resil Küttâb Müşâr-ı İleyh

1. Tâ tîğ-i sug ile kalem oldu varâk nigâr
Oldı nizâm-ı 'âleme tîğ ü kalem medâr
2. Mânend-i tîğ kesdi kalem talimî dehrden
Tîğ eyledi kalem gibi 'adl iten nigâr
3. Kıldı kalem ger ümmeti birle zuhûr tîğ
Buldı kalem izâfet fettig ile 'âsiyâd
4. Tîğ ü kalemle buldı şebât u qarâr dehr
Tîğ ü kalemle oldu cihân melegi ber qarâr
5. Medhinde tîğîñ oldu kalem gerçe der-i kıasân
Vasf-ı kalemde tîğ olupdur güher nisar
6. Tîğ oldu fırag âmen ü kalem aşıldır aña
Buldı emânî tîğ ü kalem birle rüzgâr
7. Tîğ ü kalemle hıfz olunur genc ü melek ü mâl
Tîğ ü kalemle zat olunur 'arşa-i diyâr
8. Ne tîğ bî kalem virir 'âgvane intizâm
Bî tîğine kalem virir âğdaya intişâr
9. Tîğ olsa yâver kalem irer âmûre nazm
Cumhûr 'adl olur kalem olursa tîga yâr
10. Ne tîğ nefî ider ne kalem intizâma lik
Tîğinde tedârük ü kalem rây şehr-i yâr
11. Şeh Muştafâ ki tîğ ü kalem hakkı şehreder
Eltâf ile kalem gibi mihr ile tîğ vâr
12. 'Âdaya tîğ urup vire yâ dostâ kalem
Sundı eline tîğ ü kalem lutf-ı gird-gâr
13. Harf-i 'aduya çekdi kalem tîğ-ı kahr ile
Hem tîğ ü hem kalem olalı aña dest yâr
14. Tîğî kalem gibi kalur 'âda başın şikâf
Mânend-i tîğ ider kalemi kat'ı kâr zâr

15. Vasfî tîğnîñ nice tahrîr ide kalem
Ferzâñâ ola zebân kalem tîğ abdâr
16. Ger çekse bir kalem gele bîñ tîğ bir yere
Bir tîğ urursa bîñ kalemî ola târumâr
17. Emr itse bir kalem zene bîñ tîğ zen yazar
Zi tîğ-ı kudret ü kalem 'iz ü iktidâr
18. Erbâbı tîğ ehl-i kalem birle cem' olur
Olmasa ger kalem ola mı tîğ pâyidar
19. Şâhâ egerçi tîğ mühimdir kalem velî
Oldı âhım ki tîğ kalemsiz yine yarâr
20. Hûrşid eline tîğ-i 'utârid kalem alub
Evşâf-ı tîğîñ ü kalemîñ leyl ile nehâr
21. Yazub çözer sipihre ki bu tîğ u mû kalem
Tîğ kazadurur kalem hüküm gir deñar
22. Lutfuñla itdi tîğ misâlî kalem zuhûr
Kahrîñla buldu tîğ kalem gibi iştiñâr
23. Ger görse tîğîñi çü kalem serv idüb
Bî tîğ ü bî kalem ola 'âdâ esîr-i ü zâr
24. Alsañ kalem eliñe ki kuşansañ bilüñe tîğ
Tîğîñ ğamıyla ola kalem veş 'add u nizâr
25. Çek tîğ yiri başını kat' it kalem misâl
Kalemâyâ tîğîñâ çü kalem kim ki ser nisâr
26. Vasfinda ger hüküm ü kalem ü tîğîñîñ şehâ
Tîğ-i zebânım oldu kalem veş süha nidâz
27. Hadd yok çü gördi ol kalem ü tîğ vaşfına
Tîğ hatîb ki kalem oldu şest kâr

[Kaşîde]

Mef'ûlü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ûl

1. Tîğ-i zebânı çekdi ğazel tarzânına kalem
Tâ kim ola bu tîğ ü kalem dehr yâdigâr
2. Tîğîñ ğamından oldu kalem gibi bî zâr
Çek tîğî bârı kes çü kalem başım ey nigâr
3. Tîğîñle her kaçan kalemîñ eyleseñ tırâş
Dil-i tîğ reşkle kalem âşâ olur figâr
4. Baş egmeye kalem gibi her kim ki tîğîñe

- Çek tîgî çün kalem başın ey şâh iki yâr
5. Barmaklar giderir çü kalem sâ'idîñ çü tîg
Boynuma tîgîñ ol kalem cân idim nisâr
 6. Gülzâra varsam ol kalem ü tîg yâdına
Çeşmime çup olur kalem ü tîgrü hâr
 7. Tîgîñ mezâlimini kalem nice şerh ide
Kim ol 'azim tîg ü kalem bir z'aif-i zâr
 8. Gel çekme tîg-i zâlimî kalem çekme zâlîme
Kim tîg 'addlı çekdi kalem veş oña mekâr
 9. Tîgîñ hâkkı kalem gibi yolunda râstdur
Fazlı kuluñ kim oldu kalem gîr ü tîgdâr
 10. Tîg zebânı hem çü kalem-i nazm ile hayr
Nesr ile tîg veş kalemi maşlahat güzâr
 11. Tîgimle eyleye kalemim mülki nazmı feth
Nuşretde oldu şân kalemim tîg niķâb
 12. Bu hûş kasîdem kim kalem ü tîg vafîdır
Bir tîgdir oldu kalem gibi üstvâr
 13. Gel tîg lafin urma kalem çek 'âba kim
Bîñ tîg ü bîñ kalemde o yegdir hezârbâr
 14. Tîg ü kalemle baña bula mülkü infitâh
Tîg ü kalemle tâ ki ire hasma inkisâr
 15. Tîg kalem ki ola feth ile nâm-ı zer
Kadr ile tîg veş kalemi ola nâmdâr

(21)

20b

[Kaşîde]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Bâga bi tarh şanup oldu yine faşl-ı bahar
Naķş perdâz çemen çihre küşâyı eşcâr
2. Eyleyüp perde nişinyân 'adem refi' hicâb
İtdiler kudret settârı cihânı ezhâr
3. Tîg-i hûrşîdle sultân-ı bahar erdi yine
Nola yaķlar çözülüp çend-i şitâ itse firar
4. Hutbe vü sikke sultân-ı bahar yürür
Mülk-i iklim çemende gül ile bûlbûl zâr

5. Eylemişdir yaħla var ise ‘ıķdar-i zıbaķ
Harcânur su yerine dirhem-i bezm-i enhâr
6. Câm-u zerrinle mi görmekdi maķşûdu
Nergis-i bâĝa göz açdırmadı âmma ki ĥumâr
7. Hayli dil yâr demini eyledi ĥaķķa süsen
Eyleyince ĝüli vâlîyi diyâr-ı ĝülzâr
8. Yokdurur ĥüsünde misli diyü ĝülbergi teri
Uçurub ĝönüllere irĝürdi nesîm-i eşĥâr
9. Mâil-i ĝonca imiş diyü nihâl-i ĥemeniñ
‘Ömrine ĥonmaĝa ĥaşd eyledi ĝülşende hezâr
10. Ğoncadır şâhı nebâl ĥemene bâz u bend
Zaferân ile yazılmış aña haķķ-ı tûmâr
11. Ğemen etfâlî ĝonca idüp bâzîĥe
Esb ü ĥüp üzre olur ‘arşa-i ĝülşende şüvâr
12. Dest ĝülbinde meĝer raĥat-ı dendân oldu
Dehen-i ĝonce-i jale pirâ içün her bir hâr

21a

[Ķaşîde]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

1. Ğün gibi dervâzına çıķmış gezer yaraķ dede
Yâ bürehne bir ĝüzel âmmâ ‘aceb pârlaķ dede
2. Berk urur ruĥsâr-ı seydullâh cemâl-i pâkîne
Âya beñzer ĥehre-i zîbâsı bir aylıķ dede
3. Penbelerle dâĝ cismin ĝül gibi zeyn eylemiş
Penbeye beñzer ten-i zibâsı bir yumuşak dede
4. Ğöĝsi açılmış ĝümüş ayna gibi tâ benâñ
Bir mücellâ sine lü bıraķ vir barâk dede
5. Tâb virmiş âfitâb astânı pûrtâbına
Bir ĥarâret sâĥibi pûrsûz u bir aşlık dede
6. Ğonca-i bâĝ leĥâfet bir ĝüzel ĝöĝçek ışık
Bûlbûl-i ĝülzâr nâzû şîve bir şaķraķ dede
7. Bir erenlerden şafâ himmet yetişmiş sîne şâf
Su gibi bir meşrebi sâfi yüzi yumuşak dede
8. Nige-yi ‘aşķ içre soyunmuş ĥabadan çekmiş el
Bir uzun boylu şûrahi gibi bir sublak

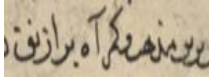
9. Post puş olmuş koyun bâbâ gibi bir terkûzı
Koyun elâ gözlü bir pehluya alacak dede
10. Çok fena çıkmış kapa dökmüş tarikat gözlemiş
Bir ara ocağına düşmüş bir ara olacak dede
11. Gıllı gışdan Zâhir ü bâtın m'uarra sade rû
Zâhir ü bâtın tesellâ alacak torlak dede
12. Başdan ayağa iradet cümle teslim-i harf
Hâtır ağrıtmaz gönül yakmaz 'aceb ancak dede
13. Cism-i 'üryânı libâs-ı 'âriyedden 'âridir
Kayd-ı 'âlemden müberrâ pâk dil-i muṭlak dede
14. Surişi nar-ı muḥabbetle kavratdı 'âlemi
Bir kırıcak saçlu edhem taclu bir kuraḳ [dede]
15. Bir eli göğsinde yüzi yerde şahib-i meskenet
Bir tevellâsı veluyası çok yaltak dede
16. Bir muḥib-i cânıñ cândânıñ düşmeni
Bir mevâlî meşreb açık cân bir çâğlak dede
17. Bir kazaḳ başlu kazaḳ müfret tûleñgi bir tûlek
Bir siyeh rûten dil-i 'ifrit bir tazlık dede
18. Kolmasun cismi ocaḳdan çıkmış eski (...) ⁴⁹²
Bir sezâyı âteş el-hâḳ bir 'aceb konaḳ dede
19. Ben niyâz etsem o nâz eyler o nâ-sâr acunur
Çıplak ister gibi çıplak bir 'aceb çaplak dede
20. Bir tûlengi bî nevâ bir 'acebe şûret uğrısı
Bermez (...) ⁴⁹³ dede
21. Bir gözi kaşı yavlaḳ bed çehre vü bir nâ-tıraş
Aña nisbet kutbu 'âlemdir bezmi İshâḳ dede
22. Bir kolayzı bi namâz ehl-i namâzı o nemâz
O nemâza yüz yumaz âmâ ki bir ıslak dede
23. Olsa uymaz ḥalka olur ülfet itmez ḥalkla
Başka bir mezhep güzër olmaz ile muḥaḳ dede
24. Bir zerri ḥâlişdir âdem çeşm ü ebr ü sikkesi

492

Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

493

Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

- Sikke-i bozmak zağlamdır behey ahmağ dede
25. Cehhille yoldan çıkup azmağdan urma azmağa
Toğrı yol hâzır dururken sen neden azmağ dede
26. Sen muhib hândân anlar velisinden beri
Sen tevelli etmeyen senden beter â haqq dede
27. Mazhar-ı nûrî hidâyet olmayınca şöyle bil
Fâîda virmez kişiye okumağ yazmağ [dede]
28. Bu fuzûlâne nedendir sende tafzîl-i ‘alî
Kimde zâhir oldı sen bildin mi fazlı haqq dede
29. Evliyanıñ ola evvel geçendir eftalî
Cümle hiç bilmez iseñ pes beraber bağ dede
30. Gizli yer yok gözlüye gözeler gerekdir gözleye
Güzeliñ etme saña düşmez göz göre yanmak dede
31. Ehl-i haqq derviş aña dirler hağdan çıkmaya
Haqq diye haqq işide haqq diñle el haqq dede
32. Yazık anıñ hayf anıñ idrâk-ı nâ pâkîne kim
Bâtıl oğlu bâtil iken ide adın haqq dede
33. Dört kitap içinde yazmışdır be haqq çâr yâr
Çâr yârıñ düşmeni olanları kıрмаğ dede
34. Ben ol cânım didim saña koş ol ocağı
Tekke-i ‘âlemde olmuş saña olacağ dede
35. Guşvârit gûşuña dürr-i necef gibi sözüm
Pendemi gûş it dût benden yaña kulak dede
36. Nice bir bâtil yere t’atıl-i âgmâl idesin
Saña şâyed lâzım ola bu kelâm-ı haqq dede
37. Sözlerin yuf münkire l’anet yerinde dâimâ
Saña düşmez nefsiñe laneylemek el-haqq dede
38. İki şatdır m’anide ıfık velî mezhebde bir
Kankı şatdânsın seni bildir bize yañşık dede
39. Biri er hağdır eriñ hağkıñ belâsı birisi
İki şağdan bile bîzâr oldı çün er -haqq dede
40. Erlik ile hağğa irgir çiglik et yalanı kô
Halka uy zâhir olunca saña emr-i hakk dede
41. Biz türâb olduk diyu miskiñlik eylersin durup
Hud’a-i şeytâna uyduñ başıña toprağ dede

42. Eyledi inhâ **Kabûlî** saña lâzım olanı

Saňa da lâzım degilmi haqq sözi tutmak dede

(22)

21b

[Mesnevi]

Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Fe'ûlün

Kaşîde-i Lâ Adriye Der Zamân-ı Hazreti Sultân Muhammed Hân Tâl-i Beğâ⁴⁹⁴

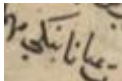
1. İmamı din haqqısın adlu dâd it
Dil-i dânâları 'adlinle şâd it
2. Bu ğafletde ki sen böyle uyursun
Sanarmusun ki tahtında turursun
3. Alur rüşvet tavâşî vü icayiz
Kamu aşhâb-ı manşûb oldu 'âciz
4. Berâber şimdi câhillerle 'âlim
Beraber şimdi âdillerle zâlim
5. Eya zıl-ı zâlil bâb-ı rahmân
İmâm-i dîn vü ruh u ehl-i îman
6. Güneş her gün ider dünyâyı rûşen
Niçün devr eylemezsin alemleri sen
7. Emanettir saña haqqâ (...) ⁴⁹⁵
Yedi şartı var anıñ itme ğaflet
8. Geda vü mîr oldu cümle muhtâç
Gezerler bî serv-i pâ teşne vü aç
9. İmamet çün degil câiz zenâne
Niçün 'avret ola şah-ı zamâne
10. Eya sultân-ı şark u garp-ı 'âlem
Hemîn olsun saña 'âlem müsellemler
11. Nice bir hâb-ı gaflette uyursun
Ne işidir ne diñler ne görürsün
12. Harab itti kamu dünyâyı rüşvet
Alan mel'ûna yüz biñ kere la'net
13. Sipâhî oldu eşkâ-i ri'âyet
Sipâhî oldu ednayı riayet

⁴⁹⁴ Mecmuada, müstensih başlıklandırma yapılmıştır. Manzum aslında mesnevidir fakat müstensih kaside demektir.

⁴⁹⁵ Mecmuada bu kısımda mürekkep olduğu için okunamamıştır.

14. Oturma  urma  ık d v nına t z
Bir iki z lime  al t  -i sert z
15. Harimi ha  n  p k eyle evvel
 anı murd r olupdur  anı m  mel
16. Kapunda eyri kimdir to ru kimdir
Bunu bilmen sa a   yet m  himdir
17. Kapun bekler nice beyler a lar
Fa  r   bir serv   p  m  telalar
18.  eh  beylerde kimlerdir h nerver
Sorup her birine sancaklar ver
19. Sorup her  anat n  st d n  bul
An  i s n ile it ‘ yd-  ma bul
20. Sihir tes r itmez mihr  maha
Ni in tes r eder amm  ki   h 
21. Peder m der s z  n  dutmak rev d r
Men   da vel    yet ha  d r
22. Yet m olur pedersiz t  l olur ins n
Yet m olur anas z  ayrı  ayva 
23. Pedersiz  almasun ebn y  ‘ lem
Anas z k l  y rab   h-  ‘ lem
24. Ni e bir r  veti alur  azanfer
An  katl eyle   h-   azanfer
25. Haramive  an n cem itd    m l
Hil l oldu  aza i  n behr-i h l
26. Kaba kolu k ra  apucu z lim
Es s-i devleti yı ma a ‘az m
27. Haraminin biri  rg d-  d m d
Kazan n h l  ol eyitti ifs d
28. Harab itdi ana oluyu d m d
An n z l m nden ey  eh dad-  fery d
29.  eriat man  b n  atmak ha  d r
 atun alan  ‘azm itmek sez d r
30.  eh    d -y  mekke ibn-i bestan
 at  c hildurur   yet te n d n
31. Galata  ad s  medy n u ma b n

- Mevâlî muthiki bir ebder ü dun
32. Niçün pâ-mâl ider şer-î bülendi
Selanikde kara taşak efendi
33. Gazel it üsküdârdan Muşafâyı
Ne mevlâyı bilir ne Muşafâyı
34. İki tıfl-ı denîler bî hüneler
Şerî‘at manşıbın murdâr iderler
35. Gelibolu ile âmed oldu vîrân
Aña kâdı iki nâdân oğlan
36. Kara âmedde bir mecnûn-ı serkeş
‘Acem kaçırıcısı kâdıyı maraş
37. Zina vü sâz u söz ü ıyşın ehli
Müñhadime ko düşdür kâdı lâlî
38. Katı bî çâredir kâdıyı izmir
Bilirler hâlini dervîş ile mîr
39. Kütahiyede hod serhoş rızvân
Denî dînindedir hîç bu kadar îman
40. Urus eyüsi bir tiryâki eçhel
Alur rüşvet (...) ⁴⁹⁶ mühmel
41. Eger zâlimleri efnâ iderseñ
Eger ‘âdilleri ihyâ iderseñ
42. Kapunda bende-i ihsân olurlar
Yoluñda cân ile Perrân olurlar
43. İki yıl müddetîyle dursa hükâm
Kamu râhat olurdu ehl-i islâm
44. Kimin kim şerri haq ola şi‘ârı
Aña yârî kılur her demde yârî
45. Dilersen ola mülk-i run abat
Şehâ vacip saña ‘azm-i Belgrat
46. Sakın terk eyleme farz-ı cihâd
Vezîr-i mîre itme inkadı
47. Ala ey mülket-i rûmuñ penâhı
Vezâret sadrınıñ şâhib-i külâhı

48. Vezir-i dâd kibr-i ‘âlem ara
Kerîmül nefis ibrâhîm pâşâ
49. Mübârek ola bu şadr-ı sa‘âdet
Mübârek ola bu cân-ı sa‘âdet
50. Kerimül şan nizâ‘yı ehl-i mürivvet
Velî vâşıl saña şimdi ‘adâlet
51. Kerem kıl bir iki gün rüşveti kes
Verirler armağanı soñra herkes
52. Tamakar olma nâmın pâk eyle
Garazsız her işin bî pâk eyle
53. Tama ider seni kezzâb u mağmûn
Âdil ider seni mağbul u meymun

22a

54. Gazaya cân u dilden himmet eyle
(...) ⁴⁹⁷
55. Nasihatdır murâd saña ancağ
Eger acı gelürse bula ser hağ

[Kaşîde]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Seferi Hümâyında Feryâd İden Devletlüler Haqqında Denilmiştir

1. Cenk için şâf bağlayıp geldi ‘ıyd u hâksâr
Merd olan meydâna girdi kıldı ‘azm-i kârzâr
2. Şah-ı gâzî küffeş kalp içre tutmuşken qarâr
Baş virüp baş alurken her delîre nâmdâr
3. Biz muhânnelik idüp ‘avret gibi itdük firâr
Kıskuna kuvvet diyüp kaçmağı kılmadık ihtiyâr
4. Zerre deñli itmedik nâmus ara i‘tibâr
Nicemiz terkîb giyüp başına oldu hâr şüvar
5. Erd-i mekşinden girü billâh karıdan bize
Ğayrı nâm ile çağırmanız firârı dek bize
6. Oldı kaçmağda Hüseyin ağa bizim serdârımız
Oldı ikinci balıqçızade sancağdârımız
7. Oldı ardınca piyâle kethüdâ dündârımız

⁴⁹⁷ Mecmuada burası boştur. Mısra yazılmamıştır.

- Durmadın kaçdık bırağıdıñ yalnız hünkârımız
8. Erdi üç günde sivâ köprüsüne el ğarımız
Var kıyâs eyle kaçarken sür‘at-i refâtımız
9. Hiç bize kaçmağıdan özge kalmadı çün kârımız
Ğayra virsünler gerekmez manşûb u tımârımız
10. Okumasın hünkâr şimden soñra bizden dâr u cenk
Sağ olalım tek hemân lâzım degil nâmus u nek
11. Her birimiz zân iderken kendümüz bir pehlevân
Eyleyüp da‘vâ benem dirken Nerîmân-ı zamân
12. Kafiri gördük ki bizden yaña er şardı hemân
Eyleyüp esbi şabâ refâtare erha-i inan
13. Solunga bir gicede vardık idip taym-ı mekân
Deşt ü şahrada geçdik nice gün bî âb u nân
14. Arz gitdiyse n’ola kurtuldu gitdi baş u cân
Ğam degil nâ merd dirlerse bize halk-ı cihân
15. Yüzi karayı hamiyetler fuşşlar biziz
Başdan ayağı hıyânetle münevvesler biziz
16. Cenkten kaçmağı öğretti bize üstâdımız
Haylî müşgildir bize terk eylemek mu‘tâdımız
17. Urmamışdır hiç şecâette lâfı ecdâdımız
İtmesin kimse şecâetle cihânda yağıımız
18. Hasılı yalnı kılıçdandır bizm feryâdımız
Kâfirir görsek hemân berbâd olur bünyâdımız
19. Dirlük ü tımârımız alanlara olsun helâl
Kelle sağ olsun bulunmaz mı bize mâlu şal
20. İhtiyar ittik olursa yerimiz faqr u sefer
Yanımızda zıkr olunmasun hemân nâm u sefer
21. Terk-i serdir gerçe merd olanlara ‘izz ü hüner
Bize müşgildür size aşam gelürse terk-i ser
22. Heybet-i top u tüfekden kalmaz inler hâzer
Her ne deñlü kim melâmet itseler kılmaz eser
23. Düşmene bir dağı varmak yok togru haber

(...) ⁴⁹⁸

24. Kul disünler bize ğayretserlige ogluna

İtmesüñler tek hemân teklîf ceng ü ma‘reke

[Taḥmîş]

Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün

1.

1. Lik aksiyle yaşın gören didiki kıandur bu
2. Ne kan olsun ki baḥrinden helâk olmuş nişândır bu
3. Cinândan el yuyan ehl-i dile ‘âşuk cândur bu
4. Heva deryâsına pür cûş iden seyl-i revândır bu
5. Yine ḥod cân u muḥabbetde şarâb-ı erguvândır bu

2.

1. Nola olduñ ise dilber kırmız bildiğin itme
2. Beni zülf-i siyahım kes perîşân ḥâl idüp gitme
3. Bugün saikde kıo olsun yeterkin âḥir incitme
4. Güzeller pâdişâhısın yaraşmaz böyle zulm itme
5. Hem ruḥuñ hem ömrüñ cihândır bu cihândır bu

3.

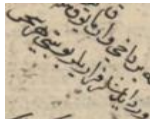
1. Getürdüler ṭabibi kim bile derdim kıla dermân
2. Bu müşkil ‘uḳde-i dermân eliyle ḥâl ide âsân
3. Görüp anı revân düşdüm yire bî ‘adl u sergerdân
4. Ğam ḥâlât u vücuduñdan olup âşüfte vü ḥayrân
5. El urdu nabzıma didi ğam-ı aşkı kılandır bu

4.

1. Abir-i ka’be-yi kûyuñ baña ‘ıtr-ı kefen eyleyen
2. Bürehne âşık-ı zârım kefenden pîrehen eylen
3. Şehid oldum benim naḳşım nihâl-i sitreden eylen
4. Mezarım toprağım himmet kıılın misk-i ḥoten eylen
5. Kim anda ḥûr-ı ğılmâna be-ġâyet armağandır bu

5.

1. Necati cânı dostdan dirîĝ eyler dimiş düşmen
2. Zehi düşünmez ki düşmendir bizimle matekatmenden

498

Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

3. Muidi hâliş ü muhliş kuluñdur hod bilürsin sen
4. Bu sözler ‘izz ü vâkadır inanma ey yüzi gülşen
5. Yolunda öldüğün vallâh billâh yalandır bu

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

1. İstihasin arturur ‘âşıkların ra’nâ topuk
Vaşla olmaz behâ olucagız zîbâ topuk
2. Gerçe beyhûde olur çok hâlet-i zevk ü sefâ
Muteber olmaz eger kim olsa ala topuk
3. Yapdı gör billûrdân bir kaşır ‘ıyş u üstâd-ı şun
Şan sutun olmuşdurur ol kaşra sîm ‘aşa topuk
4. Almaya bir habbe dünyâyı dünüñ benligin
Kim olursa nasip eyü kuyuñ eyü topuk
5. Emdürürdi lebinî koluñ şalardı boynuma
İrgürürdi vaşla girseydi ele zîbâ topuk
6. Kalmadı hergiz dilâ busu kenâr kenârın hasreti
Âh kim gönîlümde kaldı kimdi âlâ topuk
7. Simtenler ferâgat kılmış iken seyrâna
Eyledi başdan yine âşüfte vü şeydâ topuk

(23)

22b

[Kaşîde]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

Ġazeliyât-ı Figânî Rahmetullâh⁴⁹⁹

1. Şubh-dem alup ‘Uâtîd destine zerrîn kalem
Defter-i sîmâb-gûn-ı târeme çekdi raqam
2. Emr-i şâhı yazdı bildürdi emîr-i çarha kim
Cem’ ola Kerrûbiyân hânında şâhuñ bîş ü kem
3. Aţlas-ı gerdûnı kat kat eyleyüp yıgıdı Zuhal
Hâk-i pâ-yi rahş-ı şâha itmege ferş-i qadem
4. Altun üsküfle güneş derbân-ı sûr-ı şâh idi
Virdi sancak kal’a-i minâ-nümâyâ lâ-cerem

⁴⁹⁹ Mecmuada, müstensih başlıklandırma yapılmıştır. Manzum aslında kasidedir fakat müstensih gazel demıştır.

5. Zıll-i Yezdân dâver-i devrân Süleymân-ı zamân
Hüsrev-i Îrân u Turan vâli-i vâlâ-himem
6. Sûr-ı şâha okımağa encüm-i seyyâreyi
Tevsen-i gerdûna bindi şâh-ı hâver şubh-dem
7. Kahramân-heybet Ferîdûn-satvet İskender-şifat
Sencer-i Dârâ-şalâbet Keykubâd-ı Cem-haşem
8. ‘Arşayı şehâ bulup yilmiş yüpürmiş bâd-veş
Rüstem ü İsfendiyâr u Zâl ü Sâm u Güstehem
9. Midhat-i tîguñ şehâ lâ seyfe illâ zû’l-fikâr
Vaş ü şân-ı tîr ü kavşûñ âyet-i nûn ve’l-kalem
10. Hâdim-i kemter kapuñda Mısr sultânı şehâ
Âsitânunñ kullarından Hüsrev-i mülk-i ‘Acem
11. Salâtanat gülzârınunñ nev-res nihâl-i servisîn
Gönce-âsâ baş açup eyler du’â bunca ümem
12. Halka her gün ittibâ’-ı emrûñ irşâd itmege
Âsumân-ı âsitânunñda yidi kevkeb hadem
13. Şol Süleymân’sın ki İbrâhîm olupdur Âşafuñ
Enbiyânunñ himmeti üstünñde hâzır dem-be-dem
14. Muştâfâ’nuñ sünneti devrûñde cârîdür şehâ
Ehl-i İslâma du ‘a-yı devletünñ farz-ı ümem
15. Sıyt-i nâyunñ sûrda şûr-i Srâfil olmasa
Dirilüp bir yire gelmezdi şehâ bunca ümem
16. Nây-ı rûyınunñ şadâsı gûşına kılmaz eşer
Eyledi kûs u nefirünñ gûlgulı halkı aşam
17. ‘Arş-âsâ kurduğun her hayme at meydânına
Sâyebân-ı çarh-ı atlas aña nisbet pest ü kem
18. Her birisi bir şükûfe şan dıraht-ı ravzadan
‘Ayş u ‘işret itmege altında gılmân-ı İrem
19. Başka başka cümle maḥlûkî konukladunñ şehâ
Oldılar ḥânuñda envâ’-ı ni‘amdan muḡtenem
20. Mihr ü meh kurş oldı nuḡl encüm simâtı heft çarḡ
Yayılpdur yinmege sûruñda envâ’-ı ni‘am
21. Şöyle sîr itdünñ cihân ḡalkın simâtunñdan şehâ
İştihâya aş yirerdi mâ’ideñde her şikem
22. Cümle maḥlûkâta şofrañdan nevâle ḡasm olup

- Ger nemek olsa yitişmez maṭbaḥuṇda heft yem
23. Kaṭre-i şebnemce gelmez rûz-ı sûruṇda şehâ
Çeşme-i mihr olsa şerbet kâseler eflâk hem
24. Nîze-i zerrîn elinde Hüsrev-i evreng-i çarḥ
Nîze-bâz olmuş öñüṇde ey şeh-i gerdûn-ḥaşem
25. Dikdi bir zerrîn kabaḳ meydân-ı gerdûna nişân
Tîr atar yir yir şihâb idüp kemân-ı çarḥı ḥam
26. Daḳınup Mışrî kılıç kullaruṇ itse cündîlik
Mûş olur ol rezme şîr-i jiyân bebr-i dijem
27. Hüsrevâ bezmüñ neşâtından zeban-ı ḥâl ile
Sâzlar her sû naḡam-sâz olup iderler naḡam
28. Mûmdur yanmaḡa bezmüñ gicesi şem‘-i kamer
Şem‘dân-ı nuḡra-kûbuṇdur sipîhr-i pür-direm
29. Şöyle rûşen eyledi meh-tâb şâm-ı târî kim
Mihri hâverden girîzân oldu şan cünd-i zulem
30. Od saçarken dem-be-dem aḡzından ey şâh-ı cihân
Cânı yokdur ejdehânuṇ kim ura öñüṇde dem
31. Kan kaşanur tevsen-i gerdûn anı şanma şafaḳ
Heybetinden raḡşuṇuṇ ey Hüsrev-i mülk-i ‘Acem
32. ‘Arşa-i nazm içre şâh ögdül virürse baña ger
Raḡş-ı ṭab‘um eyleye iki cihânı bir kadem
33. Şâh-ı hâver ḥavfdan çıkdı ḥişâr-ı çâruma
Âsumânîler burûc-ı çarḥa çün dikdi ‘alem
34. Zeyn-i zerrîn-i hilâli mîr-i âḥûr-ı kazâ
Hînk-i çarḥa urdı қоşmaḡa қоşuṇda şubḥ-dem
35. Baḡrumı biñ pâre kıldı fâḳa şemşîri şehâ
Gözlerüm yaşı anuñçün baḡladı reng-i baḡam
36. Bu meşel meşhûrdur ellerde manşîb dest-mâl
Birini eyle ‘inâyet gözlerüm yaşın silem
37. Yeter aḡladuṇ yaşıṇdan mâ-cerâ ma‘lûmdur
Destüñi ḳaldur du‘âya cümleden oldur ehem
38. Eyle ol şâha du‘â kim cümle eylerler du‘â
Zâyir-i eknâf-ı Ka‘be sâkin-i şahn-ı Harem
39. Nitekim burc-ı ḳalâ‘-ı târem üstinde ola
Şehriyâr-i çâr-bâliş şâhib-i ṭabl u ‘alem

40. Sûrlar ile şafâ sür dünye durdukça şehâ
Astanın beklesün eltâf-ı dâdâr-ı kadem⁵⁰⁰
41. Yaşam âh-ı âteşinimle sipihrüñ dâmenin
Dest-i miñnetden **Figânî** ger alınmazsa yaşam⁵⁰¹

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

1. Hecründe gördüğün bu tokuz ser-nigûn kibâb
Deryâ-yı eşküm üzre benüm oldı bir habâb
2. Vaşlı metâ 'ın alur idüm naqd-i cân ile
Bâzâr içinde râst degül evdeki hisâb
3. Zülfi ucından eylese ruhsârını 'ayân
Dirler ki toğdı cânib-i mağribden âfitâb
4. Hâlün gamı şu deñlü za 'îf eyledi beni
Kim sâye-bân idinsem olurdu per-i zübâb
5. Didâr-ı yâri görmek içündür **Figânîyâ**
Gözler idüp habâbı aķar sür'at ile âb

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

1. Şu gibi sâf kıl sözi fıkr eyle vir cevâb
Her ne dilüne gelse öğütme çü âsiyâb
2. Bakup kılursa yaşuma nola o serv-ķadd
Gözler alur revân olıķ sūr'at ile âb
3. Gökşuya döndi cism-i nizarum dögünmeden
Yir yir içinde âbileler oldı şan habâb
4. Göñlüm müşevveş olsa nola zülf-i yârda
Bir kuş ki dâma düşe çeker lâ-büd ıztırâb
5. La'liyle çeşmine vireli dil **Figânîyâ**
Gözde ağızda kalmadı hiç lezzet ile hâb

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Bûseñe dil ķanı' olmaz vaşluñuñ şeydâsıdur
Dôstum ma 'zûr tut dünyâ tama' dünyâsıdur
2. Ah kim ölmezden öñ bir gün beni hâk eyleyen

⁵⁰⁰ Bu beyit divanda 41'inci beyittir.

⁵⁰¹ Bu beyit divanda 33'üncü beyittir.

- Ol kıyâmet kâmetüñ bu va ‘de-i ferdâsıdur
3. Dimek olmaz adını bir mâh sevdüm tâzece
Edrine şehrinüñ ol gâyetde müsteşnâsıdur
4. Kıpkızıl dîvâne idüp kara çullar geydüren
Baña ol kaşı kemân gözleri alasıdur
5. Bilmek istersen **Figânî** kim durur ol gonca-leb
Gülsitân-ı hüsninüñ bir bülbül-i gûyâsıdur

[Gazel]

Mef’ûlü/ Mefâ’ilü/ Mefâ’ilü/ Fe’ûlün

1. Ruhsârlaruñ zülfüñ içün itdi şehâdet
Bir dîni qaradur ki ider şemse ‘ibâdet
2. ‘Ankâ-yı dilüm seyr-i cihâna heves itmez
Menzil-geh olalıdan aña Kâf-ı kanâ ‘at
3. Bir gün sen eger külbe-i aHzânuma gelseñ
Ey serv muqarrer kopar ol günde kıyâmet
4. Şol hükm-i hümayûn-ı cemâlünde ki zülfüñ
‘Anberle yazılmış iki ‘unvân-ı melâhat
5. ‘Âlemde bu beş beytüñ ile qal ‘a-i şi ‘re
Urduñ be **Figânî** yine bir töp-ı belagat

[Gazel]

Mefâ’ilü/ Fe’ûlün/ Mefâ’ilü/ Fe’ûlün

1. Ne bend idüpdür añlar baña o zülf-i kemend
Şu kimse kim gice qala yolu ola derbend
2. Dilerseñ ayağüñ almaya küşt-gîr-i felek
Ayağüñ almağ içün itme kimseye pâ-bend
3. Vefâ vü mihrüñ ağıyâra ‘âşık-ı şeydâ
Cefâ vü cevruñe kâti’ belâlara hursend
4. Dür-i sirişki şu deñlü döküp durur sensüz
Ki ağardı ağlamadan gözlerüm şadef mânend

23a

5. Mücerred ol zen-i çarha baş egme ‘Îsî-veş
Figânî zâde-i tab‘uñ yeter saña ferzend

[Taḥmîş]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’lün

1. Añmayam sünbül adın ol zülf-i ‘anber-bârsuz

Kılmayam serve nazar ol kadd-i hoş-reftârsuz
Da‘vet itmeñ gülşene ben ‘âşık-ı dil-dârsuz
Neyleyem gül-zâr seyrin ol yüzi gül-zârsuz
Çün baña cennet cehennem görünür dîdârsuz⁵⁰²

2. Gerçi âh-ı sûznâki gönülme peyvestedür
Lîk derdin söylemekde ‘âciz ü dem-bestedür
Ey tabîb-i cân ü dil rahm eyleseñ şâyestedür
Çeşm-i bîmâruñ fırağ ile dil ü cân hastadur
İki öksüzdür yatur gam-hânede tîmârsuz
3. Çünkü sensin cümle hûbân-ı cihânuñ serveri
Rahm kılsañ yiridür ben bendeye şâhum yiri
Yâr idinme kendüñe ey meh rakîb-i kâferi
Sür yanuñdan turmasun ağıyârı bir dem ey perî
Verd-i gül-zâr-ı cinân dirler ki olur hârsuz
4. Gel rakîb ile efendi câm-ı mey nûş eyleme
Ben fakîri saña düşmez mest ü medhûş [eyleme]
Degme bir nâ-dâna uyup sözini gûş eyleme
Va‘de-i vaşl eyledüñ ‘ahdüñ ferâmûş [eyleme]
Şânuña lâıyık degül kim diyeler ikrârsuz
5. Ey **Fiğânî** yâd idelden ben kûlın ol meh-nijâd
Vurduğınca miñnet ü derdüm ziyâd oldı ziyâd
Âhir oldı gamla ‘ömrüm olmadı bir lahza şâd
Nâ-murâdem dâr-ı dünyâda Hîşâlî nâ-murâd
Geçdi ‘ömrüm miñnet ü derd ile hayfâ yârsuz

[Gazel]

Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün

1. Görüp bâd-ı zemistândan burûdet nâgehân âteş
Geyüp sîm-âbgun kürkün ısındı nâ-tüvân [âteş]
2. Bilâle Bû-Leheb hem-dem olupdur dir gören cânâ
Ne demde kim ‘ıyân itse ‘alevlerle duhân âteş

⁵⁰² Fiğânî, Hisâlinin gazelini tahmis etmiştir.

3. Şu deñlü sarsar-ı sermâ irişdürdi mazarrat kim
Hisâr-ı âhenîn yaptı ki ola anda nihân âteş
4. Dü nîm itse saçın sarsar görünür haddün ey dil-ber
Açıcak agzın ejderhâ olur zâhir hemân [âteş]
5. Görüp hattını haddinde **Figânî** âh u vâh itme
Ki yanmaz dehr ocagında muhakkak bî-duhân [âteş]

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ûlün

1. Burc-ı şerefde meh gibi bul hüsn ile kemâl
Eksüklüğünü görmeyelüm ey kaşı hilâl
2. Ġam bisterinde cân virüben cân alur gönül
Ey cân tabibî gel yetiş ayruksı oldu hâl
3. Bildüm fenâyâ varacağın çâr 'unşurum
Kadd-i hamîdem ey kaşı ya oldu aña dâl
4. Ġam putesi⁵⁰³ durur bedenüm anda naqd-i cân
Sûzum şerârı fîkr ile olındı kıyl ü⁵⁰⁴ kâl
5. Fâl açdum idi ey yüzi Muşhaf añup kaddin⁵⁰⁵
Geldi elif **Figânî**ye oldu huceste fâl

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün/ Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün

1. Tennûr-ı sînem içre bağrum kebâba beñzer
'Aks-i lebünle yaşum kanlu şarâba beñzer
2. Seyl-i revân-ı eşküm üstinde çarh-ı gerdân
Şu üzredür binâsı bir âsiyâba [beñzer]
3. Gönülüm vilâyetini ol seng-dil yıkaldan
Taş üzre taş yokdur şehr-i harâba [beñzer]
4. Bu nüh revâk-ı gerdün 'arş-ı 'azîmi ile
'Ummân-ı eşküm üzre birkaç habâba [beñzer]
5. Bu âh-ı serd içinde hâk-i tenüm **Figânî**
Şarşar yili şavurmuş bir kef türâba beñzer

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

1. Bâğ-ı ruhuñda zâhir olalı benefşe-zâr

⁵⁰³ Putesi: potası, D.

⁵⁰⁴ fîkr ile olındı kıyl ü: ahker-i 'ışk ile oldu, D.

⁵⁰⁵ kaddin: kadün, D.

- Boynı burıldı oldu çemende benefşe zâr
2. Oldı hazân varakları zerrîn gılâf aña
Bir tîğ-i şâfdur görünür âb-ı hoş-güvâr
 3. Bâğ-ı melâhat içre iki serv-i nâzdur
Ham oldı bâd-ı âh ile âb-ı revân
 4. Zâr itdi nâr-ı gamda beni sîne bülbülü
Feryâd iderse tañ mı gönül andelîb-vâr
 5. Bañr-i me ‘ânî derdi **Figânî** saña eger
İrseydi gûş-i Sa‘diye bu dürr-i şâh-vâr

[Gazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

1. Âsiyâbuñ nite kim ey serv-i kaç ırmağlar
Bendini çarhuñ bozup eşk-i revânum çağlar⁵⁰⁶
2. Nâka-i Leylî ‘arağ-rîz oldı şanmañ rahm idüp
Her kılı Mecnûna râh-ı ‘ışık içinde ağlar
3. Bir münakkaş haymedür cismüm muhabbet şâhına
Mûylar⁵⁰⁷ anda elifler şemselerdür dağlar
4. Şol kara yüglerle⁵⁰⁸ tîrûñ ey kemân-ebrû senûñ
Beñzer ol şeh-bâza kim üstine⁵⁰⁹ üşmiş zâğlar
5. Ey **Figânî** ‘âlem-i ıtlâka eylerdüm sefer
Rehzen-i bend-i ta‘alluk râh-ı ‘âklı bağlar

[Gazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

1. ‘İşk illerinde şâh-ı belânuñ penâhıyuz
Mecnûn gibi diyâr-ı gamuñ pâdişâhıyuz
2. Etrâfumuz alursa n’ola ‘asker⁵¹⁰-i belâ
Gam pâdişâhınuñ güzelim şâh-râhıyuz⁵¹¹
3. Mecnûn gibi esîr-i gam olalı bu gönül
Dîvanelik vilâyetinüñ pâdişâhıyuz
4. Tutdı cihânı şa‘şa‘a-i nûr-ı ‘aşkımız
Derd ü belâ feleklerinüñ mihr ü mâhıyuz⁵¹²

⁵⁰⁶ Divanda bu beyitte mısraların yerleri değişmiştir.

⁵⁰⁷ Mûylar: Mûlar, D.

⁵⁰⁸ Yüglerle: tüglerle, D.

⁵⁰⁹ Üstine: başına, D.

⁵¹⁰ ‘asker: leşker, D.

⁵¹¹ şâh-râhıyuz: bâr- gâhıyuz, D.

5. Sînemde yandı dâğ-ı belâdan çerâğ-ı ‘ışk
Pîr-i gamuñ **Figânî** bugün tekye-gâhiyuz

[Ġazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

1. Sevdâ-yı zûlf-i yâr ile âşüfte-hâtıruz
Gâhî ‘Arabda gâhî ‘Acemde müsâfirüz
2. Bir kaç gedâ-yı sâkin-i fakr u ferâgatüz
Ma‘zûr dut şehâ bizi hizmetde kâşıruz
3. Abdâl-ı ser-bürehne-i Battâl Gâzîyüz
Sultân evinde bir niçe yıldur mücâvirüz

(24)

23b

4. Dîvâneyüz çü külfet-i teklîfden berî
Sözün ötesi bu ki ne mü’min ne kâfirüz
5. Meclisde bâde şevkine añup **Figânî**yi
Furkatde geçdi ‘ömri diyü ağlar acıruz

[Kaşîde]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

1. Bir dün ki cünd-i şâm ile ceng itdi âsumân
Oldı burûc-ı kal’a-i gerdûnda çok kıran
2. Aldı eline tîgını Behrâm-ı dâr ü gîr
Bârû-yı çarha çıkdı neberd itmege hemân
3. Hıfz itmege kılâ‘ aynı kat kat feleklerün
Ol gice bâm-ı çarha Zuhal oldı pâsbân
4. Etrâf-ı kâ’inâta haber kılmağa güneş
Od yaqdı burcu kal’a-i gerdûnda nâgehân
5. Top almış idi kal’a-i gerdûnu hayli şâm
Oldı livâ-yı hüsrev-i hâver hemân ‘ıyân
6. Bindi tekâvür-i felege ‘azm-i rezm idüp
Aldı aşî’adan eline tîg-i zer-nişân
7. Kalb ü cenâh-ı meymenesi târmâr olup
Oldı ‘adem memâlikine şeb-revân revân
8. Sultân-ı şubh böyle yüz ağardımaz idi
Ger olmasa penâhı vezîr-i şeh-i cihân

⁵¹² Divanda 3 ve 4’üncü beyitlerin yerleri değişmiştir.

9. Âşaf-şaf-ı zamân-ı Süleymân-ı şark u garb
Ser-‘asker-i müdebbir ü pâşâ-yı kâmrân
10. Bu ‘izz ü şevketi ki saña virdi zıll-i Hâk
Lâyık öñüñce olur ise Erdevân devân
11. Görse mehâbetüñi eyâ Rüstem-i zamân
Kahruñdan ister idi senüñ Kahramân emân
12. Hasmuñ kafası kulle-i Kâf olsa fi’l-meşel
Hurd ide darb-ı destüñ ile şeş-per-i girân
13. Hindû-yı muķbil olmağa kapunda dem-be-dem
Çalışdı cân u baş ile şemşîr-i hûn-feşân
14. Eflâke irse zemezme-i kevkebe nola
Bir ketḥudâ durur saña İskender-i zamân
15. Aldı kanadı altına gerdûnı beyza-vâr
Şeh-bâz-ı himmetüñ ki aña ‘arş oldu âşiyân
16. Beñzetdi kendüyi var ise işigüñe kim
Gerdûn-ı dünüñ üstine yol sürdi Kehkeşân
17. İbrâhîm oldu nâmüñ eyâ kân-ı ma‘delet
Bu fakr âteşini bana eyle gülsitân
18. Gülzâr-ı midḥatüñde uçarken gönül kuşu
Cân bülbülü bu şi‘r-i teri okıdı hemân
19. Ağzuñ ḥadîşine açamaz zerrece dehân
Esrâr-ı gaybe vâķıf olan hürde tâbdân
20. Ey serv-i hoş-ḥırâm şakın yoluña gelür
Ser sûya şu gibi gel akıtma yaşum revân
21. Kaldum ayaķda ‘arşa-i miḥnetde al elüm
Ey şeh-süvâr-i ma‘reke-i âḥirü’z-zamâ
22. Gözden çıkalı gelmedi hîç ‘aynuma yaşum
Merdüm gibi kim eyleye kendü yirinde kan
23. Câm-ı şafâyı şun tolu ey pîr-i deyr kim
Bir laḥza devrüñ acılığın unudam hemân
24. Meddâḥ olalı saña eyâ Müşterî-cenâb
Oldı **Fiğânî** ‘arşa-i nazm içre pehlevân
25. Rûmuñ Kemâli dirdi baña şüphesiz eger
Görse kemâl-i kudretümi ehl-i İşfahân
26. Hatm eyle dâsitânı şürû‘ it nişâsına

- Uzatmağıl hikâyeti mânend-i kışsa-hân
27. Tâ kal‘a-i sipihre hücûm eyleye hücûm
Tâ kim niyâm-ı şebde ola tîğ-i hôr nihân
28. Tağup kemendi gerdenine darb-ı dest ile
Devlet getüre kapuña haşımı⁵¹³ keşân keşân

[Gazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

1. Koma elinden kadehi yâr-i vefâ-dâr olıcağ
Kişiye hem-dem imiş hem-dem-i dil-dâr olıcağ
2. Habs idermiş zenañuñ zülfine ber-dâr olanı
Ne kılayın⁵¹⁴ ‘acebâ bir dahı ber-dâr olıcağ
3. Her ne cevruñ var ise cânâ dirîg eylemedüñ
Dôstum sencileyin olsa baña yâr olıcağ
4. Kademüñ hâkine yüz sürdügümi didi gören
Diyenin buncalayın⁵¹⁵ olsa vefâ-dâr olıcağ
5. Dir imişsin ki **Figânî**yi bugün öldüreyin
Ne tekellüf şanemâ hîdmete yarar olıcağ

[Gazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

1. Gerçi bülbüldür figân itmekde üstâdum benüm
Lîk başmışdur anı ey gonca feryâdum benüm
2. La‘lünü koyup senin mayil olursam⁵¹⁶ sükkere
Kalmasun⁵¹⁷ ağzumda ey şîrîn-dehen dadum [benüm]
3. Şol kadar seng-i sitem urduñ dil-i mecrûhuma
Duymaya⁵¹⁸ taşdan demürden olsa bünyâdum [benüm]
4. Ol kadar geşt etmişim⁵¹⁹ ‘ışkuñ beyâbânında kim
Kendü şehrumde bilür yok bir kişi adum [benüm]
5. Pîr olası nev-cevânuñ koma elden dâmenüñ
Ey **Figânî** toğrı yoldur saña irşâdum [benüm]

[Gazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtün/ Mef’ûlü/ Fâ’ilâtün

⁵¹³ getüre kapuña haşımı: kapuña haşımı getüre, D.

⁵¹⁴ kılayın: kılısar, D.

⁵¹⁵ Buncalayın: bencileyin, D.

⁵¹⁶ senin mayil olursam: eger meyl eyler, D.

⁵¹⁷ Kalmasun: Kalmaya, D.

⁵¹⁸ Duymaya: Dönmeye, D.

⁵¹⁹ Ol kadar geşt etmişim: Şol kadar seyr eyledüm, D.

1. Ey sehî-kadd ğam-ı zülfüñle perîşân-ğâlem
Sâye-veş hâkde üftâdeyem ü pâ-mâlem
2. Didüm ey âh nesin zâviye-i gerdûnda
Baş açuk yalın ayak didi ki bir abdâlem
3. Pây-mâl olduğına ‘âşık-ı sevdâ-zedeler
Başdan ol zülf-i siyahuñ dir imiş ben dâlem
4. Ğam-ı haţtuñla olan âha disem kimsin dir
Ravza-i çarhda tâvus-ı zümür-rüd-bâlem
5. Şeb-i hicrânda **Figânî** bu kara bahtumdan
Kâkül-i yâr gibi şöyle müşevveş-ğâlem

[Ġazel]

Fe’ûlün/ Fe’ûlün/ Fe’ûlün/ Fe’ûlün

1. Bahâr irdi yine arındı cünûnum
Bulandı taşdı enhâr-ı ‘uyûnum
2. Görelden lâlenüñ bagrında dâğın
Ufatdum kâse-i şabr u sükûnum
3. Takup sevsen kefen gerdenine
Kılıcuñ işte vü işte boynum
4. Baş açup kıpkızıl dîvâneñ oldum
Lebüñsüz ey yanağı lâle-gûnum
5. İdersem da‘vî-i erlik yeridür
Figânî Zâl-i gerdûn key zebûnum

[Ġazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

1. Virdüm dehân-ı dil-bere dil gâ’ ibâne ben
Mikdâr-ı zerre görmedin andan nişâne ben
2. Ekdüm ümîd hâkine tohm-ı sirişkümü
Hâl-i ‘izâr-ı yâri görüp dâne dâne ben

24a

3. Meclisde la‘l-i dil-beri öpmek dilerse câm
Kanını şu yirine içem kana kana ben
4. Bezm-i belâda şem‘uñ özi görünür baña
Sûz-ı derûnum ağlar isem yana yana ben
5. ‘Avn-i ilâh reh-ber olursa **Figânîyâ**
Mülk-i sühanda beglük idem Hüsrevâne ben

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

1. Âbdâl-ı dil ki kendüyi zeyn itdi dâğ ile
Bâzâr-ı 'ışka cerre gerüpdür çerâğ ile
2. Feryâdı nâlemün göke çıkmazdı dün gice
Âhum yoluña varmasa yalın yarağ ile
3. Bezm-i belâda şu'le-i âhumla âsumân
Raqqâşa döndi kim döne yalın bıçağ ile
4. Ferhâd lâle görse idi Bîsütûnda
Şîrîni seyre çıkdı şanurdı otağ ile
5. El virmedi bu şakî-i devrân **Figânîyâ**
Bezm-i belâda yıkdı beni bir ayağ ile

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Kûy-ı dil-berden yaña ey dil revân ol her gice
İşigünde itler ile hem-zebân ol her gice
2. Ol melek gündüz görünmez cennet-i kûyında çün
Ey kamer tâk-ı felekde dîde-bân ol [her gice]
3. Sen ğubârûn başına gün toğmak isterseñ dilâ
Yüz sürüp pâyına hâk-i âsitân ol [her gice]
4. Ol raķîb-i kâfiri öldürmek isterseñ gönül
Gûşe-i kûyında tığ ile nihân ol [her gice]
5. Ey **Figânî** cidd ü cehd ile iriş cânâneye
Şoĥbet-i hâş eyleyüp sen câna cân ol her gice

[Ķaşîde]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

1. Bir şubĥ-dem felek tutuķından 'arûsvâr
Oldı hezâr cilve ile mihr âşikâr
2. Şaçdı süm-i semendine encüm cevâhiri
Dâmâd-ı çarĥ varın aña eyledi nişâr
3. Oldı şafaķ 'abâ-yı surĥ hilâl zeyn
Şubĥuñ 'arûsı olmağa çarĥ atına süvâr
4. Bu şâdlıķla bir yere geldi melâ'ike
Çarĥuñ tonatdı ħal'aların tâbiş-i nehâr
5. Cân gözi ile seyr ider iken o 'âlemi

- Tûş oldu anda çeşmüme bir kaşr-ı zer-nigâr
6. Gördüm bir âsitâne ki göz görmemiş anı
Gerdûn-medâr u kûh-vakâr u zemîn-çarâr
 7. Didüm bu âsitânede kimdür didi hîred
Ol efdal-i zamâne vü mümtâz-ı rûzigâr
 8. Bû Bekr-şıdk u hâmî-i dîn ü ‘Ömer-zafer
‘Osmân-hayâ ‘Alî-kerem ü Aḥmed-iştihâr
 9. Keşşâf-ı müşkilât ya‘nî Paşa-zâde kim
Kâ ‘il kelâm-ı mantıkına zümre-i kibâr
 10. Anı niçe şebîh ideyin dest-i cûduna
Kim reşhası durur kefinüñ lücce-i biḥâr
 11. ‘Ahdinde kimse inlemez illâ meger ki kûh
Dökmez kimesne göz yaşın illâ ki cûy-bâr
 12. Bilmez düğün evini çanağ taşır ol kişi
Beñzer dūr ise işigüne çarḥ-ı zer-nigâr
 13. Bişdi şu deñlü maḥbaḥ-ı sûrunda at ‘ime
Aldı naşîb dânesini yirde mûr u mâr
 14. Kef geçdi gerçi acından köpük kuşup
Oldı ğarîk-i ni ‘metüñe baḥr-i bî-kenâr
 15. Çarḥ itmege dükânçe-i sûrunda dem-be-dem
Oldı bedîd kulle-i ḥâverde bir nigâr
 16. Bir câriyeñ durur ḥurşîd-i mihr-i çarḥ
Tâs-ı sipihri başda götürür legençevâr
 17. Yüklense ger cihân zenî ḡadrüñ ‘arûsınuñ
Büker kaṭâr-ı tevsen-i çarḥuñ belini yâr
 18. Vaşf eylemekde zâtuñ ey Murtaẓâ-seḥâ
Dürr ü cevâhir oldu zebânum çü Zülfikâr
 19. Öndül virürse ‘arşa-i nazm içre şâ‘ire
Meydân alurdi tevsen-i ṭab‘-ı süḥan-güzâr
 20. Vaşf-ı süvâr-i ḡadrüne ṭakat getürmege
Urdum semend-i ṭab‘uma ben zeyn-i i‘tizâr
 21. Kâşır zebân-ı nâtıka medḥinde ḥâmeveş
Müḥr ur **Figânî** ağzuña sen de devâtvar
 22. Tâ kim sipihr-i peyveste nev-‘arûsveş
Her bâmdâd ola şafaḡ ġâje-i ‘izâr

23. Gelsün hemîşe baht ‘arûsı kenâruña
Olsun harîm-i hürmetüñe perde-dâr[vâr]

[Ġazel]

Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün

1. Metâ‘-ı vaşluñı ister gönül dâğ-ı sitem birle
Şanur kim şatılur Yûsuf niçe eşk-i direm [birle]
2. Figân ü dûd-ı âhumla diyâr-ı ‘ışka şâh oldum
İhâta itdüm âfâkı bu gün tabl u ‘alem birle
3. ‘Aceb mi naqşına aldansa gönülüm deyr-i dünyânuñ
‘Âcâ’ib zîneti vardur bu gün birkaç şanem birle
4. Cemâlûñ tîğ-i âhumdan anuñçün eylemez i‘râz
Zırh-pûş oldu ruhsârı bu zülf-i ham-be-ham [birle]
5. Çekerdüm hecr-i kıdd ü zülf-i yâri ey **Figânî** ben
Vücûdum nâ-tüvân oldu benüm bâr-ı elem birle

[Ġazel]

Mef’ûlû/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

1. Çözdükçe her seher o şanem zülfî bağıını
Bâd-ı şabâ mu‘atţar ider cân dimâğıını
2. Hüsnuñ kitâbı remzine olmağa muţţali‘
Encüm çıkardı şubha felekde çerâğıını
3. Gül ruğlarıña kendüyi beñzetdüğü için
Jâle söyündürür şu koyup gül ocağıını
4. Süsen ki giydi başına tâc-ı kalenderî
Añlatdı dehr zâviyesinde ferâğıını
5. Cellâd-ı çeşmi ġamzesi tîğın çıkardı⁵²⁰ çün
Görsün **Figânî** her kişı başı yarağıını

[Ġazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

1. Gözüümüñ kısrını⁵²¹ eylerse hayâlûñ nola cây
Şeh-i ‘âlemdür idinse yiridür sırça sarây

⁵²⁰ çıkardı: takındı, D.

⁵²¹ kısrını: kaşını, D.

(25)

24b

2. Bâm-ı çarh üstine nâlem çıkuban tıfl gibi
Aşağa inmege korkar çıkırup eydür vây
3. Şeb-i gafletde⁵²² gözüm hâb ile ceng eylemege
Müjeden bağladı ey meh yine bir kara alay
4. Şu kadar gûşe-i humârda rusvây olduk
İllere parmakla gösterir oldu bizi nây⁵²³
5. İllere ayagı takşîm idesin bezm içre
Niçün ey sâkî **Figânî** kuluña degmeye pây

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Yine enfâs-ı lebûnle ey Mesîh-i Hızır-pey
Kâleb-i fersûdesi bâğ-ı cihânun oldu hay
2. Hil'at-i rengîn 'atâ kıldı ser-â-ser nev-bahâr
Kara çulda gerçi kômışdı dırahtı bād-ı dey
3. Gül gül olmışdur kızarup tâb-ı mülde 'arızı
Şol kadar nûş eyledi⁵²⁴ lâle çemen bezminde mey
4. Tîr-i dil-dûzuñ irüp revzenler açdı her taraf
Nâleler kılsa 'aceb mi üstühânım hem-çü ney
5. Şi'r-i pür-sûzum **Figânî** görse Hüsrev hâkde
Sûziş-i şevkiyle cânına urupdur niçe key

[Gazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

1. Her kim dilerse ağ ola yüzi kefen gibi
Kınlara boyasun tenini Kûhken gibi
2. Çâk itmez idi dâmene dek yaqasın kabâ
Sîne-be-sîne olsa saña pîrehen gibi
3. Cân gibi şaklasa nola cânâ cihân seni
Sen cân olduñ anuñ ol saña ten gibi
4. Ben ol dilâverem ki getürdüm zamânede
Zâl-i sipihruñ arqasını yire zen gibi

⁵²² Gafletde: fûrkatde, D.

⁵²³ Şu kadar gûşe-i humârda rusvây olduk / İllere parmakla gösterir oldu bizi nây: Bir nefes nalemi dem
urmaga komaz diyüben / Gösterür illere parmakla beni bezmde nay, D.

⁵²⁴ eyledi: eylemiş, D.

5. Olduñ **Figânî** tâ ki ser-âmed zamânede
Serverlik eyle Hüsrev-i mülk-i sühan gibi

[Kaşîde]

Mefâ'îlü/ Fe'ûlün/ Mefâ'îlü/ Fe'ûlün

1. Şeh-i nücûm ile âheng-i rezm idüp şeb-i târ
Kalâ'-ı târem-i mînâ-nümâyı itdi hîşâr
2. Basındı⁵²⁵ kalb ü cenâhı sipâh-ı deycûrun
Şeh-i kevâkib idince sipihri câ-rı qarâr
3. Topını kurdı tamâm itmege 'adû remye
Burûca çıkdı kevâkib kim eyleye peykâr
4. Sipâh-ı zengî-i deycûra itmege şeb-hûn
Pusuya girmiş idi şehriyâr-i bâliş-i çâr
5. Bozuldı 'asker-i şâmuñ neberd ü heycâsı
Çü hôr çeküp yine evreng-i çarha itdi şerâr
6. Hezir-i mûr çıkup bîşe-zâr-ı gerdûna
Bu gâv-i hâki urup pençesiyle kıldı şikâr
7. Horôs-ı şubh açup uçdı bâl-i perrîni
Sipih mezra'ınuñ yidi dânesin ne ki var
8. Akıtdı çeşme-i hûrşîdi bahr-i ahdardan
Şu'â' lülesi idi o çeşmenüñ zer-kâr
9. Bülend mertebe olmazdı hüsrev-i hâver
Cenâb-ı 'izzetüñe sürmese yüzün her bâr
10. Muhammedin Yûsuf-likâ Cenâbî Beg
Halîl ü Hızr-ı 'ilm Mûsa-güftâr
11. Sipih mezranın hâşılın yazar cev cev
'Utârid eylemege 'arz kapuña her bâr
12. Baş egmeye şu ki emrüñe hâmeveş dâ'im
Dili kesile döküp yaş olup siyeh-ruhsâr
13. Kazâ siyâsete cellâd ü mâh-ı nev çengâl
Sipih 'arşa-i kînüñde ser-nigûn ber dâr
14. Hilâl-i şâmî-i ebreş-süvâr-i kulle-i nişin
Kimine halka-be-gûşuñdur ey kamer-ruhsâr
15. Gubâr-ı sümm-i semendüñ ser-i hûra iklîl
Hadîd-i pâye-i kadrüñ bu kubbe-i devvâr

⁵²⁵ Basındı: Yaşındı, D.

16. Medâr-ı devletüñ bulımaya merkezini
Demür ayağ ile devr itse niçe yıl pergâr
17. Kimesne çekmedi açlık devründe cezma⁵²⁶
Ayağa düşmedi kimse meger ki cür‘a-ine (...) ⁵²⁷
18. Ümîd nahlini dikdüm çü bâğ-ı luṭfuñda
Bitüre ebr-i kefüñ ger olursa gevher-bâr
19. Düşinde görmedi Aḥmed niçe kaşâ‘idde
Bu tarz-ı ḥâsı **Figânî** ki eyledi izhar
20. Bu deñlü lü‘lü’-i ḥâsı ma‘ânî baḥrinden
Ṭalup çıkardum ayağıña itmege îşâr
21. Ḥazef bahâsına almaz kimesne gûş eyle
Cihânda olmaya zâyî‘ bu lü‘lü’-i şehvâr
22. Elümde kulpı kalurdu şehâ nice tutsam
‘Aceb zamânede var mı benüm gibi bî-kâr
23. Yeter şikâyet-i faqr u felâket-i devrân
Götür du‘âya elüñ eyleme sözüñ ikşâr
24. Niçe ki ḥüsrev-i ḥâver burûc-ı gerdûna
Livâsını dike ḥükmini eyleye izhâr
25. Günün yig ola günüñden eyâ sipihr-i şeref
Murâduñ üstine devr eyleye felek her bâr

[Kaşîde]

Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilün

Ve leh-û eyzan

1. Girince câme-i ḥâbe cihân-ı buḳalemün
Uyudu fitne-i ‘âlem kevâkib açdı ‘uyûn
2. Ḥurûs-ı ‘ârşâ ğidâ itmege yâḥûd ol şeb
Kevâkib erzenin ölçerdi keyl ile gerdûn
3. Nücûm çeşmine çekmek dilerdi yâḥûd kuḥl
Sipihr-i peyvesi çerhiñ ya zülf-i ğâliye-gûn
4. Cihânı almış idi hayli cünd-i şâkî
İrince ḥüsrev-i ḥâver livâsın itdi nigûn
5. Geçüp oturdu çü taḥta o ḥüsrev-i ğtî
Cihâna saçdı açup der define-i medfûn

⁵²⁶ Cezmâ: cevri, D.

⁵²⁷ Mecmuada bu kısım yazılmamıştır. Kelime divanda şu şekilde geçmektedir: “hâr”

6. Yumağa çirk-i şebi câme-hâb-ı gerdûndan
Getürdi çeşme-i hûr âb kûrş-ı meh şâbûn
7. Cihâna mu‘cizesi zâhir oldu Mûsî-veş
Çıkardı çün yed-i beyzâyı şubh-dem gerdûn
8. Yüzini sürmek ile hâk-i pâ-yi Pâşâya
İşini mihr-i cihân-tâb eyledi altun
9. Dikildi şancağı dînüñ kalâ‘-ı küffâra
Mağar olalı semendüñ sümüne şehir-i Budun
10. Kalâ‘ idinse hayâli ‘adû neberdüñde
Salınca şeş-der-i kahrı hecân ider hâmûn
11. Dem-i gazâda atıldı çü tûp-ı ejder-dem
Leşine kondı o dem kâfirüñ kara kuzgun
12. Önüne kim dura ey Âsaf-ı zamâne senüñ
Başına yıkar idüñ kaçmasa eger mel‘ûn
13. Kef-i sehâña senüñ nice benzeye ‘ummân
Yañuñda dâne-i hardal define-i Kârûn
14. Yüce şu deñlü sarâyüñ senüñ muallâdan
Gice taht-ı şerâdan bu kâh-i mînâgûn
15. Rumûz-ı mes‘ele-i ‘adlûñ itmege taḥkîk
Çıkardı şubha çerâğın kevâkib-i gerdûn
16. Bu sûz-ı felâket olur baña gülşen
Ḥalîlüm olsa eger lûtf u cûduña maḥrûn
17. Kimesne rişte-i nazmumı ḥabbeye almaz
Cevâhir-i süḥanum olsa lû‘lû‘-i meknûn
18. Çerâğüñ olsun virgil bu hâb-ı ḡafletden
Figânî çâkerüñi etme ḡayriye memnûn
19. (...) ⁵²⁸
Götür du‘âya livâ gibi ellerüñ egnûn
20. Hıyâm-ı kadrüne şems olsa şemme-i gerdûn
Nite ki yüce bu tâk-ı muḥarnes-i gerdûn

Ve leh-û eyzan

Mef‘ûlü/ Fâ‘ilâtü/ Mefâ‘ilü/ Fâ‘ilün

1. Çeşmüñ ki mîşeye girdi şîr-i jiyân gibi
Dil almağa puşuda yatur Kâhramân gibi

⁵²⁸ Mecmuada bu misra yoktur. Divanda şu şekilde geçmektedir: “Yeter şikâyet-i fakr ü felâket-i devrân”

2. Her kârbân ki tûş ola tâlân ider gözüñ
Alup eline tîr ü kemân Türkmân gibi
3. Zülfünde dil Һarâmî gözüñden Һazer ider
Derbend içinde gice Һalan kârbân [gibi]
4. Vay ki sürindi aşığı yuҺaru kirpigüñ
Cârûbuñ olmağa şu fülân bin fülân [gibi]
5. Çeşmüñ **Figânî**yi nola aşmazsa kirpüğe
Biñ biñ Һulı var öñin revân Erdevân [gibi]

[Gazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

1. Serv gibi baş çeküp her kim dimez dehre beli
Her neye dirseñ irer gül-zâr-ı 'âlemde eli
2. Dâneden kem şan bu 'âlem-i keşt-zârın cev-be-cev
Yile virdi hırmenüñ bâd-ı hevâdur Һaşılı
3. Şöyle ğarķ itdi cihânı seyl-i eşküm sû-be-sû
Yidi deryâdur görinen baҺr-i eşküm sâhili
4. Bâķi sanmañ Һarĥ-ı gerdûnuñ sarâyın fânîdür
Her vücûda gelenüñ şâhâ 'ademdür menzili
5. Çünkü erdi⁵²⁹ **Figânî** cân virüp cânâneye
Ara yirde Һihre-i maķşûda tendür Һâyli

25a

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Sevdî gönülüm bâĝ-ı Һüsnüñ bir gül-i Һandânını
İñledür Һâr-ı belâda bülbul-i nâlânını
2. Çâr-sû-yı 'ışķ içinde dil metâ'ın almağa
Merdüm-i çeşmüm pür itdi sîm ile dâmânını
3. Lâle-zâr itdüm gözüm yaşıyla bâĝ-ı 'âlemi
Ey ciger pergâlesi aķıtma baĝrum Һanını
4. Yılduzı düşdi meh-i bedrûñ işi oldı tamâm
Rûşen idelden yüziñ⁵³⁰ mihri sipihr eyvânını
5. Һayl-i ğam bulmaz zafer âhen Һişâruñdur dile
Şaķla sîneñde **Figânî** yâruñuñ peykânını

⁵²⁹ erdi: irerdi, D.

⁵³⁰ Yüziñ:yüzi, D.

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ûlün

1. Burc-ı şeref üzre görüp ol ruhları mâhı
Âhum sevinüp gök yüzine atdı külâhı
2. Vardukça çemen seyrine göz degmemek için
Ol gözleri mestâneyi sen şakla İlâhî
3. Ok gibi beni bağına başardı kemânuñ
Bir kez gözi ucıyle kılaydı nigâhı
4. Dil mürdesini düşde didüm kim ider ihyâ
Gösterdi baña Hâzret-i 'Îsâ Memi şâhı
5. Yâr ışığını bekle odur maṭlab-ı a'lâ
Terk eyle **Figânî** yûri var manşıb u câhı

[Kâşîde]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

1. 'Azm-i şikâr idince şeh-i Qahramân-ı ceng
Ser-geşte oldu havfla bu nîl-gün neheng
2. Aldı kemân-ı Rüstemi Zâl-i felek ele
Derrende cân-verlere atmag için ḥadeng
3. Kavs-i kuzah kanadı çü minḳârı mâh-ı nev
'Anḳâ-yı çarha cirm-i dırahşân-ı mihr çeng
4. 'Anḳâ iken ḥamâme gibi çizginür döner
Ser-geşte oldu havfûñ ile çarḫ-ı nîl-reng
5. İskender-i vegâ vü Nerîmân-ı kâr-zâr
İsfendiyâr-ı ma'reke Efrâsiyâb-ı ceng
6. Sultân-ı berr ü baḫr Süleymân-ı şark u ğarb
Şâhib-kırân-ı dehr şehenşâh-ı nîk-neng
7. Faḫr idinürdi ey şeh-i gerdûn-kevkebe
Tutsa rikâbın âşafuñuñ Hüsrev ü Heşeng
8. Kem kullaruñ durur ki şalınmışdur uçlara
Sultân-ı Mısr şâh-ı 'âcem Erdel ü Fireng
9. Telḫ olduğına kâm-ı baḫr bu durur sebab
Şu oldu havf-ı tîġuñ ile zühre-i neheng
10. Şol ḥaddedür sükûn ü vaḳârun ki olmaya
Bâr-ı girân-ı ḥaşmetüñe kûh-ı Kâf deng
11. Cândan ümîdi kesdi görüp berḳ-i tîġuñı

- Gökde bulutla ceng ü cidâl eyleyen peleng
12. Olup havâle şıtma gibi gör ki şeş-perüñ
Dâr-ı cihânı eyledi anun gözine teng
13. Destüñe konalı senüñ ey şâh-bâz-ı kadr
Oldı sipihr beyzâları ayağına zeng
14. Her kim tekâvür üzre göre dir seni şehâ
Sultân-ı hâver-i felek-i lâciverd-reng
15. Tab‘-ı **Figânî** yüksek uçardı Hümâ gibi
Şâh-ı yegâne eylerse ragbet-i güleng
16. Tab‘um semendini koşaram ehl-i nazm olan
Meydâna gelsün eylemesün hiç ‘özü-i leng
17. Terk eyle lâfı dâver-i devrâna kıl du‘â
Tab‘ ‘un çü kaldı midhat-i zâtında lâl ü deng
18. Terk-i felek nitekim alup destine hadeng
Nahcîr kaşdına ata her yana ol hadeng
19. Hûrşîd mâkiyânî ola bezmüñe kebâb
Muṭrib o bezme Zöhre-i zehrâ-yı şûḥ u şeng

[Gazel]

Mef‘ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

Ve leh-û eyzan gazel

1. Sürdüñ sipihrüñ üstine dün gice yol
Ey dūd-ı âh dünyede var yirden üstün ol
2. Girdâb-ı ‘ışka halka-i nûn oldı bu cihân
Anuñ içine nokta gibi eyledüm hulûl
3. Dîvânelük vilâyetinüñ beglerin görüp
Kaçdı ‘adem diyârına dek ‘asker-i ‘uḳûl
4. Dil dökmek ile câna girişdi o tîğ-i yâr
Deryâya dil döküp nitekim baḥr ider duḥûl
5. Şorsam dehânına dil-i güm-geşteden haber
Dir ey **Figânî** gitdi ‘adem milketine ol

[Gazel]

Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Fe’ülün

Ve leh-û eyzan

1. Murâdı göñlümüñ senden vefâdur
Ki ol cevri ile çokdan mübtelâdur

2. Benüm her hâlümi hâl-i siyâhuñ
Bilür bilmezlenür yüzi qaradur
3. Kimüñ kim bir büt-i sîmîn-teni yok
Eger şâh-ı cihân ise gedâdur
4. Meges el açuban zârîlîğ eyler
Murâdı hâl ile dilden du'âdur
5. Açar sudur meger göñlüm **Figânî**
Ki her serve açar göñül belâdur

[Gazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

1. 'Îsî lebüñüñ işideliden maqâlını
Şahn-ı çemende goncalaruñ şorma hâlini
2. Ber-dâr itme 'arşa-i hüsnünde raḥm kıl
Boynuña alma zülf-i siyâhuñ vebâlini
3. Naḥl-i gül ile birlige yetürdi servi bâğ
Seyr itse yâr gülşeni şalını şalını
4. Taḫdım⁵³¹ hilâl halkasını gûşına hemân
Meydân içinde başan erüñ çarḥ Zâlnı
5. Nazm it firâḫ ehline derd-i derûnuñı
Şâ'ir odur **Figânî** diye vasf⁵³²-ı hâlini

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Dökmege kanını halkıñ ki müjeñ âl eyler
Bize geldükçe doḫınmaz geḫer ihmâl eyler
2. Merdüm-i dîde kenâr itmege ol serv-ḫadi
Yitmiş iki dereden su getürüp âl eyler
3. Dâne-i hâlüne meylüm tuyup İblîs raḫîb
Beni Âdem gibi dergehünde idlâl eyler
4. Toḫrulıḫ itdügüm içün midür ol serv-i revân
Sâye-veş yirlere çalar beni pâ-mâl eyler
5. Gül yüzüñsüz idemez ṭab'-ı **Figânî** efgân
Bülbülüñ saflığını faşl-ı hazân lâl eyler

⁵³¹ Taḫdım: Taḫdı, D.

⁵³² Vasf: hasb, D.

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Câ-be-câ ey sîm-ten sînemde dâğ-ı hûn-feşân
Atlas-ı zerd üstine altun beneklerdür hemân
2. Şâh-ı 'ışķam oldı âfâķ içre ey hûrşîd-had
Dûd-ı âhum üstime bir lâciverdî sâye-bân
3. Gîtđi âhum 'arş kandîlin çıkup uyarmağa
Dûd-ı âhum anuñ emredince⁵³³ götürdi nerdübân
4. Yirde gökde zerre-veş şabr ü karârüm kalmadı
Göreliden gün yüzünü ey meh-i nâ-mihr-bân

(26)

25b

5. Ey **Figânî** bu gice sevdâ-yı zülf-i yâr ile
Dûd-ı âhum başın alup göklere oldı revân

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Zaķm-i nâķun bâğ-ı sînemde gülistândur baña
Kesdügüm herbir elif serv-i hırâmândur baña
2. Cân virürken ķasret-i la'lüñle künc-i hücrede
Ķatre ķatre şu viren ey gonca peykândur [bana]
3. 'Arz-ı dîdâr eylemezseñ dûzâķ olur kâ'inât
Sensüz ey hûr-ı behîştî ravza rusvaydır⁵³⁴ baña
4. Ķatlüme ķanķer çeküp âzürde ķılma destüni
Sevsen-i âzâdı bâğuñ tîğ-i burrândur baña
5. Zevķ ideydi dirdi Câmî tab'umuñ keyfiyyetin
Ey **Figânî** ma'rifet bezminde Selmândur baña

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Nâz eyle ķünkü vardur eyâ serv-i gül-'izâr
Gülzâr-ı ģamda bencileyin bûlbûlüñ hezâr

⁵³³ emredince: önünce, D.

⁵³⁴ Rusvadır: zindandır, D.

2. Sultân-ı ‘ışk oldı şerâr ile dūd-ı âh
Şahrâ-yı ğamda üstüme bir çetr-i zer-nigâr
3. Şol kanlu kanlu dâg ile bu cism-i nâ-tüvân
Oldı şeh-i belâya bir altun benekli zâr
4. Esrâr-ı ‘ışkuñ añlayalı haletin şehâ
Terkîb-i cismüm eyledi bâd-ı fenâ ğubâr
5. Kimdür **Figânî** dir iseñ eyâ Hüsrev-i zamân
Bir derd esîri ‘ışk ile Ferhâd-ı rûzigâr

[Ġazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

1. Dâğlarla sînemi naķş-ı nigâr itsem gerek
Yâre bu resm ile kendüm âşikâr itsem gerek
2. Merve haķķiyçün safâ ile şehâ sa’yüm budur
Ka’be-i kûyuñda cismüm hâkisâr itsem gerek
3. Ruħlaruñ hecrile cânâ dem-be-dem kan ağlayup
Ġam beyâbânın ser-â-ser lâle-zâr [itsem gerek]
4. Niçe bir şabr edeyin cevır ü cefâña dostum
Şabr u tâķat ķalmadı terk-i diyâr [itsem gerek]
5. Her kaçan bir serv-i ķaddüñ la’lini medħ eylesem
Şi’r-i mevzûnum **Figânî** âb-dâr itsem gerek

[Ġazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

Ve leh-û eyzan

1. Hecründe gördüğün bu toķuz ser-nigün ķabâb
Deryâ-yı eşküm üzre benüm oldı bir ħabâb
2. Vaşlı metâ’ın alur idüm naķd-i cân ile
Bâzâr içinde râst degül evdeki ħisâb
3. Ĥâlün ğamı şu deñlü za’îf eyledi beni
Kim sâye-bân idinsem olurdı per-i zübâb
4. Zülfi ucında eylese ruħsârını ‘ayân
Dirler ki doğdı cânib-i mağribden âfitâb
5. Dîdâr-ı yâri görmege bir dem **Figânîyâ**
Gözler idüp ħabâbı aķar sür’at ile âb

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Tâk-ı eflâki yaķardum âh-ı âteşnâkden
Seyl-i eşküm irmeseydi dîde-i gamnâkden
2. Fûrkat-i nâr-ı ceĥîmüñ şöyle yaķdı kim beni
Şimdi odlar saçılır bu sîne-i şad-çâkden
3. Ey kemân-ebrû şaķın kim nev-cevânsın âhdan
Tîr-i âh-ı 'âşık eyler çün güder eflâkden
4. Pâdişehler başına gevher urınur şevķden
Zülfî götürürler ben ğubâr-ı hâkden
5. Gerçi hayrân olmuşam ĥatt-ı ğubâr-ı la'line
Ey **Figânî** mest olup geçmek gerek tiryâkden

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün/ Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün

Ve leh-û eyzan

1. Baĥr-i firâķa düşdüм çün irmedüm kenâra
Ey Hıẓr-ı cân iriş kim ola bu derde çâre
2. Zülfüñ şebinde cânâ şol deñlü aĝladum kim
Oldı felekde ebrüñ yüregi pâre pâre
3. Hecrüñ şebine çün kim açıldı rûz-ı baĥtum
Bes niçe bî-ĝam olam ben baĥtı ğünü kıra
4. Maķşûduñ ey ğüneş ger cân ise işte al kim
Kaşuñ hilâl idüpdür döymeز çok intizâra
5. Şem'-i ruĥuñ firâķı yaķdı **Figânî** cânın
(...) ⁵³⁵

⁵³⁵ Mecmuada bu mısra yazılmamıştır. Divanda bu mısra şu şekilde geçmektedir: “Olsun anun yiri nur göz göre yandı nara”

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Câm-ı 'ışkuñ şevk ile nûş itmişem Rûz-ı Elest
Şanmañuz kim zâhirâ meyden olupdur cân mest
2. Şem'-i ruhsârına yâruñ dil düşüp pervâneveş
Perr ü bâlin nâr-ı hicrân ile itmişdür şikest
3. Ol kamer tal'atluya nâzır olaldan cümle halk
Mâh ü mihrüñ zerre-i kemterden oldı kadri pest
4. Göreliden kâmetin ol serv-i kaddüñ nâreven
Gör ne ta'zîm ile durup bağlamışdur karşı dest
5. Mest görüp kûyında 'ayb itmeñ **Figânî**yi ki ol
Bir leb-i mey-gûn firâkından olupdur mey-perest

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Fe'ûlün

Ve leh-û eyzan

1. Saña gamzeñle kim dir kaşd-ı cân it
Çeküp hançerlerüñ her demde kan it
2. Cihân bâğına 'arz eyle cemâlün
Serâser lâle-zârı gülsitân it
3. Güneş lâf eylemiş ey mâh sen de
Atup gökden uçur hâr-ı cihân it
4. Getür sînemde şakla 'ışk-ı yârı
Ol âteş-bâzı küliyle nihân it
5. Gerekdür gülşene âvâz-ı bülbül
Figânî kûy-ı dil-berde figân it

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Çarha âhum gice ey meh çekmese yalıñ kılıç
Böyle encüm içine yir yir kıran girmezdi hîç
2. Öykünürse yâra ey engüşt-i tîğ-i âb-dâr
Bir gice gökde mâhı durduğı yirde iki biç
3. Bu dil-i güm-geştaye şorsam eger virmez cevâb

- Ey güneş yokdur dehânuñ zerrece var ise hiç
4. Halka olmuş bir yılanı şandum ey servüm görün
‘Ârizuñ üstinde bu zülf-i ‘anber pîç pîç
 5. Ey **Figânî** çün fenâ bezmine başduñ ayağı
Nüh sipihruñ bu toköz peymânesin bir yerden iç

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve leh-û

1. Hamdü li’llâh kim yine dil-ber bizümle yâr imiş
Şâd-mânum kim dilâ başumda devlet var imiş
2. Dirler idi ol şanem nâzüklük ile dil alur
Aldı gönlüm nâz ile Allâh ki nâzük yâr imiş
3. Ey perî yüzlüm direm varma raķibe kıl hâzer
Fitnesine aldanup virme göñül mekkâr imiş
4. Hey ne âfet dil-rübâsın her kılnda zülfüñüñ
Yolına cânlar virür biñ biñ göñül ber-dâr imiş
5. Her kaçan yazsam nigârâ la’lün evşâfın senüñ
İşidenler dir **Figânî** hoş şeker-güftâr imiş

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve leh-û

1. La’lünî emsem didüm ol an döndürdi yüzün
Şanma ben dil-ğasteden cânân döndürdi yüzün

26a

2. Gördüğü kim bir serv-ķâmetdür gelen biñ nâz ile
Hacletinden zâhid-i nâdân döndürdi yüzün
3. Dönmedi çevgân-ı zülfüñden serim ey şeh-süvâr
Bir kezin urmağ ile ğaltân döndürdi [yüzün]
4. Ey gözim yaşı revân it ey ciger olğıl kebâb
Bendesinden şâh-ı ‘âlîşan döndürdi [yüzün]
5. Gördiler te’sîr kılmazmış naşîhat ‘âşîķa
Cümlete yâhû diyüp ilhvân döndürdi [yüzün]
6. Bildi kim vaşlından ayru ber-murâd olmak muhâl
Dûr olup bîmârdan dermân döndürdi [yüzün]

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Her kaçan ol bî-vefâ ağıâr ile sâgar çeker
‘Âşık-ı dil-ḥasteler kanlar yudar gamlar çeker
2. Dôstlar bilsem günâhum neyledüm ol dil-bere
Hışm idüp mestâne çeşmi katlûme ḥançer çeker
3. Ḥançer-i la'lüñle cânâ dil belâ bezminde ah
Dem-be-dem kan ağlayup kanlar yudar semler çeker
4. Âh-ı Âteş-nâkümi kim görse başum üzre dir
Bende-i maqbûludur şâhuñ livâ-yı zer çeker
5. ‘Âlemüñ sultânıyam dirse **Figânî** vechi var
Hâk-i pâyuñdan efendi başına efser çeker

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Kâmet-i ḥam-geştemüz gûy-ı belâ çevgânıdur
Şeh-süvârum ‘arşa-i ‘ışkuñ atıñ⁵³⁶ meydânıdur
2. Topuñ ağsun göklere ey âh-ı âteş-bâr kim
Kal‘a-i gerdûn senüñ bir topuñuñ vîrânıdur
3. Zerreler şanma felek bu şîşe-i ḥûrşîd ile
Nev-‘arûs-ı ḥüsnüñüñ ey meh gülâb-efşânıdur
4. Kim ki bir şâh-ı cemâlüñ ‘ışkına oldı esîr
Pâdişâh-ı heft-kışver ‘âlemüñ sultânıdur
5. ‘Ârşa-gâh-ı gamda bu çevgân-ı dûd-ı âhumuñ
Ey **Figânî** nüh felek bir gûy-ı ser-gerdânıdur

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Vâdî-i gamda benem Mecnûn gibi nâ-şâd olan
Bîsütûn-ı gamda dil tıflı durur Ferhâd olan
2. Vâmık u Ferhâd ü Mecnûn ancaḳ añlar derdümi
Bilür üstâduñ cihânda ḳadrini üstâd olan

⁵³⁶ atın: anun, D.

3. Câm-ı mey tesbîhum ü mey-ḥânedür Beytü'l-ḥarem
Nâm-ı dilberdür zebânümde hemân evrâd olan
4. Mescid olmaz ise zâhid ḥâzıruñ mey-ḥânelik
Neylesün nitsün cenâb-ı dil-rübâdan yâd olan
5. Ey **Figânî**ye naşîhat eyleyen gel fâriğ ol
Pîr pendin eslemez rüsvâ-yı mâder-zâd olan

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Âh kim ḥâlî degül bir lahza göñlüm âhdan
Neylesün bî-çâre dil kırtulmadı eyvâhdan
2. Dil-berâ seng-i rakîbüñden şakınsa dil nola
'Âşık olan kişi şaklar sevdüğün bed-ḥâhdan
3. Sîneme çekdüm 'Alînüñ Zülfikârı şeklini
Hem anuñ etrâfını zeyn eyledüm ya Şâhdan
4. Ser-nigün gördüm bu gün ağıâr-ı merdûdı yine
Beñzer ol şeytânı sürdüñ ey melek dergâhdan
5. Âh-ı fûrkatden **Figânî** ölse cânâ tañmıdur
Niçeler öldi bilürsin derd ile bu âhdan

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Beni egri çıkarmasun yanuñda ḥançer-i ser-tîz
Yüzine sürmesün alup bir avuç kanum ol hûn-rîz
2. Çıkan bağrumdaki başla olupdur ġarḳa-i Sürḥâb
Ḥayâl-i yâr şâhıdur göñül taḥtı durur Tebrîz
3. Şeh-i 'ışkam kulağumda yaraşur olsa gevherler
Kulağum doldurı sögse n'ola ol la'l-i gevher-rîz
4. Yüzün görüp murâda irmek isterseñ komaz zülfeyn
Ġurûba varmadın ḥûrşidimiş menzile şeb-ḥîz
5. Beri yanında dünyânuñ şebâtı yok çü fânîdür
Geçelüm öte yanına **Figânî** rûzigâruñ tîz

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün/ Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün

Ve leh-û eyzan

1. Kırdı şahı-ı çemene hayme-i dîbâ nev-rûz
Lâleden aldı ele câm-ı muşaffâ nev-rûz
2. Virdi şah-ı güle gül-zâr-ı cinânun haberin
Oldı bâd-ı seherî gibi sebük-pâ nev-rûz
3. Bezm-i gülşende idüp kâmet-i ra'nâsını 'arz
Geydi cânâne-şifat câme-i hağrâ nev-rûz
4. Lâleden hoşka ile meşrebi izhâr eyler
Gösterüp dehre yine âyîn-i 'Îsâ-nev-rûz
5. Vaşf ider hatt-ı dehânını **Figânî**yi diyen
Sâgar-ı gülle ider bülbülü gûyâ nev-rûz

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Ağlamazsa beni bir dem acıyup didelerüm
Göreyin tursun iki gözine hûn-ı cigerüm
2. Yirden üstün ola gerdûn göreyin haşre degin
Ki cihân içre benüm üstime bu kadar dönerüm
3. Görinen şanma şafağ dün gice çarhuñ ey meh
Yüzini kana yudı sille-i âh-ı şehirüm
4. Cân virüp cân alıyor bister-i miñnetde gönül
Ağlasun anuñ içün kanlar dîdelerüm
5. Ġam-ı hecrüñle **Figânî** ruñı gül-gûn oldu
Dağı rahm itmesin aña eyâ sîm-berüm

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Hasret odına tîğî nigâruñ zebânedür
Cevherleri yüzinde şererden nişânedür
1. Yanuñda murğ-ı dil nola ârâm eylese
Tîğ-i mücevherüñ aña çün âb ü dânedür
2. Tîğüñ sipihr cevheri bir bir kevâkibi
Hûn-ı dilüm yüzinde şafağdan nişânedür

3. Bir bahrdür kefüñdeki şemşîr-i âb-dâr
Yir yir içinde gevheri dürr-i yegânedür
4. Şi'rûñ **Figânî** ol şeh-i mülk-i melâhatûñ
Evşâf-ı tîğî ile pür âb-ı revânedür

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Yüz virmesün meded diñüz ol mâh-pâreye
Şol hâl ü haţ dinen bir iki yüzi қaraya
2. Tîğûñ şu deñlü zaħmüme қan aғladur ki âh
Sînemde acır oldu begüm yara yaraya
3. Ġarқ eyler idi mevc-i belâ dil sefînesin
Cân hevâ-yı zülfüñ ile vardı қaraya
4. Kûyuñda қatre қatre sirişküm benüm hemân
Ey meh felekde beñzedi yer yer sitâreye
5. Mihrüñ zevâlden başı қurtulmaz **Figânîyâ**
Kim қоşdı yâri sâye diyen yüzi қaraya

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Cihân bâğî bahârını nidem ol nev-bahârumşuz
Gerekmez ravza-i cennet riyaz-ı gül-'izârsuz
2. Yañılmaz bir nefes eşküm bu çeşm-i hûn-feşânumdan
Aқar ceyhûn-veş şar şar o serv-i cûy-bârumşuz

(27)

26b

3. Felek zeyn etmesün iñen bu mihr ü mâh ile kendün
Ki gelmez zerre deñlüce cihân naқşî nigâmsuz
4. Firâқ-ı künc-i gam içre ne müşkil derd olur yâ Rab
Esîr-i derd ü gam olmaқ o şâh-ı şeh-süvârumşuz
5. **Figânî** rûz ü şeb her dem bu fânî gülsitân içre
Geçürdi 'ömri zâr ile dirîğâ gül-'izârumşuz

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Deşt-i ğamda bu yemi Mecnûn-ı nâ-şâd eylemez
İtdüğüm kârı belâ kûhında Ferhâd eylemez
2. Gözlerüm giryân işüm efgân ü dil nâlân hem
İş var kim baña ol hûr-i perî-zâd eylemez
3. Tîşe-i ğamda ne kan ağladuĝunu Kûh-ken
Başına doĝınmayan bilmez anı yâd eylemez
4. Niçe ger 'âkıll dutarsa üstüne aldanma çarh
Bir Süleymân var mı tahtın dehr berbâd [eylemez]
5. Sikke-i mermerde kazduñ Bîsütün-ı 'ışkda
İtdüğün kârı **Figânî** degme üstâd eylemez

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Yüzüm zerd ü yaşum al oldı dirsem yâran añlar
Miyânuñ fikri mû kıldı tenüm dirsem hayâl anlar
2. Bilen nefsin bilür Rabbin demiş hûn Sâķî-i Kevşer
Bu sırrı zâhir ü bâtın haķîkat ehli hâl añlar
3. Harâbat ehli fâsıkdur diyü ta'n eyleme zâhid
Cihânda bunlaruñ keyfiyyet-i hâlin ricâl añlar
4. Cemâlün muşhafı üzre konılmış noktadur cânâ
Velî bâdî nazarda kim görürse anı hâl [añlar]
5. Vücûd-ı vâcibi fehmi eyleyendür 'ârif-i bi'llâh
Ser-â-ser 'âlemi bunlar bugün zıll-i zılâl añlar
6. Yüzüm def kâmetüm çeng oldı ğamdan dir isem dil-dâr
Baña cevri ü cefâ eyler sözümi kıl u kâl añlar
7. **Figânî** sûz-ı Hüsrevden yaķarsın şem'-i eş'ârı
Nezâketde Hasan sensin hayâlâtün Kemâl anlar

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Ağzuñ hadîşine açılmaz zerrece dehân
Esrâr-ı ĝaybe vâķıf olan tab'-ı hurredân

2. Ey serv-i hoş-hırâm şakın yoluña gelür
Her sûya şu gibi gel akitma yaşum revân
3. Gözden çıkalı gelmedi hiç ‘aynuma yaşum
Merdüm gibi ki eyleye kendü yirinde kan
4. Rûmuñ Kemâli dirler idi baña şüphesiz
Görse kemâl-i kudretümi ehl-i İşfahân
5. Meddâh olalı saña eyâ Müşteri-cebin
Oldı **Figânî** ‘arşa-i nazm içre pehlevân

[Gazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

Ve leh-û eyzan

1. Ger tîğ-i hecr ile çıka cân tenden ey perî
Çıkmaz gönülden ölmek ile gamzeñ oğları
2. Gökler yüzine çıkmağa zencîrler durur
Şanmañ şerâredür ki şaçar âhum ejderi
3. Döndürdi âsumâna hilâl ü nücûm ile
Kûyuñda na‘lçeñ ile ol kebkebün yiri
4. Jûlide mû başumda siyeh şemledür baña
Gam tekye-gâhınuñ benem ey dost kalenderi
5. Kâfir rakîbi yaratup itmege helâk
Oldı **Figânî** ‘arşa-i ‘ışkuñ gâzanferi

[Gazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

1. Hâme-i kudretle yazdı nakş-bend-i Kâf u Nûn
Hüsn ü hulûk ile seni ser-defter-i mâ yesturûn
2. Sâkin olaldan maħalleñde rakîb-i nâ-sezâ
Reşk idübdür cân ü dil *yâ leyte kavmî ya ‘lemûn*⁵³⁷
3. Len tenâlü’l-birre hattâ tünfîkû dirsem revâ
Baş u cân terk idelüm kül ledeynâ muħdarûn
4. ‘Âşık-ı şâdık benem ‘ışkuñ yolunda râstî
Şıdk-ı dâ‘vâma delîl inn’el naħnû’s-şâdıkûn
5. Bu **Figânî** çeşmi hûn-rîz-i belâ-âmîz iken
Eyledi teslîm-i cân *innâ ileyhi râcî ‘ûn*⁵³⁸

⁵³⁷ Mecmuada bu kısım Arapça’dır: “*yâ leyte kavmî ya ‘lemûn*”

⁵³⁸ Mecmuada bu kısım Arapça’dır: “*innâ ileyhi râcî ‘ûn*”

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzan

1. Kaşlaruñ tuğrası cânâ âfitâb üstindedür
Şekl-i bi'smi'llâha beñzer kim kitâb üstindedür
2. Âfitâb-ı 'âlem-ârâ gördüğince ruħlaruñ
Zerre-veş ditrer felek üzre hicâb [üstindedür]
3. Dâğlar yaqdum ruħuñ şevkiyle dilde lâle-vâr
Ol sebebdendür ki kalbüm inkılap üstindedür
4. 'Âkıll iseñ 'âlemüñ nakşın görüp meyl eyleme
Köhne bir virânedür bünyâdı âb üstindedür
5. Tıtalum kim ser-be-ser sultân-ı 'âlemsin bu gün
Ey **Figânî** menzilüñ âhir türâb üstindedür

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Hâlüñ ğamıyla tâzeledüm sîne dâğını
Yaqdum dil ehlinüñ o söyünmiş çerâğını
2. Başın elinde gördi bu bezm-i zamânede
Her kim ki içdi câm-ı maħabbet ayağını
3. Fenn-i cefâda zülfine ey dil belî diyüp
Mengûş-ı yâr tutdı öñinde kulağını
4. Tâtâr-ı zülfi yâdına 'azm-i sefer kılan
Kûy-ı belâda eylesün evvel konağını
5. Görsem **Figânî** câm-ı mey içre ħabâb-ı al
Deşt-i belâda yâd iderem cem otağını

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Demidür kanlar ağlarsam eger ey çeşm-i pür-ħûnum
Kâbâ-yı al geymişdür bu gün ol ħaddi gül-gûnum
2. Yüzüme bir güle bakup tebessüm itdi ol gonca
Açıl gül ey gül bahtum sevin ey kalb-i maħzûnum
3. Göñül kûyuñda şu deñlü yıllar yeldi yöpürdi
Dimez ol saçları Leylâ benüm âvâre Mecnûnum

4. Nigâr ise ferâgatde gönül âlâm ü miñnetde
Niçe ‘arzedeyim ya Rab benüm hâl-i diger-gûnum
5. **Figânî** sâye-veş anuñ nola yoluñda hâk olsañ
Hırâmânî hırâmânî yürür ol qaddi mevzunum

[Ġazel]

Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün

Ve leh-û

1. Bu hâristân-ı ‘âlemde açılmazsa gül-i maqşûd
Ne gam ey bülbül-i cân çünki gülzâr-ı ‘adem mevcûd
2. Urupdur başuma cellâd-ı gamzeñ niçe kızmış mîh
Gözümnden uçları çıkdı degül müjgân-ı hûn-âlûd
3. Ruñuñda hâl-i yek-tâneyle baqs-i iştirâk eyler
‘Aceb mi ehl-i Hind oda yaqarsa kâfir oldı ‘ûd
4. Komadı yir yaşum rûy-ı zemîni garq-ı âb itdi
Anuñçün dûd-ı âhum yir yir oldı göklere memdûd

27a

5. Tecellî-i şafâ-yı şaykal-i mir’ât-i hâverden
O mâhuñ ‘aks-i hüsniñ **Figânî** mâ-hüve’l-maqşûd

[Ġazel]

Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Fe’ûlün

Ve leh-û eyzan

1. Ne tîr-endâz olur qalbüñ kemânı
Belürmez sînede tîrûñ nişânı
2. Şu hûnî çeşmüñüñ üstine ey cân
Düşer va’llâh harâmîlik nişânı
3. Şebîhûn itmege haţtuñ çerisin
Çıkup yağma ider dârü’l-emânı
4. Vefâ it cevri qo ey şûh-ı tannâz
Geçer qalmaz güzelligüñ zamânı
5. Virür zülfi gibi gönli hevâyâ
Niçe bî-rahm olur yâruñ **Figânî**

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Cihâna 'ışk ile geldüm ne mâlum ne menâlum var
Kânâ'at gencine kâni' olalı hoşca hâlüm [var]
2. Gerekmez zerrece zâhid cihânuñ mihr ile mâhı
Benüm bir yüzi gün alnı kamer kaşı hilâlüm [var]
3. Dehânı sırrına yokdur sözüm kim zerrece cânâ
Miyânuñ vaşfi kılmakda bir ince hayâlüm [var]
4. Efendim saña lâyıķ cândan özge nesne yok amma
Eşigüñ itlerine kâse-i serden sifâlüm [var]
5. Kabâ-yı atlas-ı çarha değışmem Tañrı haķķiyçün
Bu gün rindâne egnümde **Figânî** köhne şâlüm var

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Ey gönül lutf eyle gel feryâd u emdan vaz gel
Sen daħı ey serv-i kad cevır ü cefâdan [vaz gel]
2. Firkatünle zâr zâr ağladuğum gören didi
Var birini daħı sev ol bî-vefâdan [vaz gel]
3. Leblerüñden bûse vir didüm nigâra didi kim
Niçe söylersin daħı olmaz recâdan [vaz gel]
4. Gönüm alduñ nâz ile aña raķîbüñ kahrını
Şu gibi ey serv-ğadd her sûya câdan [vaz gel]
5. Her ne cevrüñ var ise eyle **Figânî** bendeñe
Tek raķibe ey şanem mihr ü vefâdan vaz gel

[Ġazel]

1. 'İşkuñ olaldan ey meh günden güne ziyâde
Her gice şubha dek göz yıldız şayar semâda
2. Ben bir nigâr naķşın resm eyledüm gönülde
Kim görmedi İskender câm-ı cihan-nümâda
3. Bostân-ı dehr içinde ey gülbün-i leţâfet
Ben gonca gibi dil-teng sen gül gibi küşâde
4. Bâķî degül tayanma mal ile mülke ey şeh
Dünyâ ki kalmamışdur Cemşîd ü Keyķubâda
5. Kûh-ı belâda Ferhâd yok yire dökme yaşıñ

- Gel 'ışkı benden öğren şâd ol üstâda
6. Başum göke irerdi hûrşîd gibi ey meh
Yüz sürsem ayağıña sâyeñ gibi fütâde
7. Bir sen degülsin andan dâ'im **Figânî**dür zârı
'Uşşâk her taraftan feryâd ile nevâda

(28)

27b

[Müseddes]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1.

1. 'Arif ol mürşide ir zabî irfân ide gör
2. Baş koyup eşigine cânıñı kurbân ide gör
3. Katresin bahre eriş kendüñi ummân ide gör
4. Kulunun özüñi var 'âleme sultân ide gör
5. Gafil olma aç gözüñ sen seni insân ide gör
6. Hemdem ehl-i dil olup tenini cân ide gör

2.

1. Ŗekl-i insân bu zeyn-i manîde hayvañ yüzüñ
2. Sureta cânlı gibi sîreti bî cân
3. Baş açık yalıñ ayak çıplak vü üryân
4. Bilmeyüp kenüsünü vâlih-i aryan
5. Gafil olma aç gözüñ sen seni insân ide gör
6. Hemdem ehl-i dil olup tenini cân ide gör

3.

1. Hey ayıp yerlere kendüñü ŝaķın itme telef
2. Rabbine eyle ibâdet budur fiil-i selef
3. Ademi ol ki disünler saña bu hayr-ı halef
4. Gafleti terk ide gör tâ bulasın izzü şeref
5. Gafil olma aç gözüñ sen seni insân ide gör
6. Hemdem ehl-i dil olup tenini cân ide gör

4.

1. Aldadı hırş u hevâ nefsini ğarrâlîğı ko
2. Usluna hey dil-i dîvâne bu rüsvâlîğı ko
3. Ehl-i hâl ol gele şimden girü ŝeydâlîğı ko
4. Akluna başına vir fikr ide âmâlîğa

5. Gafil olma aç gözüñ sen seni insân ide gör
6. Hemdem ehl-i dil olup tenini cân ide gör

5.

1. Hamd u şükr ile hüdâya virilen nimete bak
2. Beni tekrîm idüben eyledügi izzete bak
3. Ol hâkîmin kerem-i luţfuña gör hikmete bak
4. Akil iseñ berü gel saña olan devlete bak
5. Gafil olma aç gözüñ sen seni insân ide gör
6. Hemdem ehl-i dil olup tenini cân ide gör

6.

1. Sen seni şanma tehî ‘âlem gîrâsın sen
2. Dünyede eşref olan mazhar-ı esmâsın sen
3. Manide âdem iseñ ‘arş-ı mu‘allâsın sen
4. Yirde gökde ne ki var cümleden alasın sen
5. Gafil olma aç gözüñ sen seni insân ide gör
6. Hemdem ehl-i dil olup tenini cân ide gör

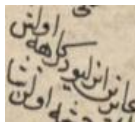
7.

1. Enbiyâ gitdi (...) ⁵³⁹
2. Evliyâ (...) ⁵⁴⁰ ser çeşme olan şâhâ
3. Men ‘arefe sırrını duy ‘ârif-î billâha ulaşan
4. Nefsini aña muhaqqak dahı allâha ulaşan
5. Gafil olma aç gözüñ sen seni insân ide gör
6. Hemdem ehl-i dil olup tenini cân ide gör

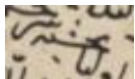
8.

1. Halıkın marifetin hâşıl iden buldı kemâl
2. Odur insân-ı mükemmel aña yok kıllı kâl
3. Benligi terk ide gör tâ olasın nîk hışâl
4. Yokdurur şönu ucu bizden şehâ gadre muhâl
5. Gafil olma aç gözüñ sen seni insân ide gör
6. Hemdem ehl-i dil olup tenini cân ide gör

9.

539 Mecmuanın bu kısmı okunamamıştır.

540 Mecmuanın bu kısmı okunamamıştır.

1. **Ahmedî** gayrını o kendüñe î mân-ı nazar it
2. Mürşid-i kâmile ver kendüñi bir gerçek er it
3. Vasıl-ı mâgrifetullâh ola gör bir hüner it
4. Hasb-i hâluñı hemân bir söz ile muhaşşâr it
5. Gafil olma aç gözüñ sen seni insân ide gör
6. Hemdem ehl-i dil olup tenini cân ide gör⁵⁴¹

[Müseddes]

Mef'ûlü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ûlün

Müseddes Hâyâlî

1.

1. Ne yoluña harç eylemegesin ü zerrim var
2. Ne yâr amın çekmege fermân ü ferdim var
3. Bîmâru garîbim şeb-i amda şehirîm var
4. Ahir nefsimdir saña gel bir haberim [var]
5. Gel gel öpeyin gerdenüñü derd-i serim var
6. Bir boynı uzak yola giderim seferim var

2.

1. Cün kıbledür ey dost yüzüñ kabeyi cemâl
2. Benzer hâcerül esvede boynuñda ki hâlin
3. Men eyleme aşhâb-ı şefâdan ruh-ı alin
4. Şayed ki naşîb olmaya bir dahı vişâliñ
5. Gel gel öpeyin gerdenüñü derd-i serim var
6. Bir boynı uzak yola giderim seferim var

3.

1. Ditrer dil ü cân ol şanem-i sîmber üzre
2. Şol müflis-i muhtâc ki sîmüzer üzre
3. Ben nicesi cân virememe ol lâl-i ter üzre
4. Salim mey olur hâste huşûşa sefer üzre
5. Gel gel öpeyin gerdenüñü derd-i serim var
6. Bir boynı uzak yola giderim seferim var

4.

1. Dil vireli sen addi elif aşı kemâna

⁵⁴¹ Bu manzum mütekerrir müseddesdir. Dokuz bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Gafil olma aç gözüñ sen seni insân ide gör / Hemdem ehl-i dil olup tenini cân ide gör”

2. Yeter gama ben hâkî zamân esdi zamâna
3. Çün geçdi cefâ nîzesi dilden öte cânâ
4. Rihlet demidir sevdicegim kılma bahâne
5. Gel gel öpeyin gerdenüñü derd-i serim var
6. Bir boynı uzak yola giderim seferim var

5.

1. Bir dem serbâlimime lutf eyle güzel kıl
2. Ahval-i diger günuma şevkatle nazar kıl
3. Sen bûse-î lâl-i lebuñı nuql-i şekker kıl
4. Hayali kuluña tahliyeyi zâr u sefer kıl
5. Gel gel öpeyin gerdenüñü derd-i serim var
6. Bir boynı uzak yola giderim seferim var⁵⁴²

[Müseddes]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

1.

1. Esîr-i bendi hecr etdi ben içün ol cefâkârım
2. Yeridir girye ü feryâd ü efgân olsa gerkarım
3. Nola dîvâneveş taşlara çalup şîşe-i 'ârım
4. İdersem dem-be-dem eflâke âh u nâle vü zârım
5. Diriga hüsrâna düşmen sözüñe uydu dildârım
6. Unuttu dostluk hâkkın beni terk eyleyüp yârim⁵⁴³

2.

1. Nola bir mübtelâ dâim hazîn ü pür melâl olsam
2. Özüm hâk eyleyüp râh-ı fenâda Pây mâl
3. Mariz-i derd-i hicrânıñ aceb mi bî mecâl olsam
4. Yeridir ben garîp üftâde dil üftâde dil-i âşüfte hâl olsam
5. Diriga hüsrâna düşmen sözüñe uydu dildârım
6. Unuttu dostluk hâkkın beni terk eyleyüp yârim

⁵⁴² Bu manzum mütekerrir müseddesdir. Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Gel gel öpeyin gerdenüñü derd-i serim var / Bir boynı uzak yola giderim seferim var” ve mecmuada bu kısım tekrar ettiği için müstensih ilk bendden sonraki benddekileri yazmamıştır.

⁵⁴³ Bu manzum mütekerrir müseddesdir. Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Diriga hüsrâna düşmen sözüñe uydu dildârım / Unuttu dostluk hâkkın beni terk eyleyüp yârim” ve mecmuada bu kısım tekrar ettiği için müstensih ilk bendden sonraki benddekileri yazmamıştır.

3.

1. Acebmi tîğ-i hecriñle bu cismim çâk çâk etsem
2. Döküp seng-i melâmet birle sînem zâhnak [olsam]
3. Gamım hâdden geçüpdür nola aḡ-ı sûzân olsam
4. Yeridür kendüyi şemşîr-i ḡayretle helâk [olsam]
5. Diriga hüsrâna düşmen sözüñe uydu dildârım
6. Unuttu dostluk ḡaḡḡın beni terk eyleyüp yârim

4.

1. İdüp gün gibi ol mehpâre aḡyar ile seyrânı
2. Benimle bir dem eglenmez geçer ‘ömrüm gibi anı
3. Şeb-i firḡatde ḡaldım görmez oldum rûy-ı cânânı
4. Yeridir görürsem ḡasretle derd ile cânı
5. Diriga hüsrâna düşmen sözüñe uydu dildârım
6. Unuttu dostluk ḡaḡḡın beni terk eyleyüp yârim

5.

1. Heva-yı ‘aşḡ-ı yâriyle dem-â-dem eyleyüp eḡḡân
2. Delüp baḡrım belâ bezminde olsam ney gibi nâlân
3. (...) ⁵⁴⁴şahrâsını ey Şemsî geşt itsem olup ḡayrân
4. Tacüp etmesün ol ḡâliyetten görüp yârân
5. Diriga hüsrâna düşmen sözüñe uydu dildârım
6. Unuttu dostluk ḡaḡḡın beni terk eyleyüp yârim

28a

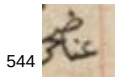
[Muhammes]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

Müseddes-i Sâni⁵⁴⁵

1.

1. Yâd ol dilâ zamânede ḡayr-ü-l ḡalef gibi
2. Dürrü mu‘arrefe dehenin aç şadef gibi
3. Bul ihtirâm şâḡib-i ‘izzü şeref gibi
4. Bil dâirem maḡâmını gözle şeref gibi
5. Sakın zamâne sille urur saña def gibi⁵⁴⁶

⁵⁴⁴ Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

⁵⁴⁵ Müstensih yanlış başlıklandırma yapmıştır. Manzum aslında muhammesdir fakat şair müseddes olarak yazmıştır.

2.

1. Erbab-ı 'ıyş u nûş ki geldi bu hâneye
2. Dünyayı satdılar bir uşûl terâneye
3. Uy sende nây u (...) ⁵⁴⁷ ü çeng ü çeğâniye
4. Aldanma pend-i vâ'ize uyma fesâneye
5. Sakın zamâne sille urur saña def gibi

3.

1. Geçme hevâyı mihr-i büt-i serfirâzdan
2. Gözle hakîkati hadrâ ile mecâzdan
3. Elden koma uşûlini zevk ile sâzdan
4. Degme kişiye sırruñu açma burazdan
5. Sakın zamâne sille urur saña def gibi

4.

1. Bir nâle irdi semime dün arguñundan
2. Feryad iderdi muṭrib-i gerdûn dündan
3. Dirdi zebân-ı hâliyle derdi derûndan
4. Ey 'ilm-i mûsikî okuyan züfunûndan
5. Sakın zamâne sille urur saña def gibi

5.

1. Pir-i müğândan naşîhat idüp didi dün ki
2. Gel gezme şöyle valüh-i hayrân sâniyâ
3. Nuş eyle hem selâseyi gussalıma dâimâ
4. Tabl-ı memâta urmadın el mehter-i kazâ
5. Sakın zamâne sille urur saña def gibi

[Müsemmen]

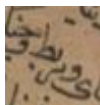
Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Tahmîs-i Diğer ⁵⁴⁸

1.

1. Halas olmak dilerseñ gamdan ey dil-i mübtelâ ol gel
2. Olup dervîş-i mülki aşka yanî pâdişâh [ol gel]

⁵⁴⁶ Bu manzum mütekerrir muhammesdir. Beş bendin son mısrası şu şekildedir: "Sakın zamâne sille urur saña def gibi"

⁵⁴⁷ Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

⁵⁴⁸ Müstensih yanlış başlıklandırma yapmıştır. Manzum aslında müsemmendir fakat şair tahmis olarak yazmıştır.

3. Gel ey pîr-i muhabbet ben ğarîba pîşvâ ol gel
4. Tarik-i ‘aşkıta yanî baña sen rehnumâ ol gel
5. Gelürsen mülk-i aşka sende zâhid bir yâr ol gel
6. Muradın devlet ise tâlib-i fakr u fenâ ol gel
7. Cihan sultânlığın isterseñ ey dil gölgeñ ol gel⁵⁴⁹

2.

1. Sehabetde bugün olduñ dutalım hâtem-i sâni
2. Yahud Qârûn gibi cem eylediñ genc-i firâvânı
3. Bilürsin ‘âkıbet gerdûn kıomaz senden alur cânı
4. Nedür bunca belâlar çekme hergiz kıahr-ı devrânı
5. Ser-a-der hükümüne râm oldu tut mülk-i Süleymânı
6. Girip zulmette dut Hıızr ile içdüñ âb-ı hayvânı
7. Cihan sultânlığın isterseñ ey dil gölgeñ ol gel

3.

1. Giyürse şah-ı gerdun eynine zer niķâbdan hılat
2. Ser-a-ser cismine atlas ile zeyn eylese kıat kıat
3. Rıza gösterme kim yegdir bulardan şâl-i bî mest
4. Gelür zırâ ki ehl-i hâle şâl içre nice hâlet
5. Riyasız bu riyâbesdir cihânda ‘âkıle kisvet
6. Gedalık şâhlık tâb-ı kıanâ‘at durur devlet
7. Cihan sultânlığın isterseñ ey dil gölgeñ ol gel

4.

1. Yanında bir gülün gördüm nice biñ hâr-ı miñnet var
2. Elinde lâleniñ bedde dilinde dâğ-ı kıasret var
3. Sonunda çünkü her bir vıuşlatın elbette fı kıat var
4. Gönül görmez mestkim bir şafâya biñ meşakķat var
5. Gözün aç ğâfil olmağıl rüyasında ferâğat var
6. Ne şevket-i ârzu ile ne sevdâyı şalâvet var
7. Cihan sultânlığın isterseñ ey dil gölgeñ ol gel

5.

1. Cihanda pâdişâh olmak hemân bir kethüdâlıkdır
2. Bu fânî dünyede bî kıayd sultânlık gedâlıkdır
3. Bütün dünyâyâ sultândır gedâ dirlerse şâdı kıdır

⁵⁴⁹ Bu manzum mütekerrir müsemmedir. Beş bendin son mısrası şu şekildedir: “Cihan sultânlığın isterseñ ey dil gölgeñ ol gel”

4. Bu cayın çünki qar-ı ‘aķıbet senden cüdâlıkdır
5. Bu fânî dehrin elbette şöñ ucı bî beķâlıkdır
6. Gönül dervîş ola kim gel gedâlık pâdişâhlıkdır
7. Cihan sultânlığın isterseñ ey dil gölgeñ ol gel

[Müseddes]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

1.

1. Mahrularda saña kimsemukabil mi olur
2. Ru-be-ru olmağa encüm güne ķâbil mi olur
3. Seni sevmez bu cihân içreye bir dil mi olur
4. Saña mihr itse kişi yanî o zâ’il mi olur
5. Seni koyup dil ü cân ğayrıya mâ’il mi olur
6. Kökde hûrşide iren zerre ķâ’il mi olur⁵⁵⁰

2.

1. Gonçe lebler ger ola gülşen-i dehr içre hezâr
2. Geleler sâluñı her sevr ķadd ü hoş reftâr
3. Saçları dâm ola dâneleri hâl-î ‘izâr
4. Murg-ı dil anlara mümkünmidir olmaya şikâr
5. Seni koyup dil ü cân ğayrıya mâ’il mi olur
6. Kökde hûrşide iren zerre ķâ’il mi olur

3.

1. Gelse mehrûlar eyer bir yere ey mâh-ı felek
2. İtseler kendülerin zîver-i zînetle bezek
3. Olsa her biri güzellikde perî çihre gerek
4. Ne perî çihre hey âdem eger olursa melek
5. Seni koyup dil ü cân ğayrıya mâ’il mi olur
6. Kökde hûrşide iren zerre ķâ’il mi olur

4.

1. Burcî hüsñ içre şehâ bir mehi tâbânsın sen
2. Mehitaban dimezüm mihr-i dirahşşansın sen
3. Dolsa ger tâze şanemlerle çü bu deyr ü kühen
4. Her biri olsa anıñ serv katl ü sîm beden

⁵⁵⁰ Bu manzum mütekerrir müseddesdir. Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Seni koyup dil ü cân ğayrıya mâ’il mi olur / Kökde hûrşide iren zerre ķâ’il mi olur”

5. Seni koyup dil ü cân ğayrıya mâ'il mi olur
6. Kökde hûrşîde iren zerre kâ'il mi olur

5.

1. Hûblar içre bugün âfet-i devrânsın sen
2. Ma hâşıl bu hele maşûd-ı dil ü cânsıñ sen
3. Seni sevdi dil ü cânın seni ey ğonca dehen
4. Olsa bir yaña güzellerle cihân bir yaña sen
5. Seni koyup dil ü cân ğayrıya mâ'il mi olur
6. Kökde hûrşîde iren zerre kâ'il mi olur

(29)

28b

[Müseddes]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Fuzûlî

1. Dün sâye şaldı başuma bir serv-i ser-bülend
Kim kıaddi dil-rubâ idi refâtârı dil-pesend
Güftâre geldi bana açup lal-i nûş-ıand
Bir piste gördüm anda döker rîze rîze kıand
Şordum meger bu dürc-i dehendür dedüm dedi
Yok yokdur ey derd nihanındurur senüñ
2. Egmiş hilâli üstine tarf-ı külâhını
Çok dil-şikestenüñ göge ırgürmüş âhını
Zülfin dağıtdı gizledi ebr içre mâhını
Gördüm yüzinde halka-yı zülf-i siyâhını
Ol pîç ü tâbı çok nê resendür dedüm dedi
Devr-i ruhumda rîşte-yi cânuñ-durur senüñ
3. Vêrmış fûrûğ şem-i ruhı gün çirâğına
Şalmış şikeste serv-i kıaddi gül budâğına
Dün serv tek başanca kıadem göz bulağına
Bir nêce hârdan elem êrmış ayağına
Gül bergine batan nê dikendür dedüm dedi
Müjgân-ı çeşm-i eşk-feşânuñ-durur senüñ

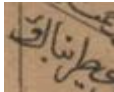
4. Seyr ile şaldı bâğa güzêr ol semen-izâr
Envâ-ı zîb ü zînetle faşl-ı nev-bahâr
Açmış gül üzre sünbül-i gîsû-yı müşg-bâr
Yakmış laţîf ayağına gül-berg tek nigâr
Nesrîne reng-i lâle nêdendür didüm didi
Ėamzem Ėadengi dökduğı kanuñ-durur senüñ
5. Düşmiş ızârı üzre muanber selâsili
Âşüfte-Ėâl êdüp nêce bî-şabr u bî-dili
‘AĞlumı vâlih eyledi şekl ü şemâyili
Göz gördi kâmetin dil ü cân oldu mâyili
Veh bu nê Ėurfe serv-i Ėemendür dêdüm dêdi
Manzûr-ı dîde-yi nîkrânuñ-durur senüñ
6. Seyl-i sirişküm oldu revân Ėâk-i pâyna
Cân vâlih oldu lal-i leb ü güft ü gûyna
Dil düşdi dâm-ı silsile-yi müşk-bûyna
Ol lağza kim şataşdı gözüm zülf ü rûyna
‘AĞreb meh-i münîre vağandur dêdüm dêdi
Arayış-i ziyâ dâr-ı revanun-durur senüñ
7. Dün şubĖ-dem ki lâle vü nesrîn şalup niğâb
Gül Ėihresinden aldı şabâ perde-yi Ėicâb
Gülzâra Ėıkdı seyr ile ol reşk-i âftâb
Şebnem nigârın êtdi yüküş lülü-yi Ėoş-âb
Bu dür nedür nê dürr-i Adendür didüm didi
Epsem **Fuzûlî** eşk-i revânuñ-durur senüñ

[Müseddes]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

Fuzûlî

1. Dün gördüm ol nigârı (...) ⁵⁵¹ercümend
Kâfûr eliyle destelemiş ‘anberin kemend
Bakdım şikenci turesine zârû müstembend

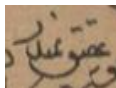
Bir şâhsı nâ-tüvân oturur gerdanında bend
Kimdir bu miskîn ol ne resendir didim didi
Zülfüm kemendi döndüğü cânıñ-durur senin

2. Ol demege çıkdı gülşene ol serv-i gülzâra
Elvân mîve ayagina dökdi şâhsâr
Ne gördüm anda piste vü bâdam vü sîb ü nâr
Bir murg okurdu ‘arz bagında zâr zâr
Ol kuş ne kuş vü bu ne çemendür didim didi
Bâg-ı rahmda murg-ı revâ-nuñ-durur senüñ

3. Göz gördüğünce gönlüm olur hüsn maili
Eylar dili perilik ile niçe akili
Yüzünde sihr idüp yine bir çağ-ı naili
Bende olmuş anda bir nice sâhib-i nazar dili
Çün söyle bu ne çah-ı rifattur didim didi
Ey çok hatâlı kendü günahın-durur senüñ

4. Lâl ü güher dişyle yapışmış dudagina
Misk ü hoten hevesden ulaşmış yanagina
Dürr-i necef hevâdan asılmış kulagina
Çok dane dane nesne dökülmüş ayagina
Hey hey bu (...) ⁵⁵² didim didi
Gözden akan ciğerdeki kanun-durur senüñ

5. Çekmiş cümle ferûdum ‘izz ü cahını
Anberle doldurup başa giymiş külahını
Ebrûn yüzünden aldı vü ‘arz ayıtdı mâhını
Gördüm yüzünde dane-i hâl-i siyâhını
Ol misk lale üzre nedendür didim didi
Cânında ‘aks-i dâg-ı nihanun durur senüñ

6. Nergis uyandı er çemen emn-i câme hâb
Gül çıkdı pirehen yakasından çeküp nikab
Ol dem ki çıkdı habbe maşırıkda âfitâb
Teb düşdi cümle ‘âleme afakı dutdı tâb
Bir zerre gördüm anda dehenündür didim didi
Bu sûz u yakın cism-i kemanun-durur senün

[Taḥmîs]

Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün

1. Görindi ‘aks-i rûy-ı mirât çemenlerde
Zuhûr itdi hırâm kadd-i dilber nâr u nelerde
Oturma merdüm-i çeşmim beytül hazenlerde
Behâr oldu safâ kesb idecek demdir çemenlerde
Hususa salyane geçer serv-i semendlerde
2. Gam u gussa dilâ cân-ı ‘azize gerçi düşmendir
Seniñ çün hattun ider gülşen seyr gül tigi süsendir
Habâbı-ı migrimi pehlivân kırdım efketdür
Zebûn olma ne zeyndir gam u şarap iç devr-i gülşendir
Kavih himmet gerekdür bu cihân içre erenlerde
3. Kaçan vasl olsa mehrûya dire medhûyu
Gird-i araya koy çadırımız kabâya siyi pehlûyu
Kohulayup yatur lahza her serv-i semen buyı
Sarılır her gülendâma çeker pehlûya mehrûyu
Ne hâletler nezaketler komuş çok yire çok pire henlerde
4. Helâk olmuş durur el uzadanlar mâru zülfüne
Nice mansûr asılmışdur sebebsiz dâr-ı zülfüne
Miyân beste kamu ehl ü rag-ı zürranı zülfüne
Kırma ey gönül bend oldunsa târu zülfüne
Sanur bûlbüller hezârân ayakludur her bir şikenlerde
5. Çün emr-i ol olmaz Mihribân-ı ‘ahdi dilberdir
Visâlin v’ade eylerse yine hicrân mukarrerdir
Anuñ içündür bit ü ol ki Hüsrev aña çâkerdür

Firâkıñla nişânî bendeñiñ hâlî (...)⁵⁵³

Visâliñ v'ade itmişdiñ be hey âfet geçenlerde

29a

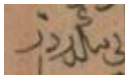
[Taḥmîs]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Taḥmîs-i İshâk

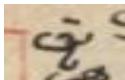
1. Kime kıla şikâyet dil bugün şâh-ı cihânından
Kulun görmezlige urur gelip geçtikçe yanından
Çü bir dem dâd görmedi dil ol şirin zebânından
Ferâgat eyledi gönlüm meh-i nâ mihribânımdan
Belâyı zehre hecr ile usandı tatlı cânundan
2. Benim nevâ-ı dilsuzum nedem kim aña kâr itmez
Niçe olsum benim divâne gönlüm şimdi zâr
Rakip gelip eyle ol şeh-i tekellüm ile 'âr itmez
Eger bâg-ı cinân olsa dahı hergiz kırar
Bu gönlüm vurgu uçmuşdur kadd-i âşîyanından
3. Reh-i 'aşkımda ol mâhıñ bu gönlüm idüçün sadık
Aña rûşen delil olmuş idi sînemde her (...)⁵⁵⁴
Şarab-ı 'aşk ile beni mestim siz sanmañuz ayık
Nice çâk olmasın zehrim bu gün gördüm kim bir 'âşık
Teklif çekmedi çekdi kenâr-ı asdı miyânında
4. Tabibim hasret-i l'aliñle yeter cânı bimâr it
Belâyı derd-i firakınla yeter gönlümü izâr it
Gel ey şâhım beni mihr ü vefâ ile beni yâr it
Esirge gönlümü mujeñ zahmına timâr
Nice bir beslersün hûn-ı cigerle kendü yanından

553

Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

554

Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

5. Uyumaz halk-ı ‘âlem her gice bu (...) ⁵⁵⁵

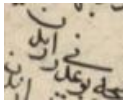
Felek zulm ile ayırdı anı sevgülü yarından
İrâgı olalı kan aglar o yüzü nevbaharından
İşittik yine **İshâk**ı ceddü aşmış nigârından
Neler çeksek gerekdür biz anıñ ahu figânından

[Müseddes]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Müseddes-i Fuzûlî

1. Menem ki kâfile-sâlâr-ı kârbân-ı gamem
Müsâfır-i reh-i şahrâ-yı miñnet ü senemem
Hakîr bañma baña kimseden şağınma kemem
Faķîr-i pâdişeh-âsâ gedâ-yı muhteşemem
Sirişk taht-ı revândur baña bu âh alem
Cefâ vü cevîr mülâzım belâ vü derd haşem
2. Ne mülk ü mâl baña çarh verse memnûnem
Ne mülk ü mâlden âvâre kılsa mañzûnem
Hemîşe müflis ü pest ü muhaķķar u dûnem
Dem-â-dem eyle hayâl eylerem ki Kârûnam
Göñülde naķd-i vefâ genci lîk pinhânî
Gözüm hızâne-yi lal ü güher velî fânî
3. Hayât şarf edüben derd kılmışam hâşıl
Sirişk-i al u ruħ-ı zerd kılmışam hâşıl
Zamîr gözgüsine gerd kılmışam hâşıl
Tabîat-ı seg-i şeb-gerd kılmışam hâşıl
İşüm kara geceler âh vü nâle vü feryâd
Nê vêrseler aña şâkir dêseler aña şâd
4. Hasûd şûret-i ahvâlûme nazâr kılmaz
Nazar kılop men-i bî-çâredin hâzer kılmaz
Şanur ki âteş ehem aña eser kılmaz
Mürûr ile ânı âlemde derbeder kılmaz

Zamâne içre mücerrebdür intikâm-ı zamân
Hemîşe yahşıya yahşı virür yamana yaman

5. Sirişk-rîz gül-endâmlar cefâsı ile
Şikeste-hâl siyeh zülfler belâsı ile
Zamâne içre ğam-ı ışk mâ-cerâsı ile
Hemîşe maşlahatum özgeler rızâsı ile
Bugün zâmâne ol ahvâlden peşîmândur
Egerçi kâfir idi hâliyâ müselmândur
Egerçi bir nêce gün aftâb-ı âlem dut
Cihânda eyledi iqbâl râsı nigûn

[Taḥmîs]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Gitdi hengâmı şebâb elden demi vuslat gibi
Geldi eyyâm-ı meşîyyet erdi şeb-i firkat ki gibi
Sar sar-ı bâd-ı fenâ yakdı selâmet haymesin
Çak çak itdi revâkın câme-i sıhhat gibi
Kâmetimden 'âfiyet ziyâsın aldı rüzgâr
2. Egnime virdi belâ âvânesin hılat gibi
Gerdişi eflâk tay itdi süccel-i ömrümi
Şol satûru mahvolup ebter olan hacet
Emir-i eyyâm-ı şehûr ü ger abam-ı dehûr
Komadı tende mecal ü ruhta rahat gibi
3. Çökdi büyâd-ı beden bozuldu misâl-i ceh
Deyr-i divârında yer yer bozulan sûret
İhtilâl erdi mizâce z'aif z'aife yüz döndi kavin
Kalmadı 'izâde hergis kûve vü kudret gibi
Her biri dünya degerken bilmedim kıymetlerimi
4. Yok yire oldu hebâ 'ömrü girân kıymet gibi
Tende tâbîñ var iken harfî me'âni kesbine
Olmadı bi çare ben nâ-çâr u bi tâkat gibi

Z'aif ile akıtan vü hayran 'ömrü serhaddin geçüp
Bir 'aceb iklime erdim 'âlem-i gurbet gibi

5. Hiç ehlinde enüs ü aşnâdır kimesne yok
Bulmadım hergis birinden enüs ü yâ ülfet gibi
Ceyş-i hicrân eyledi tâlâm vücûdum kişverin
Mülk-i dilde leşkeri cer itmedigü gâret
Hân mânî dil yıkıldı kalmadı taş üzre taş

6. Dest-i cevır der ile virân olan milket
Ten hisârın tûb-ı gam yıkdı 'aceb bu kim henüz
Diñmez âhım gulgulu şâm-ı seher nevbet gibi
Dikilür burcu bedende yir yir ittikçe figân
Âh-ı dil sûzum **Ruhânî** göklere râîyet gibi

(30)

29b

[Müseddes]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

1. Zamâne şüret-i ahvâlüm êtdi diger-gün
Vefâ hatına kalem çekdi çarh-ı bûkalemün
Nê devr-i gerdiş-i gerdün benüm murâdum eyleyen
Nê gâyet-i emelüm hüsni itikâdum eyleyen
2. Hoşem ki nâme-i takdîr-i İzid-i müteâl
Vücûd levhine taşvîr edende şüret-i hâl
Raķam kılan eger idbârdur vü ger iķbâl
Olur tağayyür aña ğayriden bir emr-i muhâl
Saâdet-i ezeli ķâbil-i zevâl olmaz
Güneş yer üstine hem düşse pây-mâl olma
3. 'Azîz-i Hâķ hased-i düşmen ile olmaz h̃âr
Hasûd hîlesi iķbâli eylemez idbâr
Egerçi gül-büne ğâhî hâzândan âfet yar
Tedârik eyler aña âķıbet nesîm-i bahâr
Ĝaraż ki her kim olursa ezelden devletmend

Muḥâldür yête âsâr-ı devletine gezend

4. **Fuzûlî** eyledüğün ahdüne vefâ kılğıl
Yeter şikâyet édüp şerḥ-i mâ-cerâ kılğıl
Vücûduñı hedef-i nâvek-i belâ kılğıl
Ḳamu belâlara şabr eyleyüp du'â kılğıl
Kim ola dost rızâsı hemîn saña ḥâşıl
Rızâ-yı düstdur aşl-ı temettu ey gâfil

[Müseddes]

Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün

1. Kanı bir hasılatın cânâ dilâra alınmadan gayrı
Ya eynin mi var hüsn ile ranalanmadan gayrı
Ya bir halet mi ittiñ halka zibalanmadan gayrı
Yanem gördün benim yoluñda şeydalanmadan [gayrı]
Ne mihr itdiñ baña mihriyle garralanmadan gayrı
Güzeller şâhının gördüm temaşalanmadan [gayrı]⁵⁵⁶
2. Göñül halvet sarayında belâna eyledim mesken
Gam u enduh u muhabbet bir göz eksik olmadı neden
Cemâlinsiz gülistân-ı cihan oldu bana kühen
Seniñ ben cânıyla kurabanın oldum ey peri yâ sen
Ne mihr itdiñ baña mihriyle garralanmadan gayrı
Güzeller şâhının gördüm temaşalanmadan gayrı
3. Eşiğinde rakibe daima izzetler eylersin
Gice tâ sub olunca şevkle sahabetler eylersin
Dil-i zâra cefaya cân ile ragbetler eylersin
Yine durmaz vefâ itdim diyü minnetler eylersin
Ne mihr itdiñ baña mihriyle garralanmadan gayrı
Güzeller şâhının gördüm temaşalanmadan gayrı

⁵⁵⁶ Bu manzum mütekerrir müseddesdir. Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Ne mihr itdin baña mihriyle garralanmadan gayrı/ Güzeller şâhına gördüm tamâşalanmadan gayrı”

4. Olaldan mihr-i ruhsarın sipihri mehcebin-i mâhî
Dil-i miskiniñ eksik olmadı âh seher gâhî
Beni yâd eylemezsin lutfla iller ki gâhî
Efendi sordugum ‘ayb etme insâf eyle billahi
Ne mihr itdiñ baña mihriyle garralanmadan gayrı
Güzeller şâhınıñ gördüm temaşalanmadan gayrı
5. Olaldan hisse-i derd-i gam ‘aşkıñ dil-i şeydâ
Yoluñda ölmek oldu azeriye matlub-u ala
İdüp efna vücudum eyledim sıhhatden istibra
Bilürken yoluña cân virdüğim ey gonca-i rana
Ne mihr itdin baña mihriyle garralanmadan gayrı
Güzeller şâhına gördüm tamâşâlanmadan gayrı

[Murabba]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

1. Dilerim hatdıña ehl-i tâcını bî tâc etmesün
Göñlü toku bir dâhı ‘alemde hiç aç etmesün
Bu mesel meşhûrdur (...) ⁵⁵⁷ aç etmesün
Hakk t’âla sâg gözi sol göze muhtaç etmesün ⁵⁵⁸
2. ‘Âlem içre gez yûri yalın ayak başı kaba
Minnet itme zerrece hiç kimseye ki bir aba
Nâzenin ‘ömrüñ olur (...) ⁵⁵⁹
Hakk t’âla sâg gözi sol göze muhtaç etmesün
3. Kişi muhtaç olsa ‘âlemde kayırmaz yârına
Bakmasun yumsun gözini garr-ı cihân murdârına
Hırkaya çeksun başın kalsun kanaat varına
Hakk t’âla sâg gözi sol göze muhtaç etmesün
4. ‘Âşık sevdüğü itdüğü cefâ durur vefâ
Likin âgyârıyla görmekdir ânı müşkildir belâ

⁵⁵⁷ Mecmuada bu kısım yazılmamıştır.

⁵⁵⁸ Bu manzum mütekerrir murabbadır. Beş bendin son mısrası şu şekildedir: “Hakk t’âla sâg gözi sol göze muhtaç etmesün”

⁵⁵⁹ Mecmuada bu kısım yazılmamıştır.

İşidenler sözümi elin açıp kıla dua
Hakk t'âla sâg gözi sol göze muhtaç etmesün

5. Bil bunu 'âlemde hasm didüguñ hasmıñdurur
Yüzüñe gelir ise erdikçe önünce yürür
Fırsatıñ bulsa aman virmez sakın kim öldürür
Hakk t'âla sâg gözi sol göze muhtaç etmesün

[Taḥmîs]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Geldi idraka helal gitdi meşairden şuur
Kalmadı bir sıhhat üzre sem ü yâr u rivayet ki
Şimdi ol hâleniñ oldu cümlesi hab-ı hayal
'Âlem rüyâda idrak olunan hâlet gibi
Bezm-i gah-ı ins iken görsem gelür şimdi bana
2. Sahn-ı gülzara erem bir vâdî-i hayret gibi
Nagme-i bülbül ferah bahş surur- encam iken
Gam-ı feza oldu sadayı bun-ı pür nikbet gibi
Görmez oldu revnak-ı eyyâmdan imiş vaiz
Gözüme dünya görünür gayr-ı mahbet gibi
3. Sanurum âfakı tutdı nâr u şub u fiten
Sine-i sûzânım içre âteş-i hasret gibi
Eşk pürhun ser-te-ser dutdı cihân etrâfını
Dem-be-dem zeyl-i şakakda görünse humret gibi
Mülk-i sıhhatde ifakat müddeti oldu imam
4. Görünen şimdi 'adem iklimine rıhlet gibi
'Âlem göüz fesâd ashâbına mevt ü fenâ
Muktezâ-yı hükm tab-ı mevrüz-ı hilkat
Bu girizgah-ı fenayı sahından ümmid-i beka
Eylemek fikr-i muhal-ı batıl-ı emniyyet gibi
5. Virse ger devran zamânı kabza-yı bed terine
Görmeseñ her giz cihânda zahmet ü şiddet

Olsa merkâb-ı halâliñ pâyesi icramı basar
Aynı ‘âlem görmese ‘ömründe ol rifat gibi
Sun-ı hemtâsına nisbet görünse nazire

6. Tâk-ı kesri kasr kasr mahzar-ı san’at gibi
Sânma kim dest-i havadis aña tesir etmeye
İrmeye eyvanına bir rahne afet gibi
Necmin olsa sad-ı ekber menziliñ evc-i zuhal
İrmeye ikbâlîñe idbar u ya ruhsat gibi

30a

[Mesnevi]

Fe’ilâtün/ Mefâ’ilün/ Fe’ilün

Narhnâme-i Dilberân

1. Ey esîr-i kemend-i zülf-i nigâr
Dil-i bedîr-i muhabbet dildâr
2. Râgıbı keşt seyr-i maḥbûbân
Ṭalibâ zevk ü şevk-i mutluban bân
3. Genç-i maḫşûddan nişân viren
‘Âlem-i dilber üzre cân viren
4. Şeb-i hecriyle bî maḥâl olduñ
Beli fikriyle ḫayâl olduñ
5. Göre r’anâlar (...) ⁵⁶⁰
Ḳankı dilber olursa maḫtûluñ
6. Say kııl vuşlatıyla şâdân ol
Âşinâlık yoğ ise yârân ol
7. Sev bir tâze dilrubâlarına
Süre gör dâimâ şafâlarını
8. Dilguşadır velî mey-i âḫmer
Cânâ lâyıḳ-durur leb-i dilber
9. Bize ḡâyet girenmaya-durur
Hep eka birde yok behâya durur

[Mesnevi]

Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Sebeb-i Tahrîr-i Narhnâme

1. Cem olup bir yer nice zamân
Leb-i dilberden oldular hayrân
2. Sergüzeştler hikâyet eylediler
Hûblardan şikâyet eylediler
3. Biri dedi ki bendesin sultân
Eyledi yine lâyıķ-ı ihsân
4. Götürüp hâkdan bu pâ mâlin
Sordu bir haste sünbül ahvâlin
5. Biri didi ki baña ol emânet
Bî hûd oldu inlerin gâyet
6. Gice şuhûdatın buluşamadık
Varmadık yolda eglenup kaldık
7. 'Akibet bu haķîr dahı hele
Akçesizlikten eyledimdi gele
8. Bana dilber şebr çün istignâ
Lâzım olduķu ki narh ola peydâ
9. Badeninde yaşıģı var gâyet
Akçesiz olana yarar şöhet
10. Sayd-ı maħbûba şimdi şâhbin [gerek]
Câme-i bâdendi yâ firengî gerek
11. Her kilan narhından ziyâde virir
Bid'atı 'alemi fesâda virir
12. Narhı diyü bir Âli paşanın
Kimin it narhına sükkerler anıñ
13. İttifakca etmeyüp ihmâl
Narhnâme didük Âli âlâ cemâl
14. Taşradan olma ki iş bu şehre gele
Her kumâşı behâsıyla ele
15. Narhından artuģu virenler evet
Keçe günine halka-i lanet
16. Narhla vire sözüm yokdur
Eksigü eksik artıģı artıķdır

17. ‘Ulemâyâ ri’âyet eyleyeler
Şii’r ile şöhet eyleyeler
18. Zürefada hilâfa gitmeyeler
Nârâhâ dâhil duhlu târruz etmeyeler
19. Ko döşense virmesünler hiç
Şulh ider anı hûblar ergeç
20. ‘Âşık-ı şâdıkın biletin başalar
Gör bu keçdir çeker kaçı tasalar
21. Akçeye kimi kimi âltûna
Uyalar cümlesi bu kânuna

[Gazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ser Defter-i Hûbân Şâmî

1. Şâmdan gün gibi gelip **Şâmî**
Kodı mihrîñle rûmda nâmî
2. Zülfi şâm alnı mâh-ı enverdir
Kim serâmed bugün o dilberdir
3. Âfet-i cân vü maṭlub-ı dildir
Gül gibi ‘ıyş uluşa mâ’ildir
4. Cân virüp vaşlına iren anın
Ölmedin bildi kadrine anıñ
5. Üste ağırlığa virir dem-i cân
Gelse mîzâna ol meh-i kenân

[Mesnevi]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

1. Firkatinde hemser ü cezvaya olsam hem inan
Âsmân olsa yerim mihr-i felek rütbet gibi
2. Afitab-ı ‘ömrüne birgün irer nâ-geh kûsûf
‘Âlem-i tâbân iken nurun kılur zulmet gibi
3. Daş şeklinde felekde görinen resm-i hilâl
Hâşıl ‘ömrini halkıñ biçmeye âlet gibi
4. Yâ kemân kabza-yı kudrettir ehl-i ‘âleme
Atmaga tir-i kazâ-yı nâveki muḥabbet gibi
5. Bezm gîtî ehlinin yâ kâse-i ‘amârı gâh
Eksülüp de dolduğum eş‘arıdır

6. Her biri zerrât-ı ekvânın rîsal-i hâlle
Keş ider sırrı cihânı nââtık-ı hikmet gibi
7. Aleme beyhude bakma eyle î mân-ı nazar
Sun-ı üstâd-ı ezelden nazar-ı ‘ibret gibi
8. Müselles hâlini iksîr-i saadet bî şaşkın
Eyleme câh u celâle meyl yâ rağbet gibi
9. Vakıf olmaz bârgâh ‘âlemîn tertîbine
Bilmeyen sâf-ı te‘âlî mesneti ‘izzet gibi
10. Say kıl fehm-i rumûza kâ’inâta ger çekin
Güneh esrârına irmez ‘aql yâ fikret gibi
11. İlmü ‘irfân mesleğinde eyledim sây-ı cemil
İtdim erbâb-ı hüner ittikleri himmet gibi
12. Keşf-i esrârı haşâyıtdan besi çekdim itâ
İtmedim ol bâbda ihmâl yâ gaflet gibi
13. Merkad-ı imzârım oldu gâh ecv hasîsân
Habs-ı vücûda işler itdim harîk ‘âdet
14. ‘İlm ü irfân mülkinde eyledim sa’y-ı cemil
Etdim erbâbı hüner etdikleri himmet gibi
15. Mevkuf-ı hayretten özge bir makâma ermedim
Müntehayî râh-ı irfân ‘âlem-i hayret gibi

(31)

30b

[Mesnevi]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ğâzzat-ı Muşlî Şâh

1. Biri Ğâzzat-ı Muşlî Şâhdır ol şâh
‘Âşıkı sîne çâk ider her gâh
2. Mısırî hüsn içre bir güzel begdir
Cümlesinden nazarda olyegdir
3. Rişte-i eşkden çözüp ağlar
Kulları hîdmetine bil bağlar
4. Kendüzin seyri naht-i cânâ deger
Gicesi hûd iki cihâna deger
5. Baş filoriden eksik eksikdir
Kimse dahl itmez aña yeglikdir

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Yalabık Dayı

1. Yalayık dayıdır biri anıñ
Cism-i âyînesi durur cânın
2. Gice açılsa ol gül-i nâ yab
Şanuram mâh-ı tâbda şitâp
3. Her gice sineye gelür o perî
Yokdurur hiç anıñ beyamda biri
4. Şemdir sanki bezm-i hûbâna
Gün gibi ol ziyâ virir cânâ
5. Bir ğuruşdan ziyâde zâ'iddir
İki taşvîr iki şâhiddir

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ġâzzaz-ı 'Âlî Bâlî

1. Biri ğazzâzdır 'Âlî bâlî
Eyitdi bâb u vefâda ihmâli
2. Şehr içinde esîr-i çokdur anıñ
Hâk budur kim nazîri yokdur anıñ
3. Düş gibi göresin yalan gerçek
Ne dimecekdurur aña
4. Bendeden olmaya fakîr hallî
Dörd ayaklı olsa viririm elli

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün / Fe'ilün

Giyâhî-Zâde

1. Birisi de Giyâhî-zâde durur
Şîve vü nâzı key ziyâde durur
2. Oldı halk-ı cihân aña bende
Etdi ihsânı ile ser mesde
3. Otuz azdır aña otuz beş çok
Degeri râst otuz iki buçuk
4. Nuriye buçuk iki de hamâm
Otuzı yanına kalurdı tamâm

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Naızır-Zâde

1. Birisi de anıñ naızır-zâde

- Aña kul oldu nice âzâde
2. Didi hamâmlığın gören anıñ
Alur añı hayâtın insanın
 3. Kapuna fevte assa ol âfet
Gele hammâma bil ki germiyet
 4. Müşteri kızgın olsa gayette
Bir kızıl deger olda halvette

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Qara Fethî

1. Birisi qara fethî biri dilber
Qara kulluqda aklı ile gezer
2. Gitdi ol eski seyrler qanı
Şâhı bâdadiye çıkardı anı
3. Pek tayanur yigirmiden dökülür
Otuz olmasa baña sökülen

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ak Hüseyin

1. Birisi dağı anıñ Ak Hüseyin
Dirimiş ol ki cümlesinden emîn
2. Eylik oldur sevil handa halife
Heves etme kimseye hiç hâlîke
3. İyidir ol dağı otuz yediye
Üç dağı ko düş olcak kediye

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Madrabaz-Zâde

1. Birisi mâdrabaz- zâde-durur
Anâda meylimiz ziyâde-durur
2. Bunca yıldır alım satım eyler
Akçayı bilmezem aceb neyler
3. Üstüne alup idecek iğdam
Olur olda yigirme beşle tamâm

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Mağz-Zâde

1. Mahz oğlu durur birisi dağı
Yok demez hiç o gâyetiyle sahî

2. Tuyulmuş halka h n ihs n 
On be e eylemi  ser  an 
3. Kim ki a na il c iderse eger
Sağlığ  az   apusunda

[M seddes]

F 'il t n/ F 'il t n/ F 'il t n/ F 'il n

1.

1. Arz ider her  eb durup bi   ev  ile Env r-   em
2. Guy-  y  oldu men r-  A med-  mu t r-   em
3. Dud-   ulesan bed  iy  ile tağıtandır [ em]
4. Muciz-i M s y  eyler dem-be-dem izh r-   em
5. Ru en eyler her gice  te -i n r n esr r n   em
6. An    n oldu man  ra vel  ala bir ba ar  em

2.

1. Bir dil verdir du  niden siyeh tel t     r
2. Her gice ba una giyse mifer-i zerk r  em
3. Sanuram zenc r-i d   ile  ekilir g klere
4. Her ne dem kim ola ejder gibi  te  b r
5. Anu    n urdular ba ına bend-i  hendir
6. Bi sebep d v ne   her dem g ler ağlar  em

3.

1. Nice kez ba ına kızm    as urup  ar  itdiler
2.  tmedi  eb rev n n bir zerrece  ar r  em
3. Cilve-yi ger t v sa be zer z lmet-i  eb fil mesel
4. Kim edivirir k l  ehperlerin izh r  em
5. Okuyup vasf-  ru u la bezm-i p r  ev  itmeye
6. Eylemi  bu ma la'-   arr y  istih r  em

4.

1. Bezm-i h sn  de koymasun ol iki ru s r  em
2. Meclis-i  z d r efendim olcak tekr r
3. Cam-  h sn nde c n  ru larınınla  a ların
4. Benzer ol mi r ba kim her c nibde var  em
5. Sure-i nur u ved    n  aydu ur verd-i zeb n
6. Z lf-i ru s r n  ay li  eylese ef r  em

5.

1. Şem-i şule heybet-i sıhhu elif gösterdi çün
2. Bir iki şevkim nola on itse ey dildâr
3. Rind-i şâhbâzdır kim gördüğü mehrûlara
4. Agzı ile şulesinden arz ider deyyâr
5. Kellesi kızdıkda meclis şöyle ger-mâ-ger iken
6. Şevk ile oda yaktı cübbe vü destar şem

31a

[Mesnevi]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Maḥzar-Zâde-i Gelibolulu

1. Mahzar oldu biri Gelibolulu
Cümle hûbandan oldurur yollı
2. Kırtan eksik ile almaz imiş
Şuaradan hîç açe almaz imiş
3. İçmesün râzı yüzmesün adat
Bile olsun bizimle ol âfet

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Güreşçi-Zâde

1. Birisi de Güreşçi-zâde durur
Aña kopuzcular fütâde durur
2. Saza vü bâdeye olalı yasa
Vaı olmadı kimseye almaq
3. Kırk değerdir haîatîne oda
Otuza şul olur bulunca oda

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Âhî-Zâde

1. Birisi de anıñ Âhî-zâde
Dâimâ âşinâlığı yâ da
2. Aşınadır bizimle ol aı
Utanır virmeye selam daı
3. Üstüne olalım yediye hel
Beşde beş beş buuta şeş nice ola

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Dîgrece-Zâde

1. Biri Dîgrece-zâde ol derî göt
Halkı gerçek urur şanurum o göt
2. Artuk artuk tokuzdan ondan
Virmesün artuğa bugün ondan

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Mûsâ Bâlî

1. Birisi dahı Mûsâ Bâlîdir
Bir harâmzâdenin helâlîdir
2. Malikane taşarruf itdigine
Sözümüz yokdurur er avratına

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Vü Ğayra

1. Dahı anlar ki pîş-i helâda ide
Şoñra (...) ⁵⁶¹ dutup gide
2. Narh komuş durur Âlî pâşâ
İkiden ğayrı virmeye aşla

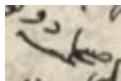
Hâtimeyi Risâle

1. Ey olanlar bu rahta sâ'i
Şöyle bildin ki bende-i dâ'i
2. Dilberin tâzesi zenin genci
Saña teslîm ider bular genci
3. Tıfl ola ğonceveş bil açmadıcak
Başında jâle akça saçmadıcak
4. Koz ile aldanur gerek dilber
Akçe alan seni alur şatan
5. Bilmiş ol râst narhdır bunlar
Artuğı kimin eksigine yarar

[Kaşîde]

Kaşîde-i Hüdâyi

1. Bir gice firkatin nigâr ile
Çarha irişmedi âh ü efgânın

2. Sakin-i kûşe-i mezellet idim
Elem vü miḥnet idi yârânım
3. Kafes-i tende iñler idim müdâm
Andelip derûn-ı nâlânım
4. Gözüme gelmiş idi bâde gibi
Cûş idip bu cigerdeki ḵânûn
5. Yani bîmâr-ı derd ü ḥasret idim
Görmege gelmiş idi ihvânım
6. Başıma yakmış idi âteşler
Hecr ede dûd-ı aḥ-ı sûzânım
7. Şeb-i firḳat duḥân-ı âh gibi
Aḡladırken bu çeşm-i giryânım
8. Na geh ol şem cem ehli vefâ
Yüzü mihr ânlı mâh tabanım
9. Dil-i Yakubuñ enîsi olan
Mışr-ı izzetde mâh-ı kenânın
10. Yâd idüp âşinâyı baḥr-ı ḡamın
Geldi ben beñdesiyle ol cânım
11. Hane-i ḵâlîme şafâ geldi
Gül gibi geldi beyt-i aḥzânım
12. Doldı gencîne-i messeret ile
Oldı mamûr genc-i vîrânım
13. Didim ol şevḳ ile bu târîḥi
Ol ḥalîl-i dil oldı mihmânım
14. Kadre irdim bu şeb bî Hamdillâh
Nûr gösterdi baña yezdânım
15. Hızırveş irdi âb-ı ḥayvâna
Zulmet-i şebde cân-ı adşanım
16. Minnettullaha dirliğim hoşdur
Geldi bu mürde cismime cânım
17. İdüp ol demde ayaḡına nisâr
Lâller çeşm-i güher efşânım
18. Didim ey pâdişâhı bende müvaz
Âstânı riyâz-ı rızvânım
19. Gül-i bî ḥâr-ı gülşen-i ömrüm

- Serv bâlâ-yı pâkî dâmânım
20. Niçe eyyâm idi ki gün yüzüñe
Hasret idi bu çeşm-i giryânım
21. Hak-i râh idi pâ-yı bus çün
Yollarında bu cism-i uryânım
22. Lutf idüp yüzüme kâdem bastım
İrdi eflâke kâdr ü ünvanım
23. Hakdan zerre gibi ref ittiñ
Geldin ey âfitâb-ı rahşânım
24. Beni vaşlıñla eylediñ surur
Komadın dilde dâğ-ı harmânım
25. Didi ey gûşe-i felâkette
Monlâyı belâ-yı hicrânım
26. Bende-i bend-i kâkûl-i siyehem
Beste-i sünbül-i perîşânım
27. Hem emîr-i serîr-i derd ü gamım
Hem esîr-i çeh-i zenehtanım
28. Dem-be-dem bûstân-ı aşkıñda
Nefesi bûlbülü hoş elhânım
29. Revnak-ı Nevbahâr hüsni-râh
Mâdih-i serv ü bâğ-ı bûstânım
30. Âb-ı eşk-i hevâyı âhında
Tâze vü ter durur gülistânım
31. Bunca yıldır yolumda hakîmsin
Dağı bîmâr çeşm-i fettânım
32. Ne içün üstüñe şalınmaya
Sâye-i kâmeti hırâmânı
33. Az belâ çekmedin bu yolda baña
Çok degüldür bu deñlü ihsânım
34. Ey ruḡ-ı âfitâb burç-ı kerem
Taht-ı hüsne şeh-i cihân bânım
35. Cevher-i maḡdem ziyâ bahşı
Tûtyâ-yı uyûn-ı ayanım
36. Ben ne ahkar-ı gubâr-ı nâ çîzîm
Kim olam ḡâkî pâ-yı cânânım

37. Saye-i mihribânın ile gelüp
İtdin ala boyun gibi şayanım
38. Lutf-ı ihsânı sen temâm itdin
Var benim hizmetinde nokşânım
39. Benim ol beytde
Abdî memlûk ihsânı devrânım
40. Saña lâyıķ nem ola haķķı kudüm
Vireyim bârî tuhfе-i cânım
41. Lutf idüp tuhfemi kabûl it kim
Seni maķbul ide o suhanın
42. Sensin ol pâdişâhı mülki cemâl
Ruĥları reşki ĥûr-ı ğılmânım
43. Hak-i derĥânına ĥüdâyîyim
Kulunum tâ ölünce sultânım
44. Kara yire karınca kanımı dehr
Ben saña mûr sen süleymanın
45. Seng-i mevĥile şınsa kâse-i ser
Şınmaya câm-ı ahtü peymânım
46. Dilde dürr ĥaşr olunca mihr-i ruĥın
Nitekim sînem içre ayanım
47. Senden ayrı açmam gözümü
Şâhid olsun ĥüdâyî niyyanım
48. Reh-i aşkından sâdıkım umarım
Bulmayasın ölünce yalanı
49. Payeyi rıfatin bülend olsun
Dest giriñ ala deyyânım

[Müseddes]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1.

1. Mayil-i zûlm olmasun pâşâyı âdil devridir
2. Eylesün mervânesin bakmakdan istiĥfâr şem
3. Hazret-i Dâvâd pâşâ mihr-i merîĥ marifet [şem]
4. Eyledi nâm-ı şerîfin yamaĥa ihtar şem
5. Nur-ı adlinden olupdur yeryüzü hemvâr şem
6. Hall idüp altun varak yandırdı nâvek-i ĥâme-i şem

2.

1. Ruşen itdi mülk-i mışrı âfîtap-ı adlî ile
2. Nitekim şâm illerin pürnûr ider hervar
3. Sağlı soglu kulları pervânelerdir hîdmete
4. Oldı anlara sende âşaf-ı serdâr
5. Asafa âsâr-ı nutfundur ki ruz-ı haşre dek
6. İde harîstan-ı dehri her gice gülzâr

3.

1. Mülk-i bezme şol sikendir sin ki eyler karşıña
2. Şuleden atına gîtî numâ izzâr-ı şem
3. Her ne yerde bezm iderseñ ey behâr-ı madelet
4. Meclis olur gülşen-i cennet gül-i bî hâr şeme
5. Davet için hân-ı lûtfâ olsa tahrîk-i şabâ
6. El şalar her canibe (...) ⁵⁶² Honsâlâr şem

4.

1. Ezdiyat-ı kadrine her şeb berât olsun diyü
2. Şuleden zerrîn nişân ile yazar tûmâr
3. Düşmen diler ayağın tozuña tazim için
4. Berk-i şâhdan kumâş itmiş durur ahtar
5. Giymeziği gâh üskûf gah zerrîn şebkûlâh
6. Olmasa kadrin serâyı içre hîdmetkâr şem

5.

1. Sensin ol âliyi nişân kim destine alsañ keman
2. Pute eyler zer külâhın yeterki hervar şem
3. Rezm için reşger çeküp azm-i şephun eylesem
4. Şule altun başlu sancağ ola sancağtar şem
5. Nize-i sîmtene altunlu demrem eylemiş
6. Kasdı bu kim düşmeninle eylene peykâr şem

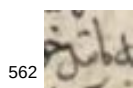
(32)

31b

[Müseddes]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1.

⁵⁶² Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

1. Ğah ağlar ğah güler bezminde yüz biñ şevk ile
2. Lutf-ı kadrından olupdur var ise ihbar
3. Tab-ı kadrın gülistâne düşse her gül nâr olur
4. Nur-ı lütfuñ bezmine irse arz ide Gülnâr şem
5. Merhem-i kâfûr şardılar fitîl işler henüz
6. Tığ-ı kahrından olupdur şol kadar efkâr şem

2.

1. Şöyle âdilsin ki mâh-ı mihr rûz-ı haşre dek
2. Arayup bulmayalar mislin yıkup her bâr
3. Saye-i adlin şeb-i ‘ıyd oldu halka ‘âleme
4. Şad olup şevk ile anuñ çün güler oynar
5. Sever medhîn kaşdına her şeb câmı bendeniñ
6. Bağladı bir nañl-i zîva kim ucunda var şem

3.

1. Varıcak aḫvâlimi yansun yakılsun bezmine
2. Ettim anuñ çün redîfin şiirim hemvâr
3. Karşuma yandın yakıldın diyü zâr itme
4. Yanmadan olmuş degüldür çünki hâr u zâr
5. Tab-ı rûşendir beni yağan mezellet nârına
6. Nitekim yüzü ziyâsı çün yanar nâ çâr

4.

1. Has u amın ḥâline vâkıfsın ey rûşen zamîr
2. Var mı bir maḥvil ki olmaz maḥrem-i esrâr-ı şem
3. Nola dil ğam günlerinden umsa nûr-ı himmetiñ
4. Ayıb olur mı gecelerde istemek bî-mâr şem
5. Gerçe kim çokdur çerâğın umarım ben bendedin
6. Hab-ı devletten uyarır idesin bî-dâr

5.

1. Himmetin nûruñ kârim et kim terki eyleyem
2. Olmadın nâr ile hem-ser bulmadı didâr şem
3. Medhine bir kere ağız açsam ey ḥurşîd ḥad
4. Subha dek eyler zebân ḥâl ile tekrâr şem
5. Katre katre görinen göz yaşı sanmañ kim ider
6. Bezmine medḥ ü senâ gevherlerin îşâr şem

6.

1. Kasr-ı ‘ömrüñ şuledâr itsün çarh-ı devletin
2. Yakdugınca her gice bu künbedi devvâr-ı şem
3. Meclisin olsun müzeyyen şâhid-i maşşûd ile
4. Gice bezmine şeref virdikçe şâhid var şem

32a

[Terci-i Bend]

Fe’ilâtün/ Mefâ’ilün/ Fe’ilün

Terci-i Bend Fevrî Efendî

1.

1. Dostlar baña bir belâ oldu
Ne belâ bil ki biñ kazâ oldu
2. Dil-i âvâre bañr-ı ğamda iken
Bir nigâr ile âşinâ oldu
3. Görüp evvel nazarda taşvîrin
Cân virüp aña müptela oldu
4. Nice demler nihân idüp ‘aşkıñ
Âstânında pür şafâ oldu
5. Sidre kaddi şu şehr içre
Şöhret-i aşkı mübtela oldu
6. Bir yañadan o bî vefâ işidüp
Artururp cevri-i pür cefâ

2.

1. Bir yañadan gönül huzûrundan
Tan-ı ağyar ile cüdâ oldu
2. Şimdi kaldım meded firâk içre
Miñnet ü derd ü iştiħak içre
3. Bir yañadan hevâ-yı kâkül-i yâr
Komadı cân-ı dilde şabr-ı qarâr
4. Bir yañadan belâ-yı çeşmi beni
Pister-i ğamda eyledi bî-mâr
5. Bir yañadan firâk-ı bâğ-ı ruħuñ
Etdi müjgânımı bu çeşmime hâr
6. Bir yañadan hayâl-i hâk-i rehi
Gönül âyînesine etdi ğubâr

3.

1. Kapusı iştiyâkı bir yañadan
Etdi [derd]⁵⁶³-i belâda göñlümü zâr
2. Bir yaña şevk-i vuşlatı cânân
Bir yaña derd-i ٲana-i ağıyar
3. Kaldım âvâre öñce derd içre
Noluser hâl bilmem âhir kâr
4. İrgürirmi felek murâda beni
Yohsa ‘ömrüm verirmi yada beni
5. Yine dil derdini beyân ideyin
‘Aşk-ı ‘âlemde dâstân ideyin
6. Sine razını dehre kıl mâgfaş
Ney gibi nâle vü figân ideyin

4.

1. Başda olan hevâ-yı söyleyeyin
Dildeki râzı hep ayân eyleyeyin
2. Bilinin (...) ⁵⁶⁴ cefâlarını
Orada cümle der miyân
3. Tende lâl-i rumuzuñu yârin
Cân gibi niçe bir nihân
4. Zerre zerre dehânı nûktelerin
Mihr-i enverîni âyân
5. ‘Aşk içinde olan serencâmı
Halka bir bir tıyup beyân
6. Tabiyle şevkimi havâş u avân
Ol ben ‘aşk ile cihânda bî-nâm

5.

1. Gel ey ehl-i dil du‘â eylen
Câni vü vâcibe nidâ eylen
2. İdüp ol bî niyâza arz-ı niyâz
Girye vü nâle vü nebâ eyle
3. Dil-i bîmârıñ ol du‘â birle

⁵⁶³ Mecmuada müstensih burada nerd yazmıştır fakat anlam bakımından doğru olabilmesi için derd olması gerekiyor.

⁵⁶⁴

Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

Derd-i ‘aşkına bir devâ eyle

4. İrgürüp ya visâl-i dildâra
Dil-i mechuru pür şafâ eylen
5. Ya belâyı firâk-ı yâr ile
Öğredüp derd-i aşinâ eyle
6. Firkat-i gamzesinde cânı yahud
Hançer-i ‘aşkla fedâ eyle

6.

1. Ehl-i hâlin bilürsin ahvâlin
Dil-i bî cânı bir yaña eyle
2. Himmet eylen be hakkı rabbi kâdir
Beni bu derd içinde koman esîr
3. Fevriya bezm-i aşk içinde müdâm
Ele al cân-ı bedde-i gülfâm
4. Fikr-i zülfü ruhuñda şâm-ı seher
Şevk-i lâli elinde olsun cân
5. Mest-i methuş vü meclis-i aşk ol
Eyle şabru qarâr u hûş u selâm
6. Vazgelme bu ‘ıyş-ı işşetten
Bezm-i ‘ömrüñ olunca tâ ki temâm

7.

1. Her ne deñlü gelirse derd ü elem
Eyle şabr u taħammül vü ârâm
2. Vaşlı terk eyle tâlîb-i hicrân ol
Hâşıl olsun dir iseñ aşıl merâm
3. Geh hilâf-ı murâdın ücre olur
Dâ’imü-dehr gerdiş-i eyyâm
4. Umarız vaşl olasın ol şâhâ
Göñül ile tevekkül kıl Allâha

[Kaşîde]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

1. Yine pür şevk ideben âfâkı
Bakâyın yan durayın ‘uşşâkı
2. Vireyin mâl-ı mülkün cümlesiye
Göreyin alemi istigrâkı

3. Düşeyin ayağına yalvarayın
Kılayım şâyed o sîmîn sâkî
4. Mâ hâşıl bâdeye mâ'ildir dil
Olmuşum câm misk müştâkı
5. Bir kadehcik vir sâkî
Bezmimiz yine seniñle Bâkî
6. Luţfuñu âb-ı feraman eyle
Yanî kim bir kadeh ihsân eyle
7. Hızır-ı vâkt ol bize her bir muğânı
Lulu-i çeşme-i hayvañ ile
8. Nağl-ı billür ki neş vü nümâ
Mîvesin nali bedehşân ile
9. Âteş-i şevk ile yandır dilimiz
Gelemez kızmaga dermân ile
10. Bir kadehcik bezmimiz Bâkî
Mey-i lâlin beni pür şevk itti
11. Dildeki kahrı birez uvağ itdi
'Aşkîñ ey serv-i sehî fâhte var
12. Boynuma kâkülüñi tavğ etdi
Mest medhûşlanup öpdü levin
13. Dil-i dîvâne 'acep zevğ itdi
Bâdeye haset idersin her dâ'im
14. Bunu bilmem saña kim sevğ itdi
Bir kadehcik Bâkî
15. Beni ağlatma yazıkdır cânâ
Eyleme resm-i cefâyı icrâ
16. Dutalım dilber-i Îsâ lebsin
Nedir ey mubetce bu istina

(33)

32b

[Terci-i Bend]

Mef'ûlü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ûlün

Terci-i Bend-i Âzerî Çelebi

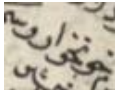
1.

1. Ey yar-i cefakâr dil âzâr ü perî-rû
Ey merdüm (...) ⁵⁶⁵ sitemkâr u cefâ-cû
2. Ey bir nazîr-i biñ dil ü cân kıddine şemşîr
Ey gamze-i cellâdı şalan 'âleme kôrhu
3. Ey lâl-i nebi aqlın alan ehl-i şafâñın
Ey lafzıdurur bârî cihân halkına dârû
4. Ey gül gibi hâşâk ile hem sohbət-i gülzâr
Hâr u hasla dâmeni bir yar-ı semen-bû
5. Ey dürr girân mâye iken kanı cihânda
Nâkışları (...) ⁵⁶⁶ kılan hemçü terâzû
6. Namusını çaldıñ yire erbâb-ı dilin sen
Çok gevher-i Pâkîze helâk oldu elinden

2.

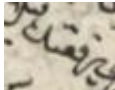
1. Cânânı gördüñ mi ne yirlerden erdiñ
Bir sözle dil ü cân gibi gevherden
2. Maderle peder kaydını kalbimden idüp dur
Yârânı koduñ niçe birâderden
3. Çok gonce-i nevreste göründü gözüme hâr
Bâlâ vü bülend ince semenberden
4. Lal-i leb ü gîsûnu giderdin nazarımdan
Âhîr beni bir cañla bir serden ayırdıñ
5. Oldı gözüme her müje bir tîr dem-i âlûd
Meydan-ı cihânda niçe serverden
6. Cân bende vü ben senden olup derd ile mehcûr
Kıldıñ dil ağıâr-ı bed endîşeni server

565

Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

566

Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

3.

1. Mahzunun olan dilleri şâd eylemez olduñ
Meftûnuñ olan hâtırı yâd eylemez olduñ
2. Ferhâd gibi seniñle dâ'im dögünür dil
Şîrîn deheninde aña dâd
3. Sermen zili maķşûda irerdik eşiğinde
Noldu ki şimdi murâd eylemez
4. Peymaneni ğayr ile işidim kanı 'ahdin
Ĝam hârına büyad u dâd eylemez
5. Bir cevrine ol nice lutf eylerdin âh
Günden güne ihsânı zîyâd [eylemez]
6. Derdda bu kadîmî dil ğam-hârı unutduñ
Hayfâ ezeli yâr ü vefâ dârı

4.

1. Bulmaz mı nihâyet bu cefâ ey büt-i ğaddâr
Raħmıñ kanı ey yar-ı sitemkâr u dilâzâr
2. Yaşım akudup cismimi deryâlara sardıñ
Feryâda gelir işitecek balim-i kühsâr
3. Etdin tenimi cevri ile pejmürde hûşâk
Sürdüñ yüzümi yerlere bîmâr u dilifkar
4. Rahm eylemedin gönüllere erişdi figânım
Raħm etdi benim hâlîme gerdun-ı sitemkâr
5. Azurde kılırsun dil-i ğam-ġinimi dâ'im
Korķum bu kim ızhâr kılan derdimi nâ çâr
6. Hakka ki aceb dil perimi mihr ü vefâsın
Dâ'im rûşen ğayr ile durduķça cefâsın

5.

1. Hecri zekânıñla beni zindâna bıraktın
Cân Yûsufuñun hâl-i perîşâna [bıraktın]
2. Sındı bu gönül âfet-i hecriñle dirîġa
Bir güher-i yek-dâne-yi yabana bıraktın
3. Aldın dil ü cân naķdimi bâzâr-ı cihânda
Âhır anı bir semenle hicrâna [bıraktın]
4. Seylab-ı siriş etdi gözüm ġarķa hunâb
Cân zevraķını varķa-i ummâna [bıraktın]

5. Dil bûlbûlûni gül yüzünüñ hecrine şaldıñ
Verdiñ hûsn-i hâşâk gülistâna [bıraktın]
6. Gördüm seni hâr u hasla kâr bozuldu
Ey gül yüz işimden giru bâzâr bıraktın

33a

[Müseddes]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Müseddes-i Şâdıkî

1.

1. Hüdaya itme hâlî dâ'imâ dilden şehvet ismiñ
2. Gözümden dûr kılma Pertev-i emvar nûr ismiñ
3. Enis et dem-be-dem bu kalb-i bî şabra subur
4. Baña gayret müesser eyle virdim kıl temeyyüz ismiñ
5. Ya maḥvit levḥ-i 'işyândan bu 'abd-ı pür kuşûr ismiñ
6. Çıkar yârabbi yâ esmâ-yı hüsñâdan ğafûr⁵⁶⁷

2.

1. Gelelden 'âleme cürm ü şenâettir baña hep kâr
2. İbadet itmeye kılmaz heves bu kalbi bed kirdâr
3. İderken bir günâha nâdim olup biñ kez istiğfâr
4. Revamı ḥalîm olmak rûz-ı maḥşerde benim düşvâr
5. Ya maḥvit levḥ-i 'işyândan bu 'abd-ı pür kuşûr ismiñ
6. Çıkar yârabbi yâ esmâ-yı hüsñâdan ğafûr

3.

1. Ola hâşâk-i vâhid âyetinin ḥaḳḳında inkârın
2. Resulün Muştafaya var dil ü cân ile ikrârım
3. Mutabıkdır kamu şer-i şerife tavr u etfarım
4. Düşer mi dûzaḥ içre âh u vâh olmak kârım
5. Ya maḥvit levḥ-i 'işyândan bu 'abd-ı pür kuşûr ismiñ
6. Çıkar yârabbi yâ esmâ-yı hüsñâdan ğafûr

4.

1. Asabın cürmini af eylemekdir rûz u şeb kârım
2. Ayan iken zuñup ehline remzi nâm-ı ğaffârın
3. Uyubun kâinâtın setri derken settârın

⁵⁶⁷ Bu manzum mütekerrir müseddesdir. Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Ya maḥvit levḥ-i 'işyândan bu 'abd-ı pür kuşûr ismin / Çıkar yârabbi yâ esmâ-yı hüsñâdan ğafûr”

4. Rahima geçmek lâyıķ mı şuçumdan bu ğam- hârın
5. Ya mahvıt levh-i ‘ıŝyândan bu ‘abd-ı pür kuşûr ismiñ
6. Çıkar yârabbı yâ esmâ-yı hüsñâdan ğafûr

5.

1. Duasın müstecap it sâbıkın şubh u mesâ hâķķı
2. Resulün Muştafa ile cem-i enbiyâ hâķķı
3. Refik et aña tevfiķiñ ger vâh u liya hâķķı
4. Tevekkuf-ı ser kabûl dergâhın olan du’â hâķķı
5. Ya mahvıt levh-i ‘ıŝyândan bu ‘abd-ı pür kuşûr ismiñ
6. Çıkar yârabbı yâ esmâ-yı hüsñâdan ğafûr

[Müseddes]

Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün

Müseddes-i Hâşimî

1.

1. Bilenmez şanub itme ğayrılarla ahd ü peymânı
2. Tuyulmaz nesne olmaz her ne deñli olsa pinhâni
3. Meseldür gözlüğe yok gizlü dürlér cânımın cânı
4. Kerem kıl göz göre itme raķîbe luţf u ihsânı
5. Dimi aĝyâra luţf itsem nihânî kim tıyar añı
6. Olur râz-ı nihânî ‘âşıkâ ilhâm-ı rabbânî⁵⁶⁸

2.

1. Lebini dişleyüp kaşdı işârât itme aĝyâra
2. Acıtma cânımı gel hürde geçer bu dil-i zâra
3. Göz ucuyla beni ğamz itme ey dil her hüsñ ü hârâ
4. Satup bu bendeñi gel başlama herkesle bâzâra
5. Dimi aĝyâra luţf itsem nihânî kim tıyar añı
6. Olur râz-ı nihânî ‘âşıkâ ilhâm-ı rabbânî

3.

1. Alup şatmaķdadır ‘uşşâķı her dem hâşıl kârım
2. Ko ğitsün var raķîp ile yine mahvice bâzârın
3. Şehadet eyler iken tırmayup evzâĝ u etfarın
4. Habibim fâ’ide itmez seniñ yok yire inkârın

⁵⁶⁸ Bu manzum mütekerrir müseddesdir. Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Dimi aĝyâra luţf itsem nihânî kim tıyar añı / Olur râz-ı nihânî ‘âşıkâ ilhâm-ı rabbânî”

5. Dimi âgyâra luţf itsem nihânî kim tıyar añı
6. Olur râz-ı nihânî ‘âşıkâ ilhâm-ı rabbânî

4.

1. Ola şanma şakın ‘uşşâkı senden ey perî gâfil
2. Tuyulmaz inleyüp olma rakib-i dîve gel mâ’il
3. Egerçe dürlü dürlü perde asmağ soñra hep kâ’il
4. Femma âşikâr olmaz bize kev mekân hâ’il
5. Dimi âgyâra luţf itsem nihânî kim tıyar añı
6. Olur râz-ı nihânî ‘âşıkâ ilhâm-ı rabbânî

5.

1. Elin yüze tutup açmazdın âgyâra vü vefâ itme
2. El altından ele luţf vü bize cevr ü cefâ itme
3. Bu yüzden Hâşimî miskîne sultânım ezâ itme
4. Tuyulmaz şanma meylin gayra yañlıştır haţâ itme
5. Dimi âgyâra luţf itsem nihânî kim tıyar añı
6. Olur râz-ı nihânî ‘âşıkâ ilhâm-ı rabbânî

[Gazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

1. Zînet itse n’ola ol lâle ruḥ-ı şîve vü nâz
Şîvedir nâm viren nâz iden mümtâz
2. Güzele şîve virildi dil-i ‘uşşâka şabr
Dilbere nâz sunuldu dil-i ğam-ġîne niyâz
3. Şîvesi dikmesidir sînedeki nize-i âh
Nazının yakmasıdır dilde olan sûz u güdâz
4. Dil-i bî tâkate nisbet görinen şîvesi çok
Zîver-i hüsne göre ittigü nâz azdan az
5. Fâş ider şîvesi ‘âlemlere hâl-î dilimi
Keşf olur ellere nâz eylese gönlümde ki râz
6. Ruḥları şîve gülistânına gülberg tarı
Nâz bâğında leb-i lâle iki dâne kiraz
7. Kabza-i şîvede ebrûları gûyâ iki yâ
Nâz meydânına her ġamzesi bir tîr endâz
8. Şîvesi taţ-ı zühhâdı perîşân eyler
Dûr olur nâzını seyr eylese şûfiye namâz
9. Şîve-i kaddi eliflerle pür eyler cismim

- Tîğ-ı nazımdan irer sineme her dem şehnâz
10. Gel gülzâr-ı vefâ gonçe-i bağ-ı şîve
Mâlik-i hüsn-i behâ pâdişâhı milket-i nâz
11. Şîvekârın güzelin şah-ı hüseyinin cânım
Nâzenînim durur ol dilberî efkende nüvâz
12. Küşte-i şîvesi türkân-ı dilârâ ‘acem
Nazının hastesi bî çâresi ehl-i şîrâz

(34)

33b

[Muhammes]

Mef’ûlü/ Mefâ’ilün/ Mef’ûlü/ Mefâ’ilün

1. Yârin ruḥ-ı zülfinde bil küfl ile îmânı
 2. Veçhine nazar kıl bak gör eyet-i kûr’ânı
 3. Dil hânesini pâk it gör anda o sultânı
 4. Ey talip olan ‘ârif seyr etmeye cânânı
 5. Zevk ile temâşâ kıl her gördüğün insânı
-
1. Ol cânânı kim şûret-i rahmândır
 2. Veçhinde olan hatlar hep âyet-i kûr’ân’dır
 3. El mu’mîn-i mir’ât-ı hakdan saña burhândır
 4. Ayine Sultânı çün şûret-i rahmândır
 5. Bu âyineye gel bak gör şûret-i rahmânı
-
1. Sadıklar imiş yârin ‘âşıkları şâdıklar
 2. Cam gözüñ açup yârin envârına lâyıklar
 3. Ger görse ‘acep midir cânânı uyanıklar
 4. Surette görünmez cân dirlerse münâfıklar
 5. Sen cânâ nazar kılsun görmek dileyen cânı
-
1. Çün aḥseni takvîme nâ hak’dır imiş mümkir
 2. Gerçeklere tañ ider gözi kçr imiş mümkir
 3. İnsaf ide billâhi özge hâr imiş mümkir
 4. Mahbub temâşâsı men ider imiş münkir
 5. Kôr gözlerinin nûru yokdur göremez anı

1. Zühdünde riyâ olsa gelmez yoluña zâhid
2. Sanma bu ‘amellerle firdevsi bula zâhid
3. Didar şehvedinden bî behre ola zâhid
4. Sen hüsni dilârâdan göz yumsa n’ola [zâhid]
5. Huffaş gözü görmez hırşîd-i dıraşşânı

1. Çün muy miyânında cânâ bir eser duysam
2. Ya gayr inâyetle ol muya nazar duysam
3. Ey dilber ü rûhânî cân seyri eger duysam
4. Ben fikre tîlâvinden bir zerre haber duysam
5. Bir habbeye almazdın şat mülk-i süleymânı

1. Ey **Hayretî** yüzünsüz haqdır cânâna
2. Emr oldu sucud ile ol şûret-i raḥmâna
3. Raz-ı dil pürdür insâna di insâna
4. Esrar-ı sözüñ Aḥmed keşf eyleme nâ-dâna
5. Hayvana maḥal görmesin cism-i ḥayvânı

[Müsemmen]

Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün

Müsemmen-i Fevrî Efendi Raḥmetu’llâhı ‘Âleyh

1. Hüdaya kullarından kimine tâc u ḥilavet vir
2. Kimin sulṭân-ı ‘âlem-gîr külli riyâset vir
3. Kimin bir şâh-ı gerdûn ḳadre dostvar id vüzrarat vir
4. Kimin şâḥibi münâsib ile devlet vir şiyaded vir
5. Cihanı ehline sevḳ eyle baña keşf ü hâlet vir
6. Kesafet ḳalbe reng itdikçe şayḳal kıl itaat [vir]
7. Kemal ehline fevt-i lâ-yemûtla sa‘âdet vir
8. Dem-i âḥirde îman dilde şabr u ḳanâ‘at [vir]⁵⁶⁹

1. Şeref ‘add eyleyüp faẓl u kemâl ü garrâ ü hemha yok
2. Cihanın münâsib ü câhına çendân hırş u azm yok
3. Kaza-yı devlet (...) ⁵⁷⁰ içün suz-ı güdâzım

⁵⁶⁹ Bu manzum mütekerrir müsemmendir. Beş bendin son mısrası şu şekildedir: “Dem-i âḥirde îman dilde şabr u ḳanâ‘at [vir]”

4. İken dünyâ içün tûl-i emel fikr-i dırâzım yok
5. Edaniye dîn-i dünyâ çün aşla niyâzım
6. Tapundan gayrı bir ferde cihânda keşf-i râzım
7. Fakirim derdmendin senden önce çâre-sâzım yok
8. Dem-i âhırde îman dilde şabr u kanâ‘at [vir]

1. Olaldan çâr şahrâyı vücûda kulzem-i ‘âlem
2. Adem baħrinde nâ-peydâ idem çün riste mübhem
3. Taayyün eyleyüp a‘dâ misâl kaṭre-i şebnem
4. Düşerdik rahma dem-i felekden duyup feyz
5. Çıkardın ‘âkıbet rûy-ı zemîne eylediñ âdem
6. Beni yog iken cihânda kenzinden eylediñ ekrem
7. Bundan soñra yârabbi be ḥaḳ ismiñ ala aḳam
8. Dem-i âhırde îman dilde şabr u kanâ‘at [vir]

1. İlahi faẓl-ı cûduñ gîv-i lüṭfuñu nihâyet kıl
2. Tarik-i şer-i fahr-ı ‘âleme sevḳ it hıdâyet kıl
3. Dil ü cân-ı şürur u nefsi şeyṭândan ḥimâyet kıl
4. Kûha gönder işin gücüñ riyâzed kıl
5. Keser geldikçe şevḳin birle korı vir inanet kıl
6. Kemal ü faẓl u ‘ilm ü hilmî dâ‘im baña ‘âdet [kıl]
7. Kamu cürm u günâhım ma‘rifet eyle ‘inâyet kıl
8. Dem-i âhırde îman dilde şabr u kanâ‘at [vir]

1. Hüdaya Fevrînin itdügi âh u vâh ḥaḳḳı çün
2. Tapunda baş-ı cân viren gedâ vü şâh
3. Müsemma-i maḳâmı ḳurp olan dergâh
4. O dergâh içre olan nâle ile vâh
5. Havası ṭapuña irişdüren şehrâh
6. Ora râh içre bulunan faẓl u ‘izzü câh
7. Cem-i embiya ile Resûlu’llah ḥaḳḳı çün
8. Dem-i âhırde îman dilde şabr u kanâ‘at [vir]
- 9.

[Gazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

1. Şîve-i kâkülidür cânâ viren tûy-ı emel
Nâz bâlâsıdurur dilde konan fikr-i dırâz
2. Tût-i hüsnüñe ger olmasa şehper-i şîve
İdemezdi bu kadar nâz hümâsı pervâz
3. Şîvesin seyr edeli cisme yakışmaz cânın
Görelî nâzını hergiz baña uymaz cânım
4. Güneş-i şîvesi çevgânına zer top itmiş
Nazının sırrına irmez felek-i lubetbâz
5. Şivekârân-ı cihân verd-i zebân itsünler
Nâz-ı vaşfinda bu hoş matla'yı dil levhine yaz
6. Nâz-ı vaşfinda bu hoş matla'yı dil levhine yaz
Nergis-i mestine yok şîveden özge hemrâh
7. Nâz ile gâmzesi kan içmede olmuş demsâz
Murg-ı pâ mestesidir şîvesi dâmeninde hümâ
8. Nâz-ı ser perçesinin hastesi durur şehbâz
'Âliyâ şîvesin anıñ niçe şerh eyleyeyin
9. İremez dâ'ire-i nazırına hüdâ i'câz
Gel du'â eyle hemân şîvesi efzûn olsun
10. Kûbbe-i 'âleme nâzından irişsün âvâz
Nâr-ı hicrânı bahâr eyleyüven şîveleri
11. Nâzını cânî gönülden çekegör kışla yaz
Haşre dek şîve-yi serîrinde serehraz olsun
12. Nâzenîn ân-ı cihân itsün ol şâhâ âgâz

[Müsemmen]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Müsemmen-i Fevrî Raḥmetu'llâh

1.

1. Mekânım meclis-i muḥabbet yar-ı cânımdır
2. Peri rû dilberim sâkî ḥayâl-i dilistanımdır
3. Elifler şem-i şevḳin sînem altun şamdânımdır
4. Tammum gussa vü ḡam dâḡ-ı derd-i 'aşḳ nanımdır
5. Kebabım barınun başı rebâb âh u figânımdır
6. Dil-i pür-ḥûn şurâḥî dîde cân-ı erguvânımdır

7. Şarabım bezm-i ğamda eşk-i çeşm-i hûn feşânımdır
8. Mey-i hamrâ diyü nûş itdüğüñ hep kendü kânımdır

2.

1. Muhabbet şâhıyım kûy-ı fenâ cân-ı sükûnumdur
2. Başımda tâc-ı zerrîn âteş-i ah-ı derûnumdur
3. Şefkatle atlas-ı gerdûn libâsı lâle gunuñdur
4. Onümce tuğ-ı âhım ğam yoluñda rehnunundur
5. Sipah-ı eşk-i âhımla kamu yir gök zânûmdur
6. Gar bu ra‘dd-ı miñnet na‘ra-yı tabl-ı cunumdur
7. Şeh-i ‘aşkıñ belâ şehri otağı bî sutunumdur
8. Sehab-ı ğam başım üzre mu‘allağ sâyebânımdır

3.

1. Görelden sen gözi katl dehânı âb-ı hayvânı
2. Kamadım bir nefes ol dem dirildim âh u efgânı
3. Bela-yı hecr ile çok demler ağıdı bağırıñ kânı
4. Velikin itmedin hergiz tabîbin derde dermânı
5. Kapında viricek âhir belâ-yı mihr ile cânı
6. Mahalinde bulup cânâ ben bî cân-ı ‘uryânı
7. Seg-i kûyuñ bu cismi tama itdi şalma demdanı
8. Dehanında görinen rîze rîze üstühânımdır

4.

1. Münevverdir rûhum ey meh-i çerâğ şemsî rûsenden
2. Veli miğdâr-ı zerre görmedin mihr ü vefâ senden
3. Fırakında gönül kurtulmadı feryâd-ı şîvenden
4. Cemalin kes cihân-ı n’eyleyem geçdim bu meskende
5. Ruhun fikri uşandırdı beni ey mehr bu gülşenden
6. Dehanın fikri aldı cânımı ey ğonce leb tenden
7. Âdem mülkine gitdim kalmadı nâm-ı nişân benden
8. İşidilen hemân şimdi benim âh u figânımdır

5.

1. Kılur gerdûn baña bir gözleri âhû içün cevri
2. Çü bileydin tavır vaşfindan cüdâ düşmek durur zûrı
3. Keman-ı gayreti ben dahı aldım destime kırı
4. Görinen encümi sanmañ felek gülvârının sevri
5. Müşebbek eyledim tîre dutup ben sîne-i tûr-ı

6. Şıkar itdim felekler tevsenini nice sevri
7. Felekde gördüğün kıavs-ı kızahtır şanma ey **Fevrî**
8. Hadenk-i enkıâzı ‘aşkıma çarha asılmış kemânındır

[Taḥmîs]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

1.

1. Yârimin ‘âdetidir gâh vefâ gâh cefâ
2. Ğaraızı baña belâdır ne vefâdır ne cefâ
3. Gül gülzâra vefâ hârâ cefâ bahş oldu
4. Ol vefâ eylese ağır cefâ itse n’ola
5. Ne vefâ itmeye başlar ne cefâdan usanur

2.

1. Bir gelür aña cefâ ile vefâ o belâ
2. Hâr ider cevri-i cefâ bir gülidür mihr ü vefâ
3. Gençdür mihr ü vefâ anda cefâ ejderhâ
4. Ne cefâ kılsa vefâ zevkin alurdun andan
5. Ger cefâ mürdesini itse vefâsı ihyâ

3.

1. Ne cefâsın ne vefâsın duyar idi düşmen
2. Kıaş ki itse vefâ gibi cefâsın ihva
3. ‘Âşıkâ ere vefâ ere cefâdır kıarı
4. Kime ittiyse cefâ oldu vefâsına sezâ
5. Zerrece mihr ü vefâ cevri-i cefâ itse ider

4.

1. Hem vefâ ‘ilmini hem fenn-i cefâyı inşâ
2. Şâhib-i tarz-ı vefâ mâlik-i ayin-i cefâ
3. Sâlik-i râh-ı cefâ sâkin-i iklim-i vefâ
4. Ya’nî ol şûh cefâ pîşe vefâ dâr-ı hüsn
5. Ne cefâ itse vefâdır ne vefâ itse sefâ

5.

1. Geh vefâ burcuna meh gâh cefâ evcine hûr
2. Geh cefâ kıaşına şeh gâh vefâ şadrına tâc
3. Ne vefâ itse cefâ anlar anı halk-ı cihân
4. Ne cefâ kılsa vefâ sanur anı her dâna
5. Ne cefâsızça vefâ ‘arza kıılır ‘uşşâka

6.

1. Ne vefâsızca cefâsını görüpdür zürefâ
2. Geh cefekâr vü geh-î yâr-i vefâdârımdır
3. Kavlim vere vefâ ere cefâ itse revâ
4. Mañla-ı mihr ü vefâdır bu cefâ pîşelere
5. İtdürür nañd-i cefâ gibi vefâ-yı âtâ

(35)

34b

[Müsebbâ]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Müsebbâ-ı Fevrî

1.

1. Cân çıkarsa kûy-ı firâkda ğam-ı dildârdan
2. Baş giderse 'aşk içinde cümbiş-i 'âğyârdan
3. Came-i ten yansa nâr-ı sîne-i sûzândan
4. Tac-ı serdüşe hevâ-yı ah-ı itibârdan
5. El çekem hep cân u baş u cübbe vü destârdan
6. Gecmegem hergiz belâ-yı derd-i 'aşk-ı yârdan
7. Dönmeyem kâlû belâda ittigüm ikrârdan

2.

1. Nazir isem nergisi ol ğam-küşârı terk idüp
2. Kail isem serve ol kadd-i çenârı terk idüp
3. Ragıp isem gülşene ol gülzârı terk idüp
4. Talip isem hûriye ol ğamze-kârı terk idüp
5. Mail isem kevsere lâl-i nigârı terk idüp
6. Kani isem cennete ruhsar-ı yarı terk isüp
7. Rûz-ı mañşerde zâhidâ mañrûm olam dîdârdan

3.

1. Başda dâğ-ı hâlî ruhsârın karanfil vardır
2. Didede hâlin hayâli nergis-i bî-mâr vardır
3. Tende zañm-ı tîğ-ı müjgânın gül-i bî hâr vardır
4. Dilde fikri âteş-i lâl-i lebin Gülnârı vardır
5. Bağ-ı canda nañl-i kaddin serv-i hoş reftârı vardır
6. Çeşm-i müjgânın ruhuñ 'aksiyle bir gülzârı vardır
7. Kim anuñ etrafına havlı çekilmiş ÷ardan [vardır]

4.

1. Ol şanem kûyına eylerseñ sa'âdetle sefer
2. Yolun izin acığ olsun lîk ey bâd-ı sefer
3. Eşigine yüz sürüp benden du'â itdikde ger
4. Deyr-i miñnetde şorarsa çekdigim ğamdan haber
5. Diyesin şimdi belâ-yı hecr ile ey sîmber
6. Şöyledir za'îfim ki bir dîvâre söğünsem eger
7. Peykerin teşhis olmaz suret-i divardan

5.

1. Cân-ı dildir 'âşıkñ varı yoğı didim aña
2. Virsem olmaz mı dehân-ı la'line ey bî-vefâ
3. Didi ancak anlara dünyâ vü ukbadır behâ
4. Ben tereddüt eyleyüp bakıp dururken her yaña
5. Guş-ı cânâ irdi hanîften bu beyt-i cân fezâ
6. İrmek istersen dehan-ı lâl-i yara **Fevrîyâ**
7. Geç iki 'âlemde el çek cümle yoktan vârdan

[Gazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

1. Her kaçan ahd-ı vefâ itse eder baña cefâ
Bir yaña biñ-i cefâ bir ümîd-i vefâ
2. Ne vefâsında beka var ne cefâsında qarâr
O cefâ pîşe n'ola eylemese 'ahde vefâ
3. Sidredir bâğ-ı vefâ nâr-ı cefâ dûzahdır
Yaraşur görse vefâ gibi cefâsın hûra
4. Ey vefâdâr u cefâ pîşe seniñ ihsânın
Rûz-ı vaslında vefâdır şeb-i firâkatde cefâ
5. Düşmene mihr ü vefâ baña cefâdır qarın
Ne vefâ vü ne cefâ hükmini kıldıñ icrâ
6. Ki cefâ gâh-ı vefâ ile kuluñdur Âli
Bî-vefâ olma cefâsız koma anı tenhâ
7. Düşmene itme vefâ aña cefâ itdikçe
Râzıdır itme vefâ eyleme tek cânâ cefâ
8. 'Âşık oldur ki vefâ gibi cefâdan ide haz
Ki cefâ gâh-ı vefâ ile budur saña du'â

35a

[Mu‘aşşer]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Mu‘aşşer-i Şevkî Raḥmetu’llâh-ı ‘Âleyh

1.

1. Bâğ-ı cennet eyledi ‘âlem yüzüñi Nevbahâr
2. Gülşen içre oldu güller sanki şems-i tâbdâr
3. Etdi bus ile benefşe bâğ-ı vîrânımı eşk-bâr
4. Zülf-i dilber gibi gördüm sünbül olmuş târumâr
5. Gözleri sihr ile nergis gâh mest ü geh ḥumâr
6. Zahm-ı sînem gibi açılmış yine uş lâle-zâr
7. Eşk-i çeşmim gibi akar her yandan cûybâr
8. Firaktinle inler bülbül gibi dâ’im zâr zâr
9. Bir semen simâ nigâr-ı ‘ârif ol ile kenâr
10. ‘İyş-ı ‘işret vâktidir nûş eyle câm-ı hoş güvâr⁵⁷¹

2.

1. Çün güneş burcu ḥamelden eyledi arz-ı cemâl
2. Gitdi kalmadı bürüdet buldu ‘âlem i’tidal
3. Kapıldı şâdî cihânı kalmadı gerd-i melâl
4. Giydi firkat gicesi kalmadı hiç rûz-ı celâl
5. Bir semen simâ nigâr-ı şimdi şaklar her nihâl
6. Laleler eliyle giydi gül gibi zîbâyı al
7. Mürdeler ihyâ ider gülşende akan her zülâl
8. Nevbaharın ıyşını itmek dilerseñ bî mâl
9. Bir semen simâ nigâr-ı ‘ârif ol ile kenâr
10. ‘İyş-ı ‘işret vâktidir nûş eyle câm-ı hoş güvâr

3.

1. Buldı ‘âlem yûri reng-i cennet ḥulldı berrin
2. Saye şalmış güller üzre yine berg-i yâsemen
3. Giydi dîbâ-yı münakkaş eynine rûy-ı zemîn
4. Oldı ezhâr arasında sanki nergis ḥûr-ı ‘in
5. Bülbül-i âşüfte hoş elḥân ile eyler emîn

⁵⁷¹ Bu manzum mütekerrir muaşşerdir. Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Bir semen simâ nigâr-ı ‘ârif ol ile kenâr / ‘İyş-ı ‘işret vâktidir nûş eyle câm-ı hoş güvâr”

6. Âb-ı kevser mi sanur yaş şerbet-i mâ u ma‘în
7. Barekallah bu ne hüsn olur hezârân âferîn
8. Ger dilerseñ olasin sende cihânda kâm-bîn
9. Bir semen simâ nigâr-ı ‘ârif ol ile kenâr
10. ‘Iyş-ı ‘ışret vâktidir nûş eyle câm-ı hoş güvâr

4.

1. Nevbahar ile zamân oldu yine bir nevcüvân
2. ‘Âlemin her kûşesini eyledi bâğ-ı cinân
3. Arz ider bencileyin göynüklü lîkin zaferân
4. Came-i sîretle bir maḥbûba serv-i revân
5. Bâğ u râğ-ı zeyn etmiş ‘ârızıyla eğrûvân
6. Zinet olmuş necm-î ezhâr ile yer yüzi
7. Kurdı günlükler gibi çetri hevâda âsmân
8. Yakdı biñ biñ zînet içün nice yir yir şemdân
9. Bir semen simâ nigâr-ı ‘ârif ol ile kenâr
10. ‘Iyş-ı ‘ışret vâktidir nûş eyle câm-ı hoş güvâr

5.

1. Reşk-i Firdevs-i berrin oldu taraf-ı çemen
2. Yazdı dîbâ-yı münakkaş serv ayağına semen
3. Arz-ı ruḥsâr eyledi şâdlığ ile nesteren
4. Kakül-i dilber hevâsı boynuña taḫdı resen
5. Eyle ey şevk-i bu göñlüñ ḥânesin beytül hazân
6. Salmasun zindana rind ol göñlüñi çâh-ı zekân
7. Mürde-i cânâ tenin ḫabr olmadın cismiñ kefen
8. Fursatı fetv eyleme ma‘mûr iken burç-ı beden
9. Bir semen simâ nigâr-ı ‘ârif ol ile kenâr
10. ‘Iyş-ı ‘ışret vâktidir nûş eyle câm-ı hoş güvâr

(36)

35b

[Terci-i Bend]

Mef’ûlü/ Mefâ’îlün/ Mef’ûlü/ Mefâ’îlün

Terci’ Bend Rahmî

1.

1. Ey dil nice bir dehrüñ derdin çekesin muhkem
Bu bâr-ı girân itdi kaddini sipihrüñ ham

2. Yâd eyleyeyin gûş it bir hâdise-i mu‘azam
Bu kıssa beyânında ‘âkıllar olur mülzem
3. Bir gevher-i yek-tâdan halk oldu kamu ‘âlem
Vasl ile biri şâdân hecr ile biri pür-gam
4. Kimisi gedâ olmuş kimisi şeh-i ‘âlem
Ğafletle nazar kılma aç gözüñi gel bir dem
5. Bu bezm-i tarab-sâza geh gâh olup hurrem
Tâcını idüp kecrü ‘ıyş eyler idi her dem
6. Cem câmını nûş itdi sürdi niçe dem Rüstem
Bu bezm girü bâkî ‘âlem yine bu ‘âlem⁵⁷²

2.

1. Îcâd idicek Vâcib bu ‘âlem-i imkânı
Bir gevher-i pâk itdi mâhiyyet-i insânı
2. Derc eyledi kalbinde gencîne-i insânı
Nefs ejderidür anuñ her lahza nigh-bânı
3. ‘Ayyâr-ı felek kapdı tâc-ı ser-i dârâyı
İllâ nidelüm ‘âlem olmasa eger fânî
4. Nûş itmedi İskender ser-çeşme-i hayvânı
Soñ demde yile yirdi evreng-i Süleymânı
5. Geçit itmege ‘azm itdüm nâ-gâh gülistânı
Bu beyti okur gördüm bülbül idüp efgânı
6. Cem câmını nûş itdi sürdi niçe dem Rüstem
Bu bezm girü bâkî ‘âlem yine bu ‘âlem

3.

1. Cellâd-ı felek her dem ger çekse saña şemşîr
Dut gerden-i teslîmüñ yok gayrı dahı tedbîr
2. Ne yazdı ise başa bir bir getürür takdîr
Ger nîk ü eger beddûr olmaya kazâ tagyîr
3. Bir câm sunup kıldı sûz-ı dilüme te‘sîr
Oldı dil-i vîrânım anuñla o dem ta‘mîr
4. Bir yañada hâr-ı gam oldu baña dâmen-gîr
Âlâm-ı ser-encâmum seyrân idicek yer yer

⁵⁷² Bu manzum mütekerrir terci-i benddir. Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Cem câmını nûş itdi sürdi niçe dem Rüstem / Bu bezm girü bâkî ‘âlem yine bu ‘âlem”

5. San âb-ı hayât ile kılmışlar anı tahmîr
Vasfında hîred ‘âciz diller idemez ta‘bîr
6. Cem câmını nûş itdi sürdi niçe dem Rüstem
Bu bezm girü bâkî ‘âlem yine bu ‘âlem

4.

1. Seyrân ideyin dirseñ pür-hûn ser-i Dârâyı
Var deşt-i fenâ içre gör lâle-i hamrâyı
2. Dünyâyâ kıyâs itseñ ger fûshat-i ‘ukbâyı
Gör şekl müsellesde eşkâl-i zevâyâyı
3. Bir sâki-i mehveşden nûş it yûri sahbâyı
Düş kûy-ı harâbâta ol ‘âşık-ı rüsvâyî
4. Bu pendî işitdükde ol dem dil-i şeydâyî
Mey-hâneye ‘azm itdi geşt eyledi her câyı
5. Bu beyti okur gördüm bagrını delüp nâyı
Şevk ile semâ’ itdi ol dem niçe sevdâyı
6. Cem câmını nûş itdi sürdi niçe dem Rüstem
Bu bezm girü bâkî ‘âlem yine bu ‘âlem

5.

1. **Rahmî** nola tâlî‘den eylerse şikâyetler
Çekdi bu feleklerden çok dürlü felâketler
2. Nâ-ehle müyesserdür çok dürlü ri‘âyetler
Dânâ-dil ü kâmiller çekmekde melâmetler
3. ‘Âkıl ola dîvâne fikr olsa bu hâletler
Nâ-dâna neden bilsem âyâ bu ri‘âyetler
4. Bir gün beni hâk eyler âhir bu kasâvetler
Her-a-her senin varur ayagına devletler
5. Cân ile perî-rûlar eyler niçe hıdmetler
Var ise kıyametden oldu bu alametler
6. Cem câmını nûş itdi sürdi niçe dem Rüstem
Bu bezm girü bâkî ‘âlem yine bu ‘âlem

36a

[Terci-i Bend]

Mef'ûlü/ Mefâ'ilün/ Mef'ûlü/ Mefâ'ilün

Terci-i Bend-i Ğubarî

1.

1. Bir gice sakın idim hankah-ı gafletde
İtkaf itmiş idim künc-i gam-ı mihnetde
2. Gözlerim yokmuş idim alem-i pür gubarda
Gaflet uyhusu beni eylemişdi gayetde
3. Pür idi pembe gafletle sımah-ı semum
Dil-i efserde hacir olmuşdı şiddetde
4. Eyle gark olmuş idim fari'm gaflete kim
Akl u fikr u dil ü cân kalmış idi hayretde
5. Rişte-i gafletle baglu idi her uzvu
Ma hasıl kasır idim gayetde hizmetde
6. Guş-ı huşa bunda irdi o dem hatifden
Didi ey alem-i surada yatan gafletde
7. Ğâfil olma gözüñ aç 'âlem-i kübrâsın sen
Sidre-i Levh ü Kalem 'Arş-ı mu'allâsın sen⁵⁷³

2.

8. Sendedir mahzen-i esrar- hüviyet sende
Sendedir rabıta-ı rişte-i vahdet sende
9. Sendedir mihr-i cihansur u meşamı efsun
Sendedir burç-ı şeref necm-i saadet sende
10. Sendedir maden-i eltafi ilahi sende
Sendedir mebi-i envar keramet sende
11. Sendedir cam-ı cem ayine-i İskender [sende]
Sendedir çeşme-i cam mülket-i zulmet sende
12. Sendedir alem-i yahud makam-ı cebrut [sende]
Sendedir duzah-ı suzan dahı cennet sende
13. Sendedir her ne ki maksud idinürsem sende
Sendedir kufl-ı tılsımat hakikat sende

⁵⁷³ Bu manzum mütekerrir terci-i benddir. Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Ğâfil olma gözüñ aç
'âlem-i kübrâsın sen / Sidre-i Levh ü Kalem 'Arş-ı mu'allâsın sen”

14. Ğâfil olma gözüñ aç ‘âlem-i kübrâsın sen
Sidre-i Levh ü Kalem ‘Arş-ı mu‘allâsın sen

3.

15. Sen habab-ı fülki cam-ı musaffa sandın
Sen serabı görüp içinde anın ma sandın
16. Hokka-ı çarh ki zehr ile lebalep pürdür [sandın]
Sen anı tok tolu tiryak-i mesiha sandın
17. Gözüne pirezzen-i dehr görindi taze
Ziver-i üryadan anı müarra sandın
18. Külhan-ı dehri görüp gülşen-i ziba sandın
Serveser ahkerin anın gül-i hamra sandın
19. Hem görindi sana etfal-ı şeyatin gılman
Bu cihan bagını sen cennet-i meva sandın
20. Dide-i hırs ile bu alem-i suraya bakup
Aldanup anlamayup alem-i kübra sandın
21. Ğâfil olma gözüñ aç ‘âlem-i kübrâsın sen
Sidre-i Levh ü Kalem ‘Arş-ı mu‘allâsın sen

(37)

36b

4.

22. Nice bir bunca zamân ü zînet nice bir
Nice bir cübbe vü destâr ü hamâkat nice bir
23. Nice bir hayr-ı libâs nice bir ‘âdet-i nâs
Nice bir şevket ile şöhet ü âfet nice bir
24. Nice bir rind-i cihân vâlih ü şeydâlar ile
Güft ü gûy ü tarab u tavr-ı zarâfet [nice bir]
25. Nice bir bağ-ı cihânda oturub mîrâne
Bunca yârân ile bu ‘ıyş ü bu ‘ışret [nice bir]
26. Nice bir nefis hevâsına uyub leyl ü nehâr
Nice bir zâyı‘ ola bu dem-i fırsat [nice bir]
27. Bu hamâkat nice bir bunca fezâhat nice bir
Bu şekâvet nice bir hay bu ğaflet [nice bir]
28. Ğâfil olma gözüñ aç ‘âlem-i kübrâsın sen
Sidre-i Levh ü Kalem ‘Arş-ı mu‘allâsın sen

5.

29. Cümle zerrât-ı cihân maṭla‘-ı ‘ibretdür hep
Ehl-i idrâk oluna remz ü işâretdür hep
30. Nakş-ı zâhirde ‘ayan cümle ‘ulûm u bâṭın
Küllü şey’ mürşid-i erbâb-ı tarîkatdür hep
31. Nazar et dîde-i cân ile cihânı aña
Maḥzen-i ‘ilm-i ledün maẖhar-ı ‘ibretdür hep
32. Hikmet ü ‘ibret ile remz ü işâret ne reva
Hep Hudâdan saña ta‘lîm hidayetdir hep
33. Fehm içün ‘âlem-i kübrâyı ülü-l elbâba
Sor ‘âlem-i zai’râ heme hâletdür hep
34. Ey Ğubârî yürü var kendi varın idrâk it
Pendümi hûş ile gûş et ki beşâretdür hep
35. Ğâfil olma gözüñ aç ‘âlem-i kübrâsın sen
Sidre-i Levḥ ü Kalem ‘Arş-ı mu‘allâsın sen

[Raḥmî Sırrî Müsemmen]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

1.

1. Dün görüp dilberi olsun bre ğaddâr didüm
2. Gelmedüñ yanuma gitdün kanı ikrâr didüm
3. Ne revâdur taḳına sen gül-i her hâr [didüm]
4. İdesin cân u cihândan beni bî-zâr [didüm]
5. Bûlbülün zârını işit iy yüzi gülzâr [didüm]
6. ‘Ahd ü peymânuña gel eyleme inkâr [didüm]
7. Meded Allâh sever iseñ meded iy yâr didüm
8. Va‘de-i vaşla hilâf eyleme zinhâr didüm⁵⁷⁴

2.

1. Kahr idüp döndi baña hışm ile ol yâr didi
2. Beh ne virdüñ alamazsın şu baña var didi
3. Senüñ içün baña çok ta’n ider aġyâr didi
4. Varayın hânene bir şeb yiter ol zâr didi
5. Şunayun aġzuña hûş la‘l-i şeker-bâr didi
6. Dehenüñden bu haber çıkmaya zinhâr didi
7. Meded Allâh sever iseñ meded iy yâr didüm

⁵⁷⁴ Bu manzum mütekerrir terci-i müsemmendir. Altı bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Meded Allâh sever iseñ meded iy yâr didüm / Va‘de-i vaşla hilâf eyleme zinhâr didüm”

8. Va‘de-i vaşla hılâf eyleme zinhâr didüm

3.

1. İy lebi mül saçı sünbül yüzi gül-nâr didüm
2. Başuma eyledi dünyâyı ğamuñ târ didüm
3. Çekerüm çünkü senüñ cevruñi bisyâr [didüm]
4. Hidmetüñde kuluñam bir dilegüm var [didüm]
5. Hâsretüñ eylemeden cân u dile kâr [didüm]
6. Merhem-i sîneñi ben hasteyi bir şar [didüm]
7. Meded Allâh sever iseñ meded iy yâr didüm
8. Va‘de-i vaşla hılâf eyleme zinhâr didüm

37a

4.

1. Beni gerçek sever iseñ bre bî-kâr didi
2. Seg rakîbe dilek eyle yûri yalvar didi
3. Göndere saña beni şâyed o mur-dâr [didi]
4. Yâhud öldür ol sen beni kırtar [didi]
5. Göresin meyl ü mihnet nice olısar [didi]
6. Nice şayd olur imiş ‘âşıkâ dil-dâr [didi]
7. Meded Allâh sever iseñ meded iy yâr didüm
8. Va‘de-i vaşla hılâf eyleme zinhâr didüm

5.

1. Söylesem ‘ışkuñ ile tañ mıdur iş‘âr didüm
2. ‘Âşıkıñ kârı degüldür güzelüm ‘âr didüm
3. Künc-i hasretde benem derd ile bîmâr [didüm]
4. Vaşl ile eyler iseñ ben kula tîmâr [didüm]
5. Gelesin deyü seni cân katı umar [didüm]
6. Gözlerüm şubha degin her gice bî-mâr didüm
7. Meded Allâh sever iseñ meded iy yâr didüm
8. Va‘de-i vaşla hılâf eyleme zinhâr didüm

6.

1. Varuram bekleyesin derd ile dîvâr didi
2. Buñca ‘arz iderem çeşmüñe dîdâr [didi]
3. Sırruñı eyleme tek kimseye ızhâr didi
4. Kılurum şubha degin vaşlımı îşâr [didi]
5. Yîter oldun ğam-ı hicr ile ğam-hâr didi

6. Hâne-i kalbiñi teng itmesün efkâr didi
7. Meded Allâh sever iseñ meded iy yâr didüm
8. Va‘de-i vaşla hılâf eyleme zinhâr didüm

[Müseddes]

Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün

1. Bî hamdullâh ne bet fikrim ne bir bâtıl hayâlim var
 2. Ne bir zerrâk şâlûsam ne bir mekr ile elem var
 3. Saadet ehlim hakdan benim Ferhunde fâlım var
 4. Ganîdir ‘aşk ile göñlüm ne mâl u ne menâlim var
 5. Ne vaşl-ı yâra handânam ne hicrândan melâlim var
-
1. Hakikat seyrini ehli mükaşiften açar göñlüm [var]
 2. Heva-yı ‘aşk ile pervâz urup dâ’im açar göñlüm [var]
 3. De-ma-dem Hızır elinden çün hayât-ı âbın içre göñlüm [var]
 4. Ne sağ olmak murâdımdır ne ölmekten kaçır cânım
 5. Ğamınla hasta-i ‘aşk olalı bir hoşça hâlim var
-
1. Hüda-i halk itmeden nûr-ı Muhammeden nüñ eflâkı
 2. Medar-ı çarha merkez itmedin bu kurre-i hâki
 3. Bana esrâr-ı gösterdi saña tesbüh ü misvâkı
 4. Ben ol hayrân-ı ‘aşkı kim yitirdim ‘aql u idrâkı
 5. Ne âlemde haberdâram ne kendimden hayâlim var
-
1. Göñül bostânına düşdi çü ‘aksi kâmet-i cânân
 2. Alayıkdan mücerred eyledim dil mülkini seyrân
 3. Hayal-i yâr ile külhen baña gülşen gelür ey cân
 4. Ne meyl-i külbe-i ahzân ne seyr-i sohbet-i yârân
 5. Ne ta’n-ı zâhid-i nâdân ne ceng ü ne cidâlim var

[Müfred]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

1. Ğam-ı hadenkle yanarsa n’ola cism-i mumın
- Dûd-ı âhını hüdâ yerde kırmaz mazlûmuñ

[Müfred]

Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün

1. Vişâliñ istemem ziraki havf-ı firkañ vardır

Firâka kanmaz zîrâ ki ümîd-i vuşlatın vardır

[Gazel]

Mef'ûlü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ûlün

1. Ağyar ile yâr eyledi yârânı zügürtlük
Yandırdı firâk âteşini cân-ı zügürtlük
2. Gönlün bile gitdi nice tâc u nice destar
Şatdırdı baña zâr nice kaftân-ı zügürtlük
3. Çâk eyledi sabrım şukkasın zügürtlük
Selefim saç u itdi yine dâmân-ı zügürtlük
4. Devr eyledi cemiyet-i yârân şafâdan
İstetmez olupdur baña seyrânı zügürtlük
5. Şayd olmaz o meh olmayacak elde serd ü sîm
Pehlûya götürmez güzel oğlunı zügürtlük

[Kıta']

Fe'ûlün/ Fe'ûlün/ Fe'ûlün/ Fe'ûlün

1. İlâhi bâb-ı ruḥ Âli Aḥmed
Bu nûr-ı cebîn-i nübün peyember
2. Bedin-i gözin nebiy-i mûkerrem
Be ruḥ-ı revân resûl-ı mazhar
3. Ümidin revâ ile 'ömrin ziyâde
Mühemmen müheyyâ murâdın müyesser

(38)

37b

[Taḥmis]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Taḥmisat vü Ğazelliyat-ı Sâni

1.

1. Varım yoluñda ḥarc ideyin eşkiter degil
2. Dünya fedâ anıñ yoluña sîm ü zer degil
3. Olsun telef ḥazîne-yi 'ömrüm güher degil
4. Cânlar fedâ muḥabbet ḥâneñe ser degil
5. Erbab-ı 'aşka terk-i ser itmek hüner degil

2.

1. Gülzar-ı dehre gelmedi ḳaddın gibi nihâl
2. Eşkimle besledim anı ben babañ misâl

3. Firkatinde kaldım irmez elîm müşkil oldu hâl
4. Bag-ı ümîd icinde dilâ meyve-i misâl
5. Bir mîve-i garîptir olur beter degil

3.

1. Bildikde intisâbım o zerrîn külâhıma
2. Hurşid geldi yüz sûriyi bârgâhıma
3. Ol dem nazar idüp didi dâğ-ı siyâhıma
4. Pervanedir ki yakdı perrin şem-i âhıma
5. Firak hâlinde münhasif olmuş kamer degil

4.

1. Saki-i ‘aşkıdır baña her demde sîm veren
2. Tan-ı hâşubdur dil-i mecrûha gam viren
3. Vaslın müyesser olmadıdır sitem viren
4. Şemsa bir hecr yâreleridir elem viren
5. Zahm-ı hadeng kıvırs u kâzâ ol kadar degil

5.

1. Kendüne hem dem eyleyigör cân u bâde-yi
2. Elden kaçırma Sâni yâr-ı küşâdeyi
3. Eşkal-i dehr aldamasun sen fütâdeyi
4. İki cihâna virmedi bir yar-ı sâde-yi
5. Bâkî esîr-i kayd-ı nuķûş-ı sur degil

[Taḥmis]

Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün

Velehü Eyzân

1.

1. Nice bir ḥasret-i ebrûlarınla ten hilâl olsun
2. Nice bir kıametim bâr-ı gam-ı ‘aşk ile dâl olsun
3. Nice bir cismimiz fikr-i miyânıñla ḥayâl [olsun]
4. Gam-ı ḥaṭṭıyla yârin nice bir dil pür melâl [olsun]
5. Sever ey sâkî ayağı murguma pâ-y-mâl olsun

2.

1. Budur devr-i felekde Hüsrev ü âyın maḥdûmı
2. Dem-â-dem lutf u iḥsân idesin gördükde mazlûmu
3. Gider hem de irinme kendüñe ağıyâr-ı med mumı
4. Vişâliñ bezmine tek mehrem eyle cân-ı mahzûnı

5. İcerlerse Һarâmî gözlerin kânım Һelâl olsun

3.

1. Cihân bâğında hem dem olalı ol Һonca leb yâre
2. Cefâ carhından oğlar atmada dâ'im nâ câre
3. Varın den 'andelîbân başlamasun nâle vü zâre
4. Yeter sıyd u şadâ cân-ı nâlânın bu gülzâre
5. Cemen bülbülleri şimden girü Һâmûş-ı lâl olsun

4.

1. Eger ardınca a'dâ nâzına gelmesün dirseñ
2. Saña bir kimse 'âlemde bahâne bulmasın
3. Cihân-ı nare-yi üftâdelerle Һolmasın
4. Ser-i kûyuñda Һavğâ 'uşşâk olmasın
5. Raķib-i kâfiri öldür ne ceng ü ne cida olsun

5.

1. Cefâlar eyleyüp her dem cevirseñ yüzini benden
2. Yine kesb-i sefâlar eyler ey şeh **Sâni** senden
3. Keserseñ dağı incinmez nigârâ başını tenden
4. Dirîğ egler mi Bâķi cân-ı kurbân olduğun
5. Fedâ yoluña varı tek hemân 'ıyd-ı vişâl olsun

Velehü Eyzân

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

1. Bi- Һamdi'llâh ne carkın gerdişinden (...) ⁵⁷⁵ var
Ne 'âlemden Һaberdârım ne kimseyle mezâlim var
Ne erbâb-ı Һınâya zerre deñlü i'tidâlim var
Ğanîdir 'aşķ ile Һöñlüm ne mâl u ne menâlim var
Ne vaşl-ı yâre Һandân ne hicrândan melâlim var ⁵⁷⁶

[Taħmis]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Velehü

1.

1. Zeynidir cihânıñ bir kırı şûret gibi
2. Şevķini dehrin hemân bir iki gün şöhet gibi

⁵⁷⁵ Mecmuada bu kısım okunamamıştır.
⁵⁷⁶ Manzumun nazım şekli tespît edilememiştir.

3. Görmedim maḳbul ‘âlem gerci kim ‘uzlet gibi
4. Halk içinde mu’teber bir nesne yok devlet gibi
5. Olmaya devlet cihânda bir nefes şîḥat gibi

2.

1. Ol şehânşah-ı muẓaffer ‘âlemîn dârâsıdır
2. Dâfi’ şûr-ı şefîdür mü’ minîn hem pasıdır
3. Rûz-ı şeb tedbîr ü fikri memleket sevdâsıdır
4. Salṭanat didikleri ancak cihân ğavġâsıdır
5. Olmaya baht u sa’âdet dünyede vaḥdet gibi

3.

1. Bâde-i zevk ü sefâ zehr-i belâdır ‘âkıbet
2. Sürdüġün cânânla demler hebâdır ‘âkıbet
3. Cün ḥabâbsı bu ‘âlem bî beḳâdır [‘âkıbet]
4. Kõ bu ‘ıyş u ‘ışreti cünkim fenâdır [‘âkıbet]
5. Yâr-i Bâkî ister iseñ olmaya tâ‘at gibi

4.

1. Eyleme dergâh-ı ḥakdan ġayrı ey dil-i sited
2. ‘Âḳıl iseñ kimseye dünyâ icün itme haset
3. Âsmân olsa yerin mânend-i ‘Îsâ tâ ebed
4. Olsa kumlar saġışınca ‘ömrüne ḥadd u ‘âdet
5. Gelmeye bu şîşe-i carḥ icre bir sâ‘at gibi

5.

1. Sâni dünyâ ġamından olmayın derseñ melûl
2. İhtiyâr it ‘ömrüñ olduġca yürü künc-i ḥumûl
3. ‘Âlem kesretinden el cek vaḥdet eyle ḳabûl
4. Ger ḥuzûr itmek dilerseñ ey Muḥibbi fâriġ ol
5. Olmaya vaḥdet maḳâmı kûşe-i ‘uzlet gibi

[Ġazel]

Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün

Velehü Eyzan

1. Hilâle döndi cism-i nâ tuvânım derd ü ġamlarla
Bükildi yağ gibi kaddım şehâ bârî sitemlerle
2. Dimişsün anı teşrîf ideyin lutf-ı keremlerle
Seni gözlerdi çeşm-i ḥum feşânım nice demlerle
3. Gel ey nûr-ı başar merdümlik it demler ḳademlerle

Günâh ise sen kûyuñdan ey şeh kendümi ‘addim

4. Hañın ger kanımla hûcced getürse yok-durur reddim
Efendim ben saña kul olduğum icün bilmeyüp haddim
5. Kâd ü zülf ü dehânın hayreti lâm eyledi kaddim
Hüdâ bilir benim sağ olacağım bu elemlemlerle
6. Keman almış ele göñlüm nişa idüp ol ebrûlar
Beni sihr ile mecnûn eyledi şol çeşm-i câdûlar
7. Dil-i divâne-yi zencîre cekdi iki giysûlar
Aceb nice yazıldı başıma bu kara yazular

8. Benim hod miñnet ü derdim yazılmaya k’âlemlerle
(...) ⁵⁷⁷

38a

[Mañla‘]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtün/ Mef’ûlü/ Fâ’ilâtün

1. Cephesi üzre mu’tâd görünen turre-i mü
Nâme-i hüsn camâl-i evveline yazmış hû

[Ferd]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

1. Bir müferrañ nev bahâr irdi dilâ def it ğamın
Üni yetişdi zemîni şenliğı var ‘âlemîn

[Mañla‘]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

1. Eyitdüm gözümlün yaşını cûlar gibi ırmağ
Kûyuñda olan hâr u hâsı isteriz ırmağ

[Ġazel]

Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün

Nev’î

1. Teninden cekdi tıgın yâr zañm-ı hûn feşân gitmez
Kesilse şuyı va ‘dinin nişân-ı bir zamân gitmez

[Ġazel]

Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün

Hâtemi

1. Elinden nâmının eyme kurulu bir keman gitmez

⁵⁷⁷ Mecmuada bu mısra yazılmamıştır. Manzum eksiktir.

Önünden çeşminiñ bir dem hadeng-i cân-ı sûzân gitmez

[Gazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Mecdî

1. Nefesden câm taşın cün şadâsı bir zamân gitmez
Anuñ cün yâr dem dem ursalar dilden figân gitmez

[Gazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

'Ubeydî

1. Bedenden cân gidersen dâğın ey gonce dehân gitmez
Ucar bülbül gider şâh üzre qalır âşiyân gitmez

[Gazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Fevrî

1. Dilimden dağ-ı gam dâğımda sözümnden duhân gitmez
Ki erbeşında yük vü tağ başından hîc tuman gitmez

[Gazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Rahmî

1. Visalin zevkı daim dilden ey ruh-ı revân [gitmez]
Bedenden nite kim haşır olduğundan soñra cân [gitmez]

[Gazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Âli

1. Gider nevrete dilberle seyr-i bağa cânânım
Bir iki gonce sen kopmaz yerinden verd-i handânım

[Gazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün/ Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün

Dervîş

1. Güli yâd etmeye ol vech-i hüsnüdür bayız
Gonce-yi anmağa ol tenk dehendir baiz

[Gazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün/ Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün

Bâkî

1. Şöhret-i hüsnüñe erbâb-ı suhandır baiz

Revnağ-ı bezm mi güle murğ-ı cemendir baiz

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün/ Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün

Sehmi

1. Zinet-i kûyuña erbab-ı suhandır baiz
Zîver-i gülşene murğânı cemendir baiz

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün/ Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün

Hüsâmi

1. Düşmege câh-ı ğam-ı yâre zeķandır baiz
Kıl ü kâl itmege yok yire dehendir baiz

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün/ Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün

Süheyli

1. Dili la'l itmege ol ğonce dehendir baiz
Güle el olmağa vech-i hüsndür baiz

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün/ Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün

Minneti

1. Göñül almaşına ol sîh-i zeķandır baiz
Gün gibi şöhretiñe vech-i hüsndür baiz

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün/ Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün

Emrî

1. Nale vü zarıma bir ğonce dehendir baiz
Baña âh itmege ol serv-i semendir baiz

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Bâkî

1. Kadd-i bâlâna eger öykünürse âr âr
Sen üşenme güzelim bâd anı silker şar şar

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ülün

Ġabûli

1. Na ķamlıĝı bir ğoremi kâmile kâmil

Başladı gurûr eylemeye câhile câhil

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Bâkî

1. Bir haber vir ey şabâ n'oldu gülistânım benim
Kimler ile şalınur serv-i hırâmânım benim

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ümîdi

1. Daim cemâl-i yâr görünmez niķâbda
Ol ġonca leb acılmadı kaldı hicâbda

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Velehü

1. Şahız diyâr-ı meclise sâkî vezîrimüz
Meyhâne pîhunı olupdur serîrümüz

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Velehü

1. Devr ıdıp meclisi sen nazımla rindâna ķadeķ
Sâķiya döndü bugün hayrice yârâna ķadeķ

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Velehü

1. Bağlayıp gönlümüz ol kâkûl-i 'anberhana
Âh kim murġ-ı dile yine düşürdik dâma

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Velehü

1. Sagar-ı sâh **Bâkî** erbâb-ı şafâñın cânıdır
Ehl-i 'aşķa neşve-i evlâsı ruķ-ı sânidir

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Velehü

1. Gözden revân olalı yaşım nitekim 'arûs

Edrafin aldı her müje mânend-i ‘ers hâş

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Beliğ

1. Bilegelmişdir benimle bu harâb ‘abâda ğam
Benden ayrılmaz anuñ için bir nefes dünyâda ğam

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Sâni

1. Gussadan ğayrı yine kâdir dil-i nâ-şâda ğam
Heç ile hüd pervereş kıldı bizi dünyâda ğam

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Nâmi

1. Bir qarâr üzre degildir hâtır-ı dânağa ğam
Bu ne hikmetdir ola dâ’im dil-i dânağa ğam

[Ġazel]

Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün

‘Ulvî

1. Gurur itme dîbâs-ı fahr ile ‘ömrüm meseldir bu
Kabâ-yı cimini kor bunda hekez câ mekândır bu

[Ġazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Velehü

1. Maraz-ı ‘aşk devâsın leb-i cânândan sor
Yüri ey haste gönül hikmeti loğmandır şor

[Ġazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Celâl

1. Görüp üftâdelerin eyleme eflâke nazar
Burc-ı rif’atde iken gün gibi kıl hâke nazar

[Ġazel]

Mef’ûlü/ Mefâ’ilün/ Mef’ûlü/ Mefâ’ilün

Velehü

1. Agyarı ko ey Yûşûf-ı gül cehre beni gör

Kan yâşı akıdan ‘âkif beytül hazânı gör

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Velehü

1. Yaralar ğamzeñ dil-i ‘uşşâka o kadar varsa
Halkı çeşmin öldürür î mânı bu kadar varsa

(39)

38b

[Ġazel]

‘Ubeydî Bursevî

1. Nola ezhâr ile gülşen gibi ‘âlem olsa zeyn
Kişver-i hüsnüñ bugün sultanıdır ol şâh hüseyin

[Ġazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Velehü

1. Tâze tâze yaralarla n’ola sînem olsa zeyn
Tekke-i ‘aşk icre abdâl olmuşum cânım hüseyin

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün

Ġubârî Bursevî

1. Ker belâ-yı ğamda her dem n’ola çeşmim olsa ‘ayân
Neyleyim benden nazar ırmağ diler cânım hüseyin

[Maṭl‘a]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün

Maṭl‘a-ı tâbı

1. Gecmüñüz kayd-ı cihândan fâriğ ü âzâdeyiz
Kimseye kul olmazuz ammâ esîr-i bâdeyiz

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Velehü

1. Didiler meclis-i âğyara varur ol âfet
Görelim şabr idüp ey dil neye varır muḥabbet

[Ġazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtün/ Mef’ûlü/ Fâ’ilâtün

Velehü

1. Bûlbûl-i gülşen-i ‘aşkı bu cihân damındır
Beni bunda tutan ol serv-i gülemdandır

[Ġazel]

Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün

Velehü

1. İdersin tırmadın bî ğañeye mihr ü vefâñı çok
Bizümle ey yüzi gün âşinâlık ruşenâlık yok

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Velehü

1. Kûy-ı cânânın gedâsı ‘âlemin kallâşıyuz
Haylî demdür şekler ile bir kapu yoldaşıyuz

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Velehü

1. Bakma çeşm-i hışm ile kim öldürürsün ‘âlemi
Tîr ü tığñla şeha kırdın gecürdün ‘âlemi

[Ġazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’îlü/ Fâ’ilün

Velehü

1. Beni âşüfte kılan hatt-ı ruh-ı dilberdir
Başdan kâkül-i sevdâsı aña serîrdir

[Ġazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’îlü/ Fâ’ilün

Velehü

1. Kûyunda âsmâna şalâ ahı dil eger
Tûbi gibi o serv kıdd-i kendüye eger

[Ġazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtün/ Mef’ûlü/ Fâ’ilâtün

Velehü

1. Kendüyi şatmak icün ‘âşık-ı derd âşâma
Duĥter-i rez giyinür al firengî câme

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün/ Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün

Velehü

1. Neyyir-i şubh-ı sa'âdet ruḥ-ı tabanıdır
Maṭla-ı mihri şafa câk-ı girîbânındır

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Velehü

1. Kaddin yanında ey gül-i nevreste vü tarı
Kimdir sallandıra gözüne serv-i âr arı

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Fevrî

1. Acıldı kara günler baḡlu işler gussa-ı bu diller
Dirîğa kim benim baht-ı siyâhım hergiz acılmaz
2. Havadis tiri gökden başıma yağmur gibi yağsa
Vücut icinde hîc sehm-i kazâdan **Fevrî** kaçılmaz

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Zeyn-î Belgrâdi

1. Rast geldim gice aḡyar ile şakḡaul kamere
Dedim 'ayândır ol arızın üstünde yere
2. Naz ile ḡande idüp dedi o gülzâr-ı cemâl
Şeh perî rûḡ-ul emindir ki dokundu kamere

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Bâkî Efendi

1. Tab-ı sâḡir pişene **Bâkî** gönülleri (...)⁵⁷⁸
Şekker-i şiir-i dilâvîzin seniñ efsunludur
2. Derme catma giydürür iller libaz şiirine
Ḥil'at-i nazm-ı cihân-gîrin seniñ altunludur

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Necâtî

1. Emruz ide i'tâ faris-î meydân-ı kerem
Câme kim olmuş idi arķalarında ma'hûd
2. Umarız eylemeye şâh **Necâtî** kuluña
Anı kim eylemedi (...) ⁵⁷⁹ sultân maħmûd

[Rubâ'î]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Yâre iķdam idüp iller gibi bil var 'azîz
Gelse gelme dimezüz gelmezse gel dimezüz
Fâ'iküz fırķate biz vuşlat icün ğam yimezüz
Tatlu olmaduguna dirliğimiz incinmezüz

[Ġazel]

Kınalızâde

1. Cihanda fırşat ü 'izzet cu ķalmaz Bâķî
(...) ⁵⁸⁰
2. Getür tiyak-ı şahbâyı ki ķahr-ı zehr-i dehr ile
Aña enelmesmun bâĝıydı (...) ⁵⁸¹⁵⁸²

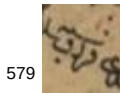
[Kış'a]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

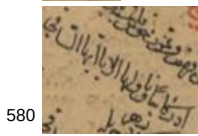
1. Yâre düşdükce âşinâ düşerin
Likin 'ammâr-ı ķive düşmen dost
Dostlar başımdan anı fıkır eyler
Dost düşman olur mu düşmen dost

[Kış'a]

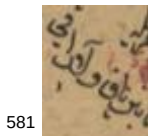
Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

579 Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

580 Mecmuada bu mısra okunamamıştır.

581 Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

582 Arapça, Türkçe mülemma bir şiir. İlk mısra Türkçe, ikinci mısra Arapça'dır.

1. Ağlayup tıfl-ı sîlîşkim ne arar yollarda
Var ise bir dürr-î Pâkîze düşerdi hâke
Zehr-i mâr-ı feleği sende icersin âhir
Gülme şâhum bu cihân neyledi gör dahhâka

[Gazel]

Kıt'a-i Emrî⁵⁸³

1. Tevakkuf eyle nigârâ ki çekdiğüm derdin
Döküp yaşum rakamını hisâb n'eyleyeyin
2. Ğam-ı nigâr ile bir hâl iderdüm ey **Emrî**
Derûn-ı sînedeki ıztırâbı n'eyleyeyin

[Kıt'a]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Kıt'a-i Medhî

1. Didi esrâr-ı reh-i bâde-i miskîn
Cür'adân ğam-ı belâ-dâmısın
Didi esrâr-ı bâdeye miskîn
Nicesin hoşmusun şefâdamısın

[Kıt'a]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Fe'ülün

1. Yüzüñ görmeyeli bu cism giryân
Olupdur mûnisim âh ile efgân
Eger luţf vü eger cevır ü cefâdır
Senindir pâdişâhım emr ü fermân

[Kıt'a]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

1. Tende cânım ki yaraya tapına
Dilden anı fedâ kılam katına
Ger idem cân u başı saña diriğ
Cânıma zâh-ı tîr ü başuma tîğ

[Kıt'a]

Mef'ülü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ülün

Âzerî

1. Cânım eridi lezzet-i güftârımdan

⁵⁸³ Müstensih burada yanlış başlıklandırma yapmıştır. Manzum aslında gazeldir fakat müstensih kıta diye başlık atmıştır. Müstensih gazelin 3 ve 5'inci beyitini almıştır.

Hak oldu benim şive-yi reftârından
Kan oldu yaşıım gamze-i hûn-hârından
Yandı yüregim âteş-i ruhsârından

[Kıt'a]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Bilmezim kim bu çeşm-i hûnhabı
Toprağımı ceker yahud abı
Yâ ceken Hızır gibi âbâdır
Yâ sikender gibi terâmıdır

39a

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Mülket-i dünyâya virmem serverâ bir barmağın
Varlığın şekl-i hilâl olsunseha engüşt nümâ
2. Zahir ki gerd-i havâdisten gubâr ırgürmesün
Hem zâhir olsun saña her dem aliyül Mürtezâ
3. Şol miyân-ı yâr icün bir kılca kaldı rûhumuz
Rişte-i cânı aña peyvend kıl şubhu mesâ
4. Kalb-i pâkîn nûr-ı 'irfân ile itsün tâbnâk
Râfet ü zahmetle 'uşşâkına vir her dem nevâ
5. Mahzu şağın şaklasun lût-ı mû-âsâdan seniñ
Dâmen-i pâkîn mükedder olmasın ey Mehlikâ
6. Hak-i pâkîn dîde-i ehl-i zarardan şaklasun
Ehl-i diller gözlerine ideler kuhl-ı ciha
7. Es-sultanı resûlsün kim saña kim kâşîd ide
Eyleye med kum u med huranı hak yevmîl hâb

[Gazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Fe'ülün

1. Duhanı zem iden nâdân u ahmağ
Mezâkı yok-durur anıñ muhakkağ
2. Bunun hakkında hod yok nâz u kat'
Harâm olmak neden bir kuru yaprak
3. Helale hod harâm ıtlak olunmaz
Eger ıtlak olursa küfr mutlak
4. Yüzü ey şûfî zerrâk u şâlûs

- Bu sözlerle şakın sen olma mülhak
5. Cü sırr-ı ilâhi kıldı anda zâhir
Müşâhid eylemişdir altı parmak

(40)

39b

[Murabbâ]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1.

1. Yıldızı düşkün ğarîp ü 'âşık-ı bî câreyin
2. Gün gibi deryâyı 'aşkında gezer âvâreyim
3. Sana kul oldum kapuñda ğayrı kime varayım
4. Padişahım sen tûrurken ben kime yalvarayım⁵⁸⁴

2.

1. Bir hilâl ebru güzelsin serv-i hoş reftârsın
2. Dilrubalıkta nazîrîrîn yok müselleme yârsın
3. Kullarunun hâllerine rahm idici dil-dârsın
4. Padişahım sen tûrurken ben kime yavlarayım

3.

1. Ğayrı maḥbûbun visâlî günlerinden dâ'imâ
2. Yeg gelür şâm-ı firâkıñda figân itmek baña
3. Ben seni sevdim seni gönîlüm saña virdüm saña
4. Padişahım sen tûrurken ben kime yalvarayım

4.

1. Merdüm-i Âli nazarsın gözlerimin nûrusun
2. Taze gül gibi başîret emelinin manzûrusun
3. Şehr-i ḥüsnüñ şâhısın dilberleriñ şehverisin
4. Padişahım sen tûrurken ben kime yalvarayım

5.

1. Ben ğarîb-i nâ-tuvânım âsitânında seniñ
2. Gelmedi **Yahyâ** kulum gibi zamânında seniñ
3. Aglasam yansam yakılsam tañmı yanında seniñ

⁵⁸⁴ Bu manzum mütekerrir murabbadır. Beş bendin son mısrası şu şekildedir: "Padişahım sen tûrurken ben kime yalvarayım"

4. Padişahım sen тұrurken ben kime yalvarayım

[Murabbâ]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

1.

1. Ey leîâfet sebzesinde gonca-i gülzâr-ı cân
2. Sayeveş cekme beni gelen hâke ey serv-i revân
3. Yüzüme bakmaz gecersin ey meh-i nâ mihriman
4. Sen benim şâhım efendim olmadın mı bir zamân⁵⁸⁵

2.

1. Subha dek cün şem karşında gice sûzândım
2. Şevkle geh meclisinde ney gibi nâlân idim
3. Kanı şol demler kapıda ben seniñ nâlân idim
4. Sen benim şâhım efendim olmadın mı bir zamân

3.

1. Bumudur ancak günâhım saña dil virdim şehâ
2. Akıdırsun yaşıım sû-be-sû ey bî vefâ
3. Söyle n'oldu pâdişâhım ara yirde mâcerâ
4. Sen benim şâhım efendim olmadın mı bir zamân

4.

1. Bakmayaldan yüzüme egme düşüptür yıldızım
2. Dinle Allâhın severseñ var saña birkaç sözüm
3. Hey benim ruḥ-ı revânım a benim iki gözüm
4. Sen benim şâhım efendim olmadın mı bir zamân

5.

1. Kulun olduğum bilürken sâlik-i hâş u âm
2. Secdegahım âsitânıñ kılmışdım şubḥ u şâm
3. Yine (...) ⁵⁸⁶ icün gördükce virmezsin selâm
4. Sen benim şâhım efendim olmadın mı bir zamân

⁵⁸⁵ Bu manzum mütekerrir murabbadır. Beş bendin son mısrası şu şekildedir: “Sen benim şâhım efendim olmadın mı bir zamân”

⁵⁸⁶ Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

[Murabbâ]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

1.

1. Dila derdime derman istemez derd ehli 'âşıklar
2. Derun-ı dilden ister derd-i 'aşkı bağı yanıqlar
3. Bu ben bâarı getsin cân tabîbine münâfıklar
4. Ne kara günlere kaldım yazıklar baña yazıklar⁵⁸⁷

2.

1. Firak ile helâk oldum visâl-î yâre cârem yok
2. Bu gönüm hâlesin rûşen ider bir mâhperem yok
3. Günüm gicem belirsiz yirde vü gökde sitârem yok
4. Ne kara günlere kaldım yazıklar baña yazıklar

3.

1. Cürüttüm 'ömrümün nakdin dahı vaşl-ı habîb olmaz
2. Kaddim ham oldu hâtem-veş elin öpmek nasip olmaz
3. Ararsam kendü şehrinde benim gibi garîp olmaz
4. Ne kara günlere kaldım yazıklar baña yazıklar

4.

1. Diriga seg-i rakîple gider şahrana seyrâna
2. (...) ⁵⁸⁸ olmadı ol çeşm-i gazâlin meyl-i yabaña
3. İrişmez dest-i fırsat hey meded mâh-ı tâbâña
4. Ne kara günlere kaldım yazıklar baña yazıklar

5.

1. Cihanı deyr-i 'âlemde vefâ gelmez şanemlerden
2. Ne câre dil berîg olmaz kesilmez 'aşk-ı dilberden
3. Feragat eyleyem ki muhaşşal 'âkıbet serden
4. Ne kara günlere kaldım yazıklar baña yazıklar

[Murabbâ]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

1.

1. Halüme rahm eyle sultânım gâminla zâr iken
2. Bi mecâl ü bî kesb ü bî yaruyu miqdâr iken

⁵⁸⁷ Bu manzum mütekerrir murabbadır. Beş bendin son mısrası şu şekildedir: “ Ne kara günlere kaldım yazıklar baña yazıklar”

⁵⁸⁸ Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

3. Kime yanam yakılam bu derd ile nâ câr iken
4. Bir seniñ gibi şah-ı cihânıñ var iken⁵⁸⁹

2.

1. Padişahım sevdiğim ‘ömrüm efendim devletim
2. Hak-i pâyin olma ile cihânda ‘izzetim
3. Kimseye kûl olmaga yokdur ölünce niyetim
4. Bir seniñ gibi şah-ı cihânıñ var iken

3.

1. Derd ise pâyanı yok hicrân ise bî intihâ
2. ‘Ömr ise Bâkî degil dünyâ ise bî vefâ
3. Dar-ı gurbette ne lâyıktır zelîl olmağ baña
4. Bir seniñ gibi şah-ı cihânıñ var iken

4.

1. Astanından sa‘âdet yıldızı dûr olmasın
2. Germ olup gün yüzlüler hüsnuñe mârur olmasun
3. Benliğin vardır diyüp yok yere mesrûr olmasun
4. Bir seniñ gibi şah-ı cihânıñ var iken

5.

1. Olalı **Yahyâ** gibi şems-i cemâlin mazharı
2. Aynıma gelmez benim şehrin kamer sîmâları
3. ‘Âlem icinde görünmez gözüme hururları
4. Bir seniñ gibi şah-ı cihânıñ var iken

[Murabbâ]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

1.

1. Gelmege dirseñ dilâ başuma dünyânıñ ğamı
2. Koyu ben adam yirine olma terkin hemdemi
3. Hoş buyurmuşdur bugün ol pehlivân-ı Âli
4. Türk eger monlâ şod hergiz ne gerdid a‘dâmı⁵⁹⁰

2.

1. Türk işi udanc olur tezvîrdi her dem işi
2. Armağanın almasun ‘âlemde türkün bir kişî

⁵⁸⁹ Bu manzum mütekerrir murabbadır. Beş bendin son mısrası şu şekildedir: “ Bir seniñ gibi şah-ı cihânıñ var iken”

⁵⁹⁰ Bu manzum mütekerrir murabbadır. Beş bendin son mısrası şu şekildedir: “Türk eger monlâ şod hergiz ne gerdid a‘dâmı”

3. Baḥşîşi türkûn olur cümle kıraman baḥşîşi
4. Türk eger monlâ şod hergiz ne gerdid a‘dâmı

3.

1. Öykünüp rûmîlere egler taşavvurdan ziyân
2. Tavşan uyḥusun virir anlar halka her zamân
3. Manşiba irişmeden ulumağa başlar emân
4. Türk eger monlâ şod hergiz ne gerdid a‘dâmı

4.

1. Yok durur türkûn sipâhisinde endâm-ı uşûl
2. Biñ kul olursa kapuñda birirsın etme kabûl
3. Her deñli fâzıl olursa olur gâyet fużûl
4. Türk eger monlâ şod hergiz ne gerdid a‘dâmı

5.

1. Kölenin şofusu vü türkûn avânı söylenür
2. Dâ‘imâ kişelenür kendüğü bir adam şanır
3. (...) ⁵⁹¹ bu söz **Yahyâ** meseldir söylenür
4. Türk eger monlâ şod hergiz ne gerdid a‘dâmı

[Ġazel]

Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilün

1. Kuluñuz kıurbânınız sen efendi cânımız
Cânımız cânânamız sultân-ı ‘Âlî-şânımız
2. Gelmez olduñ gülmez oldu külbe-i ahzânımız
Kanı azâlim seniñle ‘ahdimiz eymânımız
3. Sen benimle yâr idin ‘âlem baña ağıyar idi
Bu âdâbedler yoğ idi âşinâlık var idi

40a

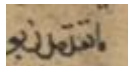
[Terkîb-i Bend]

Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilün

1.

1. Ceşm-i ümîdidm cerâğ-ı vişâlden pürür idi
2. Tûrveş cismi mizârım ġarkâ-i envâr olur

591

Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

3. Dâ'imâ pürşevk olurduñ mazhar-ı dîdâr
4. Tâb-ı hüsnüñ rûşenâyı dîde-i hûn-bâr
5. Şevk-î karîn 'âkıbet bahş-ı ten efkâr
6. Zevk-i vişâliñ râhat efzâyı dil ime curh idi

2.

1. Bî tekellûf bir gün ol mehrû yanumdan gitmeyüp
2. Eyleyüp rencîde ağıyârı beni incitmeyüp
3. Gird bâd-ı gam u gubâr âlûd-ı hicrân itmeyüp
4. Dâmeni ikbâlîme gird-i taruz yetmeyüp
5. Ceşm-i haset cehreyi cem'iyetten dûr idi

3.

1. Külbe-i ahzânımı rûşen kılıp ol âfitâb
2. Arz-ı ruhsâr eyleyüp bir zerre cekmezdi hicâb
3. Her suâl itdikce la'linden virip şânı cevap
4. Her du'â kılsam tevfihsiz olurdu müstecap
5. Her temennâ eylesem ihmâlsiz maşdur idi

4.

1. Dil ser-î kûyuñda cây-ı kurbâ bulmuşdu vuşûl
2. Yâdıma gelmezdi hîc o bâğ-ı cenneten nüzûl
3. Eylemezdi şeytânın kaşdın kılıp a'dâ-ülmul
4. Âdem idim kurb-ı dergâh-ımda bulmuşdum kabûl
5. Menzirim cennet-i mîm kevser-i insîm hûr idi

5.

1. Vaşlıñla yâr olup dâ'im göñlüme messeret
2. Zerre deñlü arz olmazdı kaşâvet
3. Gelmeyip bir gün melâl-i rûz u fırkat
4. Hecri bîminden yietürmezdüm kudurret
5. Gerce devrânın muhâlif cünbişi meşhûr idi

6.

1. Ey **Cinânî** zulm idüp her 'âşık-ı giryâya carh
2. Âşinâ iken ider cânânla bigâne carh
3. Ugradup bir ah-ı belâda vâdi-i harmana
4. N'ola ger şalsa Fuzulîyi gam-ı hicrâna carh
5. Vaşl eyyâmında ol gâfil acap mağrur idi

[Terkîb-i Bend]

Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün

Velehû eyzân

1.

1. Ne meyl-i kesret 'uşşâka dilberde kanâ'at [var]
2. Ne bu gerdûn u dun perverde aġyâra nihâyet var
3. Ne bende ihtimâl-i terk ü imkân-ı ferâgat var
4. Ne tende tâb-ı hicrâna taḥammül şabra tâkat [var]
5. Ne aġyâr ile yâri ihtiyâra kabiliyet var
6. Ne peyvende ta'lluḡ katına ḥâtırda ruḡŝat var⁵⁹²

2.

1. Görüp ol bî vefâ-yı kûl iderken ġayr ile pinhân
2. Talluk resmini tarḥ itdi ḥâtırda dil-i nâlân
3. Peşiman itdi anı şimdi ammâ miḥnet-i hicrân
4. Kalup ḥayretde ol dem ara yirde zâr u ser-gerdân
5. Ne aġyâr ile yâri ihtiyâra kabiliyet var
6. Ne peyvende ta'lluḡ katına ḥâtırda ruḡŝat var

3.

1. Firib oldu raḡîbe yâr benden ictinâ üzre
2. Koyup gitdi dil-i şûrîde ḥâl-i ıstırap üzre
3. Geh-i reşk ile geh hecr âteşiyle tef ü tâb üzre
4. Cihanda ḥaŝılı bî câre ḡaldım inkılâp üzre
5. Ne aġyâr ile yâri ihtiyâra kabiliyet var
6. Ne peyvende ta'lluḡ katına ḥâtırda ruḡŝat var

4.

1. Aduyu ol ġülter viŝâlle dâ'im kıılır Ḥürrem
2. Dili hâr elem-i nâlân ider bûlbûl şıfât uḡkem
3. Yine derd-i firâke câre yok şabr itmeye bir dem
4. Bu iki müŝkilin fikrinde ḡaldım neyleyim bilmem
5. Ne aġyâr ile yâri ihtiyâra kabiliyet var
6. Ne peyvende ta'lluḡ katına ḥâtırda ruḡŝat var

5.

1. **Cinânî** nice gündür fir kat-i dildârla zârım

⁵⁹² Bu manzum mütekerrir terrib-i benddir. Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: "Ne aġyâr ile yâri ihtiyâra kabiliyet var / Ne peyvende ta'lluḡ katına ḥâtırda ruḡŝat var"

2. Bela küncinde kaldım pister-i mihnette bîmârım
3. Cefâ-yı yâr ü cer tan-ı a'dâ ile efkârım
4. Bu efkâr ile her şeb şubha dek bî hâb u bîdârım
5. Ne âgyâr ile yâri ihtiyâra kabiliyet var
6. Ne peyvende ta'lluk katına hâtırda ruḥşat var

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Gelür geh ârzuyu kûh-ı şaḥra kalb-i naḥşada
Düşer gâh-i azîmet fikri kûy-ı cennet 'abâda
2. Gezüp şâm-ı seḥer mecnûn-ı şeydâ ki dildâde
Vuhuş u dehştle güzer musafir kuh-ı sahrada
3. Kilab-ı kûyuñuñ şeb tase seḥer mîḥamanuyuz cânâ
Cinânî bend idelden târ u nuy-ı kâkûl-i cânân
4. Esir oldum kemend-i 'aşka kaldım zâr u ser-gerdân
Perîşân oldu ğamdan gerce kim hâl-i dil-i nâlâna
5. Olaldan ḥalka-i zülfinle nev'i bî ser ü saman
Muḥabbet bezminiñ ser ḥalka-i rindânuyuz cânâ

[Terci-i Bend]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Velehû eyzân

1.

1. Ziver-i faẓladır ehl-i dilin ünvarı
2. Viremez kimse kemâline anıñ noḡşânı
3. Ğam degil boğazla eylerse 'adû uḡtanı
4. Nidelim böyle imiş ḡavm-i ḥâşusdun şahı
5. Sevenin beñdesiyüz sevmeyenin sultânı

2.

1. Medh ü zem eylese a'dâ bizi eḥibbâ ile ger
2. Yokdur andan bize bir vechle hîc nef' u ḥaber
3. Care yok cün ola tebdîl ḡazâ ile ḡader
4. İtmezüz kesret a'dâdan iden ḡavfu ḡazer
5. Sevenin beñdesiyüz sevmeyenin sultânı

3.

1. Bize kim arz-ı ḡulûş itse muḥabbet kıluruz
2. Kul olup eşigine cânla ḡidmet kıluruz

3. Lik buz eyleyene bizde ‘adâvet kıluruz
4. Kulumuz gibi haķâretle ihânet kıluruz
5. Sevenin beñdesiyüz sevmeyenin sultânı

4.

1. Yerimiz oldu bizim künc-i ferâğ ile humûl
2. Ummazuz medhin ğayr ile terkîbe vuşûl
3. Tek hemân eylesesün red bizi erbâb-ı kabûl
4. Olalım n’eyleyelim zemmi edânîye humûl
5. Sevenin beñdesiyüz sevmeyenin sultânı

5.

1. Gah ki beng-i alıp nûş iderüz geh bâde
2. Ki yiyüp icmeye geldük bu harâb ‘abâda
3. Medh ü zem ile muķayyed degiliz dünyâda
4. Gezerüz farîğ olup ‘âlem-i istihnada
5. Sevenin beñdesiyüz sevmeyenin sultânı

6.

1. Ey **Cinânî** ideli arz-ı muhabbet-i cânân
2. Hesedinden bize hâş oldu kamu halk-ı cihân
3. Kâinâtın dilini tutmaya ol hod imkân
4. Diyelim şaķın olup künc-i ferâğatde hemân
5. Sevenin beñdesiyüz sevmeyenin sultânı

(41)

40b

[Müseddes]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Velehû Eyzân

1.

1. Ah kim bir gül için ğamzedeyi hâr oldum
2. Gussadan bülbül ü şûrîde şıfât zâr [oldum]
3. Bir sehî kıadd ü ser efrâza hevâ-dâr [oldum]
4. Cuy veş gönlüm akup ‘âşık-ı dîdâr oldum
5. Yine sevdâ sedeyi zülf-i siyeh-kâr oldum
6. Yine bir olmyacak derde giriftâr oldum⁵⁹³

⁵⁹³ Bu manzum mütekerrir müseddesdir. Altı bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Yine sevdâ sedeyi zülf-i siyeh-kâr oldum / Yine bir olmyacak derde giriftâr oldum”

2.

1. Sineden mihr-i muhabbet eseri gâib iken
2. Hublar sevmeye şûrîde gönûl tâ'ib iken
3. 'Aşk mağlûb u hîred haylî aña gâlib iken
4. Cümleden el çeküp âzâdelige talip iken
5. Yine sevdâ sedeyi zûlf-i siyeh-kâr oldum
6. Yine bir olmyacak derde giriftâr oldum

3.

1. Dil-i dîvâneyi uşlandı şanup halk-ı cihân
2. Ber taraf olmuş iken meyl-i hevâ-yı hûbân
3. Görüp ol şûh u cefâ pîşeyi meyl etdi hemân
4. Hasılı kalmadı şabr itmeye hergiz imkân
5. Yine sevdâ sedeyi zûlf-i siyeh-kâr oldum
6. Yine bir olmyacak derde giriftâr oldum

4.

1. Kan yutup bezm-i gâmi 'aşkda peymâne gibi
2. Yanarım eteş-i hicranla pervâne gibi
3. Bir tarikle duhul etmek için şâne gibi
4. Bağlanup kâkül-i zencîrine dîvâne gibi
5. Yine sevdâ sedeyi zûlf-i siyeh-kâr oldum
6. Yine bir olmyacak derde giriftâr oldum

5.

1. Saidi simi ucundan tama hâme düşüp
2. Kaddi bâlâsı belâsı ile i'lâma düşüp
3. Lebleri yadı ile bedeyi gül-fâma düşüp
4. Murg-ı dil âh ki bilmzelikle dâma [düşüp]
5. Yine sevdâ-sedeyi zûlf-i siyeh-kâr oldum
6. Yine bir olmyacak derde giriftâr oldum

6.

1. Ey **Cinânî** n'ola bülbül gibi nâlân olsam
2. Gül-i sâd pâre gibi câk-ı girîbân olsam
3. Tuyulup 'aşkla 'âlemlere destân olsam
4. Kakül-i yâr gibi böyle perîşân olsam
5. Yine sevdâ-sedeyi zûlf-i siyeh-kâr oldum

6. Yine bir olmycak derde giriftâr oldum

[Müseddes]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Velehû Eyzân

1.

1. Bezm-i vaslın elem-i fırkatmış encâmı
2. Ğamına değmez imiş şevk-i mey-i gül-fâmı
3. Kanı ol 'ıyş u tarab zevk üsefa engâmı
4. Cekerim şıdmi ğam-ı miñnetle âlâmı
5. Ber murâd itdi felek gerci dil-i nâ-kâmı
6. Sundı añma ki yine zehrle pür bir câmi⁵⁹⁴

2.

1. Bir zamân olmuşdu baht u sa'âdet yâver
2. Künc-i ğam- hânemi eylerdi müşerref dilber
3. Akıbet gitdi ğam hecr ile qaldım muştâr
4. Ser-te-ser hâb u hayâl oldu baña ol demler
5. Ber murâd itdi felek gerci dil-i nâ-kâmı
6. Sundı añma ki yine zehrle pür bir câmi

3.

1. Eyledim dün gice ol serv-i ser-efrâz-ı kenâr
2. Cam-ı mey gibi dehânımda idi lâl-i nigâr
3. Aksine döndü velî carh-ı degni kej reftâr
4. Cin-i şehir 'azm-i sefer kıldı qoyup hecr ile zâr
5. Ber murâd itdi felek gerci dil-i nâ-kâmı
6. Sundı añma ki yine zehrle pür bir câmi

4.

1. Salunurken bile biñ nâz ile ol tâze nihâl
2. Baña cekdirmez iken sâye-i lütfunda melâl
3. Zevk-i vaşl-ı elem-i hecre değışdim filhâl
4. Paymal itdi beni miñnet ü ğam şâne misâl
5. Ber murâd itdi felek gerci dil-i nâ-kâmı
6. Sundı añma ki yine zehrle pür bir câmi

⁵⁹⁴ Bu manzum mütekerrir müseddesdir. Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Ber murâd itdi felek gerci dil-i nâ-kâmı / Sundı añma ki yine zehrle pür bir câmi”

5.

1. Evvela muḳaddem-i dildâr ile ḥandân oldum
2. Ğamdan âsûde olup vişâle şâdam oldum
3. Dur olup soñra **Cinânî** gibi nâlân
4. Bilmezim n’oldu ḥumu vâlih ü ḥayrân
5. Ber murâd itdi felek gerci dil-i nâ-kâmı
6. Sundı añma ki yine zehrle pür bir câmı

[Tahmîs]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Velehû Eyzân

1.

1. Ağladup cevri ile nâlân eyleyüp sensin beni
2. İnledüp hecr ile giryân eyleyen sensin beni
3. Âteş-i fırkatde sûzân eyleyen [sensin beni]
4. Müptelayı bend-i hicrân eyleyen [sensin beni]
5. Kanlu yaşım gibi ğaltân eyleyen sensin beni

2.

1. Ḥâtem-i la’lin şunup yüz virmesem ‘âlemde sen
2. Cânımı âzurde kılmazdı aduyu ehremen
3. Fitneye baiz sen olduñ gül-i bâdîz beden
4. Hâr n’eyler bul bi-i câreye güldür iden
5. N’itdi düşmen zâr-ı nâlân eyleyen sensin beni

3.

1. Ğurre-i ḥüsnüñdür eyime ḥalka ğarrâlık şatan
2. ‘Âleme târikdurur dâ’m muttaralık şatan
3. Kâmetüñdür gülşen-i ‘âlemde bağlanıp şatan
4. Ey şarâb-ı nâb icün ‘uşşâka ra’nâlık şatan
5. İcmedin ser mest ü ḥayrân eyleyen sensin beni

4.

1. Dîde-i giryânımın eşk-i ferâvânım görüp
2. Acuyup rahm itmedin ḥâl-i perîşânım sorup
3. Gül gibi her dem raqıp-i ḥarla tenhâ turup
4. Tâze tâze yüregümde lâle gibi dâl urup
5. Sünbülün gibi perîşân eyleyen sensin beni

5.

1. Yârdan cevri ü cefâ nideyim taḥammül olmasa
2. Kim belürdi nâmını ol şûḥ-ı şengül [olmasa]
3. Gül dahı bulmazdı şöret gerce bülbul [olmasa]
4. Kim añardı bülbulün gûyâlığın gül olmasa
5. Ömrüyim nâz ile destar eyleyen sensin beni

[Terci-i Bend]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Velehû Eyzân

1.

1. Ber karar olmaz dilâ ahvâl-i dehri pür sîten
2. Menzilin anlar kişinin gâh zir ü gâh yem
3. Rûzgârın şiddetin hâzım eyleyüm mânendim
4. Kısmet-i taḳdîre ol râzı ne gelse pîş-rev kim
5. Vuşlata ḥandân olup hicrânı icün cekme elem⁵⁹⁵

2.

1. Böyledür ahvâl-i 'âlem gâh şâdî gâh gam
2. Sürmedin bir iki gün 'âşık şafâ-yı vuşlatı
3. Bî huzur eyler anı yârin belâ-yı fırkatı
4. Cün bilürsin böyledir devri zamânın 'âdeti
5. Sende el cek cümleden fikr eyleyip bu hâleti
6. Vuşlata ḥandân olup hicrânı icün cekme elem

3.

1. Ehl-i 'aşkım ḥâtır-ı zârın bu dehr-i ki nevar
2. Vişâlîle geh şâdân idüp hecr ile geh gamnâk ider
3. Her ne olsa nîk ü bed bâkî degül eyler güzêr
4. Virme anuñ icün gönül mir'âtına jeng-i keder
5. Vuşlata ḥandân olup hicrânı icün cekme elem

4.

1. Nice zevk itdik visâl-î yârdan ḥandân olup

⁵⁹⁵ Bu manzum mütekerrir terci-i benddir. Beş bendin son mısrası şu şekildedir: "Vuşlata ḥandân olup hicrânı icün cekme elem"

2. ‘Âlemi seyr eyledik hem soĥbet-i cânân olup
3. Hicre düşdükse n’ola bir iki gün nâlân olup
4. Böyle kalmaz ġam yine âşüfte vü ĥayrân [olup]
5. Vuşlata ĥandân olup hicrânı icün cekme elem

5.

1. ‘Âlmin ĥâlî budur itme şikâyet ol ĥâmûş
2. Geh naşîbi nîş olur ĥalk-ı cihânîñ ġâh nûş
Gecme teslîm ü rızâdan var ise başımda hûş
3. Ĥâline şükret **Cinânî**den bu pende eyle ġûş
4. Vuşlata ĥandân olup hicrânı icün cekme elem
5. Böyledür ahvâl-i ‘âlem ġâh şâdî ġâh ġam

41a

[Müseddes]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

Velehû Eyzân

1.

1. Fikrim bu idi mazĥar-ı mihr ü vefâ olan
2. Tab-ı ruĥuñla şevke gelüp dil ġûşa olan
3. Ayineveş bakup yüzüñe pür sefâ olan
4. Kapunda ‘izzü ģadr ile fevkül ala olan
5. Kim derdi kim bu vechle senden cüdâ olan
6. Ahir bel-yı hicre düşüp mübtelâ olan⁵⁹⁶

2.

1. Kan o dem ki vaşlıñla şâd-mândım
2. Zevk ü sefâ vü ‘işretle kâm-rân idim
3. Kul olmaġ ile ģapuña şâd-ı cihân idim
4. Yer gibi ĥikmetinde yelerdim revânıdım
5. Kim derdi kim bu vechle senden cüdâ olan
6. Ahir bel-yı hicre düşüp mübtelâ olan

3.

1. Lalin hemîşe ĥaste dile câre sâz idi
2. Lütfun şikeste ĥatırma dil nüvâz idi

⁵⁹⁶ Bu manzum mütekerrir müseddesdir Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Kim derdi kim bu vechle senden cüdâ olan / Ahir bel-yı hicre düşüp mübtelâ olan”

3. Zülfin ğamıyla her gice fikrim dırâz idi
4. Naz itdügünce sen baña kıârün niyâz idi
5. Kim derdi kim bu vechle senden cüdâ olan
6. Ahir bel-yı hıcre düşüp mübtelâ olan

4.

1. Sen serv kıad hevâsı ile serv bülend olup
2. Sayende hoş gecerci gönül behremend olup
3. Uşşak icinde vaşlıñla ercümend olup
4. Boynumda idi kıalka-i zülfün kemend olup
5. Kim derdi kim bu vechle senden cüdâ olan
6. Ahir bel-yı hıcre düşüp mübtelâ olan

5.

1. Bahr-i belâda keşt-i dil bulmadım kenâr
2. Sevk itdi anı şahili hicrana rüzgâr
3. Oldu **Cinânî** bâd-ı şabâ gibi bî kıarâr
4. Sensiz dilinde kıalmadı şabr ile ihtiyâr
5. Kim derdi kim bu vechle senden cüdâ olan
6. Ahir bel-yı hıcre düşüp mübtelâ olan

[Müseddes]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Velehû Eyzân

1.

1. Revamıdır kı kıoyup ben ğarîp ü bîmârı
2. Yanınca öpdüre serv-i nâz ağıyârı
3. Sorup 'inâyet idüp hâlî hâtır-ı zârı
4. Esirgesin n'ola lutfuñla kıılıp ğam-ğârı
5. Esirgemek gerek 'âşık-ı dil figârı
6. Alel kıusûs kı bir bî vefâ ola yârı⁵⁹⁷

2.

1. Rakibi diñlese dâ'im ne deñlü eylese lâf
2. Benim sözüm saña her söyledikce lâf ü güzah
3. Cihânda andan umarken mekârim-i eltâf
4. Revamıdır baña rahm itmek bî inşâf

⁵⁹⁷ Bu manzum mütekerrir müseddesdir Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: "Esirgemek gerek 'âşık-ı dil figârı / Alel kıusûs kı bir bî vefâ ola yârı"

5. Esirgemek gerek ‘âşık-ı dil figârı
6. Alel husûs ki bir bî vefâ ola yâri

3.

1. Nedenlû etdim ise eşüğünde cürmü günâh
2. Bağışlasın demidir anı hasbîallah
3. Hakir isem takdîri benden eyleme ikrâh
4. Terahum eyle güzel başum icün eyle nigâh
5. Esirgemek gerek ‘âşık-ı dil figârı
6. Alel husûs ki bir bî vefâ ola yâri

4.

1. Ne rahm u şevkat idersin ne kavl ü ‘ahde vefâ
2. (...) ⁵⁹⁸bir nefesden oldu hebâ
3. Sucum nedür ki idersin bu deñlû cevır ü cefâ
4. Meğer ki yâdına gelmez sual-i rûz-ı cezâ
5. Esirgemek gerek ‘âşık-ı dil figârı
6. Alel husûs ki bir bî vefâ ola yâri

5.

1. Efendi tut ki **Cinânî** kapıñda eyledi kan
2. Sirişki çeşmime garķ oldu hep cem-i cihân
3. Terahhümin demidür şabr’a kalmadı dermân
4. Esirge kıl anı lutfuñla mazhar-ı ihsân
5. Esirgemek gerek ‘âşık-ı dil figârı
6. Alel husûs ki bir bî vefâ ola yâri

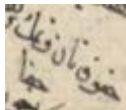
[Müseddes]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Velehû Eyzân

1.

1. Gerce ‘âşuk gecinür çok bulunur her güzele
2. Değme kez ‘âşık-ı şâdık şanemâ girmez ele
3. Ne revâdır ki uyup göz göre her müptezele
4. Dem-be-dem tir-i gamın bağrımı reşk ile dile
5. Cübar ile gözüm yaşımı sen şimdi hele

598

Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

6. Yüri ey serv-i nigîn yüri yoluña gele⁵⁹⁹

2.

1. Vade-i vaşla evvel beni meftûn ettin
2. Aldayup şoñra ğam-ı hecr ile mabun [ettin]
3. Yadlarla şaluñup kalbimi maḥzun ettin
4. Agladup gözlerümün yaşuñu Ceyhûn ettin
5. Cübar ile gözüm yaşımı sen şimdi hele
6. Yüri ey serv-i nigîn yüri yoluña gele

3.

1. Beni sâyeñ gibi uydurmağa eylersin ğâr
2. Takulur yanuña bir laḥza kesilmez aġyar
3. Umarım her ne ki cekdiyse ğamınla dil-i zâr
4. Göresin başına bir bir gele âḥir kâr
5. Cübar ile gözüm yaşımı sen şimdi hele
6. Yüri ey serv-i nigîn yüri yoluña gele

4.

1. Göreyin bir gül için bülbül ü ğûyâ olasın
2. Sen daḥı bencileyin ‘âleme rüsvâ olasın
3. Bilesin cekdügünü ‘âşık-ı şeydâ olasın
4. Uslada carḥ-ı felek akıl-i dâla olasın
5. Cübar ile gözüm yaşımı sen şimdi hele
6. Yüri ey serv-i nigîn yüri yoluña gele

5.

1. Beni dur itdi kapuñdan bir iki dun-ı denî
2. Rahm idüp diñlemedin pend ü naşîḥat ideni
3. Paymal ğamın gerci bu cân u ten-i
4. Beddua itmezim ammâ ḳodum allâha seni
5. Cübar ile gözüm yaşımı sen şimdi hele
6. Yüri ey serv-i nigîn yüri yoluña gele

6.

1. Turmayup ‘ahdine ḥayfâki olup her-câ‘i
2. Hakk-ı nânı unutub eylemedin pervâyı

⁵⁹⁹ Bu manzum mütekerrir müsesseddir Yedi bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Cübar ile gözüm yaşımı sen şimdi hele / Yüri ey serv-i nigîn yüri yoluña gele”

3. Caresiz iki gün ile bu istîgnayı
 4. Bir gün ola bilesin hâl-i dil-i şeydâyı
 5. Cübar ile gözüm yaşımı sen şimdi hele
 6. Yüri ey serv-i nigîn yüri yoluña gele
- 7.
1. Sanma yanında alup eylediğîñ cevır ü cefâ
 2. Kala kâr eylemeye a-ı sehergâh saña
 3. Bulasın bir dem ola her ne ki ettinse baña
 4. Ne cekermiş göresin şimdi **Cinânî**-i gedâ
 5. Cübar ile gözüm yaşımı sen şimdi hele
 6. Yüri ey serv-i nigîn yüri yoluña gele

(42)

41b

[Murabba]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Velehû Eyzân

1.
 1. Dilbera kadrimi pest anlamaz nehâr benim
Cânîşinin olmaz zümre-i ağıyar benim
 2. Dem ola eyleyesin sıdkıma ikrâr benim
Bilesin kadrimi ey şûh-ı sitemkâr benim
2.
 3. Saña her mâ'il olan 'âşık-ı şâdıkmı olur
Her kapuñda ul olan ıdmetine lâyı mı
 4. Göresin bencileyin yarım mu'âffak mı olur
Bilesin kadrimi ey şûh-ı sitemkâr benim
3.
 5. Red idüp şimdi idersin ne ki beyhûde cefâ
Ben cüdâ vâdi-i fıratde mukârin a'dâ
 6. Uslanup başına alın gelice bir gün ola
Bilesin kadrimi ey şûh-ı sitemkâr benim
4.
 7. Ölüřüm ben am-ı hecriñle azîn olmayasın
Varup elden ele gül gibi şaın şolmayasın
 8. Şemalarla arayup isteyesin bulmayasın

Bilesin kadrımı ey şûh-ı sitemkâr benim

5.

9. Dimedim cekdi **Cinânî**-i gedâ firkatımı

Aña îşâr ideyin ben naqd-i dem-i vuslâtımı

10. Gerce kim añlamadum gitdi benim kıymetimi

Bilesin kadrımı ey şûh-ı sitemkâr benim

[Müseddes]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Velehû Eyzân

1.

1. Derd aña ki tâb-ı hecrle dil nâ tüvân olup
2. Kaldın esîr-i bend-i belâyı cihân olup
3. Lal-i ğam ile dîdelerim dür-feşân olup
4. Bağ-ı cihânda cûy u sirişkim revân olup
5. Bir serv besledim nice yıl baban olup
6. Serkeşlik itdi ol dağı dâme keşân olup⁶⁰⁰

2.

1. Bala-yı kaddinin düşeni dil belâsına
2. Sarf itdi naqd-i eşkine neşr ü nümâsına
3. Sevk itmeyüp muhalefeti muktezâsına
4. Cân u dil ile tâbi olup her hevâsına
5. Bir serv besledim nice yıl baban olup
6. Serkeşlik itdi ol dağı dâme keşân olup

3.

1. Künc-i belâda gecdi günüm intizâr ile
2. Ruzum şeb oldu nâle vü zârım hezâr ile
3. Ümid-i busı meyl ü recâ-yı kenâr ile
4. Enva-ı sây-ı himmet idüp rüzgâr ile
5. Bir serv besledim nice yıl baban olup
6. Serkeşlik itdi ol dağı dâme keşân olup

⁶⁰⁰ Bu manzum mütekerrir müseddesdir Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Bir serv besledim nice yıl baban olup / Serkeşlik itdi ol dağı dâme keşân olup”

4.

1. Yad itmeyüp belâ-yı firâkıñ melâlini
2. Mağrur idim hemîşe görürdüñ cemâlini
3. Ümid idip felekde şafâ-yı vişâlini
4. Dikdim zemîn-i dilde muhabbet nihâlini
5. Bir serv besledim nice yıl baban olup
6. Serkeşlik itdi ol dağı dâme keşân olup

5.

1. Nahl-i bülend-i qaddine irmez hâ-m-ı kemend
2. Mayıl degil esîrîne ol şûh u dülbend
3. Sandım ki sâyesinde olan bende ercümend
4. Zahmet çeküp misâl-i **Cinânî**-yi müstemend
5. Bir serv besledim nice yıl baban olup
6. Serkeşlik itdi ol dağı dâme keşân olup

[Müseddes]

Mef'ûlü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ûlün

Velehû Eyzân

1.

1. Hulkın ne mucib hikmet imiş 'ağdla hallî
2. Her hâle münâsib görürnür cümle mağallî
3. Eyler kimisi fikri terki ü tallî
4. Gelmiş kimine 'âlem-i sufride teselli
5. Hallak-ı ezel 'âleme kıldıkda tecellî
6. Her şey'i birer hâlle kılmış muṭṭali⁶⁰¹

2.

1. Olmuş kimisi cümle cihân mülkine sultân
2. Başında gam-ı tañtana-i şevket-i dîvân
3. Amma kimisi fakr ile âlûde vü hayrân
4. Her birisi hâlince yine Hürrem-i handân
5. Hallak-ı ezel 'âleme kıldıkda tecellî
6. Her şey'i birer hâlle kılmış muṭṭali'

3.

⁶⁰¹ Bu manzum mütekerrir müseddesdir Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: "Hallak-ı ezel 'âleme kıldıkda tecelli / Her şey'i birer hâlle kılmış muṭṭali'"

1. Giymiş kimisi câme-i zer beft ü zerendut
2. Peşmine giyüp kimi gezer müflis ü merdûd
3. Harmanladır kimi vâşılı maşşûd
4. Hikmet bu ki her biri yine hâline hoşnût
5. Hallak-ı ezel ‘âleme kıldıkda tecellî
6. Her şey‘i birer hâlle kılmış muṭṭali‘

4.

1. Olmuş kimi mîr kimi şahne vü kâdıyı
2. Gavgası olur derd ü belâ-yı mutekadıyı
3. Likin sorar iseñ yine müstaḳbel maziyi
4. Her birisi hâlinden olur şakir ü râzıyı
5. Hallak-ı ezel ‘âleme kıldıkda tecellî
6. Her şey‘i birer hâlle kılmış muṭṭali‘

5.

1. Erbab-ı temennâ devlet ü iḳbâlle maḳrûr
2. Ashab-ı hüner faẓl-ı kemâlâtla mesrûr
3. Zühadda **Cinânî** harâm cennet ile hûr
4. Uşşaka şadâ-yı ney vü âbâzeyi tañvur
5. Hallak-ı ezel ‘âleme kıldıkda tecellî
6. Her şey‘i birer hâlle kılmış muṭṭali‘

[Müseddes]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

Velehû Eyzân

1.

1. Erbab-ı ‘aşka zâr-ı muhabbet-i nevâl bes
2. Nakd-i sirişk-i dîdesi mâl u menâl bes
3. Enduhu ğam surûr-ı dil pür melâl bes
4. Zillet kapuñda ‘izzet ü câh u celâl bes
5. Fahr-ı libâs ‘âşıka bir köhne şal bes
6. Münasib kapuñ mülâzımına itidar bes⁶⁰²

2.

1. Mir ü vezîre manşıp icün minnet itmezin

⁶⁰² Bu manzum mütekerrir müseddesdir Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Fahr-ı libâs ‘âşıka bir köhne şal bes / Münasib kapuñ mülâzımına itidar bes”

2. Erkan-ı dehre bende olup hizmet itmezsin
3. Ümid-i kâdr ü ârzû-yı şevket itmezsin
4. Meyl-i libâs u fikr-i gam kesvet itmezsin
5. Fahr-ı libâs ‘âşıka bir köhne şal bes
6. Münasib kapuñ mülâzımına itidar bes

3.

1. Zerd âlûdu cün gâminla ser-â-ser ten-i nizâr
2. Hacet komadı câme-yi zer befte rüzgâr
3. Kılmam felekde manşib u câh ile iftihâr
4. Lazım degil taḥammül ü esbâb-ı iktidâr
5. Fahr-ı libâs ‘âşıka bir köhne şal bes
6. Münasib kapuñ mülâzımına itidar bes

4.

1. Kuyun gedâsı olmadır ancaḳ baña heves
2. Yokdur cihânıñ gayrı dahı mültemes
3. Bir hırka ile şâl-i siyâh şimdi bes
4. Nola libâs olmaz ise dest re’s
5. Fahr-ı libâs ‘âşıka bir köhne şal bes
6. Münasib kapuñ mülâzımına itidar bes

5.

1. Şaha gelüp kapuñda **Cinânî**yi bî mecâl
2. Minnet hüdâya itdi baña ten-i za‘îfî na‘l
3. Peşmine icre ‘ömri gecüp nice mâh u şal
4. İtmezse tañ mı manşib icün şadrâ i‘tidâl
5. Fahr-ı libâs ‘âşıka bir köhne şal bes
6. Münasib kapuñ mülâzımına itidar bes

42a

[Müseddes]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Velehû Eyzân

1.

1. Sanmanuz gurbette câm-ı hoş güvâr anlar beni
2. Ya şafâ-yı seyr ü gülgeşt-i kenâr anlar beni
3. Bir aceb sevdada ben bâğ u bahâr anlar beni
4. Kim ki mânî düşüp bî ihtiyâr anlar beni

5. Ah kim gurbette kaldım bir nigâr anlar beni
6. Cokdan eylerdim şekvâ ol şîve-kâr anlar beni⁶⁰³

2.

1. Dil giriftâr-ı kemend-i kâkûl-i cânân olup
2. Boynu bağı kalmışım dildâde vü hayrân
3. Her seher aḥşam olunca bâd beş pûyân
4. Tutmadum bir kâr ucun âvâre ser-gerdân
5. Ah kim gurbette kaldım bir nigâr anlar beni
6. Cokdan eylerdim şekvâ ol şîve-kâr anlar beni

3.

1. Gitdi elden mansıb u ‘unvân u câh u mülk ü mâl
2. Döndü devlet zillate kaldım ğarîp ü bî mecâl
3. Yarsız ‘ıyş eylemek ben ḥasteye emr-i muḥâl
4. Hey beni nicün tutursun sen diyü iden suâl
5. Ah kim gurbette kaldım bir nigâr anlar beni
6. Cokdan eylerdim şekvâ ol şîve-kâr anlar beni

4.

1. Bir yaña tan-ı ‘adû bir yaña cevır ü rüzgâr
2. Gönlümi mecruh ider cism-i za’if pür figâr
3. Lazım olmuşken baña her veşle terk-i diyâr
4. Kail olmadı koyup gitmek anı bî ihtiyâr
5. Ah kim gurbette kaldım bir nigâr anlar beni
6. Cokdan eylerdim şekvâ ol şîve-kâr anlar beni

5.

1. Ey **Cinânî** gerce imandandurur ḥûb-ı vaṭan
2. Kuy-ı dilber var iken amman vaṭan nâmına ben
3. ‘Aşḳdan dâ’im cekerken dil ğam u derd-i miḥen
4. Guşuma girmez dirîĝâ pend-i yârân-ı kuhen
5. Ah kim gurbette kaldım bir nigâr anlar beni
6. Cokdan eylerdim şekvâ ol şîve-kâr anlar beni

⁶⁰³ Bu manzum mütekerrir müseddesdir Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: “ Ah kim gurbette kaldım bir nigâr anlar beni / Cokdan eylerdim şekvâ ol şîve-kâr anlar beni”

[Müseddes]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün

Velehû Eyzân

1.

1. Meded meded yine kalbimde etfâlim var
2. Bela-yı 'aşkla hayretdeyin kararım var
3. Ne bellü yâr ile peyveste itdisalim
4. Ne bir ferâgat hatırla inîşâlim
5. Ne 'azm-ı terk diyâr etmege mecâlim var
6. Ne kıdrim ki tavrın bir ğarîp hâlin var⁶⁰⁴

2.

1. Dil-i hâzininise haylî mustarip hâlî
2. Bedense bâr-ı ğamın 'aşkın oldu pâ-mâli
3. O şuhûn ise cefâ müntehayı âmâli
4. Muhassal olumadım inkılabdan hâlî
5. Ne 'azm-ı terk diyâr etmege mecâlim var
6. Ne kıdrim ki tavrın bir ğarîp hâlin var

3.

1. İdüp ferâĝ-ı dil ğâh olur ki ta'yîp [olur]
2. Ferâĝ-ı na'l ile terk-i diyâra tâlib olur
3. Hevâ-yı 'aşk yine ğâh olur ki ğâlip olur
4. İkamet harâm kûy-ı yâre vacip olur
5. Ne 'azm-ı terk diyâr etmege mecâlim var
6. Ne kıdrim ki tavrın bir ğarîp hâlin var

4.

1. Uyup 'aduya baña bi sebeb 'adâvet ider
2. Cafa vü cevır müzehhet kılup ihânet ider
3. Acep bu kim yine ğâh-i dönüp ri'âyet ider
4. Ne bellü âlüfte kâ'il ne bellü nefret [ider]
5. Ne 'azm-ı terk diyâr etmege mecâlim var
6. Ne kıdrim ki tavrın bir ğarîp hâlin var

5.

1. Visal-i yâr ile demler gelür ki handânı

⁶⁰⁴ Bu manzum mütekerrir müseddesdir Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: "Ne 'azm-ı terk diyâr etmege mecâlim var / Ne kıdrim ki tavrın bir ğarîp hâlin var"

2. Ğam-ı firâkla günler gecerkî giryânım
3. Kabul ü red ile geh şâd ü gâh nalanım
4. **Cinânî** gibi kalıp ortalıkta hayrânım
5. Ne ‘azm-ı terk diyâr etmege mecâlim var
6. Ne hâdrim ki tavrın bir ğarîp hâlin var

(43)

42b

[Müseddes]

Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün

Velehû Eyzân

1.

1. Nola ğar kap iderse kâinatı çeşm-i giryânım
2. Yakarsa tâk-ı carh-ı dut-ı ah-ı âteş efşânım
3. Sezabar belâ şeyeste-i ğamdır dil ü cânın
4. Mukahher qalmamuşdur cürmimi inkâra dermânım
5. Günahım hâdden efzûndur sayılmaz cürm ü ihsanım
6. Beni ‘affinla hândân it meded devletli sultânım⁶⁰⁵

2.

1. Nihal-i nâr-ı perver kâmet-i balañ icün olsun
2. Gül bâğ-ı leâfet ‘ârızı zîbân icün olsun
3. Müselsel kâkülünle hatt-ı ‘anber sanın cün olsun
4. Eda-yı ruh bahşım lâli gevher zanın cün olsun
5. Günahım hâdden efzûndur sayılmaz cürm ü ihsanım
6. Beni ‘affinla hândân it meded devletli sultânım

3.

1. Beden kim senden ayru qalup efsurde olmuşdur
2. Ğam-ı hicranla gitmiş hayâli mürde olmuşdur
3. Meded kıl gonce veş dil tenk olup pejmürde [olmuşdur]
4. Efendi gerce benden hâtırım âzürde [olmuşdur]
5. Günahım hâdden efzûndur sayılmaz cürm ü ihsanım
6. Beni ‘affinla hândân it meded devletli sultânım

⁶⁰⁵ Bu manzum mütekerrir müseddesdir Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Günahım hâdden efzûndur sayılmaz cürm ü ihsanım / Beni ‘affinla hândân it meded devletli sultânım”

4.

1. Firakınla gönül âvâredir şeşter-i kararım yok
2. Ğamınla kuşe-i gurbette kaldım ğam kuşarım yok
3. Varup âzâr eylemekdür saña fikrim gayrı kârım yok
4. Hicabdan velîkin i'tizâra iktidârım yok
5. Günahım hâdden efzûndur sayılmaz cürm ü ihsanım
6. Beni 'affınla hândân it meded devletli sultânım

5.

1. Hüda kim hüsn-i bî hemtâ ile mislin adim itdi
2. Bî hamdi'llâh ki ol zât-ı haşa-bağşım halîm itdi
3. **Cinânî** eşiginde gerci kim cürm-i 'azîm itdi
4. Ne ğam cün ilticâ-yı dergeh-i şah-ı kerîm etdi
5. Günahım hâdden efzûndur sayılmaz cürm ü ihsanım
6. Beni 'affınla hândân it meded devletli sultânım

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Velehû Eyzân

1. Yine meyl etdi gönlüm bir nihâl-i nâz-ı perverde
Letâfetle sserişte şîve vü nâz ile perverde
2. Ruh-ı dilberde ey dil reng ü hâlet bî nihâyettir
Şakın sen vechi yokdur anı teşbîh eyleme verde
3. Sırışk-i çeşm cârûb-ı müjeñle evvalâ pâk it
Gözün ac görmek isterseñ eger bu râh-ı pürkerde
4. Ten-i 'üryanıma pû şiş benim şah-ı siyeh pestir
Yüri arzı riyâ kıl halka şûfi sen muhayyerde
5. **Cinânî** sâde iken levh-i dil naqş-ı miñnetden
Başında yazu imiş bir güzel sevdim haş âverde

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Velehû Eyzân

1. Kanı meclisde cam-ı la'lini nûş etdigiñ demler
Hum-ı mey gibi ol hâletle cûş itdügüñ demler
2. Feramuş oldu kendi nârişimle ey gül-i nâra
Cemende andelüp-i zâr-ı hâmûş itdügüñ demler
3. Huzurum var idi ğam neydiñ 'âlemde bilmezdim

Dil ü cânı ‘aşkınla bî hoş itdügün demler

4. Dahı erbâb-ı dil gûş itmemişdi câm-ı cem‘in nâmın
Sipihrin bu tokuz peymânesin nûş itdügün demler
5. Süvar olmamış idid ceng-i carh üzre şeh-i hâver
Öñüñce nûmayışın ben bende ber-düş itdügüm demler
6. **Cinânî** dür nedür bilmezdi il ol lâli yâkûtuñ
Kelâm-ı gevherin gûşunda mengûş itdügüm demler

[Müseddes]

Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün

Velehû Eyzân

1.

1. Dila gel dâmeni şabr ile sil çeşmindeki yâşı
2. Koyup bu mâcerâyı ‘aşkı dehrin olma kallaşı
3. Sevip ol bî vefâ-yı eyleme taşsîn ü sâ‘ yâşı
4. Visali zevkine değmez bele vü miñnet nâşı
5. Feragat kıl şu dilberden ki vardır nice oynaşı
6. Gec ol serv-i sehîden kim haremnden taşradır başı⁶⁰⁶

2.

1. Nolur ol bî vefâdan kim uyup ağıâr-ı nâ-dâna
2. Gider geh hâneyi hummâra geh seyr-i gülistâna
3. Gec andan kim rakîbe âşinâdır saña bî gañe
4. Kerem kıl sa’y idüp bî hûde zahmet cekme yabaña
5. Feragat kıl şu dilberden ki vardır nice oynaşı
6. Gec ol serv-i sehîden kim haremnden taşradır başı

3.

1. Odur dilber ki her dem hem nîşinin ola bî minnet
2. Saña mahşûş ola illerle hergiz kılmaya ülfet
3. Bu meydan icre aşla merd olanlar istemez şirket
4. Derununda muhaşşıl var ise bir cümle ger gayret
5. Feragat kıl şu dilberden ki vardır nice oynaşı
6. Gec ol serv-i sehîden kim haremnden taşradır başı

⁶⁰⁶ Bu manzum mütekerrir müseddesdir Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: “ Feragat kıl şu dilberden ki vardır nice oynaşı / Gec ol serv-i sehîden kim haremnden taşradır başı”

4.

1. Dutalum dilberin hüsni ile olmuş Yûsuf u sâni
2. İdermiş ‘âşık-ı şeydâsına eñ âm u ihşâmı
3. Karim eylese ammâ kendüye ağıâr-ı nâ-dânı
4. Ko olsun mışra sultân aña hergiz yâd idüp anı
5. Feragat kıl şu dilberden ki vardır nice oynası
6. Gec ol serv-i sehîden kim haremnden taşradır başı

5.

1. Rakibe yâr olandan el çeküp elinden hicâp ile
2. Libas-ı ‘âriyetten haz olunmaz ictisab ile
3. **Cinânî**veş dil ü şûrîde ki dâ’im itâb
4. Kırmaz bir iki gün zecr-i hecri itikab
5. Feragat kıl şu dilberden ki vardır nice oynası
6. Gec ol serv-i sehîden kim haremnden taşradır başı

[Tahmîs]

Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün

Velehû Eyzân

1.

1. Şeha zulm eyleme ‘uşşâka kim gâyet hâeldir bu
2. Harab eyler ‘ases hüsni bir gün muhtemeldir bu
3. Ne hikmetdir bilürken bâ’is-i ceng ücidaldır bu
4. Dimezsın pâyü bûsuñ ‘âşık-ı zâra muhâldir bu
5. Öperler göz göre ruhsârını iller güzeldir bu

2.

1. İşiddim gayr ile yâr olduğum gayette âr itdim
2. Kararım kalmadı hep karu bârum târumâr itdim
3. Âdem mülkine mühmel bağlayup terk-i diyâr itdim
4. Koyup kûyuñda gönüm râh-ı gurbet ihtiyâr itdim
5. Gönül kalsun begim yol kalmasun dirler meseldir bu

3.

1. Muhabbet sûz-ı te’sîr eylemez tâb olucak bârid
2. Harabat ehlinüñdür tâ ezelden şemle şahid
3. Sakın iksîr-i ‘aşk-ı pâk icün sa’y eyleme zâhid
4. Riyazedle eger toprağı altun eyle sen zâhid
5. Senin bu fende ‘ilmin yok-durur başka ‘ameldir bu

4.

1. Perişan oldu aqlın zülf-i sevdâsıyla dildârın
2. Gezersin bilmeyip dîvâne veş evzâg u eṭvârım
3. Ne lâzım vechi yokdur dâ'imâ bî hûde efkârım
4. Yeter fikr eyle ey dil kâkül-i miskînini yârim
5. Anınla kimse çıkmaz başa bir tûl-i emeldir bu

5.

1. Hatt u ruhsârı va finda ne kim nazm olsa cânânın
2. Nazirin ehl-i diller mümkün olmaz kim diye anıñ
3. **Cinânî** gör nedir ol şâir i bî misl-i devrânın
4. Hat-ı ruhsârı vaşfinda o mihr-i 'âlem-ârânın
5. Nazire dinmez aña ey misâli bir gazeldir bu

43a

[Tahmîs]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Velehû Eyzân

1.

1. Nev bahâr oldu güzellendi ser-â-ser 'âlem
2. Oldı ezhâr ile her gûşe gülistân irâm
3. Sineler toldu şafâ kalmadı endûhla ğam
4. Eyledi müjdeyi gül bülbülü şâd-ı Hürrem
5. Goncenin göñlü acıldı güle düşdü şebnem

2.

1. Cü barın baña arz itme kenâr-ı bostân
2. Oda yansun bütün bir serv-i cenârıñ
3. Bâg-ı dehrin kim ider geşt-i güzârıñ
4. 'Âlemin netleyeyin bâg-ı bahârın sensin
5. Baña sen ruḥları gülzâr ile hoşdur 'âlem

3.

1. Nedür ol tarz-ı reviş şîve-i reftârında
2. Nedir ol ḥüsn-i edâ nâz ile güftârında
3. Sabra tâḫat mı ḫalur cizye-i dîdârında
4. Dane-i ḫâline bak cennet-i ruhsârında
5. Nice şabr eylesün ilâhi Allâhı seversen âdem

4.

1. İdeyin şavma‘a küncinde ‘ibâdet geh geh
2. Kalalım anda temâm itmeye niyet geh geh
3. Demidir sende idüp lutf-ı mürüvvet geh geh
4. Dil-i şûrîdeye kıl pend ü naşîhat geh geh
5. Nefesün gelsün âyâ şûfî-i nâsî dem dem

5.

1. Ey **Cinânî** pür idüp şöhretle ‘ağabı
2. haşre dek nâmın idüp devr-i felekde Bâkî
3. Dem-be-dem şağın idüp sûz-ı dil-i ‘uşşâkı
4. Abdar olsa n’ola mîve-i şiir-i Bâkî
5. Urmadı kimseye ubay icre dahı böyle kâlem

[Müseddes]

Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün

Müseddes-i Raḥmî

1.

1. Gu gülzâr-ı muḥabbetde o gül-i ruḥsâra ‘aşk olsun
2. Letafet gülşeninde ol gül-i bi hâre ‘aşk olsun
3. Nidersin ḥûr-ı gılmânı ancak yara ‘aşk olsun
4. Gece seyr-i cihândan kûce-i dildâra ‘aşk olsun
5. Nedir cennet temâşâsı cemâl-i yara ‘aşk olsun
6. İki ‘âlemde ey zâhid hemân dîdâra ‘aşk olsun⁶⁰⁷

2.

1. O ḳadd-i mûntehâya dil viren tûbâya meyl itmez
2. O ḳadde ‘âşık olan her gül-i ra‘nâya meyl itmez
3. İren kûy-ı civâna gülşen-i dünyâya meyl itmez
4. Koyup dîdâr seyrin cennet ü me’vâya meyl itmez
5. Nedir cennet temâşâsı cemâl-i yara ‘aşk olsun
6. İki ‘âlemde ey zâhid hemân dîdâra ‘aşk olsun

3.

1. Benim bâğımda nâ-dânıma yûri Firdevs-i alayı
2. Gider vaşf eyleme ḥûrayı vâ‘iz kobu ğavġâyı
3. Ki bir kez seyr iden âdem o mihr-i ‘âlem-ârâyı

⁶⁰⁷ Bu manzum mütekerrir müseddesdir Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Nedir cennet temâşâsı cemâl-i yara ‘aşk olsun / İki ‘âlemde ey zâhid hemân dîdâra ‘aşk olsun”

4. Gözüne zerrece göstermeye dünyâ vü 'uḳbâyı
5. Nedir cennet temâşâsı cemâl-i yara 'aşḳ olsun
6. İki 'âlemde ey zâhid hemân dîdâra 'aşḳ olsun

4.

1. Gören ol serv-i ra'nâyı hevâ-yı bûstân [itmez]
2. Bakan gül ruhlarına ḳaşd-ı seyr-i gülistân itmez
3. İrişen kûyına meyl-i temâşâ-yı cânân itmez
4. Gören dîdârını cân virir aşla bîm-i cân itmez
5. Nedir cennet temâşâsı cemâl-i yara 'aşḳ olsun
6. İki 'âlemde ey zâhid hemân dîdâra 'aşḳ olsun

5.

1. Rahmi dâ'imâ seyr-i rûḥ u dîdâr 'âşık iden
2. Hayal-i yâri ya'ni kendüzine yaradan itmez
3. Acup cân gözini seyr-i gün dîdâr iden
4. Cânân gül-'izârına bakmağa bir kez âr iden
5. Nedir cennet temâşâsı cemâl-i yara 'aşḳ olsun
6. İki 'âlemde ey zâhid hemân dîdâra 'aşḳ olsun

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

1. Cekdüm ol mâh icün egerce emek
Añdı ki daḥı Sitâre gerek
2. Görünen mâh-ı cârda şanma
Eşiğin aşdı âsmâna elek
3. Şemme-i naḳş-ı levḥ-i ḥüsnündür
Şemse-yi zer nigâr tâḳ-ı felek
4. Sen perî rûy-ı seyri der ḡâlip
Cıḳdı bam-ı sipihre ḥaylî melek
5. Yine bir tâze Dilrubâ sevdim
Nâmın olmaz **Cinânî** ḥalka demek

[Ġazel]

Velehû

1. Muktezayı visâl-i rûḥânî
Oldı ref'i ḥicab cismânî

2. Zül felek (...) ⁶⁰⁸şaklayan la‘lin
Kodı zülmette âb-ı hayvânı
3. Kakülün fil mesel şeb-i tarın
Gün yüzüñ oldu mâh-ı tabanı
4. Hub tahrîre başladı hattın
Şerh-i dîbâceyi gülistân-ı
5. Gecti ki bu nesîm-i şubhuñ kim
Oldu kûyuñ ğubârı hayrânı
6. Ey **Cinânî** nişân-ı ebrûsu
Nâme-i hüsnuñ oldu ‘üvânı

[Ġazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

Bâkî

1. Acdı gülüñ niķâbın yâd erdi gülistâna
Gösterdi rûy-ı taḥsîn-i âyîne-i zamâna
2. Şah-ı şükûfe döndü bir sîmîn nigârâ
Her bir nihâl mevzûn bir serv ķad civâna
3. Bülbülde savt-ı rengîn güllerde şûret icün
Faşl-ı behâr-ı mânî gülşen-i nigâr ḥâne
4. Fahr-ı libâs ķodu eşcâra bâĝ-ı devrân
Bâd-ı elem naķş-ı kemḥâ giydirdi erĝuvâna
5. Mektubun elde dutmuş zenbûre-i cemen
Arz ide nâ-geh ḥâlin sultân-ı kâm-râna
6. Yani ol şah-ı maķbul o tekkedan-ı kâmil
Şâḥib kırân-ı âdil sultân-ı selîm ḥâna
7. Zat-ı kerîmî vaşfa **Bâkî**ye resme ķılsun
Melhut olan me’âli mümkün degil beyâna

(44)

43b

[Ġazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

Ġazeliyyât-ı Âzerî Efendi

1. Zevk-i sefâ didikleri hep âbân ĝam gelir

- Ziraki ‘âlem istese gönölüm elem gelir
2. Heçr ile biñ ne hâlete ırgürdi gör beni
Tiryâk sanduğum dil-i bîmâra sem gelür
 3. Gitdi gönölde kalmadı hûbân-ı rüzgâr
Bir bir añılsa şimdi dile ol şanem gelür
 4. Cam-ı şarap ‘aynıma gelmezse gam değil
Göz kaña gark olur gam-ı hicranla dem gelür
 5. Hic bî vefâ gelür mü baña **Âzerî** o yâr
Hep itdüğü cefâ dil-i zâra kerem gelür

[Gazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Velehû Eyzân

1. Yeter ağlatdı gamın dide-i giryânı yeter
Yeter inlekti efendi dil-i nâlânı yeter
2. Sana kâfirlik idüp vermeyemi cân-ı gönöl
Yeter âzurde dil itdin o muselmânı yiter
3. Olma âlûde gönöl hazânla bir gün irüşür
Gam irer gâyetine miñnetin oranı yeter
4. Kacma cân virmeden ey dil reh-i ‘aşkıta şakın
Yalnız saña hemân hancer-i berrânı yeter
5. Ey felek **Âzerî**-i zâra teraħhum kıl kim
Saña ol haste dilin nâle vü efkanı yeter

[Gazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Velehû Eyzân

1. Sal beni câh-ı gama nâm-ı nişânım cıkmasun
Dostuñ vir vecle öldür ki kânım cıkmasın
2. Ermesün gerdûna cevrenden şikâyet kılmasun
Tir-i şemşirinle kes başuñ figânım cıkmasun
3. Söyle cân düşmeni bektuna tutsun ağzını
Kim baña acturmasun ağzuñ zebânım cıkmasun
4. Şevk ile it vaslın günü bî zâr cânından beni
Bir dahı vuşlat diyü firâkında cânuñ cıkmasun

5. Âzerî yalvar yaķar eyle tazarru öp elin
Ėayrla seyrâna ol serv-i revâna cıkmasun

[Ėazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Velehû Eyzân

1. Sacın seyr eylesin eller temâşâyı cin kılsun
Temâşâ eylesünler hattını seyr ü cemen kılsun
2. Seyr it itmesün aşhâba derdin 'uzlet it ey dil
Hemân bir yaña 'azm eyle yârân sağ-ı esen kılsun
3. Bozulsun bâğ-ı 'âlem kıalmasun bülbül tıflusun gül
Cihân icre hemân biriñ bir ol gül pîrehen
4. Beka isterse 'aşķla kûyuñda cân virsün
Bu bir dârül şifâdır hastelerden isteyen kılsun
5. O şîrîn fem Ėamıyla tâğ-ı taşı târumâr iden
Hemân ey Âzerî nâmın seninde kuken kıalmasun

[Ėazel]

Mef'ülü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Velehû Eyzân

1. Tursun kimin yanında sa'âdet degilmisin
Sen durduğunca 'âleme devlet degilmisin
2. Cân-ı göñül şikârına şalmış hûdâ seni
Sen şâh-bâz-ı evc-i leâfet degilmisin
3. N'âlem odını ehl-i kabûli misâl-i savt
Haşr olmadan benimle kıyâfet degilmisin
4. Rusvalık olmayınca bulunmaz temâm 'aşķ
Zâhid bu Ėamla söyle melâmet degilmisin
5. Bilmez mi zannedersin efendi cefâların
Sen mâye-i belâ vü meşiyet degilmisin
6. Ol ser-firâzâ Âzerîya itme şerfiru
Mesnet-nişin kûşe-i vahdet degilmisin

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Velehû Eyzân

1. (...) ⁶⁰⁹ nazm seniñ gibi şehri yâre gerek
Sözüm efendi kulağında gûşvâre gerek
2. Nişane olmağa müjgânın otlarına seniñ
Derûn-ı sîne siper gibi pâre pâre gerek
3. Makarın olmağa sen mâh-ı burc-ı iķbâle
Bülend pâye kûy-ı kevkeb ü sitâre gerek

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Velehû

1. Bunca yıl ğam-hârın oldum ğam kuşar olmazmısın
Baña yaver oldu ğamuñ sen daħı yâr olmazmısın
2. Hak pâ-y-ı yâr olam diyü idersüñ ârzu
İntizâr ile daħı ey dil ğubâr olmazmısın
3. Ey nigârâ hâke şal 'uşşâķı diyü pend iden
Sende bir gün bu cihânda hâksâr olmazmısın
4. Yar iñenmez bunca yıldır yanarım aħvâlimi
Daħı ey dâĝ-ı nihânın âşikâr olmazmısın
5. Şimdi tenhâ gezmeye âr eylemezsin ğayr ile
Soñra 'uşşâķ icre cânâ şemsar olmazmısın
6. Ac gözüñ meyl itme câha hâb-ı ğafletten uyan
Âzerî hîc düşde şâh u şehriyâr olmazmısın

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Velehû

1. Demidir cân vireyin vâşıl-ı cânân olayın
Ħanmânım bu hevâ ile Ħarap eyleyeyin
2. Visal-i gencînesine ümîdidne vîrân olayın
Nice bir derdle bir Ħasteyi hicrân olayın
3. Tutayın 'aşķ tarîķin âdem iķlîmine dek
ÂĦir-ül murâd sermenzile mihmân olayın

4. Has u hâşâk gamı mahv ideyin kalbinde
Yanayın ‘aşkla bir âteş-i sûzân olayın
5. Nice bir şem şîfât kan dökeyin çeşminden
Subhâ dek her gice dil haste vü giryân olayın
6. Ölmedin şubh-ı vişâle beni ırgürir gün
Güleyin iller gibi dahı handân olayın
7. Âzerî eylemeyüp gevheri ‘ömrüm zâyî‘
Bahır mânend dür-i ma‘rifete kan olayın
8. Virüp âfâka ziyâ şule-yi hürşîd gibi
Âsmân-ı hünere mihr-i dıraşân olayın

[Gazel]

Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün

Velehû

1. Gam-ı ‘aşkıñla cân virdim geldim dil-rubâlardan
Beni kat eyledi tığ-ı muhabbet âşinâlardan
2. Hüdadan isterim sen âfitâb-ı ‘âlem arayı
Yanımdan dür iden ayrulmasun dâ’im belâlardan
3. Harim-i ka’be-yi kûyuñ güzergâh-ı rakîp olmuş
Yağaralar ‘arş-ı alayı hâzer kıl müptelalardan
4. Sana cân-ı za‘îfim tuhfe gönderdim kabûl eyle
Hakîr olur gelen elbette sultânıñ gedâlardan
5. Yitürmişken yoluñda naqd-i cânı baña bakmazsın
Ne bulduñ a benim ‘ömrüm rakîb-i bed-liğâlardan
6. İşitdim bûseñe içdâm idermiş düşmen-i bed-gûh
Meded serv-i revânım yüz cevirme müptelalardan
7. Cefaya kani ol mihr ü vefâdan kaç-ı ümîd it
Muğarrer Âzerî gelmez hakîkat bî vefâlardan

[Gazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Velehû

1. İrgürür ‘uşşâk carha ağı-ı âteş-bârını
Yanmasun ‘âlem o gül ‘ârız itmesün ruhsârını
2. İtmesün bilmezlik âşikârım görüp zem eyleyen
Şiirime kılsun nazar bilsün ad ü miqdârını

3. Yok yok olmaz ol kelâm-ı mu‘ciz-âsârım muqayyed
Görse biñi caz kâfirdir kıomaz inkârını

44a

Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün

1. Ne olur cam-ı cem-i hürşîd-i mir’ât-ı sikenderden
Tecellâ-yı şafâ-yı şaykal it mir’ât-ı hâverden
O mâhın ‘aks-ı hüsniidür **Figânî** mahvül maqşûd⁶¹⁰

[Müseddes]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Müseddes-i ‘Ulvî

1.

1. Bin suâl itsem birine gelmez ol şehden cevap
2. Ragıp oldukça aña ol benden eyler ictinâp
3. Hic birvec ile olmaz işiginde feth-i bâb
4. Derd ü miñnet bî kıyâs u dâğ hasret bî hisâb
5. Yâr bî pervâ dirîgâ guşşadan hâlîm harap
6. Sevmesün ‘âlemde kimse dilber-i âli cenap⁶¹¹

2.

1. Hatır-ı gam giñimi rahm eyleyip şâd eylemez
2. Cânımı bir lahza bend-i gamdan âzâd eylemez
3. Bu dil-i vîrânımı lutf idüp âbâd eylemez
4. İller iller gecer bir gün beni yâd eylemez
5. Yâr bî pervâ dirîgâ guşşadan hâlîm harap
6. Sevmesün ‘âlemde kimse dilber-i âli cenap

3.

1. Heftede bir gün baña arz-ı cemâl ey mâh
2. Ben gedâyı bî nevâyım ol serîrû hüsne şâh
3. Hasret ü derdiyle ‘ömrüm hecr ile oldu tebâh
4. Neyleyim ben haste yârab bu gam-ı miñnetle âh
5. Yâr bî pervâ dirîgâ guşşadan hâlîm harap
6. Sevmesün ‘âlemde kimse dilber-i âli cenap

⁶¹⁰ Manzum, üç mısra olduğu için nazım şekli tespit edilememiştir.

⁶¹¹ Bu manzum mütekerrir müseddesdir Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Yâr bî pervâ dirîgâ guşşadan hâlîm harap / Sevmesün ‘âlemde kimse dilber-i âli cenap”

4.

1. Oldı gitdikce esâs ‘aşkı dilde üstüvâr
2. Benden ol fâriğ benim derd-i derûnum bî şumâr
3. Sine sûzân dîde giryân ten za’if ü dil figâr
4. Kalmadı şabr u karârım olmuşum hayrân u zâr
5. Yâr bî pervâ dirîgâ guşşadan halîm harap
6. Sevmesün ‘âlemde kimse dilber-i âli cenap

5.

1. Gördü kim düşdü gönlüm ‘aşkına biñ câñla
2. Olmadı vuşlat müyesser ol şeh-i hûbânla
3. Ey ‘Ulvî gecdi ‘ömrüm miḥnet-i hicranla
4. Ol kim kaldı hemân bu derd-i bî pâyânla
5. Yâr bî pervâ dirîgâ guşşadan halîm harap
6. Sevmesün ‘âlemde kimse dilber-i âli cenap

[Taḥmîs]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Taḥmîs-i Şahî

1.

1. Her kaçân cûşa gelüp taşu bu devlet ârâsı
2. Paye-i rif’ate altun getürüp hâr u hâsı
3. Cünki ednâ imiş a’lâda olan mertebesi
4. Bendeyin zâyed idüp tûl-ı emelle nefsi
5. Kalmadı zerre kadar dilde bu dünyâ hevesi

2.

1. Bağladı dest-i ecel bârını tene maḥmilinin
2. Göcürür kâfilesinde yine cân râhının
3. Nola seyr eyler isem şehrinin ‘uqbâ eyleyinin
4. Karban-ı reh-i iklîm-i âdem menziline
5. Calunur oldu dilâ sem‘ime nâyın ceresi

3.

1. Yağdurup göz yaşını dūd-ı dilin ebr eyle
2. Gülşen-i fânî ko fikrini gel kır eyle
3. Virme maksûdunu nefsuñe dilâ cevri eyle
4. İstirabı ko gel ey murğ-ı revân şabr eyle
5. Esküyüp işte harâba var yûri ten kafesini

4.

1. Sagar-ı kalbimi mey-i gussab ile toptolu gör
2. Nice bir acılasın gül gibi yab yab şolı gör
3. Rasti toğruluğ it gitme yabaña yolu gör
4. Gafil olma gözüñ ac dîde-i haķ-binî gör
5. Hor görme hâş ü hâşâkla mûr-ı megesi

5.

1. Pertevi irmez ise ol gül-i gülzâra ne ğam
2. Andelip-i dil ü cân yüz döne gerzana
3. Baş acup şıdķla şol kimseye yalvara
4. **Şahî** bî dül ü bî mâr u günahkâra ne ğam
5. Sen olursañ eger ‘eyyâr hudâ dest resi

[Taḥmîs]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Taḥmîs-i Râhî

1.

1. Künc-i firķatde ben yaturken zâr
2. Togdu üstüme gün gibi ol yâr
3. Didi ne olduñ yatarsuñ ey bîmâr
4. Halin oldu ise guşşadan düşvâr
5. Mey-i nâbîñ ayağına düşvâr

2.

1. Her kaçân ḥancer icürür ğamzeñ
2. Mürde-i ‘aşkıdır görür ğamzeñ
3. Sanma ‘aynım belâ durur ğamzem
4. Dem-be-dem göñlüñe girür ğamzeñ
5. Ana cân virmesün mi aşık-ı zâr

3.

1. Tıfl-ı eşki ‘âlem-nümâ yüz tutdu
2. Cuy-ı ğam cağlamaya yüz tutdu

3. Cânları bağlamaya yüz tutdu
4. Dilleri bağlamaya yüz tutdu
5. Ruhı üstünde zülf-i ‘anber var

4.

1. Her ne deñlü olursa şâhâne
2. Galip olur behâda mercâna
3. Gelmeşe hîc misli devrâna
4. Benzemez dişlerüñe bir dâne
5. Satmasun kendüyü dürr-i şeh-vâra

5.

1. **Râhî** acmaz muhabbeten halka
2. Söylemez derd-i miñnetin halka
3. Gerce dimez melâmetin halka
4. Bu nihân-ı harâretde halka
5. Sözü eş‘âr iden eş‘âr

[Müseddes]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

1.

1. Dilbera fırkat beni kıldı özümdeñ muñbir
2. Şöyle hañ oldum şabâ virmez gubârımdan
3. Gün yüzüñden ayru düşdüm kalmadı cismiñden fer
4. Yeter hasret cânıma gecdi neler itdi neler
5. Dost ağlar hâlîme bapup benim düşmen güler
6. Dirliğim dirlik degildir bir kara gündür geçer⁶¹²

2.

1. Sensiz ey meh gözlerimden mâcerâ eksik degil
2. Başıma zülfüñ gamından bir belâ eksik degil
3. Zahm-ı tîrin sînem üzre dibera eksik degil
4. Ben ölürsem bir benim gibi saña eksik degil
5. Dost ağlar hâlîme bapup benim düşmen güler
6. Dirliğim dirlik degildir bir kara gündür gecir

3.

1. ‘Aşğ-ı dildâr ile oldum ‘âlem icre derdnâk

⁶¹² Bu manzum mütekerrir müseddesdir Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Dost ağlar hâlîme bapup benim düşmen güler / Dirliğim dirlik degildir bir kara gündür geçer”

2. Suz-ı hecr ile delindi bağırim olduk suznâk
3. Gül gibi ey gonce olduñ yağa yırtık sîne câk
4. Halime râh eyle sensiz ben helâk oldum helâk
5. Dost ağlar hâlîme bakup benim düşmen güler
6. Dirliğim dirlik degildir bir kara gündür gecer

4.

1. Ceşmimin ey nâle ruh yaşını gül-gûn eylediñ
2. Lal-i nâbînsız gözüm sâgarların hûn eylediñ
3. Hecr ile göñlüm yakup derd ile maḥzun eylediñ
4. Ey şacı leylî beni ‘aşk ile mecnûn eylediñ
5. Dost ağlar hâlîme bakup benim düşmen güler
6. Dirliğim dirlik degildir bir kara gündür gecer

5.

1. Ey gül-i nâzik beden kılma su’âlini tırar
2. Ta ki ‘uşşâk arasında olmaya derd ile râz
3. Sabra tâkât gitdi kalmadı bu göñlümde qarâr
4. Eyledi fırkât beni ‘âlemde şâhım şeremsar
5. Dost ağlar hâlîme bakup benim düşmen güler
6. Dirliğim dirlik degildir bir kara gündür geçer

(45)

44b

[Taḥmîs]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

1.

1. Mülk-i istignaya şâh-ver nişîn kemden fâriğuz
2. Kevkebe lâzım degül tabl-ı ğamdan fâriğuz
3. Kasr-ı cismânide ki nâr u taandan fâriğuz
4. Cura nûş-ı bezm-i ‘aşkuz câm-ı cemden fâriğuz
5. Mest-i bî hoş olmuşuz şâdî-i ğamdan fâriğuz

2.

1. Ehl-i dünyâyı fenâ yolunda hemḥâl itmezüz
2. İhtiyat itdik gedâlık ḥidmet-i şâh itmezüz
3. Sırrımızdan değme bir nâ-dânı âgâh itmezüz
4. Devlet ü dünyâ icün sîne döğüp âh itmezüz
5. Şah-ı mülki ‘izzetliyüz tablo ‘âlemden fariguz

3.

1. Biz fenâ buldu bu ‘âlem olmaz olmaz mesken bize
2. İmtizac itmezseñ itme ihtilât igen bize
3. Ger muhabbet kıl gerek buz eyle zâhd itseñ bize
4. Birlige yetdik bir oldu dost u düşmen bize
5. Tıg u darıktan bî-rûz medh u zemden fâriğuz

4.

1. Kuşe-yi fakru fenâyı eyledik biz ihtiyâr
2. Terk-i tecrîdiz bize lâzım degil dâr u diyâr
3. Benligi terk eyleyip tutduk ikilikden kenâr
4. Ref idüp varlık hicâbın olmuşuz biz halkavâr
5. Mahmu külliyüz vücûd ile ‘ademden fâriğuz

5.

1. Sanma havf u nardan zâhid bizi nâr olmuşuz
2. Ba hevâ-yı bâğ-ı firdevse hevâ-dâr olmuşuz
3. Ser-te-ser müstegarik-i envâr-ı dîdâr olmuşuz
4. Kurtulup havf u recâdan nâr ile yâr olmuşuz
5. Kahırdan gam cekmezüz lutt-ı keremden fâriğuz

6.

1. Nefî yesmi şadasın câñla guş eyledik
2. Ol şafâdan bu dil-i âgâh-ı bî hoş eyledik
3. Meclis-i ‘uşşâka geldik mey gibi cûş eyledik
4. Camu (...) ⁶¹³
5. Âb-ı hayvañ icmüşüz tiryâk-i semden fâriğuz

7.

1. Suziş-i âh ile nâr-ı âhımız berķ eyledik
2. Cümleten mülkini ol berfle harf eyledik
3. Fakr-ı deryâyı fenâda kendümüzü ğarķ eyledik
4. Terk idüp ey fazli tâc u hırķa haķ eyledik
5. Fahr idüp fakr ile dînâr u diremden fâriğuz

[Taḥmîs]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1.

1. Mübtelayı ğam idüp gerdi-i eyyâm beni
2. Eylemişdi düşürüp ayağa bednâm beni
3. Şimdi meyḥaneye ırgürdi seremcân beni
4. Yine şâd itti bugün bâde-yi gülfâm beni
5. Ğamdan ey sâkî ḥalâş eyledi bir cân beni

2.

1. Uğradım ğamzesi tıgına 'acep kanlıymış
2. Deheni gül gibi ol derd yine kâyıl imiş
3. Cekdim orda ben anı nice şîrîn dil imiş
4. Haber aldım yine cân vir ne mâ'ilimiş
5. Olmuş iken yine dirgurdi bu peygâm beni

3.

1. Asitanın var iken carḥ-ı mu'allâ alcaḳ
2. Şahsın pâdişâhım mülk-i cihâna el- ḥaḳ
3. Almazın saltanat-ı dehri virirsen aylıḳ
4. Kulun olmaḳdır eşiğinde murâdım ancaḳ
5. Ber murâd ile efendi ḳoma nâ kan beni

4.

1. Iyş u nûş eylerken ol lebi meygûnla ben
2. Germ iken şem-i şeb efrûz gibi bezm-i cemen
3. Saza âgâz idecek mutrip şîrîn suḥan
4. Tatlu söz ile bî telḥ-i ḳomamı elden
5. Sanma ey zâhid nâ sencine iken ḥam beni

5.

1. **Fevriya** miskîn iden ḥânesini ḥummârın
2. Came keş bâde keş ol ḳo arıñ
3. Oku bu mantığını şâir siḥr arasın
4. Bezm-i 'âlemde bugün lâl-i firâḳ-ı yârin
5. Ki beni itdi yine rind-i mey-âşâm beni

[Taḥmîs]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1.

1. Sarf it yoluña varını sîm ü zeri degil
2. Cân-ı cihânîñ eyle revân-ı serî degil
3. Guş it didi ol ki sözü serserî degil
4. Mihr-i gönülden ol şanemiñ cün yeri degil
5. Harc eyle naḳd-i naḳşini eliniñ teri degil

2.

1. Mihr ü vefâ gerceki gönül maña durur
2. Mecnun misâl-i 'aşkla dil-şâd durur
3. Leyl-i dehre ḳul degül âzâd durur
4. Bir Hüsrev-i zamânîye ferhâd durur
5. Şirinin adın añma ol anıñ ari degil

3.

1. Cam-ı cihân-nümâ'da cenâb-ı şarâb var
2. Devlet külâhı olma ḥişâr başda pâydâr
3. Ben bildim añladım sen añmaz iseñ ne var
4. Mirat-ı dehre eyle naẓar gör bu rûzgâr
5. Her tâc-dârı neyledi iskenderi degil

4.

1. Cek câm-ı zâhirâ oḳu şîrîni hafız'ın
2. Sıdk eyle gözet ḳulunu terk eyle hafız'ın
3. Hıfszında olayın dirsem şûfî hafız'ın
4. Tan itdügüni 'âşîḳa mescitte vâ'izin
5. Meyhane icre añma müsâvî yeri degil

5.

1. **Fevrî** kitâbı rehîne ḳodu lâli na'li icün
2. Yassa ḥumârın olmaya ayıp ol ḥarâb icün
3. Üstad-ı dehr gör nedir aña cevâb icün
4. Şevk-i lebiñle ki anı sâkî şarâb icün
5. Divanını oḳuttu hemân defteri deḡil

45a

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ġazel-i 'Azîzî

1. Letafet ayna konuş gül-i ra'nâmıdır ol ruh
Yağud tâze acılmış lâle-i hamrâmıdır ol ruh
2. Kitab-ı gülistân mı bahâr-istânıdır rûyuñ
Aña bir levhayı sim-i semen simâmıdır ol ruh
3. Felek na'ında mâh mât idersin arz-ı hüsn itseñ
Güzeller şahı hürşîd-i cihân ârâmıdır ol ruh
4. İhata eylemiş mânend-i hâle hatt-ı şeb-gûnum
Melâhat aşmanında meh-i ğarrâmıdır ol ruh
5. 'Azîzîveş nigâh idenlerin artar gözü nûru
Nazar ehline bir âyîne-i zîvamıdır ol ruh

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Velehû

1. Zahm-ı hicri yârdan kurtulmağa yok câremiz
Âhkim kaldı onulmadı yürekde yâremiz
2. Astan-ı yârdan ğayrı yere itmez nüzûl
Haylice yüksek ucar kuşdur dil-i âvâremiz
3. Devr-i hüsnünde seniñ ey mâh bir gün şâd olup
Ġuşşadan kurtulmadı kaldı dil-i ğam-hânemiz
4. Nice bir dil fülkünü ide ğarîķî-i bahri ğam
Bir dem ola görmeye çeşm-i zamâne kıaramız
5. Ah elinden tıĝ-i hicrânıñ 'Azîzî âh kim
Neylediyse eyledi yâr ile kesdi aramız

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Misâli

1. Şad idüp hâtır-ı aĝyârı beni yâd itme
Ağladup döstünü düşmenini şad itme
2. Kaydedüp defter-i 'uşşâķa rakibib namı
Mülk-i hüsnüñ şehisin bir yaramaz edâ itme
3. Olayın ben seniñ ey şâh kuluñ kırbânın

Âsitânında tek öldürme âzâd itme

4. Varayın aña cefâlar ideyin dimişsin
İtme lutf eyle gel ey gâmzesi cellâd itme
5. Bilürüm soñra **Misâlî**ye cefâlar eylersin
Dôstum bârî vefâya anı mu'tâd itme

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Merâmî

1. Tirinin ey kaşı yâ cây-ı karar-ı dildir
Sîne meydânı kapuñdan ok atım menzilidir
2. Dôstum sineye çekmek seni kâbilmi dedim
Lebini ağzuma virdi didi hep ekabildir
3. Nice reftâra gele serv-i sehî bâğ icre
Seyl-i eşkiñden anıñ her biri pâ-dergildir
4. Kan bürür gözlerini cism-i za'îfîm bilicek
Gûyuyâ çeşm-i 'alîinde rakîbiñ kaldır
5. Serv kadler bize ser-kîşlikler ederler ammâ
Ey **Merâmî** su gibi anlara dil mâ'ildir

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

İmsî

1. Ter düşer ruhlarına dirsem eyer gul-gûni
Renk alur nükte ile her ne disem ol hûni
2. İki göziyle bakup üstüme çok döndü benüm
Dâ'imâ pâye-i a'lâda görem gerdûnu
3. Aynına gelmez iken kaçrece deryâ-yı mûhid
Göz ne gösteremi eşk-i terim ceyhûnu
4. Aklı başında degil bir delü dîvâne imiş
Nice ma'külle izâm ideyin mecnûnu
5. Dil-i dîvâneyi **İmsî** gibi olmaya temâm
Çok durur gerçi begim hâl-i rûhum meftunu

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Şâdık

1. Efendi gercekim çok şâir nâzik ġazel söyler

- Benim gibi miyânım vaşfını yok bî bedel söyler
2. Ceybin lebleri medhinde dil ebhâm ider ammâ
Raķîbîñ lebleri vaşfında hep darb-ı mesel söyler
 3. Gönül bir tûtiyâ beñzer ruķuñ mir'âtı yâdına
Ne kim ta'lîm iderse aña üstâd-ı ezel söyler
 4. Riyaz-ı kûyuñ añsam zâhid efsâneye başlar
Hevâ-yı sünbülûñ yada eylesem tûy-ı emel söyler
 5. Geh-i ruķsârını mihre geh-i mâha bedel kıldım
İşüdüp ol hilâl ebru didi **Sâdıķ** güzel söyler

[Muhammes]

Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün

Tahmîs-i Âli⁶¹⁴

1.

1. Nedir bu bî-vefâ dilberleriñ cevri ferevanı
2. Nedir bu 'âşık-ı bî dillerin feryâd u efğânı
3. Nedendi ey felek derd ehlinin olmaya devrânı
4. Nicin devrinde pâyimâl eylediñ erbâb-ı 'irfânı
5. Cefânın yok mu oranı belânıñ yok mu pâyânı⁶¹⁵

2.

1. Acep ben hâke bir âli na zardan himmet olmaz mı
2. Dil-i maḥzûna bir şâhib-i keremden şevķat olmaz mı
3. Saadet pisterinde bir nefes cân râḥat olmaz mı
4. Ğam-ı cânâne ile cevri dehre ğâyet olmaz mı
5. Cefânın yok mû oranı belânıñ yok mû pâyânı

3.

1. Mezellet yollarında nice demler hâksâr oldum
2. Yitirdüm kendü keğnüm bir perîşân rûzgâr oldum
3. Kararım yok hevâyı 'aşķa uydum bî karâr oldum
4. Seni sevmekte bilsem kim nicün bî ihtiyâr oldum
5. Cefânın yok mû oranı belânıñ yok mû pâyânı

⁶¹⁴ Müstensih yanlış başlıklandırma yapmıştır. Aslında manzum muhammesdir fakat müstensih tahmis demiştir.

⁶¹⁵ Bu manzum mütekerrir muhammesdir Beş bendin son mısrası şu şekildedir: "Cefânın yok mû oranı belânıñ yok mû pâyânı"

4.

1. Eya kan-ı kerem ben hâke ihsân itseñ olmaz mı
2. Perişan hâtırım fikrin perîşân itsem
3. Muradım güllerin lütfuñla handân itsem olmaz mı
4. Yeter kan ağladım bir lahsa' şadân itsem olmaz mı
5. Cefânın yok mû oranı belânıñ yok mû pâyânı

5.

1. Gel inşâf eyle ey gerdûn-ı dun lâyıkmıdır âli
2. Ola hayl-i belânıñ (...) ⁶¹⁶ vü guşşayı pâ-mâli
3. Hususa kûy-ı dilberden perîşân ola ihvânı
4. Figan-ı nâleden hod gice gündüz olmaya hâlî
5. Cefânın yok mû oranı belânıñ yok mû pâyânı

(46)

45b

[Müseddes]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

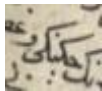
Müseddes-i Şems Pâşâ Rahmeallah

1.

1. Kacân gül gibi acılsa benim hırşîd-i rahşânım
2. Cemali nûruña müstagrig olur beyt-i ahzânım
3. Cihanda şah-ı 'aşkım yok-durur 'âlemde akrânım
4. Liva-yı ahı kaldırdım kuruldu cetr ü eyvânım
5. Ğazeller leşkerim şâf şâf kasâyid oldu erkânım
6. Suhan mülkine şâh oldum kuruldu tâze dîvânım ⁶¹⁷

2.

1. Bu şiiri gevher efşânım acıp gül gibi handândır
2. Oturmuş şah-ı gül üzre baña bülbül ğazel-hândır
3. Benim dîvânımın katipleri hep ehl-i 'irfândır
4. Yazarlar kıl kâlemle her sözüm bir başka dîvândır
5. Ğazeller leşkerim şâf şâf kasâyid oldu erkânım
6. Suhan mülkine şâh oldum kuruldu tâze dîvânım

⁶¹⁶ Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

⁶¹⁷ Bu manzum mütekerrir müseddesdir. Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: "Ğazeller leşkerim şâf şâf kasâyid oldu erkânım / Suhan mülkine şâh oldum kuruldu tâze dîvânım"

3.

1. Egerce şimdi sensin mışr-ı hüsne Yûsuf u ken'ân
2. Figanın bülbül-i şuridenin gûş eyleye bir añ
3. İşitse şiirimin her beyitini taşsîn eder Hâsan
4. Nizami hamsesine pence urdum şimdi ben el-ân
5. Ğazeller leşkerim şâf şâf kasâyid oldu erkânım
6. Suhan mülkine şâh oldum kuruldu tâze dîvânım

4.

1. Mearif kûlzeminden dür çıkarmaktır benim kârım
2. Vere sermâyesin cümle alup şâ'irler eşarım
3. Sacar gevherler okunsa benim şiir-i dürr barım
4. Tutarsa tañmıdır Hüsrev gibi âfâkı asarım
5. Ğazeller leşkerim şâf şâf kasâyid oldu erkânım
6. Suhan mülkine şâh oldum kuruldu tâze dîvânım

5.

1. Kanaat mülkine şâhım baş eymem değme sultâna
2. Velikin câkerîm handân-ı 'Âli 'Osmân'a
3. Bugün sultân Süleymân devletinde emîrâne
4. Oturdum Şems-i yâ taht-ı me'ârif üzre şâhâne
5. Ğazeller leşkerim şâf şâf kasâyid oldu erkânım
6. Suhan mülkine şâh oldum kuruldu tâze dîvânım

[Müseddes]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün

Müseddes-i Sualî

1.

1. Nice bir sînede derd-i ğam-ı 'aşkı nihân olsun
2. Nice bir fâş olup esrâr-ı pinhânım 'ayân olsun
3. Nice bir fırkatınle gözlerimden kan revân olsun
4. Nice bir vâdi-i ğamda işim âh u figân olsun
5. Nice bir 'âleme ahvâl-i 'aşkı dâsitân olsun
6. Beni öldür vücumdan ne nâm u ne nişân olsun⁶¹⁸

2.

1. Derdi nâlânın ey mehrû seniñ dürr-i 'aden'den yeg

⁶¹⁸ Bu manzum mütekerrir müseddesdir. Beş bendin son mısrası şu şekildedir: "Beni öldür vücumdan ne nâm u ne nişân olsun"

2. Sacın sünbül yüzün gül kâmetin serv-i semende yeg
3. Cihan bâğında cün olmaya sen gönce dehenden yeg
4. Muhassal görmedim ey verd-i ra'na hîc senden yeg
5. Egerce bir belâ-keş-i 'âşıkıñ varsa benden yeg
6. Beni öldür vücudundan ne nâm u ne nişân olsun

3.

1. Serir-i şehri ü hüsnün şâhısın ey şahı hûbânım
2. Kulun kurbânın olmak iledir 'âlemde ünvanım
3. Revan olsun benim ruh-ı revânım cânım
4. Dem-a-dem hasretinle kanlar ağlar çeşm-i giryânım
5. Mürrivet kanısın ihsân ıdıp lutf ide sultânım
6. Beni öldür vücuduñdan ne nâm u ne nişân olsun

4.

1. Girifta-ı kemend-i kâkül-i dildâr olupdur dil
2. Harik-i âteş cevri ü cefâyı olupdur dil
3. Begim âyîne gibi 'âşık-ı dîdâr olupdur dil
4. Elim irmez visâl-i dilbere nâ-câr olupdur dil
5. Enis-i nâle ü feryâd ü âh u zâr olupdur dil
6. Beni öldür vücuduñdan ne nâm u ne nişân olsun

5.

1. İdersin 'âşıkı cevri eyleyip ağyar ile 'âlem
2. Revan eyler süvârî gözlerimden nem yerine dem
3. Gecüpdür ey keman ebru anıñ cânına tir-i ğam
4. Dem-a-dem hâtırına cinib-i hakdan olup merhem
5. Okur bu mışra-ı feryâd u efgân eyleyen her dem
6. Beni öldür vücuduñdan ne nâm u ne nişân olsun

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Fuzûlî

1. Baga gel bülbüle arz-ı gül ruhsâr eyle
Güllerin tâbını bülbül gözüñe hâr eyle
2. Şahid-i bâğa gelüp zülfler çeşmin göster
Sünbülü dirhem idüp nergisi bîmâr ile
3. Serve âzâdelik isimler yaraşmaz yürümek
Anı hem şîve-i refâtara giriftâr eyle

4. Aca gör zahmı ağız acma hadengin göreyin
Sîne-i râz-ı nihânım yeter ezhâr eyle
5. Kes **Fuzûlî** tama‘ın gayrı temennâlardan
Kâne olsam tâlib-i devlet-i dîdâr eyle

[Ġazel]

Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilün

Velehû

1. Teşne-i câm-ı vişâliñ ab-ı hayvañ istemez
Mâ‘il-i mûr haţţın mülk-i Süleymân istemez
2. Zulmet-i zülfüñ giriftârı dem urmaz dûddan
Tâlib-i şem-i ruħuñ hırşîd-i rahşân istemez
3. Eylemez meyl dehşet-i üftâdeyi hâki derin
Sakin-i künc-i ğamın seyr-i gülistân istemez
4. ‘Âşkdan vehm îstmesün ‘âşık yıkar göñlüm diyü
Hic sultânım diyen mülkini vîrân istemez
5. Ey **Fuzûlî** muttasıl devrân muhâliftir baña
Ġalibâ erbâb-ı isti‘dâdı devrân istemez

[Ġazel]

Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Fe‘ûlün

Hüdâyî

1. Ele hancer alıp ol mâh-pâre
Gelür meydâna halkı yâre yâre
2. Takında tigini gülzâr gelse
Olur gülbengin öñüñde pâre pâre
3. Şeh-i ‘aşk idi mecnûn anuñ cün
Şikâre çıktı kendi kühsâre
4. Okun haps eylemiş sînemde göñlüm
Murâdı bu ki anı kanlu çıkara
5. Dagıtdı varlığıñ berbâd k ıldı
Hüdâyî yañıldım ben rûzgâra

[Ġazel]

Mef‘ûlü/ Fâ‘ilâtü/ Mefâ‘ilü/ Fâ‘ilün

Şemi‘

1. Zahid ki mu‘tekif gecünür bu riya ile

- Gör eblehi ki cennet umar bu riyâ ile
2. Avare itdi kendü gibi kûy-ı yârda
Başdan çıkardı yaşım âhım hevâ ile
 3. Kaldım ayakda baht-ı siyâhım gibi diriğ
Kim çıktı başa ben çıkam ol bî-vefâ ile
 4. İgende çok eser sürûr kûy-ı yârda
Bir toz koparır ‘âkıbet âhım şabâ ile
 5. Mahv oldu **Şemi**‘ gün yüzüne karşı ol mehîn
Gecdi özüñden âteş-i şevk ü şafâ ile

[Gazel]

Fe’îlâtün/ Fe’îlâtün/ Fe’îlâtün/ Fe’îlâtün

Bahârî

1. Hic gözümün yâşı ne vaktin yenile
Kalmadı yüzüñ el icre seyl sele yeñile
2. Hüsn ‘ıydında bugün bir şeh-i iqlîm-i cemâl
Eğnime şaldı libâsı gam ‘aşkı yeñile
3. Görücek ağlarım eskisi sînede yâr
Didi var bunları başdan yine bir bir yeñile
4. Keşt gir-i gam-ı ‘aşk ile tutuşmak nice bir
Bu kadar zecr ü belâlarındır ey dil yeñile
5. Dameni yarı **Bâharî** koma elden ola kim
Rağm idüp sile gözüm yaşımı bir gün yenile

46a

[Müseddes]

Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün

Müseddes-i Yahyâ

1.

1. Nice bir mâcerâmız dostâna dâstân olsun
2. Nice bir nâr-ı ‘aşkın dûd-ı âhından ‘ayân olsun
3. Mekânım ‘aynı ‘âlemde ‘ayân ender ‘ayân olsun
4. Kılâb-ı kûyuña cism-i za‘îfîm armağan olsun

5. Ne kûyuñ ahlâ dolsun ne apıñda figân olsun
6. Beni öldür vücûdumdan ne nâm u ne nişân olsun⁶¹⁹

2.

1. İki dest du‘â gibi baña seng-i mezâr itmeye
2. Mezarım nâ bedîd it ‘aynı ‘uşşâa ubâr itmeye
3. Ölüm bir hâb-ı râhatdır hayâta i‘tibâr itmeye
4. Eninimden emîn ol adım anıldıkca âr itmeye
5. Ne deñlü zahmet ise ihtiyâr ile arâr itmeye
6. Beni öldür vücûdumdan ne nâm u ne nişân olsun

3.

1. Seni rencîde atır eylerimiş nâle vü zârı
2. Niyaz ehlin helâk eyler gider yoluñda ki hârı
3. Yumulmayınca ten gözü acılmaz dost didârı
4. Sevaın aşd idüp urtar belâlardan bu bîmârı
5. Aya hûsn iliniñ şâib-i ırânı zulmle bârî
6. Beni öldür vücûdumdan ne nâm u ne nişân olsun

4.

1. Visal-i dil uşaşından firâ-ı Dîlrûbâ yeğdir
2. Celalinden cemâlin gör cefâsından vefâ yeğdir
3. Refîk-i sâlik-i râ-ı fenâ oldum hüdâ yeğdir
4. Yog olmadan var olmaz ölmeden ölmek baña yeğdir
5. Bu derbend-i fenâdan şân-ı şârâyı beâ yeğdir
6. Beni öldür vücûdumdan ne nâm u ne nişân olsun

5.

1. Muhabbet ehline yârin cefâsı imtiânıdır
2. Olmalı ‘âşıka cevr oları devlet nişânıdır
3. Baña Yahyâ gibi ölmek ayât-ı cavinadır
4. Beka mülki felek âyînesinde cümle fanîdir
5. Begim ayr işe te‘hîr eyleme billâh zamânıdır
6. Beni öldür vücûdumdan ne nâm u ne nişân olsun

⁶¹⁹ Bu manzum mütekerrir müseddesdir. Beş bendin son mısrası şu şekildedir: “Beni öldür vücûdumdan ne nâm u ne nişân olsun”

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün

Ġazel-i 'Âlî

1. Söylesem söyleme der yâr baña neyleyeyin
Aña arz itmeye ben halimi yâ neyleyeyin
2. Ney gibi inleme âh eyleme dirler ammâ
Neyle inleyeyin ben 'acaba neyleyeyin
3. Günde biñ derde düşen hasteye dermân nice olur
Bilmezsin ey dil-i bî câre saña n'eyleyeyim
4. Baña dirler iken acılma hevâ yılını kı
Güller acıldı eser bâd-ı şaba n'eyleyeyim
5. Hamdullah kime incinse dir olmuş hereyar
Seni 'Âlî gibi rüsvâ-i cihân eyleyeyin

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Fe'ülün

Zâtî

1. Yüzüme bir tabanca vurdu ol mâh
Nişânını görenler didi Allâh
2. Diriga öldürür hışm ile halkı
Beni öldür diem kış eyler ol şâh
3. Cihânın cümle âhın ben iderdim
Ben ölürsem ider cümle cihân âh
4. Görünmezsün diyü ağlarsın ey gün
Saña bir gün görünse bâri ol mâh
5. Terahhum ide şâyet varı varı
Der-i dil-dâre var ey **Zâtî** her-gâh

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün

Velehû

1. Sakiya gönlümüzün yine perişânlığı var
Kınamaz gam kıururdu getür ol kıanlığı var
2. Sana görünmese yâr ağlama ey yaşlı gözüm
Pîrlere kıadrini bilmez dağı oğlanlığı var

3. Ol perî dîvini gördüm baña meyl eylemedi
Beñzer arada raķîbiñ yine şeytânlığı var
4. Olamaz zerre kadar vâķıf esrâr-ı lebin
Ėâyıbdan olanıñ ol bâbda hayrânlığı var
5. Kime uğrarsa yolu şabr ne âfet uğrar
Zâtıyâ yârimizin âfet-i devrânlığı var

[Ėazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Hayâlî

1. Bu kat kat kanla dolmuş dili cânâne tapşırdım
Vefâ tomârını bir Ėonce-i ĥandâna tapşırdım
2. Hadengi Ėamzesi peykânına Ėöñlümde yir itdim
Züleyĥâveş dirîğâ Yûsufuñ zindâna tapşırdım
3. Tarandım çeşme-i ĥûşîde-i 'ummâna keder virdim
Ayağı toprağı cün dîde-i giryâna tapşırdım
4. Bu Ėöñlüm ĥüdhüdüñ sîmurgâ irgürdüm bî hamdi'llâĥ
Elimde yazımı sultân-ı âlişâna tapşırdım
5. **Hayâlî** naķşını Yakup ķurşada olmağa dâ'im
Bu şiir-i nâzelinin defter-i dîvâna tapşırdım

[Ėazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Behiştî

1. Dil-i meyyâlimi ben 'ârız-ı cânâna tapşırdım
Belâ vâdîsinin aķar şuyuñ 'ummâna tapşırdım
2. Ten-i 'uryânımı peşmine icre eyledim pinhân
Me'ârif-i genci maĥfî idüp vîrâne tapşırdım
3. Beyan etdim Ėözüm giryânlığım yârim ķulaĖına
Sirişkim jâlesini bir Ėül-i ĥandâna tapşırdım
4. Cesedin fânîdür anda zâyî' ola diyü hırsında
Muĥabbet Ėevherin sînemde aldım cânâna tapşırdım
5. Kapın dârü'l şifâsı aiyet baahş olduĖuñ bildim
Varup aña **Behiştî** bir ulu dîvâna tapşırdım

[Ferd]

Mef'ûlün/ Fâ'ilün/ Mefâ'ilü/ Fa'ûl

1. Kim kimin bir büt-i simânın teni yok

Eger şah-ı cihânsa gedadır

(47)

46b

[Gazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

1. Reh-i 'aşkında cân benden hadeng-i cân sitan senden
Ten-i hâkî nişân benden kemân-ı ebruvân senden
2. Başım olsun fedâ lâl-i lebinden bûseyi ihsân senden
Sifal-i hâkdan benden şarâb-ı erguvân senden
3. Dönmez tâ kıyâmet haşre dek noğşân-ı bedir olmaz
Sirişk-i bî girân benden leb-i güher feşân senden
4. Olur carh-ı köhne vîrân ten-i zârım kalur bî-cân
Dönmezse figân benden irişmezse âmân senden
5. Aceb mi zâr olursam ârzu veş oldu gitdikce
Seniñ luţfuñ nihân benden benim 'aşkıım 'ayân senden

[Taḥmîs]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1.

1. Cân ki âteş vurur mihr-i dıraḥşan boğar
2. Sinede dâğ-ı gamdan nâr-ı sûzân mı var
3. Subhveş şebnem döker pes çeşm-i giryânım mı var
4. Noldun iñlersin felek hercâ'i cânânın mı var
5. Her maḳamı seyr ider bir mâh-ı tabanın mı var

2.

1. Esmez iken âb-ı pâkîn üzre hergiz bâd-ı serd
2. Cekmez iken bülbülüñ goncenden ala mile derd
3. Zinet eyler iken seni geh lâle gâh-i surḥ-i verd
4. Benzini ey bûstân faşl-ı hazân mı itdi zerd
5. Yohsa başı taşra bir serv-i hırâmânın mı var

3.

1. Geldüğün gülşende baña aglama oldu nasip
2. Goncene yohsa raḳib-i hâr mı oldu qarib
3. Derde mi düşdüñ ki dermân idemez saña ṭabîb
4. Dem-be-dem feryâd idersin derdle ey 'andelîb
5. Har ile emsaye olmuş verd-i ḥândânıñ mı var

4.

1. Mürde ihyâ kıldıgu icün yâre ben ‘İsâ didim
2. Yokdur ey Hızır sikender leb saña hemtâ didim
3. Yoluma cân terkin itmezsin didi hâşâ didim
4. Yoluna cânın revân itseñ gereke cânâ didim
5. Yüzüme biñ hışm ile bağıdı didi cânın mı var

5.

1. Ey Hayâlî ‘aşka kul olalı sultânsın yine
2. Yani bir hûrîveşin hüsnüñe hayrânsın yine
3. Bir melek şûretlinin derdiyle nâlânsın yine
4. Zülf-i dilber gibi ey **Zâtî** perîşânsın yine
5. Cevri bî yohsa bir yar-i perîşânıñ mı var

[Müseddes]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

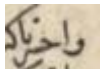
1.

1. Gitdim ğam-ı nigâr ile kuy-ı melâmete
2. Oldum esîr cevîr ü cefâ vü nedâmete
3. Düştüm firâk-ı hasret derd ü seķâmete
4. Ömr âhîr oldu çıkmadım ayruķ selâmete
5. (...) ⁶²⁰ ta ki erdiñ ol serv ķâmete
6. Vafîr (...) ⁶²¹ ta ki ķaldı bu ķasret ķıyamete ⁶²²

2.

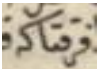
1. Derd aña firķat irdi bân ‘aşķ ola didi
2. Muhabbet bedenden el yudı yâhû saña didi
3. Hattın misâli irişdi ecel merķabâ didi
4. Cân bir yaña çıkardı gönûl bir yaña didi
5. (...) ta ki erdiñ ol serv ķâmete
6. Vafîr (...) ta ki ķaldı bu ķasret ķıyamete

620

Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

621

Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

622

Bu manzum mütekerrir müseddesdir. Yedi bendin son iki mısrası şu şekildedir: “(...) ta ki erdiñ ol serv ķâmete / Vafîr (...) ta ki ķaldı bu ķasret ķıyamete”

3.

1. Nar-i firâk yağıdı tenim eyledi turâb
2. Mihr-i nizârı gözlerimi eyledi pürhâb
3. Oldun revâyı ‘aşkıñla âvâzı cün habâb
4. Gülzar-ı ömrü bâd-ı fenâ eyledi harâb
5. (...) ta ki erdiñ ol serv kâmete
6. Vafır (...) ta ki kaldı bu hasret kıyamete

4.

1. Benden qarâr u şabr u dili dehr yâd idüp
2. Derd ü belâ ü gussa-i hecri zîyâd idüp
3. Ahım hevâ-yı ‘aşkla bir tünd bâd idüp
4. Bag-ı fenâyâ atdı beni nâ-murâd idüp
5. (...) ta ki erdiñ ol serv kâmete
6. Vafır (...) ta ki kaldı bu hasret kıyamete

5.

1. Rahm itmez ise hecr benim hâlîzarıma
2. Meyl itmez ise vaşl dil-i bî qarârıma
3. Öürsem irmeden eger ol gül-‘izârıma
4. Nakkaş-ı ‘aşk nağş ide seng-i mezarıma
5. (...) ta ki erdiñ ol serv kâmete
6. Vafır (...) ta ki kaldı bu hasret kıyamete

6.

1. Cünküm belâ vü gussa vü ğam düşdi yanıma
2. Ğamzen misâli tîğ-i belâ girdi kanıma
3. Hecr-i lebiñle cân dahı geldi dehânıma
4. Ahir nefesde düşdi bu mañla’ zebanıma
5. (...) ta ki erdiñ ol serv kâmete
6. Vafır (...) ta ki kaldı bu hasret kıyamete

7.

1. **Fevrî** cün oldu hecriñle cân îsâr idüp
2. Bir ğün mezârı yanına vardım ğüzâr idüp
3. Bir nâle irdi sem‘ime bir dem qarâr idüp
4. Ğuş itdim añladım dir idi ah u zâr idüp
5. (...) ta ki erdiñ ol serv kâmete
6. Vafır (...) ta ki kaldı bu hasret kıyamete

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün

1. Şâm-ı zülfünde gönül eyledi icün derd ile âh
Feleğin şemi' söyündü vü cihân oldu siyâh
2. Akı başında olan tâcına bakmaz feleğin
Nice başdan giri kâlmuşdurur ol köhne külâh
3. Bes hânı yitirelden berü bu köhne felek
İki taş ile döğüp göğsünü cün eyledi âh
4. Mâh -ı nev kâse ile kûyuñı devr itmez idi
Hûn-ı hüsñünde eger eylemese şeyli'llah
5. Toğrulup çeşme-i la'line giderken bu felek
Her gören dir ki yol üstünde gitmezdi bir câh⁶²³

47a

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Şeb-i hicrân vü 'âşık ahı alıp pürle
Özi bil ki ey gamın ilâhi birla
2. Müdevvir 'ârızında bâr-ı le'tâfet
Revâ bahş itse gerdûn mâhı
3. Gel ey meh kaçmağıl 'âşıklarıñdan
Yaraşurupdur gedâlar şâhu birla
4. Zamanı bulmadı gönüm gam kesin
Ney-i tañ bulmak kişi Züleyhâ ahı
5. Gazaiya tevâzu ehli olğıl
Gurûr itme felek fülkinin câhı birla

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Ey kitâb-ı hüsne kaşı besmele
Hâk budur kim 'aşk müşkil mes'ele
2. 'Âşık oldur yağa ahı her gice
Ey melek felek felekde meş'ale
3. Şah-ı sabrım göcdi n'ola kûs-ı âh
Tâk-ı mecnûna bıraksa velvele

⁶²³ Bu misra mecmuuda manzumun altında değildir. Müstensih manzumun yanında dikey bir şekilde yazmıştır.

4. Leblerin baña okutsa emsele
Bende şorsam düşdügünce mes'ele
5. Yolda gördükce beni düşnâm ider
Yâr yolundan taşra iş itmez hele
6. Ser dilermiş iletetin ayağına
Kim bu fırsat değme değirmez ele
7. Tuhfe ileten **Zâtî**-yi dil hasteye
Ol tabîb-i cânâ şâyet hoş gele

[Müseddes]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1.

1. Künt-i kenzin mahremi râh-ı şerî'at rehberi
2. Asafanın duhter-i erbâb-ı 'aşkın mehteri
3. Kâşif-i 'ilm-i ledüni hil'ati yemîn mazharı
4. Padişah-ı dehr olanlar kanberiniñ kanberi
5. Vakıf-ı seyr-i hakikat evliyâ serd-i ferdi
6. Ol 'Âli murtezâdır Muştafânın manzarı

2.

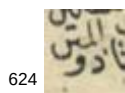
1. Kamet-i balasına hemser degildür nârûñ
2. Sünbül-i gîsûsuna âşüfte miskîn yâsemin
3. Hak-i pâyı cevheridir gâlibâ misk-i hoten
4. Zübde-i evlâd-ı Ahmed âfitâb-ı (...) ⁶²⁴
5. Hazret-i şân-ı şer'in-i ahsenü vechi hüsn
6. Şiir-i yezdân 'Âliniñ sevgili cânı Hasan

3.

1. Mefhar-ı evlâd-ı âdem ya'ni nesli Muştafâ
2. Cân-ı dille virmeyen başım yezîd olsuna aña
3. Tayyibin vü tâhirîn icinde yarin serveri
4. Şervet-i kevserle kandırsın aliyül Mürtezâ
5. Arif-i ser hakikat necm-i âl-i âbâ
6. Meşhedi Firdevs sânisin Hüseyin Kerbelâ

4.

1. Mahremi ser hakâyık menbi-i 'ilm-i yakın

624

Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

2. Madeni kâm-ı tarikat şâri-i ser-i mübîn
3. Gülşen-i ‘ilm-i tâhkuk bülbül-i gülzârı din
4. Sahib-i ‘ilmi me‘ârif şâhûl tayyibîn
5. Ruh-ı ekrem fażl-ı âdem ol-şun‘ı muţma‘ın
6. Hazret-i sultân ‘âlem ya’ni Zeynel ‘âbidiñ

5.

1. Hak-i pâyı dîde-i ammâya oldu tûtyâ
2. Ekrem-i evlâda dem-i qalb nûr-ı ziya
3. El-meca erbâb-ı din ü mebse hilm ü hayâ
4. Şems-i tevhid hâkikat-i mâh-ı nûr (...) ⁶²⁵
5. Mazhar-ı ‘ilmi me‘âni rûşenâyı evliyâ
6. Adına dirler Muhammed yakar ol aşlı âlâ

6.

1. ‘Âlem ü i‘lâm ü ‘âlem-i ‘ilmi kevnîñ maţarı
2. Abüd ü ‘ârif Uşûlî ile manzarı
3. Ser esmâ-yı hüdâyı aňlamayanlar rehberi
4. Caferi kübrânın hayberî ‘ilm-i kâfiñ her (...) ⁶²⁶
5. Salik-i râh-ı fenâ el-resulun hüneri
6. Caferi şâdıqdır ol cümle velîniñ her biri

[Gazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

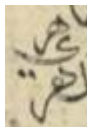
1. Bu leţâfet ki hüdâ kâkül-i dilberde qodu
Bunı ne misk-i hotemde vü ne ‘anberde qodu
2. Bu leţâfet ki hüdâ cehre-yi dilberde qodu
Ne qamerde bunu ne mihr-i münevverde qodu
3. Bu leţâfet ki hüdâ ol leb-i dilberde qodu
Bunı ne lâ-l-i bedehşanda ne yâkûtda qodu
4. Bu leţâfet ki hüdâ ol deheni terde qodu
Anı ne lebde ne hod hokqa-i cevherde qodu
5. Bu leţâfet ki hüdâ ‘ârız-ı dilberde qodu

625

Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

626

Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

- Ne gül-i terde ne hüdâ lâl-i ‘amr’ada kodu
6. Bu leîâfet ki hüdâ sîne-i dilberde kodu
Bunu ne berg-i semende ne gül-i terde kodu
7. Bu leîâfet ki hüdâ kâmet-i dilberde kodu
Bunu ne serv-i sehîde ne şanavberde kodu
8. Bu hâlâvet ki hüdâ vuşlat-ı dilberde kodu
Ne bunu âb-ı hayâtta ne vü zemzemde kodu

[Rubâ‘î]

Mef’ûlü/ Mefâ’ilü/ Mefâ’ilün/ Fâ’

Sîmuñun Didigü Rubâ’îdür

1. Ğaretzedeyi carh-ı sitemkâr olduk
Halkıñ gözüne anıñ için hâr olduk
Ger gıtdi ise esb-i şütürbârı ile
Bârîye segerler ki sebûkbâr olduk

[Rubâ‘î]

Mef’ûlü/ Mefâ’ilü/ Mefâ’ilün/ Fâ’

Nazîre-yi (...) ⁶²⁷ Oğcu-zâde

1. Yek cent kızılbaşa giriftâr olduñ
Yek cend mürted ü murdâr olduñ
Egnûn ki esîr-i ‘Âli Osmân olduñ
Şâyeste-i cesem ü resendar olsun ⁶²⁸

[Müfred]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

1. Ğaraż öldürmek ise cevîr ü cefâ ile beni
Şimdi öldür ki gözüm görmeye ğarîple seni

(48)

47b

[Dibâce]

Dîvân-ı Emlahüs (...) ⁶²⁹ Nev’î Çelebî Efendî

Bismillâhirrahmânirrahîm

⁶²⁷ Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

⁶²⁸ Bu manzum sonraki manzum Farsça’dır. Tezin son kısmında manzumun fotoğrafı koyulmuştur.

⁶²⁹ Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

Sipâs-ı bî-kıyâs mübdi‘-i ‘aql u havâssa ki sîn-i suhanı şâne-i nev-‘arûs-ı nev’-i insân ve nokta-i nûn-ı nuṭṭı hâl-i cevher-i ‘irfân kıldı münşiyye

[Gazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

1. Gösterüp ‘ârız-ı ‘arâzda cemâl
‘Arzı kıldı rûy-i cevhere hâl
2. Nazar olunsa fi’l-ḥaḳîka hemân
Görünür cevher ü ‘arâz yeksân

Ve şâlât-ı şalevât rasûl-i güzîn-i mevcudat şobına olsun ki libâs-ı şer’ini “inne mine’l-beyânüs sihr” tırâzı ile mutarrez idüp ḳaşâ’id-ü seb‘a-i mu‘allaḳdan ḳalâ’id-i dürer-i seb‘u’l-meşânîyi hezâr ṭabaḳa mu‘azzez ü mükerrrem kıldı münşiyye

[Gazel]

1. Vaşfa ḳâbil degül kemal-i suhan
Naḳşa mümkün degül cemâl-i suhan
2. Nuṭṭı iledür ciḥânda ‘izz ü şeref
Güher-i nuṭṭa teşne Baḥr-i Necef
3. Sözdür âvâz-ı sâz-ı bezm-i elest
Sözdür iden ciḥânı ‘ışḳ ile mest
4. Sözdür erbâb-ı ṭab’ı ḥurrem iden
Âdemi söz degül mi âdem iden
5. Söze nefsinde cân olur meftûn
Ḳanda ḳaldı bu kim ola mevzûn

Ve tuḥaf-ı taḥiyyât-ı cüyûş-ı âl ü aşḥâbına ki her birin âlâya “ve’llezîne câhedû finâ le-nehdiyennehüm sübûlenâ” ciḥâzı ile mücehhez eyledi. Ba‘dezân bu ḥaḳîr-i muḳassır dâ’î

[Nazm]

1. Cân Ka‘besinin yolında sâ‘i
Dil-teşne vü bî-ḳarar Nev‘î

-ki cins-i zurefâda ‘ilm ü ceyş-i urefâya mukaddemdür ammâ emânî-i dünyeviyyeden mahrûm ve me‘ârib-i sûriyye tasvîrinden nev‘an mehmûmdur
Şi‘r

[Müfred]

Fe’ûlün/ Fe’ûlün/ Fe’ûlün/ Fe’ûl

1. Fu‘âd mâ tüsellîhi’l-müdâm

Ve ‘umrun misli mâ yehibü’l-li’âm⁶³⁰

Nüşha-i hâtır-ı zârı evrâk-ı eş‘ârı gibi perîşân ve sermâye-i ‘ömr-i ‘azizi mânend-i bahşîş-i le’îmân olup metâ‘-ı maîlunun behâsı hâb-ı baht-ı Kerîmân gibi girân olduğı sebebdan, sâbîka evkâtının bir mîqdârını şî‘r-gûylığa masrûf ve hevâ-yı şî‘r ile serv-ı kad cüvânları kendüye mâ‘il ve meşğûf kılmış idi ol bâ‘ışdür ki ekseriyâ ‘ışk u maḥabbeti ve elem-i fırâkdan şikâyeti müstemil olan kelimâtı bâde-i nâb gibi mü‘eşşir-i cenân ve la‘l-i sîrâb gibi müferriḥ-i revândur.

Derûn-ı evrâkda şebt olanları cem’ idüp aḥbâba şem’ itdük Ğaraḥ işbât-ı eşer ve izhâr-ı hüner degüldür Nâm ü nişâna nigerân ve şöḥret ü ta‘ayyünde ḥayrân degülüz Nâm ü nişânı bî-nâmlıkda cûyân olan aşḥâb-ı ‘irfâna muḳallidlerdenüz Ĥudâ muvafık u mu‘în ola. Ve’s-selâm

[Ġazel]

Mef‘ûlü/ Fâ‘ilâtü/ Mefâ‘îlü/ Fâ‘ilün

Ġazeliyyât-ı fî Ḥarfül Elif

1. İsterseñ egnüñe biçesin cübbe-i fenâ
Mıkrâz-ı lâ ile ideğör ḳaṭ-ı mâ-sivâ
2. Miftâḥ-ı bâb-ı milk-i fenâdur disem n’ola
Meftûḥ ider neye ki duḥûl itse ḥarf-i lâ
3. Ey dil lisân-ı maḥv ile işbât-ı vaḥdet it
Bu keşret-i şehâdete ḳıl nefy ile ḳazâ
4. Zulmetde iste pir-i envâr-ı ‘izzeti
Şem’ ü dücâ çü bir birisinden degül cüdâ
5. Ey mübdi’ ü mu‘id ü muşavvir ki yok senüñ
Zatuñda ibtidâ vü şıfatuñda inhitâ
6. Her ibtidâyâ evvel ü âḥırsın ey Ehad
Oldı elif niteki ser ü pâ-yı ibtidâ
7. Mümkinde bir kişi nice işbât ider vücûd
Nefye şehâdet eyler iken bunca mâsivâ
8. Ey ğâfirü ‘z-zünûb semî’ ü ‘ilm iken
Ey sâtirü’l-‘uyub görürken bilâ-ḥafâ
9. Ser-rişte-i irâdetüñe bağludur umûr
Her kâr-ı müşḳile yed-i luṭfuñ girih-güşâ
10. Şol dem ki nev‘-i ḳahruña mazḥar düşe ‘uşât

⁶³⁰ Müfred Arapça’dır. Müfredin günümüz Türkçesi şu şekildedir: Şarabın teselli etmediğı bir gönül, Cimrinin bağısladığı gibi bir ömür”

Nev'îyi kıl sefâ'at-i peygâmbere sezâ

11. Zîr-i livâ-yı hamd-i nebîde kopar beni

Yâ Rab bi-hakk-ı çâr meh-i evc-i ıstıfâ

[Gazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Gelse hevâ-yı gönlüme la'lûn virür şafâ
Keyfiyyetin şarâbuñ egerçi bozar havâ
2. Güftâr-ı ratb u yâbisi harc itme ey tabîb
Ölmekden özge derd-i gam 'ışka yok devâ
3. Geh râst dutdı sâgarı kec o türk-i mest
İtdürdi şâh-ı güle şanasın şabâ
4. Bârid söziyle 'âşık virmez elem rakîb
N'eyler cüvân olan kişiye şiddet-i şitâ
5. Kadr ü şerefde itmeye hûrşide ser-fürû
Bir gice bâlişin o şehûñ yaşdanan gedâ
6. Almaz dehâna ma'ni-i hâyide ehl-i dil
Teşbih kılma la'lini helvâya Nev'îyâ

[Gazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Ögüp göge çıkarsam n'ola hûrşid-i cihân-âsâ
Letâfet kesb idüpdür şimdi haylî ol melek-sîmâ
2. Niçün meyl itmez ol dilber hevâdârına çün âhîr
Ne âh-ı 'âşık-ı şeydâ kalur ne nâz u istignâ
3. Ne hâletdür 'aceb bilsem cihâna cân virür zâhid
Geçer cânân için cân u cihândan 'âşık-ı şeydâ
4. Ne vechûñ cilvesidür bu ne zülfûñ fitnesidür bu
Nedür bu 'ışk u bu sevdâ nedür bu şûr u bu gavğa
5. Zuhûr iden tecelli nûrîdur eşyâda ey Nev'î
Cihân hep cümleten 'âşık velî ma'sûk nâ-peydâ

48a

[Kasîde]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

1. Kılmağa şâh-ı bahâr emrini icrâ sünbül

- Şafha-i gülşene çekdi yine tuğrâ sünbül
2. Eline nîze alup başına geymiş mîğfer
Kim ola şaf-şiken-i leşker-i sermâ sünbül
 3. Eylemiş kîsesini dest-i sehâ ile nigûn
Jâlenüñ akçaların kılmağa i'tâ [sünbül]
 4. Mâ'î destâra şarup başına yakmazdı buhûr
Gülsitân olmasa büt-hâne vü tersâ [sünbül]
 5. Nev-bahâr oldı diyü 'ayş ider erbâb-ı çemen
Dikdi gül bezmine bir nahl-i dil-ârâ [sünbül]
 6. Bezm-i gülşende olur mıydı perîşân-destâr
Mest olup itmese ezhâr ile gavgâ [sünbül]
 7. Der-meyân itdi levendâne çeküp dâmenini
Şahn-ı gülzâra gelüp kıldı temâşâ [sünbül]
 8. Şöyle pür eylediler sebze vü sünbül bâğı
Oldı şân berg-i çemen mâhî vü deryâ sünbül
 9. Ebr-i nîsân-ı 'atâsıyla ne hikmetdür kim
Jâlelerden bitürür lûlü-yi lâlâ sünbül
 10. Kılmasa zîver eger mâşîta-i ihsânı
Bulmaz-ıdı bu kadar çihre-i zîbâ [sünbül]
 11. Ya'ni Aḥmed Çelebî şems-i felek-rif'at kim
Çemen-i 'izzetine 'ıkd-ı şüreyyâ sünbül
 12. Sebze-zâr-ı şeref ü kadrine encüm jâle
Gülşen-i devletine ebr-i güher-zâ sünbül
 13. Görünen ebr-i felek şanma yem-i cûdından
Bitürür şayf u şitâ gülşen-i ḥadra sünbül
 14. Kaṭre-i luṭını bezl itse sehâb-ı ni'amı
Pür ola berg-i çemen yirine şahrâ sünbül
 15. Varaḳ-ı sebz-ile gülşende dutar çînî devât
Garazı bu ki ide vaşfuñı inşâ [sünbül]
 16. Beñzedürdüm ten-i ḥoş-bûyuña nâzûkligini
Çekse ger sencileyin kâmet-i bâlâ [sünbül]
 17. Hem-nefes ola eger nefḥa-i cûd u keremüñ
Mürde ihyâ ide mânend-i Mesîḥâ [sünbül]
 18. Lâle-veş dâğ urına sûziş-i güftârumdan
Bâğda bu gâzeli eylese işğa sünbül

19. Olımaz kâkül-i hoş-bûyuña hemtâ sünbül
Yunsa müşg-ile gülâb ile ser-â-pâ sünbül
20. Müjenüñ öykünemez tîğına kat'â sûsen
Beñzemez zülf-i dil-âvîzüñe aşlâ [sünbül]
21. N'ola ser-sebz ola ger sâye-i zülfünde hatuñ
Hûb olur perveriş-i ebr-ile zîrâ [sünbül]
22. Eylesen bâğa gelüp mûy-i semen-bûyuñı 'arz
Kızara şerm-ile çün lâle-i hamrâ sünbül
23. Şevk-ile sînesini itmez idi yir yir çâk
Olmasa bencileyin 'âşık-ı şeydâ sünbül
24. Yaraşur vaşf-ı haţ-ı 'ârız-ı dil-cûyuñda
Bitüre gülşen-i tab'um niçe ra'nâ [sünbül]
25. Ğayrılar vaşfuñı **Nev'î** gibi rengin idemez
Ki bitürmez gül-i ter sûre vü hârâ [sünbül]
26. Tâ ki ser-sebz ola bu naḥl-i gülistân-ı vücûd
Ola bustân-ı ciḥâna çemen-ârâ [sünbül]
27. Yağa düşmenlerüñüñ başına ydlar lâle
Ser-i a'dâya şala sûriş ü gavğâ sünbül

[Ğazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Görüp âyine-i ruḥsârûñı ben tûṭî-i gûyâ
Bu günden 'âşıkun olmak göründi ey gül-i ra'nâ
2. Şu gibi yollarında pâk-meşreb olmağ olurdu
Güzeller olsalar şâbit-ḳadem serv-i revân-âsâ
3. Büyüklenme sen ey mâh-ı dü-hefte ḥaddüñi bildük
Ḥisâba şığmadı ḥüsn ile ol mâh⁶³¹-ı ciḥân-ârâ
4. Ḥaşîrî n'eylesün cism-i nizârım künc-i miḥnetde
Kim ol yatduğı yirde bûriyâ ne naḳş ider peydâ
5. Ḳurulmuş turmağ ol müşgîn kemâna çün ziyân eyler
Çatup ebrûñı **Nev'î**ye yeter ḥışm eyledüñ cânâ

⁶³¹ Mâh: mihr, D.

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Nevâyı bezm⁶³² ide muṭrib piyâle dâ'im ola
Bahâr ola ne dimekdür havâ mülâyim ola
2. Şükûfeler çemen 'id-gâha döndi çün
Bu nâ-şükûfte gönül gonca gibi şâ'im ola
3. Göz açdı nergis-i terden çemende ḥâk-i siyâh
Bu demde çıksun o göz ğaflet ile nâ'im ola⁶³³
4. Hevâ yolında şu gibi revân ola dil ü cân
Reh-i vefâda eger kim o serv kâ'im ola
5. Şarâb-ı eşk ile pür câm-ı dîde-i Nev'î
O meste 'ışk ola bizden tolusı dâ'im ola

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Ne dehrün bendesi ne şâh-ı 'âlî-şâniyuz cânâ
Esirün olalı milk-i ğamuñ sultâniyuz cânâ
2. Bizi egler ğam-ı 'ışkuñda bir künc-i ferâgat yok
Bu meydân-ı belânuñ gûy-i ser-gerdâniyuz cânâ
3. Feraḥdan ağlaruz ğamdan güler bir özge abdâruz
Lebünle ḥaṭṭuñuñ geh mest ü geh ḥayrâniyuz [cânâ]
4. Vuḥûş-i deşt ile gündüz müsâfir kûh u şahrâda
Kilâb-ı kûyuñuñ şeb-tâ-seḥer mihmâniyuz cânâ
5. Olaldan ḥalka-i zülfüñle Nev'î bî-ser ü sâ mân
Maḥabbet bezminün ser-ḥalka-i rindâniyuz cânâ

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Fe'ülün

Ve leh-û

1. Aḥibbâ muntazır meclis müheyyâ
Seni gözler ḥabâb-ı câm-ı şahbâ
2. Bizi lu'b ile çok ferdâya salduñ
Sakın vardur efendî rûz-ı ferdâ⁶³⁴

⁶³² Bezm: nerm, D.

⁶³³ Divanda 2 ve 3'üncü beyitlerin yeri değişmiştir.

3. Bir özge ‘âlemdir visâlîn⁶³⁵
Deger görmege yüzüñi gerçe dünyâ
4. Tütalum jâleyi gökden inermiş
Senüñ pervinüñe olur mı hemtâ
5. Dehân-ı yâr ile mihr-i ruhıdur
Gözüme Nev‘îya pinhân ü peydâ

[Ġazel]

Mefâ’ilün/ Fe’ilâtün/ Mefâ’ilün/ Fe’ilün

Ve leh-û

1. Pür olsa hâk-i fenâ ile çeşm-i nâ-bînâ
Hemîşe dîde-i cânum ‘izâr-ı yârâ bağa
2. İsin iletmege dâr-ı fenâda başa kişi
Kesilmesün resen-i zülf-i yârdan aşlâ
3. Dil almış idi ezel bûy-i zülf-i dildârı
Dağı yabanda eserdî o dem nesîm-i sabâ
4. Kinâra çekmiş işitdüm o mû-miyânı rakîb
‘Aceb mi eyler isem gözlerüm yaşın deryâ
5. Yitürdi rehber-i şabrı dükendi zâd-ı qarâr
Güm oldı râh-ı maḥabbetde Nev‘î-i şeydâ

(49)

48b

[Kâşîde]

Mefâ’ilün/ Fe’ilâtün/ Mefâ’ilün/ Fe’ilün

Kâşîde Ve leh-û Eyzan

1. Meger ki çekdi kulağın mübeşşir-i iḳbâl
Şafaḳda ḫaylî kızarmış göründi gice hilâl
2. Şafaḳ degül hareketden kızardı rûy-ı felek
Zamân-ı salṭanat-ı şâha itdi isti‘câl
3. Zâlâm-ı Çeşme-i ḫayvân-idi meger ol şeb
Yâ çin-i ṭurra-i ḫûrî yâ müşg-i nâf-i ğazâl
4. ‘Arûs-ı devlete meşşâta-i zamâne yâḥûd
Ġubâr-ı maḳdem-i şâhîden itdi müşgîn ḫâl
5. Çün irdi vaḳt-i seḫer toğdı nûr-ı mihr-i zafer

⁶³⁴ Divanda bu mısra yoktur.

⁶³⁵ Divanda bu mısra yoktur.

- Şaşıldı reşha-i rahmet döşendi na'ı nevâl
6. Göründi şûret-i şâdi hezâr cilve ile
Zamâne âyinesinden silindi jeng-i melâl
 7. Bu demler için idi devr-i sâgar-ı gerdûn
Bu günler için idi hep bu gerdiş-i meh ü sâl
 8. Nedür bu şöhet ü şâdi nedür bu 'ayş ü tarab
Nedür bu hüsn ü leîâfet nedür bu zîb ü cemâl
 9. Nedür bu tal'at-i hürşîd ü fîtnat-ı Cemşîd
Nedür bu haşmet-i İskenderî vü heybet-i Zâl
 10. Nedür bu devr-i şafâ-bağş u meclis-i hurrem
Nedür bu heyhey u mu'trib sürûd u neşve vü hâl
 11. Zamâne râm u zemîn şâdgâm u baht be-kâm
Cihân mu'tî' u melek bende vü felek meyyâl
 12. Meger ki nevbet-i devr-i Murâd Hân oldu
Baş egdi kullığına ser-keşân-ı câh u celâl
 13. Medâr u maqşad-ı âfâk u zübde-i 'âlem
Güzîn-i zümre-i âdem güzîde-i inşân
 14. Dilîr-i 'arşa-i devlet emîr-i rûy-i zemîn
Yegâne-i hulefâ zıll-ı İzzid-i müte'âl
 15. Gülüp açıldı cihân gonca gibi sâdîden
Görünce tal'at-i mihr-i sa'âdetünde kemâl
 16. Yitişdi dehre meger behre fetḥ ü naşbuñdan
Ki kâmeti elife döndi yâ iken fi'l-hâl
 17. Çün itdi tahtı senûñ ḥâk-i maqdemûñ teşrîf
Bitürdi feyz irişüp çûp-ı tahta tâze nihâl
 18. Bir elde ḥâtem-i devlet bir elde tîğ-ı zafer
Musahḥar oldu saña milket-i yemîn ü şimâl
 19. Senûñ yed-i zaferûñ muşt-ile ider hâmûn
Ser-i 'adûya eger miğfer olsa kûh-misâl
 20. Taḥammül eyleyimez bildi rûz-ı bâzuña
Çekildi çarḥ-ı berîne kemân-ı Rüstem-i Zâl
 21. Degüldür ebr-i siyeh nev-bahâr-ı 'adlünde
Ferâğ-ı ḥâtîr-ile jeng dutdı tîğ-ı cibâl
 22. Amân-ı luṭfuñ ile şekl-i âşiyân itdi
Tezerve pençesini bâz-ı âhenîn-çengâl

23. Hıŝûmeti giderüp ƙan yalaŝdı kebk-ile bâz
Alıŝdı şîr ü şeker gibi nerre-şîr ü ğazâl
24. Zemîne ŝefƙat-i ‘adlũñ şu deñlü şâmil kim
Hôrûs u berreye dik gelmez oldu ğürg ü ŝegâl
25. Semâda bâz-ile bâzîçe eyler oldu tuyûr
Kûlûng ü pençe-i ŝâhinden oldu fârîĝ-bâl
26. Koyup sipihri eger yüz süreydi iŝigüñe
Ne mâha naƙŝ iriŝürdi ne âfitâba zevâl
27. Hacâlet-i keş-i cuduñla muƣtarib deryâ
Hicâb-ı hilm ü vaƣaruñla kûh ŝâmet ü lâl
28. Dür-i kelâmuña beñzer ğüher ğörülmedi hîç
Bilindi kim çoĝ-imiş şeh ğazînesinde l’âl
29. Ŗalâh u ma‘diletũñ virdi dehre fevz ü felâh
Mübeddel oldu şalâh-ile ŝulha ceng ü cidâl
30. Zamâne fârîĝ u âzâde devr-i ‘adlũñde
Zemîn şafâ ile meŝĝûl-i ‘ayş il mâl-ü-menâl
31. ‘Aƣâ ile kereme şöyle naŝb-ı nefis itdũñ
Kesildi dest-i ƣama‘ ref‘ olundu resm-i su’âl
32. İrişdi menzile tîr-i murâdı her kiŝinũñ
Baña gelince velî itdi rûzgâr ihmâl
33. Ümîd-i ‘id-i vişâl-ile nâr-ı faƣr u firâƣ
Biribirin müte‘âƣib mişâl-i ŝavm-ı vişâl
34. Çenâr destine beñzerdi yufƣalıƣda elüm
Velîk bâd-ı havâ ƣılmıŝ anı mâl-â-mâl
35. Nuƣûd-ı ‘ömr ise ay aƣçası gibi nâƣıŝ
Ğam-ı ƣuŝûr-ı nevâl-ile cismim olmada nâl
36. Hemîşe ğâr-ile ğasler yolumda dâmen-ĝîr
Meger ki câme-i peŝmînedden açam per ü bâl
37. Ŗular ki mâzî ile ğâlden ğaberleri yok
Ƙaƣa vü medrese anlara eyler istiƣbâl
38. ‘Ayar-ı nâƣıs-ile niçe tab‘ı nâ-mevzûn
Virür kelâmına te‘şîr-i nazm-ı Hâce Kemâl
39. Benüm muğaŝŝal-ı kesbüm mukaddemât-ı cedel
Benüm netîce-i ŝuĝlüm taŝavvurât-ı muğâl
40. Kemâl-i şânuma şâhid yeter sözüm ki olur

- Şalâh-ı Meryem'e nutk-ı Mesîh istidlâl
41. Mu'înüm ol ki olam erba'inden hâric
Mu înuñ ola şehâ himmet-i gürûh-ı ricâl
42. İrişdi pâye-i pencâha pâ-yi akrânum
Revâ mı çille-i zilletde ben kalam pâmâl
43. K'o gel hikâyet-i mâzîyi Nev'îyâ çün kim
Rikâb-ı 'izzetine 'arz olundı şûret-i hâl
44. Nite ki vaqt-i seher şâh-ı kişver-i hâver
Kevâkib içre bula saltanatda istiklâl
45. 'Adâd⁶³⁶-ı leşkerüñe Hâk virüp şümâr-ı nücûm
Nücûm-ı leşkerüñ olsun rücûm-i ehl-i dâlâl

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. 'Aşıkun âyîne-i kalbin şıyıp cânım Kıya⁶³⁷
Bî-vefâlık yüzlerin gösterdi⁶³⁸ cânânım Kıya
2. Cism-i pâkûñ bağına başmağa mânend-i nigîn
Mâh-ı nev hâtem gibi kâddin bûker hânım Kıya
3. Gîtdüğünde Yûsuf irmişdi hâlel bünyâdına
Mısr-ı hüsni eyledüñ ta'mîr sulţânım Kıya
4. Sîb-i gâbgabdan murâdum naḥlini mahrûm idüp
Dökme elmasın sirişk-i dîdemüñ cânım Kıya
5. Hûblar silkinde mişlûñ kimseler gûş itmedi
Bir dūr-i nâ-yâbsın ey mâh-tâbânım Kıya
6. Töp-ı gâbgabla güzeller cem'ini kılduñ şikest
Milk-i hüsnüñ şâhısın âşûb-ı devrânım Kıya
7. Kağı taş katıysa ursun başını aña rakîb
Nerm olur Nev'îye ol şem'-i dirahşânım Kıya

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Gazeliyyât-ı fî Harfûl Bâ

1. Câmndan gitmez gözi mey-hâre bir ben bir habâb

⁶³⁶ 'Adâd: 'îdâd, D.

⁶³⁷ Kıya: Kaya, D.

⁶³⁸ gösterdi: gösterme, D.

- Baş koşar şahbâ ile âvâre bir ben bir habâb
2. 'Ays-ı dünyâ göz açup yummuşca 'aynına
Nûş ider peymâneyi hem-vâre bir ben bir habâb
 3. Kâsesi elde kadeh cerrârı müflis mey-perest
Devr-i meyde sâ'il-i bî-çâre bir ben bir habâb
 4. Bâda virmiş varını cümle kalup bir baş ile
Bakmamış bu cübbe vü destâra bir ben bir habâb
 5. Zîr-i dâmânında pinhân eyleyüp rindâne mey
Kan gözinde Nev'îyâ mey-hâre bir ben bir habâb

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Görünen mihr yüzinde şanemâ şanma şehâb
Yakmasun diyü yüzün mihri senün aşdı niķâb
2. Âteş-i fikr-i ruhuñ yakdı derûn-ı sînem
Ġam-ı haţtuñla n'ola olsa ciger-dûda kebâb
3. Hecr-i la'lüñle senün her gice ey mâhı felek
Dîdeden yaş yirine kan akıdur şanma şihâb
4. N'ola zülf olsa miyânuñda miyânuñ dilde
Genc olur mâra vaţan mesken olur gence harâb
5. Hâlûmi ağlamağa yâre utanmaya diyü
Nev'îyâ çihreme bu kanlu yaşum oldu hicâb

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Meclisde câm-ı la'lüñe karşı şarâb-ı nâb
Derler döküp kızardı hayâdan degül habâb
2. Urdı yüzine rûyuña öykündüğün nesîm
Düşse 'aceb mi âb-ı muşaffâya ıztırâb
3. Dil câm-ı meyle nukre-i zer gibi şâf olur
Zirâ ki hâmi puhte kılur tâb-ı âfitâb
4. Bakmak hatâ diyüp hat-ı ruhsâr-ı dilbere
Ġavğa iderse vâ'iz-i şehir işte bak kitâb
5. Nev'î habâb-ı bâdeyi gördükçe şanuram
Bezm-i mey içre fitneye baş kaldurur şarâb

1. Hilâl-i 'îyd kim gird-i şafakdan göricek anı
Hayâl itdüm gönülde hançer-i hûn-rîz-i cânânı
2. Letâfet kesb idüp kılmış 'urûc-i 'âlem-i bâlâ
Safâ-yı rûzeden olmuş meger meczûb-ı Sübhânî
3. Meh-i nev gibi devlet aña kim cismin idüp lâgar
Uyardı zulmet-âbâd-ı bedende şem'-i rûhânî ⁶³⁹
4. Tecerrüd kesb idüp savm u salât-ile Mesih-âsâ
Feleklerde melekden geçdi şimdi kadr-i insânî
5. Felekde nurdan kullâb olupdur mâh-ı nev gûyâ
Çeker bâlâya ebrâr itdügi hayrât u ihsânı
6. Şafak mey mâh-ı nev bir sâgar-ı sîmîne dönmişdür
Felek ta'lîm ider yârâna şekl-i bezm-i rindânı
7. Gümüş sırma takup gîsû-yı 'anber-bârına şânuñ
Zamâne nev-'arûs itdi 'acûz-ı çarh-ı gerdânı
8. Degüldür mâh-ı nev re'y-i münîrin dehre 'arz eyler
Re'îs-i münşiyân-ı defter-i divân-ı 'Osmânî
9. Ferîdûn-nâm u Dârâ-sîret ü Âsaf-basîret kim
İdüpdür fazl u 'îrfânı tecâvüz hadd-i imkânı
10. Kümeyt-i hâmesinden hatt-ı Yâkûta gubâr irdi
'İlmdür 'arsa-i ehl-i kalemde tab'-ı rahşânı
11. Suhan-dânlıkda Vassâf-ı zamân tab'-ı güher-pâşı
Sadefdür sanki mervârîd-i elfâza kalem-dânı
12. Takarrüb kesb iderse yaraşur yanında erkânun
Ki anuñ tîg-ı cevher-dâridur tab'-ı suhân-dânî
13. Sevâd-ı nâmede gün gibi gösterdi yed-i beyzâ
Meh-i nev gibi buldı defter-i dehr içre 'ünvânı
14. 'Utârîd kim debîr-i münşî-i divân-ı 'âlîdür
Anuñ nesh itdi hükmin hattıtuñun kanûn u erkânı
15. Senüñ nakş itdügün elfâz hep rûh-ı musavverdür

⁶³⁹ Divanda bu beyitten sonra şu beyit vardır: "Letâfetde hilal ol zahid-i mürtaza benzer kim / Vücûdî nûr-ı pak olmuş yog anda kayd-ı cismanî"

- Egerçi şekl-i bî-cân yazmada üstâd imiş Mânî
16. Zekâda ‘akl-ı evvel didi erbâb-ı senâ saña
Velî fazl u keremde zâtuña bulunmadı sâni
17. Ne zatuñ gibi gösterdi felek mir’âtı bir sûret
Ne tab‘um gibi tûtî gördi Rûm’un şekeristânı
18. Zamîr-i rûşenüm ecrâm-ı çarha fâyiz-i envâr
Dil-i âgâhumañ pîr-i hîred tıfl-ı sebak-hânı
19. Ne lâzım ‘ârif-i âgâh öñinde lâf-ı şî‘r urmak
Bilür sâhib-hüner **Nev’î** kemâl-i fazl ü ‘irfânı
20. Nitekim kâtip-i çarha devât-ı zer olup hurşîd
Çeker her ay başında bir nişân-ı hükm-i Yezdânî
21. Vücûduñ nâme-i ikbâle tevkî‘-i refi‘ olsun
Hilâl-i ‘îyd-veş günden güne bul kadr ü ‘ünvânı

[Ġazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Ve leh-û

1. Olmış idi dehenüñ öpmege cânım râgıb
Düşdi fırsat gice er gâ’ib ü sohbet gâ’ib
2. Kimseler mihr-i ruhuñla tutamazken pençe
Zülf-i müşğîn nice sihr itdi ki oldı gâlib
3. Vasef-ı şebdîz-i hattıñ ‘arsa-i hüsnüñde tamâm
Yazamaz her ne kadar sür‘ât iderse kâtib
4. Tevbesin hüner-i⁶⁴⁰ bî şikest eyledi ol sengîn-dil
Hûblar sevmede olmuşdı bu göñlüm tâ’ib
5. Tagıdup sünbülîni ruhları üstine o mâh⁶⁴¹
Nev’iyâ toldı yine fitne ile her cânib

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve leh-û

1. Nâz-ile ‘arz-ı hilâl itse ırakdan ol habîb
Şâ’im-i hicrân umar ‘îyd-i visâlin ‘an- karîb
2. Gel gel ey Yûsuf-cemâl ol seyre biz de kâ’ilüz

⁶⁴⁰ hüner-i bî: darb u, D.

⁶⁴¹ Tagıdup sünbülîni ruhları üstine o mâh: Zülfini ruhları üstine tagıtmış cânân, D.

- Müşterîdür cân ile dirseñ temâşâma rakîb
3. Jâle şanmañ taqdı tıfl-ı goncaya göz boncuğı
Kılmağa yâvuz nazar def'in sirişk-i 'andelîb
 4. Nice başdan çıkmasun içüp ayağ ehl-i şalâh
Sa'id-i sîmîn ile sâkî nigâr-ı dil-firîb
 5. Minber-i şâh üzre bülbüller şalâ-yı 'ayş ider
Sâkîyâ mey şun degül Nev'î ne vâ'iz ne hatîb

[Gazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Mahabbetüm n'ola turdukça virse sîneye tâb
Ziyâde neş'e virür köhnedükçe bâde-i nâb
2. Koyup nigâr ışigin mâ'il olmayam felege
Hilâl olursa eger cezb için gümüş kullâb
3. Kıbâb-ı çarh olamaz tâb-ı mihrüme hâ'il
Şafâ-yı levn-i şarâba hicâb olur mı habâb
4. Niçe ayağı sınık düşküni harâbâtun
Felek tozın göremez güç deminde itse şitâb
5. Dem-i şitâb irişüp⁶⁴² geçdi aç gözün Nev'î
Şarâb neş'esi geçse kişiye gelmez hâb

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Ol perînüñ âteş-i rûyındaki mûdur 'aceb
Sebze kânûn içre bitmek fi'l-i câdûdur 'aceb
2. Ol mehi agyâr ile 'ayb itme hem-zânû görüp
Çâk idüp pîrâhenin nâmûsı pehlûdur 'aceb
3. Olmış iken mu'ciz-i Mûsî elinden âşikâr
Muttaşıl câdûlık itmek çeşm ü ebrûdur 'aceb
4. N'olısar hiç bilmezsin kâr-ı mahabbet 'akîbet
Ehl-i 'ışkuñ şabrı yok dilber cefâ-cûdur⁶⁴³ 'aceb
5. Hâl-i rûyın Rûm'da Hindû diseñ olmaz ba'id
Nev'îyâ rûz-ı ruğında zülf-i şeb-bûdur 'aceb

⁶⁴² şitâb irişüp: şebâb gelüp, D.

⁶⁴³ Cûdur: hûdur, D.

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ġazeliyyât-ı fî Harfûl tâ

1. Cânda taşvîr itdüm ol zülf-i perîşânı dürüst
Bağladum bir târ ile bir deste reyhânı dürüst
2. Sun' naqqâsı ne naqş itdi haţ-ı la'lünde kim
Yazdı bir kem zerreye mühr-i Süleymânı dürüst
3. Şive-i reftâr-ı kıaddün yazmada dıtreri eli
Gerçi Mânî naqş ider servi gülistânı dürüst
4. Gön'lüne nesne getürme irse devrândan şikest
Kim görüpdür hâtır-ı erbâb-ı 'irfânı dürüst
5. Nâkıs u kâmil 'ayâr olunsa demdür Nev'îyâ
Zer gibi bulduk bugün mi'yâr-ı sulţânı dürüst

(50)

49b

[Kâşîde]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Kâşîde-i Sûrîyye-i Şehzâde

1. Bir şubh-dem ki sûr-ı güle ebr-i nevbahâr
Gönderdi jâleye saçılık dürr-i bî-şümâr
2. Reftâra geldi servi eline şem'-i sebz alup
Ezhârı sû-be-sû okıdı gülşene hezâr
3. Demlendi bâd-ı şubh-ile eşcâr-ı ergûvân
Uydı usûl-i devr-i güle savt-ı cûybâr
4. Yazıldı şun' ile yeñiden nüsha-i çemen
Şebnem düşüp zemîne bozuldı haţ-ı gubâr
5. Erbâb-ı 'ayşa ya'nî tarab hâşıl itmege
Bir tâze naqş bağladı üstâd-ı sâzkâr
6. Hep muṭribün terâne vü âvâzı sünbüle
Hep çalınan kulağına 'ûḍun benefşe-zâr
7. Câmın şarâb-ı jâle pür itmişdi lâlenün
Bezm içre kâse-lîs idi hûrşîd-i tâbdâr
8. Kaldurmadı simâṭın o gün âfitâb-ı çarḥ
Ahşâm olunca câmını döndürdi lâle-vâr
9. Âhir hicâb-ı şâma girüp lu'betân-ı Rûm

- Dutdı cihânı ma‘reke-i cünd-i Zengibâr
10. Ol gice mühre-bâz felek kıldı nâgehân
Bir peyker-i gurâb ile biñ beyza âşikâr
11. Evrâkını tokuz felegüñ kat kat eyleyüp
Âfâka âteş işleri gösterdi rûzgâr
12. Encüm degüldi zâhir olan gökde ol gice
Yakdı sürûr-ı sûr ile gerdûn tokuz hışâr
13. Meclisde Zühre-i felege yir bulunmadı
Bâm-ı sipihr çıkısa temâşâyâ vechi var
14. Etfâl-i encüm encümen-i çarha sıgmayup
Yıldızlar atdılar yire ol gice bi-şümâr
15. Hep gökde istediklerini yirde buldı halk
Hiç itmez oldılar revîş-i çarha i‘tibâr
16. Bir şem‘ idi ki gün gibi gündüz ziyâ vire
Gûyâ o çûp-ı sürh-ile ol tûp-ı zer-nigâr
17. Ol gün ki sûr-ı sünnet-i sultân için seher
Gülgûn-ı çarha Husrev-i hûrşîd olup şüvâr
18. Gün gibi altûn üskûf-ile şehriyârlar
Şaf bağlamışdı âsaf-ı sultâna sad hezâr
19. Ol rûz-ı haşrı seyr iden ölmez cihânda kim
Didâr gördi her kişi bî tâbû intizâr
20. Zeyn oldı nahl-i şem‘-ile meydân-ı kaşr-ı şâh
Yapıldı sanki câmi‘-i çarha niçe menâr
21. Gûyâ içinde hâzret-i şehzâde bunlaruñ
Bir nahl idi ki yapmış anı şun‘-ı Girdigar
22. Ol esb-i bâd-pây ile ol kadd-i ser-firâz
Bir cûybâr idi kim ide servi der-kenâr
23. Bu tâk-ı bî-sütûna sûtûn oldu yâ meger
Re‘y-i münîr ü râyet-i manşûr-ı şehriyâr
24. Sultân-ı dîn ü devlet ü ‘izzet Murâd Hân
Dânâ-yı re‘y-i hikmet ü Dârâ-yı dâd-gâr
25. Bir pâdişâhdur ki qarâr eylemez felek
Kutb-ı murâdın eylemese bir nefes medâr
26. Bir şâhdur ki eyledi tab‘ında imtizâc
Hilm ü şecâ‘at ü vera‘ u heybet ü vakâr

27. Tâc ile fahr iderdi ezel pâdişâhlar
Tâc ile taht anuñla ider şimdi iftiḥâr
28. Seyyâreden heyâkıl-i nûr aşdı boynına
Kıldı sipihri dehşet-i şemşîri bî-ḳarâr
29. Şehbâz-ile husûmete kâdir midür horôz
Terk eylesün ‘inâdı kızılbaş-ı nâ-bekâr
30. Sûr-ı azîm-i sünnetine hizmet itmege
Cem‘ oldı serverân-ı selâtin-i her diyâr
31. Hâḳân-ı Türk ḥân-ı Hutun ḥâḳim-i Yemen
Râyân-ı Hind ü dâver-i Keşmir ü Kandehâr
32. Bilmez düğün ki gele kâse-lîs ola
Fagfûr-ı mülk-i Çîn ile Kistrâ-yı tâc-dâr
33. Hep sünnet-i Muhammed’e cem’ oldı ümmeti
A ‘dâ-yı ehl-i sünnete la’net hezâr bâr
34. Bir katra gelmeye kef-i kadrîne fi’l-mesel
Sûrı güninde saçılık olsa idi bihâr
35. Şol deñlü pişdi matbah-ı sûrında at‘ime
Kör eyledi tama‘ gözini kesret-i buhâr
36. Sîr oldı aç olan eli yufka gülâçdan
Geldi mizâca kelle-i sükkerden inkisâr
37. Tutdı ciḥânı gün gibi kurs-ı ziyâfeti
Olsam ‘aceb mi ben daḥı bir zerre behre-dâr
38. Kadrüm egerçi zerreden eksik degil zamânede
Fazlum velîk gün gibi bulmışdur iştihâr⁶⁴⁴
39. Ağır bahâludur kim alur dürr ü gevheri
Geldüm ki ‘arz idem saña ey şâh-i kâmkâr
40. Medhûñ güherlerin delüp elmâs-ı tab‘-ile
Dizdüm zamâne silkine bir nazm-ı yâdigâr
41. Hüsn-i edâ cevâhiri medhûñde yaraşur
Şehler hazînesinde gerek dürr-i şâhvâr
42. Hep idegeldi şimdiye dek pâdişâhlar
Erbâb-ı ma‘rifet sözini dürr-i gûşvâr
43. Evsâf-ı Şeyh Sa‘dî vü Firdevsi’dür ḳalan

⁶⁴⁴ Divanda bu beyitten sonra şu beyit vardır: “Şi’rüm ne denlü fazla ise i’tibar / Lâyık mıdur olunmaya hiç fazla i’tibar”

- Hâk oldu Sa'd-i Zengî vü Mahmûd-ı şehriyâr
44. Âb-ı hayât-ı nazm-ile hep zinde-nâmdur
Devrân egerçi tenlerini kıldı hâksâr
45. Evsâf-ı pâdişâhı çü hasra mecâl yok
Nev'î yiter uzat sözi kim yigdür ihtisâr
46. Tâ kim bahâr-ı sünnet-i dîn-i Muhammedî
Sûr-ı nehâr-ı mahşere dek ola ber-karâr⁶⁴⁵
47. Nat'-ı zamanda şâh-ile şehzâde var olup
Erkân-ı devleti ola bâkî vü pâydâr

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Sun' eli naķş idüp ol zülf ü zenahdânı dürüst
Bir varak gül üzre yazmış gûy u çevgânı dürüst
2. Haţţ-ı nev-res itmek ister 'ârızuñ vasfın tamâm
Kasd ider şâ'irlige bilmez gülistânı dürüst
3. İrişüp vasl-ı nigâra cânı teslim eyleyen
Eyledi 'îydın mübârek oldu kurbânı dürüst
4. Bezm-i mihnetde şarâb-ı 'ışkuñı nûş itdi dil
Aldı bir sınımış ayak deryâ-yı 'ummânı dürüst
5. Defter-i eş'âra nazmum Nev'îyâ 'ûnvân olur⁶⁴⁶
Şeh ri'ayet ede ger erbâb-ı divânı dürüst

[Gazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Her dem gamıyle şîşe-i hâtır olur şikest
Ol seng-dil hayâli ile ideli nişest
2. Mânend-i serv ister iseñ arta rif'atüñ
Bag-ı ciĥânda su gibi meyl itme olma pest
3. Mecnûn-ı meste kâse şikest olduğu ne gam
Leylâsı ile sundı hele bir çanaga dest
4. Câm-ı şarâbı virmeye biñ Cem külâhına
Meyhâne gûşesindeki bir rind-i mey-perest

⁶⁴⁵ Divanda bu beyitten sonra şu beyit vardır: Tâ kim tura bu ma'reke-i bezm-i mümkinat / Bin lu'bet hayal ola her gice âşikâr

⁶⁴⁶ olur: ola, D.

5. Bî-minnet-i surâhî vü sâkî vü mey-fürûş
Oldı şarâb-ı ‘ışk ile Nev’î müdâm mest

[Ġazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Ġazeliyyât-ı fî Harfûl sâ

Ve leh-û

1. Haţt-ı rûyuñ olup ey mâh-ı seb-ârâ hâdis
Oldı başumda yine bir yeñi sevda hâdis
2. Gelsün ey gevher-i pâkîze hadîse dehenüñ
Ola tâ kim niçe lûlû-yi musaffâ hâdis
3. Penbelü dâglarum zînet idüp âbileler
Oldı sînemde niçe mâh u süreyya hâdis
4. Dâg-ı hûnîn ile zeyn olmuş idi sîne-i zerd
Olmadan bâğ-ı ciḥânda gül-i ra’nâ hâdis
5. Beyt-i nazmum benüm ol bahr-ı suhandur Nev’î
Oldı ka’rında anuñ gevher-i ma’na hâdis

[Ġazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Ve leh-û

1. Olmadan şehr-i kademde⁶⁴⁷ daḥı âdem hâdis
Dilde mevcûd idi ğam gözde nem ü dem [hâdis]
2. Neye magrûr ola etvâr-ı ciḥâna ‘âkıl
Elem ü gussa degül dâ’im ü ‘âlem hâdis
3. Baña mir’ât-ı mücellâ idi câm-ı mey-i ‘ışk
Olmamışdı daḥı İskender ile Cem hâdis
4. Ğam-ı zülfüñle gözüm eşk ile pür kılmış idüm
Lâle-zâr içre degülken gül-i şebnem hâdis
5. Nev’îyâ ‘ışk ile bî-tâkat ü sabr idi göñül
Olmamışdı daḥı bu tâk-ı nu’azzam hâdis

[Ġazel]

Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Fe’ülün

Ve leh-û

1. Daḥı tûtî haţtuñ olmadı hâdis
‘Adûlar gerçi uçurdu havâdis

⁶⁴⁷ kademde: kıdemde, D.

2. Senûñ güftârûña olurdı kâ'il
Eger la'lûñle tûtî olsa bâhis
3. Beni haţtuñ kul eyler huccet ile
Olur haţţ gerçi kurtulmaga bâ'is
4. Müselles nûş ider sûfî oturmuş
Surâhî mîr-i meclis câm sâlis
5. Ğarîb oldu dime Nev'î kapuñda
Seg-i kûyuñ efendi çıkdı vâris

50a

[Kaşîde]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Kaşîde-i Şûrre-i Berây-ı Şehzâde Sulţân Muhammed Hân Tâl-e Bekâh

1. 'Ali-ül⁶⁴⁸-sabâh ki serdâr-ı leşker-i hâver
Sipâh-ı Rûmla kıldı diyâr-ı şarka sefer
2. Şikâr kasdına bâl açdı şâhbâz-ı sefid
Gurâb-ı zengî-i şeb dökdi heybetinden per
3. Misâl-i mihr-i şafak hûn-ı sürh-serdür kim
'Acem'den anı revân itdi Rûm'a serverler
4. Meger ki şark ilinüñ peyki mihr-i zerrîn-tâc
Getürdi nâme-i nusrat esüp nesîm-i zafer
5. Çalındı mevc-i sipihr üzre nevbet-i şâdî
Güneş nakâre-i zer Zühre-i felek mehter
6. Şitâ gidüp yirine hâkim oldu şâh-ı bahâr
Nişân-ı hükm-i hümâyûn şekl-i sünbül-i ter
7. Hurûşa geldi cüyûş-ı şükûfe sahrâda
Benefşe kâfile-sâlâr u lâle ser-'asker
8. Müsevvidât-ı çemen geldi hep beyâz oldu
Yeñiçerilerin ezhârûñ itdiler defter
9. Sadâ-yı sâ'ika vü bîm-i berk ile nergis
Ferâş-ı sebzedede bî-hâb u mübtelâ-yı sipihr
10. Sefer yaragını ihzâr ider meger sünbül
Elinde nîze vü başında âhenîn migfer
11. Mübârizân-ı çemen ya'nî nergis ü sûsen
Birisi tîg kuşanmış biri tutar şeşper

⁶⁴⁸ 'Ali-ül: 'Ale's, D.

12. Vilâyet açdı yeñiden meger ki şâh-ı bahâr
Ki baglanup salınur sünbül ü gül ü ‘abher
13. Kenâr-ı sebze de pervâzî lâledür gûyâ
Sipîhr-i ahdar u sürh-i şafak sefid-i seher
14. Beyâz-ı şubh-ile hûrşîd ufukdan itdi tulû
Kenâr-ı cûda zuhûr itdi sanki nîlûfer
15. Diyâr-ı şarka gider yâ meger Sinân Pâşâ
Virildi şâh-ı ciğândan livâ vü tîg u kemer
16. Dilîr-i ‘arsa-i şevket emîr-i kişver-i cûd
Zahîr-i ehl-i şecâ‘at mübâriz-i saf-der
17. Güzîn-i ehl-i zemîn âb-ı rûy-ı ‘Osmânî
Yegâne-i vüzerâ ihtiyâr-ı nev‘-i beşer
18. Müşîr-i feth-i Yemen kâhir-i cezîre-i garb
Vezîr-i zâ‘ir-i Ka‘be mücâhid-i ekber
19. ‘Alem-misâl ser-efrâz u müstakîmü’l-hâl
Sinân-ı nîze gibi yek-zebân il sâf-güher
20. O bir dilâver-i devr-i zamânedür ki kılur
Felekde gün gibi tîr ü kemâna sîne siper
21. Yakup yıkar ne Revân’ı kor ol ne Şîrvân’ı
Halâs iderse ‘Acem begleri revânı yiter⁶⁴⁹
22. Du‘â-yı seyf ile ol düşmeni ider teshir
Meger hamâ’il olup zahm-ı tîrî kurtara ser
23. Basıldı heybet-i şemşîr-i âhenînüñden
Sadâ-yı fitne-i Ye’cûc u sedd-i İskender
24. Ser-i ‘adûyı dîker nîzeye kerâmeti gör
Elinde hâsıl ider çûp-ı huşg meyve-i ter
25. Sipâh-ı şark ideler kasd-ı Mâverâ’ü’n-nehr
Senûñ revân ola serhadde âb-ı tigûñ eger
26. Hikâyet-i sıfat-ı Âsaf ü Nizâmü’l-mülk
Hadîs-i menkabetüñden fesâne-i kemter
27. Sipâh-ı leşker-i a‘dâyı mahv ider kılıcuñ
Misâl-i tal‘at-i hurşîd ü gaybet-i ahter
28. Hevâ-yı tâc ü kemer terkin eyleyüp düşmen

⁶⁴⁹ Divanda bu beyitten sonra şu beyit vardır: “Okur lisân-ı sinânı ‘adûya karşı turup / Sevâd-ı âyet-i “nasrun min’ allâh”ı ezber”

- Zen-i felek gibi devründe baglanur çenber
29. Eger mukâbil olup leşkerüñle cünd-i ‘adû
Dil almag ister-ise tîg u hançerüñ gönder
30. Yanuñda buldı senüñ kadr ü i‘tibâr kılıç
Elüñden aldı senüñ feyz-i terbiyet hançer
31. Revâ degül ki niyâm-ı dehende jeng duta
Cefâ-yı dehr ile tîg-ı lisân-ı ehl-i hüner
32. İletdi başa işin tîg gibi her nâ-kes
Revâ mıdur kıla **Nev‘î** kalem gibi ebter
33. Benem zamânede ser-leşker-i sipâh-ı suhan
Benem zamânede erbâb-ı nazma ser-defter
34. Egerçi şems-i kemâlüm irişdi eflâke
Murâdum üzre degül muktezâ-yı devr-i kamer
35. Dilümde nehr-i hüner gerçi ‘ayn-ı Âb-ı hayât
Virür velîk gubâr-ı ğam-ı zamâne keder
36. Ümîd beste vü tâli‘ zebûn felek gaddâr
Zemîn mehîn-i ahâlî zamâne dûn-perver
37. Ne kevkebümde sa‘âdet ne tende sıhhaṭṭ var
Bitürdi kahr zemîn cevır âsümân ser-ber
38. Kemâl ü ma‘rifet ehline ey felek besdür
Cefâ-yı sille-i üstâd ü gûş-mâl-i peder
39. Belâ yolında eger ölseler sorulmazlar
Zamâne kanını erbâb-ı fazluñ itdi heder
40. Anuñ Hâkı ki seni kıldı Yûsuf-ı Mısırî
Elüm alup beni zindân-ı gussadan kurtar
41. Anuñ haqqı ki seni kıldı mazhar-ı kudret
‘Înâyet ile virüp ben za‘îfe kuvvet ü fer
42. Nite ki bayrak-ı berrâk-ı şubḥ ile hûşîd
Diyâr-ı şarka çeke râyet-i zâfer-peyker
43. Sipâh-ı düşmenüñüñ tîg olup kafâ-dârı
Zahîri gürz-i girân ola hem-seri şeşper
44. Bi-haqq-ı fazl-ı Ebûbekr ü heybet-i Fârûk
Bi-haqq-ı hürmet-i ‘Osman u ‘ismet-i Hayder

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ġazeliyyât-ı fî Harfûl cîm

1. 'Înân-ı sabrumı destümden aldı bir güzel sarrâc
Çeküp râh-ı belâyâ raht-ı 'ömrüm eyledi târâc
2. Elinde ol şehüñ şanmañ ki tîg-ı âbdârıdur
Kef-i desti letâfet bahridür olmuş durur mevvâc
3. Felek gögsin gerer bir mihr ile cismüm benüm pür-dâg
Tolu zer hırkası dervîşüñ ol bir mangıra muhtâc
4. Okuñ revzenlerinden kıl nazâr bârî dil-i zâra
Ten-i efgârı çün kim ey kaşı ya eyledüñ ûmâc
5. Bizi pîr-mi mugân gördüñ soyup dervîş ider Nev'î
Sebû el virdi geydük şeyh-i câmuñ sohbetinde tâc

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Çün degül vuslat müyesser itme sen dînâr harc
Söz güherdür eyleme ey 'âşık-ı dîdâr harc
2. Ser-nigün bir kîsedür bu çarh-ı nîlî-reng kim
Her gün eyler niçe nakd-i tab'-ı zü'l-mi'yâr [harç]
3. Hâk-i zilletde beni fakr-ile koyup su gibi
Sîm-i eşküm eyledi bir şâhid-i bâzâr harc
4. Berkidürler rahnesin hışt-i ser-i 'uşşâk-ile
Bu ribât-ı köhne her gün gösterür bisyâr harc
5. Nev'îyâ ol mûy-i müşgîn ü miyânı-yâr için
Yok yire ortada oldı 'ömr-i nâ-hemvâr harç

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Yâr işi ey dil kolay ammâ ğam-ı agyâr güç
Vasl-ı gül âsân velî sabr-ı cefâ-yı hâr güç
2. Bî-sebeb güftâr müşkıl âşinalık mümteni'
Böyle istignâ satan dildâr ile bâzâr güç
3. Bir oñulmaz yaradur 'ışk u mahabbet yarası
Hâsılı sarılmayınca çâre yok timâr güç

4. ‘Arz-ı hâle yok meded kûyına hod varmak muhâl
Mest-i ‘ışkâm şöyle kim güftâr güç reftâr [güç]
5. Nev’îyâ esrâr-ı ‘ışkı saklamak âsân degül
Mey içüp keyfiyyetini itmemek ızhâr güç

[Ġazel]

Mefâ’ilün/ Fe’ilâtün/ Mefâ’ilün/ Fe’ilün

Ġazeliyyât-ı fî Harfûl Hâ

1. Ümîd goncasın açmadı gülsitân-ı ferah
Dirîg göz yumup açınca yok zamân-ı [ferah]
2. Biri geçerse belânuñ biñi ider ikbâl
Ne gitdi hâl-i ğam-ı dil ne geldi ân-ı ferah
3. Vücûd levhine remmâl-i resm-i nokta-i hâk
Ne sa’d şeklini konmuş ne hod nişân-ı ferah
4. Gözümde kalmadı yaş gülmem aglamam yeksân
Güler sanup beni iller ider gümân-ı ferah
5. Çü bir karâra degül Nev’îyâ cihânuñ işi
Ya nâ-murâd-ı ğam olduñ ya kâmrân-ı ferâh

(51)

50b

[Kâşîde]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

1. Maksûd idüp müdebbir-i ahkâm-ı “kûn fe-kân”
Âsâyiş-i ma’îşet-i cumhûr-ı ins ü cân
2. Terkîb-i dehre ‘illet olur bir vücûd-ile
Virdi basît-i hâke yine râhat-ı revân
3. ‘Îsî-nefes midür bu seher nefha-i şemâl
Kim buldı bûstân-ı cihân ömr-i câvidân
4. Zulmet-serây-ı hâki meger rûşen itmege
Oldı fûrûĝ-ı meş’al-i şubh-ı ezel ‘ıyân
5. Yûsuf gibi necât irişüp ka’r-ı çâhdan
‘Azm itdi çâh-ı ‘izzete sultân-ı hâverân
6. Yûnus dehân-ı mâhî-i şebden bulup rehâ
Çıkıdı kenâr-ı lücce-i deryâya şâdmân
7. Âzâd olup yine kafes-i âbnûsdan
Gülzâr-ı ‘arşî tûtî-i sebz itdi âşiyân

8. Ya'ni şalâh-ı 'âlem-i kevn ü fesâd-içün
Geçdi serîr-i şihhate pâşâ-yı kâmrân
9. Muhtell-idi tabâyı '-i erkân irişmese
Fârûk-ı 'adl-i asaf-ı sultân-ı Cem-nişân
10. 'Âlî-himem semiyy-i 'Alî şâhib-i kerem
Yûsuf-cemâl u Hızır-ka-dem Müşterî-mekân
11. Hilm ü vaqâra şâhib ü temkîn ile qarîn
İkbâl-ile muşâhib ü sa'd-ile tev'emân
12. Luţfuñ muhîf-i merkez-i ecrâm-ı âb ü hâk
Zâtuñ medâr-ı gerdiş-i dülâb-ı âsmân
13. Zâl-i felek tarîk-i sedâda gidenlerüñ
Olmışdı gerçi ayağın almakda pehlevân
14. Sen kûtb-ı 'âlemi yine sâbit-ka-dem kılup
Bildürdi çarha dâ'iresin şun'-ı kâr-dân
15. Minnet Hudâya kim akıdup gözümüz yaşın
Kılduğ nihâl-i devletümüz sebz ü nev-cüvân
16. Sen cân-idüñ bu 'âleme âlem saña beden
Tende ne deñlü fer ola bîmâr olunca cân
17. Nergis-sıfat egerçi ki bîmâr-idi tenüñ
Âfâka çeşm-i 'ibretüñ olmuşdı dîde-bân
18. Pâyüñ muķîm-i merkez-i hilm ü vaqâr olup
Pergâr-ı 'akluñ eyler idi geşt-i lâ-mekân
19. Virdüñ mızâc-ı gülşen-i devrâna i'tidâl
Kılduñ bahâr-ı luţfuñ-ile dehri gülsitan
20. Şimden girü çemende revâdur ki tutmaya
Eşcâr-ı sebz-i bâğ-ı ciḥânı teb-i hazân
21. Lâyık budur ki kılmaya bâğ içre bir dahı
Âsîb-i dehr 'ârız-ı âbîyi za'ferân
22. Şemşîrüñ itdi 'âlemi rûşen şu resme kim
Furşat zamânını bulamaz şimdi şeb-revân
23. İnsâfuñ itdi memlekete şol kadar şümûl
Rehzenler oldı bedreka-i râḥ-ı kâr-vân
24. Re'yüñ simât-ı devlete zenbûrsız 'asel
Tîguñ bisât-ı memlekete şem'-i bî -duḥân
25. Pür nûr-ı hikmet oldı mezâr-ı Büzürcmihr

- Mihr-i dirâyetüñ olalı şarka pâsbân
26. Her şeb diyâr-ı garba şebhûna gönderür
Re'yüñ şafağda mihre virüp tîğ-ı cân-sitân
27. Cârî olan elüñdeki mîzâb-ı nîzeden
Âb-ı hayât-ı cism-i 'adûdur degül sinân
28. Ol ceyşe kim muqaddem ola qadr ü şevketüñ
Tâlî-şifât zafer 'akabince olur revân
29. Serdâr ola şu kevkebeye kim sa'adetüñ
Sa'deyn-i feth ü nuşrat anuñla ider kırân
30. Şekl-i cemîlüñe nazarın eyleyen sahîh
Âhır bulur netîce-i maqşûda iktirân
31. Hâk-i derüñden atlas-ı gerdûn diler kabâ
Mihr-ile meh kapuñdan ider iltimâs-ı nân
32. Kıldukça hâk-i dergehüñe secde reşk ider
Hûrşîd nüñ-ser olmağa mânend-i âsmân
33. İrmez senüñ medâric-i qadr ü kemâlüne
Keyvân felekden eylese bîñ pâyê nerdübân
34. Çün bağ-ı medhîniñ idemez şemmesin edâ
Sûsen gibi olursa ser-â-pâ tenüñ zebân
35. Hôşdur du'â-yı devlet-i şâhib-sa'âdete
Nev'î şafâ ile açasın gonca-veş dehân
36. Tâ kim ola tabîb-i şifâ-hâne-i çemen
Evvel bahâra karşı şehâb-ı güher-feşân
37. Tâ kim hat-ı benefşe ile nüsha-i bahâr
Nahl-i çemenden def'-i teb-i hazân
38. Olsun vücûdî sıhhat-ile pây-dâr olup
Düşmen za'îf ü baht kavî 'ömr nev-cüvân

[Gazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Gazeliyyât-ı fî Harfûl hâ

1. Sür'atle kendüsine virür pîç-ü-tâb çarh
Her gün şeb-i firâka mı eyler şitâb çarh
2. Reşk itmesün mi bezm-i meye zühre-i felek
Her câm âfitâb ola her bir habâb çarh
3. Bir kulpı yok ki yapışa erbâb-ı dil anuñ

- Bir demde gösterür bize yüz inkılâb çarh
4. Seyl-i fenâda sanki toköz göz bir âsiyâb
Turmaz ögütmede dimeyüp şeyh u şâb çarh
 5. Ölçüp döker bu nokta-i encümle şubh u şâm
Nev'î nukûd-ı 'ömrümüz eyler hisâb çarh

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Gazeliyyât-ı fî Harfûl dâl

1. Olmadı devlet müsâ'id kıldı istignâ murâd
Rûzgâr el virmedi kalduķ ayaķda nâ-murâd
2. Eşki sîm ü rûyi zerd olmaķdan özge bir dahı
Olmaya derd ehline dünyâ vü mâ-fihâ murâd
3. Rûy-i zîbâdan ğaraż taķşîl-i hâletdür göñül
Nûş-i sahbâdan degüldür sâĝar-ı mînâ murâd
4. Gülde yok bûy-i vefâ bülbülde şabr-ı bâr-ı ğam
Virmedi bâĝ-ı fenâda kimseye dünyâ murâd⁶⁵⁰
5. Sûret-i kesretde vahdet 'âlemin seyr eylerüz
Bilmişüz dünyâda Nev'î n'eydüĝin ma'nâ murâd

[Gazel]

Mef'ûlü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ûlün

Ve leh-û

1. Kesdi bu kadar tãĝı tãĝı⁶⁵¹ 'ışķ ile Ferhâd
Umardı vefâ kasrını Şîrîn ide bünyâd
2. Sen bâr-ı vefâ naħli tururken neye besler
Şimşâdı ğazellerde 'aceb şâ'ir-i nâ-şâd
3. Taglarda helâk eyledi Ferhâd vücûdın
Göstermez imiş şan'atını illere üstâd
4. Geh cevır ü cefâ ğâh vefâ itmeden ise
Hôşdur beni kim eylesin derdüñe mu'tâd
5. Nev'î kişı Selmân-ı zamân olmaĝ olurdı
Olsa nażar-ı şâh-ı Süleymân ile dilşâd

⁶⁵⁰ Divanda bu beyitten sonra şu beyit vardır: "Nâ-muâdî müşkil ammâ özge müşkildür bu kim / Cümle 'âlem ber-murâd ola kalam ben nâ-murâd"

⁶⁵¹ tãĝı: taşı, D.

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ġazeliyyât-ı fî Harfûl zâl

1. Dôstum hâr-ı ğamuñ 'uşşâka dilberden⁶⁵² lezîz
Redd eliyle atduğı taş sîb-i ra'nâdan [lezîz]
2. Ehl-i devlet lezzet-i dünyâya meyl itse n'ola
Ġayrı bir ni'met mi var hayrâna helvâdan [lezîz]
3. Gabgabun sun 'âşîka oldukça ser-mest-i ğamuñ
Hiç mi telh üzre olmaz nesne olmadan [lezîz]
4. Mîvesi⁶⁵³ şîrîn ider gûyâ ki tâb-ı âfitâb
La'l-i nâbuñ oldu nûş-ı câm-ı sahbâdan [lezîz]
5. Özge meyden zevk alur erbâb-ı hâlet Nev'îyâ
Tutalım⁶⁵⁴ Kevser ola âb-ı Mesîhâdan lezîz

(51)

51a

[Ġaşîde]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

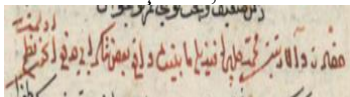
(...)⁶⁵⁵

1. Hilâl-i 'îyd-i felek gösterüp şafakda likâ
Yazıldı sân varak-ı sürhâ sîm-gûn turgâ
2. Göründi mâhî-i sîmîn kenâr-ı deryâdan
Şafakda Yûnus-ı hûrşîd olunca nâ-peydâ
3. Olursa hançeri mâh-ı nevûñ n'ola bârîk
Niçe dem oldu dutar anı çarha dest-i kazâ
4. Zamâne var-ise dûr itdi âfitâbından
Kim oldu 'âşîk-ı dil-haste-veş za'îf ü dü-tâ
5. Giyâh-ı huşke dönüp sebze-zâr-ı dehr içre
Benüm gibi kaddin itmiş hamîde bâd-ı fenâ
6. Yâhûd idüpdür anı tâb-ı rûze leb-teşne
Ki suya ağız açar menzili leb-i deryâ
7. Hilâle bakduğı halkun bu rûze-dâr olalı

⁶⁵² dilberden: hurmadan, D.

⁶⁵³ Mîvesi: Mîveyi, D.

⁶⁵⁴ Tutalım: Gerçi kim, D.

⁶⁵⁵

Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

- İder letâfet-ile meyl-i ‘âlem-i bâlâ
8. Diyâr-ı ‘işrete fülk-i felek tutup dümeni
Kopardı mevc-i melâhatt yine nesîm-i sabâ
9. Kalem-tırâş-ile haqq itdi resm-i hüznî hilâl
Ne fikr-i mihnet-i imrûz u ne ğam-ı ferdâ
10. Felekde halka-i bâbuñ tasavvur itdüm idi
Bu gice gözüme göründi mâh-ı nev a‘lâ
11. Misâl-i mâh-ı nevi meşk ider debîr-i felek
Garaz bu kim çeke menşûr-ı fazluña tugrâ
12. Meh-i ruhuñdaki nûr-ı faziletüñ göreli
Çerâğ-ı bezmüñe pervâne-i zümre-i fuzalâ
13. Mehmed oldu senüñ nâmuñ ey felek-rif‘at
Hilâl eger saña farkın kadem iderse revâ
14. Hilâl-veş yañılup kaddi lâm ola şol kim
Koyup izüñ tozın iksîr-i zer ola cûya
15. Yüzini sürdüğine sümm-i esb-i devletüñe
Nişânedür mehüñ alnında gurra-i garrâ
16. Baş egdi şol ki süm-i esbine hilâl-sıfat
Görünce pâyesini didiler lehû tûbâ
17. Sürûd ide anı meclisde nâgeh ‘ışk ehli
Hilâli vafına düşdi bu şi‘r-i nev-peydâ
18. Ki ey hilâlüñe ser-geşte mihr-i evc-i semâ
Şikeste-dil ğam-ı mihrüñle künbed-i mînâ
19. Meh-i nevi nice teşbîh idem hilâlüñe kim
Hisâba gelmez ırakdan güzeldür ol cânâ
20. Kuluñ durur hele eksik gedik nazar eyle
Irakdan ağız eger mâh-ı nev felekde saña
21. Ğamuñla urdı meger sîneye şafak hançer
Hilâl penbe-i mehden fitîle bükdi aña
22. Kılîd-i rûzeye miftâh mâh-ı nev oldu
N’ola işâret-i ebrûñ olursa ‘ukde-güşâ
23. Gider küdüreti kıl hande mâh-ı ‘îd oldu
Hilâlüñi görelüm ey meh-i ciĥân-ârâ
24. Zamâne tâzelenüp mâh-ı nev gibi güldi
Meger ki ĥâtır-ı ‘âşıkda kaldı renc ü ‘anâ

25. Çü şerh-i mihrüme maksûdum oldu istihlâl
Berâ'at idi hilâl añmadan garaz mahzâ
26. Anuñ Hâkı ki işâret kılup hilâli ile
Dü pâre eyledi kurs-ı mehi o bî-hemtâ
27. Felek atarsa meh-i nev gibi kenâra beni
Ölünce dâmen-i lutfuñdan el çekem hâşâ
28. Sipih-r-i a'zama lâzım hilâl-i nâkıs iken
Güneşden olmadı hiç zerre-i Hâkîr cüdâ
29. Karîn-i mihr-i visâlün velî olur hâlî
Hemîşe meh gibi noksâna ğam kemâle safâ
30. Hilâl-veş görüne niçe ma'nî-i bârîk
Güşâde ola eger matla'-ı dîl-i şeydâ
31. Hilâl kadrini bilmez dil uzadur mihre
Benümle da'vî-i fazl eylese 'adû meselâ
32. Kemâl-i kudretümi dûr-bîn olan añlar
Zamâne nâkıs iderse ne ğam hilâl-âsâ
33. Hilâli gerçi ki evvel nazar kişi göremez
Bir iki günden olur lîk şem'î cem'-ârâ
34. Devât-ı mihr ile Nev'î kalem olursa hilâl
Lisân-ı kâl idemez hâl-i pür-melâli edâ
35. Kemân-ı kaddi hilâl it sipih-r-i ihlâsa
Dilerseñ irişe sakf-ı semâya tîr-i du'â
36. Nite ki levh-i sipih-r üzre âb-ı zer birle
Debîr-i çarḫ ide lâm-ı meh-i Nev'î imlâ
37. Hemîşe her meh-i nev saña 'ayn-ı 'îd olsun
Ser-i 'adû-yı zarar-hava ha tîg-ı derd ü belâ

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ġazeliyyât-ı fî Harfûl râ

1. Dil câm-ı meyle halka-i rindân esîridür
Erbâb-ı 'işretün kulı yârân esîridür
2. Müşğîn saçuñ hevâsına ber-dâruñ olmaga
Bendeñ hemân efendi bir urgan [esîridür]
3. Dil mâ'il oldu nâme-i hüsnüñde kaşuña
Olmış gedâ velî dahı 'unvân [esîridür]

4. Açdı gönül vilâyetini tîg-ı ğamzesi
Dil tıflı şimdi bir şeh-i hûbân [esîridür]
5. Nev'î degül fütâde-i çâh-ı zekan hemân
Hep cümle ehl-i diller o zindân esîridür

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Cân Yûsufi o çâh-ı zenahdân esîridür
Gel ey 'azîz esirge ki zindân esîridür
2. Ol şeh metâ'-ı hüsn ile Mısr-ı cemâlde
Bir hâcedür ki Yûsuf-ı Ken'ân [esîridür]
3. Tâtâr-ı zülfine o şehûñ baglanur gönül
Ya'nî gedâ esîri degül hân esîridür
4. Urmış surâhî gerdenine niçe yirde bend
Bî-çâre gör ki halka-i rindân [esîridür]
5. Boynında Nev'îyâ neye zencîr-i şa'sa'a
Beñzer güneş de ol şeh-i devrân [esîridür]

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Ger sorarsañ şekl-i dâg-ı lâle-i hamrâ nedür
Şem'-i bezm-i yâre düşmüş sûhte pervânedür
2. La'l-i nâbuñ hasretinden bâdeyi elden komaz
Şevk-i mihrüñle gönül bir âteşî divânedür
3. Mihr ü meh iki dür-i şeh-dânedür gerdûn sadef
Lîkin ol şeh kıymeti efzûn olur bir dânedür
4. Câm-ı la'lüñ şevkine bezm-i visâlüñde senüñ
Şi'r-i rengînüm görenler didiler mestânedür
5. Nev'îyâ o goncânuñ dendânı vasfı bâğun⁶⁵⁶
Jâle-i terden takar gûş-i gül-i handânadür

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Bizden tegâfûl eyleyüp atına nişâna tîr

⁶⁵⁶ Bâğun: Bâğda, D.

- Tehcîr olunca hâzır atılmaz yabana tîr
2. Cân-ı za‘îfe bir nazar itmez o kaşı ya
Revzenler açdı gerçi ten-i nâ-tüvâna tîr
 3. Zâhir olurdu zahm-ı müjeñ dilde döstum
Hançer dile gelüp ağız açsa beyâna tîr
 4. Togrulıg ile kaşuña dil bagladup senüñ
Râmiz efendi aña nitekim kemâna tîr
 5. Nev‘î‘ye tirüñ atmaga olma bahâne-cû
Besdür bahâne kim atasın bî-bahâne tîr

[Ġazel]

Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Fe‘ûlün

Ve leh-û

1. Zenahdânuñ mu‘allak âba beñzer
Dehânuñ gonca-i sîrâba beñzer
2. Ġam-ı zülfüñle cân geh var gehî yok
Karañu gicede şeb-tâba beñzer
3. Soyup mestâne kuçmak ol miyânı
Mücerred bir hayâl-i hâba beñzer
4. Olaldan su gibi hercâyî dildâr
Dil-i ser-geşteler dôlaba beñzer
5. Didiler kanda sorsam Nev‘îyâ yok
Leb-i dilber katı nâ-yâba beñzer

(52)

51b

[Ġazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

Ve leh-û

1. ‘Ârif dilinde nakş-ı habîb-i hayâlî⁶⁵⁷ gör
Gül goncasın gönülde bulan ‘andelîbi gör
2. Câna hicâb imiş nazar-ı mâsivâ-yı döst
Bezm-i vişâle mâni’ olurmuş rakîbi [gör]
3. Hecründe ben ġarîbi ne nakş itdi rûzgâr
Kûyuñda hûn-i eşk ile şekl-i ġarîbi gör
4. Şemşîr-i fûrkatüñ dili sad pâre eylemek

⁶⁵⁷ habîb-i hayâlî: hayâl-i habîbi, D.

- Rûz-ı ezelde kısmet olunmuş naşîbi gör
5. Peykân-ı tîr-i gamzesin ağıyâra gönderür
‘Uşşâkı görmeze urur ol dil-firîbi [gör]
6. Tıg-ı hayâlini düşürüp kalb-i ‘âşıkâ
Şuya nice bırakmış o kâfir salîbi gör
7. Bahr-i leâfâfet içre güher görmek isteseñ
Nev‘î sözünü diñle kelâm-ı edîbi gör

[Gazel]

Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün

Ve leh-û

1. Kızardı ağlamakdan gözlerüm cây-i terahhumdur
Nazar kıl gel hicâb altında kalmış iki merdumdür
2. Şu âb-ı la‘l-gûn kim ayağından içdüñ ey sâkî
Sorarsañ başını meyhâne küncinde ser-i humdur
3. Seherden bezm-i gülşende açan bülbüllerüñ gönlin
‘Arûs-ı goncânüñ nâz ile itdügi tebessümdür
4. Nice bulsun lebüñ ser-çeşmesin dil bend-i zülfünde
Görünmez menzil-i maşşûd şeb târîk ü reh gümdür
5. Bitenler berg-i eşcâr-ı mezârın şanma Nev‘înüñ
Dil olmuş zahm-ı peykânüñdan ızhâr-ı tazallümdür

[Gazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

Ve leh-û

1. Kıldı ruhuñda zülf-i siyâhın gülâb ter
Düşse ‘aceb mi reşk ile gökde şehâb ter
2. Eşküm şadâ-yı rişte-i câna virür sükûn
Kılmaz terâne çün ola târ-ı rebâb ter
3. Olmasun ara yirde şakın⁶⁵⁸ sâkıyâ keder
Câm-ı zücâcsa katt-i⁶⁵⁹ nâzûk şarâb ter
4. Olur harâb hâne-i merdüm şarâbdan
Yetmez mi ‘ibret oldugı çeşm-i habâb ter
5. Âlûde eyledüñ beni diyü şarâb ile
Sâkiye Nev‘îyâ düşer ol la‘l-i nâb ter

⁶⁵⁸ sakın: keder, D.

⁶⁵⁹ zücâcsa katt-i: zücâc meşreb-i, D.

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Ger kamer mâder olsa şems peder
Togmaya bir senüñ gibi aḡter
2. Sen gerüp cekdüğüñce yay kaşuñ
Oḡlaruñdan ciger bilür ne çeker
3. Âşiyân ide bâm-ı kaşruñda
Mürġ-i cân tenden eyleyince güzer
4. Tutdı haṡṡ-ı ġubâr lâ'ı-i lebüñ
İrdi ḡayfâ şarâb-ı nâba keder
5. Bir yalıñ yüzlü ḡûbdur kılcı
Nev'îyâ niçe başa câna deger

52a

[Kaşîde]

Mef'ûlü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ûlün

Bir Maḡdûmuñ Sözüñe Mute'âlik Evşâf-ı Müştemil Kaşîdedir

1. Zeyn olalı biñ naḡş-ile bu sakf-ı mu'allâ
Eşkal ü suver tolalı bu kasr-ı mücellâ
2. Ervâh u melek cem' olalı bezm-i eleste
Sahrâ-yı vücûda çıkalı zümre-i eşyâ
3. Etfâl-i nüfûs irişeli 'îyd-i hayâta
Sûr-ı sünen-i Ahmed'i halk ideli ihyâ
4. Ne bâsıra gördi bu kader meclis-i 'âlî
Ne sâmi'a vasfını bunuñ eyledi ısgâ
5. Bezl itdiler envâ'-ı ni'am şöyle kim oldı
Enzâr-ı tama' kesret-i it'âm ile a'mâ
6. Her aç u eli yufka olup sır gülâca
Her cû 'ile beñzi sararan tuhme-i bugrâ
7. Selmâ saruşın bir meh-i şîrîn-leb idi kim
Ġuş eyleyen adın dir-idi ibn-i Süleymâ
8. Matbahda gül-i âteş-ile mürġ kebâbı
Âvâze iderdi nite kim bûlbûl-i ġuyâ
9. Tâs-ı felek-âsâ dönüp anda mütevâlî
Ser-geşte idi ġün gibi her câm-ı musaffâ

10. Yudı elini şerbet-i şekkerden olar kim
Eylerdi deḡânında şeker adını helvâ
11. Hınnâ gicesi şem' dutup câriye-i mâh
Tâs-ı felek içre şafakı kıldı müheyyâ
12. Funduklar olup giceler etfâle kevâkib
Meclisde gümüş sini idi mâh-ı şeb-ârâ
13. Dakup resenin kâhkeşân kursına mâhuñ
Kapmaga anı tîz-idi dendân-ı süreyyâ
14. Bâdâm u şeker dilleri âşüfte kııurdı
Sân her birisi çeşm ü leb-i dilber-i ra'nâ
15. Kimdür dir-iseñ baña bu cem'ıyyete bâ'is
Kim oldu anuñ şem'ine bu cem'-i temâşâ
16. Maḡdûm-ı zamân Şeyh Mehemmed Çelebî kim
Oldı hulel-i sünnet-i dîn-ile muhallâ
17. Mirrîh hele usturasın çarḡa tutardı
İsterdi ki sünnetçi ide ol meh-i zîbâ
18. Sünnetle n'ola kesb-i sürûr eylese çün kim
Engüştine bir ḡâtem-i la'l eyledi peydâ
19. Yâ lûle-i sîmînden akup la'l ya bitdi
Bir ḡonca-i zanbakda niçe lâle-i hamrâ
20. Kesdükçe mukarrerdür o kim müsmir olur tâk
Envâ'-ı semer vire o şâh-ı kad-i bâlâ
21. Nev'î gel aña eyleyelüm cins-i senâyı
Kim buldı fazîletle bugün rûtbe-i 'ulyâ
22. Eftâl ü 'ata bahri Mehemmed Çelebî kim
Ol dürr-i safâ-bahşâ budur ebr-i güher-zâ
23. Cem' olmaz-idi zümre-i efrâd bu sûra
Zâtında anuñ olmasa külliyyet-i kübrâ
24. Tâ kim eser-i vâcib olup mecma'-i imkân
Tâ kim kıla 'âlem sünen-i Ahmed'i icrâ
25. Döndükçe meh ü mihr-i felek evc-i semâda
Sâbit kıı ikisin daḡı ey Kâdir-i yektâ

[Kaşîde]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Meĥammed Çelebî Efendîniñ Sefer-i Ĥumâyûndan 'Avdetlerinden Tehnîye

Maĥşûd vü Mârâz-ı Ĥummâya Muĥtelâ Olup Lîk İfâkatlerine Muteâlĥ Kaşîdedir

1. Husrev-i mâh olup bir gice Şebdîz'e süvâr
Sebze-zâr-ı felegi eyler-idi geşt-ü-güzâr
2. Şu'le-i âh-ı dil-i 'âşık olup zer hâme
Tâk-ı gerdûna çekilmişdi niçe nakş ü nigâr
3. Çekmege mahmilini Leylî-i mâhuñ ol şeb
Üştür-i çarĥa şihâb olmuş-idi şekl-i mehâr
4. Sefer-i milk-i Hıtâ'dan mı gelür hâce-i Şâm
Ki tolu nâfe-i müşg oldı kamu dâr ü diyâr
5. Nice lu'b oldı ki turdı bu kader şem'-i nücûm
Ser-nigûn olmuş-iken taşt-i sipihr-i zer-kâr
6. Beni ģarĥ itmiş-idi bahr-i zalâm-ı hayret
Bilmeyüp şeş cihetüm şöyle yaturdum nâçâr
7. Dem irişdi açalar revzen-i mihri zîrâ
Dûd-ile tolmuş-idi günbed-i çarĥ-ı devvâr
8. Nageĥân burka'-ı şâmı götürüp bâd-ı seher
Mîhr-i gül-çihre 'ıyan itdi 'arûsî ruĥsâr
9. Didiler ģuşuma bir savt-i safâ-bahş-ile kim
Ey 'anâ kûşelerin mesken iden bî-kes ü yâr
10. Gözüñ aç gel berü Ya'kûb-sıfat aglama zâr
Yûsuf-ı Mısr-ı cemâl eyledi 'arz-ı dîdâr
11. İrdüñ ol istedüğüñ gevher-i nâ-yâba bugün
Yeter eyle sadeĥ-i dîdelerüñ lûlû-bâr
12. Ya'nî kim kılmaga ihyâ dil ü cân mürdelerin
Sıhĥat-ile gelür ol Hızr u Mesîhâ-kirdâr
13. Sâkin-i sâha-i iclâl Meĥammed Çelebî
Vâris-i şer'-i Nebî 'âlem-i 'âlî-mikdâr
14. Feyz-bahş-ı çemen-i mükremet ü hilm ü 'atâ
Mâlik-i milk-i mürüvvet şeh-i iklîm-i vakâr
15. Kimseler nokta mı kor dâ'ire-i fazluña kim
Pây-i pergâl-i 'ukûl anda olur kec-reftâr
16. Fazluñüñ küngür-i eyvânına irişmeye ger

- Haşre dek eylese pervâz tuyûr-ı efkâr
17. Mantıkuñ oldı senüñ kâşif-i esrâr-ı ‘ulûm
‘Aceb olmaz dem-i müşğînüñe dirsem ‘attâr
18. Nûr-ı hurşîd-i fazîletden irüp kesb-i kemâl
Giceler mâh-sıfat şubha dek olduñ bîdâr
19. ‘Âlem-i ‘ilm-i zıyâ-bahşuñ-ile mihr-misâl
Zulmet-i cehle zevâl irdi nite kim şeb-i târ
20. Zâde-i fikrûñ-ile tab‘-ı nesîm-âsârûñ
Hiddet-i bâd-ı sabâ hâlet-i emvâc-ı bihâr
21. ‘Îlme ser-çeşme olup zât-ı şerîfûñ kılduñ
Reşha-i fazluñı mîzâb-ı kalem birle nisâr
22. Yüzine urmasa itdükleri ihsânı gülûñ
Şemme-i luţfuña beñzerdi birez bâd-ı bahâr
23. Bilmedi dâ’ire-i kadrûñi hûrşîd-i felek
Eyledi şa‘şa‘adan gerçi ki zerrîn pergâr
24. Felek-i rif‘atüñe çenber-i gerdûn meh-i nev
Meş‘al-i ‘izzetüñe ay-ile gün iki şerâr
25. Çıkarur tozını eflâke anuñ bâd-ı sabâ
Öykünüp hilmiñe ger hıffet iderse kühsâr
26. Eline alsa olur deste-i gülden cârûb
Yoluña olmaga ferrâş nesîm-i gülzâr
27. Tûtâyâ itmege hâk-i rehûñ erbâb-ı nazar
Göz açup yol gözedür her birisi nergis-vâr
28. Gerçi bâd-ı semûm-ı eser-i hummâdan
Zerrece var-idi mir’ât-ı zamîrûñde gubâr
29. Minnet Allah’a ki hall oldı yine ‘akd-i kûsûf
Bürc-i rif‘atde sa‘âdet günü gösterdi ‘izâr
30. Minnet Allah’a olup çâh-ı elemden sâlim
Eyledi Yûsuf-ı cân mesned-i ‘izzetde karâr
31. Minnet Allah’a şikest eyledi mihnet kafesin
Geldi pervâza yine tûtî-i şîrîn-güftâr
32. Nûsha-i mâhı dem-i tebde koyup içmege âb
Saña hûrşîd-i felek tâs-ı zer itdi ihzâr
33. Rişte yirine çeküp zülf-i ‘abîr-âsâdan
Hûrîler bağladı şâh-ı şecer-i Sidre’ye târ

34. Bağlasam olur-idi rişte idüp hummañı
Gussadan şöyle za'îf olmuş-idi cism-i nizâr
35. İrişüp şerbet-i feyyâz-ı şifâ-hâne-i gayb
Nazar-ı lûtf u 'atâ kıldı kulûb-ı ebrâr
36. Bedenüñ var-ise yâkût-ı musaffâdur kim
Âteş-i tâbiş-i teb itmedi hergiz aña kâr
37. Za'fdan kurtulup oldu bedenüñ tâze vü ter
Nite kim bahr-i 'Aden'den çıka dürr-i şehvâr
38. Şanma kim çarh murâd itdi aña cevır ü cefâ
Garazı itmek-idi âteş-i mihrin izhâr
39. Sen degüldüñ çeken ol zahmet ü bîmârlığı
Cân-ı ahabb-idi kim hasteñ idi leyl ü nehâr
40. Zatuñ dîde-i bînâ bilürüz diyü senüñ
Çeşm-i erbâb-ı nazar giryeden oldu bîmâr
41. Gül-i ruhşaruñı teb itmez-idi pejmürde
Âteşin esmese âhumla nesîm-i eshâr
42. Sûziş-i nâr-ı firâk-ı ruh-ı gül-gûnuñdan
Gözlerüm lâle-i sîrâb idi dâgum gülnâr
43. İhtisâr it sözi demdür sade-i tab'uñdan
Nev'îyâ ola du'â dürleri yolında nisâr
44. Nite kim tâb-ı teb-i mihr-i 'izâr-ı gülden
Ola bîmâr şifâ-hâne-i gülşende hezâr
45. Hikmet-i Bârî ile tab'ı çehâr erkânüñ
İ'tidal üzre ola nite kim eyyâm-ı bahâr

[Gazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

1. Mâh-ı felek ki ay başı gelse hilâl olur
Devr-i zamâne kejlğine ya'nî dâl olur
2. Pâk it derûn-ı kalbi ki sâfi-dil olmayan
Bezm-i cihânda cür'a gibi pâ-y-mâl olur
3. Sunmaz elini kâse-i gerdûna 'âr ider
Anlar ki kûyuñ itlerine hem-sifâl olur
4. İrgürdi başını meh-i nev gibi göklere
Kaşuñ gamında za'f ile şol kim hayâl olur
5. Nev'î kaçan ki vasf ide ol sîm-sâ'idi

Nakd-i makâli âteş-i ‘ışk ile kâl olur

[Ġazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

Ve leh-û

1. Yârûñ visâli el virür ikdâma baġludur
Elbette feth-i bâb olur ibrâma baġludur
2. Geçmek hicâb-ı câme vü kayd-ı ‘imâmeden
Devr-i mey içre silsile-i câma [baġludur]
3. Bâr-ı cefâñ ile müteselli rakîb-i har
Dil sünbülünde her biri bir dâma [baġludur]
4. Zünnâr-ı ‘ışka sûfi göñül baġlamak kişi
‘Ârif yanında kuvvet-i İslâma [baġludur]
5. Ser-rişte-i belâgat-ı güftâr Nev‘îyâ
Lûlû-yi nazm u ruk‘a-i inşâma baġludur

[Ġazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

Ve leh-û

1. Hüsnüñ güli açıldı bahârûñ zamânıdur
Ey serv-i bâġ-ı nâz kenârûñ zamânıdur
2. Sebz olmayınca naġl-i ter olmaz çü mîve-dâr
Luţfuñ zamânı ġatıtt-ı gubârûñ zamânıdur
3. Sal mürġ-ı cân şikârına şebbâz-ı ġamzeñi
Çık ey gazâl-i turfe şikârûñ zamânıdur
4. Bâzâr-ı hüsn içinde alup nakd-i ġalbümi
Çâl⁶⁶⁰ câna tîġ-ı ġamzeñi karuñ zamânıdur
5. Nev‘î bahâr irişdi yine ‘andelîb-vâr
Efgân u nâle mevsimi zârûñ zamânıdur

[Ġazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

Ve leh-û

1. Fasl-ı hazân ki mevsim-i seyr-i kenârdur
Bülbül nevâları gül-i köhne-bahârdur
2. Nergis düşürdi kâsesini ditreyüp eli
Her ‘ayş ü ‘işretüñ soñı ya‘nî humârdur

⁶⁶⁰ Çâl: Ur, D.

3. Berg-i hazân ile dil olup ser-be-ser sular
Turmaz bu remzi dir ki ciḥân bî-karârdur
4. Kendin çemende ġarḳ-ı zer ü zîver eylemiş
Gülzâr sanasın saruşın bir nigârdur
5. Nev‘înüñ oldı bahr-i ma‘ânî gazelleri
Elfâz-ı âşinâ güher-i âbdârdur

[Ġazel]

Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilün

Ve leh-û

1. Bâd-ı şubḥ ile diñüz oynamasun ġonca-i ter
Yürek oynamasına ugramasun bülbüller
2. Her biri bağlamalu âteşi dîvâne diyü
Şem‘ pervâneleri dûd ile zencîre çeker
3. Rûzgâruñ işi tahrîk-i gubâr-ı ġamdur
Eksük olmazsa n’ola âyine-i dilde keder
4. İderin vasf-ı ḥaṭṭuñ nâl ġöñül nâle sarîr
Bu ten-i zerd ü nizârumla olup hâme-i zer
5. Nev‘îyâ kâmet-i dildâra el irmek olmaz
Bir elem kâküli sevdâsı ġibi ‘ömre sürer

(53)

52b

[Ġazel]

Mef‘ûlü/ Fâ‘ilâtü/ Mefâ‘ilü/ Fâ‘ilün

Ve leh-û

1. Lâ‘lün öpünce vasluñ içün dil cevâb açar
Zîrâ şarâb-ı nâb efendi hicâb açar
2. Virür hayât mürdeye bûs u kinâr-ı yâr
Seyr-i kenâr ü sohbet-i aḥbâb hâb açar
3. Ol iki hasta çeşmüne def‘-i gezend içün
Efsûn okur müjeñ ḥaṭṭ u hâlün kitâb [açar]
4. Çün ehl-i ḥânkâha seher feth-i bâb olur
Meyḥâneler kapusını mest ü harâb açar
5. Nev ‘î mahabbet ehlini âġâh-ı ‘ışḳ ider
Mestânuñ uyhusını humâr-ı şarâb açar

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Dil ü cân halka-i zülf-i 'abîr-efşânı gözlerler
Gedâlar dîde-i himmet acup 'unvânı gözlerler
2. Nazar irüp n'ola nâzûk lebinde çıksa teb-hâle
Kadehde her habâb ol Çeşme-i hayvânı [gözlerler]
3. Akarlar su gibi agyâra qalbin hurrem eylerler
Güzeller yakmaga bu sîne-i sûzânı [gözlerler]
4. Senûñ şemşîr-i hûnînûñ görelden zümre-i 'uşşâk
Habâb-ı mey gibi baş açdılar meydânı [gözlerler]
5. Yûri nergis-sıfat necm-i sa'âdet gözle bâlâda
Ülû'l-ebsâr olanlar Nev'îyâ a'bâyı gözlerler

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Öpüşür gayr ile dildâr agız bir eyler
Ya'nî 'âşıkların öldürmege tedbîr eyler
2. Safha-i hâtır-ı pür-ğam yazılır meclisde
Mutrib-i bezm kaçan nây ile tahrîr eyler
3. Sûziş-i sînemi teskîn idemez peykânûñ
Bu kadar âteşe katra nice te'sîr [eyler]
4. Tevsen-i himmete bir 'ışk eri olunca süvâr
Sebze-zâr-ı felegün şîrini nahcîr eyler
5. Nev'îyâ gülşen-i şevke salınur âvâze
Câm ile bûlbûle şol dem ki agız bir eyler

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Ol serv-kaddi destine dirhem koyan eger
Gülşende gül nihâlini gûyâ ki jâleler
2. Olmaz müfid kuvvet-i bâzû-yi zûrkâr
Şimdi cihân güzellerine zer viren yeñer
3. Gelse hattûñ derûn-i dile sîne çâk olur
Hâne duhân olunca kişi revzenin açar

4. Bâzâr-ı şehr-i 'ışk 'aceb kâr-gâh olur
Kim anda cân u dil satılır tîr-i gam geçer
5. Zülfî gamında cân virebilmek kolay mıdur
Şeb târ olunca müşkıl olur Nev'îyâ sefer

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Fe'ülün

Ve leh-û

1. Nihân oldu gözümde zülf-i dilber
'Aceb midür okursam küfri ezber
2. Geyüp zerrîn libâs ol mihr-i 'âlem
Münevver kıldı dünyâyı ser-â-ser
3. Ayağı yirlere basmaz safâdan
Alaldan bûse-i dildârı sâgar
4. İrişse göklere başı çenâruñ
O mâhuñ kaddine olmaz berâber
5. 'Arak-rîz olsa Nev'î zülf-i yâre
Göñül murgına dâm ü dâne derler

53a

[Kaşîde]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

1. Sarây-ı emn ü ikâmet degül bu cây-ı surûr
Döşer mi 'âkıll olan âb u gilde nat'-ı huzûr
2. Revâ degül ki makâmât-ı evc-i 'izzetden
Hazîz-i perde-i gafletde olasın mehcûr
3. Bırak tarîk-i mahabbetde cübbe-i teni kim
Havâsı ıssı o vâdileruñ menâzili dûr
4. Kabâ-yı cismini çâk itmeg-ile görme misin
Külâh-ı kelle-i şâh-ı ciñân olur semmûr
5. Vücûdı mazhar-ı nûr-ı şühûd idem dir-isen
Hicâb-ı 'uzlet-ile Ka'be gibi kıl mestûr
6. Bu döne döne geyilmiş libâsına çarhuñ
Gel olma câme-i atlas diyü sakın magrûr
7. Gurûr u 'ucb-ile başın büyütme bûm gibi
Dilerseñ üşmeye a'dâ saña misâl-i tuyûr
8. Bisâtuña tutalum geldi şem'-i kâfûrî

- Kişi yakılduğun añmaz mı hâne-i zenbûr
9. Çerâg-ı şâm gibi geçme kibr-ile ilerü
Añ ol sabâhı ki qalmaz yüzünde pertev-i nûr
10. Meger ki gûşuma bir şubh-dem terâne ile
Bu nazm-ı pâki cinândan okurdı zümre-i hûr
11. Dem-i seher kefi sâkî misâl-i matla‘-ı nûr
Sifâl-i meykede "ke’sen mizâchâ kâfûr"
12. Sadâ-yı na‘ra-i mest "es-sabûh yâ ahhâb"
Nidâ-yı vahş u tuyûr "inne rabbene’l-gafûr"
13. Gider riya lekesin câme-i vücuduñdan
Harîm-i mey-kedede nûş idüp şarâb-ı tahûr
14. Ne assı çeng-sıfat zâhire rûkû‘uñdan
Dilûñ hevâ tolu mânend-i sîne-i tanbûr
15. Rûkû‘a mâ’il olur şanma nahl-i kâmetüñi
Ham eyledi anı bâd-ı hevâ-yı hûr u kusûr
16. Şühûd-ı pertev-i dîdâr-ı yâr mümkün iken
Hevâ-yı hûr u kusûr eylemek degül mi kusûr
17. Bilür misin bu bedâyi‘de mübdi‘ ü mücid
Saña ne vech-ile ‘arz eylemiş cemâl ü zuhûr
18. Kim itdi Vâmık’ı ‘âşık cemâl-i ‘Azrâ’ya
Ne vâkı‘aydı Züleyhâ’yı eyleyen rencûr
19. Makâm-ı Yûsuf’ı kim kıldı çâh-ı zulmânî
Kim itdi dîde-i Ya‘kûb’ı giryeden bî-nûr
20. Kim itdi neş’e-i ruhuyla mest zenbûr
Kim itdi mûra Süleymân’ı nutk-ile me’mûr
21. Nedür bu şâhid ü meşhûd u nâzır u manzûr
Ko zât-ı bahtı şü’ûn u sıfâta var mı şu’ûr
22. Nedür merâtib-i esmâya vâkıf olduñ mı
Nedür bu nağş-ı ta‘addüd hurûf u lafz u sutûr
23. Virildi belki berât-ı müsellemlî saña
Edîb öñinde olur var-ise suçûñ ma ‘zûr
24. Ne girye-i seherî var ne âh-ı nîm-şebî
Dilûñde ‘ayş-i şebâne dem-i sabûh u suhûr
25. Elûñden almaga yüz mekr-ile metâ‘-ı dili
Zamâne eyledi ihzâr niçe şâhid-i zûr

26. Gel eyle câm-ı Cem ü tâc-ı Key'den istignâ
Ki bezm-i himmetüñe kâse-lîs ola fagfûr
27. Şarâb-ı 'ışk-ile raks idesin olup kanzil
Kulaguña çalına şol nefesde kim dem-i sûr
28. Safâ-yı hâtır-ile 'ayş-i vâfir ister iseñ
Baş eg zamâneye mânend-i hûşe-i engûr
29. Eger ki asmaz-iseñ gûşa hûşa ey gâfil
Bu nazm-ı dil-keşi mânend-i lûlü-yi mensûr
30. O lücce-i keremüñ eyle dâmenine nisâr
Ola ki ide seni 'ayn-i luţfına manzûr
31. Çıkardı dür sadeñi çünki ka'r-ı deryâdan
Komaz kemâl-i suhan sâhibinde naks u fütûr
32. Geçürdi Yûsuf-ı Ken'ân'ı hüsn-i ta'bîri
Serîr-i Mısr-ı'a'lî ragm-ı hâsîdân-ı gayûr
33. 'Ale'l-husûs cebîninde her girih olmış
Nişân-ı zâbîta-i hall-i müşkilât-ı umûr
34. Cenâb-ı mahrem-i şâh-ı zamâne mîr-i Celâl
Güzîn-i zümre-i mevcûd u zübde-i makdûr
35. Sarây-ı fîtnatına şâh-ı 'akl-ı kül mi'mâr
Binâ-yı rif'atine hindû-yı Zuhal müzdûr
36. Ruĥuñda hâl-i siyâhîñ celâl içinde cemâl
Ĥaţtuñla âyet-i hüsnün Kurân-ı zulmet-i nûr
37. Bu müceb-ile ki câh u celâl tev'amdûr
Seni özine karîn itdi zıll-ı Rabb-i gafûr
38. Çekildi şark ile garba sefâyin-i nazmuñ
Saña musahhar olaldan basît-i milk-i buhûr
39. Şu nâmeğe ki ider feyz-i nâmiye kalemüñ
Olur nüfûsa bakâ-yı hayât-içün menşûr
40. Lebûñde rûh-ı nebâti ney-i nebât-ı kalem
Ĥaţtuñda kût-ı revân sözlerüñ safâ-yı sudûr
41. Göründi gerçi ki câm-ı ciĥân-nümâda ciĥân
Rumûz-ı cân u ciĥân tab'uña degül mestûr
42. Revâyih-i keremüñ şark u garba nâşirdûr
Seherde 'azm-i sabâ vü mesâda seyr-i debûr
43. Beli büküldügi tûmar-ı şi'rümüñ bu kim

- Çeker medâyh-i kadrûn yükin katâr-ı sutûr
44. Virürse reşha-i luţfuñ tarâvet-i nisân
Fezâ-yı gülşeni huşk itmeye dem-i bâhûr
45. Sevâd-ı nâme-i medhûñle hâme buldı şeref
Ki şem‘-i bezme virür nûr u fer şeb-i deycûr
46. Libâs-ı medhûñ eger virmeseydi zîb-ile fer
Bu deñlü bîkr-i ma‘ânî kalurdı müflis ü ‘ûr
47. İlûñ makâlet-i bî-hûdesine itme kıyâs
Degül durur bu suhan belki hikmet-i mastûr
48. Le‘âl-i vasfuña gelmez benüm gibi nâzım
Nite ki gerdis ide sübba-i sinîn ü şühûr
49. Egerçi peyrev-i şem‘-i kelâm-ı Enverî’yem
Sözüm çerâğı benüm şimdi gül gibi meşhûr
50. Bu hüsn-i nazm-ile Hassân olursañ ey Nev‘î
Sakın gözetme zahîr olmayınca sadr-ı zuhûr
51. Çün ide ‘ârif-i âgâh öñüñde ‘arz-ı cemâl
Revâ degül ki ola çihre-i hüner mestûr
52. Hudâ zamânede devletle pâ-y-dâr itsün
Seni çün itdi kefil-i mesâlih-i cumhûr
53. Tavâf-ı Ka‘be’de nûr-ı cemâle muntazırız
Bu yolda itdügümüz sa‘yi kılma nâ-meşkûr
54. Bi-haqq-ı sûre-i Tâ-hâ vü hurmet-i Bathâ
Bi-haqq-ı nutk-ı Kelîm ü bi-haqq-ı nûr-ı Zebûr

[Gazel]

Mef‘ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

Ve leh-û

1. Bu hattı ki zîr-i zülf-i girih-gîre çekdiler
Hüsn ehli şûr u fitneyi zencîre [çekdiler]
2. Salındı boynuma resen-i zülfî hâbda
Ta‘bîr ehli her biri bir yire çekdiler
3. ‘âşıklar kendin ey sanem igmâz ğayr idüp⁶⁶¹
Hayfâ ki ğamzeler okı nahcîre çekdiler
4. Mestâne kûy-i dilbere vardum kazâ ile
Segler üşüp yıkup beni ta‘zîre [çekdiler]

⁶⁶¹ ‘âşıklar kendin ey sanem igmâz ğayr idüp: İgmaz idüp gönülden eyâ kaşları kemân, D.

5. Nev'îye gösterüp reh-i 'ışkı nücûm-i eşk
Gûyâ tarîk erenleridür pîre çekdiler

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Salaldan şem'-veş pertev bisât-ı gülşene güller
Olupdur nâr-ı 'ışka yanmaga pervâne bülbüller
2. Ser-i zülfün gibi düşdi ayağa hâk-i râh oldı
Senün gîsûlaruñla gördi çıkmaz başa sünbüller
3. Belâ üzre belâdur kim salındı cân-ı 'uşşâka
Degüldi⁶⁶² görünen ol kadd-i mevzûn üzre kâküller
4. Nemek-dân-ı lebünde hûn-ı hüsne virmege lezzet
Olupdur dâne dâne hâller gûyâ ki fûlfüller
5. Gören her tâze dâgum oñmaduk başumda ey Nev'î
Sanur bitmiş şikeste bir sıfâl içre karanfüller

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ûlün

Ve leh-û

1. Tîrûn ki olupdur dil-i sûzân ile hem-ser
Pervâne durur şem'-i dırahşân ile hem-ser
2. Mıkrâz-ı belâ şem' gibi başumı kesdi
Ġamzeñ olalı hançer-i bürrân ile hem-ser
3. Serdâr-ı belâ oldı salup 'âleme âşûb
Şâne olalı zülf-i perişân ile hem-ser
4. Rif'atle irer her birinün göge⁶⁶³ başı
Ger ola o tersâ-beçe yârân ile hem-ser
5. Nev'î çemen-i dehrde bir nahl-i dilârâ
Bulunmadı ol serv-i hırâmân ile hem-ser

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Yıksa habâb Kubbesini tañ mı rûzgâr
Âb üzredür binâsı iñen olmaz üstüvâr

⁶⁶² Degüldi: Degüldür, D.

⁶⁶³ Göge: göklere, D.

2. Bir yaña hâr-ı ta‘ne vü bir yaña hâr-ı ğam
Ol gülizâr ‘ışkı dile virdi hâr-hâr
3. Yaş yirine ‘aceb mi dökersem şarâb-ı âl
Dil şîşesine seng-i cefâ virdi inkisâr
4. Eşküm revâne oldugına yâr şâd olur
Def‘-i melâl ider nitekim seyr-i cûybâr
5. Kad gelse hûd kelâmı taklîle dâl olur
Nev‘î niçün uzar söz añılsa kad-i nigâr

[Ġazel]

Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün

Ve leh-û

1. Mahabbetden garaz şanmañ ki Kays u Vâmık olmakdur
Hüner bir hâlet ile vasl-ı yâre lâıık olmakdur
2. Tamâm oldı güzellik şanma Şîrîn ile Leylâ‘da
Niçe Leylâ bulunur erlik ammâ ‘âşık olmakdur
3. Çeküp Mansûr‘ı dâra itdiler hâķisterin ber-bâd
Hüner akrân içinde her cihetden fâ‘ik olmakdur
4. Bilinmez derdi çokdur mübtelâ-yı mihnet-i ‘ışkuñ
Şifâ-sâz olmada hikmet tabîbüm hâzık olmakdur
5. Bize Nev‘î gerekmez zümre-i kâlûñ hayâlâtı
Garaz şi‘ri kişinün hasb-i hâlin nâtık olmakdur

(54)

53b

[Ķaşîde]

Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilün

Mu‘allim-zâde Efendiniñ Hılye-i Evşâfları İle Muḫallâ Ķaşîde-i Ġarrâdur

1. Yemm-i ahdar gibi mevc urdı çemen geldi bahâr
Zevrak-ı câm-ile demdür idelüm ‘azm-i kenâr
2. Hep bu fasl içre imiş mes‘ele-i ‘ışk u cünûn
Gûş kıl nüsha-i gülden okusun anı hezâr
3. Güle hem-sohbet iken bülbülüñ agladuğı bu
Elde sîm olmayıcak müşkıl-imiş vuslat-ı yâr
4. Sûsenüñ yapragını mıskale kılmış üstâd
Bâĝa gel aç gönül âyînesin ey ‘âşık-ı zâr
5. Bûyı dil-keş semenüñ ferşi münakkaş çemenüñ

- Mey-i bî-gış çekelüm hõř geçelüm leyl ü nehâr
6. Dökülür bâd-ı sabâ ile şükûfe çemene
Tâzeler sebze de destârını san kim eşcâr
 7. Tûtî-i sebz-i çemen dil uzadur güftâra
Jâleler habb-i nebât oldu sular âyine-dâr
 8. Komayup âyine-i gülde sabâ gerd-i melâl
Has ü hâşâk-i ğamı sürdi gönülden enhâr
 9. Sînedür sahn-ı çemen çâkleri âb-ı revân
Ya'nî hâlât-ı bahâr eyler-imiş topraga kâr
 10. Tutagör bâd-ı sabâ gibi girîbân-ı gülü
Dâmen-i sebzeyi elden koma mânend-i gubâr
 11. N'ola germ eylese erbâb-ı çemen bâzârı
Oldı gül Yûsufın almaga harîdâr hezâr
 12. Şubh-dem kılmag-içün def'-i ğam-ı eyyâmı
Eyledüm bâd gibi sûy-i gülistâna güzâr
 13. Gördüm itmiş niçe biñ nâz ile gül 'arz-ı cemâl
Yüz niyâz ile bakar bülbül-i bî-sabr ü karâr
 14. Bülbülün güldeki te'sîr-i niyâzın gördüm
Bunı bildüm ki eser eyler-imiş nâle vü zâr
 15. Yüzüm urdum kadem-i hazret-i sâhib kereme
Kim odur server-i ser-defter-i ehl-i güftâr
 16. Nûr-ı 'ayn-i 'ulemâ ya'nî Mu'allim-zâde
Olamaz tıfl-ı sebak-ĥân aña eslâf-ı kibâr
 17. Yemm-i zehhâr-ı kerem ebr-i güher-bâr-ı himem
Menba'-ı cûd u şiyem 'âlim-i 'âlî-mikdâr
 18. Sıfat-i 'ilm ü hüner elde de mevcûd ammâ
Ğayrıda lem'a ile katra vü sende enhâr
 19. Fahr ider zatuñ-ile şimdi senün 'ilm ü hüner
Fahr iderlerdi ezel şimdi hünerle ebrâr
 20. Gösterür mâh-ı ruĥuñuñ âb-ile âzer şeklin
Ebr-i nîsân gibi karşuñda gözüm lûlû-bâr
 21. Eser âheste hevâ-yı ĥatt-ı sebzüñle nesîm
Ne yörür sag benüm gibi ne yatur bîmâr
 22. Yüzine urmasa itdükleri ihsânı gülün
Şemme-i lûtfuña beñzerdi biraz bâd-ı bahâr

23. İrmedi şimdiye dek gûşuñâ sît-i suhanum
Menzilüñ bir-ter imiş ey meh-i ‘İsî-kirdar
24. Baña zatuñdaki mi‘yâr-i suhan virdi gurûr
Yohsa ben itmez-idüm söylemeden hâlümü ‘âr
25. Yakamuñ gönca-sıfat her yakası çâk oldu
Gül-i sad-berge şebîh oldu başumda destâr
26. Dem-i bâhûra tokunmuş gül-i pejmürde gibi
Yörürin zâr ü ser-efkende tenüm zerd ü nizâr
27. Tengnây-ı gam-ı dehr-ile ben insâf iderin
Nice ‘arz eyledi tab‘um bu kadar vüs‘ ü yesâr
28. Rûzgâr olmadı devrümde muvâfık n’ideyin
Zevrak-ı dildeki gevherlere yok hadd ü kenâr
29. Mâ’il ol Nev‘î‘ye ey şâh-ı gül-i ter luğ it
Jâle-veş gûşuñâ girdükde bu dürr-i şehvâr
30. Şah-ı tab‘umda du‘â gülleri sırâb ola ger
Meyve-i mansıb-ile eyleyesin ber-hurdâr
31. Tâ ki sultân-ı güle kırmızı yelkenler ile
Lâleler hurrem ü handân olalar hizmetkâr
32. Çemen-i câhuñı Hâk tâze vü ser-sebz itsün
İrmesün bâd-ı hazândan aña hergiz âzâr

[Ġazel]

Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Fe‘ûlün

Ve leh-û

- İder ezber bir perî-sûret güzeller
Ġıdâ-yı rûğdur tâze Ġazeller
- Unutdı tıfl-ı dil mâzîleri hep
Varurdu mekteb-i ‘ışka ezeller
- Başında olmasa sevdâ-yı hûbî
Tağınmazdı nigârüm kara teller
- ‘Adem mülki niçe bâlâdadur gör
Sehî-ğadlerde şâhid ince beller
- Urursañ seng-i cevır ile rağîbi
İde Nev‘î anı Ġarb-ı meseller

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Kanda bir ğam yârsuz kalsa benümle yâr olur
Bir belâ kim şâhibin bulmaz baña ğam-hâr [olur]
2. İstesem bir çâre biñ nâ-çârlık yüz gösterür
Vüs'at istersem geñiş dünyâ başuma tar [olur]
3. Her hâr-ı nâdân için pâ-bend olan zülf-i siyâh
Baña gelse mürġ-i cân şayd itmek için mâr [olur]
4. Tâli'ümde haķ taşavvur kıldugum bâtıl çıkar
Rište-i tevhîd olan halka baña zünnâr olur
5. Bâr-ı ümmîdin kesüp Manşûr-veş bu bâġdan
Nev'îyâ ber-dâr olan ma'nîde ber-hurdâr olur

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Bizüz ol ehl-i harâbât olan günâhîler
Ki görse haletümüz reşk ider ilâhîler
2. Felekde hargeh-i hûrşide kılmaz idi nazar
İrişse pâyemüze mîr-i bârgâhîler
3. Sirişk-i dîde ile 'ışka yüz yuġuk ne 'aceb
Duġân-ı âh ile olduksa rû-siyâhîler
4. O mâha tâlib olur aķçalarla pullarla
Nücûm-ı evc-i semâ ka'-ı mâda mâhîler
5. Şerâreler 'alevi sürh-ser zebâne-i âh
Memâlik-i dil-i Nev'îyi aldı şâhîler

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Haţtt-ı nev-res kim o la'l-i bî-misâl üstindedür
Zevrâķ-ı zevķ u şafâ âb-ı zülâl üstindedür
2. Vech-i zîbâdan şifât-ı luţf u kahruñ göstertir
Cim-i zülfüñ geh cemâl ü geh celâl [üstindedür]
3. İtmesünler hûb-rûlar câme-i hüsnî mezâd
Kim bahâsın buldı ol nev-res nihâl [üstindedür]

4. Nokta-veş bu kûhsâr-ı kevni eyler zîr-i bâl
Her kaçan ‘Ankâ-yı dil perr ile bâl üstindedür
5. Çâr ‘unsûr üzre bağlanmış gider tâbût-ı ten
Cümleten bu halk-ı ‘âlem irtihâl üstindedür
6. Haţţtuña kul olmağa Nev‘î elif-veş toğrulup
Ol misâl-i bî-misâle imtisâl üstindedür

54a

[Kaşîde]

Mefâ’ilün/ Fe’ilâtün/ Mefâ’ilün/ Fe’ilün

Siyâvûş Pâşâ Hazretlerine Denilen Kaşîdedir

1. Müşerref itdi Hudâ yine şadr-ı erkânı
Yirine geldi cihân halkınuñ yine cânı
2. Hümâ-yı evc-i sa‘âdet nişîmenin buldı
Mağâmın eyledi ‘âli leţâfet-i şânı
3. Meselde çün vüzerâ şekl-i çâr ‘unsurdur
Lâtîfî alçaga düşmek degüldi erzânî⁶⁶⁴
4. Saña ‘arûs-ı vezâret virildi mihr ile
Revâ budur açâ dâmâd-ı himmetüñ anı
5. Sen ol vezîr-i cüvân-baht u pîr-i himmetsin
Halîfe itdi seni şâh-ı milk-i ‘Osmânî
6. Serîr-i devlete ‘arz it kelâm-ı mevzûnı
Sözün güherleri zeyn eylesün bu dîvânı
7. ‘Atâ vü luţfı ziyâd it zamâneye çün kim
Seni ciğhâna ‘atâ kıldı luţf-ı Yezdânî
8. Kanını ma‘den-i men‘ itdi ğayrılar ammâ
Senün kefüñ kef-i deryâ ma‘delet kânı
9. Zamâne halkını şâd itse tal‘atün ne ‘aceb
Gedâ olan sevinür bulsa genc-i pinhânı
10. Yeñi du‘âlar ile geldi eski meddâhuñ
Kadîmî hâk-i derün ya‘nî Nev‘î-i sâñî
11. Diler ki qalbünü sihr-ile eyleye teshîr
Dilinde sözleri cümle kelâm-ı rûhânî
12. Du‘âsı bu ki şadâretde müstedâm olasın

⁶⁶⁴ Divanda bu beyitten sonra şu beyit vardır:”Zamâne Yûsuf-ı Mısırî’yi satdı ise ne gam / Yirine geldi senün gibi Yûsuf-ı sâñî”

Mu‘în-i devletüñ ola ‘atâ-yı Sübhânî

[Ġazel]

Mefâ’ilün/ Fe’ilâtün/ Mefâ’ilün/ Fâ’ilün

Ve leh-û

1. Kaşuñ hayâli ki dil safhasında peydâdur
Berât-ı mansıb-ı ‘ışķa nişân-ı tugrâdur
2. Nihâl-i kâmet-i dilberden ey dil-i Mecnûn
Hevâ-yı mive-i vasl itme hâm sevdâdur
3. Hevâ-yı cennet ile halvete girer sûfi
‘Îzâr-ı dilbere bakmaz ‘aceb temâşâdur
4. Bu çîn-i turra vü zülf-i dü-tâ ile saña
Cihânda kim ola ey bi-bedel ki hemtâdur
5. Egerçi Nev‘î‘ye bûs-ı lebüñ degül mümkün
Hemân efendi mücerred garaz temennâdur

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve leh-û

1. Bîşe-zâr-ı ‘ışķ-ı dilber kim göñül arslanıdur
Tevsen-i gerdûn anuñ nahcîr-i ser-gerdânıdur
2. Kurs-ı hurşîde olur kâni‘ bu çarh-ı pîre-zen
Gerçi kim bunca kevâkib her gice mihmânıdur
3. Bâğ-ı dehr içre biten her gönca-i âteş-nümâ
Hâķ olan bî-dillerüñ resm-i dil-i sûzânıdur
4. Sûrh ile mektûb olan eş‘âr-ı rengînüm benüm
Her birisi bahr-i nazmuñ pençe-i mercânıdur
5. Tâlib-i dünyâ esîr-i kayd-ı zencîr-i emel⁶⁶⁵
Bu ribât-ı dehr ey Nev‘î anuñ zindânıdur

[Ġazel]

Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün

Ve leh-û

1. Selâmet menzilinden göçmege dilde ‘azîmet var
Îkâmet kılmaga kûy-i belâda şimdi niyyet var
2. Sa‘âdetden eser nâ-bûd u sıhhattden ‘alâmet yok
Ne vakt-i emn ü âsâyış ne cây-i istirâhatt [var]

⁶⁶⁵ emel: olmada, D.

3. Dil-i ma‘şûk şanmañ eşk-i ‘âşıkdan hâber bilmez
Rek-i Mecnûndan akmış hûn-ı Leylî bir hikâyet var
4. Metâ‘-ı fakrî nakd-i devlet-i dünyâyâ virmezduñ
Eger fehm eyleseñ ey hâce yoklıkda ne hâlet var
5. Ne huccetle beni katl itdi tîg-ı fûrkatüñ cânâ
Ne tîrûnden delâlet var ne ğamzeñden işâret [var]
6. Mahabbet oklarından hâne-i zenbûra dönmiş dil
Anuñ-çün Nev‘îyâ şehd-i kelâmumda harâret var

[Ġazel]

Mefâ’ilün/ Fe’ilâtün/ Mefâ’ilün/ Fe’ilün

Ve leh-û

1. Cigerde durmaz akar hûn-ı zahm-ı tîr-i nigâr
Örümcek agı basar üstine bu cism-i nizâr
2. Niyâz u giryeyi günden güne füzûn itdi
Çemende yüz bulalı güllerüñ yanında hezâr
3. Hevâ-yı ‘ışk ile hâk oldı diyü ‘izzet idüp
Öñümde kâ’im ola haşr olunca seng-i mezâr
4. Marîz olanlara dirler sefer mübârekdür
‘Adem diyârına gitdügi bu ten-i bîmâr
5. Nücûmı kebkebi topraga saldı ey Nev‘î
Hilâl-i çarhı zarâfetde basdı mûze-i yâr

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve leh-û

1. Yaralar cism-i za‘îfümde agız bir itdiler
Derd-i ‘ışkı ol tabîb-i cânâ takrîr itdiler
2. Gördiler kâşâne-i zühd ü riyâ bünyâdsuz
Ehl-i diller hânkâh-ı ‘ışkı ta‘mîr itdiler
3. Bildiler rûyın ğam-ı Şîrîn ile zerd oldugın
Nağşını Ferhâd‘uñ altun ile tahrîr itdiler
4. Bozduğıyçün deyr-i fânîden ta‘alluk sûretin
Bir nişân olsun diyü Mecnûn’ı tasvîr [itdiler]
5. Âsitân-ı yâre yüz sürdükleriyçün Nev‘îyâ
Mihr ile meh gökler üstinde çıkup yir itdiler

(55)

54b

Kasîde-i Fârsî⁶⁶⁶

[Ġazel]

Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün

Ve leh-û

1. Düşüpdür gözlerüñ âhûsına üftâde sahrâlar
Olupdur dişlerüñ lûlûsine şûrîde deryâlar
2. Senüñ-çün gülşen içre hârlardan çekdiler hançer
Biribiri ile kanlu bıçaklu verd-i ra'nâlar
3. Mey-i lâ'lüñ safâsın bulmadılar bezm-i 'âlemde
Cihânı ayağı altına aldı câm-ı sahbâlar
4. Saçuñ zencîrinüñ müşg ile 'anber kara kulları
Dür-i dendânuña bende senüñ lûlû-yi lâlâlar
5. Sirişk-i çeşm-i lûlû-bâra kendin nisbet eylermiş
'Aceb olmaya ey Nev'î gözümde çıksa deryâlar

[Ġazel]

Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün

Ve leh-û

1. Zamân-ı haţttı gelse yâr lutfın bî-kerân eyler
Metâ'ın her kişi ahşama karşı râygân eyler
2. Tırâş oldukda haţt sîr ü saririn şanma bî-hûde
Fîrâk-ı hüsn için her bir ser-i mû bir figân [eyler]
3. Gelüp haţttı kitâb-ı hüsnin açdı ol kamer-tal'at
Bu yüzden 'âşık-ı sâdıklarını imtiyhân [eyler]
4. Sebak-hân oldu dil tıflı kitâb-ı haţtt-ı la'linden
İdüp mihnet şebîn ihyâ okur anı revân eyler
5. Ne câm-ı mey diler Nev'î ne bûs-ı la'l-i cânânı
Mahabbetde kişi demler gelür kim terk-i cân eyler

[Ġazel]

Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün

Ve leh-û

1. Lebüñ câmına beñzer yok dehânuñ gibi nâdirdür
Bunuñ keyfiyyeti ta'bîr olunmaz zevke dâ'irdür

⁶⁶⁶ Bu manzum Farsça'dır. Çalışmanın sonunda manzumun foroğrafı koyulmuştur.

2. Garaz gün ruhların cân içre tasvir itmedür 'ömrüm
Kişi deyr-i cihânda bir iki günlük müsâfirdür
3. Koyup sırr-ı dehânuñ bilmek ister cevher-i ferdi
Şu kim hikmetde kâsır oldu 'aklı ehl-i zâhirdür
4. Olur şâ'ir ögüp göge çıkarsa kâmetüñ ammâ
Dehânuñla miyânuñ vasfına geldükçe kâsırdur
5. Zamîründen geçer zâhir budur bir 'âşık öldürmek
Ne emrûñ var-ise kıl Nev'î-i bî-çâre hâzırdur

[Gazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Sînem gamuñ müsâfirine tâb-ânedür
Peykânüñ anda âteş-i 'ışka zebânedür
2. Şanmañ habâb-ı bâde yasum gevheri gibi
Salmış zamâne ayağa dürr-i yegânedür
3. Ey mâcerâ-yı 'ışkı baña eyleyen su'âl
Ol serv-i nâz ayağına eşküm revânedür
4. Yok bir bahânemüz öpevüz anı gerçi kim
Hüsn ü bihâda la'l-i lebûñ bî-bahânedür
5. Bu sâde nazmı ehl-i sanâyi' begenmese
Nev'î ne gam bizüm sözüñüz 'âşıkânedür

[Gazel]

Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Lebûñ ile şarâb hem-demdür
N'ola kan aglasa gözüm demdür
2. Merve hâkkı lebûñ Safâ'sına
Gözümüñ yaşı 'ayn-ı Zemzem'dür
3. Gerçi dünyâ deger seni görmek
Vasluña irmek özge 'âlemdür
4. Nâzır olmayıcak ruh-ı yâre
Neye yarar iki gözüm nemdür
5. Dehen ile miyânı vasfında
Her ne dirlerse Nev'îyâ kemdür

55a

[Tercî-i Bend]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û eyzân

1.

1. Düşüp ayağına her serv-kadûñ su gibi zâr
Ey gönül niçeye dek bu heves-i bûs u kenâr⁶⁶⁷
2. Sîneden yaş ile mahv eyle nukûş-ı ğayrı
Kurî ârâyış imiş çünkü bu naķş ile nigâr
3. Penbe-i dâğ gibi niçeye dek hıffet idüp
Seni odlara yaka her sanem-i lâle-‘izâr
4. Sanem-i deyr gibi sâkin ü sengin ol kim
Büt-i tersâlara ma‘bûd olasın leyl ü nehâr
5. Gûş kıldum gice gülşende ser-âgâz itdi
Şubha dek derd ile bu matla‘-ı pür-sûzı hezâr
6. Yâr agyâra musâhib gül ise mahrem-i hâr
Düşmen ü döst güler girye kılr ‘âşık-ı zâr⁶⁶⁸

2.

7. Kâl-ile fehme idemez kimse ‘aceb-hâl ancak
İktizâ-yı kader-i Hâlik-ı Fa“âl ancak
8. Mantıkî bilmedi eşkâl ile bu işkâli
Bunca tafsîli Hâkimüñ dahı icmâl ancak
9. Âhenin dillere cem‘iyyet-i hâtır hâsıl
Câm-veş ehl-i safâ münkesirü’l-bâl [ancak]
10. Sûret-i nâ-mütenâsib sıfat-ı nâ-merbût
Bâ‘is-i mertebe-i devlet ü ikbâl [ancak]
11. Bû-‘Alî olsa kişi fazl-ile sûret viremez
Hûblar lehcesi yok câhile meyyâl [ancak]
12. Yâr agyara musâhib gül ise mahrem-i hâr
Düşmen ü döst güler girye kılr ‘âşık-ı zâr

3.

13. Nâzar itdüm çemen-i dehre ‘aceb sır gördüm

⁶⁶⁷ Kenâr: kinâr, D.

⁶⁶⁸ Bu manzum mütekerrir tercî-i benddir Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: Yâr agyâra musâhib gül ise mahrem-i hâr / Düşmen ü döst güler girye kılr ‘âşık-ı zâr

- Dide-i hayret-ile nergisi nâzır gördüm
14. Gaybdan ‘âlem-i eşbâhı temâşâ itdüm
Mûcid-i mutlakı her zerrede hâzır gördüm
15. Kasd idenler açılup gülmege bu gülşende
Gonca gibi dili kan dolmaya nâdir [gördüm]
16. Hâsılı zümre-i eşyâya teveccüh kıldum
‘Âlemi bencileyin hep mütehayyir gördüm
17. Mâh ile mihri bulup naks u zevâle mâ’il
Künbed-i nüh felegi ‘aksine dâ’ir gördüm
18. Yâr agyara musâhib gül ise mahrem-i hâr
Düşmen ü döst güler girye kıılır ‘âşık-ı zâr

4.

19. Şol ki hatt-ı lebini gaybdan izhâr itmiş
Ne belâdur ki bizi vâkıf-ı esrâr itmiş
20. “Küntü kenzin” dil-i dânamuzı gencûr kıilup
Bu emânetle bizi beste koyup zâr itmiş
21. Habbezâ zümre-i mestân-ı mey-i ‘ışk u cünûn
Ki cihân saltanatın istemeyüp ‘âr [itmiş]
22. Zîşt u zibâ dimeyüp nik ü bedi bir gözedüp
Bu merâtibde olan hâlete inkâr itmiş
23. Niçe dâna-dil olanlarda bu etvâr-ı ‘aceb
Sabr ü tâkat komayup ‘aklını efgâr itmiş
24. Yâr agyara musâhib gül ise mahrem-i hâr
Düşmen ü döst güler girye kıılır ‘âşık-ı zâr

5.

25. Niçe bir seyr-i nukûş ile kanâ‘at idelüm
Sâde-pehlû olalum yâr ile himmet idelüm
26. Niçe bir sohbet ile hâtırı meşgûl idelüm
Deng ü hâmûş olalum biz de ferâgat [idelüm]
27. Çeng-veş nâle kıilup tây-sıfat inleyelüm
O geçen demlere âheng-i nedâmet idelüm
28. Nakş idüp hattıra “la yüs’elü ‘ammâ yef’al”
Çün kazâdûr bu rızâ semtine niyyet idelüm
29. Nev‘îyâ sabr u tahammül buña düşvâr velî
Bilmezüz neyleyelüm kime şikâyet idelüm

30. Yâr agyara musâhib gül ise mahrem-i hâr

Düşmen ü döst güler girye kılur ‘âşık-ı zâr

[Ġazel]

Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün

Ve leh-û

1. Seni erbâb-ı dil kadrin bilür bir dil-sitân dirler
Esîr-i halka-i bezm-i safâ-yı ‘ârifân dirler
2. Seni cânâ melâḥaṭṭ milkinüñ şâh-ı suhan-dânı
Kul itmiş ‘âlemi bir Hüsrev-i şîrîn-zebân [dirler]
3. Benüm ḥaḳḳuma saña kahbe zenler çok yaman söyler
İnanma gerçek erler ḥaḳḳı-çün anlar yalan dirler
4. Saña bir cân nedür kim itmeye ‘âşık anı teslîm
Seni cânlar deger bir şûh u âşûb-ı ciḥân [dirler]
5. Temennâ-yı kenâr eylerse Nev‘î bahr-i luṭfuñdan
N’ola deryâ-yı ihsânun efendi bî-kerân [dirler]

[Ġazel]

Fe’îlâtün/ Fe’îlâtün/ Fe’îlâtün/ Fe’îlün

Ve leh-û

1. Meclis-i hüsne ḥaṭṭ-ı la‘li ‘aceb revnakdur
Mey-i nâb ile içi toptolu bir zevrakdur
2. Hûblar eylediler şîve kitâbın ezber
Fenn-i hüsn içre velî bâb-ı vefâ muglakdur
3. Kimsenüñ üstine düşmez getür ey bâd bize
Kîmyâya o mehüñ izi tozı elyakdur
4. Kadrümüz tâk-ı felekden ne kadar yüksek ise
Gönlümüz aña göre biñ tabaka alçakdur
5. Rişte-i zülfüñi parmaga dolar Nev‘î-i zâr
Garazı biz bilürüz ince beli sarmakdur

[Ġazel]

Mef’ûlü/ Fâ’îlâtü/ Mefâ’îlü/ Fâ’îlün

Ve leh-û

1. İdüp sirişk-i didemi yolında cûybâr
Çıkma kenâra el çeküp ey serv-i gül‘izâr⁶⁶⁹

⁶⁶⁹ Divanda bu beyitten sonra şu beyit vardır: “Bezm-i safâda gayr ile karun senün sürûr / Ben künc-i gamda fikr-i visâlünle dil-figar”

2. Bennâ-yı kudret ol iki tâk-ı mukavvesi
Yapmış binâ-yı hüsnüñi kılmaga üstüvâr
3. Zülfüñ yanında rûyuña dil teşne nitekim
Ahşama karşı âb-ı musaffâya rûze-dâr
4. Eglendürür birez hele dîvâne gönlümi
Gündüz gice tasavvur-ı ruhsâr u zülf-i yâr
5. Nev'î gam ile mûra dönüpdür ten-i za'îf
Bir gün niñân ider beni hâk içre rüzgâr

[Gazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Düşürmişdüm hattıñ vasfında bir hôş ma'nî-i nâdir
Bulup anı tırâş itmiş işitdüm soñra bir şâ'ir
2. Elif-kad dil-rübâlarda 'alemdür kadd⁶⁷⁰-i mevzûnuñ
Güzellik 'âleminde birsin ey serv-i dil-ârâ bir
3. 'Adâvet döstlik kılmaz tefâvüt hiç yanuñda
Ne mezhebsin ne milletsin be hey zâlim be hey kâfir
4. Saña karşı güzeller şîvede nâ-çâr olurlar hep
Şaçıñ fitne müjeñ hûnî kaşuñ câdû gözüñ sâhir
5. Göñül tûmâr-veş vasfında dâmen-der-miyân Nev'î
Velî zikr-i dehânında suhan kûteh kalem kâsır

[Gazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Kurs-ı dâg-ı tenüme şerhalar açar dilber
Benüm ol kan içici kanuma ekmek tograr
2. Fakr ile kaşınacak tırnagumuz yok elde
N'ola sundurmasa dâmâna hilâl-ebrûlar
3. Ğam-ı 'ışkıñ sefer eylersem olur dilde füzûn
Arturur mâlını çün eyleye tüccâr sefer
4. Şimdilik baña çıkar nesnesi yok 'ârızuñuñ
Hatt-ı sebzûnde zuhûr itse bulunur niçe hâr
5. Nev'îya 'ışk hevâsı ile mânend-i çenâr
Elim ol servi kaçan kim göre dir dir ditrer

⁶⁷⁰ Kadd: nahl, D.

(56)

55b

[Tercî-i Bend]

Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

1.

1. Ey kapusı melâz-ı mehcûrân
Lâ-mekân ehline işigi mekân
2. Seng-i hârâsı bâliş-i ebrâr
Has ü hâşâki pister-i a'yân
3. Kemterîn sengi hâk-i merkadûññ
Dürretü't-tâc-ı husrev ü hâkân
4. Gösterür mi göze ciĥânı şu kim
Topraguñ kıldı kühl-i dide-i cân
5. Çıkmadın safha-i beyâza daĥı
Bu sevâd-ı defâtir-i imkân

2.

6. 'ışk dîvânına yazılmış idüñ
Yazıcı-oglı diyü sen 'ünvân
7. Sensin ol safha-i vücûd üzre
Mâhî-i ism ü resm ü nâm u nişân
8. İremez dâmenüñe dest-i yakîn
Basamaz dergehüñe pâý gümân
9. Mâlik-i mülk-i sûret ü ma'nî
Câmi'-i cem' ü fark u sırr u 'ıyân
10. Merhabâ ey netîce-i erkân
Habbezâ ey hulâsa-i imkân

3.

11. Gelmesün hâtır-ı şerîfe gubâr
Hâkûñe dinse mahzenü'l-esrâr
12. Nice mahzen dinilse lâıkdur
Mahz-ı esrâr u matla'-ı envâr
13. Müncelî hâk-i âsitânuñla
Merdüm-i dide-i ülü'l-ebsâr
14. Münbasıt nefha-i visâlüñle
Gonca-i kalb-i 'âşık-ı ģam-hâr

15. Biri ‘anber durur biri kâfûr
İki hâdim kapuñda leyl ü nehâr

4.

16. Şeş cihetden geçüp güzergâhuñ
Eyledüñ mâverâ-yı heft ül çehâr

17. Şu‘arâ zümresine sen ser-i hayl
‘Urefâ fırkasına sen serdâr

18. Fuzelâ meclisinde sâhib-i sadr
Fukarâ mecma‘ında ‘âciz ü zâr

19. ‘âşıkân içre ‘ışk-ile mümtâz
Zâhidân içre zühd-ile muhtâr

20. ‘Acebâ sen ne gülistân gülisin
Sad hezâr oldı gülşenüñde hezâr

5.

21. Ey kapısı penâh-ı müştâkân
İşigi secde-gâh-ı halk-ı ciñân

22. Ey vücûduñ nihâl-i bâğ-ı kıdem
Kademüñ mürşid-i diyâr-ı ‘adem

23. Nefesüñden eser dem-i Îsâ
Bikr-i nazmuñ nümûne-i Meryem

24. Dâmen-i bikr-i fikrünüñ gerdin
Görmedi gitdi çeşm-i nâ-mahrem

25. Dürr-i nâ-yâb-ı güft-ü-gûyuñdur
Gayb-ı mülhem netîce-i mübhem

26. Dehenüñ nükte-dân-ı ‘âlem-i gayb
Sözlerüñ cümle vârid ü mülhem

27. Tal‘atüñ ism-i a‘zama mücellâ
Nûr-ı Hâk‘dan Hâkikatüñ mu‘lem

[Gazel]

Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün

Ve leh-û

1. Belâ dildendür ol cânân elinden dâdumuz yokdur
Göñüldendür şikâyet kimseden feryâdumuz yokdur

2. Niçün ‘ışk ehlini yâd itmez ol la‘l-i Mesîh-âsâ
Bilür hûd ‘âlem-i ervâha nisbet yâdumuz yokdur

3. Harâbât ehline rûz-i hisâbı añma ey vâ'iz
Bizüm hergiz bu varlık defterinde adumuz [yokdur]
4. Togup kumrî-sıfat biz anadan tavk-ı mahabbetle
Esîr-i kayd-ı derd ü mihnetüz âzâdumuz yokdur
5. Mukarrer şâ'ir-i şîrîn-zebânuz Nev'îyâ ancak
Bu devr içinde bir şöhet virür Ferhâd'umuz yokdur

[Gazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Gedâ-yı bi-nevâyuz gerçi dûd-ı âhumuz vardır
Şeh-i iklîm-i derdüz hayme vü har-gâhumuz vardır
2. İnende hôr bakma sûfiyâ ehl-i harâbâta
Bizüm de dîde-i bînâ dil-i âgâhumuz vardır
3. Tabî'at zulmetin çeşm-i basiretten götürmüşdür
Sipîhr-i sînede 'ışk ile rûşen mâhumuz vardır
4. Niçe demdür sirîşk-i dîde akmış yollar itmişdür
Bizüm de varmaga kûy-i fenâya râhumuz vardır
5. Zebân-ı tîgı vü tîg-ı zebânı nass-ı kâtı'dur
Bugün mülk-i suhanda Nev'îyâ bir şâhumuz vardır

[Gazel]

Mef'ûlü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ûlün

Ve leh-û

1. Ol lutf-ı suhan ol leb-i şekker ne dimekdür
Güftâra gele rûh-ı musavver ne dimekdür
2. Ol nutk-ı Mesîhâ ile bir nokta-i mevhûm
Kânûn-ı Şifâ'yı ide ezber ne dimekdür
3. Lûlû-yi ter üzre leb-i la'l ü suhan-ı pâk
Nazm oluna bunca dür ü gevher [ne dimekdür]
4. Evsâf-ı miyânuñda olan ince hayâlüm
'Arz ide saña gonca-dehenler ne [dimekdür]
5. Lutf-ı suhanumdan ola zâhir dem-i 'Îsâ
Fehm eylemeye müdde'î-i har ne [dimekdür]
6. Nazm eyleye Nev'î o şehüñ lebleri vasfın
Agzında ola kand-i mükerrer ne dimekdür

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Ne dil o serv-i revânı kinâra kudret var
Ne canda sabr u ne tende karâra kudret var
2. Ne gelse tâb-ı cemâle tahammül ü tâkat
Ne gitse fûrkat ile intizâra kudret [var]
3. Ne sohbetinde surûr vü⁶⁷¹ ne gıybetinde hûzûr
Ne karşı hâlüm añupâh u zâra [kudret var]
4. Bu nakd-i cânı meded n'eylesem 'aceb bilmem
Ne hıfza çare ne saña nisâra kudret var
5. Otursa beççe bî tenhâda seyr etdi ey Nev'î
Tayandı kaldı suretler der ü divâre hayretten⁶⁷²

56a

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

1. İçüp devr-i lebüñde gonca-veş hûn-ı ciger çeşmüm
Hınna-yı⁶⁷³ câm-ı 'ışkı bunca demlerdür sürer çeşmüm
2. Yatarmış hâbda beñzer hayâl-i dürr-i dendânuñ
Gubâr-ı kûyüñi gözden geçürdi ser-te-ser [çeşmüm]
3. Darîre tûtyâ-yı hâk-i râhuñ var iken 'ömrüm
'Aceb mi çekse kühl-i ısfahânîden zarar çeşmüm
4. Libâsın ergavânî kılsa ol şûh-ı sineh-çerde
Benüm de geydürür merdümlerine allar çeşmüm
5. Hevâ-yı 'ışk ile Nev'î gibi meyden degül hâlî
Cür'a-yı sebûyla⁶⁷⁴ beñzer sâgar-ı Cem'den yakar çeşmüm

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

1. Tenüm zerd ü kadüm ham oldı gerçi bîm-i cân [çekdüm]
O şâh-ı hüsne tuhfe saru tozlu bir kemân çekdüm
2. Çeküp peymânesin bu bezm-i 'ışkuñ ser-nigûn itdüm
Mahabbet şâhına bir hayme-i gerdûn-nişân çekdüm

⁶⁷¹ surûr vü: telezzüz, D.

⁶⁷² Divanda bu beyitin yerine şu beyit vardır: "Yakup kül eyşedi Nev'î'yi nâr-ı 'ışk-ı habîb / Ne tâb u sabra meded ne fîrara kudret var"

⁶⁷³ Hınna-yı: Safâ-yı, D.

⁶⁷⁴ Cür'a-yı sebûyla: Çerâğı şöyle, D.

3. Çeker her hâr o gül-ruhsârı dâmen-gir olup gördüm
Cigerden ben de bir gülbâng-i âh-ı ‘âşıkân çekdüm
4. Metâ‘-ı vasluña sermâye-i hicrânı vezn itdüm
Berâber geldi mikdârı ne assı ne ziyân [çekdüm]
5. Degül bîmârlıktan rûy-ı zerdi Nev‘î-i zârün
Nice demdür ki hicrân-ı şarâb-ı ergavân çekdüm

[Ġazel]

Fe‘ilâtün/ Mefâ‘ilün/ Fe‘ilün

1. Gelûñüz biz de bir tarîk idelüm
‘ışk ile kendümüz⁶⁷⁵ refik idelüm
2. Fûrkat ile sirişkümüz akıdup
Vuslata anı bir tarîk idelüm
3. Bizden itsün zamâne kesb-i safâ
Tab‘umuz mey gibi refik idelüm
4. Degme bâd ile itmesün hareket
Dilümüz lücce-i ‘amîk idelüm
5. Görmesün il vücûdumuz Nev‘î
Bahr-i vecde teni garîk idelüm

[Ġazel]

Mefâ‘ilün/ Fe‘ilâtün/ Mefâ‘ilün/ Fe‘ilün

1. Bugün varup yine meyhâneye ayak çekdüm
Meyüñ letâfetine zâhidâ kulak çekdüm
2. İki gözüm kapagın hûn-ı eşk ile pür idüp
Şarâb-ı cevriñ devrûñ çanak çanak çekdüm
3. Cihân gözümde degül mest-i cezbe-i ‘ışkam
Ne câm-ı bâde vü ne kâse-i ‘arak çekdüm
4. Rumûz-ı sâbıka-i luţf-ı Hakk’ı söyledi câm
Ne hâce minneti ne zahmet-i sebak çekdüm
5. Şarâb-ı ‘ışkdan el çekdi zâhidi gördüm
O şevke ben de varup Nev‘îyâ ayak çekdüm

[Ġazel]

Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilün

1. Sagar-âsâ dem-be-dem hûn-pâşdur göñlüm gözüm
Zümre-i erbâb-ı derde başdur göñlüm gözüm

⁶⁷⁵ Kendümüz: cânumuz, D.

2. Hânesinüñ hâk-i dîvârın mücellâ eyleyüp
Yâr ‘aksin gösteren nakkaşdur gönlüm [gözüm]
3. Lâ-mekân seyrân-gehi kûy-i ‘adem ser-menzili
Şeş ciḥâna sığmayan evbâşdur [gönlüm gözüm]
4. Zevrâk-ı câm u leb-i deryâ vü seyr-i cûybâr
Cümlesin tertîb iden ‘ayyâşdur [gönlüm gözüm]
5. Nev‘îyâ kûy-i harâbât içre derd⁶⁷⁶-âşâm olup
Sırr-ı ‘ışkı fâş iden ḳallaşdur gönlüm gözüm

[Ġazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

1. Haber-i la‘lûñi dir goncaya âheste nesîm
Beñzer ol hastaya kim eyleye cânın teslîm
2. Bilmezin naḳş u ḥaṭṭı sûrete nâzır degülin
Severin cân u göñülden seni Allâhü ‘alem⁶⁷⁷
3. Gerçi kim ḥaṭṭuñ olur hâdîse-i ‘ışḳa sebeb
Öldürür ‘âşıkı hüsnüñde olan ân-ı kadîm
4. Tek beni mürdelerüñ defterine kayd eyle
Darb-ı şemşîr-i müjeñ cismümi ḳılsun taksîm
5. İstedüm şerbet-i la‘lin didi Nev‘î ye o yâr
Nâfi‘ olmaz maraz-ı ‘ışḳa müdâvâ-yı Ḥaḳîm

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve leh-û

1. Dökse yaş erbâb-ı mihnet çeşm-i pür-hûn-âbdan
Yeg düşer biñ katrası biñ gevher-i nâ-yâbdan
2. Lem‘a-i peymânedan ‘ışḳ ehli cismin çâk ider
Sanasın gül açılır hûrşîd-i ‘âlem-tâbdan
3. Hamdüli’llah ḡam degül zâhid tehî-dest oldugum
Toludur peymâne-i çeşmüm şarâb-ı nâbdan
4. Câmuñuñ her katrası sâkî şerâr-ı sûz-bahş
Bunca âteşler nedür bir lâle-i sırâbdan
5. Meskenüñ geh ḥânkâh olsun gehî deyr-i mugân
Sâ’il-i kurb-ı Hudâ ol Nev‘îyâ her bâbdan

⁶⁷⁶ derd: dürd, D.

⁶⁷⁷ ‘alem: ‘alîm, D.

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Kesb idüp nûr-ı basar mihr-i ruḥ yârda⁶⁷⁸ ben
Yâr şeklin görürin sûret-i agyârda ben
2. Saña zâhid vireyin 'âlem-i bâlâ haberin
Bir gazel söyleyeyin vasf-ı kad-i yârda ben
3. Nârdan kurtarımaz tâc ü 'asâ sûfî seni
Gördürün tâc ü 'asâ şeklini dînârda ben
4. Ser-i zülfün salınur nâz ile yanunca didüm
Didi kim basdum anı şîve-i refâtarda ben
5. Kendüsen yâre müşâbih göreyi ey Nev'î⁶⁷⁹
Sanı⁶⁸⁰ görmeyeyin yazılı dîvârda ben

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Safâmuz var ruḥuḥda zülf-i 'anber-fâm seyrinden
Bahâr oldukda hazz eyler kişi ahşam seyrinden
2. Niçün bâridlik eyler sîneye gelmezsin ey meh-rû
Şitâ vakti güzeller seyr⁶⁸¹ ider hammâm seyrinden
3. Temâşâ-yı ruḥuḥ virmez kanâ'at öpmesek la'lûḥ
Ne hazz olur yasag iken meye bayram [seyrinden]
4. Kişi tevbe sımak sâgar sımakdan müşkıl olmaya
Ko seyr ile sülûki ḳalma sûfî seyrinden
5. Soyunmuş Nev'îyâ ol mâh hammâm içre seyr eyler
Temâşâ eylesün hazz eyleyen endâm seyrinden

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Geyüp ol şûh-ı siyeh-çerde kabâ-yı gülgûn
Eyledi nâzla gözümüz demini ḡarḳa-i ḥûn
2. Hâlet-i 'ıṣḳuḥ aṇup aglasa hem-demlik ider

⁶⁷⁸ mihr-i ruḥ yârda: tal'at-i dîdârda, D.

⁶⁷⁹ Kendüsen yâre müşâbih göreyi ey Nev'î: Seni Nev'îbüt-i tersâya müşâbih diyeli, D.

⁶⁸⁰ Anı hîç: Sanı, D.

⁶⁸¹ Seyr: hazz, D.

- Yaşımı kendüye akıtsa ‘aceb mi Ceyhûn
3. Şanma hınnâ idi pâyinde seg-i Leylâ’nuñ
Çeşm-i pür-hûnına sürmişdi öperken Mecnûn
 4. Soñ nefes baña bulunmazsa eger mâtem ider
Dûddan kara sarınsun başına nâr-ı derûn
 5. Rûzgâruñ işi hep ‘aksinedür ey Nev‘î
Mâ’il olsa n’ola agyâra o nañl-i mehzun

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve leh-û

1. Agarup göz merdûmi⁶⁸² bî-nûr olupdur giryeden
Şanasın bir mürdedür cismine şarılımış kefen
2. Kanda görsün cân-ı teşne kaçra-i peykânuñı
Ey kaşı yâ her biri artar mı zañm-ı sîned
3. Dest-res bulmaz kişi hergiz o çâh-ı ğabğaba
Kâmetin derd ile pertâb itse mânend-i resen
4. Ey niçe Leylâ’yı meftûn eyleyüp zülfüñ senüñ
Niçe Yûsuf lar esîr itmişdür ol çâh-ı zeñan
5. Ziver-i tâc-ı ser-i hâkân olursa Nev‘îyâ
Dürr-i dendân ile çıkmaz başa lûlû-yi ‘Aden

(57)

56b

[Ġazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

1. Yaşumuz gerçi olur cür‘a-şifat hâk bizüm
Sâğar-ı mihrümüze teşnedür eflâk bizüm
2. Gerdiş-i devr ile biz sanına⁶⁸³ küdüret buluruz
Oldı peymâne gibi meşrebümüz pâk bizüm
3. Cûy-veş şâf-dilüz yalımızumuz alçağdur
N’ola alsa yaşamuz her hâş ü hâşâk [bizüm]
4. Ne idi olmağa deryâ-dil olup ehl-i sükûn
Rûzgâr eylemese sînemüzi çâk [bizüm]
5. ‘ışk ile mes’ele-âmûz-ı ciñânuz Nev‘î

⁶⁸² göz merdûmi: gözüm demi, D.

⁶⁸³ sanına: sanma, D.

Ne bilür müşkilümüz müftî-i derrâk bizüm

[Gazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Yaraşur saña olsañ günde yüz bin 'âşıkâ hem-dem
Şeh-i milk-i melâhattsin kuluñdur cümleten 'âlem
2. Seni bûs u kinâr itmekde bilmez n'eylesün 'âşık
Miyânuñ 'uqde-i müşkıl deḥânuñ nükte-i mübhem
3. O zülf ü ol kad ü ol fem gibi nakkaş nakş itmez
Yazarsa sen perî şeklinde yüz biñ şûret-i âdem
4. Kaşuñ çîn eyleme câm-ı gurûrî nûş idüp çün kim
Ne bâkî bezm-i Fagfûrî ne sâbit bârgâh-ı Cem
5. Züleyhâ-veş libâs-ı 'işmetüñ çâk eyle kim irmez
Maḥabbet Yûsuf'ınuñ dâmenine dest-i nâ-mahrem
6. Yeter şâhid sözüm bîkr oldugına sûz-ı cân-baḥşum
Çün olmaz Nev'îyâ 'Îsî'den özge şâhid-i Meryem

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Sâf-dil hâlis-derûnam gerçi yokdur 'illetüm
Zer gibi hâk olmayınca yâr bilmez kıymetüm
2. Bulmuşam derd-i ser-i sevdâ-yı devletden ḥalâş
Penbe-i dâğ olalı başumda tâc-ı devletlüm
3. Kıssa-i Ferhâd u Mecnûn'ı n'idersin gör beni
Kim yazılmaz zaḥmetüm takrîr olunmaz miḥnetüm
4. Derd-i 'ışk ile teni zerd itdi cân virdi diyü
Âb-ı zerle nakş ide taşvîr idenler şûretüm
5. Pâre pâre kılsa cismüm ğam degül şemşîr-i 'ışk
Böyle olmuş Nev'îyâ rûz-ı ezelden kısmetüm

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Hem-demüñ hâr olmasun luṭf eyle sulṭânum benüm

Bülbülüñ zâr olmasun luţf eyle sultânûm benûm⁶⁸⁴

2. Dilde nâr-ı ğam başumda bâr-ı miñnet pâ şikest
Sine efgâr olmasun luţf eyle sultânûm benûm
3. Hâb-ı istignâda bî-pervâ yatup sen her gice
Dide bîdâr olmasun luţf eyle sultânûm benûm
4. Gılzet eyler bûse içün asılup dil zülfüne
Boynuña bâr olmasun luţf eyle sultânûm benûm
5. Cânı tenden cevır ile ayır revân olsun saña
Bîm-i aġyâr olmasun luţf eyle sultânûm benûm
6. Öldürüp Nev'î'yi gel tîmârla şimden girü
Böyle bimâr olmasun luţf eyle sultânûm benûm

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Dükendi naqd-i eşküm gözlerüm aġardı pîr oldum
Çüvânûm baña rahm itmez mi pîr oldum faķîr oldum
2. Der-i ħum-ġâne-veş evvel leked-kûb-i zamân idüm
Ĥarâbât içre âġır ġusrev-i şâhib-serîr [oldum]
3. Elin almış niçe düşkünlerün diyü zamân ile
Gice düşmüş bulup pîr-i mugânı dest-gîr [oldum]
4. Baña âzâdlık bî-kaydlık bir kayd olur gördüm
Varup bir nev-cüvâna ihtiyârûmla esîr [oldum]
5. Gazel tarzında ey Nev'î tutup mümtâzlık semtin
Kelâmum gibi mislüm dinmek olmaz lâ-naẓîr [oldum]

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Sararmış beñzümi zülfün ucından ġâķ-i râġ itsem
O müşġîn dâme eşküm dâne rûyum berg-i kâġ itsem
2. Çemende pâ-bürehne gezseñ öpsem ben keġ-i pâyün
Tenüm bir sihr bilsem zîr-i pâyünde giyâġ itsem
3. O demler gelse kim kılsañ beni ey rahmı yok kurban
Yüzüme sen ayak bassañ ruġuña ben nigâġ [itsem]

⁶⁸⁴ Manzumda altı beyitin her son beyitinde şü cümle tekrar edilmiştir: “olmasun luţf eyle sultânûm benûm”

4. Ğam-ı ‘ışķuñla dünyâdan ta‘alluk sûretin bozsam
Bu deyrüñ safhasın hep dûd-ı âhumla siyâh itsem
5. Duĥânından döker bârân yirine göz yaşın encüm
Derûn-ı sîneden Nev‘î kaçan sûz ile âh itsem

[Ėazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve leh-û

1. Her nazarsuz nâ-kesüñ ey meh gezersin ĥânesin
Rûşen itmezsın basîret ehlinüñ kâşânesin
2. Bezm-i ĝamda eyledi evvel kadeh Mecnûn’ı mest
Biz anuñ döne döne nûş eyledük peymânesin
3. Biz şı engûruñ şarâbın nûş idüp mest olmışız
Kim anuñ tesbîh ider gökde melekler dânesin
4. Pây-i mürĝâna başı üstinde cây eylerdi Kays
Var-ise miskîn hayâl eylerdi Leylî şânesin
5. Nazm-ı Nev‘î jâle-veş gevherler assun ĝuşuñâ
Ey gül-i ra‘nâ işitme illerüñ efsânesin

[Ėazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

Ve leh-û

1. Aldandı ‘ayş u ‘işret içün ĥâne bekleyen
‘Âlemde toydı ĝuşe-i meyĥâne bekleyen
2. Mey ĥâletin bilür yine kıallaş-ı meykede
Zevķ eylemez bu lezzeti kâşâne bekleyen
3. Her bir muķîm-i meykede nûş itdi şanma câm
Hep gence vâşıl oldu mı vîrâne [bekleyen]
4. Geçdük ĥicâb-ı deyr ü salîbüñ verâsına
Bulmaz bu denlü dâ’ire büthâne bekleyen
5. Peymâne-i maĥabbeti nûş itdi Nev‘îyâ
Bu bezm içinde yirini merdâne bekleyen

[Ėazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve leh-û

1. Ey leb-i dilber gibi yokdan beni var eyleyen

- Haft-ı la'linden dil-i dânyâ esrâr⁶⁸⁵ eyleyen
2. Ey sehî-kâmetleri hûb u ser-efrâz eyleyüp
Râst-rev 'âşıkları hûr u dil-efgâr [eyleyen]
 3. Gonca-veş yâri koyup kat kat hicâb-ı nâzda
'Âşıkı 'uryân idüp ser-mest ü bî-'âr [eyleyen]
 4. Zâhidi sengîn idüp 'uşşâkı ser-gerdân iden
Yirleri sâkin gögi şun' ile devvâr eyleyen
 5. Her vefâsuz dil-rübâyı mahrem-i âgyâr idüp
Her belâlu 'âşıkı mahrûm-ı dîdâr eyleyen
 6. Geh cemâl ü geh celâlinden tecellâ eyleyüp
Yûsuf'ı sâdân idüp Ya'kûb'ı gam-hâr [eyleyen]
 7. Nev'î'yi âzâd kıl 'izzüñ celâlün hakkı-çün
Ey 'alâyık bendine halkı giriftâr eyleyen

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Kâlbini şâf eyleyen câm-ı safâyı n'eylesün
'Işk ile dem-sâz olan sâz u nevâyı [n'eylesün]
2. Bûriyâ-yı faqr ile besdür sıfâl-i kûy-i yâr
Mahrem-i bezm-i fenâ tâc u kabâyı [n'eylesün]
3. Sâlik-i 'ârif vücûdın kendüye yâr eylemez
Ġarğa-i emvâc-ı hayret âşinâyı [n'eylesün]
4. Sabr idermiş yadlar ta'nına 'âşık dutalum
Âşinâlardan gelen seng-i cefâyı [n'eylesün]
5. Âteş-i nazmın yakup Nev'î çıkardı göklere
Ol şeh-i 'âlî-nazar görmez gedâyı n'eylesün

57a

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Beni güldürmedi hergiz gülüp şâd olmasun gönlüm
Harâb itdi beni 'âlemde âbâd olmasun [gönlüm]
2. Giriftâr itdi cânum bend-i 'ışka göreyin yâ Rab
Kul olsun bir boyı âzâda âzâd [olmasun gönlüm]

⁶⁸⁵ Esrâr: isrâr, D.

3. O mâhuñ cevrine soñra tahammül kılmaya şâyed
Cefâ kıl ey felek gel lutfâ mu'tâd [olmasun göñlüm]
4. Bu deñlü cevrine devr-i zamânuñ taglar döymez
Derûn-ı sînede tek seng ü pûlâd [olmasun göñlüm]
5. Nesîm-i kûy-i Leylâ'dan hayât-ı câvidân bulmış
Görûñ şol derd esîri Kays nâ-şâd [olmasun göñlüm]
6. Hevâyâ yilter ol kaddi sanevber Nev'îyâ anı
Sakın bu cism-i hâķi gibi ber-bâd olmasun [göñlüm]

[Ėazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Fî Harfûl Vâv

1. Bûy-i bahâr u zûlf-i nigâr u kenâr-ı cû
Sâkî-i gül-ruh ile husûsâ ola sebû
2. Ol serv-kadsüz eylemeyem bâğda karâr
Zencîr-i sîm ile beni baglarsa âb-ı cû
3. Arturdu eşk-i çeşümü seyr-i cemâl-i yâr
Evvel bahâra karşı idermiş sular gulû
4. Var imiş ol perî ile gizlü mu'âmeleñ
Sûfî zamîrûñ añladılar hûy-u-hâyı ko
5. Biribirine zamm olunup Nev'îyâ hattı
Kesr itdi milket-i dili san leşker-i 'adû

[Ėazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Şeb-i târ itdi rûz-ı bahtumı âh ol siyâh ebrû
Perîşân itdi hâlüm geh belâ-yı çeş ü gâh ebrû
2. Meh-i nev şeklidür gûyâ kararmış dûd-ı âhumdan
Yâhud çekmiş berât-ı hüsnüñe tigrâ-yı şâh ebrû
3. Didüm beñzer Elif'le Hâ'ya ol çeş ile ol bînî
İşidüp 'âşık-ı zâruñ birisi didi âh ebrû
4. Kabûl olmaz namâzum kalbüme hergi safâ gelmez
Cemalûñ ka'besinde olmaya çün secde-gâh ebrû
5. 'Aceb mi saña da'vâ-yı mahabbet eylese Nev'î
Güzellik hüsnüñe sâbit hattıñ huccet güvâh ebrû

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ġazeliyyât-ı fî Harfûl Hâ

1. 'Îd-i vasluñı senüñ yıllar olur görmezüz âh
Bârî şol iki hilâlün görelüm mâh-be-mâh
2. Yiyeli sengini ol lehleri şeftâlünüñ
Bitdi şâh-ı bedenümde niçe âlû-yı siyâh
3. Ġam-ı zülfüñle sefer 'âşıka âsân görünür
Nev-cüvân olsa kişi virmez elem şiddet-i râh
4. Gördi kim za'f ile inceldi götürmez bedeni
Rište-i cânı büküp bâr-ı gamuñ kıldı dü-tâh
5. Hâk-i Nev'î'ye eger yâr kadem-rence kıla
Haşre dek basduğı yirlerde bite mühr-i giyâh

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Zehr-i ġam yutsañ mey iç bir mutrib-i kavnâl ile
Yohsa def' olmaz yiseñ tiryâkı biñ miskâl ile
2. Şöyle nâ-yâb ideyin hâk-i rehinde cismümi
Bulmayalar müdde'iler arayup remmâl ile
3. Nukl-i la'l-i yâre agyarı mahal görmeñ diyü
Sâgara söyler surâhîler lisân-ı hâl ile
4. Ġoncalar kat kat libâs-ı al ile nâz itmede
N'eylesün bî-çâre bülbül bir dil-i meyyâl ile
5. Kendüden varlık hicâbın ref' idendür ehl-i hâl
'ışk ne zer-beft ile olur ne köhne şâl ile
6. Kendü aslın bilmede nâfi' degül 'ilm-i usûl
Hall olur şanma bu müşkıl hâl ü istikbâl ile
7. Şâh-ı kadrüñ Nev'îyâ şöyle ser-efrâz eyle kim
Aña seng irgürmeye her sifle kıl ü kâl ile

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Kimisi ġamdan ider hazzı kimi şâdîden
Zevk alur ehl-i cünün her biri bir vâdîden

2. Muhkem olmakda dahı şimdi binâsı ‘ışkuñ
Bir nişân kalmadı ma‘mûre-i Şeddâdî’den
3. Zâhida sen n’ola nergis gibi bîdâr olsañ
Umaruz biz de ‘inâyet nazarın Hâdî’den
4. Şâm-ı hecrinde baña hoşdur o gül-pîrehenüñ
Bir fenâ şâlî niçe atlas u bagdâdîden
5. Nev‘îyâ havf u recâ kaydına düşdi zâhid
Geçdiler ehl-i fenâ gussa ile şâdîden

[Gazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Ve leh-û

1. Ğayret-i ‘ar ‘ar u tûbâsın sen
Fitne-i ‘âlem-i bâlâsın sen
2. Dem-i cân-bahş ile gelseñ çemene
Gökler üstinde Mesîhâ’sın sen
3. Dîde-i ehl-i basarda merdüm
Dil-i ‘ârifde süveydâsın sen
4. Dâ’ir oldukça felekler var ol
Misli yok bir meh-i zîbâsın sen
5. Zülfüñ arala ruhuñ seyr idelüm
Hüsn ile mâh-ı şeb-ârâsın sen
6. Mâhdan mâhiye hükmüñ cârî
Hey ne ebrûları tigrâsın sen
7. ‘Ayb-cûlar keder isnâd idemez
Nev‘îyâ bahr-i musaffâsın sen

[Gazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Ve leh-û

1. Eylemeñ seng-i mezârı başuma bâr-ı girân
‘âşıka küşte-i yâr oldugı yetmez mi nişân
2. Baturur çarh-ı sipihri sakın ey mâh sakın
Vâdî-i gamda yaşum seyli yiter oldu revân
3. Magz-ı bâdâmı gıdâ eyledi mûrg-ı câna
Kafes-i sînede peykânlaruñ ey kaşı kemân
4. Tıfl olan olur imiş tîr ü kemâna mâ’il

Dil müjeñle kaşuñı gördügi dem sevdi hemân

5. Nev'îyâ defter ü tûmâr-ı mahabbet dürile

Çün idem cism-i kefen-pûşumı hâk içre niñân

[Gazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Tek gönül mahzen-i gencîne-i 'irfân olsun
Tutalum kasr-ı cinân ise de vîrân olsun
2. Yidügüm hûn-ı gamuñ bilmez isem 'ışkuñda
Gözüm tursun efendi göreyin kan [olsun]
3. Öleyin ta'me⁶⁸⁶ ola itlerüñe cism-i nizâr
Tek hemân bâ'is-i hâm'ıyyet⁶⁸⁷-i yârân olsun
4. Görelüm dil kime mâ'il olur mîzâna
Gel sen ol iki gözüm Yûsuf-ı Ken'ân [olsun]
5. Bag-ı hüsn içre sen ey kebk-i melâhâtî gül açıl
Yaraşur Nev'î'ye bülbül gibi nâlân olsun

[Gazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Âb-ı hayât'a bâde özin nisbet itmesün
İller içinde kendüyi bî-hürmet itmesün
2. İtmiş nigâra savma'ada sûfî 'arz-ı hâl
Zinhâr havf idüñ hele bir hâlet itmesün
3. Sâfî şarâbı agır altuna aluruz
Yok diyü mey-fürûş diñüz 'illet itmesün
4. Âlûde itdi öpmek ile lâ'l-i dilberi
Sâkî şarâb-ı nâb iñen gîlzet [itmesün]
5. Nev'î gam ile vâdî-i Mecnûn tutup durur
Diñ ol gazâl-i Çîn'e bize vahşet itmesün

⁶⁸⁶ ta'me: tu'me, D.

⁶⁸⁷ hâm'ıyyet: cem'ıyyet, D.

(58)

57b

[Ġazel]

Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Fe'ûlün

Ġazeliyyât-ı fî Harfûl Nûn

1. Şikâf oldu tenim tîg-ı cefâdan
Koyup cânım beni çıkdı aradan
2. Koluñ oldukça⁶⁸⁸ agyâra hamâ'il
Unutma ben kuluñ şâhum du'âdan
3. Dilâ el virmedi dâmân-ı vuslat
Ne assı el ucıyla merhabâdan
4. Kitâb-ı 'ışkı fehm itmez mugannî
Def ü ney gerçi söylerler hevâdan
5. Bu şi'rüm sâde-rû bir hûba beñzer
Libâsı Nev'îyâ rengîn edâdan

[Ġazel]

Mef'ûlû/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'îlû/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Pâ-mâlûñ oldum itme hazer ben gubârdan
Bir gün gelür yoluña sakın rûzgârdan
2. El virdüğine kimseye aldanma rûzgâr
Bakdurdı çünkü serv-i revânı kenârdan
3. Ben hâk-i râh-ı mihnete sînemde na'l ü dâg
Kaldı nişâne her biri bir şeh-süvârdan
4. Çak itmege libâs-ı teni şimdi kasdumuz
Fıkr it ne kaldı cübbe-i nâmûs u 'ârdan
5. Erbâb-ı sûza irişe çok hıssa Nev'îyâ
Taksîm olunsa bu gazel-i âbdârdan

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Ruğlaruñ âl eyleyüp gül-berg-i handânum Hasan
Haţttı-ı la'lûñ gâret-i cân itdi sulţânum Hasan
2. Ser-nigûn bir câm iken hikmet nedür kim ol zekân

⁶⁸⁸ oldukça: kıldıkça, D.

- ‘Âlemi mest eyler ey âşûb-ı devrânûm Hasan
3. Rûzgâr ile yoluñ düşmez mi ben hâk üstine
Salınup bassañ kadem serv-i hırâmânûm Hasan
 4. Âteşin ruhsâr u la‘l-i âbdâr ile bugün
Luţf u ân ıssı melâhattı kânı cânânûm Hasan
 5. Zülf ü ruhsârûñ görelden **Nev‘î**-i âşüfte-hâl
Bende-i Âl-i ‘abâ’dur şâh-ı hûbânûm Hasan

[Ġazel]

Mef’ûlü/ Mefâ’ilü/ Mefâ’ilü/ Fe’ûlün

Ve leh-û

1. Bûlbüllere nâz it açılup söylemege sen
Ey gonca alayın haberüñ bâd-ı seherden
2. Tıfl-ı dil-i âvârenüñ oldı başı taşra
Ten hânesine tîr-i müjeñ açalı revzen
3. Ey şem-‘-i şeb-ârâ gözüñ aydın yine kalduk
Tenhâ şeb-i fûrkatde hemân bir sen ü bir ben
4. Vâdileri toldurmuş idi eşk-i revânı
Ferhâd nice eylemesün tagları mesken
5. Müjgânı gamın nice çeke hâtır-ı **Nev‘î**
Pürdür gam ile şöyle ki sıgmaz ser-i sûzen

[Ġazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Ve leh-û

1. Ko beni gevher-i eşküm gibi pâ-mâl olayın
Tek senüñ ‘ışkuñ ile muntazımü’l-hâl olayın
2. Kişi esrâr-ı gamı ‘akl ile fehm itmez imiş
Bıragup câme-i nâmûsumı abdâl olayın
3. Turayın serv gibi râh-ı hevâda sâbit
Su gibi naḥl-i dil-ârâlara meyyâl [olayın]
4. Câme-i cismi satan alur imiş cân nakdin
Gireyin ben de fenâ şehrine dellâl [olayın]
5. Ehl-i halüñ varayın meclisine cân eridüp
Nev‘îyâ âteş-i ‘ışk ile yanup kâl [olayın]

[Ġazel]

Müfte‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Müfte‘ilün/ Mefâ‘ilün

Ve leh-û

1. ‘Âlemi kabz u bast ider şâh-ı felek-cenâbsın
Hüsn ile sen zamânede pençe-i âfitâbsın
2. Dîdede âb u tünd gül⁶⁸⁹ ta‘n taşına yok şümâr
Dağı bilmedün⁶⁹⁰ gönül niçeye dek harâbsın
3. Gel berü tîg-ı kahr ile çâk ideyin beden seni
Çünkü şühûd nûrına hâ‘il olur hicâbsın
4. Yârûn ışigine varan hep saña mübtelâ olur
Sen bize gökden ey a‘dû nâz olur⁶⁹¹ ‘azâbsın
5. Her varakuñda Nev‘îyâ bir niçe dürlü feth-i bâb
İlde vü dilde söylenür nutk ile bir kitâbsın⁶⁹²

[Ġazel]

Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilün

Ve leh-û

1. Serv-veş pâ-der-gil oldu evc-i rif‘at gözleyen
Buldu tûbâ gibi rif‘at hâk-i zillet gözleyen
2. Cevher-i nâ-yâbı görsün hâk-i râh-ı yârda
Gelsün ol ‘âlemde iksîr-i sa‘âdet [gözleyen]
3. Ġarķ olursa dönmezin girdâb-ı ġamda fûlk-i ten
Bahra olmaz âşına sûy-i selâmet [gözleyen]
4. Her habâbı baş açuk meydâna girmiş raks ider
Gözlemez bî-hûde câm-ı meyde hâlet [gözleyen]
5. Kef geçerse fakr ile her nâ-kese açmaz kefin
Nev‘îyâ kâf-ı kanâ‘atde ferâgat gözleyen

[Ġazel]

Mef‘ûlü/ Mefâ‘ilü/ Mefâ‘ilü/ Fe‘ûlün

Ve leh-û

1. Vuslat demi ne bûse ne hûd sîne bilürsin
Ammâ dil ü cân almada bilmem ne bilürsin
2. Yokdur haberün mes‘ele-i mihr ü vefâdan

⁶⁸⁹ Tünd gül ta‘n: tende gil ta‘ne, D.

⁶⁹⁰ Bilmedün: yapılmadun, D.

⁶⁹¹ gökden ey a‘dû nâz olur: benzer ey a‘du gökden iner, D.

⁶⁹² Manzumun son iki beyiti 57b kısmında yoktur. Son iki beyiti mecmuanın 65a kısmında yazmaktadır. Son iki beyit 65a kısmından alınmıştır.

- Sâ'illere ancak gazab u kîne bilürsin
3. Zevk itdüñ ise neş'esini câm-ı Elest'üñ
Ben mestiñi de 'âşık-ı dîrîne bilürsin
 4. Ger kesb-i safâ eyler iseñ ehl-i nazardan
Hak sûretine vechüñi âyîne bilürsin
 5. Luţf ile rakîbi yanuña turmaz okursın
Kahr eylemegi Nev'î-i miskîne bilürsin

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Yeter itdüñ şikâyeti gülden
Varak-ı dîger ey hezâr-ı çemen
2. Yaşumuñ dökdi hâke elmâsın
Bir lebi la'1-i nâb u sîb-zekân
3. Zevrak-ı bahr-i luţf olur kaşı
Geyse ol mâh kırmızı yelken
4. Kaçmayam saña ram olam dirseñ
Kaçan olur bu ey gazâl kaçan
5. Sînemi deldi darb-ı seng-i cefâ
Batdı bahr-ı gama sefine-i ten
6. Cân-ı Nev'î'ye tîrûñ işledügin
Kimse bilmez bilür efendi çeken

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ûlün

Ve leh-û

1. Ne hâl-i dil-i 'âşık-ı ğam-hârı bilürsin
Ne kadr-i dür-i dîde-i hûn-bârı bilürsin
2. Ğam-hânemüzüñ yolını bilmez geçinürsin
Yollarda hemân şîve-i reftârı [bilürsin]
3. Cânâ bu derûnumda yanan nârı göreydüñ
Zâhirde olan nâle ile zârı [bilürsin]
4. Gördükçe beni bilmesen ey dîst 'aceb mi
Ne sûrete koyduñ ten-i bîmârı [bilürsin]
5. Nev'î katı tolaşma o mâhuñ ser-i kûyin
Vallâhi sakın çarh-ı sitem-gârı [bilürsin]

58a

[Taḥmîs]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

1.

1. Ne mümkün oldu ğam-ı fürkatünle ülfet idem
2. Ne çâre var talebünden senün ferâgat [idem]
3. Ne kâdirem ser-i kûyuñ varup ziyâret [idem]
4. Ne fursat oldu saña hâlümi hikâyet [idem]
5. Ne vüs'at oldu ki hicrân ğamın rivâyet idem

2.

1. Hemîşe olmada mümted zamân-ı gussa vü ğam
2. Hemîşe derd ü elem bî-şümâr u râḥaṭṭ kem
3. Ne bir karîn-i muvâfık var olmaga hem-dem
4. Ne bir şehenşeh-i 'âdil bulundu kim varanı
5. Bu zulmı 'âdet iden şâhdan şikâyet idem

3.

1. Ne bâd-ı âh ile ol servi eyledük meyyâl
2. Ne eyledi eser ol mû-miyâna kîl-ile kâl
3. Salâh-ı kâr ise şimden girü hayâl-i muhâl
4. Ne 'arz-ı hâle meded var ne dilde sabra mecâl
5. Ne çâre n'eyleyeyin bilmezin ne hâlet idem

4.

1. Murâd-ı dilber için nâ-murâd olup dâ'im
2. Göñül vilâyetine 'ışkı eyledüm ḥâķim
3. Bu kâra sanem ben ey müdde'î olam nâdim
4. Murâdı çün beni güldürmemekdür ol zâlim
5. Revâ budur ki hemân aglamagı 'âdet idem

5.

1. Yanuñdan eyleyüp agyâr ben gedâyı ğarîb
2. Düşürdi râh-ı beyâbân-ı hecre bî-takrîb
3. Ne çâre çünki degülmiş visâlün aña nasîb
4. Kapuñda ölmege Nev'î'ye mâni' oldu rakîb
5. O seg komadı ki bir lahza istirâḥaṭṭ idem

[Terdîs]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1.

1. Bes degül miydi dil ü câna belâ-yı dest-i teng
Gör belâyı oldu ser-ber bir taraftan pâ-yi leng
2. Bir yañadan câna mihnet 'âdet-i nâmûs u neng
Bir cihetden câh içün cühhâl ile âşûb u ceng
3. Derd ü mihnet bir degül zecr ü belâ âhir degül
Şâm-ı nekbet mest-rû şubh-ı sa'âdet bî-direng

2.

4. Tâ ezel bir lâle-ruh 'ışkında rûyum zerd idi
'İşk-ile ashâb-ı derd içinde adum ferd idi
5. Ten hûd evvelde ser-â-pâ mübtelâ-yı derd idi
Sâbir-i fakr u gınâ mu'tâd-ı germ ü serd [idi]
6. Derd-i ser yetmez midî bârî ne zahmet derd-i pâ-yi [idi]
Öldürürdi darb-ı çûp âhir ne lâzım darb-ı seng

3.

7. Eynime derd olup zâhir 'aceb mi çıksa baş
Devr idimez câm ile niçe ayaklar oldu baş
8. Kılmadum seyrümde sür'at itmege kesb-i ma'âş
Bilmezem cürmüm nedür kim pâ-yüme dokundu taş
9. Derd-i pâ-yi ü ârzû-yı pâye vü ümmîd-i câh
Çarh-ı nâ-hemvâr ise yek-sûret ü heftâd-reng

4.

10. Her kaçan kim bulmayup bir ehl-i dil dil-hâhını
Serv-i dil-cû resmine koysa duhân-ı âhını
11. Nâzır olmazlar eger bir görmeyüp Allâh'ını
Seyl-i eşkinden dutar hâr ile hasler râhını
12. Gûy-i ser-gerdân gibi üftâde vü bî-pâ vü ser
Günc-i gamda bî-kes ü tenhâ kalur hayrân u deng

5.

13. Ayağum düz basmayup hergiz bu rûy-i hâkde
Kevkebüm keş-revlik eyler gerdiş-i eflâkde
14. Derd ü gam bulur terakkî hâtır-ı gamnâkde
Ben bunu gördüm hele âyîne-i idrâkde

15. Yüregi yağın yiyüp eyler tenezzül şem‘-i bezm
Serv bâlâlanmada bâd-ı havâdan şûh u şeng

6.

16. Ey felek sır olmadan devründe çün kim ni‘mete
İmtilâsuz derd-i pâý olmak muhâlif hikmete
17. Nev‘îyâ tus olmayup bir merd-i sâhib-himmete
Mahrem olduk muttasıl erbab-ı buhl ü hissete
18. Ayağa urdı benüm kadrüm metâ‘ın rûzgâr
Başa ırgürdi işin her nâ-kes-i bî-nâm ü neng

[Gazel]

Mefâ‘ilün/ Fe‘ilâtün/ Mefâ‘ilün/ Fe‘ilün

1. Ne fikr ü hûşî var ayık ne ‘aklı yok mestem
Ne sıhhatî üzre yürür sag u ne yatur bîmâr⁶⁹³
2. Yog ol hevâ⁶⁹⁴ ile bir vech ile münâsebetüm
Ne bâña döst u ne düşmen ne mütte‘îl u ne yâr⁶⁹⁵
3. Ne göz ucıyla selâm ü ne hışm ile düşnâm
Ne hatî-ı bûs u kinâr u ne sohbet-i didâr
4. Firâk Nev‘îyi şol resme telh-kâm itdi
Cihânda lezzet-i ‘ışka idem key inkâr

[Gazel]

Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün

Ve leh-û

1. Baña ‘ayn-ı sa‘âdet göz ucıyla bir selâmuñdur
Bütün dünyâca ‘izzet yarım agız bir kelâmuñdur
2. Dem-i ‘îsi ki dirler mürdeyi ihyâ ider cânâ
Senûñ ‘ışk ehline gönderdügün şîrîn peyâmuñdur
3. Ayağün basduğı yollarda tâ kim kevkeb-i rahşân
İki gözüm yumulmaz rûz u şeb kasruñda câmuñdur
4. Ele alup anı bir kez nevâziş itseñ olmaz mı
Kebûter gibi gönüm niçe demdür sayd-ı dâmuñdur
5. Sorarsañ kim durur Nev‘î diyüp keyfiyyet-i hâlin
Kapuñda hidmete bel bağlamış kemter gulâmuñdur

⁶⁹³ Divanda bu beyitten önce şu iki beyit vardır: “Ne râh-ı ‘ışka nihâyet ne bahr-i şevke kenâr / Ne tende tâb ile kuvvet ne cânda sabr u karâr / Ne rûz-ı fûrkate âhır ne şâm-ı hecre seher / Ne gözde hâb u ne hûd başda devlet-i bîdâr”

⁶⁹⁴ Heyâ: nigâr, D.

⁶⁹⁵ mütte‘îl u ne yâr: yâr u ne agyâr, D.

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Şu bülbül kim çemende hâr-ı mihnet âşiyânıdur
Benüm gibi belâ-keş bir garibüñ kuşça cânıdur
2. Güzeller sünbül-âsâ halka halka oldu sohbetin
Güzellendi çemenler geşt-i gülzârûñ zamânıdur
3. Bahârûñ sû-be-sû her cûybârın şöyle bildüm kim
Bu demden kâm alan yârâna 'ömr-i câvidânîdür
4. Riyâzet ehlidür gonca idinmiş hârdan pister
Mey içmez devr-i gülde sûfî-yi Sünbül Sinânîdür
5. Yolında garķ-ı hûn olmuş ya tur biñ küşte pâ-mâli
Anuñçün basmagı Nev'î o mestüñ ergavânîdur

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Kaşuñla dil müje-i cân-sitâna meyl eyler
Şu tıfla döndi ki tir ü kemâna meyl eyler
2. Safâ-yı mansıb-ı dünyâya ola mı kâni'
Şu kim mekânı koyup lâ-mekâna meyl [eyler]
3. Karârı yok nice şebâzdur 'aceb gön'lüm
Ne bir şikâra ne bir âşiyâna meyl [eyler]
4. Gözüñ cefâda 'adû semtine olur nâzır
Kaşuñ hele bu ten-i nâ-tüvâna meyl [eyler]
5. Nazar kıılır lebi vafında şi'r-i Nev'î'ye
Şu kim şarâb ile âb-ı revâna meyl eyler

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Kâmetin çeng itdi ġamdan 'âşık-ı bî-çâreler
Devr usûlin tutdılar cevri itmede meh-pâreler
2. Sâyesinden beñzer almışdur libâs-ı müste'âr
Gice gördüm geymiş ol mâh-ı şeb-ârâ karalar
3. İl kuçup ol seng-dil mâh-ı siyeh-pûşum benüm
Bu revâmıdır basam bagruma seng-i hâralar

4. Takyeci bir nev-cüvânun baş açık abdâliyam
Korkarın bir gün benüm cismüm libâsın pâreler
5. Haţtt-ı la‘l-i yârda ser-geşte diller Nev‘fyâ
San şeb-i ihyâda cem‘ olmuş döner âvâreler

(59)

58b

[Taḥmîs]⁶⁹⁶

[Tedsîs]⁶⁹⁷

Mef‘ûlü/ Mefâ‘îlü/ Mefâ‘îlü/ Fe‘ûlün

1.

1. Bu ‘ışık-ı mecazuñ gam-ı hicrânına la‘net
Dünyâda vü ‘ukbâdaki hüsrânına la‘net
2. Erbâb-ı gamuñ nâliş ü efgânına la‘net
Dilberlerinüñ va‘de-i ihsânına la‘net
3. Yok yirlere itdükleri peymânına la‘net
Ol tâ‘ifenüñ gerçek ü yalanına la‘net
4. Başdan bunı icâd idenüñ cânına la‘net
Ecdâdına vü aslına erkânına la‘net⁶⁹⁸

2.

5. İl yâri çeker sîneye sen ‘âşık-ı dîdâr
Sen girye vü zâr eylemede senden o bîzâr
6. Sen ‘arz-ı niyâz itseñ ider nâzın o tekrâr
Sen eyler iken çeşmüñi yolında güher-bâr
7. Sen olmuş iken nakd-i vücûduñla harîdâr
İl mâlik olur vaslına bî-dirhem ü dînâr
8. Bu san‘ati icâd idenüñ cânına la‘net
Ecdâdına vü aslına erkânına la‘net

3.

9. İrmez ayağın öpmege bir ‘âşık-ı mahzûn
Eller ser-i zülfin irişen ehrimen-i dîn
10. Sen eyle gerek nâleñi ney yaşıñı mey-gûn

⁶⁹⁶ Bu manzum Farsça’dır. Manzumun fotoğrafı tezin sonuna koyulmuştur.

⁶⁹⁷ Müstensih yanlış başlıklandırma yapmıştır. Müstensih manzuma tedsîs demiştir fakat manzumun nazım şekli müsemmendir.

⁶⁹⁸ Bu manzum mütekerrir müsemmendir. Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Başdan bunı icâd idenüñ cânına la‘net / Ecdâdına vü aslına erkânına la‘net”

‘Uşşâka cefâ gayra vefâ bunlara kânûn

11. Gel olma sakın âdem isen bunlara meftûn

Mahremleri her mübtezel ü nâ-kes ü mel‘ûn

12. Başdan bunu îcâd idenüñ cânına la‘net

Ecdâdına vü aslına erkânına la‘net

4.

13. Ey dilbere ‘âşık dirilen ebleh ü nâdân

Öldürse revâdur seni tîg-ı gam-ı hicrân

14. Sen tâlib ü râgıp aña senden o gürîzân

Ol mest-i tegafül sen aña vâlih ü hayrân

15. İnsâf zehî cehl ü zehî nikbet ü hüsrân

Hep oldu buña ragbet iden soñra peşîmân

16. Bu san‘ati îcâd idenüñ cânına la‘net

Ecdâdına vü aslına erkânına la‘net

5.

17. Yüz hayf bizüm çekdüğümüz renc ü ‘anâya

Hep sa‘y-i belîg itdüğümüz gitdi hebâya

18. Nev‘î‘den irişsün bu nasîhattı zurefâya

Dil vormeyeler her sanem-i mâh-likâya

19. Duş olmayalar gaflet ile tîg-ı belâya

Âmin diyeler hâzır olanlar bu du‘âya

20. Başdan bunu îcâd idenüñ cânına la‘net

Ecdâdına vü aslına erkânına la‘net

[Gazel]

Mef‘ûlü/ Mefâ‘îlü/ Mefâ‘îlü/ Fe‘ûlün

Ve leh-û

1. Geldümse n‘ola ben şu‘arâ devrine âhır

‘Âdet budur âhirde gelür bezme ekâbir

2. Sûfî zarar itmez saña etfâl ile sohbet

Ğam çekme girür cennete erbâb-ı sagâ‘ir

3. Ey meh n‘ola şehbâz-sıfat tutsañ el üzre

Şehründe bizüz şimdi gözi baglu müsâfir

4. Hiç n‘eyleyeyin bu dil-i âvâreyi bilmem

Ne vuslata kâdir saña ne fûrkate sâbir

5. N‘itsün ya güzel sevmeyüp Allah‘ı severseñ

Nev'î gibi bir rind husûsâ ola şâ'ir

[Gazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Meded ey gön'lümi sihr ile meftûn eyleyen dilber
Alup'aklum beni 'ışk ile mecnûn eyleyen dilber
2. İdüp izhâr-ı şefkat gösterüp meyl ü mahabbetler
Görünmez derde ugradup gözüm hûn [eyleyen dilber]
3. Baña evvel seni lutfumdan arturmam diyüp âhir
Karâr u sabrum eksüp derdüm efzûn [eyleyen dilber]
4. Tutup cevri eylemekdedür⁶⁹⁹ usûlin 'âşık-ı zâra
Beni iniletmeyi ney kânûn eyleyen dilber
5. Gehî Nev'î'ye rûyın 'arz idüp geh sîne-i sâfin
Benüm günden güne hâlüm diger-gün eyleyen dilber

[Gazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Marîz-i 'illet-i 'ışkuz 'ilâcumuz yokdur
'Îlâc ü şerbet ile imtizâcumuz yokdur
2. Gubâr-ı kûy-i 'adem pûşîş oldı cismümûze
Libâs-ı fâhir ile başda tâcumuz yokdur
3. Ucuz bahâlu gerekdür metâ'-ı dehr-i denî
Bahâmuz ağır anuñçün revâcumuz yokdur
4. Fûrûg-ı mihr ile dil hânesi nice dolsun
Şarâb ile tolu câm-ı zücâcumuz [yokdur]
5. O serv-kaddi koyup ğayra olmazuz mâ'il
Gönülde sûfî bizüm i'vicâcumuz [yokdur]
6. Bilindi kullugumuz pâdişâhuz ey Nev'î
Esîrûñüz dirnege⁷⁰⁰ ihtiyâcumuz yokdur

[Gazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Hayâl-i çeşm-i mahmûruñ dil-i efgâra düşmişdür

⁶⁹⁹ Eylemekdedür: eylemekde devr, D.

⁷⁰⁰ "Esîrûñüz dirnege" bu kısım mecmuada yoktur, divandan alınmıştır.

- İki mestâne dilber gûşe-i hammâra düşmüşdür
2. Çemende korkarın ‘uryân kuçarlar naḥl-i bâlâsın
Dirîgâ ol elif-kâmet miyân-ı hâra [düşmüşdür]
 3. Libâs-ı cism-i sad-çâkim benüm bâzâr-ı dehr içre
Satılmaz ‘aybı var zîrâ öñinde pâre [düşmüşdür]
 4. Anı bir lu‘b ile beñzer uçur yardan vâ‘iz
Niçe demdür ki zâhid vâdî-i inkâra [düşmüşdür]
 5. Ser-i kûyuñda çok üftâdeler Nev‘î kuluñ ammâ
‘Aceb âvâre düşmüşdür ‘aceb bî-çâre düşmüşdür

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve leh-û

1. Hâḡ içinde rûh-i pâki var ider Perverdigâr
La‘l-i nâbuñdan gubâr-ı ḡaṭṭuñ itmiş âşikâr
2. Mihr-i rûyuñ tâb-nâk olmuş bulup hadd-i kemâl
Ḥaṭṭ degüldür zâhir oldı bahr-i hüsnüñden buhâr
3. Mevc urup bahr-i ruḡuñ yir yir girihler bagladı
Zevrak-ı hüsnî sakın girdâba saldı rûzgâr
4. Ḥaṭṭ degül cânâ zücâc-ı ḡaṭır-ı ‘âşık gibi
Rûzgâr ile ruḡuñ mir’atı bulmuş inkisâr
5. Yâ meger deryâ-yı hüsn içre melâḡaṭṭ zevrakı
Rûzgâr olmuş muḡâlîf Nev‘îyâ bulmuş kenâr

59a

[Tedsîs]⁷⁰¹

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

1.

1. Kesb-i nûr-ı fazl-içün meh gibi bîdâr ol gerek
Naksa bâ‘isdür kemâlüñ yok yire çekme emek
2. Safha-i dilden ben itdüm ârzû resmini Ḥaḡ
İstemem devlet medâr-ı zillet olma baña tek
3. Ey murâdum ‘aksine devr eyleyen kej-rev felek
Şimdi göñlüm nâ-murâd olmak diler n’itseñ gerek⁷⁰²

⁷⁰¹ Müstensih yanlış başlıklandırma yapmıştır. Müstensih manzuma tedsîs demiştir fakat manzumun nazım şekli müseddesdir.

⁷⁰² Bu manzum mütekerrir müseddesdir. Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Ey murâdum ‘aksine devr eyleyen kej-rev felek / Şimdi göñlüm nâ-murâd olmak diler n’itseñ gerek”

2.

4. Her denînüñ kevkeb-i bahtın fûrûzân eyleyüp
Ehl-i kadrüñ rûz-ı vaslın şâm-ı hicrân [eyleyüp]
5. Mâh-rû dilberleri meyyâl-i nâdân eyleyüp
Ehl-i dil ‘âşıkları ser-geşte hayrân eyleyüp
6. Ey murâdum ‘aksine devr eyleyen kej-rev felek
Şimdi göñlüm nâ-murâd olmak diler n’itseñ gerek

3.

7. Göñlümün hâlî degül hüzn ü elemnden bir demi
Raks idersin dâ’ima sende neşât u hurremî
8. Ol mehün her şeb olur bir naht-i ekber mahremi
Döndürürsin kendüne hercâyılıkda ‘âlemi
9. Ey murâdum ‘aksine devr eyleyen kej-rev felek
Şimdi göñlüm nâ-murâd olmak diler n’itseñ gerek

4.

10. Mekteb-i ‘ışka virüp dil tıflın irşâd [eyledüm]
Mürg-veş başdan çevirdüm ‘aklı âzâd eyledüm
11. Telh u şîrinden geçen Husrevleri yâd [eyledüm]
Kendümi ben pey-rev-i Mecnûn u Ferhâd [eyledüm]
12. Ey murâdum ‘aksine devr eyleyen kej-rev felek
Şimdi göñlüm nâ-murâd olmak diler n’itseñ gerek

5.

13. Dâ’ireñ bildük çü bulduk nokta-i pergâruñı
Anladuk cümle usûl ü san‘at-i edvâruñı
14. Müşteri yok Nev‘î’ye ‘arz eyleme dîdâruñı
Sat yörü ‘âşıklarıña şive-i refâtârıñı
15. Ey murâdum ‘aksine devr eyleyen kej-rev felek
Şimdi göñlüm nâ-murâd olmak diler n’itseñ gerek

[Gazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve leh-û

1. Halka-i zülfünde dil pâ-beste-i sevdâ geçer
Sagar-ı la’lûñle cân mest-i mey-i hamra geçer
2. Şâhrâh-ı dilde gerd olsa hayâlün istemez
Var-ise şâh-ı kaza-sür‘at kader-fermâ geçer

3. Râh-ı kûy-i yârdan gavga belürdi dün gice
Didiler bir ‘âşık-ı şûride vü şeydâ geçer
4. Dirhem-i eşküm yanunda bir pula geçmez velî
Niçe demdür dil saña aşüfte vü rüsva geçer
5. Geldügince bir dür-i pâkîze ‘arz eyler saña
Hâtır-ı Nev‘î dahı pür-cûş bir deryâ geçer

[Ġazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

Ve leh-û

1. Gördüm kenâr-ı cûda seher ‘andelîb zâr
Bir mu‘tedil havâda okur şi‘r-i âbdâr
2. Demlenmiş ol havâ ile oynar nihâl-i gül
Uymış usûle nakş-ı çemen savt-ı cûybâr
3. Mazmûn-ı şi‘ri cân ile gûş itdüm añladum
Hep vâsf-ı sadr-ı efdal-i a‘yân-ı rûzgâr
4. Ya‘nî edîb-i kâmil ü üstâd-ı müşt Emil
Fazl u hûner ferâyidine bahr-i bî kenâr
5. Bir neş‘edür cemâline nisbet safâ-yı ‘îyd
Bir fasl olur fazîleti bâbında nevbahâr
6. Luţfuñ nesîmidür olan ezhâra rûh-bahş
Cûduñ sehâbıdur iden eşcârı jâle-bâr
7. Senden müfârik olmadı hasiyyet-i kerem
Kûhsâr ile vakâr gibi bahr ile buhâr
8. Saña kerem kemîneye ğam lâzım oldugı
Yirden gubar zâhir olur ebrden nisâr
9. Şol sınıfa kim şümûl ide ihsânıñ umarın
Kim ola ferd-i kâmilî Nev‘î-i dil-figâr
10. Olup bahâr u ‘îyd mübârek vücûduña
Bulsun şeref vücûduñ ile ‘îyd ü nev-bahâr
11. İrsün bahâr-ı luţfuña ashâb-ı erba‘in
Görsün nazâre-i keremüñ ehl-i intizâr

[Ġazel]

Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün

Ve leh-û

1. Tenüm hûn-ı sirişkünden nihâl-i ergavânîdür

- Vücûdum oldı vîrân şehr-i rûyum za‘ferânîdür
2. Miyân-ı hûb-rûlarda nazîri misli yok şimdi
Benüm serv-i dîl-ârâmum deĥâniyle miyânîdür
 3. Dime ġam-ĥâneme gelmez konuşmaz ben gedâsiyle
Hümâ-tal‘atdûr ol şeh şanma mûrg-ı âşiyânîdür
 4. Saña hercâyılık ‘ayb olmaz ey rûh-ı musavver sen
Cihânun cânısın cân ise hergiz lâ-mekânîdür
 5. Ĥatṭun vafında Nev‘î her gazel kim nazm ider cânâ
Düşer efvâha san Mecnûn u Leylî dâsitânıdır

[Ġazel]

Müfte‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Müfte‘ilün/ Mefâ‘ilün

Ve leh-û

1. ‘İşqumı yazmag istesem noktası bir kitâb olur
Şevkümi söylesem eger zerresi âfitâb olur
2. ‘Ayn-ı Ĥakîkate iren ġayr ü sivâyı terk ider
Gözi açuklara ciĥân mahz-ı hayâl hâb olur
3. Bâdiye-mahabbete sâlik-i dûr-bîn gerek
Kim nazar eyleyince hep su görünen serâb [olur]
4. Şâhid-i ma‘nîyi görür ‘ârif olan hicâbsuz
Kim ruĥı ayına anuñ âyineden nikâb [olur]
5. Terk-i vücûd idenlere nûr-ı şühûd olur nasîb
Sûret-i cânâ Nev‘îyâ zulmet-i ten hicâb olur

(60)

59b

[Ġazel]

Mef‘ûlü/ Mefâ‘ilü/ Mefâ‘ilü/ Fe‘ûlün

Ġazeliyyât-ı fî Ĥarfül Zâ

1. Erbâb-ı ġama râh-ı belâdan hazer olmaz
‘İşka kadem uran kişide bîm-i ser olmaz
2. Ey mâh-ı Zühal-pâye sakın âhum okından
Kim darbına bu ġünbed-i mînâ siper olmaz
3. Reftâr ile bâlâlıġ ile bâġ-ı ciĥânda
Togrısı bu kim kâmet-i yâre irer [olmaz]
4. Her şeb ser-i kûyinde yakar meş‘alemüz mâh
Kimdür diyen üstine ġarîbun döner [olmaz]

5. Sırr-ı ğam-ı ‘ışkı degürür gûşına yârûñ
Nev‘î dür-i eşküm gibi bir bed güher olmaz

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

1. Bir perî-peyker güzel şûh-ı ciĥândur kâse-bâz
Niçe sûretten görünür dil-sitândur [kâse-bâz]
2. Âşiyân-ı bülbül-i cândur elinde kâsesi
Bir yûzi gül kâmeti serv-i revândur [kâse-bâz]
3. Mihr-i gerdûna işâret eylese barmag ile
Döndürür bir âfet-i devr-i zamândur [kâse-bâz]
4. Kâse gibi kelle-i ‘uşşâkı gerdân eyleyen
Fitne-i devr-i zamân âşûb-ı cândur [kâse-bâz]
5. Şanma destinde tabak şâh üzre güldür Nev‘îyâ
Nâliş eyler bülbül-i bâĝ-ı cinândur kâse-bâz

[Ġazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

1. Kaşuñ hilâlidür gözümüzde hayâlümüz
Zülf ü ruĥuñ ğamiyle geçer mâh u sâlümüz
2. Çıkmaz beyâza defter-i âmâlümüz daĥı
Her sîm-ten ğamiyle agardı saĥalumuz
3. Kim pîşemüz hayâl-i miyân u deĥân-ı yâr
Evsâf-ı zülf ü kâmet-i dilber kemâlümüz
4. Olduk egerçi za‘f ile ğâyetde bî-mecâl
Kûy-i cûvâna varmamaga yok mecâlümüz
5. Şol deñlü itdi Nev‘îyi kaşuñ ğamı nizâr
Gözlerde ĥaldı za‘f ile ancak hayâlümüz

[Ġazel]

Müfte’ilün/ Mefâ’ilün/ Müfte’ilün/ Mefâ’ilün

1. Tenümden çekdi tîĝın yâr zahm-ı ĥûn-feşân gitmez
Çekilse suyu vadinüñ nişânı bir zamân gitmez
2. Bilürler birbirin dâĝ-ı ğamından rûz-ı mahşerde
Senüñ ‘âşıkıların dâr-ı ciĥândan bî-nişân [gitmez]
3. Deĥânuñdan metâ‘-ı la‘l-i nâbuñ ârzûsına
‘Adem milkine dem yok kim hezârân kârân [gitmez]
4. Metâ‘-ı derdüñe cânlar virüp bâzâr-ı ‘ışkuñda

Egerçi satılır ‘aşıklar ammâ râygân [gitmez]

5. Lebûn fikrin komaz **Nev‘î** nitekim tendedür cânı
Dilinden ‘ömri oldukça o kadd-i dil-sitân gitmez

[Ġazel]

Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilün

1. Yâr ‘uşşâkını bûseyle ri‘âyet idemez
Bir içim su ile biñ teşne kanâ‘at idemez
2. Ben gedâ yâr ışığın terk idemezsem n’ola kim
İrişen devlet-i dünyâya ferâgat idemez
3. Her boyun vâsf idenûn sözleri mevzûn olmaz
Ya‘ni her şâ‘ir olan kesb-i zarâfet idemez
4. Göricek gül ruhuñı su sepilür cânumuza
Kişi hûd âteş ile def‘-i harâret idemez
5. Kâmeti fikrine **Nev‘î** o şehûn gâyet yok
Bu ribât içre ise kimse ikâmet idemez

[Ġazel]

Mef‘ûlü/ Fâ‘ilâtü/ Mefâ‘ilü/ Fâ‘ilün

Ve leh-û

1. Hecr âhir oldu mevsim-i ‘îyd-i visâldür
Savm-ı visâli şer‘î buyurmuş vebâldür
2. Oldı bedende kan gibi sârî hevâ-yı mey
Fasl-ı bahâr irişdi dem-i i‘tidâldür
3. Kadı bu demde dinleye mi müdde‘î sözün
Gel bezm-i meyde şâhid-i sâhib-cemâldür
4. Kaddüm hilâl-i rûze vü ebrûsı mâh-ı ‘îyd
‘İyd-i cemâle sünbül-i şeb-rengi dâldür
5. Nevmîd kılma **Nev‘î**’yi vasluñ muhâl idüp
Bir vakt ola esirgeyesin ihtimâldür

[Ġazel]

Mef‘ûlü/ Fâ‘ilâtü/ Mefâ‘ilü/ Fâ‘ilün

Ve leh-û

1. Gül devri geldi nergis ile lâle vaktidür
Mey nûş idûn selâse-i gassâle vaktidür
2. Def‘ itmege gubâr-ı gamı hâr-ı gussayı
Bâd-ı nesîm vü âteş-i seyyâle vaktidür

3. ‘âşık cüvân u yâr cüvân fasl nevcüvân
Şanmañ bu vakti zâhid-i sad-sâle vaktidür
4. Ahvâl-i dehre hande-zenân geldi gitdi gül
Bülbül çemende girye ile nâle vaktidür
5. Nev‘î gedâ-yı câm-ı mey olsa ‘aceb mi şâh
Zerrîn kadehler içre seher jâle vaktidür

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve leh-û

1. Yaş dökündi dîdeden dil pür-ğam-ı cânânedür
Hâslı harcına yitmez bir ‘aceb vîrânedür
2. Rahnedür sedd-i vefâ seng-i ‘adûdan döstüm
Aña şâhid harf-i sîn üstindeki dendânedür
3. Cism-i zerd ile turalum ‘âşık olmuş şîr-i ner
N’eylesün âhû-sıfat meylüñ senüñ yabanedür⁷⁰³
4. Rûy zerd ü sîne çâk ü dil hırâş u ten figâr
Başa çıkmış ‘ışkuñ ile bir benem bir şânedür
5. Nev‘î’yi mazhar kılaldan luţf u kahruñ sûreti
Sözleri şâhânedür evzâ’ı dervîşânedür

[Ġazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Ve leh-û

1. ‘Ârızuñdan kararan hâl degül ey gül-i ter
Dokunup aña şu‘â ‘-ı basarum kıldı eser
2. Ahger-i âteş-i dil âb-ı ruhuñla söyünür
Göz karardup n’ola kılsam saña ey mâh nazâr
3. Tişe-i cevri ü cefâsı o lebi şîrîñüñ
Taglarda bizi Ferhâd idüp âhir depeler
4. O nihâl-i çemenüñ biz çekerüz bâr-ı gamın
Semer-i vasla kıılır kendüyi lâyıık niçe har
5. Gün gibi gözden ırak mâh gibi hercâyî
Yine Nev‘î görüñ ol âfet-i devrânı sever

⁷⁰³ Yabanedür: yabanadur, D.

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

1. O şeh berdâr-ı 'ışk olmaga lâyıık oldugum bilmez
Benüm Mansûr-veş fennümde fâ'ik oldugum bilmez
2. Bilür kendüye mâ'il oldugum dilber benüm ammâ
Ne yüzden sevdüğüm ne hüsne 'âşık oldugum [bilmez]
3. Nice sunsun baña ehl-i selâmet 'âfiyet câmin
Mahabbet bâdesinden kimse ayık oldugum bilmez
4. Beni Mecnûn-ı şeydâ kılduğün hep tuydı 'âkıller
Yolunda 'ışk ile kim kaldı Vâmık oldugum [bilmez]
5. Yüzüm nergis gibi zerd itmek ister Nev'fyâ ol şeh
Ġamında lâle-veş kana boyanuk oldugum bilmez

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

1. Asıldı dil ser-i ğisûña 'âşık-ı zâruz
Efendi n'eyler iseñ eyle bir güneş-kâruz
2. Vefâ nazarlarını eksük itme düşdükçe
Ġarîb ü 'âşık u üftâdeyüz dil-efgâruz
3. Mecâl kalmadı kat'î cevâba muntazıruz
Zülâl-i tıguñı sun kim ölümlü bîmâruz
4. Ne cânı var ki mukâbil ola bize agyâr
Metâ'-ı derdüñe biñ cân ile harîdâruz
5. Bitürmediyse dıraht-ı ümîd mîve-i baht
Ne ğam bu yolda bize Nev'fyâ sebük-bâruz

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. [Kayd-ı]⁷⁰⁴ hestîden berî kevn ü mekândan fârigüz
'İşk-ı cânân ile meşğûlüz ciğândan fârigüz
2. Pençe-i dest-i kazâda olmışuz bî-dest ü pâ
Biz Hümâ-yı la-mekânuz âşiyândan fârigüz
3. Câm-ı gerdûn-veş bu bezmüñ dürd ü sâfindan tehî
Beng ü afyon u şarâb-ı erguvândan [fârigüz]
4. Sâfil ü 'âlî dimez zişt ile zîbâ gözlemez

⁷⁰⁴ Mecmuda bu kısım; "Kayd-ı" yoktur. Bu kısım divandan alınmıştır.

Dûzah u cennet zemîn ü âsmândan [fârigüz]

5. Nev'îyâ ıtlâk u takyîd ü ta'ayyünden geçüp
Biz 'ulüvv-i şân ile nâm u nişândan fârigüz

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

1. Elinde gerçi kim 'âşıkıların sabr u karâr [olmaz]
Bihamdi'llah güzellik ehl-i hüsne pâydâr olmaz
2. Ne kadr-i hüsni fehm eyler ne derd-i hâlet-i 'ışkı
Dirîgâ sîm-tenler n'eyleyem sâhib-i 'ayâr olmaz
3. 'Acebdür her hazânun bir bahârı irişür âhir
Güzellik bâğının ammâ hazânına bahâr [olmaz]
4. Didüm 'akl ile sabrum gitdi benden saña yâr oldı
Didi dîvânesin sen ehl-i 'ışkıun 'aklı yâr olmaz
5. Niçe bir Nev'î'ye kûh-ı gamuñda nâ-murâd olmak
Yürî var olmaz ey şirin-dehen lâle-'izâr olmaz

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. 'Âşıkuz dîvâneyüz bâğ ile gülzâr isterüz
Bir güle bağlamışuz illâ ki bî-hâr isterüz
2. Şâm-ı hecri mihr-i ruhsâriyle rûz-i 'îyd ider
'âşıkun kadrin bilür 'âlemde bir yâr [isterüz]
3. Gül gibi her gördüğü hâr u hasa yüz virmeyp
Mâ'il-i ehl-i hevâ bir serv-reftâr isterüz
4. Kasd iderse gerd-i râhın görmege çeşm-i rakîb
Sürmeyi gözden siler bir şûh-ı 'ayyâr [isterüz]
5. Haţţ-ı bâkî bulmaga gülzâr-ı fâniden bugün
Nev'îyâ sâgar sunar bir lâle-ruhsâr [isterüz]

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

1. Vefâsı dehr-i denînün cefâsına degmez
Bekâsı şehr-i vücûduñ fenâsına degmez
2. Devâsı derdine çarhuñ huzûrı mihnetine
Safâsı rencine balı belâsına degmez
3. Sürûrı hüznine zevk-i visâli fûrkatine
Neşât u râhaţtı renc ü 'anâsına degmez

4. Tolu tolu içürür gerçi sâgar-ı ‘ayşî
Soñında dest-i ecel merhabâsına degmez
5. Görüp bu naķş ü nigârın ilenme ey **Nev‘î**
Ki kubh-ı sîreti hüsn ü behâsına değmez

[Ėazel]

Mefâ’ilün/ Fe’ilâtün/ Mefâ’ilün/ Fe’ilün

Ve leh-û

1. Açıldı lâle vü gül bülbül oldu hûb-nefes
Havâlanırsa ‘aceb mi gönülde dâg-ı heves
2. Çemende âteş-i gül şu‘lelendi var-ise
Hezâruñ âhı odına tokundı hâr ile has
3. Terâne eyle haţţ u hâli vasfın ey mutrib
Ki ehl-i ‘ışķa safâdur sadâ-yı perr-i mekes
4. Ne kara kullıguñ olsa efendi baş üzere
Kalem-misâl dilerseñ beni kitâbete kes
5. Hevâ-yı ‘ışķ ile tahrîk olunmasa **Nev‘î**
Yine iderdi gönül nâleyi misâl-i ceres

[Ėazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Ėazeliyyât-ı fî Ėarfül Şîn

1. Seni kavlinde yalan dirler idi gerķek imiş
Ben inanmazdum inan dirler idi gerķek imiş
2. Seni dünyâ gibi yalancı vü yüze gülici
Bilmez ol ‘ahd u emân dirler idi [gerķek imiş]
3. Su gibi alķaga vü ok gibi yabana düşüp
Gözlemez nâm u nişân dirler idi [gerķek imiş]
4. ‘İyd-i hüsnin geķürüp kadrini bilmezler ile
Añlamaz kadr ile şân dirler idi [gerķek imiş]
5. Gözi hûnilere vü Ėamzesi tâtârlara
Bir ûlû yahşî yaman dirler idi [gerķek imiş]
6. Kâmet-i **Nev‘î**’yi bâr-ı elemüñ yay itdi
Bunı hep pîr ü cüvân dirler idi [gerķek imiş]

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Kul olup saña koyanlar işigün taşına baş
Ġam-ı dünyâyı yimez kalmasa taş üstüne taş
2. Zahm-ı seng ü eser-i nâhun ile hecründe
Şöyledür çihre-i 'âşık ki ne göz belli ne kaş
3. Gözüm agardı gönül ol leb-i cân-bahşa harîs
Yaşadukça kişide artar imiş 'akl-ı ma'âş
4. Basma nağş oldu yolında kefi pâlarla yüzüm
Yaraşur olsa kapuñda ayağ altına ferâş
5. Ta'na taşına nişân itdi beni ey Nev'î
Haţtı pîrûze bir âşûb-ı ciĥân tâze-tırâş

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Âsitânı mey-fürûşuñ kible-i aĥbâb imiş
Yâyınuñ her na'li 'ışk ehline bir mihrâb imiş
2. Çekmek için kûyüne ben 'âşık-ı üftâdeyi
Sinem üzre kesdügüm her na'l bir kullâb imiş
3. Câm-veş dil zevrakın anda düşürmiş rûzgâr
Bahr-i 'ışka halka-i bezm-i safâ girdâb imiş
4. Alma âhum agladup ey meh sakın çarĥuñ batar
Dûd-ı sîne ebr-i zulmet göz yaşı seylâb imiş
5. Bülbül-i dil özge bir gülzâra düşdi Nev'îyâ
Kim aña ser-çeşme mihr olmuş felek dölâb imiş

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Kûhken çün ârzû-yi la'l-i Şîrîn eylemiş
Bîsütün'da kan ile her sengi la'lîn eylemiş
2. Başı ucında zebân-ı hâl ile 'ışk âyetin
Öldüğünde tişesi Ferhâd'a telkîn eylemiş
3. Dest-i kudret üstine urup gubâr-ı cismümi
Kanını dil zahmınuñ bir pâre teskîn eylemiş

4. Zulmet-âbâd-ı tabî‘at hâ’il olmaz ferrine
Anlaruñ kim nûr-ı Hâk çeşmin Hudâ-bîn eylemiş
5. Gözleri âhû-yi Çîn olmuş disem yârûñ n’ola
Nev‘îyâ hışm eyleyüp ebrûların çîn eylemiş

(61)

60b

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

1. Kûh-ı gam kesmekde biz Ferhâd olan ‘âşıklaruz
‘Işk bünyâd itmede üstâd olan ‘âşıklaruz
2. Cism-i çâki ġark-ı hûn bulduk göz açduk lâle-vâr
Biz bu dâġ-ı mihnete mu‘tâd olan [‘âşıklaruz]
3. Açmazuz biz gül gibi her hâra dest-i ihtiyâc
Ġonca-âsâ hırkası pür-zâd olan [‘âşıklaruz]
4. Ne bahârından şükûfte ne hazânından hazîn
Bu çemende serv-veş âzâd olan [‘âşıklaruz]
5. Zâhir-i cismî kılup seng-i havâdisden şikest
Ġalbinüñ vîrânesi âbâd olan [‘âşıklaruz]
6. Nâzır-ı hâk-i mezellet olmuşuz nergis-misâl
Tâc u tahtı Nev‘îyâ berbâd olan ‘âşıklaruz

[Ġazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

1. Olmadı ‘ışka uyanlarda tazallüm câ’iz
Degül ey sûfî namâz içre tekellüm câ’iz
2. Vâcib olmadı ise âyet-i ‘ışk ile vefâ
Ey cefâ-cû hele fî’l-cümle terahhum câ’iz
3. Açılup gül gibi ‘âşıkları güldürmez iseñ
N’ola bir nâz ile ey ġonca tebessüm câ’iz
4. Tutar ol âb-ı ‘izâruñ yirini ġatı-tı gubâr
Su bulunmaduġı yirlerde teyemmüm câ’iz
5. Olsa Nev‘î n’ola yolunda gözüm hâk-i nihâd
Görmedi kendüye hûd-bînlîġi merdüm câ’iz

[Ġazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

1. Bakma cemâl-i hûba ġatı-tı müşġ-bârsuz

- Çıkamaz kitâb-ı mihr ü mahabbet kenârsuz
2. Yok pîrümüz tarîk-i mahabbetde gerçi kim
Zîbâ cüvânları severüz ihtiyârsuz
 3. ‘ışkuñ usûli nâle vü âh-ı şebânedür
Nerd-i mahabbet oynayamaz kimse zârsuz
 4. Âsân olur mı gönline girmek güzellerüñ
Elbette kâfir illeri olmaz hisârsuz
 5. Nev‘î kanı zamânede bir ehl-i i’tibâr
Olsa ‘aceb mi sözlerümüz i’tibârsuz

[Ėazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

Ėazeliyyât-ı fî Harfûl Sâd

1. Urdı lebüñ safâsına câm-ı şarâb raks
Sûz-ı dilümden itse demidür kebâb raks
2. Kıldı nazar cemâline ol serv-kâmetüñ
Ursa n’ola kıyâmete dek âfitâb raks
3. Sâki semâ‘ nagme-i nây ile vaktidür
Meydân-ı sâgar içre ide her habâb raks
4. Şol cûybâra kim irişe gözlerüm yaşı
İde hevâ-yı ‘ışk ile her âsiyâb raks
5. Girdâb şanma âb-ı revân üzre Nev‘îyâ
Eyler hevâ-yı ‘arız-ı yâr ile âb raks

[Ėazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ėazeliyyât-ı fî Harfûl Dâd

1. Seyr-i bag idüp o şeh çün eyledi didâr ‘arz
Ėonca vü gül itmesünler defter ü tûmâr ‘arz
2. İtdüğün tûl-i emelde yok diyü resm-i sebât
Bâgda eyler saña her cûy-ı hôş-reftâr ‘arz
3. Alınup nakd-ı dili aldurma destüñden sakın
‘Arızın eylerse her bir şâhid-i bâzâr ‘arz
4. Kâtib-i sırr-ı femüñ dîvân-ı hüsnüñde şehâ
Şehriyâr-ı ‘ışka eyler günde biñ esrâr ‘arz
5. Tîr-i âh-ı ‘andelib-i zâr eser itmez güle
Bî-tekellûf Nev‘îyâ hâlin ider her hâr ‘arz

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Yiridür hasret-i meyden tolarsa cism ü cân âteş
Kebâb-ı murg ocakda bülbül oldu gülsitân âteş
2. Pür iken dâmeni her bir gedânuñ sîm-i berf ile
'Aceb serkeş-i güzeldür kim olur nâ-mihribân [âteş]
3. Hevâ-yı 'ışk ile sûzân olanlar fehm ider anı
Mahabbet ehline söyler bilinmez bir lisân [âteş]
4. Metâ'-ı sabrumı kılsa hattı u hâlün n'ola yagmâ
Ruhuñdan şehir-i dilde eksük olmaz her zamân [âteş]
5. Kül eyler âteş-i fûrkat hevâyî gönlümi Nev'î
Mukarrer rûzgâr olsa ider küllî ziyân âteş

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Kazınursa nokta-veş tîg-ı ğam-ı hecr ile baş
Olmaya resm-i mahabbet safha-i dilden tırâş
2. Yasdanurdum hânkâh-i ğamda ben seng-i belâ
Konmadın bu deyr-i fânîde dahı taş üzre taş
3. Görünen şanma şarâb-ı nâbda yir yir habâb
Devr elinden çıkdı sâkî sâgaruñ bagrında baş
4. Nakd-i cânı virdi dil Âb-ı hayât-ı la'line
Kim durur dîvânede yokdur diyen 'akl-ı ma'âş
5. Nây-veş sûrâh sûrâh olsa cismüñ Nev'îyâ
Açma râzuñ perdesin esrâr-ı 'ışkı kılma fâş

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Pür itmiş sâgarı sahbâ ile mestâne yandurmuş
Çerâğ-ı şevkini bezm ehlinüñ sâkî uyandurmuş
2. Elinden nakd-i ârâmını almış yüzine gülmiş
Gice pervâneyi bir şem'-i bezm-ârâ tolandurmuş
3. Şeb-i ğamda hayâl-i saydı ol kebk-i hüma-kadrüñ
Alup uyhusını dil şâhbâzın kuşkulandurmuş

4. ‘Aceb mi ğam ŧebinde bahr-i gerdûn tîrî⁷⁰⁵-ġûn olsa
Anı bu rûzgâra âh-ı ŧeb-ġîrim bulandurmuş
5. Yazarken vâsf-ı la‘l-i yârda eş‘âr-ı rengînum
Devâtûñ Nev‘îyâ agzını kâtibler sulandurmuş

[Ġazel]

Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün

Ve leh-û

1. Ser-i çûb üzre kılmış ŧu‘leden zerrîn sinân âteŧ
Diler cünd-i ŧitâyı ide bî-nâm u niŧân âteŧ
2. Kebâb-i mûrg âvâzı sadâ-yı na‘ra-i bûlbûl
Kadeher lâle nergis çeŧm-i dilber ġûlsitân âteŧ
3. ŧitâda bir surâhi mey yig olur kîse-i zerden
Gedâ-yı ‘ûda besdür çûnki Geric-i ŧâyġân [âteŧ]
4. ŧitânûñ ŧiddeti te‘sîr ider mi rind-i mey-hâra
Misâl-i penbedür berf ü ŧarâb-ı ergavân âteŧ
5. ŧaçup keŧ üŧtûr-i ser-meste dônse ġam degûl gerdûn
Anı def‘ itmeġ Nev‘î yeter ŧîr-i jiyân⁷⁰⁶ âteŧ

61a

[Ġazel]

Mef‘ûlü/ Fâ‘îlâtü/ Mefâ‘îlü/ Fâ‘îlün

Ġazeliyyât-ı fî Harfûl Tâ

1. Bende yazılsa ‘ârızuñña vechi var ħaţţ
Buldı senûñ yüzûñ suyına i‘tibâr ħaţţ
2. Gerdûn ġüneŧ sahîfesine zer niŧân ider
Vâsf-ı hadûñde yazmaga ey ġül-‘izâr ħaţţ
3. Mektûb-ı Çîn-i ruk‘a-i milk-i Hıtâ durur
Virdi Hôten⁷⁰⁷ haberlerin ey ŧehriyâr ħaţţ
4. Fûlk-i melâħaţţı karaya atdı rûzgâr
Deryâ-yı ‘ârızuñnda tutaldan kenâr ħaţţ
5. Bûstân-ı haddine elûm irmezdi Nev‘îyâ
Açdı o bâġa ġirmeġe bir reh-ġüzâr ħaţţ

⁷⁰⁵ Tîrî: tîre, D.

⁷⁰⁶ Jiyân: jeyân, D.

⁷⁰⁷ Hôten: Hutén, D.

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ġazeliyyât-ı fî Harfûl Zâ

1. Safâ-yı câmdan geçmez kişi serden geçer vâ'iz
Gubâr-ı zerk ile lutf it bize virme keder [vâ'iz]
2. Geçüp uçmak hevâsından perîler sayd ider diyü
Uçurma zâhid-i nâdân için yañlış haber vâ'iz
3. Çıkup kürsiye tergîb eylemezdün bâğ⁷⁰⁸-i Firdevsi
Göreydün ol meh-i mahfel-nişîni bir nazar vâ'iz
4. Kemâl ü ma'rifet kullâbı çekmez erbâbı⁷⁰⁹ dünyâyı
Gerekdür anları cezb itmege zencîr-i zer vâ'iz
5. Nişân-ı haşrı sor Nev'î'ye kim bâlâ-yı dilberden
Başına günde biñ dürlü kıyâmetler kopar vâ'iz

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ġazeliyyât-ı fî Harfûl 'Ayn

1. Mest-i 'ışkuñ olmasa ey ruhları gül-nâr şem'
Germ olup meclisde yakmazdı gice destâr şem'
2. Güft ü gûy-ı mâsivâdan kıldı çün kat'-ı lisân
Eyledi mişkât-ı cismin matla'ü'l-envâr şem'
3. Gösterür zerrîn şükûfe mîve-i sîmîn ile
Bâğ-ı meclisde olup bir nahl-i ber-hurdâr [şem']
4. Gice sûzân-ı mahabbet gündüzün ber-dâr-ı 'ışk
Sanasın Mansûr'dur yâ Mâlik-i Dînâr şem'
5. Bir dem ola 'âşık-ı zâr u za'îfin Nev'îyâ
Bulmaya gündüz yakup ol 'ârız-ı gül-nâr şem'

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ûlün

1. Şemsiyye bilüp sen gerek ezberle Metâli'
Kılmaz hüner assı kişide olmasa tâli'
2. Ta'rîfini yârüñ 'aklâ⁷¹⁰ kıldı tasavvur
Agyârını mâni' degül efrâdını câmi'
3. Yok gelmedi agzından anuñ bûs u kenâra

⁷⁰⁸ Bâğ: hûr, D.

⁷⁰⁹ Erbâbı: ehl, D.

⁷¹⁰ 'aklâ: 'ukalâ, D.

Ammâ n'idelüm varlığı imiş vuslata mâni'

4. Sîneñde tulû' itmeyicek nûr-ı Hâkîkat
Şerh eyleye mi kalbünü Tecrîd ti Tavâli'
5. 'Işk-ı ezeli şu'le-i şevk-i ebedîdür
Nev'î dil-i 'âşıkda olan pertev-i lâmi'

[Gazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ġazeliyyât-ı fî Harfûl Ġayın

1. Yaraşdı sâ'id-i yâre sevâd-ı nokta-i dâg
Şu tıfla döndi ki besler kolında beççe-i zâg
2. Kolında dâgların halka halka zeyn itdi
Şikâr-ı mûrg-ı dil-i ehl-i 'ışka kurdı duzag
3. O dâg-ı sürh ile cânâ o sâ'id-i billûr
Basîret ehline besdür ciḥânda çeşm ü çerâg
4. Derûna nâr-ı firâkuñla urdugum dâgum
Ecel peyâmına rûz-ı gamuñda tutdı kulag
5. Kerâmet ehli iseñ sâtirü'l-'uyûb ol kim
Ciḥânda penbe-i dâgum gibi yüzüñ ola ag
6. Ne assı Nev'î ya ölmüş ya sag imiş çün kim
Hayât-ı la'lüñe ḥasret şarâb-ı nâba yasag

[Gazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ġazeliyyât-ı fî Harfûl Kâf

1. Başı irişdi göge rif'at ile her dûnuñ
Ḥaḥ budur kim katı alçaklığı gerdûnuñ var⁷¹¹
2. Ola mı bu ten-i ḥâkîye gele tîr-i nigâr
Atduğı yire düşer mi o kemân-ebrûnuñ
3. Yüzüme pâ-y-ı següñ naḳş-ı n'ola virse şeref
Sikke-dâr olsa olur kadri füzûn altunuñ
4. Gözlerüñ bu dil-i dîvâneye meyl itmedi hîç
Var iken ülfeti âhûlar ile Mecnûn'uñ
5. Nev'îyâ la'l-i lebinden utanup derledi kan
Degül âvâreler üstinde mey-i gül-gûnuñ

⁷¹¹ gerdûnuñ var: var gerdûnuñ, D.

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Taķıldı zülf-i semen-sâlarına hûbânuñ
Göñüllenürse n'ola ġoncası ġülistânuñ
2. Çemende ġoncalaruñ jâle göñline girdi
Meger ki viridi peyâmın dehân-ı cânânuñ
3. Tutuşdı mı bu gice şehr-i ġülşen ey bülbül
Nedür menâre-i şâh üzre bâng ü efgânuñ
4. Harîm-i ġülşen içinde bu şûr u gavgalar
Yirini âteş ider 'andelîb-i nâlânuñ
5. Şarâb-ı jâle ile ġonca mest iken Nev'î
Nedür çemende ağır başlu olması anuñ

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Haţtuñla söyleşemez bezm-i ġülşen içre senüñ
Şarâb-ı jâle dilin ağır eyledi çemenüñ
2. Tagıldı yasemenüñ cem'î ġüller açıldı
Çemende ġonca-şıfat çâk olunca pîrehenüñ
3. 'Aceb degül depesin delse darb-ı tîşe ile
Ki Bîsütün-ı belâ oldu başı Kûhkenüñ
4. Yoluñda oldu kefensüz ġalınca varı nisâr
Hevâ-yı zülfüñ ile hâlin añma yâsemenüñ
5. Murassa' eyledi şemşîr-i nazmuñ ey Nev'î
Dilünde la'l-i lebi vasfı ol dūr-i 'Aden'üñ

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ûlün

Ve leh-û

1. Yok na't-i bekâda saña bir kimse müşârik
Vechüñdür olan bâkî vü bâkî kamu hâlik
2. Yok kurb ile bâdıñda senüñ vehm-i tekâvüt
Bir mertebedür zâtuñ içün zâke vü zâlik
3. Ey Yusuf-ı ġül-çihre cemâlünle ġüneşdür
Kim olmadı bir kimse temâşâsına mâlik

4. Ferhâd düşer kûha vü yabana gider Kays
Bir mûsil olur yol bulamaz kurbuña sâlik
5. Nev'î reh-i 'ışkuñda senüñ ölmege geldi
Üftâde vü dil-hasta vü zâr u mütehâlik

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Görince kâkülüñi oldı nâfe miskînüñ
Yanuñda sûreti yok söyleye büt-i Çîn'üñ
2. Nicün harâm ola la'lüñ şarâbı ey tersâ
Mesîh ümmetisin yok mıdur senüñ dînüñ
3. Hilâl-i 'îyd ola ey şehsüvâr-ı gerdün u seyr
Sipihre ger düşe 'aks-i rikâb-ı sîmînüñ
4. Şu denlü akdı yaşum âsitân-ı dilbere kim
Felekde yılduzı yok şimdi 'ıkd-i pervînüñ
5. Ne hâsıl aglamadan sîm ü zer gerek Nev'î
Nigâr-ı bir pertevle sımaz⁷¹² sirişk-i rengînüñ

(62)

61b

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

1. Gelse 'aceb mi lâle vü gülden baña firâg
Her mâh-çihre mihri ile sîne dâg dâg
2. Zencîr-i sîm olursa eger cûy-ı sebze-zâr
Tutmaz beni o zülf-i semensüz çemende bag
3. Gül gibi bûy-ı halkuñı agyâra 'âm idüp
Virme efendi lutf ile hâr ü hase dimâg
4. Sûfî semâ' u zikr ile rû'yâ degül müfid
Çün yok habâb u câm gibi sende göz kulag
5. Tîg-ı melâhaṭṭ oldı ruḥ-ı yâr Nev'îyâ
Zülf-i siyâhı dutdı o tîg üzre resm-i dâg

⁷¹² pertevle sımaz: pula saymaz, D.

[Ġazel]

Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün

Ġazeliyyât-ı fî Harfûl Fâ

1. Melâhatt mısırınıñ sultân-ı 'âlî-şânıdur Yûsuf
Letâfet göklerinün kevkeb-i rahşânıdur Yûsuf
2. Elinde mu'ciz-i Mûsâ hattı Hızr u lebi 'Îsâ
Göñül Ya'kûb-ı nâ-bînâ meh-i Ken'ân'ıdur Yûsuf
3. Kosunlar bugz u kîni hûblar insâfa gelsünler
Birâderler güzellik tahtınıñ sultânıdur Yûsuf
4. Agarsa giryeden çeşmüñ gözet lutfın melûl olma
Ezelden ehl-i derdüñ derdinüñ dermânıdur [Yûsuf]
5. Tırâş itdi gönülden gayr resmin tîg-i bürrânı
Vücûdum defterinüñ Nev'îyâ 'unvânıdur Yûsuf

[Ġazel]

Mef'ûlû/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'îlû/ Fâ'ilün

1. Nakd-i vücûduñ eylese fakr u fenâ telef
Sîmurg-ı Kâf-ı himmet olup açma gayra kef
2. Bu kâmet-i hamîdem ile dâg-ı sînemi
Dem-sâz idince 'ışkuña çalışdı çeng ü def
3. Minnet Hudâ'ya geldi yitişdi bu tıfl-ı dil
Mecnûn u Vâmık olmadılar pîr-i nâ-halef
4. Hâtır şikest iken olamaz nazm dil-pezîr
Gevher mi hâsıl idebilür bir sınık sadev
5. Kasd eyle Nev'îyâ seg-i dildâr ile biliş
İşitmedüñ mi "men 'arefe'n-nefse kad 'aref"

[Ġazel]

Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün

Ġazeliyyât-ı fî Harfûl Kâf

1. Kaşuña ser-fikende bende olsa mâh-ı nev lâyık
Olur şehri güzel her ay idinse bir iki 'âşık
2. Nice 'arz ideyin mihr ile mâha sînemüñ dâgın
Elinden gerdişüñ anlar dahı benden beter yanık
3. Bu devrüñ inkisârın çekmemiş yok kimse 'âlemde
Tagılmış bezm-i encüm sâgarı mâh-ı nevüñ fâtık
4. Gice halûñle zülfüñ fitneden bahs itdiler haylî

- O fenni bilmede ammâ ki çıkdı kâkûlûn fâ'ik
5. Metâ'-ı dil ugurlanmışdı gîsûlardan uç virdi
‘Acebdür kanda olsa yüz karalığın çeker sarık
6. Yüzin gülşende gül gördükde çâk itmiş girîbânın
Dimişler Nev‘îyâ gonca-dehenler bu katı açık

[Gazel]

Mef‘ûlü/ Fâ‘ilâtü/ Mefâ‘ilü/ Fâ‘ilün

1. Şıgmaz kitâb-ı ‘akla su’âl ü cevâb-ı ‘ışk
Mümkün degül beyâna hisâb u kitâb-ı ‘ışk
2. Bir nagmesi ider bu tokuz perdeden güzer
Uymaz usûl-i mutribe sâkî rebâb-ı ‘ışk
3. Bâğ-ı ciḥânda hande mi eyler şu kimse kim
Açmaya gönli goncasını âfitâb-ı ‘ışk
4. Sûfî bize salâh ile ‘arz itme rûy-i zerd
Reng-i riyâyı kabul olurmu şarâb-ı ‘ışk
5. İnsâf idince Nev‘î-i ser-geşte n’eylesün
Ecrâm-ı çarḥı raksa koyar ıztırâb-ı ‘ışk

[Gazel]

Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilün

Ve leh-û

1. Nâzır-ı rûy-i rakîb ol çeşm-i mey-hôruñ senüñ
Beñzer anda ekşi sûret gördi mahmûruñ senüñ
2. Ḥâtem-i la‘lünde ki mûr-ı ḥaṭṭuñla kâ’inât
Ey Süleymân-ı zamânum ‘abd-i me’mûruñ senüñ
3. Boynuña asılmaga çünkim rızâ göstermedüñ
Yok mı pâyüñ öpmege ey şâh destûruñ senüñ
4. Dün seni gördüm arar nâleyle yollarda rakîb
Ey gazâlüm olmasun itler de mehcûruñ senüñ
5. Kadr ile eflâkden geçse yiridür Nev‘îyâ
Luṭf-ı tab‘uñdan gelen her beyt-i ma’mûruñ senüñ

[Gazel]

Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilün

Ve leh-û

1. Fâş idermiş dilde esrârın diyü mestânenüñ
Şahne mühr urdı deḥânına hum-ı meyḥânenüñ

2. İçmedin câm-ı leb-i Leylâ'yı Kays olmuşdı mest
Var idi bir hâleti nefsinde ol dîvânenüñ
3. Hâcenüñ tesbîh destinde meger eyler şümâr
Kıymetin mercân ile la'l ü dür-i şeh-dânenüñ
4. Hây u hûy-ı savma'a tutdı kulaguñ sûfiyâ
Hâletin fehmi eylemezsin na'ra-i mestânenüñ
5. Hûb-rûlar aña baş üstinde yir itdükleri
Var-ise Nev'î eli açıklığıdur şânenüñ

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Tatalum kadr ile mihr-i tâb-nâk olsañ gerek
Ol demi añmaz mısın kim zîr-i hâk [olsañ gerek]
2. Şimdi kim pîrâhenüñ gül-berg-i terdür 'âkıbet
Mest olup câm-ı ecelden sîne-çâk olsañ gerek
3. Eylemez zâ'il tabî'at çergini âb-ı vuzû'
Şanma zâhid sen tahâret birle pâk [olsañ gerek]
4. Asılıp Mansûr-veş hâk olsañ ey dil ğam degül
Kim mahabbet bâğı engûrına tâk olsañ [gerek]
5. Nev'î-i dil-hastaya cân-bahş olan Mevlâ Hâkî
Hasret-i la'linden ey dil sen helâk [olsañ gerek]

[Gazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Görelî rûyuñı sûretleri büthânelerüñ
Oldılar cümle senüñ yazılı dîvânelerüñ
2. Şöyle mest itdi senüñ câm-ı lebüñ anları kim
Yürüdükçe tolaşur ayağı peymânelerüñ
3. Sâ'im-i hecr olanuñ nice açılson gönli
İşlemez tâbı meh-i rûzede meyhânelerüñ
4. Lebüñ âzürde olup âbile peydâ itmiş
Sâkıyâ gözleri degmiş gibi mestânelerüñ
5. 'Ömri her birisinüñ geçdi belâ-keşlik ile
Nev'îyâ zülfi girince eline şânelerüñ

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Şanma kasdum bûs-i la'lûnle visâlûndür senûñ
İki 'âlemden garaz cânâ cemâlûndür [senûñ]
2. Evc-i hüsn içre hümâ-peyker güzeller gerçi çok
Lîk gözüm tutduğı mürğ-ı hayâlûndür [senûñ]
3. Eyleyen bâğuñ içine lâleyi dâğ-ı belâ
Ey gül-i ter ıasret-i ruhsâr-ı âlûndür senûñ
4. Çarlı anı ta'zîm idüp tâc eylemişdür başına
Mâh-ı nev kûyûnde bir sınımış sifâlûndür senûñ
5. Eyleyen Nev'î gibi mâh-ı nevi ġamdan hayâl
Fûrkat-i mihr-i ruhuñ reşk-i hilâlûndür senûñ

62a

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

1. İrişdi sabr pâyâna tamâm oldu şikîbâlık
Ayağum aldı zencîr-i cünûn el virdi şeydâlık
2. Yeter aglat yeter bûlbûllerûñ ey verd-i ter âhır
Ne bizde böyle şeydâlık ıalır ne sende ra'nâlık
3. Gel iy 'âşıklıguñ bilsem diyen keyfiyyet-i hâlin
Melâmet-kârlık bed-nâmlık 'âlemde rûsvâlık
4. Şikâf-ı sîneden pertev salup kasr-ı dil ü cânâ
Senûñ şevk-ı cemâlûñ kıldı mihr-i 'âlem-ârâlık
5. Tokunur çarlına bir gün duġânı âhumuñ Nev'î
Sanevber kadd-i yâre satmasun gülşende bâlâlık

[Ġazel]

Müfte'ilün/ Mefâ'ilün/ Müfte'ilün/ Mefâ'ilün

1. Hâne-i tende tıfl-ı dil eglenemez karârı yok
Kûyuña 'âşık oynına 'azm ider ihtiyârı [yok]
2. Yâr ile aradan götür nisbet-i kurb u bu'dı gel
Eyle taleb şu vaslı kim hecr ile intizârı [yok]
3. Deşt-i cünûnda yilmesûn itmege ol gazâli sayd
'ışk kemânını şu kim çekmege iktidârı yok
4. Âhir olunca hüsn-i yâr vuslatı el virür velî

Fasl-ı hazânda görinen düşlerüñ i‘tibârı [yok]

5. Kimse mi kaldı Nev‘îyâ ‘ışkı ile habâb-veş
Kelle-i ber-hevâ ile dîde-i âbdârı yok

[Ġazel]

Mef‘ûlü/ Fâ‘ilâtü/ Mefâ‘ilü/ Fâ‘ilün

1. Tâc ü ridâya mürşid-i ‘ışkuñ rızâsı yok
‘Işk ehlinüñ hicâb-ı riyâdan safâsı yok
2. Geysün gerekse câme-i atlas gerek pelâs
Ey hâce saña ‘ışk erinüñ iltibâsı [yok]
3. Germâye-i mahabbetümüzdür kıbâb-ı çarh
‘Uryânlaruz ki tâc u kabâ iktizâsı [yok]
4. Kim garîk-i hayret ü dil gârka-i şühûd
Bu bahr-i kesretüñ bize bir âşinâsı yok
5. Şanmañ lisân-ı kâle gelür lezzet-i fenâ
Bir ma‘nî-i gârîbdür anuñ edâsı yok
6. Nev‘î diler ki nef ile isbâtıdan geçüp
Bir ‘âleme irişe ki ğayr u sivâsı yok

[Ġazel]

Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilün

1. Sînemi çâk eyleyüp dâg-ı dil-i şeydâya bak
Nâ-resîde tıfl iken başındaki sevdâya bak
2. Vâkıf ol keyfiyyet-i hâline ser-gerdânlaruñ
Halka-i bezm içre sâkî zevrak-ı sahbâya bak
3. ‘Âlem-i bâlâ temâşâsın ko zâhid gel berü
Mekteb-i fakr içre ders-i “‘âleme’l-esmâya” bak
4. Haţţ-ı la‘l-i yârda şol hâl-i fettânı gözet
Dağı tıfl-ı şîr iken destinde müşğîn yaya [bak]
5. Nev‘îyâ ser-menzil-i maksûda isterseñ vusûl
Serv-veş a‘lâ gözetme su gibi ednâya bak

[Ġazel]

Mefâ‘ilün/ Fe‘ilâtün/ Mefâ‘ilün/ Fe‘ilün

1. Huzûra gelse o mâh elde sîm-i vâfir yok
Eger ki gıybet iderse huzûr-ı hâtır yok
2. Yol azdı Kays ile Ferhâd deşt ü kûha düşüp
Tarîk-i ‘ışkı bilür bunda bir müsâfir yok

3. Deḥân-ı teng ile fi'l-cümle gonca idi şebîh
Sayılmasaydı eger kim 'adedde nâdir yok
4. Cemâlûñ âyînesinde göründi tûtî-i ḥaṭṭ
Mukâbilinde daḥı güft ü güya kâdir yok
5. Şarâb-ı nazmı iḥer zarf-ı harf ile Nev'î
Harîf olur aña devr iḥre şimdi şâ'ir yok

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

1. Göñül şarâb özenür seyr-i lâle-zâr olıcak
Bedende cûşa gelür kan dem-i bahâr olıcak
2. Ğamuñ girihlerini jâle dişleriyle çözer
Seherde gonca-sıfat câm-ı hôş-güvâr [olıcak]
3. Añar zamân-ı sabâvet safâların pîrân
Çemende şâh-ı güle goncalar süvâr [olıcak]
4. Bahâra vakti ile cem' oluñ ki revnâkı yok
Gülüñ varakları gülşende târümâr [olıcak]
5. Zamâne gülşeninüñ güllerin güllerin baña satmañ
Ki fûls-i ahmere degmez yanında hâr olıcak
6. Hôş idi 'âlemi seyr eylemek bu dem Nev'î
Yanuñda âyîne-veş yâr-i gül-'izâr olıcak

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Gördiler geldi su sepdi âteşine cânumuñ
Yaralar göz dikdiler peykânına cânânumuñ
2. Sâye saldı üstine perr-i hümâ-yı tîr-i yâr
Kondı devlet başına dâg-ı dil-i sûzânumuñ
3. Yâr cevrenden kişi aglar mı diyü ter düşer
Mâcerâsı var gözümle arada müjgânumuñ
4. Zahm-ı sînemden dişine kan bulaşmışdur meger
Kasd ider peykânı câna gonca-i handânumuñ
5. Hûblık sevdâsıdur başında olmuş âşikâr
Nev'îyâ kâkülli ol dilber-i fettânumuñ

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Başda tîşesi yir itse n'ola Kûhken'üñ
Dil-i Şîrîn'i yapup yıkdı esâsın bedenüñ
2. Öpdürürsin anı sen gaflet ile agyâra
Bize bir bûse içün ditremesün sîm tenüñ
3. Nergis-âsâ göreyin bir göze muhtâc olsun
Bir görenler ol elif-kad ile servin çemenüñ
4. Ne kadar salsa çemende kılıcın bâd-i sabâ
İdemez hançerüñe sûseni teşbîh senüñ
5. 'Ârızuñ od bıragup şehr-i dil-i 'uşşâka
Hayli hûbânı şikest eyledi tûp-ı zekanuñ
6. Pençe-i mihr sanur ebr-i felekden peydâ
Görse Nev'î yed-i beyzâ ile gök pîrehenüñ

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Sineñi sâd-pâre-i şemşîr-i hicrân eyleseñ
Sen de 'ışkuñ hâletin bir pâre iz'ân [eyleseñ]
2. Hâk-i pâyüñ her nazarsuzlar gözinden dûr idüp
Tûtyâ-yı dîde-i erbâb-ı 'irfân eyleseñ
3. Defter-i 'uşşâkdan her nâ-tırâşı kazıyup
Hûblar içre bugün bu resme 'unvân [eyleseñ]
4. Su gibi alçaklara cânâ tenezzül itmeseñ
Bâğ-ı rif'atde bugün serv-i hırâmân [eyleseñ]
5. Gevher-i nazmın gören tahsîn ider sen de n'ola
Sözlerin gûş eyleseñ Nev'î'nün ihsân eylesen

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Bu cûy-i eşküme çeşmüm habâba döndürdüñ
Teni şu nâle kılan âsiyâba döndürdüñ
2. Döne döne beni hecr odına kebâb itdüñ
Vefâ vü luţfuñı nâr-ı 'azâba döndürdüñ

3. Ele alup dili evvel dönüp yine âhir
Şikest idüp anı câm-ı şarâba [döndürdüñ]
4. Libâs-ı köhne-i sabrı ğamuñla pâreledüñ
Havâya karşı turan şol sehâba [döndürdüñ]
5. Kıyâmeti koparup ğam döküldi necm-i sirişk
Bu cism-i Nev'î'yi çarh-ı harâba döndürdün

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Sâkıyâ bezm-i şarâb-ı nâbı bünyâd eyleseñ
Tevbeler bünyâdını bir demde ber-bâd eyleseñ
2. Murg-ı dil ey tıfl-ı nev-res oldı destüñden zebûn
Luţf idüp anı ya öldürseñ ya âzâd [eyleseñ]
3. Yadlarla 'âdet oldı hem-nişîn olmak saña
Râzîyuz bârî efendi adumuz yâd [eyleseñ]
4. Geh cefâ ğâhî vefâ itmekden ise döstum
Kurtarup havf u recâdan derde mu'tâd [eyleseñ]
5. Dergeh-i pîr-i mugâna varmasa şâd olmaz ol
Ey tarîkat sâhibi Nev'î'yi irşâd eylesen

(63)

62b

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Göñül ister yine 'ışk ile bî-sabr u sükûn olmak
Koyup üslûb-ı 'aklı tâbi'-i tavr-ı cünûn olmak
2. Bu bâğuñ âb u hâķi reng ü bûyı çünki hep birdür
Nedendür zerd olup 'âşık güzeller lâle-ğûn [olmak]
3. Mürekkebdan kalemdeñ âyine sûret-pezîr olmaz
Müfid olmaz cünûn ehline merd-i zû-fünûn [olmak]
4. Ham olsam 'ışk elinden ğam degüldür nitekim hâtem
Velî müşkil belâdur zîr-dest-i dehr-i dûn [olmak]
5. Ezelden pîşem olmış eskiden endîşem ey Nev'î
Göñülde tâze dâĝ ile gözümüñ yaşı hûn [olmak]

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ġazeliyyât-ı fî Harfûl Kâf⁷¹³

1. Dil mübtelâ-yı şehd-i lebûndür mekes-misâl
Âlûde-i belâ-yı mahabbet şikeste-bâl
2. Ey bâğ-ı hüsne serv-i ser-efrâz olan Hasan
Sâyen gibi fütâdelerüñ kılma pâ-y-mâl
3. Hâline kıl nazar nice cânlar eritdi gör
Ġam pûtesinda bu ten-i zerdim olunca kâl
4. Beñzetdi kendüsin kebke diyü cevheri
Habs eyledi kafesde idüp la'l-i nâba âl
5. Nev'î bu dâne dâne sirişküm gören sanur
Târ-ı ten-i nizâr ile bir 'ıkd-ı pür-le'âl

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Destinde hârdan ne 'aceb tutsa şâne gül
Çün zülfüne taķılmaga ister baĥâne gül
2. Şebnem degül çerâğ-ı ruĥuñ şevkine senüñ
Agladı şem' gibi gice yana yana gül
3. Gülşende sensüz itmeye ey ġonca-leb karâr
Cân bûlbûline olsa eger âşiyâne gül
4. Al eyleyüp libâsını bî-çâre bûlbûli
Öldürdi girdi göz göre boyınca kana [gül]
5. Ol iki 'ârızuñ hevesi cânda Nev'îyâ
Târ-ı za'îfe sarılu san iki dâne gül

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Berg-i sebzinden yine kılmış zümür-rüd şâne gül
Ol baĥâneyle taķılmış sünbül-i cânâna gül
2. Ġoncalar virdi dil-i pür-hûn-ı 'âşıkdan nişân
Âteşin dâğ ile döndi sîne-i sûzâna [gül]

⁷¹³ Müstensih burada yanlış başlıklandırma yapmıştır. “ Ġazeliyyât-ı fî Harfûl Kâf” demiştir fakat “Ġazeliyyât-ı fî Harfûl Lâm” olması gerekiyordu.

3. Ğonca-veş dil-teng olup tûl-i emelden assı yok
Gül gibi gel ‘arz-ı dîdâr it açıl şâhâne gül
4. ‘Ömri kûtâh olduğu bu kim bu ‘işret-gâhda
Bahş ider ‘ömr-i firâvân zümre-i mestâna [gül]
5. Nâr-ı fûrkatden kül olmuş vasl umar biñ var hezâr
Gülşen içre yüz virelden bülbül-i nâlâna [gül]
6. Nev‘îyâ tûmârı şiirimle bu rengim sözlerim
Pîş-i destârına yârin sokdı birkaç dâne [gül]

[Ğazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Ve leh-û

1. Kâse-i çeşmüme kılsam n’ola râhuñ menzil
Niçe merdümeleri ‘ışk eyledi âhır sâ’il
2. ‘âşıkun kesret-i bârân-ı sirişki ne ‘aceb
Bu cihân mezra‘asın eyler ise bî-hâsıl
3. İllere bûse virür la‘l-i lebün baña ‘itâb
Âb-ı hayvân’ı ider baht-ı siyâhum kâtil
4. Câm-ı ğamdan yükin ol tutmuş idi fâ’ide ne
Kays-ı mestün eline girse mehâr-ı mahmil
5. Nev‘îyâ şâmil-i külliyyet-i ‘irfân olsañ
Yine mâ-fevk olacakdur saña cins-i sâfil

[Ğazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Ve leh-û

1. Süregör vakt-i bahâr irdi safâsın çemenün
Andan öñdin ki çemenler bitüre hâk-i tenün
2. Satuban pireheni sâgara sarf eyle yürü
Ölice il dahı mı sarmaya dirsın kefenün
3. Oñmaduk nañl-i hazân-dîde imiş bencileyin
Bitmese mîve-i maksûdı n’ola nârvenün
4. Hâne-i derd ü ğama kâfirî bünyâd urdı
Kûhken yıksa ne ğam tarh-ı binâsın bedenün
5. Nice göz yaşı ile neşv ü nemâ bulmuşdur
Bakma Nev‘î kad-i bâlâsına her sîm-tenün

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Zülfün altında hâttün gördi rakîb-i şûmuñ
Gözinün nûrî gice gâlib olurmuş bûmuñ
2. Bezm-i rûyuñda lebünden içilür göz göre câm
Ne açık⁷¹⁴-meşreb olur halkı diyâr-ı Rûm'uñ
3. Zeyn iden meşhed-i Ferhâd'ı degüldür lâle
Komamış yirde Hudâ kanını ol mazlûmuñ
4. Yok mariz-i ğama mey gibi cevâb-ı şâfi
Meded ey pîr-i mugan mes'ele hûd ma'lûmuñ
5. Tıfl-ı eşkin ğam ile yirlere çaldı Nev'î
Kana ğarķ itdi yazuk cismini bir ma'sûmuñ

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Bilündeki şu siyeh fûta seçdi endâmuñ
Çalındı san meheke sîm-i nukre-i hâmuñ
2. İrişdi 'âlem-i vahdet safâsına sûfi
Soyup nigârı koyan halvetine hammâmuñ
3. Ayağuñ öpmege sarkan siyâh fûta mıdur
Yahûd sürer mi yüzün zülf-i 'anberin-fâmuñ
4. Görince sen mehi hammâm içinde hayretten
Dikildi kaldı yire gözleri bugün câmuñ
5. Koya libâs-ı teni câmekân-ı dünyâda
Senün eger göre Nev'î bürehne endâmuñ

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Mücellâ tığınuñ âb-ı revânı Şeh Süleymân'uñ
Güzel sürmez mi insâf eyle çirkin câm-ı sahbânuñ
2. Geçürmezler bogazdan katrece âb-ı Mesihâ'yı
Yasagı âdem öldürmez mi hey sûfi Qalâtâ'nuñ
3. Döküp hâķe şarâbı şîşesini çaldılar hâķe

⁷¹⁴ açık: açuk, D.

- Büti sındı dirîga şehir içinde mey-perestânûñ
4. Gubâr-ı zerk idüpdür tîre baht-ı âb-ı engûrî
Safalar sürse demdür kahve-nûşânı Karaman'ûñ
 5. Sıyup câmı şarâb-ı zerk ile halk oldu lâ-ya'kıl
Degülse âhırî Nev'î 'acebdür bezm-i devrânûñ

63a

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

1. Tîr-veş yüksek uçup n'eyleyesin ey gâfil
'Âkıbet seng-i mezârı idicek ser-menzil
2. Kışt-zâr-ı emele dâne dökürsin dahı sen
Bıçmege dâs-ı felek hâsıl-ı 'ömrüñ mâ'il
3. Nice 'azm ide ser-i kûyüñe bu cism-i za'îf
Başdan aşdı yem-i eşk-i revân pâ-der-gil
4. Ne 'aceb müşkil olur mes'ele-i 'ışk-ı civân
Kişi fehm eyleyimez olmayıcak lâ-ya'kıl
5. Görse lûtf-ı suhanûñ âyine-i ta'buñ ile
Nev'îyâ olur idi tûtî-i gûyâ kâ'il

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Ne bâr-ı kahr ile gam çek ne lûtfâ mesrûr ol
Ne vuslat eyle taleb yârdan ne mehcûr ol
2. Kanâ'at eyle tama' kıлма şevket-i câha
Ne mîr-i mesned-i 'izzet ne 'abd-i me'mûr ol
3. Geçinme kelleñe ser kâsesi sınar âhir
Cihân içinde gerek Cem gerekse Fagfûr [ol]
4. Nikâb-ı sûret-i esrârı açma nâdâna
Libâs-ı 'iffet ile Ka'be gibi mestûr ol
5. Çü yok bekâsı bu fânî cihânûñ ey Nev'î
Ne derd-i hecr ile gam çek ne vasla mesrûr [ol]

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. İdüp mukâbele n'eyler kitâb-ı mihri hilâl

- Senûñ cemâlûñe baksun eger dilerse kemâl
2. Hudâ cemâlûñi hıfz ide bed-naẓarlardan
Gedâlara komamış gerçi anda cây-i su'âl
 3. Efendi hâl-i dil-i pür-melâli sor gâhî
Saña bu devlet-i hüsn itdi çünki istikbâl
 4. Sürün şu mıskale-i zevrak-ı mey-i nâbı
Ola ki kalmaya mir'ât-ı dilde jeng-i melâl
 5. Dil almada o şeh-i gonca-leb ider Nev'î
Bize 'itâb ü girişme rakîbe gunc u delâl

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ûlün

Ve leh-û

1. Hâk eyle libâs-ı teni rüsvâ-yı ciḥân ol
Tut sıdk ile bir pîr etegin 'ârif-i cân [ol]
2. Taglarda komış 'ışk ile Ferhâd nişâne
Sen 'ârifkeñ 'ışk ile bî-nâm u nişân ol
3. Gel gonca-sıfat hande-zenân olma zenâna
Bülbül gibi derd ile dilâ na'ra-zenân [ol]
4. Ey dil niçe bir sûret-i zâhirde tevakkuf
Gel vâkıf-ı gencîne-i esrâr-ı niḥân ol
5. Âlâyiş-i san'atde koma tab'uhnı Nev'î
Pâk eyle sözüñ gevherini âb-ı revân [ol]

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. 'Aceb mi gülşen içinde kızarsa çihre-i gül
Çemende hep anı söylerdi muttasıl bülbül
2. Ne derd-i 'ışka bekâ var ne hüsn-i yâre sebât
Bu sebze-zâr-ı fenâda ne gül qalur ne mül
3. Meger çemende senûñ müşg-i çîn-i zülfüñ arar
Tagıldı gülşen içine sabâ ile sünbül
4. Yolında biz kırılınca cefâsını çekelüm
Tahammül eyleyimezseñ sen ey rakîb üzül
5. Nukûş-ı nîk ü bedi câmda surâhî-veş
Görüp ne hâl ise geh agla Nev'îyâ geh gül

[Ġazel]

Fe'ûlün/ Fe'ûlün/ Fe'ûlün/ Fe'ûl

Ve leh-û

1. Güzel göz güzel el güzelli mahal
Nazîrûn bulunmaz güzelsin güzel
2. Benüm serv-i nâzum efendüm meded
Cefâ ile nâzı dırâz itme gel
3. Şeh-i kâmrânsın gönüller kuluñ
Güzellikde saña bulunmaz bedel
4. Kime kim elün öpmek oldu nasîb
Sa'âdetle devlet aña virdi el
5. Seni mâ'il itmiş gibi ol gazâl
Neden düşdi Nev'î bu gûne gazel

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Sayd-ı kemend-i zülfün olup bî-nevâlaruñ
Cânlar virür belâlaruña mübtelâlaruñ
2. Bünyâd-ı 'âlemün taşı taş üzre konmadın
Taş yasadurdu râh-ı gamuñda gedâlaruñ
3. Bâlin-i fakrı mesned-i hurşîde virmeye
Başı irişse göklere ehl-i fenâlaruñ
4. Cân kılcâ kaldı cevri ü cefâdan çekilmedün
'Uşşâk çekdiler kırılınca cefâlaruñ
5. Bezm-i belâda Nev'î'ye şeftâlûlar sunar
Seng-i cefâlaruñla gelen merhabâlaruñ

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Ey perî dün gözümüzden yine pinhân [olduñ]
Kangı bi-çârelerün derdine dermân olduñ
2. Şeb-i fûrkatde koyup necm-i sirişkümle beni
Ne kara günlülere mihr-i dırâşân olduñ
3. Agladup hâr-ı belâlarda bu cân bülbülini
Kimlerün gülşenine gonca-i handân [olduñ]

4. Eyleyüp hânkah-ı gamda halîlüm bizi zâr
Bî-tekellûf gice düşmenlere mihmân [olduñ]
5. Cûybâr itdi yaşın hecr ile Nev‘î bendeñ
Gayrılar bâğına sen serv-i hırâmân [olduñ]

[Ġazel]

Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün

Ve leh-û

1. Bu devr içre ne bezm-i gül ne cân-ı hoş-güvar eksük
Hemân bir hüsn ile noksânı yok gül yüzlü yâr [eksük]
2. Mey-i bî-gış gibi bir pâk-meşreb bulmaduk yohsa
Çemende ne güzel sâkî ne bûseyle kinâr eksük
3. Mahabbet bûyın almış bir basîret ehli ‘ârif yok
Ne gülde reng ü bû kemter ne gülşende hezâr eksük
4. Tokuz kat çarhı bir kezden geçer bir âh yok gerçi
Ne yay olmuş kad-i ‘âşık ne tîr-i âh ü zâr [eksük]
5. Tolundı mâh-ı nev gibi felekde sâgar ‘işret
Ne gözde kanlu yaş zâ‘il ne dilden inkisâr [eksük]
6. Mahabbet şâhının Nev‘î yarar bir şâh-bâzıdur
Elinde râm olur şâhin bakışlu bir şikâr [eksük]

[Ġazel]

Fâ‘îlâtün/ Fâ‘îlâtün/ Fâ‘îlün

Ve leh-û

1. Tende tâbuñ cânda oduñ var senüñ
Dilde sevdâ-yı şühûduñ var senüñ
2. Sünbülünden ayağumda silsile
Başda dûd-ı kebûduñ var senüñ
3. ‘Aks-i rûy-i yârsın âyînede
Şanma ey ‘âşık vücûduñ var [senüñ]
4. Sûfî-i mutlak geçersin sübhada
Yüz girihle biñ kuyûduñ var [senüñ]
5. Nev‘îyâ dem-sâz-ı ‘ışk olduñ gibi
Haylî sûz ile sürûduñ var senüñ

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Ol levendâne reviş ol tarz-ı makbûlûñ senüñ
Halk-ı dünyâyı ser-â-ser eyledi kuluñ senüñ
2. Şeh-süvârum bir selâmuñ görmedi üftâdeler
Pây-mâl olanları çignetmedür yoluñ senüñ
3. Kim sorar 'ışķ ehlinüñ la'l-i lebiñden kanını
Bir degüldür küşte 'âlem cümle maktûlûñ senüñ
4. Kaç başı var 'âşıkun kim ola destüñden halâs
Çekmege kullâb iken her ca'd-i mergûlûñ senüñ
5. Fârig oldum dirdi Nev'î bî-vefâlar sevmeden
Şimdi olmuş biñ dil ü cân ile meşgûlûñ senüñ

(64)

63b

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Nev-bahâr oldu güneş kıldı hamel burcın mahal
Berre-i biryân ile câm-ı mey iç gülzâra gel
2. Gösterüp zambak yed-i beyzâyı nergis açdı göz
Oldı gülşen zîb-i ezhâr ile bir zîbâ güzel
3. Zevrak-ı sahbâyı sâkî turmayup çekdürmede
Gül re'îs olmuş tonanmadur çiçekler fi'l-mesel
4. Hây-u-hûy-ı savma'a tabl-ı riyyâdur sûfiyâ
Şimdi hep hâl ehline etrâf-ı gülşendür mahal
5. 'ışķdur mâ'ü'l-hayât-ı meşreb-i erbâb-ı dil
'ışķdur bu âb u hâķüñ mezra'ından mâ-hasal
6. Nev'îyâ şimden girü her murg-ı nâķîz ötmesün
Tûtî-i tab'um terennüm kıldı bir garrâ gazel

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Gice gündüz benem ol mu'tekif-i künc-i melâl
Mütelâşî vü perîşân u müşevveş-ahvâl
2. Lâübâlî-sıfat u Vâmık u Mecnûn-sîret

- Bî-nevâ-tab' u gedâ-meşreb ü dervîş-hısâl
3. Mübtelâ-yı elem-i fûrkat ü dil-haste-i ğam
Harem-i sohbeta nâ-mahrem ü mahrûm-ı visâl
 4. Sâz-ı mutrib gibi cân-beste-i evtâr-ı emel
Beyt-i şâ'ir gibi dil hânesi pür-vehm ü hayâl
 5. Mîve-i ter yirine urdı baña çûb-ı cefâ
Bâğ-ı ümmîdde her besledüğüm tâze nihâl
 6. Bir bölük tâ'ife silkinde giriftâram kim
Bir gelür anlara har-mühre ile 'ıkd-ı le'âl
 7. Suhan-ı 'ışk harâm oldu mey-i nâb gibi
Şimdi her bengî hayâline dinür sihr-i halâl
 8. Bunca bâr-ı eleme nice tahammül kılsun
Nev'î-i haste-dil ü 'âşık-ı bî-sabr u mecâl

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Hûblardan nutk-ı şekker-bâr umarsın ey gönül
Sûret-i dîvârdan güftâr umarsın ey gönül
2. Tûr-ı 'ışka kılmaduñ nûr-ı hidâyetle 'urûc
Şâm-ı ğamda cîlve-i dîdâr umarsın ey [gönül]
3. Dîdeden mestûr olur bir hâlî yokdur 'âşıkun
Hâne-i hammârdan esrâr umarsın ey gönül
4. Çârsû-yı derd ü ğam eksüklüler bâzârıdur
Bunda sen bir assılu bâzâr umarsın [ey gönül]
5. Görmedük Nev'î gibi bir zerrece bûy-i vefâ
Bunda sen yer asılû bâzâr⁷¹⁵ umarsın [ey gönül]

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ġazeliyyât-ı fî Harfûl Mîm

1. Ne fursat oldu ki hâl-i dili hikâyet idem
Ne vüs'at oldu ki hicrân ğamın rivâyet idem
2. Ne bir şehenşeh-i 'âdil bulundu kim varam
Bu zulmı 'âdet iden şâhdan şikâyet [idem]
3. Ne 'arz-ı hâle meded var ne dilde sabra mecâl

⁷¹⁵ Bunda sen yer asılû bâzâr: Sen bu bagun güllerinden bâr, D.

Ne çâre n'eyleyeyin bilmezem ne hâlet idem

4. Murâdı çün beni güldürmemekdür ol zâlim
Revâ budur ki hemân aglamagı 'âdet [idem]
5. Kapuñda ölmege Nev'î'ye mâni' aldı rakîb
O seg komadı ki bir lahza istirâhatt [idem]

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Boyuñdur matlab-ı a'lâ-yı cân-ı mübtelâ 'ömrüm
Şaçuñdur mebd-i sevda 'akl-ı pür belâ'ömrüm
2. Şifâ umsa n'ola 'Îsî lebüñden cism-i bimârum
Ölince hastalar kesmez hayâtından recâ 'ömrüm
3. Nihâl-i kaddümi pejmürde kılma teşne-dillikden
Akar su gibi olmaz hûb-rûlıkda bekâ ['ömrüm]
4. Dimişsin kim halâs olmaz elemden olsa biñ cânı
Yoluña cism-i bîmârum degül cânlar fedâ 'ömrüm
5. Ne 'ömr-i Nûh virmiş Hâk aña ne tâkat-i Eyyûb
Ya Nev'î sen boyı-serve kaçan vâsıl ola ['ömrüm]

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ġazeliyyât-ı fî Harfûl Nûn

Ve leh-û eyzân

1. Refâtârı tutdı kebk-i hırâmân revişlerin
Gösterdi kaddi serv-i gülistân revişlerin
2. Bir câm içürse lutf ile biñ nukl-i ğam sunar
Ol bî-vefâ ider bize devrân revişlerin
3. Kaddüñ hevâsına düşüp ey serv-i cûybâr
Tutdı çemende eşk-i firâvân [revişlerin]
4. Hercâyılıkda gün gibi noksânı kalmadı
Öğrendi ol sanem meh-i tâbân revişlerin
5. Nev'î 'arûs-ı şî're virüp zîver-i edâ
Nazm ehline unuttura Selmân revişlerin

[Ġazel]

Mef'ûlû/ Fâ'ilâtûn/ Mef'ûlû/ Fâ'ilâtûn

Ve leh-û

1. Câm-ı safâ gerekmez dünyâ-yı dñn elinden
Merdâneler şikârı almaz zebûn elinden
2. Ġam çekme câm-ı mergi yeksân sunar zamâne
Dil safhasına bakdum etrâfı cümle meşrûh⁷¹⁶
3. Ol zehri Cem de çekmiş gerdûn-ı dñn elinden⁷¹⁷
Bildüm bu nüsha çıkmış bir zü-fünûn elinden
4. Kef keŒ geçer deñizler 'ışk ile muztarib-hâl
Taglar şikâyet eyler sabr u sükûn elinden
5. Ferhâda öz vücûdı taglarca hâ'il idi
Yohsa degüldi 'âciz ol Bîsütûn elinden
6. Hâli degül gönülden hergiz o zülf ü şâne
Kârûm katı müşevveş hâl-i derûn elinden
7. Ehl-i safâ dilinden bir şî'r didi Nev'î
Geh şükr ü geh şikâyet 'ışk u cünûn elinden

[Ġazel]

Mefâ'ilûn/ Mefâ'ilûn/ Mefâ'ilûn/ Mefâ'ilûn

Ve leh-û

1. Okur 'âşık vefâ resmin yine haţtt-ı nigârından
Cihân gülzârınınñ aña çıkar yok sebze-zârından
2. Gözi açılmaya kühl olsa hep hâk-i Sıfâhânî
Şular kim kühli tercîh eyledi kûyüñ gubârından
3. Mahabbet mihri kim dil hânesine olmaya lâmi'
Ne assı var bu bezmüñ câm-ı hurşîd-i iştihârından
4. Geçüp nâsıh sözinden pîrlikde bâdeye düşdüm
Geçürürmiş kişiyi nev-cüvânlar ihtiyârından
5. Bize Nev'î berâber oldu renc ü râhaţt-ı gîtî
Ne mahzûnuz hazânına ne açılduk baharından

⁷¹⁶ Dil safhasına bakdum etrâfı cümle meşrûh: Ol zehri Cem de çekmiş gerdûn-ı dñn elinden, D.

⁷¹⁷ Ol zehri Cem de çekmiş gerdûn-ı dñn elinden: Dil safhasına bakdum etrâfı cümle meşrûh, D.

[Gazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Degüldür hâk-i sînem şerha şerha tîg-ı hasretten
Cemâlün mihrine karşı şikâf olmuş harâretten
2. Göñül kim 'arş-ı a'lâdur senün fikr-i lebün anda
Mesîh-âsâ 'urûc-ı âsümân itmiş letâfetden
3. Kul olduguma hatttuña ider şâhıdlığı la'lün
'Acebdür göz göre esrâr yir düşmez şehâdetden
4. İrem gülşenlerinden bir güzel gûşe bünâgûşuñ
Hat-ı sebz-i ruhuñ bir kıt'adur bâğ-ı melâhattden
5. Yakûp kül eyledi Nev'î nâz-ı 'ışk-ı habîb
Ne tâb-ı sabra meded ne karara kudret var⁷¹⁸

64a

[Tercî-i Bend]

Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

1.

1. Feyz-i lütfuñla tâze bâğ-ı vücûd
Dem-i cân-bahşuñ-ile dil hurrem
2. Câmda içdi Hazret-i Câmî
Mey-i 'ışkuñla nice kâse-i Cem
3. Muktebis pertev-i cemâlünden
Enverî vü Kemâl-i milk-i 'Acem
4. Hâr ü hâşâk-i milk-i Nişâbur
'İtr-ı hâküñle gül gibi hoş-dem
5. Kadrüne 'arş-ı âsmân eyvân
Bende-i kemterün niçe Keyvân

2.

6. Gerçi kim âb-ı rûy-ı rindânuz
Hâk-i dergâh-ı ehl-i 'irfânuz
7. Cânı kılduk nisâr tut ma'zûr
Gonca-veş çünki teng-destânuz

⁷¹⁸ Yakûp kül eyledi Nev'î nâz-ı 'ışk-ı habîb / Ne tâb-ı sabra meded ne karara kudret var: O tersâ-beççeyi büt-hânede seyr itdi ey Nev'î / Tayandı kaldı suretler der ü divâra hayretten, D.

8. Bir bölük bî-kes ü fakîr ü zelil
Müstahikk-i ‘atâ vü ihsânuz
9. Haste-i ‘ışk isek bi-hamdi’ llâh
Sîne-bîmâr u ten-dürüstânuz
10. Degülüz ehl-i dâniş ü bîniş
Dergehüñde senüñ senâhânuz
11. Mahv-ı hestî vü lezzet-i mestî
Nice olur diyü zâr u hayrânuz
12. Gülşen-i vahdete gehî bülbül
Gâh murg-ı hezâr-destânuz
13. Luţf-ile şâdmân u kahra melûl
Gâh handân u gâh giryânuz
14. Olmaduk diyü yek-dil ü yek-rû
Çâk çâk oldu sîne nâlânuz
15. Ney-i ‘ışk ile olmaduk dem-sâz
Bu hevâ âteşinde sûzânuz
16. Ey müşîr-i tarîk-i güm-şüdegân
Sebeb-i ihtidâ müzîl-i gümân

3.

17. İtmeg için seni efendi kenâr
Ak deniz dürr-i eşkin itdi nisâr
18. O kenâruñ safâsıdur ki henûz
Eksik olmaz hurûşı leyl ü nehâr
19. Her biri kesb-i âb-ı rûy eyler
Hâķüñe ilticâ iden ebrâr
20. Güneşi balçık eylemez mestûr
Eyledüñ gerçi hâķ içinde karâr
21. Oldı vasfuñda ney-şeker mânend
Tarz-ı tercî‘-i bend-i Nev‘î-i zâr
22. Virür ehl-i mezâka her bendi
Zikr olundukça lezzet-i tekrâr
23. Bahr-i nazmumda her düri nâ-yâb
Mevc-i ‘ışķuñla tutdı semt-i kenâr
24. Umarın ilte her dür-i pâkin
Şark u garba sefâyin-i eş‘âr

25. Ya'nî medh-i şerîfün oldugı-çün
İ'tibâr ideler ülü'l-epsâr
26. Umarın kim saña olan meddâh
Feyz-i luṭfuñdan olsa ber-hûrdâr
27. Ey medâr-ı mekârim ü 'irfân
'Umde-i halk u zübde-i a'yân

[Tercî-i Bend]

Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

1.

1. Yıkılup kasr-ı 'âlemün tâkî
Oda yansun sipihrüñ evrâkî
2. Gözden oldı niḥân o mâh-cemâl
Yaksa âhum 'aceb mi âfâkî
3. Kârger olmadı teb-i ecele
Ne 'azîmet ne rukye-i râkî
4. Hukemâ ittifâk idüp hergiz
Bulmadılar bu zehre tiryâkî
5. İçdi câm-ı ecel o şîrîn-leb
Telh-kâm olsa tañ mı 'uşşâkî
6. Yire çal câm-ı şevki ey sâkî
Gitdi bezm-i zamânedden Bâkî⁷¹⁹

2.

7. Yıkıl ey çarḥ-ı bî-sebât yıkıl
Bozul ey âsiyâb-ı bî-hâsıl
8. Çünkü devrüñ murâdum üzre degül
Üstüme durma gel olup hâ'il
9. Niçün itdün hazîz-i ḥâkî makar
Ol mehe âsmân iken menzîl
10. Su gibi her yaña revâne iken
İtdün ol serv-i nâzı pâ-der-gil
11. Mey-i nûşîn-i dehr zehr-âlûd
Yine magrûr olur buña 'âkıl
12. Yire çal câm-ı şevki ey sâkî

⁷¹⁹ Bu manzum mütekerrir tercî-i benddir Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: Yire çal câm-ı şevki ey sâkî / Gitdi bezm-i zamânedden Bâkî

Gitdi bezm-i zamâneden Bâkî

3.

13. İçdi câm-ı ecel yüki yetdi

Bezm-i ‘uşşâkı telh idüp gitdi

14. Va‘de-i vuslat eylemişdi meger

Eceli irdi va‘desi yetdi

15. Dikdi ol servi hâke dest-i fenâ

Naḥl-i maksûdumuñ işi bitdi

16. Göz yumup bu ciḥân-ı fânîden

Dâr-ı ‘ukbâya irtihâl itdi

17. Kendüye çün açıldı dâr-ı bakâ

Der-i fânîyi ol da berkitdi

18. Yire çal câm-ı şevki ey sâkî

Gitdi bezm-i zamâneden Bâkî

4.

19. İtmege anı telh-kâm-ı ecel

Sâkî-i devr içürdi câm-ı ecel

20. Penbeyi gel çıkar kulaguñdan

Saňa da irişür peyâm-ı ecel

21. Gül gibi sînesin siper itdi

Gelicek ol mehe sihâm-ı ecel

22. Mısr-ı hüsnin harâba virdi gelüp

Leşker-i ḥatṭı gibi şâm-ı ecel

23. Âşiyânında sayd ider mürğı

Ne kadar çâbuk olsa dâm-ı ecel

24. Yire çal câm-ı şevki ey sâkî

Gitdi bezm-i zemâneden Bâkî

5.

25. İtdi dâr-ı bakâya çünki güzer

Ḳıl İlâhî ‘inâyetüñ rehber

26. Teşne-leb saňa cân atup gitdi

Sunasın diyü destine kevser

27. Yüz yire kodı dergehüñde senüñ

Cürmine ya‘nî i’tiraf eyler

28. Hâḳden götürüp aña eyle

- Ol ki lâıkdur ey şeh-i berter
29. Çün şikest itdi bu fenâ câmın
Nev'îyâ bezm-i huldi ide makar
30. Yire çal câm-ı şevki ey sâkî
Gitdi bezm-i zamânedan Bâkî

[Gazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Nedür bu tavr-ı lâtif ü nedür bu hôş reftâr
Nedür bu lâ'l-i şeker-bâr u lezzet-i güftâr
2. O şive ile tekellüm o nâz ile hande
O ğamzelerle bakışlar o nergis-i bîmâr
3. O Türk-i çeşm-i kemân-keş o nâvek-i müjgân
O ebruvân-ı mukavves o ğamze-i Tâtâr
4. Meded bu nâz u revîşler meded bu cünbişler
Komadı zerrece dilde sükûn u sabr u karâr
5. O nağl-i kâmet-i mevzûn nedür Ta'âla'llah
Fütâde sâye-sıfat aña cân-ı Nev'î-i zâr

[Gazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Dimeñüz dîv rakîbe işi hem-demlikdür
'Aceb olmaz o perî n'eylesün âdemlikdür
2. Râm aglayarak 'âşık-ı bî-çân seni ⁷²⁰
Gözi yaşı anuñ ey kebk-i derî yemlikdür
3. Zâyi' olmaz güzelüm tohm-ı emel görme misin
Gözlerüñ küştesinüñ meşhedi bâdemlikdür
4. Nev-cüvânlar var iken sûfî dutup pîr etegin
Zâl-i nefsi yeñebilmek kişi Rüstemlikdür
5. Ğam-ı dünyâ ile şimdi n'ola mahzûn olsam
Buña şâdam ki ğamuñ âhiri hürremlikdür
6. Kılma ⁷²¹ eksükligine Nev'î-i zârın ⁷²² sanemâ
Ehl-i keyfûñ işi hep kanda ise kemlikdür

⁷²⁰ çân seni: çâresini, D.

⁷²¹ Kılma: Kalma, D.

⁷²² Zârın: mestün, D.

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Döymeyüp hecrüñe eyler ten-i bîmâr sefer
Gerçi dirler kim olur hastaya düşvâr sefer
2. Ġam-ı 'ışkuñ sefer eylersem olur dilde füzûn
Arturur mâlını çün eyleye tüccâr sefer
3. Göñül ister ġam-ı zülfüñle ide terk-i diyâr
Âdeme müşkil olur gerçi ki şeb-târ sefer
4. Dil ise sabr idemez sende ise yok insâf
Âh kim lâzım olupdur baña nâ-çâr sefer
5. Sefer it derdüñe tîmâr ola şâyed Nev'î
Bâ'is-i sıhhañ olur eylese bîmâr sefer

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. İşigünñde ten şikest olmuş yatur üftâdedür
N'eylesün miskîn nazardan düşdi merdüm-zâdedür
2. Za'fdan görmez beni ol iki fettân gözlerün
Yohsa cân saydına tîr-i ġamzeler âmâdedür
3. Hâk olup yoluñda ten girse gubârum çeşmüñe
'Aynüñe gelmez yine hep iltifâtuñ yadadur
4. Ben fakîrün nâlesin ġuş itmese olmaz 'aceb
N'eylesün ol mâh-tal'at evc-i istignâdadur
5. Süretâ Nev'î egerçi yok kemâlüm nâkısıım
Harf-i 'illetden hele levh-i zamîrüm sâdedür

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Hâk ol ey dil gözleme a'lâyı rif'at bundadur
Nefs-i bed-hâha hevâ-dâr olma 'izzet bundadur
2. Şadr-ı câha ragbet itme saff-ı na'l olsun yirün
'Ârif ol gel ġuşe-i hammâra hürmet bundadur
3. Hâneñe hiç senden artuk sıgmasun zenbûr-veş
Vahdetün zevkini hâl eyle halâvet bundadur

4. Zâtuñı cezb eylesün şems-i Hâkîkat ey gönül
Jâle gibi ‘azm-i bâlâ kıl letâfet [bundadur]
5. Câna gelmiş hasta diller var iken ol gönca-leb
Şerbet-i la‘lin sunar agyâra hikmet [bundadur]
6. Kahr-ı dehr ile olur tûtî gurâba hem-nişîn
Yine şekvâyı gurâb eyler garâbet [bundadur]
7. Haşr olup ferdâda hûd girmez behâyim cennete
Vâ‘iz-i har vasl umar Nev‘î hamâkat [bundadur]

(65)

64b

[Murabba]

Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilün

1.

1. Hasret-i rûyûñ ile eylemeyüp mâha nazar
Dide-i ter giceyi gündüze katmış aglar
2. Uyumam hecrûñ ile her gice tâ vakt-i seher
A begüm n’olur idi bir gicecük gelseñ eger

2.

3. Gicemüz hecrûñ ile bir yıl olur gelmez iseñ
Dildeki sabr u sükûn zâ’il olur gelmez iseñ
4. Gönümüz gayrılara mâ’il olur gelmez iseñ
A begüm n’olur idi bir gicecük gelseñ eger⁷²³

2.

5. Vuslatuñ bezmine devrân bizi demsâz itse
Gönümüz ‘arz-ı niyâz itse gözüñ nâz itse
6. Keşf-i râz itmege mestâneler âgaz itse
A begüm n’olur idi bir gicecük gelseñ eger

3.

7. Mey içüp kayd-ı gam u gussadan âzâd olsak
Yapılup dilde belâ rahnesi âbâd olsak
8. Gözümüz gönümüz açılsa gülüp şâd olsak
A begüm n’olur idi bir gicecük gelseñ eger

⁷²³ Bu beyit ve bundan sonraki beyitler 64b kısmında yazılmamıştır. Bu beyitler mecmuanın 58a kısmında yazmaktadır. Bu kısımlar 58a kısmından alınmıştır.

4.

9. Tatalum kadrümüzi şimdiye dek bilmez idüñ
Dâmen-i luţfuñ-ile yaşumuzu silmez idüñ
10. Bedr iseñ de n'ola bir gicede eksilmez idüñ
A begüm n'olur idi bir gicecük gelseñ eger

5.

11. İrtenuñ issi var ey meh bize ferdâyı kosañ
Rahm u şefkat demidür ceng ile gavgâyı [kosañ]
12. Güldürüp Nev'î'yi 'âşıkларуñ aglayı kosañ
A begüm n'olur idi bir gicecük gelseñ eger

[Gazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Tugrâ-nüvîs şanma ki zerrîn nişân çeker
Ol şâha tuhfe bir saru tozlu kemân çeker
2. Kânûn-ı 'ayşî kurmag-içün sebze-zârda
Sünbül berât-ı şâh-ı bahâra nişân çeker
3. Bir tîr-i râstdur elif-i nâm-ı şehriyâr
Tugrâ-yı hükmi rûy-i 'adûna kemân çeker
4. Tugrâ degül bu bahr-i letâfetde fî'l-mesel
Keştî durur ki anı iki rîsmân çeker
5. Resm-i nişânuñ olmada gitdükçe ser-firâz
Bir nev-cüvân gibi ki kad-i dil-sitân çeker
6. Bilmez cefâ-yı dehr ile kan yutdugum benüm
La'l-i lebûñ ki câm-ı mey-i ergavân çeker
7. Şekl-i kemân olursa n'ola Nev'îyâ tenüm
Bunca belâ yükin bir iki üstühân çeker

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Zümre-i fakr u fenânuñ yârıdur dervîşler
'İzzet ü kadr ehlinüñ agyârıdur dervîşler
2. Halka halka dâğlar tolmuş ten-i 'uryânları
Şâh-ı 'ışkuñ tîg-ı cevherdârıdur [dervîşler]
3. Merkez-i vahdetde bunlar oldılar sâbit-kadem

Muttasıl bir noktanuñ pergâridur dervîşler

4. Tenlerin bunlar fenâ yolında kılmışlar gubâr
Cür‘a-dân-ı ‘âlemüñ esrârıdur [dervîşler]
5. Nev‘îyâ zulmetde qalmışlar ışıklardur dime
Özge şem‘üñ mazhar-ı envârıdur dervîşler

[Ġazel]

Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün

Ve leh-û

1. Senüñ mahzûnuñ olmak baña şâdân olmadan yegdür
Ġamuñla ağlamak illerle handân olmadan [yegdür]
2. Cihânüñ ‘izz ü câhın böyle iz‘ân eyledüm ben kim
İşigüñde kul almak dehre sultân [olmadan yegdür]
3. Düşüp kûy-ı harâbât içre sûfî kâse-lîs olmak
Serîr-i devlete fagfûr u hâkân olmadan [yegdür]
4. Cihân-ı bî-sebâtuñ ragmına devr itdürüp câmı
İçüp lâ-ya‘kıl olmak şâh-ı devrân [olmadan yegdür]
5. Şarâb-ı ‘ışk ile Nev‘î gibi mest-i müdâm olmak
Bakup bu ni‘met-i dünyâyâ hayrân olmadan [yegdür]

[Ġazel]

Mefâ‘ilün/ Fe‘ilâtün/ Mefâ‘ilün/ Fe‘ilün

Ve leh-û

1. Ne râh-ı ‘ışka nihâyet ne bahr-i şevke kenâr
Ne tende tâb ile kuvvet ne cânda sabr u karâr
2. Ne rûz-ı fûrkate âhir ne şâm-ı hecre seher
Ne gözde hâb u ne hûd başda devlet-i bîdâr

65a

[Ġazel]

Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün

Ve leh-û eyzân

1. Bu baht-ı ser-nigûnum hâbdan bîdâr olur bir gün
Bu devlet böyle qalmaz mest iken hüşyâr [olur bir gün]
2. Açılır her der-i beste bulur sıhhatî dil-i hasta
‘Adûlar yâr olup bîgâneler ğam-hâr [olur bir gün]
3. Şarâbın vâ‘iz ü sûfî tuyup keyfiyyet-i hâlin
Niçe müftî müderris vâkıf-ı esrâr [olur bir gün]

4. Togup vahdet günü âhir gider bu zulmet-i kesret
Bilişür yadlar agyâr olanlar yâr olur [bir gün]
5. Yüri var haslardan iltimâs-ı luṭf-ı ‘âm eyle
Senüñ de yaraña Nev‘î gibi tîmâr olur [bir gün]⁷²⁴

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve leh-û eyzân

1. Gelmege mânî‘ tutup ey döst bârân oldugın
Yaşumuñ añmaz mısın seyl-i firâvân oldugın
2. Ağlamakdan çıkdı göz ğarḳ itdi eşküm ‘âlemi
Pâdişâhum göz göre ister misin kan oldugın
3. Kim severse seyl-i eşk ile yolın pâk eylesün
Kimse yârüñ istemez âlûde-dâmân [oldugın]
4. Şîşe-i sahbâdan öğren hûblık temkînini
Söylemez ğayra bilür âşûb-ı devrân [oldugın]
5. Nev‘î-i âşûftenüñ bir gün ola kim göresin
Râh-ı ğamda küşte-i şemşîr-i hicrân oldugın

[Ġazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

Ve leh-û eyzân

1. Oldı çemende şimdi bisât-ı zümürüdîn
Nazm ehline gazel dimege tâze bir zemîn
2. Yazdı simât-ı ‘işreti perverdigâr-ı sun‘
Bir resm ile ki yazmaya nakkâş-ı naḳş-ı Çîn
3. Yaprakdan esdi bâd-ı seher lâle-zârda
Kodı aşaga yelkenini berg-i yâsemîn
4. Ser-sebz ü hurrem itdi nişîmenleri sabâ
Sa’y it getürmege ele bir yâr-i hem-nişîn
5. Vuslat müyesser olmadı elde yesâr yok
Nev‘î şarâb-ı nâba no’la eylese yemîn
6. Ferş-i çemende her biri zer yasdanup yatur
Kıldı hazân gedâları Kârûn ile karîn
7. Naḳş-ı hazândan örnek alup nev- ‘arûs-ı bâğ

⁷²⁴ Bu gazelden sonraki manzum Farsça’dır. Çalışmanın son sayfasında manzumin fotoğrafı koyulmuştur.

Bildi fenâya varacağın ‘ömr-i nâzenîn

[Ġazel]

Fâ’îlâtün/ Mefâ’ilün/ Fe’ilün

Ve leh-û eyzân

1. Cân u dil yoluna revân olsun
Hâcî hâcîyi Mekke’de bulsun
2. Durmasun bezm-i ğamda destüm boş
Gözümüñ câmı kan ile tolsun
3. Ğonca-i la’l-i âbdârûnsuz
Bâĝ-ı dehrüñ çiçekleri solsun
4. Yollar üzre firâk-ı zülfüñ ile
Şaçımı nahl-i yâsemen yolsun
5. Mîve-i vaslı Nev’î’ye dime hâm
Olsun ey nâzenîn nihâl olsun

[Ġazel]

Mef’ûlü/ Mefâ’ilü/ Mefâ’ilü/ Fe’ûlün

Ve leh-û

1. Güftâr-ı lebüñ kâşif-i esrâr-ı hafîyye
Reftâr-ı kadüñ mücid-i etvâr-ı seniyye
2. Müşĝîn saçuñı ince belüñde gören eydür
Bundan salınur var ise ‘uşşâka beliiyye
3. Hıdmetde gice şâhid-i mey derledi kanlar
Oldı sanasın başda habâbı ‘arakıyye
4. İçdükde mahabbet meyini bezm-i ezelde
Bir pâre kodum Kays ile Ferhâd’a bakıyye
5. Nev’î’ye geçerken güle bakdı seg-i kûyüñ
El-minnetü li’llâh zihî luţf u ‘atiyye

[Ġazel]

Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün

Ve leh-û

1. Göñül virme gözüñden dūr olan her mâh-ı tâbâna
Nazar kıлма saña yüz vermeyen mihr-i dırahşâna
2. Salup el evvelâ da‘vet kıılır pâ-mâl ider soñra
Koşulma su gibi her gördüğüñ serv-i hırâmâna
3. Senüñ sa’y eyleyüp yildüklerüñden çün safâsı yok

Dolaşma Ka‘be-i ‘ulyâ olursa kûy-i cânâna

4. Şarâbı Âb-ı hayvân olsa câmı sâgar-ı Cemşîd
Dilâ peymân-şiken dildâr elinden içme peymâne
5. Hâkikatde güzel sevmek gibi Nev‘î belâ olmaz
Husûsa kim Hâkikatsüz ola turmaya peymâna

[Ġazel]

Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün/ Mefâ‘ilün

Ve leh-û

1. Ruḥın ‘arz itdi ol meh bûseye sürdüm yüzüm pâya
Bi-hamd’llâh baña yüz tutdı devlet el virüp pâye
2. Ğam-ı ‘ışk ile yaşum yollar idüp bâğ-ı sînemde
Dil-i zârı akıtdı âkıbet bir serv-i bâlâya
3. Bugün ben küştesiyem bir sipâhî şeh-levendün kim
Güzeller içre gülgün-ı ruḥın salmışdur alaya
4. Cihanda kendü gölgemden kaçır bir derdmendem ben
Rakîbâ gel beni incitme yâre olma hem-sâye
5. Neye salsan gider hizmetde bendeñdür senün Nev‘î
Dem-i vuslatda ol bî-çâreyi tek salma ferdâya

[Ġazel]

Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilün

Ve leh-û

1. Bulmamış bencileyin var-ise hemdem bu gice
Kararup tutdı sipîhr âyinesin ğam bu gice
2. Yine bir Yûsuf-ı dîrîne ğamın yâd kılp
İtdi Ya‘kûb-ı felek bir yeñi mâtem bu gice
3. Künc-i ğamda yaturam teşne vü bîmâr u ğarîb
Ne kes ü yâr üne ğam-hâr u ne mâtem bu gice
4. Şem‘-i bahtum söyünüp şöyle karardı ‘âlem
İşigün çarḥına yol bulmadı nâlem bu gice
5. Ne ruḥ-ı kevkeb-i ikbâl ne şem‘-i devlet
Nev‘îyâ batdı yem-i zulmete ‘âlem bu gice

[Ġazel]

Mef‘ûlü/ Mefâ‘ilü/ Mefâ‘ilü/ Fe‘ûlün

Ve leh-û

1. Dökdüm müjemün hârını çâh-ı nazar üzre

- Dâm itdüm ol âhû gelecek reh-güzer üzre
2. Cân rihlet ider lebini agzuma sundı
Şeh kullarına dirlik idermiş sefer üzre
 3. Mir'ât-ı dili tutmuş idi jeng-i havâdis
Hatt-ı ruḥ-ı dilber keder oldu keder üzre
 4. Ko garralığı olur el üstinde el ey mâh
Gör rif'atini pençe-i mihruñ kamer üzre
 5. Andan dir idi gevher-i pâkîzeñi Nev'î
Bir asl-ı şerîf olsa dahı bü'l-beşer üzre

(66)

65b

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

1. İdüp kat'-ı ta'alluk tîg-ı hecr ile gedâlardan
Neden düşdi kesildüñ pâdîşâhum âşinâlardan
2. Beni terk eyleyüp bezm-i belâlarda didüñ yâ-hû
Ferâmûş itme bârî göz ucıyla merhabâlardan
3. Vefâ vü lutfuña layık degülsek bârî cevri eyle
Bizi cânâ niçün 'add eylemezsin mübtelâlardan
4. Rakîb-i bed-likâlarla işitdüm sohbet itmişsin
Vücûduñ saklasun Bârî belâlardan kazâlardan
5. Göñül hercâyî dilber bî-Hakîkat n'eylesün Nev'î
Şikâyet bî-vefâlardan şikâyet bi-vefâlardan

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û eyzân

1. İçüp câm-ı devrânı mesrûr olmag istersin
Harâb olmaduguñ yitmez mi ma'mûr olmag istersin
2. Irakdan göz ucıyla merhabâya kâ'il olmazsın
O şâhuñ iltifâtından meger dûr [olmag istersin]
3. İçüp mâ'ü'l-'asel yakmak dilersin şem'-i kâfûrî
Sunup nîş-i cefâyı halka zenbûr [olmag istersin]
4. Dutarsın şekilleri bezminde her şeb âhından şeb'î
Eşkinden olan 'âyâna manzûr [olmag istersin]
5. Cebînüñ çîn idüp magrûr olursın devlete Nev'î

İtine kâse-lîs olduñsa fagfûr [olmag istersin]

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Çıkdukda çâh-ı sîneden ey kaşları kemân
Cân-ı za'îfe oklarıñı eyle nerdübân
2. Rihlet güninde derdüñi dilden ayırmadıñ
'Azm-i sefer kılanlara lâzımdur armagan
3. Biz şöl hümâ-yı evc-i temennâ yüz ki irmedi
Herkez meşâm-ı kadrümüze bûy-i üstühân
4. Her kim nesîm ma'rifet irmez dimâgına
Birdir aña piyâz ile gülberg-i bustân
5. Nev'î'nüñ oldı sen gül-i nâ-reste şevkine
Erbâb-ı 'ışka her sözi bir tâze dâstân

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzân

1. 'Âlem-i vuslat ba'îd olmazdı hergiz yârdan
'Âlemi hâlî bulayduk bir nefes agyârdan
2. Yârdan kesme tazarru' semtini Mansûr'ı gör
Bir ten-i bî-cân iken boynın egerdi dârdan
3. 'âşık ölmez câm-ı 'ışk ile nihâyet mest olur
Şöl ışıkdur kim geçer keyfiyyet-i esrârdan
4. Vuslat ile gicesin gayruñ o meh-rû Kadr idüp
Men' ider didârını bir 'âşık-ı bîdârdan
5. Geçdi ânı hüsni ol serv-i revânuñ Nev'îyâ
Geçmedi ammâ o hergiz şîve-i refâtardan

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Esîr-i zülfüñ olalı bedenden ayru bu cân
Giceyle taşrada ıalmış garîbe döndi hemân
2. Hilâl iken de bulur bedr iken de rif'ati mâh
Zamânede bir olur hep kemâl ile noğşan
3. Gönülde âteş-i hasret gözümde hûn-ı ciger

Birisi da‘viye mâni‘ birisi ‘ışka nişân

4. Şaçar türâb-ı mezellet zamâne başumuza
Mükedder olsa n’ola cûybâr-ı eşk-i revân
5. Şikeste olduğu bu hasta bekler ey Nev‘î
O nergis üzre ham olmuş hilâl-i müşg-efşân

[Gazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve leh-û eyzân

1. Fûrkatüñde itdügüm feryâdı yâd itmez misin
Cevr ü bîdâd itdügün ‘uşşaka dâd itmez misin
2. ‘Ayn-ı luţfuñla elemeler ‘âlem oldu döstüm
Luţf idüp bu hâtır-ı nâ-şâdı şâd [itmez misin]
3. Câm-ı ‘ışkı nûş iden tâc u kabâyı⁷²⁵ terk ider
Zâhidâ nûş eyle gel gör i‘timâd itmez [misin]
4. Bâr-ı miñnetden niçün kıddüñ büküldi ey felek
Dergehine Hân Murâd’uñ istinâd itmez misin
5. Bunca demdir kahr-ı dehr ile kalıpdur nâ-murâd
Nev‘î-i bî-çâreye luţfuñ murâd itmez misin

[Gazel]

Mefâ’ilün/ Fe’ilâtün/ Mefâ’ilün/ Fe’ilün

Ve leh-û

1. O yâre yaramadum sîne toldı yara ile
Göñül bir olmadı hayf ol hezâr pâre ile
2. Elüñde çünki der-âğûş-ı yâre kudret yok
Dilâ ne çâre yûri kâni‘ ol nezâre ile
3. Vücûdı garkâ-i bahır-i mañabbet it tâ kim
Bir ola zevrak-ı cisme miyân kenâre ile
4. Çeküp elif tenüme kara dağlar yakdum
Şeh-i serîr-i gamum tuğ ile nekkâre ile
5. Ğamuñla bâda vara çâr ‘unşûr-ı Nev‘î
Yine o şevk ile rakş ide çârpâre ile

⁷²⁵ kabâyı: ‘aşâyı, D.

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Irakdan eglenemem kûyüñe nezâre ile
Başum hûş oldu maħalleñde seng-i hâre ile
2. Kişiyе şûfî maħabbetde ihtiyâr olmaz
Güzelleri sevilür şanma istihâre ile
3. Bahâr tevbe-şiken sâkî ise sengîn-dil
'Ale'l-huşûş ola şoħbet o mâh-pâre ile
4. Gedâlara nereden bahş olur bu âteş kim
İki ciħânı yakarlar birer şerâre ile
5. Havâlanursa n'ola zaħm-ı sîne-i Nev'î
Soyundu girdi yem-i 'ışķa tâze yara ile

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ûlün

Ve leh-û

1. Dil baglamasa ol gül-i pür-hâra şükûfe
Pîrâhanın eyler miydi sad-pâre şükûfe
2. Ser-mest-i mey-i 'ışķuñ olupdur n'ola düşse
Destâr-ı perîşân ile bâzâra şükûfe
3. Öykünse ruħ-ı âlüñe ey ğonca kayırmaz
Kim tâze gelüpdür dahı gûlzâra [şükûfe]
4. Yaşum dökeyin mîve-i vaşluñ hevesinde
Ey naħl-i çemen bâ'is olur bâra [şükûfe]
5. Düşer öñine gûlşene geldükçe sabânuñ
'İzzetler ider peyk-i der-i yâre [şükûfe]
6. Pâ-mâl-i ğamı olmasa ol serv-i revânuñ
Düşmezdi sirişķüm gibi yollara [şükûfe]
7. Bu şi'ri güzeller n'ola başında götürse
Nev'î sokulur ğuşe-i destâra [şükûfe]

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Hûblar bâzâr idüp vuslat metâ'ın cân ile
Kesdiler âħir arasın ħançer-i hicrân ile

2. Kendüsine döndürüp hercâyî itdi anları
Mâh-rûlar hem-ser olmuşlar gibi devrân ile
3. Nâz idüp ben bülbül-i gûyâya virmezse cevâb
Bâd-ı âhum söyleşür ol gonca-i handân ile
4. Ger suçum la'lûñ emüp kan itdügümse sâkıyâ
Kanlar ağlatma kanı yumazlar kan ile
5. Hande kıl Nev'î 'ye pervîniñ⁷²⁶ görüp dil-şâd ola
Kim açarlar ey şeker-leb 'uğdeyi pervîn⁷²⁷ ile

66a

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ġazeliyyât-ı fî Harfûl Yâ'

1. Safha-i gülzâra taşvîr eyleyen gül nağşını
Haylî dil-keş bağlamış gülşende bülbül nağşını
2. Buldı bülbül kendi göñlinde o nağş-ı dil-keşi
Yazdı yüz vech ile iller gonca-i gül nağşını
3. Yakmayınca âteş-i 'ışk-ı güle eczâsını
Bu fenâ bâğında bülbül bulmadı kül nağşını
4. Sûzen-i müjgânı geçdükçe dil-i pür-dâgdan
Şanuram işler harîr üzre karanfûl nağşını
5. Câm-veş dil 'ışk ile pürdür anı işrâb ider
Kim yumak olmaz göñülde Nev'îyâ mül nağşını

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Kapuñda 'abd-i haķîr olmak olmadı rûzî
Müyesser itmedi Haķ baña baht-ı firûzı
2. Tırâz-ı câme-i hûbî olup haţţ-ı sebzûñ
Geyürdi saña güzellik kabâ-yı nevrûzî
3. Nihâl-i gül gibi gülzâr-ı cânuma dikeyin
Bu cism-i haķûme gönder o tîr-i dil-dûzı
4. Hayâl-i rûyını қо ey göñül yeter la'li
İñende odlara yakma bu cân-ı pür-sûzı

⁷²⁶ Pervîniñ: dendânun, D.

⁷²⁷ Pervîn: dendân, D.

5. Cefâ-yı hâline Nev'î taḥammül idemedün
Gelürse ḥaṭṭ-ı siyeh-kâr göresin tozı

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Başda hevâsı var ṭolaşur la'lüne gehî
Var bir murâdı sâkî ḥabâbuñ degül tehî
2. Âyine-vâr 'ışk ile şâf eyle kim ola
Ḳalbün 'arûs-ı perde-i râzuñ naẓar-gehi
3. Ol serv- ḳadde mümkin olurdı dilâ vişâl
İrmez kıyâmete n'idelüm 'ömr-i kûtehî
4. Zencîr-i zülf-i yâr ile mecnûn olanlaruñ
Devr-i ḥaṭṭında silsilesi oldı mûntehî
5. Kimdür sorarsa Nev'î'yi ol ḥüsrev-i cemâl
Milk-i fenâda mesned-i fakruñ şehenşehi

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Sadâ-yı seyl-i eşküm gûş idüp deryâ ḳulak çekdi
Dil-i deryâ-keşâna zevraḳ-ı şahbâ ḳulak çekdi
2. Zemîne na'lçeñ resmi şu deñlü zîbâ ü fer virdi
Felekden mâh-ı nev ey şâhid-i zîbâ ḳulak [çekdi]
3. Nişân itmişdi ḥâḳe şanma pâ-y-i üştür-i Leylâ
Görüp ḥâlât-ı Ḳays'ı deşt ile şahrâ [ḳulak çekdi]
4. Ḥaṭṭ-ı müşğînüne cânâ benefşe ser-fürû itdi
Binâgûşuñda gördi sünbülün tuğrâ [ḳulak çekdi]
5. Dür-i elfâz-ı Nev'î 'arz olındı gûş-i cânâna
Ṭaḳup sem'-i ḳabûle ol gül-i ra'nâ ḳulak [çekdi]

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Ser-i ḥâḳide hevâ-yı mey ü peymâne tehî
Pür-şafâ bezm-i riyâ kâse-i kâşâne tehî
2. Mestler na'ra vü âh itmez olaldan ḳaldı
Tâc-ı şûfî gibi bu günbed-i vîrâne tehî

3. Var sözinde eser-i bûy-i mey-i sâğar-ı ‘ışk
Şöyle bildüm ki degül bu dil-i dîvâne tehî
4. Başdan geçdi hevâ-yı mey-i la‘lûnle abâb
Sâkıya şanma anı geldi bu meydâna tehî
5. Nev‘îyâ ol günü göstermesün Allâh bize
Görüne sâğar-ı mey dîde-i rindâne tehî

[Gazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Ve leh-û eyzân

1. Zâhidüñ asret-i la‘lün ile kurudı kanı
Göreni sîb-i zenadânuñ içün îmânı
2. Niçe dil-astelerüñ tâkatini tâk eyler
Şehr-i üsnüñ begüm ol kaşr-ı bülend-eyvânı
3. Birbirinüñ lebini emse n’ola dilberler
Ki meleklerde olur zevk u şafâ rûânî
4. Şöyle mağlûb u za‘îf oldu gürûh-ı ‘uğalâ
Bir görür oldu ciân ‘âkı1 ile nâdânı
5. Nev‘îyâ rif‘ati bedr ile hilâlüñ bir olur
Farq ider şanma kemâl ile felek nokşânı

[Gazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Ve leh-û

1. Lebüñe beñzemese sâğar-ı la‘lîn-câme
Ser-fürû itmez idi böyle surâî câma
2. Korkarın sendeki bu hâlet-i cân-sûzı görüp
Varıcak meclisüñe odlara yanar nâme
3. Hasb-ı hâlüm yazıcak nâmeye feryâd eyler
Şanma bî-hûde sen ey hâce sarîr-i hâme
4. Sanemâ gaflet idüp sûret-i dîvâr gibi
İstinâd eyleme bu deyr-i harâb-encâma
5. Nev‘îyâ bezm-i mahabbetde bugün bâde-i ‘ışk
Sıgmaya nüh kadeh-i çar-ı zümüröd-fâma

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Haṭṭ-ı dilber gibi sebz olsa yazı nevbahâr olsa
Güzellense havâlar mutrib-i meclis hezâr [olsa]
2. Çemende sünbül-âsâ halka halka olsalar yârân
Gül ü mül der-miyân olsa güzeller der-kinâr [olsa]
3. Gedâlar nukra-i sîm ü zümürüd tahtı n'eylerdi
Mesîre cûybâr olsa nişîmen sebze-zâr [olsa]
4. Pür olsa güllerün gûşı sadây-ı savt-ı bülbülden
Bisât-ı gülşenün her gûşesi naşş u nigâr [olsa]
5. Çemenler bitmedin hâk-i teninde Nev'î-i zâruñ
Çemen seyrine gitsek serv-kâmet bir nigâr olsa

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Görmedüm mislün meger endîşe ile hâbda
Yok nazîrün var-ise âyîne ile âbda
2. Sûhte pervânedür şevküñle düşmiş âteşe
Şanma merdumdür görünen çeşm-i pür-hûnâbda
3. Duhter-i rez destine hâtem takınmış sanurım
'Aks-i la'lün her kaçan görsem şarâb-ı nâbda
4. 'Andelîbüñ nâr-ı âhından erir sûzân olup
Jâleler şanmañ görünen gonca-i sîrâbda
5. Yar bezminde yaraşmaz mâh-rûlar Nev'îyâ
Şem'î n'eylerler fûrûg-ı mihr-i 'âlem-tâbda

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Göñlüm hayâl-i bûs-i leb-i la'l-i nâb ile
Bir şîşedür ki toptolu rengîn şarâb ile
2. Beñzer mi gün yüzüne senün mâh-ı çâr-deh
Şeb-tâbı bir görür mi kişi âfitâb ile
3. Galtân olur düşüp ten-i hâkîye göz yaşı
San tıfl-ı nâ-resîdedür oynar türâb ile

4. Kan derledi geçince yanuñdan ten-i za‘îf
Miskîni gör ki geçdi eriyüp hicâb ile
5. Bezm-i belâda döne döne Nev‘îyâ saña
Acıdı yandı sâgar-ı sahbâ kebâb ile

[Ġazel]

Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün

Ve leh-û

1. Ele baş egme ey dil hâme gibi zîr-i dest olma
Cihân harf atsa saña nâme-veş hâtır-şikest olma
2. ‘Arûs-ı hüsnüñe hâcet degül ey serv meşşâta
Baş egme şâneye zülfüñ ucından zîr-dest olma
3. Düşüp elden ele âyîne-i kadrüñ şikest itme
Ser-efrâz ol surâhî-vâr u ayak gibi pest olma
4. Dilâ üstâd iseñ Şîrîn’i âyîneñde seyr eyle
Kazup seng üstine Ferhâd-veş sûret-perest [olma]
5. Hazer kıl Nev‘îyâ dil şişesinüñ inkisârından
İçüp ol seng-dil bî-rahm ile evgâr-ı mest olma

(67)

66b

[Ġazel]

Fâ‘îlâtün/ Fâ‘îlâtün/ Fâ‘îlâtün/ Fâ‘îlün

Ve leh-û eyzân

1. Yüz çevürdi yâr bizden hâl bir yüzden dağı
Baht yüz göstermedi ikbâl bir yüzden dağı
2. Kâtib-i kudret vefâ resmin hattında yazmamış
Mushaf-ı hüsninde gördüm fâl [bir yüzden dağı]
3. Fikr-i hattıñsız ölürsem korkaram cânâ ola
Rûz-ı mahşer nâme-i a‘mâl bir yüzden [dağı]
4. Sûret-i mihr ü vefâ göstermedi mir‘ât-ı çarh
Yok sitârem n’eyleyem ahvâl [bir yüzden dağı]
5. Hançer-i hûn-rîz-i dilber Âb-ı hayvân’dur velî
Görünür Nev‘îye ol kattâl [bir yüzden dağı]

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Gayb oldu hâl ü hatt çözelî zülfi bâğını
Erbâb-ı fitne dâmına çekdi ayağını
2. Şebnem iletdi müjde-i ruhsârını meger
Gülşende güllerüñ yine çekdi kulagını
3. Çaglar akarken eyle nazar eşk-i 'âşıka
Hüsnüñ geçür vefâ ile ey serv çağını
4. Bezm-i cemende jâle meyın şöyle içdi kim
Mest oldu lâle yirlere çaldı çanagını
5. Gûşın cemende nagme-i bülbül pür eyledi
Nev'î işitmez oldu şarâbın yasağını

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Dün gice sohbetümüz yâr ile rindâne idi
Sâgar idi ben idüm şem' idi pervâne idi
2. Çeşmi⁷²⁸ bâdâmını nukl itmiş idük bezmümüze
Dirhem-i eşk-i revân anda harîfâne idi
3. Rahne-i dâglarum itmiş idüm âyîne
Ser-i gîsû-yı perîşâna elüm şâne idi
4. O gice sâkî ile sâgara hâcet yog idi
Dil ü didem baña peymâne vü meyhâne idi
5. Her gedâ-meşreb olan ol deme irmez Nev'î
O da bir lutf-ı Hudâ bahşış-i şâhâne idi

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Gidüp meclisden ol rûh-ı revân kaldı beden bâkî
Mey-i nâbı içildi kaldı guyâ derd⁷²⁹-i dil bâkî
2. Visâlüñ bezmine bir kez ümîdüm mahrem olmakdur
Mey-i nâb-ı hayâtumdan bedende var iken bâkî

⁷²⁸ Çeşmi: Gözi, D.

⁷²⁹ Derd-i dil: dürd-i den, D.

3. Görüp agyar ile ol Yûsuf-ı hüsni melûl olmañ
Ne şâdî kaldı ihvâna ne Ya‘kûb-ı hüzn⁷³⁰ bâkî
4. Ruḥum zerd itme ğamdan ḥaṭṭ-ı sebzûñ irişür ey gül
Degül gülzâr-ı ‘âlemde ne gül ne nesteren bâkî
5. Ecel câmin içüp ğam çekme Nev‘î telh-kâm olsañ
Koduñ bu meclis-i fânîde bir şîrîn suhan bâkî

[Ġazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Ve leh-û eyzân

1. ‘ışkdur şem‘-i ruḥ-ı dilberi tâbân idici
Mihrdür meş‘ale-i mâhı fûrûzân idici
2. Bagrumı ḥûn idüp eşküm mey-i gül-gûn itdûñ
Yeter itdûñ bize bu rengi be hey kan [idici]
3. Yûri ey va‘de idüp soñra peşîmân olıcı
Yûri ey ‘ahdini peymânını yalan [idici]
4. Gül gibi kendüsi her hâr ile hem-sohbet olup
‘âşıkun kârını bûlbûl gibi efgân [idici]
5. Kim durur dirseñ o fettân-ı ciḥân ey Nev‘î
Döstün agladıcı düşmeni handân [idici]

[Ġazel]

Mef’ûlü/ Mefâ’ilü/ Mefâ’ilü/ Fe’ûlün

Ve leh-û eyzân

1. Meyḥâne kapusı yapılup sinsa sebûsı
Sun sâgarı yapılmadı yâ tevbe kapusı
2. Sâfî meyi kor bahsi müsellesden idermiş
Va‘izde gibi hâdisenûñ şimdi koyusı
3. Bulmuş kimisi pâye kimi pâyede hayrân
Mahmûr-ı mey-i ‘ışk olana başı kapusı
4. Rez duhteri sâgarda çoĝ erden boşanupdur
Âl ile bize satmasun ol nâz-ı ‘arûsı
5. Nev‘î o mehûñ göĝsin öper sâgar içüp ğayr
Ḥûn-ı dille biz içerüz sîne tolusı

⁷³⁰ Hüzn: hazen, D.

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Tâb-ı teb ile âbile ol la'l-i nâbda
Beñzer habâb-ı bâdeye câm-ı şarâbda
2. Yârûñ fûrûg-ı rûyına nisbet felekde mâh
Bir çihredür bozula deyr-i harâbda
3. Hüsn-i haţţ-ı nigâra nazar şâd ider dili
Ehl-i nazar bu hikmeti yazar kitâbda
4. 'İkd-i rümûzı zülfine nisbet hisâbsuz
Bir noktadur egerçi deĥânı hisâbda
5. Nev'î 'izârı zülfî arasında ol mehûñ
Berkuñ fûrûg u tâbına beñzer sehâbda

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. 'Aks-i hâlûñ merdüm it sâkî habâbuñ 'aynına
Dönsün ol hûnîn olan mest-i harâbuñ 'aynına
2. Bir nefes mevcûd isek bir demde ma'dûmuz diyü
Rûzgâruñ şiddeti gelmez habâbuñ 'aynına
3. Zîver-i zerden geçüp şol kim tutar râh-ı fenâ
Ĥâķ-i pâyin kühl iderler âfitâbuñ 'aynına
4. Seng-i cevr-i rûzgâr ile iderler ġarķ-ı hûn
Düşürenler göñlini ol la'l-i nâbuñ 'aynına
5. Rûy-i zerd ü dâg-ı sîneñ Nev'îyâ nergis-misâl
Döndürür âhir senûñ cismûñ türâbuñ 'aynına

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Kendüyi teşbîh idermiş kasr-ı şâhuñ câmına
Taşlamış etfâl-i encüm bak mehûñ endâmına
2. Bir harâb-âbâd imiş bu kasr-ı mînâ sanduguñ
Bûm-ı nâlem dün gice çıkdı sipihrûñ bâmına
3. Çün degül âyîn-i mestî 'âkıbet fikr eylemek
Nâzır olmañ gerdişûñ câm-ı sürûr-encâmına

4. İtmeyince za‘f ile kadd-i hamîdem zer-nişân
Ol mehûn yazılmadı tugrâ-yı hûbî nâmına
5. Şahnedan pervâ yimez rez duhteri mihrin bozar
Âferîn pîr-i mugânuñ Nev‘îyâ ikdâmına

[Ġazel]

Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün

Ve leh-û

1. Nebât-ı la‘l-i şîrîninde haţtt-ı sebz-i cânâne
Sanasın perr-i tûtîdür ki düşmiş şekeristâna
2. Elinden şânenüñ yâre şikâyet eylesem bârî
Geçer nâzûklık ile dilleri zûlf-i perîşâna
3. Bilürdi Kays kim râz-ı ğam-ı Leylâ‘ya mahrem yok
Anuñçün ‘ışk ile Mecnûn olup söylerdi yabana
4. Gelüp meclisde dilber nûş idüp peymâneyi gitdi
Visâle va‘deler itdi velî turmadı peymâna
5. Elifler üzre Nev‘î dâĝ-ı pür-hûnum görenler dir
Düşürmiş berg-i gül bâd-ı seher râh-ı gülîstana

67a

[Ġazel]

Fe‘îlâtün/ Fe‘îlâtün/ Fe‘îlâtün/ Fe‘îlün

Ve leh-û eyzân

1. Şerer-i eşki saçup sîneye ‘âşık yandı
Câm-ı ‘ışk ile meger gözleri çakmaklandı
2. ‘ışk vâdîlerine gördi nihâyet yog imiş
Kays-ı güm-râh-ı mahabbet giderek uslandı
3. Lebûn kana şûrbûn⁷³¹ itme içüp ğayr ile câm
Yoksa⁷³² dil-teşnelerüñ câm-ı hayâta kandı
4. Ser-fürû idüp aña ‘izzet ile virdi selâm
O melek belki rakîb-i harî âdem sandı
5. Nev‘îyâ ol bût-i ra‘nâdaki nâz u revîşi
Sanem-i deyr görüp hayret ile tayandı

⁷³¹ Şûrbûn: şerîk, D.

⁷³² Yoksa: Yohsa, D.

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün/ Mef'ûlü/ Fâ'ilâtün

Ve leh-û eyzân

1. Açıldı dil görince câm-ı şarâb-ı nâbı
Bir nâ-şüküfte gonca san gördi âfitâbı
2. Şevk-i ruhuñla bu şeb çâk itdi meh yakasın
Zer tügmesin düşürdi çarhuñ degül şihâbı
3. Gör kadr-i pâyesini ol şehsüvâr-ı hüsnüñ
Basılmadı felekde mâh-ı nev rikâbı
4. Gülzâr-ı dehr içinde mânend-i sünbül-i ter
Kıldı hevâ-yı zülfüñ gömgök delü sehâbı
5. Yanında yüz bulaldan dildârı ter düşürmiş
Ol gonca sürse derden Nev'î n'ola gülâbı

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Kazardı Kûhken seng üzre dâ'im resm-i Şîrîn'i
Göñül levhine nakl itdüm diyü ol naqş-ı rengîni
2. Firâk-ı çeşm-i Leylâ ile eglenmezdi sahrâda
Hudâ tuş itmese âhûlara Mecnûn-ı miskini
3. İletdi başa çeşm-i mesti yârüñ şîve vü nâzı
Düşürmiş nâfesin Çîn'üñ ayağa zülf-i müşgîni
4. Niçün hân-ı visâle sunmaya ser kâsesin 'âşık
Diñüz Mecnûn'a gelsün bende görsün resm ü âyîni
5. Koyup dîvânesin Şîrîn Pervîz ile yâr oldı
'Aceb mi Kûhken terk itse Nev'î cân-ı şîrîni

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Âteş-i mihrüñ ki dil sînemde mihmân eyledi
Şem'-i maksûdum mahabbet nûrı rahşân [eyledi]
2. Mest-i 'ışkuñdur meger cânâ şafakda mâh-ı nev
Câm-ı pür-sahbâsını kej tutdı rîzân [eyledi]
3. Kim habâbı tâc-ı hâkân olsa tañ mı bir ayak
Her birin bezm ehlinüñ başına sultân [eyledi]

4. Çifte çifte tolulardan gül gül oldu rûy-ı yâr
Devr-i sâgar ol mehi âşûb-ı devrân [eyledi]
5. Ehl-i zühdi Nev'îyâ pâkîze-meşreb eyleyen
Râh-ı 'ışk içre beni âlûde-dâmân [eyledi]

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Sıyup âyîne-i kâlbi yüzün cânâna döndürdi
Bizümle ol vefâsuz itdügi peymâna döndürdi
2. Çevürdi başdan gerçi dili ol serv idüp âzâd
Velî tıfl ellemiş bir mûrg-ı ser-gerdâna [döndürdi]
3. Göñül bir âteşî dîvâne dûd-ı sünbülün zencîr
Beni şem'-i ruhuñ pervâne-i sûzâna [döndürdi]
4. Benüm nâmım irişmez ol hümâ-yı 'izzete gördi
Kebûter ağlamakdan gözlerini kana [döndürdi]
5. Takındı tâze güller Nev'îyâ refîârını sâkî
Çemen bezminde tâvûs itdügi cevîlâna döndürdi

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Girelüm dâ'ire-i 'ışka koyalum 'ârı
Olsun ol dâ'ireye savt-ı celâcîl zârî
2. Yâr agyâra nasîb oldu bize bâr-ı belâ
Elümüzden gelür kılmadı Bârî yârî
3. Çihre-i zerd ile meclisde mey-i al içmek
Bir marazdur bu ki 'ışk ehline olur sârî
4. Dôstum şâhid-i zîbâ idügün sâbitdür
Kimseler hûblıguña idemez inkârı
5. Nev'îyâ oldu senün kasr-ı melâhattı beytün
Lâmlar turraları noktaları mismârı

[Ġazel]

Mef'ûlû/ Fâ'ilâtû/ Mefâ'ilû/ Fâ'ilûn

Ve leh-û

1. Bir göz mi var ki 'âşık-ı dîdârûn olmaya
Bir dil mi kaldı zâr u giriftârûn olmaya
2. Dîvâne oldu her biri zencîre çekdi âb
Bir serv yok ki bende-i reftârûn [olmaya]
3. Mir'ât içinde gördi senûn 'aks-i rûyunı
Çeşmûn iki gözüm nice bîmârûn [olmaya]
4. Sen Yûsuf-ı cemâl ü gönül müştêrî-cenâb
Mümkün midür efendi harîdârûn olmaya
5. Nev'î gibi mey-i hevesûnle habâb-veş
Bir ser mi kaldı mest-i hevâ-dârûn [olmaya]

[Ġazel]

Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilâtûn/ Fâ'ilûn

Ve leh-û

1. Hañer-i yâri gılâfı çekdi tenhâ koynına
Mâh-ı nev ebr-i siyâhuñ girdi gûyâ koynına
2. Dil yanar fânûs-ı cismümde hasedden şem'-vâr
Çün gire pîrâhenûn ol verd-i ra'nâ [koynına]
3. Zülf-i müşkînûn hayâli hâtır-ı agyârda
Şâh-ı sünböldür ki girmiş seng-i hârâ [koynına]
4. Hûb-rûlar sînede nağş itdi tîguñ sanasın
Bir niçe tersâ-beçe koydı çelîpâ koynına
5. Yarama reşk itmesün mi Nev'îyâ erbâb-ı derd⁷³³
Koydı peykân-ı hadeng-i yâri tenhâ koynına

[Ġazel]

Fe'ilâtûn/ Fe'ilâtûn/ Fe'ilâtûn/ Fe'ilûn

1. Çekilür yâdına sînemde o servûn yara
Yazılur niteki hañtt-ı şecere dîvâra
2. Bilinür rişte-i cânûn girih-i derd ü gamı
Bir gün olur ki çıkar ipligümüz bâzâra
3. Al var ey sâkî mey-i nâbı müheyyâ eyle
Âl ile bezme gele ol gül-i ter alvara

⁷³³ Derd: dil, D.

4. İşigün̄de meh-i nev bende olup ebrûña
Felek-i atlası kılduñ yakasuz âvâre
5. Bir karâr üzre degül kâr-ı sipihr-i gerdân
İstinâd eyleme Nev‘î felek-i devvâra

[Ġazel]

Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilün

Ve leh-û

1. Dilberüñ vasl-ı firâvânına ikdâm itme
Göñül ol sîm-bedenden tama‘-ı hâm itme
2. Her zamân devr murâdınca döner mi kişinüñ
Muttasıl gel heves-i sâgar-ı gül-fâm itme
3. Fi‘l-mesel bâğ-ı İrem saydı olursa bir dem
Saña râm olmayan âhû ile ârâm itme
4. Câm-ı ğamdan yükümüz yetdi bu meclisde bizüm
Yiter ey sâkî-yi gerdûn meded ibrâm itme
5. Âteş-i âh-ı dilüñ hâme-sıfat çekse ‘alem
Nev‘îyâ nâme gibi illere i‘lâm itme

[Ġazel]

Mef‘ûlü/ Fâ‘ilâtü/ Mefâ‘ilü/ Fâ‘ilün

Ve leh-û

1. Başum düşince dâğ-ı ten-i lâgar üstine
Derd ehli gördi didi yüzüñ güller üstine
2. Lertzân olur gül üzre sabâ ile jâleler
Etfâl ditreşür sanasın âzer üstine
3. Nâ-geh gezend irişe diyü bâd-ı servden
Şebnem çemende tıfl-ı gülüñ ditrer üstine
4. Resm-i cefâ vü cevri dilüñden tırâş kıl
Bir sikke kaz efendi bugün mermer üstine
5. Nev‘î zamâne gülşenine gelmedi henûz
Bir serv-i gül-‘izâr kad-i dilber üstine

(68)

67b

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Gözin ehl-i nazarlar istemez la'lûnden ırmagı
Begüm âsân mı sanduñ merdümü cândan ayırmagı
2. Cinân-ı 'ârızuñ sâkinlerinden bugz u kin olmaz
N'ola tûtî haţtuña mahrem olsa zülfüñüñ zâgı
3. Yine erdîbihişt irişdi Târîh-i Celâlî'den
Sular tugyâna meyl itdi çiçekler aldılar bâgî
4. Ola bâzîçe diyü mehdine bir tıfl-ı ra'nânuñ
Serâpâ rişte-i cismüme dizdüm halka-i dâgı
5. Geçüp bâg-ı ciḥândan Nev'îyâ nûş it fenâ câmın
Kim ol âzâdeler içinde olmışdur ayak bağı

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Visâle teşne diller gözler ol haţt-ı siyeh-fâmı
Hemân ol rûze-dâra döndiler kim ister ahşâmı
2. Duḥân-ı âh olup hâ'l hilâl-i 'îyd-i ebrûña
Kara günlülerüñ oldı belürsüz yası bayramı
3. Yaraşur kâmetin teşbîh idersem naḥl-i bâdâma
Bugün bir sebz kemhâ geymiş ol şeh naḫşı bâdâmî
4. Atılmış ok geçer müjgânına hidmette tîr-i çarḥ
Olupdur kaşuñuñ ey mâh-rû kavs-i felek râmı
5. Kişi Nev'î gibi müflis gerek bâzâr-ı dehr içre
Ki yokdur almaga gönli metâ'-ı kahr-ı eyyâmı

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Şâdî ciḥânda bir dem imiş gayrı ğam gibi
Ol dem de 'ayn-ı 'ibrete nisbet 'adem gibi
2. Bir ayagın içerse kişi başına urur
Keyfiyyeti şarâb-ı ğamuñ katı kem gibi

3. Abdâllar ki mürde tırâş îdeler durur
Harf-i vücûda haţţ çeker anlar kalem gibi
4. Firkatte na‘l-i esbiñ ide her kimiñ nişân
Serdâr olur sipâh-ı belâyâ ‘alem gibi
5. Dünyâ gibi şular ki dü-rûy oldu Nev‘îyâ
Merdân içinde harca sürüldi direm gibi

[Ġazel]

Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün

Ve leh-û eyzân

1. Bitürdi gülşen-i hüsn içre haţţ-ı sebz-i cânânı
Meger rûh-ı nebâtîdür o la‘l-i şekker-efşânı
2. Benüm rûhum dimiş yâre rakîb-i har galat kılmış
Egerçi rûhdur ammâ degüldür rûh-ı hayvânî
3. Hele sen Yûsuf-ı Mısrî‘ye sanîsîn güzelliğe
Saña sad âferîn olsun ki bulunmadı bir sânî
4. Diyâr-ı şarka beñzer mihr ile pâ-mâl olan cismüm
Olupdur daglar şâhî sirişk-i dîde ‘Osmânî
5. Mahabbet yügrüğine câm-ı la‘lin öndil itmiş yâr
Geçenler Nev‘îyâ kayd-ı bedenden aldı meydânı

[Ġazel]

Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün

Ve leh-û eyzân

1. Açar bir nesne yok gönlüm mey-i gül-fâmdan ğayrı
Dil-i ğamgînüme mahrem bulunmaz câmdan ğayrı
2. Habâb-ı meyden artuk istemez gönlüm tehî kâse
Gerekmez bir musâhib rind-i derd-âşâmdan ğayrı
3. Kadûñle zülfüñe reftâr ile sihr öğreden hâce
Baña harf itmemiş ta‘lîm elifden lâmdan [ğayrı]
4. Ümîd-i vasl ile ‘âşıkларуñ gerçi yazar nâme
Saña bir kimse vuslat bulmadı peygâmdan [ğayrı]
5. Ġam-ı ğîsû-yu rûyuñla nasîb olmadı Nev‘î‘ye
Belâ-yı şâm-ı hecr ü mihnet-i eyyâmdan ğayrı

[Ġazel]

Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün

Ve leh-û eyzân

1. Visâliñ sanem teskîn itdi sûz-ı dâg-ı hicrânı
Güle bülbül karîb oldukça artar âh u efgânı
2. Senüñ hüsnüñ kitâbın bilmege meşgûl olurlar hep
'Aceb mi hâceler okutsalar câna Gülistân'ı
3. Çekerse zâhidi râh-ı Hudâ'ya rişte-i tesbîh
Beni zencîr-i dûd-ı âh ider meczûb-ı Sübhânî
4. Salındı dâr-ı 'ukbâya ciḥândan göçdi çün Mansûr
Ḥakîkat gülşeninde gördüm ol serv-i hırâmânı
5. Ta'ayyün perdesin keşf eylemiş Nev'î-sıfat yüzden
Ulaşmış özge bir zevke ne cismânî ne rûḥânî

[Ġazel]

Mef'ûlû/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'îlû/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Öykündi 'aks-i serv meger kadd-i dilbere
Sular getürdiler depesi üstine yire
2. 'Aks-i hilâl-i çarḥ degül cûybârda
Reşk-i ruḥuñla âb-ı revân düşdi hançere
3. Diller kamusı kâmet-i dildâra düşdiler
Cem' oldı niçe fâhte gûyâ sanevbere
4. San bir nihâl-ı huşke konupdur niçe gurâb
Dâg-ı siyâhlar ki kodum cism-i lâgara
5. Yüz berkidüp deḥânına ḡonca uzatdı dil
Nev'î dem-i seher katı yüz virdi güllere

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Harc iderler nakd-i cânı la'l-i cânân almada
Hastalar kûyinde yârüñ cân virüp cân almada
2. Zülfi çevgânına dildâruñ ne başlar tûp ider
Teşne diller bûse-i sîb-i zenahdân almada
3. Kılmadı bîmâr rûhı 'illet-i tenden halâs
Gerçi fessâd müjeñ mâhir geçer kan almada

4. Kaşların kalbi sızı leşker çeküp n'eyler müjeñ
Tîg u tîrûñ dahli yok milk-i dil ü cân [almada]
5. Yâr için bârid söz añmış müdde'î gûş eylemeñ
Hastaya su 'arz ider İblîs î mân almada
6. Esb-i tâzîler kümeýt-i bâde gibi pâý-best
'Arsayı hâlî bulup her leng meydân [almada]
7. Turdugınca yaşumuñ bahri girîbân-gîr olup
Hâr-ı mihnet Nev'îyâ gitdükçe dâmân almada

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Düşdüğün sâye-i kaddüñ göricek hâk üzre
Reşkden çekdüm elif sîne-i sad-çâk üzre
2. Lebüñ öpdükçe bize hançerini gösterme
Suya sabr eyleyimez bir kişi tiryâk üzre
3. Ey gönül gam yime her nesnenüñ olur düşeri
Atılır seng-i cefâ 'âşık-ı gamnâk [üzre]
4. Ser-firâz ol yûri tecrîd ile mânend-i 'alem
Eyle 'Îsâ gibi yir câmi'-i eflâk [üzre]
5. Dehenüñ fikri senüñ hâtır-ı Nev'î'de idi
Konmadın nokta dahı safha-i idrâk [üzre]

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Yine gülşende oldu jâleden sîmîn-zekan gonca
'Aceb mi agzuña öykünse ey nâzûk-beden gonca
2. Seni bu hüsn ile gülşende ey şîrîn-dehen gördi
Ağız açup alup hayretle geçdi kendüden gonca
3. Sabâ şol deñlü vüs'at virdi etfâl-i gülistâna
Utanmaz la'l-i yâre öykünür her açılan gonca
4. Ne gam ger küşte-i hâr-ı gam olsa 'andelîb-i zâr
Sarar cismine kanlu kanlu kat kat bir kefen [gonca]
5. 'Îzârından lebin öpmek baña hôş geldi ey Nev'î
Bu gülşendür koparsun isteyen gül isteyen gonca

68a

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Hâk-i pâyûn çeşmine kühl eyleyelden ey perî
Şimdi âdem görmez olmuşdur rakîbün gözleri
2. İtdiler vasf-ı miyânuñda egerçi kîl-ü-kâl
Bulmadılar hiç deḡânuñda senün bir söz yiri
3. Yâ çeküp tîr atmada meydân-ı hüsnünde senün
Birbirinden ol kemân ebrûlaruñ qalmaz geri
4. Tatlu geldi hâceye fikr-i metâ'-ı Kandehâr
Terk idüp biz tâc ile dülbendi alduk sâgarı
5. Fârs'uñ erbâb-ı nazmı görse üslûbum benüm
Şâ'ir-i Rûm'uñ olurdu Nev'îyâ hâk-i deri

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Ġamuñla mûr-sıfat eyleyüp nizâr beni
Niḡân ide gibi hâk içre rûzgâr [beni]
2. O baña satdugını döst düşmene satmaz
Ne sandı bilmezin ol şûh-ı şîve-kâr [beni]
3. Dögüldi hâven-i mihnetde ser-te-ser eczâ
Zamâne n'eyler ola eyleyüp gubâr beni
4. Ġam ile Nîl yaşum sîne nîl-reng oldu
Neheng-i derd ü belâ eyledi şikâr beni
5. Yolında luṭfin umup zâr ü pâ-y-mâl olsam
Masup⁷³⁴ geçer yine Nev'î o şehsüvâr beni

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Miyân-ı sebzedden açıldı goncânuñ bendi
Kenâra 'azm idelüm ortalık güzellendi
2. Melek-şemâ'il olup bâl-i sebz ile her şâh
Letâfet ile cihân gülşen-i cinân kendi

⁷³⁴ Masup: Basup, D.

3. Hevâ Mesîh-nefes bâğ şekl-i büthâne
Sarındı başına sünbül kebûd dülbendi
4. Hezâr Sa‘dî-i Şîrâz-ı gülsitân olalı
Uruldı medreseler bâbına semerkandî
5. Kelâm-ı Nev‘î‘ye virdi hayât ol mahuñ
Dilinde zikr-i nebât-ı leb-i şeker-handı

[Ġazel]

Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilün

Ve leh-û eyzân

1. Tolayup parmaga ol kâkül-i ‘anber-sâyı
Oldı efkâr-ı dırâz ile gönül sevdâyî
2. Beni öldürdi gamuñ va‘de-i ferdâ niçe bir
Yok mı dînüñ sanemâ añma mısın ferdâyı
3. Kangı mahbûba gönül virdüm ise tâlî‘i gör
Şem‘-veş ser-keş olur mâh gibi hercâyî
4. Var iken çak bu kadar arada yirden göge fark
Nice teşbîh ideyin kâmetine Tûbâ‘yı
5. Nev‘îyâ gayrılar itmiş yine ol yâri kinâr
Cûy-i eşküm n’ola ğarķ itse bütün dünyâyı

[Ġazel]

Mef‘ûlü/ Fâ‘ilâtü/ Mefâ‘îlü/ Fâ‘ilün

Ve leh-û eyzân

1. Geldükçe mihri gönülüne giryân olam gibi
Gün geldüğince zâr u perîşân olam gibi
2. Devr-i lehinde câm-ı ğam-ı ‘ışkı nûş idüp
Rüsvâlîğ ile şöhre-i devrân olam gibi
3. Âhû gözün hevâsına ey kebk-i hôş-hırâm
Ferhâd-ı kûh u Kays-ı beyâbân olam gibi
4. Çeşm-i ‘adûya nîze-i âteş-zebân olup
Bezm-i- habîbe şem‘-i şebistân olam gibi
5. Nev‘î başumda dûd-ı belâ tende tâb-ı ‘ışķ
Mihnet sipihrine meh-i tâbân olam gibi

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Baht u devlet mûnis ü yâr olmuş idi dün gice
Dîde-i ikbâl bîdâr olmuş idi dün gice
2. Hâne-i agyâr u gül bahtiyâr⁷³⁵ u tâli' yâr idi
Sîne bî-teşvîş ü âzâr [olmuş idi dün gice]
3. Gülşen-i râz olmuş idi külbe-i ahzânumuz
Bülbül-i dil bir güle zâr olmuş idi [dün gice]
4. Fer virürdi kurs-ı hurşîde ziyâ-yı hânemüz
Şem'ümüz ol mihri ruhsâr [olmuş idi dün gice]
5. Nev'î' yâ zulmet-sarây-ı gûşe-i vîrânemüz
Matla'-ı envâr-ı dîdâr olmuş idi [dün gice]

[Ġazel]

Mef'ûlû/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Men 'eylemez cemâlini seyr itmeden o mâh
Olur hicâb 'âşıka illâ ki dûd-ı âh
2. La'li yanında sîb-i zenahdânın añma kim
Hiç bir olur mı çeşme-i Hızır ile âb-ı çâh
3. Öldürdi derd ü gam beni sen bârî çekme tîg
Cellâd ider siyâseti zahmet çeker mi şâh
4. Tak-ı gerdenine ol resen-i müşg-bâruñı
'âşıqlaruñı dôstum öldürme bî-günâh
5. Çeşm ü çerâg ider midi meclisde sâgarı
Devr-i zamâne eylemese Nev'î'ye nigâh

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Dönüp surâhî-i mey şem'-i bezm-i rindâna
O şem'-i bezme olupdur piyâle pervâne
2. Sevindi raks ile gömgök der oldu çarh-ı kebûd
Tuyalı nisbetini âsitân-ı cânâna
3. 'Arûs-ı şem' yakmış ayağına hınnâ

⁷³⁵ Hâne-i agyâr u gül bahtiyâr: Hâne bî-agyâr u gül bî-hâr: D.

- Diler ki öldüre pervânesin gire kana
4. ‘Aceb mi ger yaza nakkaş naķş-ı Mecnûn’ı
Cihânda yazılı bir ‘âşık idi dîvâne
5. Dilûn güher gibi del silk-i ‘ışķa gir Nev‘î
Taķılmak ister iseñ târ-ı zülf-i cânâna

[Ėazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

Ve leh-û

1. Yarûñ hayâl-i tîgı dil-i bî-karârda
‘Aks-i hilâldür sanasın cûybârda
2. Gülgûn-ı rûyi ‘arsa-i hüsn içre ‘âkıbet
Bir toz koparmayınca komaz rûzgârda
3. Bir nev-şükûfte gonca lebûñ ruķlarıñ bahâr
Oldı benefşe hatıtt-ı ruķuñ nev-bahârda
4. Ben Ėarķ-ı cûybâr-ı Ėam u mihnet-i firâk
Ol serv-i bâğ-ı nâz ile iller kenârda
5. Bir mûrg-ı per-şikeste za‘îfûz egerçi kim
Nev‘î figân u şîvenümüz yok hezârda

(69)

68b

[Ėazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Ve leh-û eyzân

1. Âteş-i Ėasret ile cân eridür kâl ehli
Sâf ider cevher-i ‘ışķ ile dilin hâl ehli
2. Bildiler fitnesini hâl-i ruķuñdan yârûñ
Kişinüñ kevkebine nâzır olur fâl [ehli]
3. Oldı erbâb-ı fenâ zülf-i girih-Ėîre esîr
Düşdiler silsile sevdâsına ikbâl [ehli]
4. Kâni‘-i nakd-i hayât oldı bugün ‘ârif olan
Ėaldılar gussa-i ferdâ ile âmâl [ehli]
5. Nev‘î yâ bunca zîr-i desti basar sunsa ayak
Görmedüm sâķi-i gül-ķihre gibi âl ehli

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Âzürde olmasun diyü seng-i mezârımı
Kıldum şikeste za'f ile cism-i nizârımı
2. Dil şîşesini böyle sımazduñ cefâ ile
Ey seng-dil bileydüñ eger inkisârımı
3. Ben ihtiyâr-ı câm-ı mey itsem ne zâhide
Virsün elüme kâdir ise ihtiyârımı
4. Zülf-i siyâhı mı ya günahum mıdur benüm
Göstermeyen nedür baña dîdâr-ı yârümi
5. Nev'î'yi çeşmi katl idicek vârisüm olan
Sürme taşından eyleye mîl-i mezârımı

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Visâle va'de itmişdüñ ferâmûş eyledüñ gitdi
Meded rûh-ı revânüm ölmedin gel va'demüz yetdi
2. Eger güldür eger hâr-ı cefâ redd eylemez 'âşık
Hemân luţf eyle ey gönca gönülünden her ne kim bitdi
3. Bizümle sûretâ olduñ mülâyim va'dede ammâ
Dirîgâ ey gül-i ter hâr u haslar kavli berkitdi
4. Visâle irmez imiş 'âşık-ı bî-sîm olan bildük
Kapuñda aglayu aglayu cânâ işümüz bitdi
5. Okuyup yanuña tutsan el üzre yaraşur anı
Senünçün kendüsin illerde Nev'î dâsitân [itdi]

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Tîr-i cefâya eyledi gerdün nişân beni
İtdi tûr-ı derd ü belâ âşiyân beni
2. Kıldı kemend-i zülfüne biñ cân ile esîr
Bir şehriyâr-ı nâz bulup râygân beni
3. Şubh-ı visâle bir nefes ırgürmedi dirîg
Baht-ı siyâhum ile bu hâb-ı girân beni

4. Güldürmedi ciḥânda çarḥ-ı bî-amân
Ey dîde agla derd ile ey sîne yan beni
5. Bir mûra döndi za‘f ile Nev‘î ten-i nizâr
Zîr-i zemîne sala gibi bu zamân beni

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve leh-û eyzân

1. Soldı ‘ışkuñ gülleri bûy-i mahabbet kalmadı
Nâlesi bülbüllerüñ serd oldı hâlet kalmadı
2. Yâr gitdi gitdi tenden tâkat ü kudret dahı
Âh kim ben gitmege fi’l-cümle tâkat [kalmadı]
3. N’ola feryâd itse bülbül şubḥ olunca her gice
Hâr tutdı gülşeni bir cây-i râḥatt [kalmadı]
4. Ey melâmet-dîdeler bizden selâm olsun size
‘Âlemi tutdı ‘âlem semt ü selâmet [kalmadı]
5. Jeng-i ‘illetden gönül âyînesin pâk eyleyüp
Cilve-gâh-ı sıdk olan aḥbâba sûret [kalmadı]
6. Nev‘îyâ âyîne-i ‘âlemde yok resm-i vefâ
Yâ kerâmet gitdi yâ ehl-i kerâmet [kalmadı]

[Ġazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Ve leh-û eyzân

1. ‘Aynuña alma dilâ zerrece dünyâ ğamını
‘Aqıl oldur ki bugün çekmeye ferdâ ğamını
2. Tualum cennet imiş bâğ-ı ciḥândan ne biter
Almasa başa kişi bir gül-i ra‘nâ ğamını
3. Hamdü li’llâh leb-i mey-gûn ile sâkîlerümüz
Bize çekdürmediler bâde-i hamrâ ğamını
4. Ölicecek ḥâḳ-i mezârumda biten her çemenüm
Dil olup söyleye her serv-i dil-ârâ [ğamını]
5. Ne bilür yâr ğam-i hecr ile Nev‘î hâlin
Çeke mi hiç gül-i ter bülbül-i gûyâ ğamını

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Ne sipâhî ne beg ol şöhrete inkâr eyle
Yûri dîvâne gönûl 'akluña tîmâr eyle
2. Getürüp neş'esine bâde-i 'ışkuñ gözûme
Yâ İlâhî beni sen 'âşık-ı dîdâr eyle
3. Bî-niyâz itme kapuñdan beni hergiz sanemâ
'âşık-ı zâr u dil-efgâr u taleb-kâr [eyle]
4. Rahne-i albûmi gel lu ile sedd eyle benüm
Sohbet-i hâs idelüm kapuyı dîvâr [eyle]
5. Almadan pister-i gafletde gözün hâb-ı ecel
Tal'at-ı mihrûn ile Nev'î'yi bîdâr eyle

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Elinden rûzgâruñ tolmadan çeşmüñ türâb ile
Nukûş-ı dehri seyr it 'aynek-i câm-ı şarâb ile
2. Geçerken yâr mest itmiş beni câm-ı mey-i hayret
Dirîgâ tuymadum 'ömr-i 'azîzüm geçdi hâb ile
3. Yüzüñe geh elüñ perde idersin gâh zülfeynûñ
Görünürsin bize vuslat deminde yüz hicâb ile
4. Gözüm nemgîn ü pür-hûn olmadan bî-nûr olur âhir
Yıkılır hâne-i merdüm şarâb ile kebâb ile
5. Lebûñden ey tabîb-i cân u dil bilmem ne hikmetdür
Gehî em Nev'î'ye geh sem virürsin bir cevâb ile

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Şol gün ki gelmeye ala ol dilsitân gice
Hecr ile rûz-ı rûşenüm olur hemân gice
2. Şevk-i ruında sâlik-i 'ışkam gelince att
Gündüz ne deñlü gitse konar kârbân gice
3. Gözüm safâya gönلümü gavgaya tuş ider

- Gündüz ‘izârı vü hatt-ı ‘anber-fişân gice
4. Ruhsârı pertevinde belürmez o hatt-ı nev
Mehtâb olunca nûrdan olmaz ‘ıyân gice
 5. Nev‘î gâmin bürûdetûn ile ider füzûn
Kış günleri dırâz olur ey mihribân gice

[Gazel]

Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün

Ve leh-û

1. Görünen gonca-i lâle degül Ferhâd-ı bî-çâre
Düşürmüş kan bulaşmış tîşesin öldükde kûhsâra
2. Ne bilsün içmeyenler şerbetin keyfiyyet-i ‘ışkı
Devâ sorma dilâ ol gonca-femden cism-i bîmâra
3. Boyanup kanlara sahrâ-yı gâmda dâg-ı mihnetle
Gönül virmek baña mı kaldı her bir lâle-ruhsâra
4. Elün öpmek senün şol kim sa‘âdet bilmez ey sâkî
Habâb-ı mey gibi düşsün ayğa olsun âvâre
5. Nigârûn Nev‘îyâ dendânı vasfı ehl-i nazm içre
Dür-i nâ-süftedür gûyâ ki düşmüş bahr-i eş‘âra

69a

[Gazel]

Fâ’îlâtün/ Fâ’îlâtün/ Fâ’îlâtün/ Fâ’îlün

Ve leh-û eyzân

1. Ol saçı ve’l-leyle şol demler ki dil meftûn idi
Mekteb-i ‘ışk içre Mecnûn tıfl-ı ebced hân [idi]
2. Yâr ışığın buldı her gözden çıkan eşk-i yetîm
İrdiler rif‘atlere şunlar ki bizden dîn [idi]
3. Şanmañuz Leylâ’yı siz mahmil-nîşîn-i ‘izz ü nâz
Üştüre binmiş gezer cûyende-i Mecnûn [idi]
4. Uymadı gitdi usûle tâli‘-i nâ-sâzkâr
Yohsa dilber ‘âşıka luğ eylemek kânûn [idi]
5. İztırâbından yüzün geh zerd ü geh sürh eyleyen
Nev‘î’ye yâr itdüğü şol vaz‘-ı gûn-â-gûn [idi]

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Suya batmaz gerçi kim zühd ehlinüñ seccâdesi
‘âşıkun ġark-ı şühûd olmuş dil-i âzâdesi
2. Virdi kadri Atlas-ı gerdûna bî-reng olduğu
Nağş-ı n'eylersin gönül hoşdur kumâşun sâdesi
3. Bir ayağ içdüm mey-i 'ışkuñdan urdı başuma
Bezmünñün sâkî 'acab merd-efken ancak bâdesi
4. Âfitâb-ı 'ışkı şanmañ duhter-i rezden togar
‘ışk odur kim ‘âşıkun ola tabî'at-zâdesi
5. Sâye gibi arkam üstine yatup itmem huzûr
Nev'î'ya bir serv-kaddün olmuşam üftâdesi

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Helâk-i çeşm-i mestün tîz ider la'lüne dendânı
Nitekim ehl-i sohbetden sorılır küştenün kanı
2. Şeh-i nevrûz elinden kabz u bastı şimdi gülzâruñ
Temâşâ kıl cemende gonca ile verd-i handânı
3. Kenâr-ı câmda bir katre mey gördüm hayâl itdüm
Takınmış duhter-i rez gûşına yâkût-ı rümmânî
4. Dögüp seng ile sînem gök gök itdüm âsitânında
Yaşum itdüm o mihnet göklerinün necm-i rahşânı
5. Hilâlün kâmetün hüsnünle ânuñ vasfın itmekden
Yine Nev'î elifle nûn ile toldurdı dîvânı

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ûlün

Ve leh-û eyzân

1. Sevdâlara ugratdı haţtuñ köhne bahârı
Zerd oldu firâk-ı mey-i la'lünle 'izârı
2. Hep saña hevâ-dâr olanuñ beñzi sarardı
Yokdur maraz-ı mihr ü mahabbet gibi sârî
3. 'Ays ehlini el üzre tutar şimdi gülistân
Seyr eyle cemende döşenen berg-i çenârı

4. Muşt ile döger sînesini dehrûn elinden
Ayva ile bâğ içre görûn naḥl-i enârı
5. Nev'î yüzini berg-i hazân itdi gamuñdan
Mihr ile vefâ mîvesini virmedi Bârî

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Mâye-i nakd-i hayât olsa eger didârı
Ölümümdür benüm agyâr ile görmek yârı
2. Dilde peykânı yiter dâg-ı cefâlar ne belâ
Elem-i hâr olıcak n'eyleyeyin gülzârı
3. Kuçdururmuş bilin ol serv-i revân cân virene
Gel miyâncı olalum eyle gönül bâzârı
4. Neye döndürdi gam-ı nokta-i hâl-i leb-i yâr
O ten-i zâr u nizâr ile görûn pergârı
5. Ey tabîb-i dil ü cân ko lebûn öpsün Nev'î
Men' iderler mi sudan hiç ölecek bîmârı

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Kâdur bu zulm ü bîdâd ehl-i 'ışka dâd olunmaz mı
'Adâlet kasrı hışt-i mihr ile bünyâd olunmaz mı
2. 'Aceb bilsem bu deyr-i köhne-i dünyâ gibi hergiz
Harâb-ı 'ışk olan şöyle kâdur âbâd [olunmaz mı]
3. Niçe bir ola hâ'il cân yüzine perde-i sûret
Nikâb-ı cism-i hâkî dem gelür ber-bâd olunmaz mı
4. Garîkim bahr-i şevkuñda harîkim nâr-ı 'ışkuñda
Meded bu âşinâlık rûşenâlık yâd olunmaz mı
5. Halâs oldı elemden 'âlemüñ mahzûn u nâşâdı
Daḥı bî-çâre Nev'î gussadan âzâd [olunmaz mı]

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Gider havâ ile başlar o la'l-i nâb üzre
Habâblar gibi kim kef geçer şarâb üzre

2. Çemende câm dutar lâle var idi o dağı
Cefâ-yı sahne-i bâd ile ıztırâb [üzre]
3. Ne deñlü rif'ate irseñ virür keder bir dún
Kıyâs kıl güneşüñ pâyesin sehâb [üzre]
4. Ruĥuñda 'ukde-i zülfüñ rumûzı fikri ile
Fakîh-i medrese her şeb düşer kitâb [üzre]
5. O mâh va'deye turmaz felekde ey Nev'î
Mürûr-ı 'ömr ise gerdûn gibi şitâb [üzre]

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Şarâb-ı 'ışk ile 'âşıkdan evvel kendü mest olsa
Mahabbet kadrini bilse güzel 'âşık-perest olsa
2. Libâs-ı 'ismetî çâk itse 'âşık düşmeden 'ışka
'Adû senginden evvel şîşe-i 'ârı şikest [olsa]
3. Düşüp kûy-i harâbât içre olup gûy-veş galtân
Îrâdet 'arsa-gâhında yatup bî-pâ vü dest [olsa]
4. Kişinüñ serv gibi irdügince kadri bâlâyâ
Olup ednâlara mâ'il su gibi gönli pest [olsa]
5. İlâhî neşâdür olmaz mahabbet kesb ile Nev'î
Elinde tâlibüñ sermâye-i rûz-ı Elest [olsa]

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Dünyânuñ olma gurre bu tâc u kabâsına
Gel nâzır ol şu kubbelerüñ mâverâsına
2. Ardınca niçe kafa-dâr olanlaruñ
Mûr oldu hâk içinde mü'ekkil kafâsına
3. Kays'uñ başında sûret-i sevdâ-yı zülf-i yâr
Beñzer şu mâra kim vara leylek yuvasına
4. Meh-pârelerle kevkebin alışduran kişi
Şehrî güzelleri kucar aylak bahâsına
5. Nev'î gönülde hayliden eglendi kaldı 'ışk
Ögrendi gibi tab'ı bu şehrüñ hevâsına

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Her kaçan fülk-i teni nâr-ı mahabbet yaka
Dil-i âşüfte düşer 'âlem-i istigrâka
2. Bî-nevâlarla düşer mi saña dem-sâz olasin
Rast geldükçe hevâ baglayasin 'uşşâka
3. Geldi eyyâm-ı şitâ gitdi ayak seyrânı
Düşdi hep şimdi nazar sâkî-i sîmîn-sâka
4. Varı gör işigine yalvarı gör aglayı gör
Müdde'i olma gönül kim bakar istihkâka
5. Erlik oldur ki virüp pîre-zen-i dehre talâk
Nev'îyâ irişesin mertebe-i itlâka

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Hışm ile her taş ki atduñ 'âşık-ı bî-dillere
Mîve-i ihsânı nukl-i meclis itdüñ illere
2. Tîguñ ile hançerüñ kessün erâzilden seni
İltifât olsun şehâ yanuñda sâhib-dillere
3. 'Arz idersin âyet-i haţţ-ı ruhuñ zülfeynüñe
'İlm-i tefsîr öğredürsin bir bölük câhillere
4. Gice vü gündüz basîret çeşmi bîdâr olmaga
'Ayn-i tenbîh oldu nergis fehm iden gafillere
5. Dâğ-ı 'ışk ile ciger yakan beri gelsün dimiş
Nâr-ı gayret düşdi Nev'î bende-i mukbillere
6. Vâsf ider dür dişlerüñ bir bir çemende jâleler
Sen henüz açılmadın ey gönca düşdüñ dillere

(70)

69b

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Tenin sad-çâk idüp cân kasdın itmiş Kays-ı rüsvâyî
O vâdîlerde bulmuş vech-i Leylî'den tecellâyı

2. Verâ-yı‘akl imiş tavr-ı mahabbet yohsa ey gâfil
Nice idrâk ider Mecnûn kemâl-i hüsn-i Leylâ’yı
3. Şu âteşden yanar dâg-ı derûnı ehl-i ‘ışkuñ kim
Kül eyler nârınun bir lem‘ası biñ Tûr-ı Mûsâ’yı
4. Ruḥun kim da‘vî-i hüsn eyledi ey şâhid-i zîbâ
Yiridür müdde‘iler terk iderse zühd ü takvâyı
5. Senün nûr-ı cemâlün cilve-gerdür vech-i eşyâda
O yüzdendür ki ma‘bûd itdi râhib Lât ü ‘Uzzâ’yı
6. Dil-i Nev‘î alınmışdur yine bir naḡş-ı zîbâya
Kul eyler ḡaṭṭı ehl-i sûret ü erbâb-ı ma‘nâ’yı

[Ġazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

Ve leh-û eyzân

1. Cennet degül mi yâr ile vuslat didükleri
Dûzah degül mi âteş-i ḡasret didükleri
2. Bîmâr-ı ‘ışḡa var ise bir derd-i bî-devâ
Fûrkat didükleri gibi fûrkat didükleri
3. Gel girme râh-ı ‘ışḡ-ı cüvânâna sûfiyâ
Döymezi bu yolda pîr-i tarîkat didükleri
4. Ġam-ḡânemi münevver ider mi gelüp o mâh
Bir gün togar mı necm-i sa‘âdet didükleri
5. Nev‘î o şâh-ı hüsn kul olmak mıdur ‘aceb
Devlet didükleri vü sa‘âdet didükleri

[Ġazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

Ve leh-û eyzân

1. İtdün yüzünü görmek ile mübtelâ beni
Şimdi belâyı eyleyen ol göremem seni
2. Sen şîve-karî istediği yirde bulmayup
Peyveste kıldı göklere ‘uşşâk şîveni
3. İtdi hum-ı şarâbı felek gerçi ser-nigûn
Oldı velî ne fâ’ide devr-i zamân denî
4. İcâd-ı derd ü râḡaṭṭ iden eylemiş nasîb
Erbâb-ı ‘ayşâ ḡülşeni abdâla külhanı

5. Geç Nev'îyâ libâs-ı bedenden ki kayd imiş
Mansûr'a rişte-i teni Îsâ'ya süzeni

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Yardan uçduk egerçi mest ü rüsvâlar gibi
Vâdî-i itlâka düşdük rind ü şeydâlar [gibi]
2. Kılmasun âyîneñi seng-i melâmet münkesir
Ta'ne taşın atsalar cûş eyle deryâlar [gibi]
3. Şâh-ı serv üzre çemenlerde hırâmân zâglar
Ehl-i dil habs-i kafes murg-ı şeker-hâlar gibi
4. Kendü 'aksüm göreyin bârî senüñle der-kinâr
Sîneñi 'arz eyle mir'ât-ı mücellâlar gibi
5. Nev'îyâ kanı o vâdiler ki her çeşmi gazâl
Hâk-i sînem pâ-y-mâl eylerdi sahrâlar gibi

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Ben sanurdum derd-i 'ışkuñ ola vuslat çâresi
Çün müyesser olmadı bildüm ferâgat çâresi
2. Merhemi mihr ü mahabbet zahmınuñ sarılmadur
Kûy-i 'ışk abdâlınuñ bend-i melâmet çâresi
3. Mîve-i mihr ü vefâdan zâhidâ perhizi ko
Olmaya derd-i ğam-ı 'ışkuñ nihâyet çâresi
4. Dîde-i mahcûba nûr-ı ma'rifet 'ayn-ı zarar
Nitekim çeşm-i 'alîlûñ târ u zulmet çâresi
5. Bir oñulmaz derd imiş Nev'î belâ-yı 'ışk-ı yâr
Dâğ-ı mihnet merhemi dârû-yı fûrkat [çâresi]

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ûlün

Ve leh-û eyzân

1. Meyl itmedi çeşmüñ dil-i pür-yarama gitdi
Yanuñda işim bitmedi kan işleri bitdi
2. Şîrîn'e revân eyledügi şîr idi şanmañ
Ferhâd mahabbet yolına cânın eritdi

3. Bitmez dağı tohm-ı emelüm dâne dükendi
Bustân-ı ‘ömür mîveleri bitdi vü yitdi
4. Meclisde gice muhtesib şehri görünce
Câm-ı ârâk-ı sogıkı dutardı odu sandı
5. Cellâd-ı müjeñ turrañ ile Nev‘î-i zâra
Söyletdi kamu râzını hep ‘âlem işitdi

[Gazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtün/ Mef’ûlü/ Fâ’ilâtün

Ve leh-û

1. Tâli‘ bu vech ile dîn serkeş nigâr böyle
Bî-çâre ‘âşıkı gör kim baht öyle yâr böyle
2. Vuslatda bîm-i hicrân hecrinde mihnet-i cân
Derd-i firâk böyle vasl ü kinâr böyle
3. Ol serv-i hôş-hırâmı tenhâ bulup ne çâre
Ol bî-karâr böyle ben şerm-sâr böyle
4. Dildâr tünd ü serkeş agyâr ise cefâ-cû
N’itsün ya bülbül-i dil gül böyle hâr böyle
5. Nev‘î nice getürsin hicrân yükine tâkat
Cism-i nizâr böyle hâl-i figâr böyle
6. Ten zevrakın düşürme girdâb-ı ıztırâba
Sabr it gönül ki kalmaz bu rûzgâr böyle

[Gazel]

Mef’ûlü/ Mefâ’ilü/ Mefâ’ilü/ Fe’ûlün

Ve leh-û

1. Meclisde öpüp la‘lini rindâna tuyurma
Ol hâleti agzuñdaki dendâna tuyurma
2. Rûsvâ-yı ciḥân olmag ile yâr ele girmez
Bilmezlik ile ‘ışkuñı cânâna [tuyurma]
3. Ol Yûsuf ile vuslatı sen düşde de görseñ
Erbâb-ı hasedden sakın ihvâna [tuyurma]
4. Ben böyle hayâtı n’ideyin râḥatt-i cân yok
Ey hâb-ı ecel gel elemüm câna [tuyurma]
5. Mey içme güzel sevme dimezler saña Nev‘î
Ol zevki hemân zümre-i nâdâna [tuyurma]

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û

1. Açıldı gül içilür câm-ı hoş-güvâr yine
Safâ vü 'işrete yüz tutdı rûzgâr yine
2. Şükûfeden yem-i aharda yelken açdı dıraht
Tonanma hazır ider şâh-ı nev-bahâr yine
3. Felek rakîb-i segi gerçi saldı sahrâya
Bize ol âhû-yı vahşî degül şikâr yine
4. Bırakdı tefrika sengin yabana dest-i kazâ
Zücâc-ı kalbde bâkî bu inkisâr yine
5. Düşürdi fülk-i felâket 'adûyı girdâba
Sirişk-i Nev'î'ye yok hadd ile kenâr yine

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Kabrûme bassañ kadem ten cân bulup cûş eyleye
Serv-i kaddûñ sâyesin hâķüm der-âgûş eyleye
2. Rind odur tercîh idüp hâķisteri sincâbdan
Pâk idüp âyînesin kendin nemed-pûş eyleye
3. Nagme-i 'ışķ-ı hezârı istimâ' eyler şu kim
Şâh-ı gül gibi ser-â-pâ cismini gûş eyleye
4. Ġayret-i mihrûñ dilümde şöyledür kim istemem
Tende yaram merhemûñle başını hôş [eyleye]
5. Nakd-i Selmân'ım kanı Dilşâd-veş sem'-i kabûl
Nazm-ı pâküm Nev'îyâ dürr-i bünâgûş eyleye

70a

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Eyleyen hurşîd-i evc-i nâz u istignâ seni
Eylemiş bir 'âşık-ı ser-geşte vü şeydâ beni
2. Eyleyen her encümende şem'-i bezm-ârâ seni
Eylemiş künc-i belâda bî-kes ü tenhâ beni
3. Eyleyen mîm-i deķhânuñ mazhar-ı sırr-ı Mesîh

- Cân gibi kılmış ‘adem milkinde nâ-peydâ beni
4. Hüsniñi mestûr-ı zîr-i perde-i râz eyleyen
Çârsû-yı ‘ışk içinde eylemiş rüsvâ [beni]
 5. Lâ ile zâhid henûz illâdan olmaz münkatı‘
Var iken yog eyledi bir yâr-i müstesnâ beni
 6. Bezm-i ğamda niçe kez yandım söyündüm şem‘-vâr
Ölmüş iken ‘âkıbet ‘ışk eyledi ihyâ beni
 7. Sâye-i kaddünde Nev‘î cismine hâk eyledi
Haşre dek yâd eylesün a‘lâ seni ednâ beni

[Ġazel]

Mefâ’ilâtün/ Mefâ’ilâtün

Ve leh-û eyzân

1. Çemende hôşdur dolu surâhî
Ola husûsâ hulûs-ı râhı
2. Zalam-ı ğamda çerâğ-ı bâde
Sabâha ilte dem-i revâhı
3. Dükendi rûze irişdi bayram
Gider salâhı unut felâhı
4. Gül ü nesîm ü mey ü mugani
Bu demde ‘âkıll olur mı sâhı
5. Nehâr-ı ‘îyd ü bahâr-ı hurrem
Nevâ-yı bülbül kamu nevâhı
6. Şarâb idermiş mizâc-ı ıslâh
Mizâc-ı Nev‘î sever salâhı

[Ġazel]

Mef’ûlû/ Mefâ’ilün/ Mef’ûlû/ Mefâ’ilün

Ve leh-û eyzân

1. Fûrkat şebini bârî bir gün seher itmez mi
Bu nâle-i şeb-gîrüm âhir eser itmez mi
2. Bu derd-i ser-i fûrkat çıkmaz mı dağ-ı başdan
Devrân-ı mey-i hicrân bir dem güzer [itmez mi]
3. Şâm-ı ğam-ı hicrânı halk eyleyici Mevlâ
Mîhr-i ruhuñı bir gün nûr-ı basar itmez mi
4. Ol nergis-i mahmûruñ bîdâr olup uyhudan
Ben ‘âşık-ı bî-hâba bir kez nâzar itmez mi

5. Ey mihr-i dırahşânum çıkdı göge efgânum
Bu Nev‘î-i bî-çâre gönölünde yir itmez mi

[Ġazel]

Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün

Ve leh-û eyzân

1. Hasan kim cân-ı ‘âlem oldı İsmâ‘îl anuñ cânı
Birinüñ küştesi cânum birinüñ kulu kurbânı
2. Biri serv-i hırâmânum birisi âfet-i cânum
Birisi tende cânumdur birisi cânumuñ cânı
3. Birisi mihr-i ‘âlemdür birisi Müşterî-tal‘at
Birisi mâh-ı Ken‘ânî birisi Yûsuf-ı sâni
4. Birisi husrev-i ‘âlem biri dildâr-ı şîrîn-leb
Biribirine ‘âşık birbirinüñ mest ü hayrânı
5. Sorarsañ hâliyâ keyfiyyet-i ahvâl-i Nev‘î‘den
Ol iki goncânunñ bir ‘andelîb-i zâr u nâlânı

[Ġazel]

Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün/ Mefâ‘îlün

Ve leh-û eyzân

1. Döker berg-i hazânı şanmañuz seher gâhî
İrişdi bâğ-ı dehre bülbül-i bî-çârenüñ âhı
2. Saba efşân-ber olmış safha-i gülzârı zeyn itdi
Çemen deryâ-yı ahzardur varaklar leşker-i mâhî
3. Bisât-ı sebzeyi rengîn basma nağş itdi
Döşendi ser-te-ser bâguñ bugün ferş ile râhı
4. Bunı şive kitâbında yazar mı ey püser bilmem
Okursın luğf ile zâğ-ı rakîbi yanuña gâhî
5. Kuluñ olduguma cândan tenümde her kılum şâhid
Yalanı kılca yok Nev‘î‘nün ey dil milkinüñ şâhı

[Ġazel]

Fâ‘îlâtün/ Fâ‘îlâtün/ Fâ‘îlâtün/ Fâ‘îlün

Ve leh-û

1. Baksam ol çâh-ı zenahdânunñ mu‘allak câmina
Nâr-ı şevkünden döner sînem çukur hammâmına
2. Cevr ile ne öldürür ne rahm idüp âzâd ider
Düşdi şimdi murg-ı dil bir bî-amânunñ dâmına

3. Bezm-i hecrûn bunca dem peymânesin içdük dürüst
Degmedük devrân-ı vasluñ bir şikeste câmina
4. Ol büt-i tersâ dil-i ‘uşşâkı pür-hûn eyledi
Beyza-i al itdi hâzır kâfirûn bayramına
5. Terk-i nâm it Nev‘îyâ çün kim kadîmî pîşedür
Hûb-rûlar mâ’il olmak ‘âşıkuñ bed-nâmına

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve leh-û

1. Mest olup câm-ı lebinden olmasun kan arada
İt rakîbinden hazer kim bile şeytân [arada]
2. Mihre mâ’il kaşlaruñ la‘lûñde var naķş-ı vefâ
Lîk cevır ü zulme nâzır çeşm-i fettân [arada]
3. Turalum çekdün kinâra pîrehensüz dilberi
Mâni‘-i vuslat degül mi cism ile cân [arada]
4. Cân çıkup sînem şikâfindan bulurdı saña râh
Olmasa hâ’il eger şemşîr-i hicrân [arada]
5. Âşinasından Sıtanbul’uñ kesildün Nev‘îyâ
Tîg-ı bürrân oldı bu deryâ-yı ‘ummân [arada]

[Ġazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

Ve leh-û

1. Çıkıdı metâ‘-ı hüsn ü melâhattı bahâlara
Hep nâz u şîvedür satılan mübtelâlara
2. Geydün boyunca nâz ü letâfet libâsını
Öpdür doynca dâmenüñi hâķ-i pâlara
3. ‘âşık odur ki istemeyüp bûs ile kinâr
‘Aşk olsun ile kâni‘ ola merhabâlara
4. Mahbûb odur ki mâlik-i bahr-i kemâl olup
Şî‘r okuya sefine suna âşinâlara
5. ‘âşık kabâ-yı cismini çâķ itdi Nev‘îyâ
Zâhid riya vü zerk ile girdi ‘abâlara

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Mâh-rûlar dilleri sayd itdi hüsn-ü-ân ile
Pâdişâhum sen kul itdün 'âlemi ihsân ile
2. Muttasıl çeşmüm ğam-ı la'lüñle giryân eyleme
Mîvede qalmaz halâvet kesret-i bârân ile
3. Dürr-i dendânuñ hayâli def ' ider zülfüñ ğamın
Açılur müşkıll garihler nitekim dendân ile
4. Yâre hercâyî dime devr-i felekde mâhı gör
Kim turur biñ encümen bir şem'-i nûr-efşân ile
5. Nevî'iyâ zer virmeyince sayd olunmaz ol melek
Göklere çıksañ kemend-i nâle vü feryâd ile

(71)

70b

[Mukatt'ât]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

1. Her mahrem-i visâli dilâ şanma şâd olur
Sabr ümîd-i vasl ile hecrün 'azâbına
2. Bezm-i visâl-i şem'e bu deñlü karîn iken
Pervânenüñ yine naẓar it ıztırâbına

[Mukatt'ât]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Fe'ûlün

Ve leh-û eyzân

1. Geçinme ehl-i dünyâya tehî-dest
Ki sevmez müflisi halk-ı zamâne
2. Diraht-ı bî-semer görmez misin kim
İñen mergûb olmaz bâğbâna
3. Tehî-dest oldugıçündür çenâruñ
Elini alup atarlar yabana

[Kıta]

Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Kâlb-i nâdân olur hemîşe siyâh

- Lâle-veş gerçi rûyi ahmer olur
2. Yüzi fazl ehlinüñ riyazat ile
Zer-i hâlis misâli asfer olur
 3. Ger za‘îf olsa tañ mı dânişmend
‘Arabiyyât çünki lâgar olur

[Mukatt‘ât]

Mef‘ûlü/ Mefâ‘ilün/ Fe‘ûlün

Ve leh-û eyzân

1. Geh şekl-i bütânda cilve-gersin
Geh ‘âşık-ı rind ü lâübâlî
2. Astâr-ı şü‘ûn-ı kesret içre
Pinhân o cemâl-i lâ-yezâlî
3. Ol sırr-ı nühüftenüñ ciğânı
Mest eyledi görmeden hayâlî
4. Eya nice olur ki ol cemâli
Bî-perde görenlerüñ yâ hâlî

[Mukatt‘ât]

Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilün

Ve leh-û eyzân

1. Katra katra dökdüğüm şanma ‘arak hammâmnda
Sînedden def‘-i şerâr-ı nâr-ı hicrân eyledüm
2. Olmayup kâni‘ sirişk-i dîde-i nem-nâk ile
Fürkatüñden cümleten a‘zâmı giryân eyledüm

[Mukatt‘ât]

Mef‘ûlü/ Fâ‘ilâtü/ Mefâ‘ilü/ Fâ‘ilün

Ve leh-û eyzân

1. Bâğ-ı cemâle ben kuluñı mahrem eyleyüp
Ol gülşen içre cân u dilüm bülbül eylesem
2. Şem‘-i visâlüne irişüp nâr-ı şevk ile
Pervâne-veş vücûdumı yaksam kül eylesem

[Mukatt‘ât]

Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilün

Ve leh-û eyzân

1. Yadlarla oturup çünki kadeh nûş idesin
Halkı ol reşk ile lâ-ya‘kıl ü medhûş [idesin]

2. Seni bir cür‘a ile yâd ideyin dimiş idüñ
Korkarın mest olup ol ‘ahdi ferâmûş [idesin]

[Mukatt‘ât]

Fâ‘ilâtün/ Mefâ‘ilün/ Fa‘lün

Ve leh-û eyzân

1. Bûse-i la‘l-i yâre yok çâre
‘Arz ider gerçi rûyin ol mehveş
2. Döndüm ol şem‘e kim ider giryân
Fûrkat-i şehd ü âteş-i sohbet

[Mukatt‘ât]

Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilâtün/ Fe‘ilün

Ve leh-û eyzân

1. Evc-i rif‘atdeki şehbâz-ı hümâ-himmet iken
Saña düşmezdi ki her zâg u zegan mahrem ola
2. Tûti-yi sebz-i hâtuñ âyine-i rûyuñda
Ehl-i diller göricek söyleşeler bir dem ola

[Ġazel]

Mef‘ûlü/ Fâ‘ilâtü/ Mefâ‘ilü/ Fâ‘ilün

Ve leh-û

1. Bahr oldu taşdı suları şehrüñ bahârda
Çıkdı güher şükûfe degül her kenârda
2. ‘İşret seffinesine bahâr açdı yelkeni
Câmı yürütdi bâd-ı seher lâle-zârda
3. Câm oldu serv-kadler elinde gelince ‘îyd
Kandiller ki ziynet olurdu menârda
4. Kandîli çok menâra beñzer didüm hemân
‘İkd-i şükûfeyi göricek şâhsârda
5. Bâkî kalurdi meclis-i nazm içre cür‘a-vâr
Nev‘î sözini diñleseler rüzgârda

[Ġazel]

Mef‘ûlü/ Mefâ‘ilü/ Mefâ‘ilü/ Fe‘ûlün

Ve leh-û

1. Ey hûr-ı perî-çihrelerüñ cân u ciĥânı
Nâ-merdüñ olup hemdemi ‘ayş itme niĥânî
2. Baş üzre tutar gül gibi erbâb-ı mahabbet

- Bülbüllerine mâ'il olan gönca-dehânı
3. Çın itme kaşuñ hışm ile 'uşşâkuña her dem
Bi'llâhi zarardur kurulu tutma kemânı
 4. Bülbüller ile 'ayş idegör mevsim-i güldür
Kalmaz güzelüm kimseye eyyâm-ı cüvânî
 5. Her bir gazelüñ ruk'aları bülbül-i câna
Oldı sanemâ gönca-i gülzâr-ı cinânî
 6. Ebyâtuñ ile eglenür oldı delü göñlüm
Turkurdı sözüñ sihr ile bir âb-ı revânı
 7. Nev'î nice vasf eyleye şi'rüñi ki bilmez
Tûtî-yi şeker-hâ sözini murg-ı yâbânî

[Gazel]

Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün/ Müstef'ilün

Ve leh-û

1. Çün kim didüñ câna gelüp ey 'ışk-ı cânân merhabâ
Sabr u sükûn yâ-hû disün derd-i firâvân [merhabâ]
2. Virdi meşâm-ı 'ârife hâk-i rehûñ bûy-i vatan
Ey ârzû-yı sîne vü ey râhatt-ı cân merhabâ
3. Gül-geşt-i bâğ u tarf-ı cû olsun bugünden her-taraf
Ey sînede dâg-ı elif çâk-i giribân merbabâ
4. Hôş geldüñ ey niş ü ta'ab var sag ol ey 'ayş ü tarab
Ehlen ve sehlen ey gam-ı kalb-i perîşân merbabâ
5. El vermeyüp 'îyd-i visâl Nev'î olursak pâ-y-mâl
Ey pâye-i vasl el-vedâ' ey dest-i hicrân merhabâ

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Yâr odur kim pîşesi endîşe-i 'uşşâk ola
Zerre-i ser-geştesine gün gibi müştâk ola⁷³⁶
2. 'âşıka keyfiyyet-i vasl u firâkı añlada
Kahr ile luţfi bile hem zehr ü hem tiryâk ola
3. Bend-i a'da zer kemend olsa mukayyed olmaya

⁷³⁶ Müstensih, mecmuanın bu kısmında gazele farklı matla beyitle başlamıştır. Bu matla beyitin üzerini çizerek asıl gazeli yazarak devam etmiştir.

- Baş çeküp mihr-i sipihr-i ‘âlem-i ıtlâk ola
4. Şem‘-veş mahv itmesün şevkuñ sakın rûz-i firâk
Mihr odur gün geldügince şöhre-i âfâk ola
5. Rîşte-i mihr ü vefâ şîrâzesin çâk itmeyem
Nev ‘îyâ mecmu‘a-i ten tagılup evrâk ola

71a

[Mukatt‘ât]

Mef‘ûlü/ Mefâ‘ilün/ Fe‘ûlün

Ve leh-û eyzân

1. Ol şân-ı kerîm-i bâ-kemâle
Kim zatı güzîde-i beşerdür
2. Pây-i melahı hediye kılmak
Ger ‘ayb ise mûrdan hünerdür

[Mukatt‘ât]

Mef‘ûlü/ Fâ‘ilâtü/ Mefâ‘ilü/ Fâ‘ilün

Ve leh-û eyzân

1. Uyma şarâba ister iseñ ‘izzet ü vakâr
Zîrâ şarâba tâbi‘ olan bî-hicâb olur
2. Bu vezn-i tab‘a düşmeye itmek ümîd-i hayr
Bir nesneden ki kâfiye aña harâb olur

[Mukatt‘ât]

Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilâtün/ Fâ‘ilün

Ve leh-û eyzân

1. Var iken âb-ı ‘izâr-ı mâh-rûlar Nev‘îyâ
Nâr-ı sîneñle gögi pür-dûd-i âh itmek neden
2. Sâde-rûlar gündüzün mumlar yakup ‘uşşâk arar
Şâm-ı hattın ol mehûñ sen cây-gâh itmek neden

[Gazel]

Mef‘ûlü/ Fâ‘ilâtü/ Mefâ‘ilü/ Fâ‘ilün

Ve leh-û eyzân

1. Gül nûş ider çemende diyü câm-ı hôş-güvâr
Sur kâsesini muhtesib-i devr-i rûzgâr
2. Semt-i kenârı zevrak-ı dîl itse ârzû

- Emvâc-ı bâd-ı fûrkat olur aña kîne-cû
3. Girdâb-ı hayret içre döner keştî-yi emel
Sa'y ile sâhiline bu bahrüñ irişmez el
 4. Bahr-ı belâ ile tolu bu lücce-i kehün
«Ceryü'r-riyâhi ke-mâ teştehi's- süfün»

[Mukatt'ât]

Fe'ûlün/ Fe'ûlün/ Fe'ûlün/ Fe'ûlün

Ve leh-û eyzân

1. Hücûm ide çünkim seg-i şehvet ü âz
Seni nâna muhtâc ide züll ü nekbet
2. Döküp âteş-i cû ' içün âb-ı rûyuñ
Talebde ker olmaya şânuñda cür'et
3. Didüm çâre ne pîr-i 'akla didi kim
Kanâ'at kanâ'at kanâ'at kanâ'at

[Mukatt'ât]

Fe'ûlün/ Fe'ûlün/ Fe'ûlün/ Fe'ûlün

Ve leh-û eyzân

1. Sevüp bir cüvânı olursın esîri
İdüp cân u baş ile yolında hıdmet
2. Çekersin muhâliflerinden niçe ğam
Gehî nûş-i vuslat gehî nîş-i fûrkat
3. Didüm âhiri ne bu kâruñ didiler
Nedâmet nedâmet nedâmet nedâmet

[Mukatt'ât]

Fe'ûlün/ Fe'ûlün/ Fe'ûlün/ Fe'ûlün

Ve leh-û eyzân

1. Har-ı nâkes içün ider dehr hâzır
Katâr-ı şütür zîr-i bâr-ı tahammül
2. Niçe âdemî-sûret ü nîk-sîret
Piyâde çeker bâr-ı fakr ü tezellül
3. 'Îlâc istedüm ben bu rence didiler
Tahammül tahammül tahammül tahammül

[Kıta]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Ğam degül saña takaddüm eylese erbâb-ı câh
Câh lafzı anlaruñ vafına çün 'ünvan olur
2. Kadr-i deryâ ebrden pest olsa deryâdur yine
Katre çün eyler tenezzül gevher-i rahşân [olur]
3. Yâ hazîz olmuş yiri yâ evc-i 'âlî farkı yok
Kangı burca varsa hurşîd-i felek tâbân [olur]

[Mukatt'ât]

Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

Ve leh-û eyzân

1. Oldı gerdün hemîşe dún-perver
Sifledür her kim aña tâlib olur
2. Mansıbı dún olur ahâlînüñ
Câhilüñ eşref-i metâlib olur
3. Nâ-münâsib umûrına dehrüñ
Bu mesel Nev'îyâ münâsib olur
4. İki şey' vaz' olunsa mîzâna
Nâkıs olan tamâma gâlib olur

[Kıta]

Mefâ'ilün/ Fe'ilâtün/ Mefâ'ilün/ Fe'ilün

1. Şular ki mûy-şikâf oldı tîr-i Fikret ile
Düşer keşâkeş-i cevri sipihre kavs-misâl
2. Kemân-ı Rüstem olursañ da ger salâbetde
Zamâne âteş-i kahr ile nerm ider fil'l-hâl
3. Hünerle sen meselâ nehr-i selsebîl olsañ
Mükedder eylemege halk teşne vü meyyâl
4. Tevâzu' eyleyenüñ hâli zîr-i pâý olmak
Dürüş-vaz' olanuñ semti kadr ü câh ü celâl
5. Şular ki mâzî ile hâlden haberleri yok
Kazâ vü medrese anlara eyler istikbâl
6. Zer-i tamâm-'ayar ile niçe nâ-mevzûn
Virür kelâmına te'sîr-i nazm-ı Hâce Kemâl
7. Gül-i bihişt iken eş'ârumuz kıyâmetdür

- Ayıklamakda ‘alef gibi her har-ı deccâl
8. Halâvet-i sühânüm yakdı kalb-i bed-hâhı
Gelür aña ilüñ âb-ı kelâmı sihr-i halâl
9. Zamâne ‘ayşumı telh itdi dâdumı alıvir
Eyâ Kerîm ü Rahîmü Müheymin ü Müte‘âl

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve leh-û

1. Sen güneş-ruhsâr ile her kara yüzlü yâr olur
Sâye-veş yârüm benüm ancak der ü dîvâr olur
2. ‘Arz-ı dîdâr it açıl gül gibi itme ihtirâz
Dôstum hep ehl-i diller ‘âşık-ı dîdâr [olur]
3. Zülfü ruhsâruñ yanında çeşm-i mahmûruñ senüñ
Giceler mehtâba karşı yatmadan bîmâr olur
4. Mihr ile demsâz olup geçdük gurûr-ı câhdan
Hasta-i ‘ışkuz bize kânûn ile tîmâr olur
5. Hûblar kasd itdi hergiz ellerinden gelmedi
San‘at-i mihr ü vefâ Nev‘î ne müşkil kâr olur

[Matla’]

Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün

1. Kef sâkî zî sâgar-ı matla’ hûrşîd-i rahşan şod
Dehân-ı mey pür sitân-ı mahzan-ı la’li bedâhşan şod [Farsça]

[Kıta]

Fe’ilâtün/ Mefâ’ilün/ Fe’ilün

1. Husrevâ devletüñ mezîd olsun
Kevkeb-i tâli‘üñ sa‘îd olsun
2. Her ümîdüñ Hudâ müyesser idüp
Hasm olan saña nâ-ümîd olsun

[Matla’]

Mefâ’ilün/ Fe’ilâtün/ Mefâ’ilün/ Fe’ilün

1. Huzûra gelse o mâh elde sîm-i vâfir yok
Eger ki gıybet iderse huzûr-ı hâtır yok

[Matla’]

Fe’ûlün/ Fe’ûlün/ Fe’ûlün/ Fe’ûl

1. Tenüm zahm-ı tirüñle döndi neye

Derûnumda nâlem ne beñzer neye

(72)

71b

[Kaşîde]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

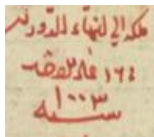
**Nev'î Efendinüñ Sultân Mehemmed Hân Hazretlerinüñ Cûlûs-ı Hümâyûnlarına
Didügi Kaşîde-i Ğarrâdur**

1. Yine teşrîf idüp vir hân-ı 'âlem taht-ı 'Osmânı
Yine geldi yirine mürde iken 'âlemüñ cânı
2. Kudûm-ı nev-bahâr-ı luţfı kıldı mu'tedil dehri
Meger itdi takaddüm sâ'at-i nevrûz-ı sultânî
3. Zamânından 'aceb mi sebkât itse sâ'at-i nevrûz
Harâret yirdi âfâka yüzünüñ mihr-i rahşânı
4. Çıkarsa sad hezârân erba'în pîr-i felek hergiz
Haţt-ı sebzi gibi görmez düşinde Hızr-ı devrânı
5. Nesîm-i hulkı bahş itdi 'adâlet çâr erkâna
Meger rûh-ı nebâtîdür kelâm-ı şekker-efşânı
6. Sa'âdet burcınun mihri gurûb itdi ise ğam yok
Getürdi yirine ni'me'l-bedel bir mâh-ı tâbânı
7. Birisi der-niyâm olunca biri der-miyân oldu
İki yüzlü meger bir tîg imiş bu devlet-i fânî
8. Zamânüñ saltanat mihri diye bahş itdügi cevher
Kiminüñ dâg-ı pür-hûnı kiminüñ emelî rümmânı
9. Olur tahtında her fî'l-i kabîhüñ kâr-ı müstahsin
Gulâm-ı Hızr ile gör kıssa-i Mûsâ-yı 'İmrânı
10. Ne sa'd-i Müşterî bâdî vü ne nahs-i Zühal mâni'
Haķîm-i Kâdirüñ sun'ında 'âciz 'akl-ı Yûnanî
11. Açılıp şubh-dem mısra'ları bâb-ı hümâyûnuñ
Cemâli mihri kıldı matla'u'l-envâr dîvânı
12. Eben 'an-ced şeh-i 'âlî-sened Sultân Mehemmed kim
Tecâvüz eylemişdür vasf-ı şânı hadd-i imkânı
13. Keremdür var-ise bir vasf-ı zâ'id tab'-ı pâkinde
Letâfetdür eger mevcûd-ise cisminde noksânı
14. Letâfet cûyınüñ perverdesi ruhsâr-ı dil-cûsı
Melâhaţ gülşeninüñ dikmesi kadd-i hırâmânı

15. Ne gülde tâb u fer var ‘ârızına kılmaga nisbet
Ne servüñ kadd-i dil-cûyına var öykünmege cânı
16. Bu hüsn-ile bu ânı kimde görmışdür gören gelsün
Bulunur Yûsuf’a sâni bulunmaz aña akrânı
17. Ümîdüm kesmiş-idüm meyve-i bâğ-ı hayâtumdan
Kad-i mevzûnı bahş itdi baña ‘ömr-i firâvânî
18. Şikest itmişdi cismüm zevrakını rûzgâr ammâ
Beni garķ itdi ol şâhuñ muhît-i bahr-i ihsânı
19. Safâ geldüñ semâ-yı devletüñ iy mihr-i pür-nûrı
Gubâr-ı makdemüñle rûşen itdüñ çeşm-i a‘yânı
20. Ne zatuñ gibi gösterdi felek mir’âtı bir sûret
Ne tab‘um gibi tûtî gördi Rûm’uñ şekkeristânı
21. Cihânda adumuz kılsun diyen nâm ehli serverler
Çerâğ ile arar tûmâr-ı eş‘âr-ı senâ-hânı
22. Bilürler cevherinden hançeri âbından elmâsı
Sözinden sen de fehm it kadr-i Nev‘î-i suhan-dânı
23. Yeter sen şâha mirâs-ı peder tab‘um gibi gevher
Kâlor dürr-i suhan bâkî olur sîm-ile zer fânî
24. Cüvân-bahtâ bu pîr-i nâ-tüvânüñ lokma vü nânın
Muzâ‘if ile nâkıs kılma cem‘-i ehl-i ‘irfânı
25. Tefâvüt eylemez bir katre nâkısıdır deryâdan
Virür ancak hisâb-ı defter-i ihsâke noksânı
26. Nitekim her seher olup muzaffer husrev-i hâver
Geçüp taht-ı zümürrüd üzre teşrîf ide erkânı
27. Tınâb-ı bârgâh-ı ‘ömrüñ olsun haşre dek mümted
İrişsün kadrüñüñ ‘arş-ı berine tâk-ı eyvânı

Cûlus Sultan Muhammed Han

Mülke (...) ⁷³⁷

737

Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

[Kaşîde]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Gül-i Şad-Berg-i Nev'î-i Suhan-Senc

1. Ey vücûd-ı mümkünât inşâ-yı lûtfuñdan eser
Cümle 'âlem mübtedâ-yı feyz-i cûduñdan haber
2. Zâtuñuñ feyzinde envâr-ı Hâkâyık müstecin
İsmüñüñ bastında eşcâr-ı mezâhir pür-semer
3. Müstefâz-ı rahmetüñ şîriyse mevlûd-ı vücûd
Müstefâd-ı şefkatüñ çâr ümmehât ü nüh peder
4. Bâğ-ı lûtfuñdan sekiz cennet şemîm-i kemterîn
Nâr-ı kahruñdan yidi dûzah şerâr-ı muhtasar
5. Kaleb-i hâkîyi bahr-i zâtuña mazhar kılup
Eyledüñ kalbi şehensâh-ı basît-i bahr ü ber
6. Lem'a-i şem'-i cemâlüñ 'ışkıdur pervânesi
Sidre'den Cibrîl-i 'aklı eyleyen bî-bâl ü per
7. Niçe demdür sırr-ı "mûtû"dan umar feyz-i hayât
Bir ölümlü hasteyin gâh pisterinde muhtazar
8. Ger olam Ken'ân-ı hicrânuñda pür-zâr ü esef
Kılmadın cilve cemâl-i Yûsuf-ı Mısr-ı hüner
9. Meh gibi naks ile ola kuvvet-i tab'um tamâm
Gelmedin fî'le dahı nûr-ı kemâl-i muntazar
10. Ahger-i dilden sürüp âhum beden hâkisterin
Müncelî olmazsa mir'ât-ı şühûdumdan keder
11. Kiştâr-ı dilde hâsıl vormeyüp bezr-i bekâ
Olmaz-ise mâsivâ mahsûd-ı dâs-ı lâ-tezer
12. Dâne-i eşküm döküp mahşerde âh idüp diyem
Ey Hudâ-yı hayr ü şer Mevlâ-yı fî'l-i nef' ü zar
13. Tâlîbe şevk-ı 'amel âsâr-ı isti'dâd idi
Sa'y ü himmet râyet-i maksûda âsâr-ı zafer
14. Sarf idüp rûz u şebüm nahv-i kemâl-i ilmüñe
Safha-i nâmem sefid-iken siyâh itdümse ger
15. Şimdi ol tesvîd-i bî-sûdum idüp bir bir beyâz
Agarup mûyum sefid oldu siyâhum ser-te-ser
16. Hasılum sıfır u sinîn-i 'ömr sittîn oldu âh

- Bâd-ı âhum olmadı varlık yüzinden perde-der
17. Hey ne fûrkat hey ne asret hey ne hüsrân-ı ebed
Sebt ise evvel kitâbumda mukadder bu kader
18. Olmadum âsûde-dil hergiz sevâd-ı şübheden
Hikmet-i işrâkdan kesb itmedüm nûr-ı basar
19. Çıkmadı başa tarîk-i ‘illet-i meşşâ’iyân
Kesb-i ma‘lûl itmedi âlât ü esbâb-ı nazar
20. Râh-ı ‘ışka gel girerseñ ayagüñ merdâne bas
Şöyle kim hiç olmasun yanünda fark-ı pâ vü ser
21. Mâh-ı nev gibi niçe nâkısılar eyler tamâm
‘Uzlet ü zikr-i Hudâ vü samt ü terk-i hâb ü hâr
22. Sâlike tâ kim kemer-bend olmaya nûn-ı yakîn
Cânını gergin ider renc-i hırâş-ı kerm ger
23. Gerdenin maglûl idüp zencîr-i kayd-ı keşmekeş
Mahzen-i tahkîka yol virmez su’âl-i der-be-der
24. Düzd-i Şeytân’dan metâ‘-ı dil nice olsun emîn
Rûz u şeb bi-pâsbân böyle sarây-ı penç-der
25. Yâ nice olmaz hevâ-yı nefsüñe hissüñ mutî‘
Çünkü her dervâzeden bâd-ı havâ eyler güzer
26. Var salât-ı hams ile sedd it hevâs-ı hamseñi
Leşker-i Ye’cûc-ı nefs “Allahu ekber”den kaçır
27. Fârîgu’l-bâl ol eger uçmak dilerseñ bâl açup
Çünkü sen bir ‘âlem-i bâlâya eylersin sefer
28. İzdiyâd-ı noktası besdür işâret aña kim
Zâ’ d-i zâd-ı seferdür sendeki zâd-ı sefer
29. Eylegil tâbût-ı cismüñ ğarķa-i nil-i fenâ
Tâ bula Mûsî-i cân Fir‘avun-ı nefsüñden hazer
30. Hubb-ı mâl ü câh içün cehl-ile kılma terk-i ser
‘Ârif ol kıl terk-i zer atduñ dimekdür çünkü der
31. Terk-i zer kıl merd iseñ zencîr-i zer görmez misin
Merde nisbet bend olur zen gerdeninde zîb ü fer
32. Ehl-i câhı tâc-ı zer sevdâsı eyler hâķ-i râh
Terk ile ‘ârifler eyler hâķ-i râhi tâc-ı ser
33. Lokma-i dûnân degüldür tu‘me-i kerrûbiyân
Lâyık-ı şâhin tezerv ü lâyıķ-ı kerkes kazer

34. Müsmir olmaz girye-i zâhid semâ'-ı 'ışkdan
Ola mı ebr-i bahârîden dıraht-ı huşk ter
35. Mâline reşk itme her bir şekl-i mekrûhuñ ki olur
Bir tılsım-ı münkeruñ tahtında genc-i sîm ü zer
36. Erlik idüp sen zen-i dünyâya evvel vir talâk
Virmedin saña talâk-ı fûrkati ol senden er
37. Âb-ı ruyuñ hâke dökme maslaḥatı bitsün diyü
Yirde qalmaz tohm-ı isti'dâd çün âhır biter
38. Kesr-i 'ırzın gör şühûd-ı zûr-ile isbât ider
Şol ki mahzar ref' idüp eyler hevâ-yı nasb ü cer
39. Râst-kirdâr ol olup ma'mûr-ı emr-i "fe's-takim"
Olasın tâ kim 'asâ gibi delîl-i reh
40. Râst-rev ol fevz-i matlûba yakındur râh-ı râst
Hâ'il olmaz seyr-i tîr-i râsta hergiz siper
41. Hâne-i tabîñ 'arûzın şer'-ile kılsañ dürüst
Her ne 'arz olunsa şî'r ü şer' olur mevzûn u ter
42. Cedvel-i zerrîn-i kec virmez letâfet mushafa
Râstlıkdur âdeme lâzım degüldür zîb ü fer
43. Mıstar-ı ḥatı kim anuñ nakkâş tarhın kıldı râst
Kec yazılmaz üstine resm olan naḫş u suver
44. Âh eger noksân-ı ḥatı olursa isti'dâddan
Bed-güherde eylemez Yâkût-ı Musta'sım eser
45. Mümkinâtuñ dâne-i 'ömrin ögüdü şubḥ u şâm
Âsiyâb-ı çarḥ encüm erzenin ölçer döker
46. Çarḥ-ı ahdar ḥûn-ı muzmerdür sakın hınnâ gibi
Sürhdür ma'nîde sûdetde görünür sebz ü ter
47. Saltanatda gün geçür efsâne-i 'uṣṣâk ile
Hâb-ı gaflet virmesün bârî leyâl-i bî-semer
48. Degme dilden gaflet-i devletde gelmez intibâh
Şîve-i murg-ı seherdür şubḥ vaktinde seher
49. Hâlûñe şükr eyle daim dîdesi pür-ḥûn ile
Kahkaha idüp güler âzâdelikden kebkdir
50. Kendü 'aybuñ sûret-i 'aybına halkuñ perde kııl
Şöyle kim düzd-i nazar bulmaya hergiz bir mekar
51. Hâsıl oldu böyle hâsiyyet lisânü's-sevrde

Çün ‘uyûb-ı nâsdan kat’-ı lisân itdi bakar

52. Olmaya kibr ü fazîlet bâ‘is-i kibr ü fudûl

Bir degül lîkin mükedder olmada bahr ü şemer

53. Mâkiyân bir beyza için şâd olup eyler hurûş

‘Ârifüñ deryâ-sıfat qalbi hamûş u pür-güher

54. Sînede her ma‘nî-i münker ki muzmerdür sakın

Görünür âhir felek âyînesinde hayr ü şer

55. Hüsn-i gül kılma taleb fânîdür iste hüsn-i dil

Tal‘at-i mihre hazân görmez misin virmez zarar

56. Bir gül-i ma‘nâya cânûñ riştesin bend eyle kim

Her temâşâ itdügüñ sûretten olsun cilve-ger

57. Hayy-i bâkî ol idüp ten cübbesinden insilâh

Kemter olma hayyeden kim sin yaşar ol cânavar

58. Qalbe müstevlî olunca nûr-ı Hâk kalmaz vücûd

Sâye nâ-peydâ olur tâcû hûl olsa mezakı ser

(73)

72b

59. Ğarķ-ı deryâ-yı mahabbet feyz-i ‘irfân istemez

Şâh-ı nilûfer degül muhtâc-ı imdâd-ı matar

60. Keştî-i Nûh’ı n’ider bahr-i fenâya ğarķ olan

Mâhî itimat ider mi mevc-i tûfândan hazer

61. Zâ’il olmaz sîneden lutf-ile şerr-i bed-nihâd

Âb-ile gitmez miyân-ı seng ü âhenden şerer

62. Hân-ı dünyâdan nasîbüñdür tenâvül kılduguñ

Kimseyi hîç imtilâ itmez ta‘âm-ı mâ-hazar

63. Fazla-hâr olma sakın hem-çün siyeh-gûş-ı denî

Pençe-i kesbüñle ‘ayş eyle misâl-i şîr-i ner

64. Hâķ-i fakr içre ne gevher buldı bilmem ehl-i râz

Kim görürler hâcenüñ yâkut u la‘lin pîlever

65. Çeşm-i dînân bast-ı erzâķ-ile olmaz mümtelî

Sofrası gerdûn olup nân olsa hurşîd ü kamer

66. Turuş-rûlık lafz-ı şîrînden ola bed-hûya bih

Bir midür sofraya hiç sirkencübîn ü gül-şeker

67. Şer‘a çün râzî degül kâzî-yi şehir ü ‘askeri

Emr-i ma‘rûfı nice fehm ide her münker nöger

68. Mâl-i rişvet emerler şîr-i mâderden elez
Sorsalar şer‘-ile ammâ zehr-i kâtilden emer
69. Zîr ü bâlâdur kamu evzâ‘-ı nâ-hemvâr-ı çarh
Ol zegan gibi ki gâh ünsâ olur gâhî zeker
70. Nîş ü nûşî münkalib olsa ‘aceb mi ‘âlemüñ
Kalbi mu‘annitlik olur tasrîf ile zîr ü zeber
71. Himmet-i ma‘şûk pest ü hâtır-ı ‘âşık şikest
Gerdiş-i gerdûn dürüş evzâ‘ı nâ-hemvâr-ter
72. Gül celîs-i hâr u bülbül tu‘me-i dendân-ı mâr
Menzil-i şîşe miyân-ı seng-i hârâ vü meder
73. Tîr-keş kadd-i cüvâna pîre kurbân-ı kemân
Bu edîm-i hâk her mevcûda zarf-ı müstakar
74. Gülşen-i dehrüñ hazanın fikr iderseñ ‘âkıbet
Sünbûli sevdâ-yı serdir gülleri hûn-ı ciger
75. Hâb-ı gaflet kör idüp nûr-ı hamşiyetten gözin
Cevher-i baki görünür saña emsal ü hur
76. Hâb-ı gaflet sende bir ta‘bir olunmaz hâbdur
Yohsa bir bazıçedür ‘âlem ki meyl etmez beşer
77. Bu kasîdem lücce-i bahr-i Hâkâyıkdur benüm
Ka‘r-ı ma‘nâsında pür lûlûdür esrâr ü ‘iber
78. Yâ sevâd-ı a‘zam oldu ortasında şâh-râh
Matla‘ıdur şâh-râh-ı şehir-i ‘ilmü ‘llaha dır
79. Dikdi her bir mısra‘ı ol şâh-râha bir ‘âlem
Var-ise ol râhdan bir şâh-ı bî hemta geçer
80. Şehriyâr-ı ‘âlem-i ma‘nâ vü sûret Hân Murâd
Âfitâb-ı memleket hâver-zemîn ü bâhter
81. Nûr-ı fazlından Hidâye bir çerâg-ı sühte
Nükte-i melfûze tûmâr-ı kelâmından Dürer
82. İstikâmet tab‘ına ‘âlemde olmuşdur ‘âlem
Vasfı terkîbinde olmaz munsarîf ‘adl-i ‘Ömer
83. Nûr-ı isti‘dâdı mastûr olsa mestûr olmasa
Hall-i mermûz-ı kaza olurdu makdûr-ı beşer
84. Rûh ile tefsir iderlermiş hadîs-i la‘lini
Cevherî’den bir rivâyet eylemiş İbn-i Hacer
85. Saltanat esbâbı cem‘inden liyâkatdûr garaz

- Yohsa ney-şekkerde hep mevcûd durur tîg ü kemer
86. Tahtı bâd olmak degül şâhum Süleymanlık budur
Çekmeye âdem hevâ-yı dîv-i nefsinden zarar
87. Gûş idüñ ey fevc-i müştâkân-ı şîr-i ma‘rifet
Şî‘r-i Nev‘îden sâlâ-yı ni‘metullâh dur
88. Şî‘r-i Nev‘îye ‘adîl olmaz kelâm-ı müdde‘î
Nisbet olunmaz dem-i ‘Îsî ile âvâz-ı har
89. Pür kıılır tedrîc-ile âfâkı âhir şöhretüm
Def‘aten gelmez sımâha sadme-i fe’s ü teber
90. Kimse sormaz hâne-i çeşmimde her gün kan olur
Yohsa kanı merdümün kânûn mıdır olmak heder
91. Kime ‘arz idem metâ’-ı şî‘ri kim halk-ı cihân
Râyet-i fazl u kemâl ü ma‘rifetden kûr u ker
92. Şimdi erbâbı zamâna kılmadan ‘arz-ı suhan
Yegdür andan zümre-i haccâma ‘arz-ı nîşter
93. Göstere hâmem eger i‘câz ü “ve’n-şekka’l-kamer”
Haml ider taglîz-i hisse anı erzâl-i zümer
94. Hâşe li’llâh kim olam bu fazl-ı heybetinden fudûl
Gelmemişdür zerre deñlü nefsüme kibr ü batar
95. Bâğ-ı tab‘umdan kopardum bu gül-i sad-bergi ben
Sundum insâf ehline bir yâdigâr-ı mu‘teber
96. Hâsidün fâsiddür ammâ dimâgı şöyle kim
Bir gelür şemm eylese bûy-i buhûr ile bahar
97. Târem-i heftümde tâ kim ola keyvân pâsbân
Zeyn ide zâtü’l-bürûcî küngür-i isnâ ‘aşer
98. Pâdişahuñ ide Hâk eyyâm-ı devr-i devletin
Dâ’ima mahsûletü’l-a‘mal ü makzıyyü’l-vatar
99. Pâyesi a‘la-yı ‘arş olsun burâk-ı kadrinün
Eşheb-i ikbâline Cibrîl-i ‘izzet râhber

[Kaşîde]

Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün

Ve leh-û

Medh-i Hâce Efendi

1. Sehâb-ı cûd u fazluñ bâğ-ı dehri ideli pür-nem
Nesîm-i bûy-i hulkuñla bahâr-ı memleket hurrem

2. Şu'â'-ı cevher-i ru'yuñ fûrûg-ı efser-i şâhî
Le'âl-i hüsn-i tedbîrûñ nizâm-ı 'âlem ü âdem
3. Kaşuñ kânûn-ı hikmet gösterür kılsa işârâtı
Suhanda hall olur lûlû dişûñden 'ukde-i mübhem
4. Ne zâtuñ gibi gösterdi felek mir'âtı bir sûret
Ne tab'uñ gibi bir âyîne gördi sûret-i 'âlem
5. Hüner-bîn ü hüner-mend suhandan ü suhan-perver
Re'îs-i ehl-i fazl üstâd-ı sultân hâce-i ekrem
6. Sa'âdet-vasf u Sa'di-nâm u devlet-kâm u 'âlî-baht
Muhammed-hulk u Yûsuf-rûy ü Âsaf-re'y ü 'Îsî-dem
7. Fünûn u hikmet ü fazl u kemâlûñ Fahr-ı Râzî'dür
Şihâb-ı Enverî kim zerredür sen neyyir-i a'zam
8. Mesîh-âsâ leb-i la'lûñle lûlû-yi suhan hem-zâd
Kemâl-i 'ilm ü fitnat nokta-i insân ki tev'em
9. Meşâmı yarılup turmaz zükâmı hâmenûñ hergiz
Havâyı eyledi enfâs-ı lûtfuñ şöyle müşgîn-dem
10. Du'â-yı devletûñde şânuma rif'at müsellemdür
N'ola kılsam sutûr-ı safha-ı eş'ârdan süllem
11. Çenâr-âsâ Cenâb-ı Hakk'a el kaldurdugum bu kim
Çıkar bâlâya çün keff'i terâzû olsa bî-dirhem
12. Görünür yarası yok ehl-i derdûñ çâresi müşkil
Derûn-i sînde dâg-ı hamîyyet zahm-ı bî-merhem
13. Kime 'arz ide senden gayrı tül-i' kıssasın Nev'î
Kime şerh ide râz-ı sînesin ol bî-dil ü pür-gam
14. Hitâb-ı 'ilm ü hikmet istimâ'ından asam dünyâ
Kemâl ü ma'rifet nutkında 'âlem 'âciz ü ebkem
15. Cihân mest-i tegâfûl şahne mey-hâr muhtesib magrûr
'Arûs-ı 'ayş ü râhâtt hem-nişîn-i merd-i nâ-mahrem
16. Müneccim bî-basar kakhâl i'miş mürte'îş haccâm
Tabîb-i hasteden ümmîd ider bîmarlar emsem
17. Nedendür bî-sebeb sâ'irlere bu lûtf-ı isti'dâd
Nedendür yâ benüm bu kahra istihkâkumı bilsem

73a

18. Henûz irişmedüm bezm-i murâda oldı 'ömr âhir
Yaşum târ u kadüm ceng eyledi kânûn-ı el-akdem

19. Dirîgâ olmadı fasl-ı mümeyyez fazl u 'îrfânım
Benî-nev'ümde oldum gerçi 'ilm ü fazl-ile mu'lem
20. Tahayyül sözlerüm çeşm-i 'aduya sûret-i ahyel
Rukûm-ı satr-ı eş'ârüm hasûda hey'et-i erkâm
21. Benüm nâmemle hâmem yügrügidür şimdi meydânuñ
Birinde peyker-i ablak birinde şîve-i erkam
22. Dirîgâ ma'rifet kullâbı çekmez ehl-i dünyâyı
Gerekdür bunları cezb itmege zencîr-i zer muhkem
23. 'Azîzân-ı zamâna 'ismet-i Yûsuf müfid olmaz
Tefâvüt eylemez nutk-ı Mesîhâ 'iffet-i Meryem
24. Riyâ vü zerk ile meşhûr olursın halk-ı 'âlemde
Tutalum 'ışık-ile Mansûr-ı vakt ol zühd-ile Edhem
25. Dilâ sayd-ı merâm efsûn-ı eş'âr-ile râm olmaz
Yörü terk eyle bu efsâneysi var sâkit ol epsem
26. Du'âsın hazret-i 'izzet-me'âbuñ dilde tekrâr it
Ki itsün Hâk esâs-ı devleti oldukça müstahkem
27. Sabâ-yı şöhretin fâyh ziyâ'-ı şevketin lâyh
Nihâl-ı kevkebin ferruh bahâr-ı tâli'in hurrem
28. Günde biñ kerre helak eylerdi hicranın beni
Hâkka yüz biñ şükr ü minnet sag-ı esem gördüm onu

[Kaşîde]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Kaşîde-i Kadrî Efendi

1. Saf dil olup sebük ruh ol mey-i rûşen gibi
Tîre tâb olup girân-ı cân olma düzd ü dum gibi
2. Çıksın âvâzın serv u 'aşâ sefâ bahş olmada
Bulma şöhret ü şihretgiz olmada şîven gibi
3. Ahval olma 'izzü 'aybında şınık mir'at veş
Kendü 'aybın görmede aver sûzen gibi
4. Halka kimi kimseniñ kapusuna tutma kulak
Bağma hem-sâyen sarâyından yaña revzen gibi
5. Aqıl-i sem telh-i şabr ile olma tûruşlu
Şehd-i şûr-engîze mâ'il olma tıfl oğlan gibi
6. Kendüni deryâlık cem ile temkîn ehli ol
Yâve gird olma hevâda hebri ter-dâmen gibi

7. Kıldın ise pür derûnuñ genç-i istikna ile
Münzemi ol gizle kendiñi halktan maḥzun gibi
8. Tolmasun dirseñ hevâ ile gönün hânesi
Aç gözüñ bakma hevâdan cânibe revzen gibi
9. Kuşe gir ol perde ardından cihân-ı seyr kıl
Dûrbîn ol görme kendin dîde-i rûşen gibi
10. Meyl-i iskender gibi âyîneñ it giti numâ
Tîre vü tarîk-i dil olma çeh gibi
11. Nur u meh olup ziyâ vermek dilerseñ ‘âleme
Mümce mid olma ehl-i söze cân it rûğan gibi
12. ‘Âlemi bend it ‘aşâ-veş rişte-i ümmîdle
Hisset-i tâb ile kat itme recâ ü gün gibi
13. Hâkim olsun ‘ilm gibi kes ta‘alluk arkañ
Câninin birine meyl itme vehmü zân gibi
14. Zer gibi sûzu güdâz içre şafâdan rakşa gir
Pür keder olma bulutdan nem kapıp âhen gibi
15. Tîr-i banara küşâde rûḥ siper ol gül gibi
Olma lertzân sağı sollu tîr ile sûsen gibi
16. Asyabveş bî temîz olup öğütme bulduğun
Hürde biñ olup dakîka gözle pervîzen gibi
17. Kar zâr olsa girü ki görenle sûfâr veş
Tîrveş geç düşmene ‘azm eyleseñ devren gibi
18. Tîr-i vehmiñden zerre gibi serâ pâ olma hışm
Yüzüñi bur tırma ḥaff u nîzedden kalkın gibi
19. Çarḥiye yalıñ olup çok tîğ âhen dil gibi
Düşmene başı kıya it gürz-i rûyuñ ten gibi
20. Simtenlerle olma hem pehlûyu kabâ-yı zer gibi
Arka vir pulat-ı dil serverlere cevşen gibi
21. Gevher-i şemşîr-veş merdâne dil ğarḳ-ı âhen ol
Zîver ü zerle müzeyyen etme kendin zen gibi
22. İstikamet virmek isterseñ mizaç-ı ‘âleme
Gâh zâm ur gâh merhem fikrin it regzen
23. Har pûşt ‘aşâ dürüş ol gâh kaçım gibi nerm
Düşmene lutf itme olma dâsta düşmen gibi
24. Rast kıl kanunu Hâkla perde sâzende ol

- Egri bakma saña demsâz olana nîzeñ gibi
25. Zulmet içre gün geçirme kılla-yı lenbalin
Mehbit-i nûr u hûdâ ol vâdi-i emîn gibi
26. Nakş-ı hûsn ile hayâl ‘aşâ kudurret bağlama
Maîla-ı envâr-ı ‘aynı ol dil-i rûşen gibi
27. Hasılın tağıtmasun dirseñ hevâ-yı
Ayağın çekdameni hammiyete hırmen gibi
28. Berfû barana seferlerde ne medveş ol siper
Nâzik olup sâye perver olma pîrâhen gibi
29. Ğayrla söz ile germ olma şakın hamâmveş
Âteş-i şevk ile derûnuñdan dem ur külhan gibi
30. Ahenin müşt ile kim halka virirse tek
Kendü ile kedyü âzurde iderler den gibi
31. Tîr-i pûrtâb-ı gibi himmet pîr ile menzil al
Bir kadem varup girü dönem yine sen zen gibi
32. Almasun dirseñ seni **Ķadrî** aşğa
İtme serkeşlik hevâdan pür olu yelken gibi

(74)

73b

[Müseddes]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ķazeliyât vü Tahmisât Şabrî Çelebî ⁷³⁸

1.

1. Kıanı ol demler benümle ittiḥâd itdüklerün
2. Mutṭaşıl günden güne mihrün ziyâd itdüklerün
3. Râm olup her dem sözüme inkıyâd [itdüklerün]
4. İltifât idüp baña ‘arz u dâd [itdüklerün]
5. Sen unutduñsa beni luṭfuñla yâd itdüklerün
6. Ben unutmam bu dil-i nâ-şâd itdüklerün ⁷³⁹

2.

1. Luṭfuñı çok görmüşüm cânâ ‘adâvet idemem
2. Fürkatünden illere varup şikâyet [idemem]

⁷³⁸ Müstensih burada yanlış başlıklandırma yapmıştır. Müstensih manzuma Tahmis demiştir fakat manzumun nazım şekli müseddesdir.

⁷³⁹ Bu manzum mütekerrir müseddesdir Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Sen unutduñsa beni luṭfuñla yâd itdüklerün / Ben unutmam bu dil-i nâ-şâd itdüklerün”

3. ‘Aql u fikrüm sendedür ğayra muḥabbet [idemem]
4. Sen ferâgat eyledünse ben ferâgat idemem
5. Sen unutduñsa beni luṭfuñla yâd itdüklerün
6. Ben unutmam bu dil i nâ-şâdı şâd itdüklerün

3.

1. Bir iki gün çekmek ile derdi hicrânun senün
2. Yâd olunmaz mı şanursın dâ'im iḥsânun [senün]
3. Unudur mıyım şehâ luṭf-ı firâvânun senün
4. Hiç çıkar mı hâtırundan ‘ahd ü peymânun senün
5. Sen unutduñsa beni luṭfuñla yâd itdüklerün
6. Ben unutmam bu dil i nâ-şâdı şâd itdüklerün

4.

1. N’ola olsam ben saña cân u gönülden mübtelâ
2. Dostum sen itdüğün ‘âlemde kim itdi baña
3. İltiyâm idüp ezelden her dem eylerdün vefâ
4. Bunca ḥakkı sâbık añılmaz mı hiç ey dil rübâ
5. Sen unutduñsa beni luṭfuñla yâd itdüklerün
6. Ben unutmam bu dil i nâ-şâdı şâd itdüklerün

5.

1. Künci ḥasretde nice bir eyleyem âh u fiğân
2. Şabra tâkat kalmadı ol dem za‘îf ü nâ-tüvân
3. Şabrîveş senden n’ola ayrıldum ise nâgehân
4. Zâyi‘ olup gitdi mi bu âşnâlıklar hemân
5. Sen unutduñsa beni luṭfuñla yâd itdüklerün
6. Ben unutmam bu dil-i nâ-şâdı şâd itdüklerün

[Müseddes]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Müseddes Ve leh-û Eyzan

1.

1. Baña rahm eyle benim ey şah-ı ‘alîşânım
2. Öldürüp cevri ile gel boynuna alma kânım
3. Neyleyim çâre ne sabr etmege yok dermânım
4. Bilmezem nice olur hâl-i dil-i nâlanım
5. Göz görüp sevdi gönül şabr itse kılmaz cânım

6. Bir ben olduğum için neyleyen sultanım⁷⁴⁰

2.

1. Nice bir hasretle âh u figân eyleyeyim
2. Nice bir ‘ışkı gönlümde nihan eyleyeyim
3. Açayın murad-ı dil-i bari ‘ayân
4. Ağlayan hâlî göz yaşı revan
5. Göz görüp sevdi gönül şabr itse kılmaz cânım
6. Bir ben olduğum için neyleyen sultanım

3.

1. Muptela oldı seni gördüğü dem bu dil-i zar
2. İhtiyârıyla degildür gözüm itme firâr
3. Kendü elden biñ nideyim ‘aql u dil u şabr u firâr
4. Merhamet eyle baña derdle oldum nâ-çâr
5. Göz görüp sevdi gönül şabr itse kılmaz cânım
6. Bir ben olduğum için neyleyen sultanım

4.

1. Nice bir hôr u cefâ u nice bir bunca âdâ
2. Nice bir şive vü nâz u nice bir istignâ
3. Mayıl oldu ise nola bu dil-i meyyâl saña
4. Kasıdla eylemedim ben sakın incinme baña
5. Göz görüp sevdi gönül şabr itse kılmaz cânım
6. Bir ben olduğum için neyleyen sultanım

5.

1. Künc-i fırkatinde nice bir çekeyüm derd u melâl
2. Takatim gitti meded kalmadı hiç şabra mecâl
3. **Şabrî** veş eyler isem nola temennâ-yı visal
4. Elem-i ‘ışkla gayet de Mükedder ahvâl
5. Göz görüp sevdi gönül şabr itse kılmaz cânım
6. Bir ben olduğum için neyleyen sultanım

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ġazel Ve leh-û

1. Pîşe itdi tişe veş başa çıkardın kûh-ken

⁷⁴⁰ Bu manzum mütekerrir müseddesdir Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Göz görüp sevdi gönül şabr itse kılmaz cânım / Bir ben olduğum için neyleyen sultanım”

- Anlamaz bu sergüzeşti başına tokanmayan
2. Göñlünü nerm eyledim ahımla ol sengîn diliñ
Bir benem ki kanı ‘uşşâk içinde taş dögen
 3. Yok yere harc eyleme hutben eşkin
Minkar şımaz anı ey dîde ol simin beden
 4. Gen yakadan ben nice çâk-ı giribân etmeyem
Şarılup ol dilberî koynuna alur pîrhen
 5. Silk-i nazmı gûher-i ma’nâyla nazm eyledin
Guy-ı ey Şabrî dzidin rîşteye dürr-i aden

[Ġazel]

Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün

Ve leh-û

1. Meded öldüm yeter şaldıñ beni ferdâ sultânım
Uran oldu cefaya ise dil-i şeydaya [sultanum]
2. Aduyu bedlikalaradan ferâgat itmedün gitti
Revamıdır düşer mi andan ol süleymana
3. Müşerref kılma varup her yeri mihr-i cemâliñle
Garaż-ı ‘arz melâhatsa yeter dünyaya
4. Olur mu dürer-veş ki olmaya sonu şeb tarın
Ġurûr itme gelür hatt ol ruh zîvaya
5. Ġam-i la’lûñle cân virmekde Şabrî künc-i firkatde
Nihayet yok mu dâhı va’de-i ferdâya sultânım

[Ġazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’îlü/ Fâ’ilün

Ve leh-û

1. Göñlümde mihriñ isteridim kim nihan ola
Pinhan olur mu hîç oña gözden ‘ayân ola
2. Nola rakibe yolda elim gögsüme kosam
Kaşdım budur ki sinede dağın nihân ola
3. Ağyâr meclis içre emer lebleriñ müdâm
Şâkın efendi bil ki ara yirde kân ola
4. Mağrûr olup güzelliğine cevretme ‘âşıkâ
Şâyed nedametın çekesin bir zamân
5. Şabrî-i bu baba ‘aşuk-ı aşufte eyleyen
Artık kim olacaktır o şuh u Cihân

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. İtmezem ikrâr 'aşkıñ şaklarım cânım gibi
Çâk iderse cismimi 'âdâ giribanım gibi
2. Hâne-i 'aşkıñ diyâr-ı dilde âbâd olmada [gibi]
Ben hârâb olmağdayam bu kalb-i vîrânım [gibi]
3. Âteş-i hicrâna şalma daima 'uşşakıñı [gibi]
'Âlemî yakma meded gel âh-ı sûzânım gibi
4. Bir olmalı hüsniyem derd-i firâk-ı yârınla [gibi]
Yânım alup beklese gam nola yârânım gibi
5. Gülşen-i dehr içre **Şabrî**-veş hezârân zar iden [gibi]
Hârlarla şalınan ol verd-i handânım [gibi]

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Unudurmuyum ne eglersen cefâ itdiklerin
Kim kime itdi cihânda sen baña itdiklerin
2. Baña istiğna idüp böyle cefâ itmek neden
Görmeseydim vâri ağıyâra vefâ itdiklerin
3. Bir zamân ola anûp peşiman olasın
'Âşık-ı bi çâreye böyle ezâ itdiklerin
4. Umarım hâkdan ki sende mübtelâ-yı 'aşk olup
Bir gün ola bulasın ey dilruba itdiklerin
5. Bir güzel görse sever **Şabrî** şonun fikr eylemez
Her ne eylerseñ sezadır hep baña itdiklerin

74a

[Müseddes]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

1.

1. Müşerref eylemez gamhanemiz ol Dilruba gelmez
2. Kadem-i rencide kılmaz bir gice bizden yaña gelmez
3. Şeb-i târiñ fırkat içre ol bedr dahâ gelmez
4. Unutdı zülmet-i gamın beni bir kez aña gelmez
5. Cefâ vü cevri artardı bize ol bi vefa gelmez

6. Güzelden her ne dirseñ hep gelür âmmâ vefâ gelmez⁷⁴¹

2.

1. Yıkar mülk-i dili cevri ile âbâd eylemez gelmez
2. Diriga zulme maildür o şeh dad eylemez gelmez
3. Vişâliyle dil-i maḥzûnımı şâd eylemez gelmez
4. Utanmış aşinalık ḥaḳḳını yâd eylemez gelmez
5. Cefâ vü cevri artardı bize ol vefa gelmez
6. Güzelden her ne dirseñ hep gelür âmmâ vefâ gelmez

3.

1. Baña mı kaldı ‘âlemde gönül vermek cefakara
2. Vişâlin va’delerü eyler arar her gice âğyâra
3. Müyyeser olmadı gitti irişmek vaşl-ı dildâra
4. Ne bende sabra takat vü ırte visal-i yâre çare
5. Cefâ vü cevri artardı bize ol vefa gelmez
6. Güzelden her ne dirseñ hep gelür âmmâ vefâ gelmez

4.

1. Demidür girye benim bu çeşm-i pürḥûnum
2. Dem âdem ḥârlarla şalunur ol ḥadd-i gülgûnum
3. Diliga ten naḳş-ı şâd olmadı bu kalbi maḥzûnum
4. Terahhüm itmedi gitdi görüp ḥâli diyergunum
5. Cefâ vü cevri artardı bize ol vefa gelmez
6. Güzelden her ne dirseñ hep gelür âmmâ vefâ gelmez

5.

1. Müdâm âğyâr ile ol yâr zevḳ-i ‘ıyş ü ‘işrette
2. Fiğân vü nâle eyler hem-demim ben künc-i ḥasretde
3. Helâk eyler teni şemşîr-i gayret Şabri firkatin
4. Bela-yı derd hecrî cânıma kâr itdi gayette
5. Cefâ vü cevri artardı bize ol vefa gelmez
6. Güzelden her ne dirseñ hep gelür âmmâ vefâ gelmez

⁷⁴¹ Bu manzum mütekerrir müseddesdir Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Cefâ vü cevri artardı bize ol bi vefa gelmez / Güzelden her ne dirseñ hep gelür âmmâ vefâ gelmez”

[Tahmis]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve leh-û Eyzân

1.

1. Nice bir dîdelerim derdiyle hunbar olsun
2. Nice bir raz-ı nihalim ile izhâr olsun
3. Hemdemim gûşe-i ğamda niçe bir zâr [olsun]
4. Hey vefâsız nice bir maħremiñ aġyâr [olsun]
5. Olsun ey yâr cefâkâr sitemkâr olsun⁷⁴²

2.

1. Künc-i ĥasretde beni derdle zâr eylesin
2. Yâdlarla vârasın seyr-i kenâr [eylesin]
3. 'Âşık-ı şâdıķıñ ol demse firâr eylesin
4. Bir gice gelmege ġam haneme 'âr eylesin
5. Olsun ey yâr cefâkâr şemkâr olsun

3.

1. Nice bir mihr ü vefâ eylesin 'âdâya
2. Garazıñ cevır ü cefâmı bu dil-i şeydâya
3. Merħamet eyle meded şalmaya beni ferdâya
4. Tıyalı sevdigimi başladın istinaya
5. Olsun ey yâr cefâkâr şemkâr olsun

4.

1. Âteş-i 'aşkıñla sinemi sûzân idesin
2. Dem be dem gözlerü mi hecri ile giryân
3. Muttaşıl vaşlıñ eyle gayrı-i hatadan
4. Nice bir böyle baña cevır ü feravan idesin
5. Olsun ey yâr cefâkâr şemkâr olsun

5.

1. Va'deler kılmışken eylemedin ahde vefa
2. 'aşık-ı saf dile görme bu evza-yı reva
3. Kişi ettüğünü bulur bu meseldür câna
4. Nice bir Şabrî bi çareye bu cevır ü cefa
5. Olsun ey yâr cefâkâr şemkâr olsun

⁷⁴² Bu manzum mütekerrir tahmisdir. Beş bendin son mısrası şu şekildedir: "Olsun ey yâr cefâkâr sitemkâr olsun"

[Tahmis]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Tahmis-i Ve Leh-u Eyzan

1.

1. Kânı ol dem 'ıyk-ı 'işretde idim leyl ü nehâr
2. Bir dem ayrılmazdı yanından o şuh-ı şivekar
3. Şimdi terk itdi beni devrân degilmiş bir karar
4. gerdişimden inlesem çarhıñ aceb mi zâr u zâr
5. Aksine döndi felek ağyâr ile yâr oldu yâr⁷⁴³

2.

1. Olmuşum miñnetzede bu baht-ı nâ hemvârdan
2. Hâsılı hâlim mükedder ayrı düşdüm yârdan
3. Nola eylersem şikâyet çarh-ı keş reftardan
4. Zülm idüp ahir beni ayırdı ol dildârdan
5. Aksine döndi felek ağyâr ile yâr oldu yâr

3.

1. Yanıldım nitdüm 'aceb bu 'alem-i gaddâra ben
2. Bir yakadan ol vefâsız gibi cevr itmek neden
3. Zülmet-i fırkatde kodu dur idüp ol mahdan
4. Baña keç ruluk idüp çektirdi çok derd ü mihen
5. Aksine döndi felek ağyâr ile yâr oldu yâr

4.

1. Gitdi hayfa vü dirig ayruk o cânân gelmedi
2. Tali'imde neyleyem ol mâh tâbân gelmedi
3. Yüz Cevirdi benden âh ol şuh u devrân [gelmedi]
4. Bunca zevk itdiklerin anınla bir an gelmedi
5. Aksine döndi felek ağyâr ile yâr oldu yâr

5.

1. Künc-i gâmda olmuşum derd vü firâkatle zebûn
2. Dostlar devrân elinden mihnetim gayet füzun
3. Üstüne döndi rakibin Şabrîya gerdûn-ı dîn
4. Nola âhım her zamân eylerse çarhı ser nigûn

⁷⁴³ Bu manzum mütekerrir tahmisdir. Beş bendin son mısrası şu şekildedir: "Aksine döndi felek ağyâr ile yâr oldu yâr"

5. Aksine döndi felek ağıâr ile yâr oldu yâr

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Dur itdi ben gubarı yire kûy-i yârdan
Nola şikâyet eylersem rûzgârdan
2. Çokdan safa yüzün göremez oldu hâtırım
Mirati kalbin olmadı hâlî gubârdan
3. Ney ki deldi bağırımı cevri ile rûzgâr
Bir lahza hâlî olmadım âh vü zârdan
4. Gönlüm egerçi şafdurur ayineveş
Amma ki hiç halas olamaz inkisardan
5. Âh eylemekden olmadım ey **Şabrî** hiç halas
Nola şikâyet eylersem rûzgârdan

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. Bir serv-i ser firâza hevâdâr olam gibi
Âzâd iken cihanda girifta olam gibi
2. Ey şeh-i şehri ateşe düşdüm düşmeden ben
'Âşık olup o yâre talepkar olam [gibi]
3. Ferhâd veş tutup başımı tişe-i gama
Ehl-i miñnet olmaga serdâr olam gibi
4. Bî vefâya **Şabrî** gibi müptela olup
Yani esir-i yâr cefâkâr olam gibi

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve leh-û

1. Cihân içre egerçe dil rubalar bî nihayet var
Olursan herkesin gönlün acep senin ne halet [var]
2. Sever her gördüğünü hubi cefaya sonra sabr itmez
Gönlü didikleri divaneden gâyet şikâyet var
3. Beni bidâr u zâr idüp şeb târîñ firqatde
Dimezsın hiç benim çok sevdigim ruz-ı kıyamet [var]
4. Ġam-ı hicrânla işim hemân Allaha kalmışdır

Ne bende şabra tâkat var ne sende bir himâyet [var]

5. Beni terk eyledi ol bî vefâ ağıyâra yâr oldu

Yüri ey **Şabrî** şorma hâlimi şimdi felâket [var]

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve leh-û

1. V'ade-i vaşl itdügün ol bî vefâ yâd eyledim
Hep yalandır bildim amma kalbimi şâd eyledim
2. Seniñ cevrenden o cânanın yıkılmaz hâtırım
Ben binayı 'aşkını anınla hep âbâd eyledim
3. Görmesün ol dilber diyü raksın gözi tek
Hâk-i râh kûyını âhımla berbâd eyledim
4. Gördüm ey dil yok cihânda dilrubalarda vefa
Kendümi âhir cefâ-yı yâre mutad eyledim
5. Katl idüp ref eyledim nâm-ı 'aduyu aradan
Ehl-i 'aşk içinde **Şabrî** bende bir âd eyledim

(75)

74b

[Tahmis]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Tahmis-i Ve Leh-u Eyzan

1.

1. Derd-i hecrinle yine oldum za'îf ü nâ tüvân
2. Kudretim yok hâlimi bilmem nice idem beyân
3. Künc-i gamda nola olsa dem-be-dem yaşım revân
4. Öldürür bir gün beni bu derd-i gam virmez aman
5. 'Aşk-ı yâr ile işim Allaha kalmışdır hemân⁷⁴⁴

2.

1. 'Aşk içinde çekmedik bir derd-i miñnet kalmadı
2. Başıma hiç gelmedik aşla felâket [kalmadı]
3. Gussadan hâlim makedder cânda râhat [kalmadı]
4. Hâşılı vallahî gitdi sabra takat [kalmadı]

⁷⁴⁴ Bu manzum mütekerrir tahmisdir. Beş bendin son mısrası şu şekildedir: "'Aşk-ı yâr ile işim Allaha kalmışdır hemân"

5. ‘Aşk-ı yâr ile işim Allaha kalmışdır hemân

3.

1. Âh vü zârım etmedi tesîr ol dildâre hîç
2. Âh kim bilmem ne halet ideyim ol yâre hîç
3. Merhamet kılmaz diriga ‘âşık-ı gam hare [hiç]
4. mübtelayı derd-i ‘aşka olmaz imiş çâre [hiç]
5. ‘Aşk-ı yâr ile işim Allaha kalmışdır hemân

4.

1. Bilmezem hîç neyleyem ben bu dil-i meyyalimi
2. Mâil olup sevdi yine cevri çok bir zâlimi
3. Ol vefâsız merhamet kılmaz görüp âhvâlîmi
4. Bir garibim hağdan ayru kimse bilmez hâlîmi
5. ‘Aşk-ı yâr ile işim Allaha kalmışdır hemân

5.

1. Dil giriftar-ı belâ bir bî vefâya cânân ise
2. Derdimiñ payânı yok mümkün degildür aman ise
3. Dem-be-dem kân ağlamakda dide-i giryân ise
4. Cânıma kâr itdi ey Şabrî gam-ı hicrân ise
5. ‘Aşk-ı yâr ile işim Allaha kalmışdır hemân

[Tahmis]

Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün

Tahmis-i Ve Leh-u Eyzan

1.

1. Ne dilde zağm şemşîr-i cefa ki hadd vü gâyet var
2. Ne ey hûn-i senin gönlüñde bir lutf vü himayet var
3. Gam hecr dehânîñla ‘adem mülkine rihlet var
4. Yolunda cân virem ki derununda ‘alâmet [var]
5. Şehîd tîğ ‘aşık olmağa gönülde şehâdet var

2.

1. Şeb-i hasretdeyim ‘arz-ı cemâl et ey hilâl ebrû
2. Nice bir ola dud-ı âhımla bu cihân memlûk
3. Sirişki dide-i gam didem ile pür olup her sû
4. Döküldü gözlerim yaşı naçar kılmadı ey mehrû
5. Düşüpdür yıldırımdır beñzer sitaremde nuhuset var

3.

1. Ruhun fikr ile a ar g zler m  n  şk-i g lg n 
2.  al   eyle meded k l derd v  mi netde bu mahzun 
3. Nice bir g   idem hecrist nde c n  ta'n  her dun 
4. Beni gel  ld r p kurtar bel dan   nki ey hun 
5. Sende mer amet  ef at ne bende  abra  akat var

4.

1. Mel hat ki verinin  ah s n 'adl ile gel c n 
2. Harabe vardı cevri v  z lmi n ile m lk-i dil zir 
3. Terah  m itmedin gitdin benim  hv lime hayf 
4. Efendim padi  h ms n kime varup k lam  ekv 
5. Ba a  ok cevri v  z lm ide   ikayet var sa a senden

5.

1.  u kim c m mu abbetden dil  kesb-i  af  eyler
2. Kud rret komay p   t r da  albin p r ziy  eyler
3. 'Acebdir  abr  ya bade ki iyi p d   eyler
4. Ged  y  'aleme sult n v  sult n  ged  eyler
5.  ar b-  "   -  dilberde saliki  zge  alet var

[ azel]

Mef ' l n/ Mef ' l n/ Mef ' l n/ Mef ' l n

Ve Leh-u

1. Ned r ol kadd   kamet nazla reftari anmazs n
O yali balle o evzab  v  ol etvari anmazs n
2. Ned r ol  e m v  ebr  ned r ol k k l-i  o b 
Ned r ol z lf  anber var v  ol ruhsarı anmazs n
3. Ned r ol  uhluk ol nazeninlik naz perverlik
Ned r ol handeler ol  ive-i g ftari anmazs n
4.   ml  a ukun olduguma c na aceblersin
Hi  o t  n m  enle  amzeyi hunhar  anmazs n
5. Bela ancak heman bir olsa kim aglard  ey  abr 
 am-  hicrandan ayru tana-y  agyar  anmazs n

[ azel]

F ' l t n/ F ' l t n/ F ' l t n/ F ' l n

Ve Leh-u

1.   k-i  e mim i re 'aks-i  a   sebz n b  g man

- Şan hızırdır kendüyi deryada etmiştir ayan
2. Rah-ı kûyunda sirişkim aksidir ey mahru
Şanma mirât-ı felekden zâhir oldu kuh keşan
 3. Mûy-ı Jülide kabaşın itmek serimde görünen
“aşk-ı yâr ile yaşımanın o dinar-ı çıkdı duhân
 4. Kuyuna vardıkça fikr-i kakülün anlar beni
Ehli cennet olanın ‘ömrî olurmuş cavidan
 5. Biter yâre karşı dut ey **Şabrî** dâim sen ki
Kırmak isterseñ eger ‘âlem içinde bir nişân

[Gazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve Leh-u

1. Her cevri eylerseñ kailim ey yâr saña
Bi vefadur diyü meyl etmesün âgyâr saña
2. Yâr terk itdi beni diyü dilâ olma melul
Sen saña yâr ola gör çok bulunur yâr saña
3. Zûlm idüp âhîr ayırdın beni ol mâhımdan
Bilmezem neyledim ey çarh-ı sitemkâr saña
4. Seni gördükde nola dağlarım ‘arz itsem
Çokmudur hey güzelim bir iki dinar saña
5. Fırsat el virmişken **Şabrî** o şâh-ı hüsnün
Ne tırursun düşüp ayagina yalvar saña

[Gazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve Leh-u

1. Buldum bir yâr kim ol yar âgyâr olmaya
Görmedim bir gül ki her giz mahremi giz olmaya
2. Çekme ğam-i yârîñ gelürken yüzüne hattı siyah
Ruz-ı ruşen olmadımı hatta ki şeb târ
3. Bir baña cevri-i habib vir baña ta’n-ı rakip
Ey felek bir baña dil senden sitemkâr
4. Yâde-i “aşkıñ ki **Şabrî** bir kadeh-pûş eyledi
İki ‘alemde dahı bî çâre pûş yâr olmaya

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve Leh-u

1. Ol serv-i kıadd ki salına yanınca yâr ola
Anınla bir yere varasın kim kenar ola
2. Bûlbûl gibi ne faide feryâd u zârdan
Ol gül ruhun ki 'aşıkı ey dil-i hezar [ola]
3. Bir kere bus-ı la'lini biñ cânâ istedim
Yok dimedi hele ben ol yâr var ola
4. Bâd-ı fenaya vara gubarı vücudumun
Bişr kimse görmeye tozumun rûzgâr ola
5. Ol serv-i kıadd ki naza reftara başlaya
Şabrîde nice şabr ola nice karar ola

75a

[Murabba']

Mef'ûlü / Mefâ'ilü / Mefâ'ilü / Fe'ûlün

Murabba' Ve Leh-u

1.

1. Ben saña kul olmag ile der 'izzet vü câhım
Lutf eyle beni yok yere redd eyleme şâhım
2. Hayr etmez efendî saña bu nale vü ahım
Bildir bileyim bende nedir bâri günahım⁷⁴⁵

2.

3. 'Âlemde katı çok bulunur 'âşık gerçe ki
Vallahî yalandır ne ki dediyse münafık
4. Ez baki olur bencileyi 'âşık sâdık
Bildir bileyim bende nedir bâri günahım

3.

5. Meyl etdim ise sensiz eger zevk ü sefâya
Hakk ide giriftar beni derd ü belâya
6. Bais nedir Allahı sorsañ bu cefaya
Bildir bileyim bende nedir bâri günahım

⁷⁴⁵ Bu manzum mütekerrir murabbadır. Beş bendin son mısrası şu şekildedir: "Bildir bileyim bende nedir bâri günahım"

4.

7. İncitmenin aslı nedir ey yâr-i cefakâr
Lutf ile baña her ne ise eyle gel izhar
8. ‘Ayb etme benim sorduguma bunun garaz var
Bildir bileyim bende nedir bâri günahım

5.

9. Söyle baña çâk böyle neden oldu ferâgat
Elden ne gelür çare ne ol sag u selâmet
10. **Şabrî** kuluñuñ saña budur ettiği minnet
Bildir bileyim bende nedir bâri günahım

[Gazel]

Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün

Ve Leh-u Eyzan

1. Bu bag-ı ‘âlem içre hakk bu bir serv-i dilarasın
O kadd ü kâmet ile dilrubalar içre ra’nâsın
2. Efendim dil pesendim nazeninim naz perverdim
Nihâl-i ser gülendim hakk bu kim aladan alasın
3. Nola pervaneveş başım yakılsam nâr-ı şevkimle
Benim şem’i ziba bahşım begayet meclis arasın
4. Seni her kim görürse hayret alur aklını anun
Güzeller bi bedeller çokdur amma sen temaşasın
5. De-mâ-dem **Şabrî** bi çareni hecriñle aglatma
Saña lâyıık degildir gel ana güldürme adasın

[Gazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

Ve Leh-u Eyzan

1. Minnet hüdaya erdi diyü mevsim-i bahar
Eller dua açup elini bagda çenâr
2. ‘Âlem açıldı gül gibi güldi cihân yine
Hab-ı ademden açdı gözini şükûfe zâr
3. Sahn-ı seray-ı ‘işret olup milket-i çemen
Nergisi eline aldı yine câm-ı zer nigâr
4. Dem beste oldu gonca gül açdı kulagını
Medh-i bahârı okumaga başladı hezâr
5. Serv-i çemen salınmada bag içre nâz ile

Cular olursa **Şabrî** gibi nola bi karar

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve Leh-u

1. Çeşm-i cânan kim anın resm olmuş ebru üstüne
Anberin meddir çekilmiş sanki ahu üstüne
2. Mihr-i alem tabdan sankim meh-i nev nur alur
Şule vermiş arzın cânâ ol ebru
3. Sankim encümdür görünen sinesin zah urup
Tir-i ahım geçti gice çarh-ı mina üstüne
4. Yanmamışken meşali mihr asman üzre dahı
Dağ-ı mihrin yakmış idim ben bu pehlu üstüne
5. Çeşm-i giryanında ey **Şabrî** hayal-i kad iyar
Servdir kim aksi düşmüş guy-i ya cu üstüne

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve Leh-u

1. Gülleri hatır-ı pür nişan itdi ruhsarın senin
Gonca dembeste kılmışdır o güftarın senin
2. Gözüne göstermez oldu gülleri nergis şeha
Ol letafetle meger seyr itdi ruhsarını
3. Gülşen-i dehr içre sen bir verdi ranasın veli
Olmasaydı hey meded yanında ol harın [senin]
4. Cânıma kar eyledi tir-i müjen ey kaşıya
Öldürür ahir beni ol çeşmi hunharın senin
5. Dilrubalar içre **Şabrî** saña meyl etse nola
Bir güzelde yoktur ol evza u etvarın senin

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve Leh-u

1. Terk idüp ben 'aşıkı gitti azar ile habib
Cânıma kar itdi firkati aklım aldı rakib
2. Derd bir olsa hiç aglarmıydım amma neyleyim
Bir yana tab-i rakib bir yana hecri rakib

3. Dur olup ol yar benden oldu agyara yakın
Ben bu derd ile acebdir ölmez isem ‘an karib
4. Ah u zar ittikçe ben ol gonca leb handan olur
Gül gülüp açılmada har-ı belada andelip
5. **Şabrî** kimdir diyü sultanım sorarsan
Derd mendin müstemendin bir fakir ü bir garip

[Ġazel]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

Ve Leh-u

1. Gâhi cefa vü cevır vü gehi derdi ser çeker
Bi çare ‘aşıkı göre senden neler çeker
2. Ğam kişverine hayl-i sirişkim akıl sañar
Ahım şerarı rayet-i feth ü zafer çeker
3. Ğam çekmeden sararsa yüzüm zer gibi nola
Daim rakib teslimine bir simber çeker
4. Sanman güneş tulu felekler siper tutar
‘Aşık nidem ki navek-i ah-ı sefer çeker
5. Derd ü bela ü hem elem ü mihnet-i firkat
Bunlar nedir bu **Şabrî** dahı beş beter çeker

(76)

75b

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve Leh-u Eyzan

1. Öldürür ‘aşıkı zevk ü sefayı vuslatın
Visalin ile hal böyle var kıyas it firkatin
2. Çekme ğam-ı firkatden ey dil olma gurre visaline
Ahir-i hicran visalin sonu vuslat hasretin
3. Ben kimim kim visaline yad eyleyem şahım saña
Vay eger olmazsa bu ben kuluna bir himmetin
4. Hal edindim ‘aşkı ben vuslatla firkat bir gelür
Dostum şimden geri var saña olsun minnetin
5. Tığ ile ğamzen ne lazım katlle kast eylemek
Günde bin kez öldürür **Şabrî**yi derd ü firkatin

[Kıta']

1. Dostum bir cefa imiş sin sen
Ne aceb bi vefa imişsin sen
2. Kadl bala ile mehi afet
Bildim bir bela imişsin sen

[Kıta']

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Sen feragat eyledinse ben dahı
Sen adavet eyledinse ben dahı
2. Terk edüp ben 'aşıkın gayrılara
Sen muhabbet eyledinse ben dahı

[Matla]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Şem-i ruşen gördü kim pervane idi bi günah
Mescidimde matem idip gitdi destar sabah

[Müfred]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve Leh-u

1. Göğse el koyup rakibe sanma tazim eyledim
Görmesin sinemde diyü dağ-ı 'aşkın örttüm

[Müfred]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve Leh-u

1. Muhabbet ehlinin işlerse nola dağ-ı pürhunu
Senin yolunda çürütmek nedür bir iki altunu

[Müfred]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve Leh-u

1. Ah u vahı eksik olmaz 'aşık-ı divanenin
Dutüni çıkmadığın gördün mi o da yalanın

[Müfred]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve Leh-u

1. Gözüme karşı o yar iller ile alemde
Dostlar gördü mi bir kimse bunu alemde

[Müfred]

Mef'ûlü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fe'ûlün

Ve Leh-u

1. Agyara o dildarın işi mihr ü vefadır
Hep ben bilirim baña garaz cevri ü cefadır

[Müfred]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve Leh-u

1. Ne inlerdim eger ol yar nalan oldugum bilse
Ne aglardım eger hecr ile giryan oldugum bilse

[Müfred]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve Leh-u

1. Der imiş hıcre sabrı itsün visalim isteyen
Neylesün nitsün benim ruhum ya ölsün mi seven

[Müfred]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve Leh-u

1. Hey ne müşkil imiş muhabbet bilmez idim anı ben
'Aşkım olmakda ziyade bi vefa oldukça sen

[Müfred]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve Leh-u

1. Bulmadım bir yar kim ol yar-ı agyar olmaya
Görmedim bir gül ki hergiz mahrem-i har olmaya

[Müfred]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve Leh-u

1. İtmezim ikrar 'aşkın saklar mı cânım gibi
Çak iderse cismimi ada giribanım gibi

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve Leh-u

1. Sahn-ı sînem gülşen oldu dağlar gülnârdır
Bu dil-i nâlânım aña 'andelib-i zârdır
2. 'Arızî'nin ayine-i 'âlenümadır dost
Sâde rûlar çokdur amma sende 'âlem vardır
3. Yüzüme hiç bakmadıñ zerd etmeyince hasretin
Şimdi bildim dilrubâlar mâil-i dünyâ durur
4. Hâne-i kalbim şeb-i ğamda nice târik ola
Şule-yi mihri ruhun şevkiyle pür envârdurur
5. Mâh- ı nev sanma görinen **Şabrîya** iş bu felek
Günde biñ kan ididci cellad-ı hançer dardır

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ve Leh-u

1. Lebiñe kand ezilürmiş sorup aldım haberin
Elime girmeye mi görünce anı emerim
2. Ben gubâr-ı ahla irsem nola kûy-ı yâre
Nice demdir dahı ey dil o hevada yelerim
3. Başım üstünde turursa nola âhım şeriri
Milket-i ğam şehinin şimdi livâsın çekerin
4. Dil-i üftâde saña düşdi nazar eyle aña
Meded ey kan-ı kerem kendine göresin düşerin
5. **Şabrîyâ** kuhl idünivirdi gözine cümle nücûm
Güğe ir gürse sabâ yârin eger hâk-i derin

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve Leh-u

1. Gurbet ü garib ü bî kesîm derd ü belâdan özge yârim yok
Cihânda gussadan gayrı dahı bir ğam küsarım yok
2. Nice arz eyleyem âhvalimi ol yâre bilmem hiç
Zebûn derd-i "aşk oldum cevaba iktidârım
3. Alur 'akl ü dil ü sabrım koyup giiti beni ol yâr
Belâ küncinde nâ çâr olmuşum bîr dâhı varum [yok]

4. Döküp nakdi silişkin yoluna harç eyledim her-dem
Yine yanında ol simbertenin hiç itibarın [yok]
5. Rehi mihnette ol gubârım ben ki ey **Şabrî**
Hevâ-yı “aşk ile bir yerde ârâm ü karârım yok

[Ġazel]

Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün

Ve Leh-u

1. Nola üftade oldumsa cefâ etmek saña düşmez
Bu dâhı bîr düşdür her zamânda dilber düşmez
2. Geçerdin hüsnümin çahın rakibi bedlikalarla
Hayf billâh ol simâyâ hiç ey dilruba düşmez
3. Yürekte tîg-i cevriñ yârası işler o gelmez hiç
Benim çok sevdiğim bu itdügüñ işler saña [düşmez]
4. Behey zâlim hele bîr pâre raht it kan insafın
Tutalım kim şikâyet eylemek senden baña [düşmez]
5. Düş ayagina ol yâriñ ele gelmişken ey **Şabrî**
Sakın sev sonu nedamettir bu fırsat dâimâ [düşmez]

[Kıta’]

Fe’ilâtün/ Mefâ’îlün/ Fe’ilün

Kıta’ Ve Leh-u

1. Ne sanursun çıkarmasın dilden
Senden amma ki zâhir edürem
2. Kanda iseñ o kendisin gözümün
Sen beni anlama ki mehcürüm

76a

[Müseddes]

Mef’ûlü/ Fâ’ilâtü/ Mefâ’ilü/ Fâ’ilün

Müseddes Mestî

1.

1. Sen bu cebîn ü cedd ile arz eyleseñ cemâl
2. Bedr temama nakıs ide mihrie gele zevâl
3. Ola hayâl-i (...) ⁷⁴⁶ kaşıñ görüp hilâl
4. Tutdı cihânı şevkiñ âyâ nur-ı zül celâl

5. Bu hüsn ü vanla seni vâsf eylemek muhâl
6. Zî hüsn bî misâl zihi an bâ kemâl⁷⁴⁷

2.

1. Kakül mi bu ya sünbili bag-ı cinanmıdır
2. Yâhûd tıraz-ı turre-i ‘anber feşanmıdır
3. Mularmıdır yanur-ı siyehden nişanmıdır
4. Yârum ilinde ‘asker-i hindüstanmıdırı
5. Bu hüsn ü vanla seni vâsf eylemek muhâl
6. Zî hüsn bî misâl zihi an bâ kemâl

3.

1. Tubi-i müntehi kaddin nar ü nemidir
2. Verdi cinan mı yohsa ruhun mesterenmidir
3. Bostân-ı cânda ya hatt-i sebzın çemenmidir
4. Haddiñ semenmidir acaba yasemen midir
5. Bu hüsn ü vanla seni vâsf eylemek muhâl
6. Zî hüsn bî misâl zihi an bâ kemâl

4.

1. Bu iki gözümü her biri bir kahramand-mıdır
2. Yâ iki kuşede iki şiir-i jıyanmıdır
3. Kaşîñ kemân-ı rüstem devr-i zamanmıdır
4. Ğamzeñ yâ tîg-i hamza-yı sahip kıranmıdır
5. Bu hüsn ü vanla seni vâsf eylemek muhâl
6. Zî hüsn bî misâl zihi an bâ kemâl

5.

1. Binimidir yüzüñde ki şol sindenveş
2. La’lîn hokka mı sanma bu ye hod dehen
3. Dendânlar mı her biri yâ bir dürr-i aden
4. Âb-ı muallakı var iken ol zekân
5. Bu hüsn ü vanla seni vâsf eylemek muhâl
6. Zî hüsn bî misâl zihi an bâ kemâl

6.

1. Vechiñ saçîñ nişanesidir subhla mesa
2. Haddiñ hattın alametidir bedr ile duha

⁷⁴⁷ Bu manzum mütekerrir müseddesdir. Dokuz bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Bu hüsn ü vanla seni vâsf eylemek muhâl / Zî hüsn bî misâl zihi an bâ kemâl”

3. İki numune vaslîñla hecrine şehâ
4. Subhı iza nefsen leyli iza seca
5. Bu hüsn ü vanla seni vasf eylemek muhâl
6. Zî hüsn bî misâl zihi an bâ kemâl

7.

1. Ruhsarın üzre hâl-i siyeh âteş üzre ûd
2. Hâl üzre mûlarıñ sañasın ûd üzre dûd
3. Yâ nârâ karşı hind ü mecusi kılur sücûd
4. Yârüm elbette misk-i hôten buldı san vücud
5. Bu hüsn ü vanla seni vasf eylemek muhâl
6. Zî hüsn bî misâl zihi an bâ kemâl

8.

1. Bag-ı içre çün seniñ gibi serv-i revân ola
2. Reftara kadir olmasa serv-i revân nola
3. Ger naz u“aşk ise efendim hemân ola
4. Mislin cihâna gelmeye nice zamân ola
5. Bu hüsn ü vanla seni vasf eylemek muhâl
6. Zî hüsn bî misâl zihi an bâ kemâl

9.

1. İnsâf eyleyüp kişi seyr etmese hakkı
2. Ger bende-i “aşkı ola ger‘abdim müttefi
3. Seyr ide tala’tıñde senin nur-ı mutlakı
4. **Mestî** kelâmınıñ hele budur muhakkakı
5. Bu hüsn ü vanla seni vasf eylemek muhâl
6. Zî hüsn bî misâl zihi an bâ kemâl

[Gazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

1. Lezzet-i cevruñi idrâk edemezler ‘uşşâk
Lezzet-i kalmadı begüm dünyâda bir ehl-i mezâk
2. Seni dërler seni zâhir mi degüldür sensin
Gün gibi hüsn ile meşhûr-ı cemî‘-i âfâk
3. Nâz ile serv gibi ser-keş olursañ yaraşur
Gün gibi ol güzelüñ alnı açukdur yüzi aķ
4. Düşde gördüm gibi sen büsesin ağzumda düşer
Haberüm yok uyanurken demişin yâ Rezzâk

5. Eşigi itleri pâ-bûsı degül mi pâyın
Kadr u rif'atle başuñ göge érerse **İshâk**

[Tahmis]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

1.

1. Muhabbet 'arzasında nice sırlar hak sar ancak
2. Kimi olmuş gedâ-yı "aşk kimi şehsuvâr ancak
3. Görüp hatt-ı gubârın kakülüne bî karar ancak
4. Sabânuñ hâtırı kuyunda yârün pür gubâr [ancak]
5. O dâhı bir benim gibi perişân-ı rüzgâr ancak

2.

1. Ezel bezminde rindan meclisine gelmedi sûfî
2. Muhabbet bâ desin câm-ı safâdan içmedi
3. Sefâ vü zevkimi seyr eyleyüp ta'n eyledi
4. Elümde al tûtî veş meyi gördi didi
5. Be bu kendü ayagı ile ele gelmiş şikâr ancak

3.

1. Muhabbet şâh rahında diyâr-ı mihnete gitdim
2. Dehân hasretle nakt-i 'aklımı bilmezem netdim
3. 'Adem mülkini terk idüp vücud iklimine gitdim
4. İletdüm tuhfe-i cân-ı 'azîzim armagan [itdim]
5. Gülüp gül gibi ol gül-ruh dedi bu yâdigâr ancak

4.

1. Belâ derbendi içre kârbân-ı dil olaldan kim
2. Kalbin tablını her dem top-ı âhım gümüldür güm güm
3. Hilâl-i simten narın kıyas itdim sihr gördüm
4. Kamer bir penbe-i dâgum dürür çarh üzre her encüm
5. Derûn u âteşîmden çıkar birkaç şerâr ancak

5.

1. Çekerken şâm-ı hasret içre ruhumu piruze-i hicrân
2. Nasip oldu mı seher ki aña bezm-i vuslat u cânan
3. Yakalar çak olup çarha irişdi nukre-i mestan
4. Şeb-i 'iyd eyledi gerdûn hilâlüñ dâmeni gerdân
5. **Hayâlî** dahı içmez zâhid-i perhiz-gâr ancak

[Müseddes]

Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün/ Mefâ'îlün

Müseddes Süâli

1.

1. Nice bir semin derd-i ğam “aşkıım nihân olsun
2. Nice bir faş olup esrar-ı nihanın ‘ayân [olsun]
3. Nice bir firkinle gözlerimden kan revân [olsun]
4. Nice bir vâdî-i ğamda işim ah u figan [olsun]
5. Nice bir ‘aleme ahvâl-i “aşkıım dâsitân [olsun]
6. Beni öldür vücudumdan nâm vü nişân [olsun]⁷⁴⁸

2.

1. Dürr-i dendanın ey mehrü senin dürr-i adende yeg
2. Saçıñ sünbül yüzüñ gül kâmetiñ serv-i semenden [yeg]
3. Cihân bağında çün olmasun dür-i adende yeg
4. Muhassıl görmedim ey verd-i rana hiç senden
5. Egerçe bir belâkeş ‘âşıkıñ var ise benden yeg
6. Beni öldür vücudumdan nâm vü nişân [olsun]

3.

1. Serir-i şehir-i hüsnün şâhısın ey şâh-ı hûbânım
2. Kuluñ kurabanın olamak iledir ‘âlemde ünvanın
3. Revân olsun benim rûh-ı revânım yoluna cânım
4. De-mâ-dem hasretiñle kanlar aglar hasretinle çeşm-i giryânım
5. Mürüvvet kanısın ihsan idüp lutf eyle sultânım
6. Beni öldür vücudumdan nâm vü nişân [olsun]

4.

1. Giriftar-ı kemend-i kâkül-i cânân olupdur dil
2. Harik-i âteş-i cevri ü cefa-yı yâr olupdur dil
3. Benim ayine gibi ‘âşık-ı didâr olupdur [dil]
4. Elim ermez visal-i dilbere nâ-çâr [dil]
5. Enin ü nale ü feryad ü ah ü zar olupdur dil
6. Beni öldür vücudumdan nâm vü nişân [olsun]

⁷⁴⁸ Bu manzum mütekerrir müseddesdir. Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Beni öldür vücudumdan nâm vü nişân [olsun]”

5.

1. İdersen ‘âşıkâ cevır eyleyüp âgyârı ile ‘âlem
2. Revân eyler **Süâlf** gözlerinden nem yerine dem
3. Geçüpdür ey kemân ebrû cânıña tir-i ğam
4. De-mâ-dem hâtip-i cemden olupdur merhem
5. Okur bu mısrayı feryâd u efgan eyleyüp her dem
6. Beni öldür vücudumdan nâm vü nişân [olup]

(77)

76b

[Taḥmis]

Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün

Taḥmis-i ‘Alî

1.

1. Süzülsün çeşm-i beştin devleti bi darı görsünler
2. Çözülsün bend-i zülfün bendelere didarı [görsünler]
3. Çözülsün tügmeler mir’ati pür envarı görsünler
4. Çıkra pirehanin ta kudret-i septarı görsünler
5. Meded ruh-ı musavver niçe olur imiş yeri görsünler

2.

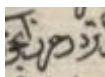
1. Lebinden buse almak mürdecân bulmakdır vardır
2. Saçın kokmak hayat-ı cavidan bulmak[dır]
3. Miyanın kucamak genç-i rihan bulmakdır
4. Visalin cânâ almak raygan bulmakdır
5. Ne var bir himmet it şeydalar ol asarı görsünler

3.

1. Ruhun zülf içre gösterdin kıyametten nişansın sen
2. Günün magribde togmuş fitne-i ahir zamansın [sen]
3. Serapa dehri viran eyleyen genç-i rihansın [sen]
4. Ne mahtabsın aya ya neden na mihribansın [sen]
5. Mahmiller koşunlar gayrı sen mekkarı görsünler

4.

1. Ne cudır kâse içre mestin terdir (...) ⁷⁴⁹ içün cânı
2. Yahud mülk-i Melahat şahısın tug-ı perişanı

3. Ko nider başına yahud hüma-yı taht-ı sultanı
4. İnanmaz görmeyen hak yaşından ey ruh-ı revanı
5. (...) ⁷⁵⁰ çağır ol turre-i tarra-yı görsünler

5.

1. O mihr ü baht-ı ‘**Alî** gibi gaddar olmak istermiş
2. Kerem semtinden el çekmiş sitemkâr olmak istermiş
3. Kırıp ‘aşıkların cellad-ı humhar olmak istermiş
4. Muhassıl zülme meyl itmiş sitemkâr olmak istermiş
5. Yetişünler meded üftadeler yalvarı görsünler

[Ġazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

Ġazel-i Baharî

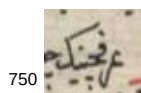
1. Hiç bilmem gözümde yaşı ne vaktin yenile
Kalmadı yüzüm el içre selasıyla yenile
2. Hüsn-i ‘ıydında bugün bir şeh-i iklimi cemal
Egnime saldı libası ğam-ı ‘aşkı yenile
3. Göricek dağlarım eskisi sinde yâr
Didi var bunları b’âşka yine bir bir yenile
4. Kış ger-i ğam “aşk ile tolmak nice bir
Bu kadar zahir ü belalarındur ey dil yenile
5. Damen-i yârî **Baharî** koma elden ola kim
Rahm-ı andan sile gözüm yaşıma bir gün yenile

[Ġazel]

Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün

Ġazel-i Sırrî

1. Şeha çeşmü çerag-ı alem-i nur-ı nasırsın sen
Nazirin görmedim ben merdüm-i sahip-i nazarsın sen
2. Derunı ğoncaveş kan ile tolmuş andelibim ben
Teravet gülistanında açılmış verd imişsin [sen]
3. Garik-i bahrî ğam hak yire fakir ü fenayım ben
Seriri saltanatta padişahı bahru bersin sen
4. Görüp ben na-tuvanım kaçma lutf et ey peri peyker
Seni görsem vücudum mahvolur kimden kaçır

750 Mecmuada bu kısım okunamamıştır.

5. Ne bayındır senin ey **Sırrî** turmak asitanında
Karar itmez felekte bir geda-yı derbedersin sen

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ġazel-i Ümidî

1. Aleml fasl-ı bahar eyledi serv ile çemen
Başladı nameye bülbül yine her vadiden
2. Nev bahar oldu güzelledi hari-i gülzar
Hacletinden utanıp geçse nola ber ü çemen
3. Geh güle valih ü geh gönca şeyda geçinür
Daldan dala konar murg-ı nihâl-i gülşen
4. Mevsim-i bezmi sefadır diyü şevk üzre o leb
Subha dek dün gice dinlemedi sei' ruşen
5. Ey **Ümidî** getirüp lale sıfat ayagı
Düşe gör jale gibi kuşe-i бага erken

[Müseddes]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Müseddes-i Yahya

1.

1. Nice bir maceramız dostane dasitan olsun
2. Niçe bir nar-ı 'aşkın dud-ı ahımdan ayan olsun
3. Mekânım aynı alemde nihan enden nihan olsun
4. Kılâb-ı kuyuna cism-i zaifim armagan [olsun]
5. Ne kuyun ahla tolsun ne kapında figan olsun
6. Beni öldür vücudumdan ne nam u ne nişan olsun⁷⁵¹

2.

1. İki dest dua gibi baña seng-i mezar itmeye
2. Mezarım nabadid ibni temin 'uşşaka gubar itmeye
3. Ölüm bir hab-ı rahattır hayata itibar etmeye
4. Eninimden emin ol adım geldikçe ar itmeye
5. Ne denlü rahmet itse ihtiyar ile karar itmeye
6. Beni öldür vücudumdan ne nam u ne nişan olsun

⁷⁵¹ Bu manzum mütekerrir müseddesdir. Beş bendin son mısrası şu şekildedir: "Beni öldür vücudumdan ne nam u ne nişan olsun"

3.

1. Seni rencide hatır eylermiş nale vü zarı
2. Niyaz ehlin helak eyler gibidir yolunda ki harı
3. Yumulmayınca ten gözüz açılmaz yar didarı
4. Sevabın kast idüp kurtar belalardan bu tımarı
5. Aya hüsn dilinde sahip kıranı hış ile yarı
6. Beni öldür vücudumdan ne nam u ne nişan olsun

4.

1. Visal-i dil guşasından firak-ı Dilruba yegdir
2. Celalinden cemalin gör cefasından vefa yegdir
3. Rakik-i salık-i rah-ı efna oldum hûda
4. Yog olmandan var olmaz ölmeden ölmek baña
5. Bu derbendi fenadan sahn-ı sahra-yı beka yegdir
6. Beni öldür vücudumdan ne nam u ne nişan olsun

5.

1. Muhabbet ehline yârin cefası imtihanıdır
2. Olmalu ‘aşıkça cevır okları devlet nişanıdır
3. Baña **Yahya** gibi ol mülk-i hayat cavidanıdır
4. Beka bilme felek ayinesini cümle fanidir
5. Begim hayr işe tehir eyleme devlet zamanıdır
6. Beni öldür vücudumdan ne nam u ne nişan olsun

[Kıta’]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

1. Baglamaya şol ceragı sebeb olma kim şeha
Bir aciz ü fakirün ocagın söyündüre
2. Bir şem uyar ki hadi-i rah-ı yakın olup
Her bir şerarı har-ı günahın söğündüre

77a

[Müseddes]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

1.

1. Kan ol demler benimle ittihat itdüklerim
2. Muttasıl günden güne mihrin ziyad itdiklerin
3. Ram olup her dem sözüme imkiyat itdiklerin
4. İltifat idüp baña arz u dad itdiklerin

5. Sen unutdunsa beni lütfunla yad itdiklerin
6. Ben unutmam bu dil-i naşadı şad itdiklerin⁷⁵²

2.

1. Lütfunu çok görmüşüm cânâ adavet [idemem]
2. Firkatinden illere varub şikâyet idemem
3. Akl u fikrim sendedir gayra muhabbet idemem
4. Sen feragat eyledinse ben feragat edemem
5. Sen unutdunsa beni lütfunla yad itdiklerin
6. Ben unutmam bu dil-i naşadı şad itdiklerin

3.

1. Bir iki gün çekmek ile derd-i hicranın senin
2. Yad olunmaz mı sanırsın daim ihsanın
3. Unudurmuyum şeha lutf-ı feravanın
4. Hiç çıkar mı hatırımdan ahd ü peymanın
5. Sen unutdunsa beni lütfunla yad itdiklerin
6. Ben unutmam bu dil-i naşadı şad itdiklerin

4.

1. Nola olsan ben saña cân dilden mübtela
2. Dostum sen itdüğün alemde kim itdi baña
3. İltimam idüp ezelden her dem eylerdim vefa
4. Bunca hakk-ı sabık eglemez mi hiç ey diruba
5. Sen unutdunsa beni lütfunla yad itdiklerin
6. Ben unutmam bu dil-i naşadı şad itdiklerin

5.

1. Künc-i hasrette nice bir ah u figan
2. Sabra takat kalmadı oldum zaif ü na tüvan
3. **Sabrî** veş senden nola ayrıldım senden nagehan
4. Zai' olup gitdimi bu aşınalar heman
5. Sen unutdunsa beni lütfunla yad itdiklerin
6. Ben unutmam bu dil-i naşadı şad itdiklerin

⁷⁵² Bu manzum mütekerrir müseddesdir. Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Sen unutdunsa beni lütfunla yad itdiklerin / Ben unutmam bu dil-i naşadı şad itdiklerin”

[Müseddes]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

1.

1. Yine hecrin dile mihman oldu
2. Yine derdinle ciger kan oldu
3. Akl u fikr ise perişan oldu
4. Zi cüz-i kahr ise feravan oldu
5. Hane-i dil katı viran oldu
6. Arzın cevır ise evzan oldu⁷⁵³

2.

1. Niçe gündür ki cemalin göremem
2. Göze zeyn-i taze nihalin göremem
3. Uysam düşde hayalin göremem
4. Korkarım ruz-ı visalin göremem
5. Hane-i dil katı viran oldu
6. Arzın cevır ise evzan oldu

3.

1. Görmesem ger seni mihnet çekerin
2. Ger gören gayr ile gayret çekerin
3. Gah ğam gah meşakkat çekerin
4. Gah kalup melamet çekerin
5. Hane-i dil katı viran oldu
6. Arzın cevır ise evzan oldu

4.

1. Nola visalinle beni şad itsen
2. Bu yıkık gönlümü abad itsen
3. Adım eksiktir eyü ad itsen
4. Yaddır ol dimesen yad itsen
5. Hane-i dil katı viran oldu
6. Arzın cevır ise evzan oldu

5.

1. Sende ki şive vü naz ise yeter

⁷⁵³ Bu manzum mütekerrir müseddesdir. Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Hane-i dil katı viran oldu / Arzın cevır ise evzan oldu”

2. Bende ki sur u güdaz ise yeter
3. Dil-i alide niyaz ise yeter
4. Hasılı çohsa az ise yeter
5. Hane-i dil katı viran oldu
6. Arzın cevır ise evzan oldu

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Kanı şol demler ki bir serv-i bülendim var idi
Sünbülde her gice boynumda bend var idi
2. Medh iderdim hüsnüni mirata karşı leblerin
Tuti-i güya gibi agzımda kandim var idi
3. Cüst cu eylerdi kuyun görmesem bir dem yüzün
“aşk dirler adına çapuk levendim [var idi]
4. Hâce-i hicrana sattı ah kim ben bendesin
Bir kıyamet serv kad mahbubum efendim [var idi]
5. Ey tabibi cân u dilber gün ola kim diyesin
Zâtî dirlerdi benim bir derd mendim [var idi]

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Dem-be-dem seylatveş eşk-i revanım caglar
Dögünüp taşlarla aglar halime ırmaklar
2. Görinen taglar başında ebru baran sanmanız
Taglar saçun çözüben bir haste ben için aglar
3. Cân çıkardı mahbe-i tenden kemend-i hecr ile
Lik zencir-i ümid-i visal dilber baglar
4. Sinemin talimhanemesine gel at tirüni
Ey keman ebru senin için taglalardır dağlar
5. **Zâtî**ya ferhad için taglarda feryad eyledüm
İşidüp feryadımı gögsin geçürdi taglar

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Olsa zülf-i o gülizara nikab
Olur aşüfte sünbül sirab
2. Dud-ı ahım ruhun hevası ile
Ebr olur yagdırır cihana gül-ab

3. Kan-ı mihr-i muhabbettendir
Güher-i afitap alem-i tab
4. Kadem ey Şehsuvar hüsn itdi
Pay-ı busun hayali şekl-i rikab
5. Ğam-ı devran düni çekme yüri
Bâkiya ol hemişe mest ü harab

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

1. Eylesün vashını derman dil-i bi mara meded
Düşelü işte ben oldum baña bi çare meded
2. Zahm-ı sinemden okun parelerin hep alma
Dursun allahı seversen hele bir pare meded
3. Güher-i camı yitürdin bizi ğam öldürüver
Sakiya gel buluver kande ise ara meded
4. Gice تنها eşigi hakine yüzler süreyim
Sakin kimse haber virmesün agyara meded
5. Mededin kalmadı feryad u figanı eyleyecek
Saña kimden ere ey **Bâkiyi** bi çare meded

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Gülistan-ı nerm şarab-ı cam mey-i güldür baña
Kul kul-ı hul-ı sürahi savt-ı bülbüldür baña
2. Arızında ol iki zülf-i girihginin senin
Suya konmuş iki garra taze sünbüldür baña
3. Senin bidadınla serde zahm-ı hunin ki var
Kuşe-i destarda rengin karanfüldür baña
4. Mest-i medhuşum veli halimi engürdan
Lal-i nabın hali keyfiyeti müldür baña
5. Hayder-i kerrarım meydan-ı nazmın **Bâkiya**
Nale ki hame Zülfikar vü tab-ı düldür baña

(78)

77b

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

1. Ugradın hecr-i ruh-ı yâri temaşa idemem

- Sarulup boynuna bir buse temenna idemem
2. Hak virirse erişirsin yine vaslına diyü
Dil-i bi çareyi bir pare tesella idemem
 3. Gayrı mehrular ile alem-i seyran itsem
Ėamdan avare dili hiç Müberra idemem
 4. Gice gündüz seni fikr eylemeden gayrı şeha
Kalb-i aşüftede bir hatıra peyda idemem
 5. Şol kadar yaktı **Ubeydî**-i firak ateşi kim
Saña mektupla ahvalimi imha idemem

[Ėazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Dökmege kanını halkın ki müjen al eyler
Bize geldikçe dokunmaz geçer ihmal eyler
2. Merdum-i dide کنار itmeye ol serv kaddi
Yetmiş iki dereden su getirüp al eyler
3. Dane-i haline meylim duyup eylerse rakip
Beni adem gibi dergahından idlal eyler
4. Togruluk itdüğüm içinmidir ey serv-i revan
Saye veş yerlere çalar beni pa-mal eyler
5. Gün yüzünsiz idemez tab-ı **Figânî** efgan
Bülbülün saglığı fasl-ı hazan eylemez lal

[Ėazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

1. Tarik-i tac u fanide dervişanuz
Çekmezüz dehrin Ėamın başımıza sultanız
2. Sakin ü kuy u mugan ehli harabatuz biz
Mest-i rüsva ey cihan rind-i kadeh-i nuşanız
3. Zerre veş eylesin gerçi dila mahru vücud
Fülk-i magrifette leyli meh tabanuz
4. Kimse idrak idemez biz güheri nayabız
Bad-ı ışk ile gehi cuşa gelür ummanız
5. Bülbül asa ideriz gah-i figan-ı zarı
Gül gibi bag-ı cihan içre gehi handanız
6. Gel beri mülk-i harabata bizi gör tabı
Gül gibi cam-ı şarab elde **Cem**-i devranuz

[Ġazel]

1. ‘Aşık geçer mi ol sanem lal-i nabdan
Mest-i müdam olan kesilir mi şarabdan
2. Dembeste dil heman açılır görse ruyunu
Ġonca gibi şüküfte olur afitabdan
3. Gördi letafet lebin usandı kendüden
Ab-ı hayat yirlere geçti hicabdan
4. Berbad olur bu kasr-ı cihan virme ana dil
Fehm it bu bu remzi arif isen gel hababdan
5. Naz-ı uyhusuna vardı işitmez **Figânîni**
Tab-ı dahı uyanmadı ol Ġonca habdan

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

1. Ġonca lebsin katı ranasın sen
Serv kadsin iĠen alasın sen
2. Meh-i nev emrine ram olsa nola
Bir seramed kat-ı turasın sen
3. Katren oldu sade fa bahr ü muhit
Ey gözüm yaşı ne deryasın sen
4. Kaşı yası dili ey kakül-i dost
Öldürürse dutasın yasın sen
5. Satulursun be **Ubeydî** bir Ġün
Ne içün talib-i dünyasın sen

78a

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve Leh-u

1. Ġamze-i mestin ucundan nice gavgalar ola
Fitne-i hali ruhunla ne temaşalar ola
2. Kakülün kim salına milket-i cânlar üzre
Hey ne diller alına anın ne gavgalar ola
3. Bu letafetle bu haletle görünürsen eger
Halk-ı alem götürü vali vü şeydalar ola
4. Aydı açmayasın diye insafımıdır
Ben yetimin gözi yaşı aka deryalar ola

5. Gel götür hakdan üftade **Ubeydî**yi bugün
Hey kıyamet niçe bir vade-i ferdalar ola

[Ġazel]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

Ve Leh-u

1. Ġamınla pa-mal olan dil-i biranı anmazsın
Ele l ihsan idersin künc-i vaslın anı [anmazsın]
2. 'Adu bir kez çağırmakla varırsın yanına anın
Nice feryad ider bu 'aşık-ı nalanı anmazsın
3. Dimişdin kurs-ı dağım göricek bir buse hakkındır
Behey zalim unuttun hiç hakk-ı nayı anmazsın
4. Lik camını bir kez emdügüm anarsın amma kim
Ġam-ı lalinle kanlar yuttugun devranın anmazsın
5. Nice sıhhat yüzün görsün **Ubeydî** derdmendin kim
Tabibim yıl geçer ol haste-i hicranı anmazsın

[Müseddes]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Müseddes-i Cinânî

1.

1. Sanmanuz gurbetin cam-ı hoş güvarı anlar beni
2. Yâ safâ-yı seyr ü gülgeşt-i kenar anlar beni
3. Bir acep haletdim leybine har anlar beni
4. Gitmege mâni düşüp bî ihtiyar [anlar beni]
5. Ah kim gurbette kaldım bir nigar anlar beni
6. Çokdan eylerdim sefer ol şivekar anlar beni⁷⁵⁴

2.

1. Dil giriftar-ı kemend-i kakül-i cânan olup
2. Boynu bağlı kalmışım aşüfte vü hayran olup
3. Her gice tasup olunca badveş puyan olup
4. Tutmadım bir kar ucun avare ser gerdane [olup]
5. Ah kim gurbette kaldım bir nigar anlar beni
6. Çokdan eylerdim sefer ol şivekar anlar beni

⁷⁵⁴ Bu manzum mütekerrir müseddesdir. Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Ah kim gurbette kaldım bir nigar anlar beni / Çokdan eylerdim sefer ol şivekar anlar beni”

3.

1. Gitti elden mansub u unvan u cah u mülk ü mal
2. Döndi devlet zillete kaldın zebun u pa-mal
3. Yalnız ıyş eylemek ben hasteye emr-i muhal
4. Hey baña niçün durursun sen diyü eden sual
5. Ah kim gurbette kaldım bir nigar anlar beni
6. Çokdan eylerdim sefer ol şivekar anlar beni

4.

1. Bir yana cevri-i adu bir yana cevri-i rüzgâr
2. Gönlümü mecruh ider cism-i zaifi dil figar
3. Lazım olmuşken baña her vechle terk-i diyar
4. Mümkün olmadı koyup gitmek o serv-i sayevar
5. Ah kim gurbette kaldım bir nigar anlar beni
6. Çokdan eylerdim sefer ol şivekar anlar beni

5.

1. Ey **Cinânî** gerçe imandandırur hubb-ı vatan
2. Kuy-ı dilber variken anman vatan-ı namı ben
3. “aşğdan daim çekerken dil gam u derd ü mihen
4. Guşuma girmez nigera pend-i yaran kühen
5. Ah kim gurbette kaldım bir nigar anlar beni
6. Çokdan eylerdim sefer ol şivekar anlar beni

[Gazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve Leh-u

1. 'Aşkla ayine-i kalbini mücella eyle
Daima suret-i şevke anı mücella eyle
2. Serv-i hergiz nazar itme o tubi sidreyi gör
Kadr-i aliye iriş himmetin ala eyle
3. Bilmek istersen eger dairen ey necm-i felek
Noka-i hal-i ruhu yâri temaşa eyle
4. Hayf kim katrece gelmez o dürr-i nayaba
Sen gerekse gözüün yaşını derya eyle
5. Katı mahzunlugu var hecrinle sultanın
Gel kerem eyle **Ubeydî**-i tesella eyle

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve Leh-u

1. 'Aşķla ġamlak olan diller sefayı neylesün
Derd ile başı hoş olanlar devayı neylesün
2. Şahlar izzet bulurken eşiginde kullugu
Ol şeh-i ali cenabın ben gedayı neylesin
3. Hiç olur mu eglene tirin dil-i viranda
Şah-ı ali menzilet-i köhne serayı [neylesün]
4. Rüzgâra aldanur mu 'aşık-ı sabit kadem
'aşķla hemdem olan gayrı kabayı [neylesün]
5. Muy-ı cisminden **Ubeydî** kara şalı var iken
Salık-i rah-ı fena gayrı kabayı neylesin

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

Ubeydî

1. Cân u dil hak-ı reh-i zümre-i irfan mı degil
Hem ser efser-i key Hüsrev ü hakan mı degül
2. Evc-i eflake degerse nola ahım alemin
Bu gönül fakr u fena mülkine sultan mı degül
3. Devlet el virüp öperse nola ayagını dil
'Aşķında senin hak ile yeksan mı degül
4. Ey peri biz nola ger mur-ı zaif oldu ise
Tabımız hetem-i naz ile Süleyman mı degül
5. Göge atarsa külahını **Ubeydî** yeridir
Ehl-i fazl olmadı mı faik-i akran mı degül

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Hayâlî

1. Arızın vasf eyler iken gülşen içre gül güle
Şöyle kesret oldu kim söylerdi bülbül bülbüle
2. Kakülümnden bagda bilmem ne raz açdı saba
Basd-ı nevbet kıldı kırılmış sünbül sünbüle
3. Sanurum genc üzre tolaşmış yaturlar marlar
Gerdeninde her kaçan sarmış kakül kaküle

4. Bezm-i mey bir gülüstandır anda saki baban
Cam-ı mey güldür sürahi serv-i bülbül bülbüle
5. Şöyle nazm itdim **Hayâlî** vasf-ı ruy-ı yâri kim
Dinlese anı figanlar ide bülbül bülbüle

(79)

78b

[Kaşîde]

Mef'ûlü/ Mefâ'ilü/ Mefâ'ilü/ Fa'ûlün

Kaşîde vü Ğazelliyât 'Ulvî Çelebi

1. Ey zât-ı şerîfüñ şeh-i şâhân-ı risâlet
Nâmuñla tolu defter ü divân-ı risâlet
2. Ey mertebesi künküre-i 'arş ile hem-ser
Ey şem-i ruhı şemme-i eyvân-ı risâlet
3. Ser-nâme-i hüsnüñdeki şâhâ iki ebrû
Tuğrâ-yı nübüvveti mi yâ 'ünvân-ı risâlet
4. Ey hâtem-i cumhûr-ı rüsûl şâhib-i hâtem
Ey fahr-ı cihân zübde-i erkân-ı [risâlet]
5. Ey Ka'be-i 'uşşâk miyânuñda olan taş
Göz merdümüdür yâ güher-i kân-ı risâlet
6. Yâ Ka'be'ye konmuş Hacerü'l-esved olupdur
Muhkemdurur ol taş ile bünyân-ı risâlet
7. Yâ dâne-i tesbîhdürür rişteye geçmiş
Yâ dürr-i girân-mâye-i 'ummân-ı risâlet
8. Yâkût-ı dil ü cân u yâ yâkût u ya elmâs
Yâ la'1-ı muşâffa ya Bedeşşân-ı [risâlet]
9. Geşt eyleyerek 'âlem-i lâhûtı bırakuñ
İrgürdi seni hâzrete eyvân-ı risâlet
10. Ey cilve-gehüñ sâht iklim-i teğarrüb
Ey vâşıl-ı gencîne-i 'irfân-ı risâlet
11. Takrîr-i ehâdis idüp aşhâba dehânuñ
Açıldı şabâdan gül-i handân-ı risâlet
12. Mühr urdı Yed-i kudret ile hâlık bî-çün
Hatm olduğı dem nâme-i 'ünvân-ı [risâlet]
13. Da'vâ-yı nübüvvetde eyâ serv-i revânım
Furkân-ı Hudâdur saña bürhân-ı [risâlet]

14. Bu mu‘cize yitmez mi ki mi‘râc-ı şebinde
Bir lahızada tayy olana meydân-ı [risâlet]
15. Açdukda serâ-perde-i ğaybı Yed-i kudret
Keşf itdi tılısmât-ı firâvân-ı [risâlet]
16. Elfâza şafâ-bahş ile ervâha ğıdâdur
Ey cümle hadîşin şeker-istân-ı [risâlet]
17. Haddüñde hattıñ sebze-i yârân-ı şefâ‘at
Cebheñde olan kaatre-i nisân-ı [risâlet]
18. Ey mefhur-ı kûyının şeh-i Yesrib ü Baḥḥâ
Ey hayl-ı nebî ‘asker ü sen ḥân-ı [risâlet]
19. Şânuñda şalâbet şu kadar var ki ḥabîbüm
Ḥatm-ı rüsûl itdi seni mizân-ı [risâlet]
20. ‘Âlem saña hep ‘âşık ü sen ‘âleme ma‘şûk
‘Âlem saña bir kâleb ü sen cân-ı risâlet
21. Ḥaḳḳa bu ki sultân-ı selâtin-i zamânsun
Şânuñ gibi ‘âlemde kanı şân-ı [risâlet]
22. Ey ‘Ulvî-i miḥnet-zede Ḥaḳ’ dan umarım kim
Maḥşerde şefî‘üñ ola sultân-ı risâlet

[Müseddes]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Müseddes ‘Ulvî

1.

1. Ḥalk-ı ‘âlemden biraz göñlüm cüdâ olsun derin
2. Ârzû-yı câh-ı devlet hep hebâ olsun derin
3. Bendeñ olmağa şehâ senden rızâ olsun [derin]
4. Kuluña ğâhî cefâ ğâhî vefâ olsun [derin]
5. Göñlümi қо ‘aşkuñ ile mübtelâ olsun derin
6. ‘Âkıbet bir şâha kul olur saña olsun derin⁷⁵⁵

2.

1. Cevrüñe şabr eylemezsem vaşluña şâd olmayan
2. Seng-i miḥnetden kaçarsam hergiz âbâd olmayan
3. Âstânuñ terk idersem ḥayr ile yâd olmayan
4. Özge şâha kul olursam ğamdan âzâd [olmayam]

⁷⁵⁵ Bu manzum mütekerrir müseddesdir. Beş bendin son iki mısrası şu şekildedir: “Göñlümi қо ‘aşkuñ ile mübtelâ olsun derin / ‘Âkıbet bir şâha kul olur saña olsun derin”

5. Gönlümi қо ‘aşkuñ ile mübtelâ olsun derin
6. ‘Âkıbet bir şâha kul olur saña olsun derin

3.

1. Naqd-ı ‘ömri yoluña rûhum revân itsem gerek
2. Âh şâhum diyü yollarda figân itsem [gerek]
3. Ger bu râzum ‘âleme bir bir ‘ayân itsem gerek
4. Hañcer-i müjgân ile teslîm-i cân itsem gerek
5. Gönlümi қо ‘aşkuñ ile mübtelâ olsun derin
6. ‘Âkıbet bir şâha kul olur saña olsun derin

4.

1. Ol şehüñ dîvânına dirsem n’ola dârü’s-selâm
2. ‘Arş u ferş itmiş serîrinde felek hûrşîdi cân
3. Kaşrının eyvânı üstünde bir üstâd-ı be-nâm
4. Şafha-ı dîvânına bu maṭla‘ı yazmış temâm
5. Gönlümi қо ‘aşkuñ ile mübtelâ olsun derin
6. ‘Âkıbet bir şâha kul olur saña olsun derin

5.

1. ‘Ulvî’yâ gülzâre vardum kalmağa def‘-i humâr
2. Şundılar destüme bir dîvân-ı gülzar-ı hayâl
3. Ben tefe’ül idicek geldi bu nazm-ı pür- hayâl
4. Okuyup ol şâh-ı hüsne karşı itdüm ‘arz-ı hâl
5. Gönlümi қо ‘aşkuñ ile mübtelâ olsun derin
6. ‘Âkıbet bir şâha kul olur saña olsun derin

[Gazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Gazelliyât-ı Fî Harfûl Elif

1. Bezmime vardum şafâ geldüñ diyü cânân baña
Bir şafâ geldüñ şunup virdi şafâ ol an baña
2. Gözlerüm yaşı şarâb-ı lâle-gûnumdur benüm
Kâse kâse gör ne kanlar yutdurur devrân baña
3. Za’fdan kıddüm bükildi kırtulurdum ölsem âh
Hakk budur ey haste dil bâr-ı girândur cân baña
4. Cânumı almak diler tîğ-ı firâk yâr ile
Bilmezem hergiz ne virdi eylemez hicrân baña
5. Nâ-gehân bir bî-vefâya nâzir olmuş ‘Ulvî’yâ

Mâcerâ-yı hâlin ağlar dîde-i giryân bana

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve Lehû

1. Hergiz incinmez cefâdan dilberâ 'âşık saña
Kimse dimez lâ yıkarsan 'âlemi lâyıķ saña
2. Ġam degildür ġamzelerle dilleri aralasun
Cânib-i Hâķ'dan virildi ġün dilârâlık saña
3. Gördiler bir dânesin hüsn-i cihân-efrûz ile
Mâh-rûlar arasında didiler fâiķ saña
4. Bî-bedelsin rânâ güzelsin hoş maġbûbsın
'Âlemüñ sultânları ķul olsalar lâyıķ saña
5. Dâġ-ı mihrûñ ol mehûñ sînende yakdıñ şubġ-veş
Yaraşur dirlerse 'Ulvî 'âşık-ı şâdık saña

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve Lehû

1. Şol dil ki câm-ı 'aşķ ile mestâne olmaya
Lâyıķ budur ki şem'ine pervâna olmaya
2. 'Âşık odur ki baġr-ı ġama âşinâ ola
Ma'şûķ odur ki 'âşıķa bîġâne olmaya
3. Vuşlat mıdur ki dilber-i 'uryân ile ķucmayup
Göñlüñ yabaña gitmeye cân câna olmaya
4. Yâre didüm ki boynuma taķ bend-i zülfüñi
Nâz ile güldi didi ki dîvâne olmaya
5. 'Ulvî añar mı Leylî vü Mecnûn ġikâyetin
'Âķil odur ki sözleri efsâne olmaya

[Ġazel]

Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilâtün/ Fe'ilün

[Fâ'ilâtün]

[Fâ'lün]

Ve Lehû

1. Yûsuf-ı hüsn-i bahâ didiler ey şâh saña
Bende-i ġalka begûş olsa n'ola mâh saña
2. Ķorķum oldur gül-i nev-reste gibi ber-bâd eyler
Işşı ķılmaz ġazer it âh-ı seġer-ġâh saña

3. Yâr ile dost olup itme gurur ey düşmen
‘Âlemün hâli budur gâh baña gâh saña
4. Şâh-ı hüsnem diyü bi-çârelere zulm itme
Bâkî kalmaz güzelüm saltanat u câh saña
5. Şeb şubh-ı vişâle irişince ‘Ulvî
Şu‘le-i âh yiter meş‘ale-i râh saña

[Ġazel]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

[Fâ’ilâtün]

[Fâ’ilün]

Ve Lehû

1. Nûr-ı çeşmüm benüm ol nergis-i bîmâra fedâ
Dil ü cânım ol iki ğamze-i hûn-hâra fedâ
2. Çeşm-i pür-hûndan akan dâne-i eşküm güheri
La‘l-i dilberde yazılmış dürr-i şeh-vâra fedâ
3. Dil-i bî-çâremi itdüm reh-i ‘aşk içre ğubâr
Ten-i şad-pâremi kıldum sen dil-dâra fedâ
4. Gözlerümde bu iki merdüm-i ğam-dîdelerüm
Ruhlarıñda şol iki hâl-i siyeh-kâra fedâ
5. ‘Akl u şabr u ten ü cân u dil ü dînüm ne ki var
‘Ulvî’yâ cümlesi ol turre-i tarrâra fedâ

79a

[Kâşîde]

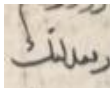
Mefâ’ilün/ Fe’ilâtün/ Mefâ’ilün/ Fe’ilün

Kâşîde-i ‘Ulvî

1. Mişâl-i ‘âşık u ma‘şûk olup hazân u bahâr
Hazân şarardı vü oldı bahâr-ı lâle-‘izâr
2. Hazân melûl u hazîn ü bahâr hürrem ü şad
Bahâra ħande virilmiş hazâna girye vü zâr
3. Bahâr seyl gibidür hazân perîşân hâl
Hazân teb-i gama düşmiş bahâr hem-dem-i ħâr
4. Bahâra karşı hazân itdi hâsılın ber-bâd
Hazâna karşı bahâr açdı var ise ruhsâr
5. Saçıldı şâh-ı bahârıñ yolunda ħayli hazân
Bahâra irmedi ammâ hazân bî miğdâr
6. Hazânıñ eyleyüp ihyâ bahâr mürdelerin

- Hazân bahâr ile hâk şun‘ın itdiler ızhâr
7. Kemâl-ı şun‘-ı bahâr u hazânı seyr it kim
Hazân bahâr iledür (...) ⁷⁵⁶ âsâr
8. Hazâna hayl-ı bahâr ile geldi husrev-i gül
Semend-i bâd-ı bahâr hazâna viridi ğubâr
9. Bahar tahtına almış hazanın eyleyip al
Bahara bu nice geçmiş hazana nakş u nigar
10. Zerr-i hazan ile sin-i baharı dirig itti
Saba hazan vü bahara olupdurur salar
11. Bahar emir-i çemende hazan hazaneyi zer
Şeh-i bahara hazine taşır hazan her bar
12. Gören hazan-ı baharın muhabbet ellerinin
Hazan “aşk ber ol dem bahar-ı hüsn o nigar
13. Bahar-ı vuslata fasl-ı hazan durur firkat
Hazan-ı firkate her dem bahardır ruh-ı yar
14. Hazan-ı ğamda diler dil bahar-ı sebz-i hattın
Nite ki fasl-ı hazanda safa-yı köhne bahar
15. Bahar-ı hüsne hazan olsa hatt ne ğam yaraşur
Hazana azm-ı şıkar vü bahara seyr-i kenar
16. Bahar seyl ü vücud vü hazan adil-i adem
Hazan sine-i leyal vü bahar aynı bahar
17. Bahar aklın olupdur hazanı vakt-i cünun
Rumuz-ı ‘aşkı bahar u hazan ider ‘âşkâr
18. Bahara viridi tagayyir hücum u faslı hazan
Hazan bahar ile oldu fena-yı dehre medar
19. Hazan zamanını seyr et bahara aldanma
Bahar-ı alemin olur hazanın ahir kar
20. Bahar şevk-i hazan-ı ğam-ı visal şeh-i nevrüz
Bahar-ı vasl-ı hazan hecri mihrüme ruh-ı yar
21. Zemin-i sebz-i bahar sanma berg-i hazan
Döşer bahar u hazan şâha dibâ-i zer-kâr
22. Selim-i cân ki hazan yok bahar-ı hirkatde
Bahar bag-ı iremdir hazanın olsa ne var

23. Bahar levhini toldurdu zervarakla hazan
Hazan baharla şeh medhin eylesün tekrar
24. Hazanda seyre çıkarsa bahar olur alem
Bahara bakmasa döner hazana dar u diyar
25. Hazan zulmü tagıtdı bahar (...) ⁷⁵⁷
Nite ki fasl-ı hazanı bahar ider na-çar
26. Salın salın ki hazanın bharısın ey serv
Bahara döndü hazan alemin güzelliği var
27. Hazan-ı yad-ı bahar eyledi bahar-ı hazan
Hazan çihre-i ‘aşık bahar arız-ı yar
28. Bahar erince hazana bu matlagı okudu
Meger hazan u baharın çemende aldı hezar
29. Hazan göçüp çemene kondu karban-ı bahar
Hazanı buy-ı bahar etdi külbe-i attar
30. Hazâna üştür-i ebr-i bahara çekdi nesim
Hazâna şıdı metâ‘ın bahâr nice katar
31. Güler bahar ile gülşen hazanla aglar
Hub-ı hazanda tonatur baharla ezhar
32. Hazana hane yaraşur bahara kuşe-i bal
Hazan bahar ile dirler ki olmanuz huşyar
33. Bat-ı sebz-i baharı hazan idüp ruyun
Bahar-ı бага ki kıldı hazan zerrin işar
34. Bahar gonçesi hamra hazan şükufesidir
Nukuş-ı ferşine yaktı hazan baharla nar
35. Bahar erişdi hazan gitdi andelip ödti
Kapında ‘Ulvî nola hazan-ı bahar
36. Bahar-ı tabımın oldu hazanı nazm-ı selef
Bahar günleri geldi hazan çü kıldı firar
37. Bahar-ı bag vücuda irüp hazen adem
Tagıtdı taze baharın hazen yeri na-çar
38. Bahar lutf ile bakan hazan-ı çehre meder
Hazan-ı bahar ile bir yerde eyler idi karar
39. Bahar bülbülü güya ider hazan çü lal

- Bahar-ı lutf ile mahv it hazanın ey dildar
40. Bahar-ı lütfuna nisbet hazan durur medhin
Görüp hazanımı göster baharını gülvar
41. Bahar-ı şaha hazan irmesün dir ya rab
Baharı gördi hazansız el açdı çıkdı çenar
42. Bu gülşenin ne baharı hod hazanı kalur
Gider bahr u hazanı dua kıl ey dil-izar
43. Bahar ‘ömrini hak eylesün hazandan emin
Niteki alemi devr eyleye hazan-ı bahar

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve Lehû

1. Hattı geldikde vefa eyledi ol yar saña
Ey gönül hızır yetişdi hatt-ı dildar saña
2. Alemin zevkini kısmet idelim ey hâce
Vuslat-ı yar baña dirhem-i dinar saña
3. Vaiza ‘aşkla üryan olana tan itme
Görelim nitse gerek cübbe vü destar saña
4. Bir yana ben gideyin bir yana seray-ı bülbül
Kuy-ı dildar baña kuşe-i gülzar saña
5. ‘Ulvîya burç-ı sadette komaz kebkebini
Cevr ider yar gibi çarh-ı sitemkâr saña

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

1. Bi güne zulm ider ol şah-ı cihandar baña
Bir bedr olsa gönül dar-ı cihanzar baña
2. Ezeli kısmet imiş cânıma çünkim ğam-ı ‘aşk
Razıyım her ne cefa eylerse yar baña
3. Cennet-i kuyuna erdim o mehi görmedim ah
Kendi hayfa ki nasip olmadı didar baña
4. Hal-i miskini leb-i yâre şebihim diyeli
Kanlu gibi görünür nafe-i tatar baña
5. Cân virürdim sitem-i hasretle ey ‘Ulvî
Vuslat-ı dilber eger kılmasa timâr bana

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve Lehû

1. Çeşmim ey sultanım alem-i şehenşehir olsun saña
Ferş-i sinem cılve kıldıkça zemin olsun saña
2. Kande gitsen gün gibi تنها salın ey serv kadd
Lutf-ı hak her lahza yanınca muin olsun saña
3. Vaiza cennet nedir yar ile seyr-i gülşen it
Her şükufe reşk-i Firdevs-i berin olsun saña
4. Olmak istersen rical-i gayba mahrem gel berü
Künc-i meyhane bakam-ı erbain olsun saña
5. Efser idündün sıfal-i kuy-ı cânanı dirig
İşini başa ilettin aferin olsun saña

[Ġazel]

Mef'ûlü/ Fâ'ilâtü/ Mefâ'ilü/ Fâ'ilün

Ve Lehû

1. Maşuk odur ki hüsn ile gayet ferid ola
'Aşık odur ki derde düşe na ümid ola
2. Agyar div seyrine mahremdir ol peri
Layık mıdır ki yâri hüsnin bezid ola
3. Ashab-ı 'aşk pak nazardır şu şahsa kim
Aglamak ile çeşmi sipahi sefid ola
4. Gördi zamâne şeyhîni ehl-i riyâ geçer
Gönlüm diler ki pîr-i muğâna mürîd ola
5. Mensûb iken cenâb-ı sâ' det me'âbına
'Ulû kuluñ revâ mı kapuñdan ba'id ola

(80)

79b

[Kâşîde]

Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün/ Mefâ'ilün

1. Meger bir şeb temevvüc eyledi deryâ-yı zulmânî
Hevâdan kaynayup cûş itdi ya'ni düşmenüñ kanı
2. Felek bir fülke döndi lengerin aldırılmış emvâca
Kim itdükde zulâm-ı şeb hilâlî şahın-ı devrânı
3. Nazar kııl âsmân-ı pür-dühâna çeşm-i 'ibretle

- Temâşâ eyle yir yir cûşîş-i baħr-ı firâvânı
4. Kārardı cümle ‘âlem görmez oldu göz gözi hergiz
Cihân mülkini ğark itdi şanasın Nûh Tûfânı
 5. Meger bir şeb kamer hayl-ı nücûmıyla hücûm itmiş
İhâta kılmag için kal‘a-ı gerdûn-ı devrânı
 6. Livâdur al u âlâdan şafağ mâh-ı şeb-efrûza
Aceb midür pür olsa leşker-i encümle her yanı
 7. Meh-i nev tîğ-ı zerrînin kuşandı miğferin giydi
Degil encüm zırh-pûş oldu devrân göricek anı
 8. Muķâbil olmak istermiş meger hırşîd-i rahşâna
Kamer ortaya çıķdı hâli buldum sandı meydânı
 9. Tulû‘itdi livâ-yı şubh-ı devlet bir şehir-nâgeh
Gelüp tâvûs-veş şahn-ı semâda urdı cevânı
 10. İki kevkeb kırân itdi birbiriyle gûyâ kim
İki şehzâde itdükde dilâ ceng-i Nerîmânı
 11. Çalındı tabl-ı dîvânî şalındı hayl-i ‘Osmânî
Dögildi kûs-ı hâķânî cözildi tûğ-ı sultânî
 12. Kevâķib ‘askeri cümle tağıldı târ-mâr oldu
Şu‘â-ı şa‘şâ‘a tîğın çekince mihr-i nûrânî
 13. Cemâlî pertevini gösterüp şems-i ziyâ güster
Diyâr-ı şarka dek sürdi kaçırduñ mâh-ı tâbânı
 14. Şeb-i tarînı pür-nûr eyledi hırşîd-i ‘âlem-tâb
Nitekim hâzret-i Cem-Haşmet ü rifati Karamânî
 15. Kûl oldum ol felek-rûtbet mülk-i hâşlet-i şehensâha
Eger kimdür dir iseñ ol sa‘âdet tahtınuñ hânı
 16. Celîs-i ķişver-i şevket enîs-i ‘izzet u devlet
Sezâ-yı kaşr-ı hâķânî hümâ-yı zıll-ı Yezdânî
 17. Selîm-i şânî ‘aklı evvel ehl-i dil suhan-perver
‘Adâletle olupdur zübde-i evlâd-ı ‘Osmânî
 18. Anuñ devrinde me’mundur cihân zulm idemez kimse
Meger kim öldüre ‘uşşâķı yârûñ çeşm-i fettânı
 19. Ulul emre itâ‘at eylemek naşş ile sâbitdür
Anuñ çün naşş-ı kaķı‘dür o şâhuñ tîğ-ı bürrânı
 20. Şehâ meydân-ı nazmıñ kim şecâ‘at gülsitânıdır
Zırhlar cûy-ı dil-cûdur siperler vird-i hândânı

21. Kâtâl içün şu dem kim eyne giyseñ cem‘ olur ‘asker
Gelürler görseler pervâneler şem‘-i şeb-istânı
22. ‘Adûdan cân alur tîğûñ ‘adû da cân virür aña
Ta‘alluk itdiler beñzer biribirine rûhânî
23. Sen ol şâhib-i zamânsın Rüstem-i dehri zebûn itdûñ
Ne cân ile muķâbil ola saña düşmenüñ cânı
24. Ne haddidür saña karşı çıkup ceng eyleye düşmen
Şikâra çıkduñ ey şeh tut ki kırdıñ niçe hayvânı
25. Ser-i â‘dâ ko yatsun top-veş pâ-y-i semendüñde
Licâmuñ rezm meydânuñda oldu çünki çevgânı
26. Gören didi türâb-âlûde olmuş kanın â‘dânuñ
Şecâ‘at kaşrı bünyâd olmağa olmuş Horâsânı
27. Seninle ceng idüp seyrânı kaçmak fikri eylerken
Hasıdun sinesine kesti tıgın nice şirvanı
28. Adem şklimini görmek dilerse düşmenin şahun
Kızıl kanın yire karup ana arz it karamanı
29. Ne yüzler koparıptur başta ada-yı bedhumun
Semend-i badt pay-ı nusretin aldıkda meydânı
30. Mehabet bagına serv ü ser firavan olalı nizen
Revan oldu adununda su gibi ömri şitavanı
31. Siyeh kaküllü bir mahbub-ı garradır senin tugın
Perişan eyledi aklım gibi nice dil-i cânı
32. Gurur-ı saltanatla var ise divane olmuşlar
Zırhlar çekdiler zencire bir biş ehli tuyanı
33. Zebun idip cihanı kuvvet-i bazumla şahım
Elden çıkmaya hasmın giribanı vü dameni
34. Seririrn taht-ı devlettir zahirin feth ü nusrettir
Kapında ehl-i zilltit cihanın mir-i miranı
35. Şeh-i mülki salabetsin meh-i burç-ı şecavetsin
Gül-i bag-ı adaletsin kul ittin cümle insanı
36. Melekler hem nişinindir felekler şehnişinindir
Adalet ferş-i necatı saadet arş-ı fevkanı
37. Güneş gibi hezar eli altun üsküflü kulun çokdur
Nice Yusuf rikalar saña oldu abdi ömreni
38. Zebun itdi müjen hançerleri göklerde mihrabı

- Gadarın na bedid etdi kamer devrinde keyvanı
39. Yüzü kara olur ahir dutuldu vardığı yerde
(...) ⁷⁵⁸ götürmüşdi aradan mah-ı tabanı
40. Meh-i nev karşı tursaydı cemalin afitabına
Tamam eyler ne denlü var ise şah noksanı
41. Nola ey şems-i alem çehre-i meh pür gubar olsa
Bulup eksikligin izin tozuna sürdi pişanı
42. Birbirine kattı cündi-i zengi şesperi kahrın
Degüldür Kehkeşan çap oldu mahın çarhı kalkanı
43. Fırar itdin saadet ben özünün salavette
Şehenşehler didiler saña budur Rûm sultanı
44. Atıldı okların meydana çıkdı ey keman ebru
Zemin sine-i adaya bakdı feth-i baranı
45. Ne hadd-i bedresenin evsafını medh eyleye ‘Ulvî
Garaz ancak dua-yı devletindir ey kerem kanı
46. Geda-yı na muradındır kerem kıl murad eyle
Dirig etme kulundan padişahın lutf u ihsanı
47. Nedir bu hüsn ü hulk u adl u dat u lutf u ihsanın
Nedir bu bezl-i rabbani nedir bu sun-ı yezdani
48. Muradım bu ki haktan taht-ı hükmünde ola alem
Haracın göndere ta kim lehin hanı çehin banı
49. Müyesser eyle destüne devlet-i hatemin şahı
Muinin eyleye Hak hazret-i sultan-ı süleymanı

[Gazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve Lehû

1. ‘Ârızuñsuz lâle-veş dâğ-ı sitemdür gül baña
Kâkülüñsüz heft-ser-i ejder gelür sünbül baña
2. Gül yüzüñsüz nâ gehân seyr-i gülistân eylesem
Şîven-i mâtem görünür gulğul-ı bülbül baña
3. Câm-ı la’lûñ vaşfı düşmez sâkıyâ dilden müdâm
Bezm-i ‘aşkuñda şurañi kim diye kulkul baña
4. Sâğar-ı la’lûñ kenârında ser-i zülfûñ görüp
Şöyle şandum bir habeş mahbubu şundı mül baña

⁷⁵⁸ Mecmuada bu kısım yazılmamıştır.

5. ‘Ulvî’yem bûlbûl-şîfat kârûm dem-â-dem gîryedür
Kendü lûtfuñdan habîbüm bâri bir kez gül bana

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve Lehû

1. Âh kim zûlfüñ belâsı nâ-gehânîdür baña
Nâvek-i ğamzeñ kazâ-yı âsmânîdür baña
2. Ben şikâyet itmezin cevrüñden ey kaşı kemân
Zahm-ı tîrûñ sînede devlet nişânıdur baña
3. Oĝlaruñ kim dilde kana ğark olupdur her biri
Gülşen-i dehrüñ nihâl-i erguvânıdur baña
4. Cân kaţar câna disem hergiz ta‘accüb itme kim
Sâķıyâ la‘lûñ şarâbı rûĥ-ı şânîdir baña
5. Gül gibi tâze ğazeller söyledüñ ‘Ulvî bu gün
Şimdi şehrüñ bir civân-ı nûkte-dânıdur bana

[Ġazel]

Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün/ Mefâ’ilün

Ve Lehû

- Nücüm ile meh-i nev sanma dan u danedir dünya
Nice avare sayd itmiş kebuterhanedir dünya
1. Nice gül yüzlüler bagrına basup sine çekmiş
Nice gencine pinhan eylemiş viranedir dünya
 2. Ecel câmin şarab-ı mihenle her gün sunar halka
Sada-yı ehle pür nara-i mestanedir dünya
 3. Kadem bas nerdüban-ı kasr-ı lahune kademden geç
Fena taşıyla yapılmış degildir ya nedir dünya
 4. Bekaya nazar ol ‘Ulvî fenadan göz yumup el çek
Kadimi hadd-ı satıyla tolu efsanedir dünya

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve Lehû

1. Ey gönül seyyâh olup ‘azm it vaţandan bir yaña
‘Âlemi ğeşt idelüm sen bir yaña ben bir yaña
2. Yârdan mecruh olup hûn eyledi varım benim
Pend-i nâşîh bir yaña vü ta‘n-ı düşmen bir yaña

3. Fıkr-i la‘lûñ çekmeye hergiz derûn-ı sîned
Olsa ey rûh-ı revân cân bir yaña ten bir yaña
4. Acıyup yandı yakıldı bezm-i meyde hâlûme
Câm-ı gül-gûn bir yaña vü şem‘-i rûşen bir yaña
5. Sîne büryân dide-i girîyân kelime varsam kaçam
Çâk ider yaqasın bir yaña revzen bir yaña
6. Ol yüzi gün serv-i kıddiñ gitme güninden diyü
Pâyuma sâyem düşer bir yaña dâmen bir yaña
7. Bağ varmağasın varsam ‘Ulîvîya dildarsız
Dil uzadur hârlar bir yaña sûsen bir yaña

80a

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve Lehû

1. Cân eritdi hîdmetünde şem‘-i nûr-efşân aña
Tâc-ı zer giderse tañ mı âteş-i sûzân aña
2. Şol kadar ahvâlûme sûzân u girîyân oldu şem‘
Kıldı şu‘le ağzına barmağ koyup hayrân aña
3. Âteş-i şevkûñle büryân eyledüm pervâneyi
Sen de ey şem‘-i şeb-istân rahm idüp bir yan aña
4. Devr içinde kendime kimse ayakdaş olmadı
Sâkî-i bezm-i maḥabbet vireli meydân aña
5. ‘Ulîvî‘ye hân-ı vişâl olmazsa hergiz naşîb
Sîne tennûrunda besdür dâğ-ı miḥnet nân aña

[Ġazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve Lehû

1. Düşdügümce ‘aşka hem-dem hicr-i dilberdür baña
Her zamân bir bî-vefâ sevmek muḥarrerdür baña
2. Ġam belâ fûrkat belâ ḥasret belâ gurbet belâ
Kanda gitsem bu belâlar cümle rehberdür baña
3. Câmı teslim eyledüm şevk-i ruh-ı dil-dâr ile
Seyr-i didâr umarum Ḥaḳ‘dan mûkarrerdür baña
4. Birdür ey ḥâce yanumda şadr ile şaff-ı ni‘âl
Pâdişahlıkla gedâlık hap berâberdür baña

5. La‘l-i yâre beñzedüp mest-i şarâb olduñ diyü
Gözlerüm yaşı yañılmaz ‘Ulvî’yâ terdür bana

[Müfred]

Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün

Ve Lehû

1. Şeb-i firķatinde ķaldım nice yıllar bî kes ü tenhâ
Gelüp ol mah-veş ğam-hâneme basmaz ķadem tenhâ

[Ėazel]

Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün/ Mefâ’îlün

Ve Lehû

1. Yeşil destâruñ ile sebz-i câmuñ ey gül-i ra‘nâ
Nihâl-i serv-i bâlâ üzre ķonmış tütüdüñ güyâ
2. Leţâfet gülşenüñde naħl-ı güldür ķadd-i mevzûnuñ
Yeşil destâruñ anda nâ-şükûfte ğonçedür ğuyâ
3. Ser-i destâr-i sebzüñ şehper-i Cibril’dür yâhûd
Cinân-ı tâvûsîdür kim aña şâh-ı sidredür mevâ
4. Nihâl-i ser-bülendüñ gördiler destâr-ı sebzüñle
Saña baş egse tañ mı ķubbe-i Hızır ile Tûbâ
5. Dökilmış sebze-zâra berg-i güldür şandum ey ‘Ulvî
Yatur destâr-ı sebzın yaşıdanur ol ruħları zîbâ

[Müfred]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve Lehû

1. Düşdüğümce ‘aşķa hem-dem hicr-i dilberdür baña
Her zamân bir bî-vefâ sevmek muķarrerdür baña

[Ėazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

Ve Lehû

1. Pister-i miħnetde çeşm-i hûn-feşân ağlar baña
Zahm-ı sînem niçe demlerdür ki ķan ağlar baña
2. Dîde-i nergisde yir yir ķatre-i şebnem degil
Ol gözi bîmâr ucundan Ėülistân [ağlar baña]
3. Seyl-i bârân Ėarka virdi şanmañuz vâdileri
Hâk idüp çâk-ı Ėirîbân âsmân ağlar baña
4. Tağlar göğsin Ėeçürdi Ėuş idüp feryâdumı

- Taşlar ile döğünüp âb-ı revân ağlar baña
5. Giryeden çeşme agırdı ey ‘Ulvî hâb
Daima câm-ı şarâb-ı arguvân ağlar baña

(81)

80b

[Kâşîde]

Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilâtün/ Fe’ilün

[Fâ’ilâtün]

[Fâ’ilün]

Kâşîde-i Tîğ u Kemer

1. Kemerüñ tîğ-ı mücevherle olup ğarğa-i zer
Der-miyân itdi saña varan o tîğ u o kemer
2. Mü-miyânüñ kemer ü tîğüñî hayretde qodı
Tîğüñüñ yalımı alçaq kemerüñ qadd-i kemer
3. Kemer ü tîğüña hem-tâ bulımaz hergiz çarlı
Keh-keşân sîm-i kemer tîğ-ı şihâb olsa eger
4. Kemer-i hâlede tîğ meh-i nev oldı hemân
Zer nişân tîğüñ ile zer kemerüñ ey dilber
5. Gencsin saña tılsım oldı kemer tîğüñla
Tîğüñ ejder dem olupdur kemerüñ mâr-ı dü-ser
6. Beñzedi tîğ çelîpâya kemer zünnâra
Kemer ü tîğ ile qasd itdi baña bir kâfir
7. Aldı ta’cîl ile tîğüñ kemerin yâr unudup
Bend-i tîğüñ kemer idindi o hûn- hâr meger
8. Baş açuq tîğ-ı harâmi kemeri belde turur
Diller ol tîğ u kemerden niçe bâş kırtaralar
9. Kemer ü tîğ beliñe el uzunluğüñ idüp
Tîğ zindân-ı kırâbe qonup aşıldı kemer
10. Cevr-i tîğüñla kemer gibi bükilsün qaddüm
Cân virür tîğüña her kişi meger ola kim er
11. Qulum olurdı kemer belüñe ey ğamzesi tîğ
Kemerüñ aramuza tîğüñla girmese ger
12. Tîğ-i mihriñle kemer olmuşken qânım âh
Tîğ-i cellâd-ı müjen etti kemerveş hayber
13. Sîne bir na’l-ı elifdür kemer ü tîğüñ çün
Lâle-zâr oldı ciger dâğ ile çün tîğ u kemer

14. Şarılup tolaşarak saña kemer-i tîğuñla
Bend-i tîğuñla kemer belüñi göz göre kuçar
15. Kemer ü tîğ ile bir hûbâ dönüp her gülşen
Tîğlar gonçe-i süsen kemer oldu cûlar
16. Halka bend eyledi tîğ-ı kemeri itdi kemend
Ol sebebdan kemer ü tîğın o şeh bende çeker
17. Hân Murâd'ı kemer ü tîğ ile gördükde didüm
Biri gayret kemeridür birisi tîğ-ı zafer
18. Tîğ-ı dahhak ile bakmaz kemer-i Cemşîd'e
Kemer u tîğ ile ol dâvera Ferîdûn fer
19. Dâğlar yakdı kemer-i tîğ ile sînesine
Kemer ü tîğuñuñ üstinde degil şemse-i zer
20. Tîğ-ı mirrîh-i nücûm u kemer çarh oldu
Kemer u tîğuñ ile şemse-i zerrîn yer yer
21. Kemeri kavş-i kuzah tîğ-i hemân şa'sa'dur
Kemerüñde ide gör şemse-i tîğıña nazar
22. Gördi tîğ ü kemerüñ didi felek hep yolına
Siper ü tîğ u kemer tîr ü kemân u hançer
23. Böyle şâhâne kemer böyle güzel tîğ olmaz
Gerçi tîğ u kemer mâlik olupdur niçeler
24. Vaşf ider tîğ-ı müjeñle kemer-i zerrînüñ
N'ola bu nazmuma dirlerse şehâ tîğ u kemer
25. Tîğ-ı âhumla kemer-veş ham-ı kaddüm 'Ulvî
Birisi tîğ-ı dımışkı biridür şeh-i kemer
26. Şâhid-i nazmı getirdüm kemer ü tîğum ile
Kemer ü tîğ ile olmağa kapuñda çâker
27. Sen de lûtf it kemerüñde görinen tîğı aña
Bu kadar tîğ u kemer şundı saña ol çâker
28. Şeh-süvârâ kemer ü tîğ nedür 'âlemde
Gerdenüm ola fedâ ol kemere tîğuña ser
29. İki yirden kuşanup tîğ u kemerle kuşağı
Tîğ-ı kahruñ kadd-i â'dâyı kemer gibi bükür
30. Zağm-ı tîğuñ kemer eylerse hasûduñ kaddin
Tîğ-ı ömrin kılıcın çâk kemer-i 'arşa aşar
31. Salţanat tîğını takın kemer-i 'adli kuşan

Boynı bağı kıl iden her kişi çün tîğ u kemer

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve Lehû

1. Came-i fahr saña bir pirehen yegdir baña
Küşte-i 'aşkın ben ey hâce kefen yegdir baña
2. Dest-i ğamı la har-ı mihnetten halas olmak için
Bu eteksiz yakasız köhneden yegdir baña
3. Başıma zindan olur sahn-ı çemen dildarsız
Seyr-i bağı neyleyeyim beytül hazen yegdir baña
4. Bezm-i şadiden baña peyguleyi ğam hoş gelir
Gurbet ikliminde beglikden vatan yegdir baña
5. Hande eyler giryene gülen güller dime 'Ulvi sakın
Gülistan ol bedensiz gülbinden yegdir bana

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve Lehû

1. Lalin olmadı baña bunda gıda
Yesurrulah fil cinan gıda
2. Seni hüsn ile eyledi icad
Ben kulun 'aşkla yarattı hüda
3. Sanma dua sanma naliş andan
Vir rahı indikçe çarh-ı seda
4. Göz göre kişi cândan ayrılmaz
Ola mı senden ehl-i 'aşk cüda
5. 'Ulvi oldu çü mihri hattın ile
Nurullah kabre isda

[Ġazel]

Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilâtün/ Fâ'ilün

Ve Lehû

1. Biraz daha ye benzerler olmuş gıdası merdüm
Akıl tekarrüp itmez dünya-yı duna asla
2. Mir u vezir ü sultan hake olsalar gerekdir
Magrurur u devlet olmaya ehl-i akl u dana
3. Geh cevri ü de cefada geh kahru geh inada

- Bilmem ne virdi almadı ey dil baña bu dünya
4. Bir özge matem olmuş duydum ferasetle
Seyrimde gice ittim bu alemlerle
 5. Herkes sefa sürerken bezm-i cihanda ‘Ulvî
Nagah ecel tolusun içmiş piyale paşa

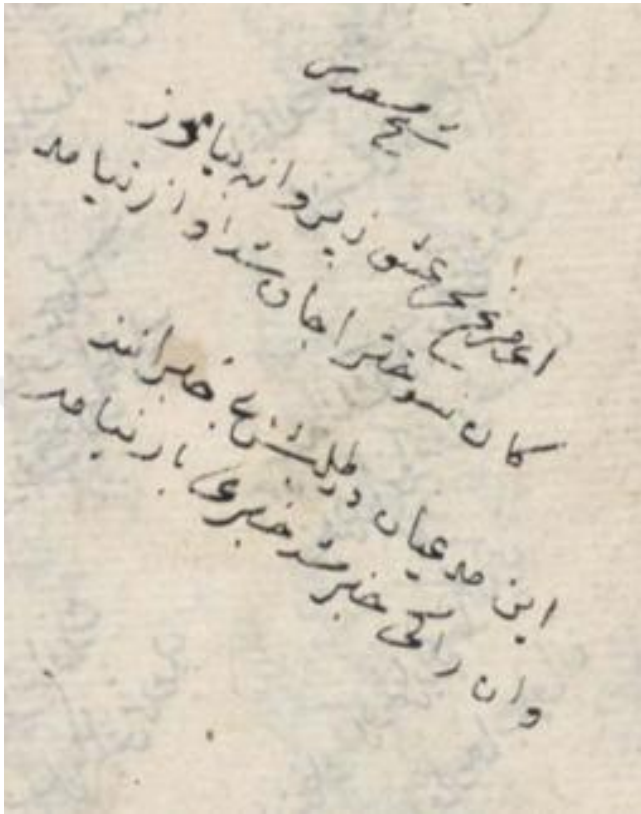
[Gazel]

Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilâtün/ Fâ’ilün

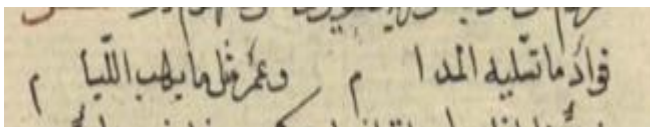
Gazeliyat-ı Fi Harfûl Bâ

1. Gurbete düşdüm dirîğa ‘aşık-ı şeydâ olup
Bu ğarip illerde kaldım bî kesü tenhâ [olup]
2. Menzîlündür sâyeveş hâkî mezellet-i ‘âkıbet
Ev ciriv rif’atte nidersin gün gibi ala [olup]
3. İrişür rûz-ı cemâle zulmat-ı sîb gibi hat
Alemler mihrîñle yakma hüsnüne ğarrâ olup
4. Yüzümüz kalmadı bir dahı kapuña varmağa
Halka cefâ sırrımız fâş eylediñ rüsvâ [olup]
5. Bülbül ‘aşâ ‘Ulvîyi makşûduñ ağlatmakmudur
Gülistân-ı nâz içinde bir gül-i ra’nâ olup

(17b)

(47b)

قصیدہ فارسی

صحرایان باز شد بر زمین و ستون
 از دم سر ما کند جنگ نواری خاک
 نند فکند شد تلف همو مناع جلیل
 طلعت کشتن عبوس چون رخ دینار
 بویست خورشید را کشت مغیره او
 نند فکند غایب حاصل باد هویت
 مضطرب کشتن و باغ موسی مختصر کوفت
 کرد بروی زمین کز رود فایان نور
 هر صوبه نفوس را ز ملکوت ازل
 باز بجهت وطن اتش سوختن سوخت
 چون رشحات کرم از دل دریا هم

از دل قدسی دم حضرت مدوح ما
 کوسن بجای در جلال او صد جوی

از دل و مستبین نکتہ معلّم البقی
 باد چایختن تو لوی لفظ خشت
 فصل و عطا تو اگر نظر برویم
 فهم و خرد را بود فطنت و مستفاد
 ای کلایع عظمی الطاف تو
 بود بر از رشتنهای دلم آن سان
 دوستی که در کمر زد و لبت و بخت
 ذکر جمیلت بهم و در زین بعد ازین
 تا که بود با بمان خادق صاحب نظر
 خلق تو بالربیع طبع نورانی و هد
 مدحت غیبی که داشت باد بهار و زید

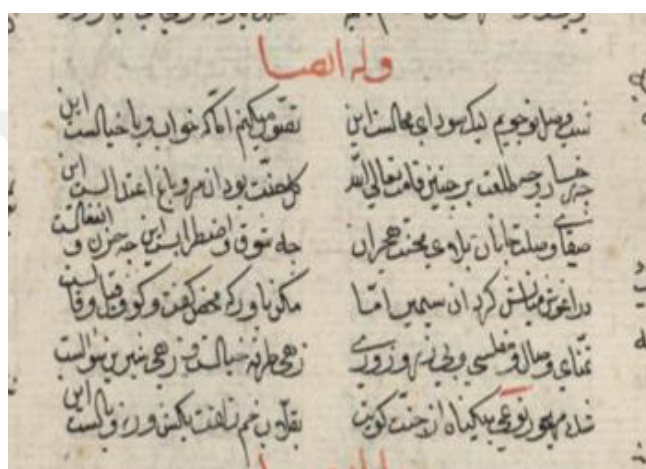
نغمه نو می شود نزد افاضل عزیز
 که مباحث و حسن قبولت متن
 ناکند شود و رانم یونس غدا
 ناکند سیرد و یوسف در بحر
 باد بحال عطا از نو بد نشن کان
 فادین و مبدل تر چون ذکر فم و لمان

(58b)

نغمه

هر چه که بنود خرد و سجاده کرد	رسم بر این طریق این بود از رده مشغول
نویز که آن بخوبیست غم که نه و غم	مطرب عشق شنیدم که می گفت و در
باد خور غصه بخور بند مقلد مشغول	
بانغ سبزه ز جمن تازه و گلزار طرب	شمع در قفس و طرب از دم می سحر
هر حال ملک ز کس بتما شان نظر	انجمن نام بود که بحقیقت نگر
باد	
هم انداز می عشق از لکر در خردش	برای سوس بران آمد و کلاه کوش
باد تلخ بوش و سخن عشق بکوش	ناله برین بگو کانی سخن باد خرد
باد	
در هم بر شکونه هم بدست و تبار	هم از باد هوا پر شد دستمال خنار
پیش از ادم که ترا خراج کند این بازار	بلکه از در دستش و بکن دفع خاک
باد	
در می چند که میداست بکف و کس	ریخت از هم هوای بی و نیند
که انجمن رفت و یا بد کف اهل نظر	بند نو می شنو از گفته ترا صبح بگذر
باد خور غصه بخور بند مقلد مشغول	

(65a)

5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Bu çalışma İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY01532 numarada kayıtlı “Mecmû‘a-i Eş‘âr” adlı şiir mecmuasının (1b-80b) arası varakların incelemesi ve MESTAP’a göre tasnifinden oluşmaktadır.

Çalışmanın inceleme aşamasında; mecmuada bulunan şairler ve şiirlerin tespitinde karşılaştırma yapmak için var olan kaynaklardan tezkirelere, nazire mecmularına, yayımlanmış ve yayımlanmamış divanlara bakılmıştır. Ayrıca şairlerin divanlarında bulunmayan şiirler için yayımlanmış makalelere de başvurulmuştur. Tüm bunların sonucunda incelenen şiir mecmuası, tespit edilen 16-18. yüzyılları arasında yaşamış 63 şairin 969 manzumesi ve kime ait olduğu bilinmeyen 125 manzume ile birlikte gazel, ferd, kaside, kıta, lügaz, matla, mesnevi, mu‘aşşşer, muhammes, murabba, müseddes, müfred, müsebbba, müsemmen, müstezad, nazm, rubai, tahmis, tercî-bend, terkîb-bend, tesdîs ve tespit edilemeyen 2 nazım şekliyle kaleme alınmış toplamda 1083 manzume bulunmaktadır.

Çalışmamızın ilim âlemine sunmuş olduğu katkılar şu şekildedir:

- Mecmuada yer alan şiirlerin içerisinde 126 adet şiir vardır. Bunlar; 54 gazel, 5 kaside, 5 lügaz, 4 mesnevi, 3 tahmis, 1 müsemmen, 8 müseddes, 1 muhammes, 4 murabba, 3 müfred, 12 kıt‘a, 3 matla, 2 ferd ve 3 rubai’nin kime ait olduğu tespit edilememiştir. Ayrıca nazım şeklini bulamadığımız iki şiirden birinin şairi tespit edilememiştir.

- Mecmuada, şair kadrosunun geniş olduğunu söyleyebiliriz. Mecmuanın (1b-80b) kısmında 16-18. yüzyılları arasında yaşamış toplamda 63 farklı şairin şiirleri yer almaktadır. Mecmua içerisine en çok şiiri alınan şairler şunlardır: Emrî (276), Nev‘î (391), Figânî (76), Cinânî (28) ve Ulvî (27)’dir.

- Mecmuada Arapça ve Farsça olarak kaleme alınmış manzumeler bulunmaktadır. Mecmuanın “17b” kısmında Şeyh Sa’dî’ye ait olan manzume Farsça’dır. “47b” kısmında Nev‘î’ye ait olan manzume Arapça’dır. “54b-55a” kısmında Nev‘î’ye ait olan manzume Farsça’dır. “58b” kısmında Nev‘î’ye ait olan manzume Farsça’dır. “65a” kısmında Nev‘î’ye ait olan manzume Farsça’dır. Bunların dışında mecmuada yer alan manzumeler Türkçe’dir.

- Mecmuada örneğine çok az rastlanmakla birlikte bazen şiirin başlığının yanlış atıldığı görülür: Mecmuanın “2a” kısmında müstensih, Emrî’ye ait olan manzuma başlık olarak “Tahmis” demiştir fakat şiirin nazım şekli muhammesdir. “4a” kısmında Emrî’ye ait olan gazele müstensih başlık olarak “Gazeliyat-ı Bâkî Harfûl Tâ” diyerek yanlış başlık atmıştır. Mecmuanın “21b-22a” kısmında başlık olarak “Kaside” denmiştir fakat şiirin nazım şekli mesnevidir. “22b” kısmında Figânî’ye ait şiire başlık olarak “Gazeliyât-ı Figânî Rahmetullâh” denmiştir fakat şiirin nazım şekli kasidedir. “28a” kısmında Sâni’ye ait olan şiire başlık olarak “Müseddes” denmiştir fakat şiirin nazım şekli muhammesdir. “28a”da bir başka şiire de müstensih, “Tahmîs” başlığı atmıştır fakat şiirin nazım şekli müsemmendir. “45a” kısmında ‘Âlî’ye ait şiire de müstensih, “Tahmîs” başlığı atmıştır fakat şiirin nazım şekli muhammesdir. “58b-59a” kısmında Nev’î’ye ait olan şiire de müstensih, “Müsemmen” olarak başlık atmıştır fakat şiirin nazım şekli tesdîsdir. “59a-59b” kısmında yine Nev’î’ye ait olan şiire de müstensih, “Müseddes” başlığı atmıştır fakat şiirin nazım şekli tesdîsdir. “62b” Nev’î’ye ait olan şiire de müstensih başlık olarak, “Gazeliyyât-ı fî Harfûl Kâf” demiştir fakat Kâf değil Lâm olacaktır. “73b” kısmında Şabrî’ye ait şiire müstensih “Gazeliyât vü Tahmisât Şabrî Çelebî” demiştir fakat şiirin nazım şekli müseddesdir. Bu başlıklandırma hataları ya müstensihin dikkatsizliğinden ya da alan bilgisinin zayıf olduğunu kanıtlar niteliktedir.
- Mecmuada bulunan manzumelerde toplamda 18 farklı veznin kullanıldığı görülür. Ayrıca mecmuada 10 manzumenin vezni bulunamamıştır. Mecmuada en çok aruzun remel bahrinde bulunan “Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün” vezni kullanılmıştır.
- Çalışmanın MESTAP tablosu oluşturulurken, mecmuada bulunan manzumelerin bulunduğu sayfa numaraları, şairlerin mahlasları, matla‘ ve makta‘ beyitleri ile şiirlerin vezin bilgilerine yer verilmiştir. Ayrıca “açıklama” bölümünde, nazire olma durumu, şairin divanında yer alıp almaması gibi şiirlerle ilgili tespit edilen bazı hususlara değinilmiştir.

Bu çalışma ile alandaki literatüre katkı sunulması ve ileride gerçekleştirilecek araştırmalara kaynaklık etmesi amaçlanmaktadır.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, N. (1986). *Riyâzî Hayatı, Eserleri ve Edebî kişiliği (Divân, Sâki-nâme ve Düstûrî'l-'Amel'in Tenkidli Metni) II*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Açıkgöz, N. (2017). *Riyâzî Muhammed Efendi, Tezkiretü'ş-Şuara*, KTB Yayınları, Ankara. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/54137,540229-riyazu39s-suarapdfpdf.pdf?0> (E.T.: 5.11.2023).
- Aynur, Hatice, vd., *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII-Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, İstanbul: Turkuaz Yayınları, 2012.
- Aynî, Mehmed Ali, *İsmail Hakkî Bursevî*, İstanbul: Büyüyen Ay Yayınları, 2013.
- Bursalı Rahmî, *Bursalı Rahmî Dîvânı*, haz. Mustafa Erdoğan (Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, 2017), Kültür Eserleri Dizisi, Ankara.
- Bursevî, *İsmâil Hakkî. Dîvan*, Haz. Murat Yurtsever, Bursa: Arasta Yayınları 2000
- Bursevî, *İsmail Hakkî, Mecmûatü'l-fevâid ve'l- vâridât*, Genel, 87: 1a-184b. Bursa İnebey Yazma Eser Kütüphanesi.
- Çaylı Cankurt, Gülşen. (2015). *Figânî Dîvânı: Gramatikal İndeksi*, Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- Devellioğlu, F. (2005). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*. 22. Baskı. Ankara: Aydın Kitabevi.
- Devellioğlu, Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*. 33.b., Ankara: Aydın Kitabevi, 2017.
- Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII Mecmûa: Osmanlı edebiyatının kırkambarı, [Haz. Hatice Aynur, Müjgân Çakır, Hanife Koncu, Selim S. Kuru, A. Emre Özyıldırım]. İstanbul: Turkuaz Yayıncılık, 2012.
- Fuzûlî. *Fuzûlî Dîvânı*. Hazırlayan Abdülhakim Kılınç. Proje Editörü İsmet İpek. Son Okuma Uğur Öztürk. İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, 2021.
- Gülpınar, R. (2019). *Şeyh Ahmed Hüsâmî Efendi Dîvânı (İnceleme-Metin)*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Aksaray Üniversitesi, Aksaray.
- Gülsevin, G.- Boz, E. (2004). *Eski Anadolu Türkçesi*. Ankara: Gazi Kitabevi Yayınları.
- <http://ekitap.kulturturizm.gov.tr> (E.T.: 19.04.2025)

- <https://ekitap.ktb.gov.tr> (E.T.: 21.04.2025)
- <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/54137,540229-riyazu39s-suarapdfpdf.pdf?0> (E.T.: 5.11.2023)
- <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/baki>. (E.T.: 5.11.2023)
- <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/behisti-ramazan-abdulmuhsin>. (E.T.: 5.11.2023)
- <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/cinani-mustafa>. (E.T.: 5.11.2023)
- <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/emri-emrullah>. (E.T.: 5.11.2023)
- <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/fuzuli-mdbir>. (E.T.: 5.11.2023)
- <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hayali-bey-hayali-mehmed-hayali>. (E.T.: 5.11.2023)
- <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/kabuli-gedizli>. (E.T.: 5.11.2023)
- <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nefi-omer-efendi>. (E.T.: 5.11.2023)
- <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nevi-yahya>. (E.T.: 5.11.2023)
- <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ruhi-bagdatli>. (E.T.: 5.11.2023)
- <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sabri-mehmed-serif>. (E.T.: 5.11.2023)
- <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sadiki-baba-sadiki-mustafa>. (E.T.: 24.04.2025)
- <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sehmi-ahmed-celebi>. (E.T.: 5.11.2023)
- <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/suheyli-ahmed-hemdem-kethuda>. (E.T.: 5.11.2023)
- <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ubeydi-abdurrahman-celebi>. (E.T.: 5.11.2023)
- <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ulvi-terzizade-mehmed-ulvi-celebi>. (E.T.: 5.11.2023)
- İz, F. (2014). *Eski Türk Edebiyatında Nesir*, 4. Basım, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Kavruk, H. (2008). “*Klasik Türk Nesir Geleneğinde Tahkiye Dili*”, İstanbul: Turkuaz Yayıncılık.
- Keklik, M. (2014). *Üsküplü İshak Çelebi Divanı (Metin-Çeviri-Açıklamalar-Dizin)*, Yayımlanmış doktora tezi, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Bişkek.
- Kocaaslan, H. (2009). *Tuhfe-i Nâilî metin ve muhtevâ 1. cilt, s.1-233*, Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.
- Köksal, M. F. (2012). “Şiir Mecmûalarının Önemi ve Mecmûaların Sistematiik Tasnifi Projesi (MESTAP)”, *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII., Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, (haz. Hatice Aynur vd.), Turkuaz Yay., İstanbul.
- Köksal, M. F. (2023). Bâkî Dîvânı’nın yeni bir nüshası ve Bâkî’nin Dîvân neşirlerinde bulunmayan şiirleri, *Bilig*, 104, 37-53.

- Köksal, M. F. (2023). *Mecmua Okumaları I-II-III-IV. Klasik Divan Metinler Dizisi I*. İstanbul: DBY Yayınları, İstanbul.
- Levend, Agah Sırrı, *Türk Edebiyatı Tarihi*, 2.b., Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1984, ss. 166-167.
- Levend, Agâh Sırrı, *Divan Edebiyatı: Kelimeler ve Remizler-Mazmunlar ve Mefhumlar*, 2.b., İstanbul: Dergah Yayınları, 2015.
- Mengi, M. (2010). *Eski Türk edebiyatı tarihi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Namlı, Ali, *İsmâil Hakkî Bursevî: Hayatı, Eserleri, Tarikat Anlayışı*, İstanbul: İnsan Yayınları, 2001
- Nev'î. *Dîvân: Tenkidli Basım*. Hazırlayanlar Mertol Tulum ve M. Ali Tanyeri. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, 1977.
- Odabaşı, M. (2009). *Tuhfe-i Nâilî metin ve muhtevâ I. cilt s.234-467*, Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.
- Özdemir, F. (2011). *Tuhfe-i Nâilî metin ve muhtevâ II. cilt, s.468-734*, Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.
- Pala, İ. (2017). *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü*, İstanbul: Kapı Yayınları.
- Sami, Şemsettin. *Kâmûs-ı Türkî*. İstanbul: Sahaflar Kitap Sarayı Yayınları.
- Saraç, Saraç, M. A. Y. (2006). *Klasik edebiyat bilgisi belagat*. İstanbul: Gökkubbe Yayınları.
- Saraç, M. A. Y. (2007). *Klasik edebiyat bilgisi biçim-ölçü-kafiye*. İstanbul: Gökkubbe Yayınları.
- Saraç, M. A. Y. (Haz.). (t.y.). *Emrî Dîvânı*. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
- Solmaz, S. (2018). *Ahdî ve Gülşen-i Şu'arâ'sı (İnceleme-Metin)*, KTB Yayınları, Ankara.
- Şener, O. Z. (2013). *Tuhfe-i Nâilî metin ve muhtevâ II. cilt s.1000-1263*, Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.
- Tılfarlıoğlu, M. (2019). Şairlerin Bilinmeyen Gazelleri, *Mavi Atlas*, 7(1), 163-184.
- Tılfarlıoğlu, M. (2023). Bilinmeyen Bir Divan Şairi 'Adlî ve Gazelleri, *Gaziantep University Journal Of Social Sciences*, 22(4), 1230-1246.
- Tılfarlıoğlu, M. (2011). Süleymaniye Kütüphanesi Ali Nihat Tarlan Bölümü 59 Numarada Kayıtlı Mecmû'a-i Eş'âr İsimli Şiir Mecmuası, Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.
- Tılfarlıoğlu, M. (2017). Ali Bin Nakîb Hamza Ve Tuhfetü'l-Letâ'if'i (Metin-İnceleme) , Yayımlanmamış Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.

- Uysal, R. S. (2010). *Belagat ve edebi sanatlar lügati*. İstanbul: Doğu Kitabevi.
- Yenikale, A. (2017). *Ahmed Nâmî Dîvânı*, haz. Ahmet Yenikale, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, Kültür Eserleri Dizisi, Ankara.
- Yuvacı, B. (2014). *Tuhfe-i Nâilî metin ve muhtevâ (II. cilt, s.735-999)*, Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.
- Zâtî, *Zâtî Dîvânı (Gazeller Dışındaki Şiirler)*, haz. Orhan Kurtoğlu, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, Ankara, 2017, Kültür Eserleri Dizisi, Ankara.

ÖZGEÇMİŞ

2017 yılında başladığı Sakarya Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümündeki eğitimini 2021 yılında başarıyla bitirerek mezun oldu. 2022 yılında başladığı Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı'nda yüksek lisans eğitimine hâlen devam etmektedir.

